

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі
Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина

**1-СЫНЫПТАРДА «ФРАНЦУЗ ТІЛІ», «НЕМІС ТІЛІ» ОҚУ ПӘНДЕРІ
ОҚУЛЫҚТАРЫ МЕН ОӘК АПРОБАЦИЯ
МОНИТОРИНГІ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ИТОГАМ МОНИТОРИНГА АПРОБАЦИИ УЧЕБНИКОВ И УМК
ПО УЧЕБНЫМ ПРЕДМЕТАМ «ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК»,
«НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК» В 1-Х КЛАССАХ**

**Нұр-Сұлтан
2020**

Ұлттық білім академиясының Ғылыми кеңесімен баспаға ұсынылды.
(2020 жылғы 11 маусымдағы № 5 хаттама)

Рекомендовано к изданию Ученым советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 5 от 11 июня 2020 года)

1-сыныптарда «Француз тілі», «Неміс тілі» оқу пәндері оқулықтары мен ОӘК апробация мониторингі қорытындысы бойынша әдістемелік ұсынымдар – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2020. – 176 б.

Методические рекомендации по итогам мониторинга апробации учебников и УМК по учебным предметам «Французский язык», «Немецкий язык» в 1-х классах – Нур-Султан: НАО имени И. Алтынсарина, 2020. – 176 с.

Талдау материалдары еліміздегі пилоттық мектептердің 1-сыныптарында «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерін сынақтан өткізу мониторингінің механизмдері мен рәсімдерін ұсынады.

Жинақта апробация нәтижелерін талдауы, сондай-ақ педагогтерге жүргізілген онлайн-сауалнама қорытындылары ұсынылған.

Әдістемелік ұсынымдар облыстық (аудандық) әдістемелік кабинеттердің басшылары мен әдіскерлеріне, орта білім беру ұйымдарының басшыларына, педагогтерге арналған.

Аналитический материал представляет механизмы и процедуры мониторинга проведения апробации в 1-х классах пилотных школ страны учебников и учебно-методических комплексов по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык».

В сборнике представлен анализ результатов апробации, а также итоги онлайн-опроса педагогов.

Методические рекомендации адресованы руководителям и методистам областных (районных) методических кабинетов, руководителям организаций среднего образования, педагогам.

© Ы.Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2020
©Национальная академия образования
им. И.Алтынсарина, 2020

КІРІСПЕ

Қазақстандағы тіл саясатының мақсаты – республиканың әлемдік қоғамдастыққа кірігуі және соның салдарынан ғылымның, экономиканың және елдің әлеуметтік-мәдени құрамдас бөлігінің көтерілуі.

Көптілді оқытуды енгізудегі білім беруді жаңғыртудың негізгі мақсаты – оқыту сапасын жақсарту, білімге қол жетімділікті арттыру, ақпараттық кеңістікте бағдарланатын тұлғаның үйлесімді дамуын қамтамасыз ету болып табылады.

Қазақстанның қазіргі даму жағдайында еліміздің болашағы білім беру жүйесінің прогресіне едәуір шамада тәуелді.

Мемлекет басшысы Қ. Тоқаев өз Жолдауында: «Қазір бізге Тәуелсіздіктің жетістіктерін еселеп, елімізді дамудың жаңа сапалы кезеңіне шығару мүмкіндігі беріліп отыр», - деп атап өтті. Қазақстанның білім беру жүйесін жаңғыртудағы ең жоғары табысқа, егер білім беру саясатына қойылған барлық бағдарламалық қондырғылар әлемдік тәжірибе жинақтаған оң әлеуеттен барынша мүмкін болатын әлеуетті жинай алатын болса ғана қол жеткізуге болады.

Тілдік жаңғырту саясаты Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарында 6.7 «Тілдік жаңғырту» бастамасында айқындалған. Онда «Шет тілдерін, әсіресе ағылшын тілін үйрету мүмкіндіктерімен халықты барынша мол қамту қамтамасыз етіледі», - деп көрсетілген.

Жұмыстың өзектілігі оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендердің апробациясы мониторингінің қорытындысы бойынша әдістемелік ұсынымдар орта білім беру ұйымдарында 2020-2025 жылдарға арналған БҒДМБ-да анықталғандай, білім алушылардың «Неміс тілі» және «Француз тілі» шет тілдерін үйренуіне мүмкіндіктің берілуі болып табылады.

Білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында «негізгі құзыреттілік ретінде үш тілде білім алушылардың коммуникативтік дағдылары дамиды» - деген міндет айқын көрсетілген, өйткені жаңартылған білім мазмұнындағы Үлгілік оқу бағдарламаларының инварианттық компонентіндегі «Ағылшын тілі» оқу пәні, «Шетел тілі» деп ауыстырылған, бұл жалпы білім беру ұйымдарына, сондай-ақ білім алушыларға шетел тілдерін (ағылшын, неміс, француз тілдерін) үйренуге мүмкіндік береді.

Сонымен қатар Президент халыққа жолдауында «Тағы бір өзекті мәселе. Бұл – **оқулық сапасының төмендігі**. Білім алушыларды сапалы оқулықтармен қамтамасыз ету – тиісті министрліктің тікелей міндеті», - деп атап өтті.

Жұмыстың мақсаты өңірлердегі пилоттық мектептердің 1-сыныптарында «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерін сынақтан өткізуге мониторинг

жүргізу және мониторингтік зерттеу қорытындысы бойынша әдістемелік ұсынымдар әзірлеу болып табылады.

Педагогикадағы мониторинг педагогикалық жүйенің қызметі туралы ақпаратты жинауды, сақтауды, өңдеуді және таратуды ұйымдастыру формасы ретінде әрекет етеді, сонымен қатар оның жағдайы мен педагогикалық жүйелердің дамуын болжауды үздіксіз зерттеуді қамтамасыз етеді, оның міндеттерінің бірі процесті сипаттай алатын көрсеткіштерді бөлу және пайымдау болып табылады, сондай-ақ мониторингтің әдіснамалық тамыры болып табылатын педагогикалық бақылау және педагогикалық талдау функцияларымен өзара байланысын көруге болад.

Әдістемелік ұсыныстарды дайындау барысында 1-сынып білім алушыларының жас ерекшеліктерін ескеру қажет, өйткені олардың психологиялық-физиологиялық ерекшеліктері талдау және синтездеу кезінде ескерілуі тиіс.

Осылайша, пилоттық мектептердің 1-сыныптарында жоғарыда көрсетілген пәндер бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сынақтан өткізу қорытындыларының мониторингі тұтас дербес ғылыми-практикалық феномен ретінде сипатталады. Жүргізілген мониторинг шеңберінде оқулықтар мен ОӘК мазмұнын анықтау және бағалау жүргізіледі, бұл ретте педагогикалық жүйе қызметінің нақты нәтижелерінің оның түпкі мақсаттарына сәйкестігі туралы хабардар ететін кері байланыс қамтамасыз етіледі.

1 МОНИТОРИНГТІҢ ӘДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

2019-2020 оқу жылында облыстың және Республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармаларының бұйрықтары негізінде елдің 11 өңірінің 1-сыныптарында «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сынақтан өткізу бойынша пилоттық жоба іске қосылды (1-кесте).

1-кесте. Облыстардың және Республикалық маңызы бар қалалардың тізімі және пилоттық жобаға қатысатын мектептер саны

№	Өңірдің атауы	Мектептер саны
1	Нұр-Сұлтан қ.	2
2	Шымкент қ.	2
3	Ақтөбе облысы	1
4	Атырау облысы	1
5	Шығыс Қазақстан облысы	2
6	Жамбыл облысы	2
7	Батыс Қазақстан облысы	1
8	Қарағанды облысы	1
9	Қостанай облысы	3
10	Павлодар облысы	1
11	Нұр-Сұлтан қ.	2
	11 өңір	18 мектеп

Кестеге сәйкес барлығы 18 мектеп анықталды. Бірінші жылғы сынақ нәтижесінің қорытындысы бойынша апробацияға мониторинг жүргізілді.

Мониторинг (англ. Monitoring – бақылауды жүзеге асыру, қадағалау) – динамикалық бақылау, аналитикалық бағалау және тұтас жүйенің жай-күйін болжау кешені.

Мониторингтік зерттеудің мақсаты пилоттық мектептердің нақты білім беру процесі жағдайында оқулықтар мен ОӘК мазмұнының сапасы мен тиімділігін бағалау және еліміздің барлық орта білім беру ұйымдарына енгізу үшін оларды одан әрі жетілдіру болып табылады. Мониторинг кері байланыс қағидатын сақтауды қамтамасыз етеді және мониторинг қорытындысы бойынша әдістемелік ұсынымдарды іске асыруды көздейді.

Зерттеу объектісі – «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері 1-сыныптан бастап инвариантты компоненттегі бірінші шет тілі ретінде оқытылатын жалпы білім беретін пилоттық мектептер.

Зерттеу пәні (предмет исследования) - 1-сыныптарда жоғарыда көрсетілген оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробация материалдарын зерттеу және талдау

Қойылған мақсатқа жету үшін мониторингтік зерттеудің келесі міндеттері анықталды:

- мониторинг құралдарын дайындау;

- ақпарат жинау;
- алғашқы ақпараттарды талдау және мәліметтерді жинақтау, жалпылау, жіктеу үшін компьютерлік негізді әзірлеу;
- деректер базасына ақпаратты енгізу, өңдеу және түзету;
- ақпараттың бастапқы талдауын жүзеге асыру, ақпаратты жіктеу;
- оқулықтар мен ОӘК апробациясының негізгі үрдістерін анықтау;
- әдістемелік ұсыныстар әзірлеу.

Мониторинг рәсімі:

1. Дайындық кезеңі – мониторингтің индикаторлары мен көрсеткіштерін дайындау, зерттеу көлемін анықтау (білім алушылар мен педагогтердің сандық және сапалық құрамы, өлшеу жүргізу уақыты және олардың саны), диагностикалық құралдарды, ақпаратты жинақтау үшін материалдарды зерттеу әдістері мен нысандарын таңдау (сауалнамалар дайындау, технологиялық карталарды құру);

2. Диагностикалық тексеру жүргізу, деректерді өңдеу және түсіндіру;

3. Қорытынды кезең – әдістемелік ұсынымдар әзірлеу, келесі диагностикалық зерттеулерді жоспарлау және болжау.

Мониторингтік зерттеу индикаторлары:

✚ 1-сыныптарда «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндерін оқытатын пән мұғалімдерінің сауалнамалық мәліметтерінің сипаттамасы;

✚ 1-сынып оқушылары үшін ұсынылған «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша жаңартылған білім беру мазмұнындағы оқу бағдарламасының оқу мақсаттарының сипаттамасы;

✚ 1-сынып білім алушыларына арналған жаңартылған білім беру мазмұнындағы «Неміс тілі», «Француз тілі» оқулықтарының сипаттамасы;

✚ 1-сынып білім алушыларына арналған жаңартылған білім беру мазмұнындағы «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу-әдістемелік кешендерінің сипаттамасы;

✚ «Неміс тілі», «Француз тілі» пәндері бойынша 1-сынып білім алушыларын критериялы бағалау сипаттамасы;

Мониторингтік зерттеулерді жүргізуге төменде аталған бәләм беру ұйымдарының қызметкерлері қатысты:

✓ «Неміс тілі», «Француз тілі» пәндерінен сабақ беретін пән мұғалімдері. Олардың функцияларына сауалнамаға қатысу арқылы мониторинг индикаторлары бойынша шынайы және уақтылы ақпаратты қамтамасыз ету кірді;

✓ «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациялау мәселелерін мектептің педагогикалық кеңесінде және ата-аналар жиналыстарында талқылау мәселелері туралы, апробация қорытындысы бойынша есеп дайындайтын директордың оқу ісі бойынша орынбасарлары;

✓ мониторингте жалпы басшылықты жүзеге асыру, мониторингтің барлық кезеңдерінің міндеттерін анықтау, мониторингтің технологиялық карталарын, сауалнамаларды дайындау, сондай-ақ алынған деректерді талдау

бойынша Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының қызметкерлері қатысты. Бұдан басқа, академия қызметкерлерінің жұмысына әдістемелік көмек көрсету, оқулықтарды, ОӘК, бағалау жүйесіне апробация жүргізу барысында анықталған мәселелерді жою үшін әдістемелік ұсынымдар әзірлеу кірді.

Мониторингтің негізгі түрлеріне:

- оқулықтарды апробациялау мониторингі;
- оқу-әдістемелік кешендерді апробациялау мониторингі;
- оқулықтар мен ОӘК Үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкестік мониторингі;
- педагогтердің сапалық құрамының мониторингі;
- білім алушыларды бағалау мониторингі жатады.

Қазақстан аумағында жарияланған төтенше жағдайға байланысты пилоттық мектептерге сапарлар болған жоқ, сондықтан материалдар жинау және мониторинг нәтижелерін талдау пилоттық мектептерден алынған мәліметтер негізінде жүргізілді.

Сауалнама арқылы педагогтердің, білім алушылардың, ата-аналардың және мектеп әкімшілігінің оқулықтар, ОӘК сапасы, бағалау бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсынымдар туралы пікірі, сондай-ақ апробация барысында мектеп әкімшілігі тарапынан мұғалімдерді қолдау деңгейі анықталды.

Алынған мәліметтерге сәйкес оқулықтар мен ОӘК мазмұнына өзгерістер енгізу бойынша қорытындылар мен ұсыныстар жасауға болады.

Осылайша, оқулықтар мен ОӘК апробация мониторингі тұтас дербес ғылыми-практикалық феномен ретінде сипатталады.

Жүргізілген мониторинг шеңберінде барлық педагогикалық іс-әрекеттерді анықтау және бағалау жүргізіледі, бұл ретте педагогикалық жүйе қызметінің нақты нәтижелерінің оның түпкі мақсаттарына сәйкестігі туралы хабардар ететін кері байланыс қамтамасыз етіледі.

2 ПИЛОТТЫҚ МЕКТЕПТЕРДІҢ 1-СЫНЫПТАРЫНДА «ФРАНЦУЗ ТІЛІ», «НЕМІС ТІЛІ» ОҚУ ПӘНДЕРІ БОЙЫНША ОҚУЛЫҚТАР МЕН ОӘК-НІҢ АПРОБАЦИЯ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

2.1 «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысушылардың сапалық құрамын талдау

Жоғарыда айтылғандай, тілдерді жаңғырту саясаты Қазақстан Республикасының стратегиялық даму жоспарының бастамасымен анықталған, ол халықтың шет тілдерін үйрену мүмкіндіктерімен барынша қамтылуынан тұрады. Тіл саясатын жүзеге асыру үшін еліміздің мектептерінде білім алушылар мен олардың ата-аналарының қалауы бойынша педагогикалық кеңестің шешіміне сәйкес ағылшын, неміс және француз шет тілдері оқытылады.

2019-2020 оқу жылында республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармаларының және облыстық білім басқармаларының бұйрығына сәйкес «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сынақтан өткізудің пилоттық жобасына бірқатар мектептер қатысты (2.1.1-кесте).

2.1.1-кесте. «Неміс тілі», «Француз тілі» пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысқан өңірлер тізімі және мектептердің, сыныптардың, білім алушылар мен педагогтердің саны.

№	Өңірлер атауы	Мектеп саны	Сыныптар саны	Педагогтер саны	Білім алушылар саны
1	Нұр-Сұлтан қ.	2	4	3	110
2	Шымкент қ.	2	3	2	100
3	Ақтөбе облысы	1	2	2	54
4	Атырау облысы	1	1	1	26
5	Шығыс Қазақстан облысы	2	3	3	85
6	Жамбыл облысы	2	2	2	53
7	Батыс Қазақстан облысы	1	2	1	63
8	Қарағанды облысы	1	4	1	49
9	Қостанай облысы	3	4	5	80
10	Павлодар облысы	1	1	2	30
11	Солтүстік Қазақстан облысы	2	3	3	47
	Барлығы:	18	29	25	697

Кестеде көрсетілген көрсекіштер бойынша:

- пилоттық жобаға барлығы 11 өңір қатысқан, оның ішінде 9 облыс, 2 республикалық маңызы бар қала.
- апробацияға барлығы 18 мектеп қатысқан
- апробацияға 1-сыныптардан барлығы 29 сынып қатысқан, оның

6-уы оқыту қазақ тіліндегі, 23-і оқытуы орыс тіліндегі сыныптар.

➤ білім алушылардың барлық саны 697 құрады, оқыту қазақ тіліндегі сыныптардан 133, оқыту орыс тіліндегі сыныптардан 594 білім алушы апробацияға қатысты.

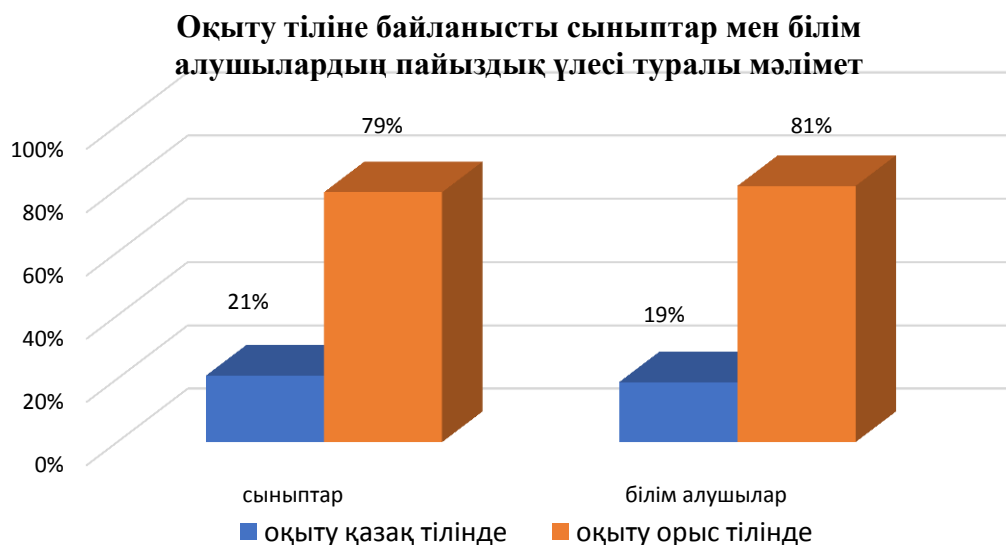
➤ апробацияға қатысқан барлық педагогтер саны 25 құрады (2.1.1-сурет).

Пилоттық жобаға Нұр-Сұлтан, Шымкент қалалары, Жамбыл, Солтүстік Қазақстан, Шығыс Қазақстан облыстары сияқты өңірлерден 2 мектептен, Қостанай облысынан 3 мектеп және басқа облыстардан (Ақтөбе, Атырау, батыс Қазақстан, Павлодар, Қарағанды) пилоттық юобаға 1 мектептен қатысқан.

2.1.1-сурет

Егер осы сандық көрсеткіштерді оқыту тіліне байланысты пайыздық мөлшерлемеде көрсететін болсақ, апробацияға қатысқан 1-сыныптардың 21% құрайды, онда тиісінше білім алушылардың жалпы санының 19% оқиды.

2.1.2-сурет

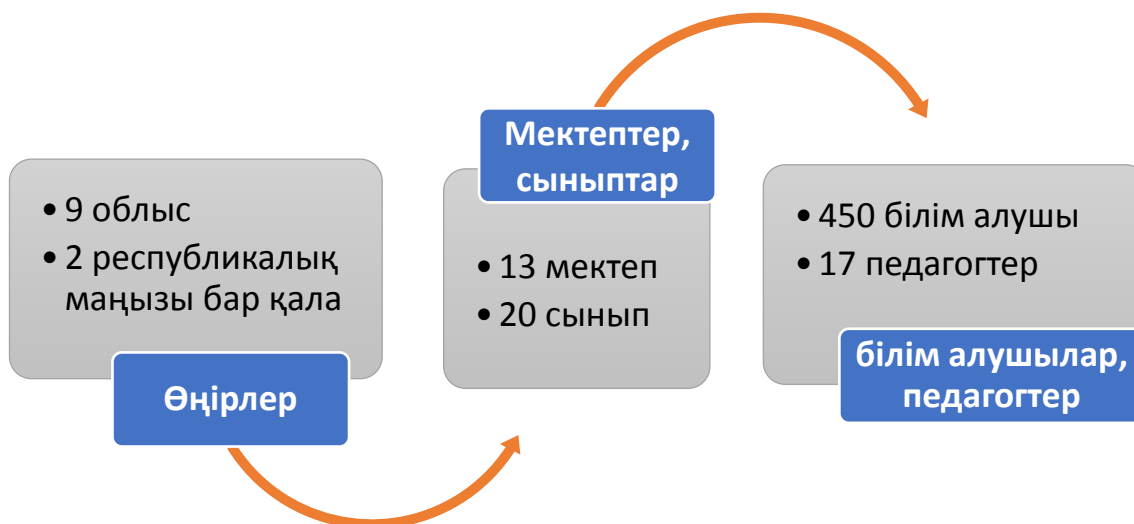
Оқыту орыс тіліндегі сыныптар 79%-ды көрсетті, онда тиісінше білім

алушылардың жалпы санының 81% оқиды. Аталған пайыздық көрсеткіштер диаграммада көрсетілген. (2.1.2-сурет).

«Неміс тілі» пәні бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сынақтан өткізудің пилоттық жобасына барлық 11 өңір, оның ішінде 9 облыс және 2 республикалық маңызы бар қала қатысты. 2.1.2-кестеде мектептердің, сыныптардың, педагогтер мен білім алушылардың сандық және сапалық көрсеткіштері берілген.

2.1.2-кесте. 1-сыныптарда «Неміс тілі» оқу пәні бойынша ОӘК мен оқулықтарды апробацияға қатысқан өңірлер туралы мәліметтер

№	Өңірдің атауы	Мектеп атауы	Сынып	Педагогтің аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар саны
1	Нұр-Сұлтан қаласы	№67 мектеп-гимназия	1 «А» 1 «Ә»	Наралиева А. Аскарова Г.	қазақ орыс	55
2	Шымкент қаласы	О.А.Жолдасбеков атындағы № 9 лицей	1 «Б»	Джумабекова А.А.	орыс	28
3	Ақтөбе облысы	Ақтөбе қаласының № 11 ОМГ	1 «А» 1 «Б»	Волошина И.А. Култаева С.М.	орыс	54
4	Атырау облысы	Атырау қаласының №34 мектеп-гимназия	1 «А»	Майжанова Д. С.	қазақ	26
5	Шығыс Қазақстан облысы	Өскемен қаласының №12 ОМ	1 «А» 1 «Б»	Бояркина Ю.Л., Гуслякова Э.С.	орыс	58
6	Жамбыл облысы	Тараз қаласының Төле би атындағы №8 гимназия	1 «Г»	Садыкова Г.	қазақ	25
7	Батыс Қазақстан облысы	Орал қ, КММ Вальдорф бағытындағы мектеп-гимназиясы	1 «А» 1 «Б»	Лобикова Е.В.	орыс	63
8	Қарағанды облысы	Шахтинск қаласының № 1 мектеп-гимназия	1 «А»	Потемкина А.Ю.	орыс	11
			1 «Б»			11
			1 «В»			14
			1 «Г»			13
9	Қостанай облысы	Қостанай қ. Горький атындағы гимназия	1 «А»	Филинкова Л.С.	орыс	19
		Ш.Уәлиханов атындағы Әулиекөл ОМ	1 «А»	Кульмагамбетов Р.Б.	қазақ	10
10	Павлодар облысы	Павлодар қаласының гимназиялық сыныптары бар инновациялық үлгідегі № 39 ОМ	1 «В»	Мокроусова Т.Р. Перевертова Е.А.	орыс	30
11	Солтүстік Қазақстан облысы	Т. Позолотин атындағы №1 Явленск ОМ	1 «А»	Трушникова В.А.	орыс	19
		Петропавл қаласының КММ «БЭСТ» гимназиясы»	1 «Г»	Гладкова О.Я.	орыс	14

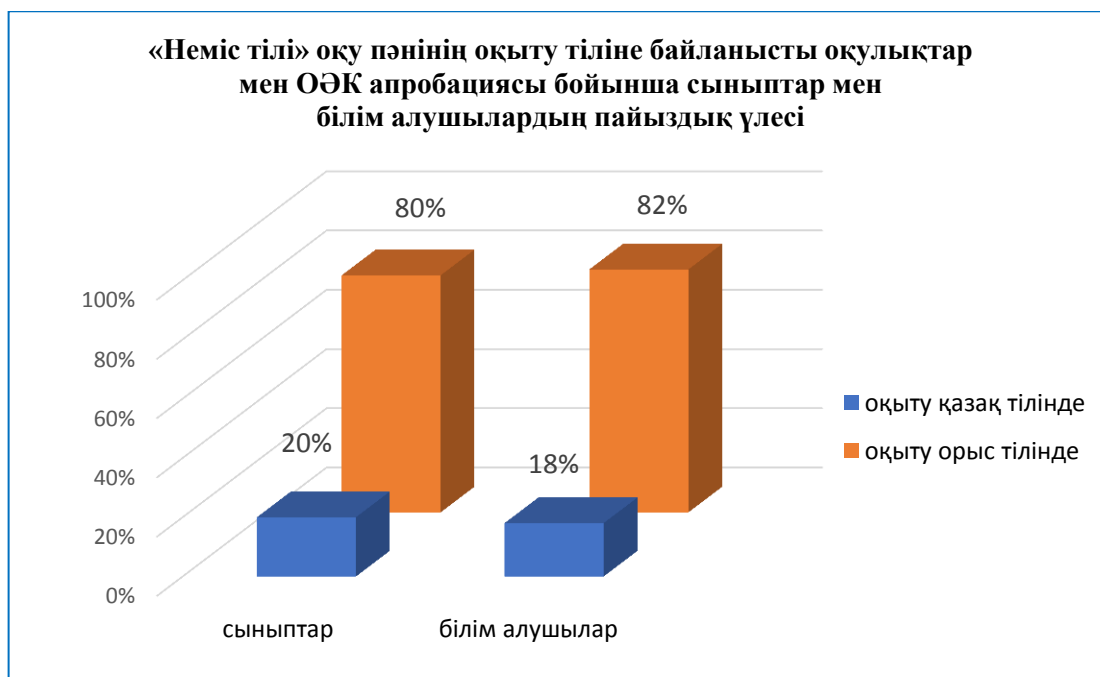
2.1.3-сурет

Кестеде мектептердің атаулары, педагогтер туралы мәліметтер, сыныптар мен оқыту тілдері бойынша білім алушылардың саны көрсетілген, кестедегі мәліметтер бойынша барлығы:

- мектептер саны - 13;
- 1-сыныптар саны – 20, оның ішінде қазақ сыныптары – 4, орыс сыныптары – 16;
- педагогтер саны – 17;
- білім алушылар саны – 450, оның ішінде оқыту қазақ тілінде білім алушылар саны 83, ал орыс тілінде білім алушылар саны 367 құрайды.

Берілген сандық көрсеткіштерді графикалық түрде келесі суретте көрсетуге болады (2.1.3-сурет).

Бұл сандық көрсеткіштердің пайыздық үлесін келесі диаграммадан көруге болады (2.1.4-сурет).

2.1.4-сурет

2.1.4-суретте көрсетілген диаграмма бойынша оқыту тіліне байланысты мектептер мен білім алушылардың пайыздық мөлшерлемесі төмендегідей көрініс тапты:

- оқыту қазақ тіліндегі мектептер - 20%-ды, ал ондағы білім алушылар саны жалпы білім алушылар санының 18%-ын құрайды;

- оқыту орыс тіліндегі мектептер - 80%-ды, ал ондағы білім алушылар саны жалпы білім алушылар санының 82%-ын құрайды

Бұдан басқа, кестеде апробацияға қатысқан білім беру ұйымдарының орналасқан жері де көрсетілген: 13 мектептің 11-і қалалық жерде орналасқан, яғни облыс орталықтары мен Республикалық маңызы бар қалаларда, 2 мектеп аудандық жерде орналасқан (2.1.5-сурет).

2.1.5-сурет

1-сыныптарда «Француз тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациядан өткізуге 6 өңір қатысты, оның ішінде 4 облыс және 2 республикалық маңызы бар қалалар мектептері. Апробацияға қатысушылардың сандық көрсеткіші 2.1.3-кестеде көрсетілген.

Кестеде оқыту тіліне байланысты мектептер, сыныптар, білім алушылар саны және педагогтер саны сипатталған. Яғни:

- мектеп саны – 7;
- 1-сынып жалпы саны – 9, оның ішінде оқыту қазақ тіліндегі – 3, орыс тіліндегі 6;
- педагогтер саны – 8;
- жалпы білім алушылар саны – 247, оның ішінде қазақ тілінде білім алатын – 83, орыс тілінде білім алатын 146 білім алушы.

2.1.3-кесте. 1-сыныптарда «Неміс тілі» оқу пәні бойынша ОӘК мен оқулықтарды апробацияға қатысушылар туралы мәліметтер

№	Өңір атауы	Мектеп атауы	Сынып	Педагогтің аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар саны
1	Нұр-Сұлтан қаласы	№78 мектеп-гимназия	1 «А» 1 «Б»	А.Амирханова	қазақ	55
2	Шымкент қаласы	Титов атындағы №20 мектеп-гимназия	1 «А» 1 «В»	Сапаралиева А.А.	орыс	72
3	Шығыс Қазақстан облысы	КММ «Дарынды балаларға арналған валеологиялық мамандандырылған мектеп-кешені» Өскемен қаласы	1	Омарбекова Ж.М	орыс	27
4	Жамбыл облысы	Тараз қаласының №45 мектеп-гимназиясы	1 «А»	Мандирбаева Ш. Т.	қазақ	28
5	Қостанай облысы	Қостанай қаласының ММ «А.М.Горький атындағы гимназиясы»	1 «А»	Еременко Г. К.	орыс	15
		Қостанай қаласының ММ №2 мектеп лицейі	1 «А»	Калинина Е.М., Ячменева С.И.	орыс	36
6	Солтүстік Қазақстан облысы	Петропавл қ. КММ «БЭСТ» гимназиясы»	1 «Г»	Арыкпаева Г.А.	орыс	14

Кестеге қарап, пилоттық мектептердің деңгейін ажыратуға болады, кестедегі мәліметтер бойынша барлық 7 жеті мектеп те облыстарда және республикалық маңызы бар қалаларда орналасқан мектептер екенін көруге болады.

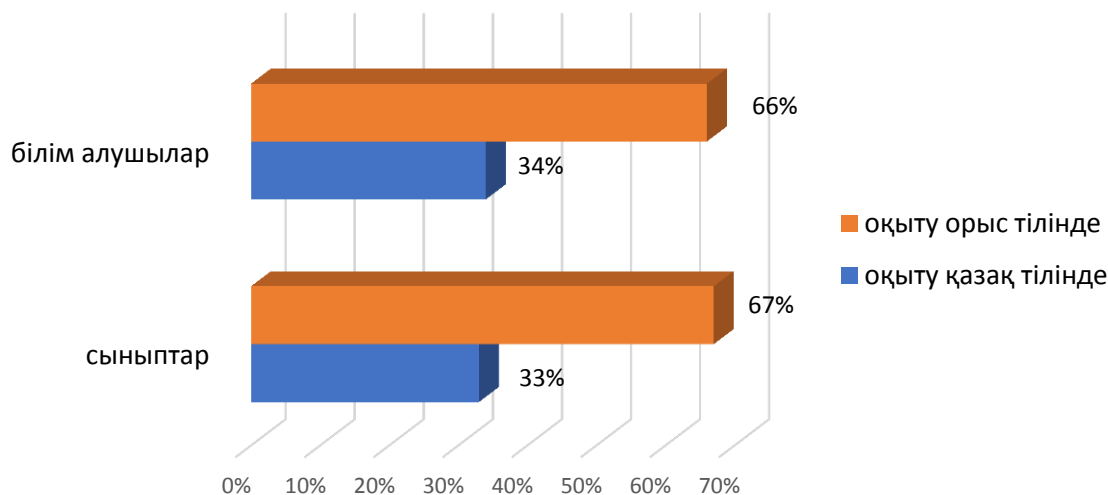

2.1.6-сурет

2.1.6-суретте 1-сыныптарда «Француз тілі» оқу пәні бойынша

оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысушылардың жалпы сандық көрсеткіші көрсетілген. Осы көрсеткіштерден оқыту тілі бойынша қатысушылардың пайыздық арақатынасы диаграммада 2.7-суретте берілген. Диаграммаға сәйкес оқыту қазақ тіліндегі сыныптар саны 33%-ды, ондағы оқитын білім алушылар саны, жалпы білім алушылар санының 34%-ын құрайды, ал оқыту орыс тіліндегі сыныптар саны 67%-ды көрсетсе, білім алушылардың саны 66%-ды көрсетті.

«Француз тілі» оқу пәнінің оқыту тіліне байланысты оқулықтар мен ОӘК апробациясы бойынша сыныптар мен білім алушылардың пайыздық үлесі

2.1.7-сурет

Апробацияға қатысушылардың сандық көрсеткіштерінің жоғарыда көрсетілген талдау нәтижелері бойынша келесі **қорытынды** жасауға болады:

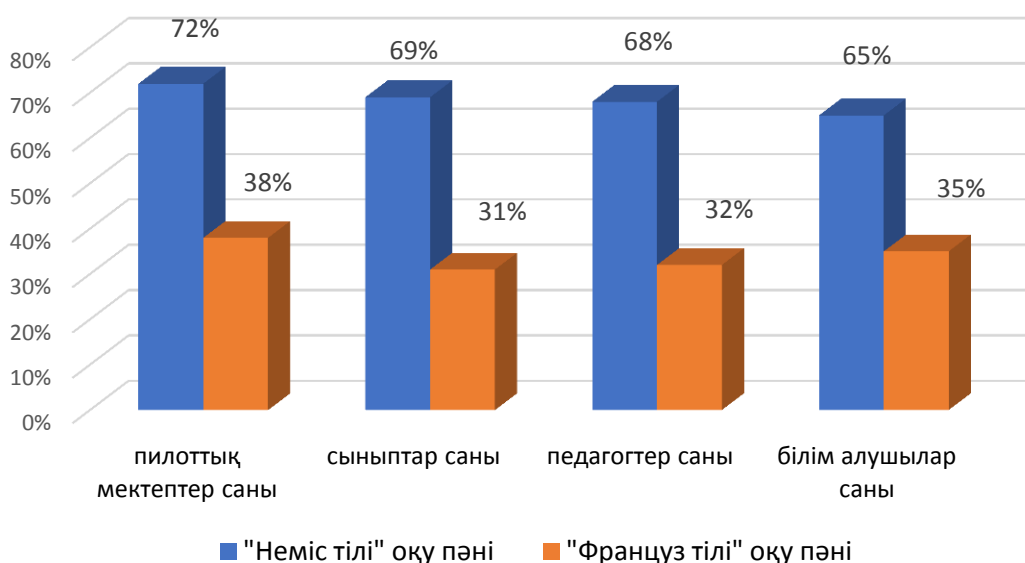
- «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына барлық өңірлер қатыспады: 17 аймақтан тек 11 өңір қатысты. Ақмола, Алматы, Қызылорда, Маңғыстау, Түркістан облыстары және Алматы қаласы апробацияға қатысқан жоқ.

- 1-сыныптардың басым бөлігі «Неміс тілі» пәнін таңдаған, яғни апробацияға қатысқан 29 сыныптың 17 сыныбы неміс тілін алған.

- оқыту тіліне байланысты мектептер арасында орыс тілінде оқытатын мектептер саны басым, яғни 29 сыныптың 23 сыныбында оқыту орыс тілінде.

1-сыныптарда «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сынақтан өткізу мониторингі осы бағыттағы барлық аспектілерді талдау арқылы, сондай-ақ келесі диаграммада көрсетілген салыстырмалы көрсеткіштерде жүргізілді (2.1.8-сурет).

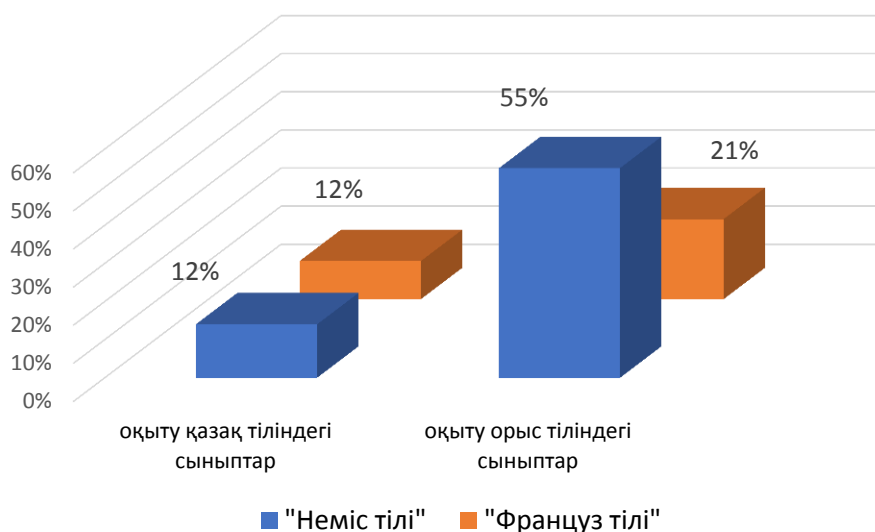
Пилоттық мектептер бойынша салыстырмалы мәлімет

2.1.8-сурет

Жоғарыда көрсетілген салыстырмалы диаграммада оқу пәндері негізінде мектептер, сыныптар, педагогтер мен білім алушылар саны бойынша пайыздық үлестері айқындалған.

Оқыту тілдері бойынша сыныптар мен білім алушылардың салыстырмалы көрсеткіштері

2.1.9-сурет

«Француз тілі» оқу пәні бойынша барлық көрсеткіштер «Неміс тілі» оқу пәніне қарағанда төмен. Көрсеткіштердегі айырмашылық 30% - дан 38-ге дейін ауытқиды:

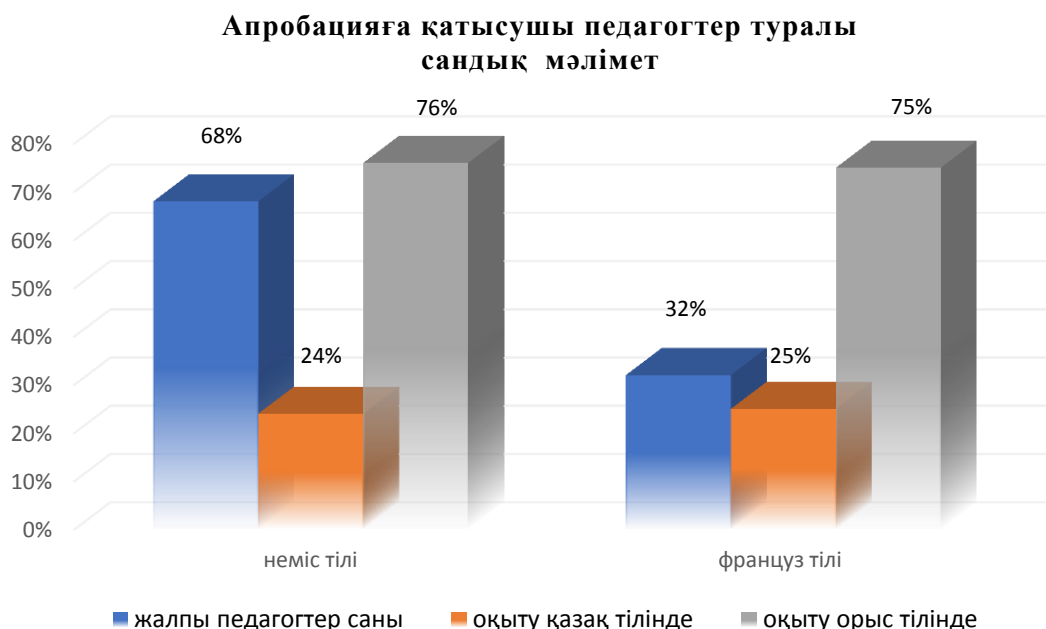
- ✓ пилоттық мектептер саны бойынша айырмашылық 34%;
- ✓ сыныптар саны бойынша айырмашылық 38%;
- ✓ педагогтер саны бойынша айырмашылық 36%;

✓ білім алушылар бойынша айырмашылық 30%.

Сондай-ақ талдау оқыту тілдерінің көрсеткіштеріне байланысты, оқыту қазақ тілінде және орыс тілінде жүргізілетін сыныптар саны мен ондағы білім алатын білім алушылар саны бойынша да жасалды. (2.1.9-сурет).

Мониторинг түрлерінің бірі 1-сыныптарда «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндерін оқытатын пән мұғалімдерінің сауалнамалық мәліметтерінің сипаттамасы бойынша педагогтердің сапалық құрамының мониторингі болып табылады.

Жоғарыда айтылғандай апробацияға «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндерінің мұғалімдері барлығы 25 педагог қатысты. Педагогтердің жалпы санынан неміс тілі мұғалімдерінің саны 17 адамды, француз тілі мұғалімдерінің саны – 8 адамды құрады. Жалпы мұғалімдер санынан қазақ тілінде оқытатын сыныптарда 6 педагог, орыс тілінде оқытатын сыныптарда – 19 педагог жұмыс істейді. Педагогтер туралы сандық мәліметтер пайыздық қатынаста келесі диаграмманы көрсетілген (2.1.10-сурет).

2.1.10-сурет

Диаграмма көрсеткіштерінен неміс тілін оқытатын педагогтер саны (68%) француз тілін оқытатын педагогтер санымен (32%) салыстырғанда басым екенін көруге болады.

Оқыту тілдері бойынша екі санаттағы педагогтер арасында орыс тілінде білім беретін педагогтар саны басым: неміс тілі мұғалімдері (76%) және француз тілі мұғалімдері (75%). Қазақ тілінде оқытатын сыныптарда жұмыс істейтін педагогтердің саны неміс тілі бойынша 24%, ал француз тілі бойынша 25% құрайды. Бұл үрдіс «неміс тілін» таңдаған сыныптар артықшылығының жалпы үрдісімен, сондай-ақ орыс тілінде оқытын сыныптар артықшылығымен байланысты.

Педагогтердің сапалық құрамын талдау білімі, педагогикалық өтілі, біліктілік санаты, екі пән бағыты бойынша курстық дайындығы туралы деректерді талдаудан тұрады:

- «Неміс тілі» пәні бойынша сабақ беретін педагогтер;
- «Француз тілі» пәні бойынша сабақ беретін педагогтер.

Бұл көрсеткіштер бірнеше кестелерде көрсетіледі. Неміс тілі мұғалімдерінің педагогикалық білімі және жұмыс өтілінің болуы туралы сапалық көрсеткіштердің талдауы 2.1.4-кестеде көрсетілген.

2.1.4-кесте. 1-сыныптарда неміс тілі мұғалімдерінің педагогикалық білімі және жұмыс өтілі туралы мәліметтер

№	Өңірлер	Респонденттер саны	Білімі		Стаж работы		
			Жоғары	Арнайы орта білім	3-жылға дейін	5-жылға дейін	5 жылдан жоғары
1	Нұр-Сұлтан қ.	2	2		1		1
2	Шымкент қ.	1	1				1
3	Ақтөбе облысы	2	2				2
4	Атырау облысы	1	1				1
5	ШҚО	2	2	-	1		1
6	Жамбыл облысы	1	1				1
7	БҚО	1	1				1
8	Қарағанды облысы	1	1				1
9	Қостанай облысы	2	2			1	1
10	Павлодар облысы	2	2				2
11	СҚО	2	2				2
	БАРЛЫҒЫ	17	17	0	2	1	14

Кестедегі көрсеткіштер бойынша 1-сыныптарда «Неміс тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына барлығы 17 педагог қатысқан. Қатысқан барлық педагогтердің білімі жоғары.

Еңбек өтілі туралы 3 жылдан 5 жылға дейін, 5 жылға дейін және 5 жылдан жоғары критерийлері бойынша талдау жүргізілді. Кестеде көрсетілген еңбек өтілі туралы сандық көрсеткіштер 2.1.11-суретте пайыздық мөлшерлемеде сипатталды.

Диаграммадан педагогтер арасында 5 жылдан жоғары еңбек өтілі бар 82%-ды құрайтынын көруге болады. Осы критерийді ары қарай нақтылап талдасак, сауалнама сұрақтарына жауаптары бойынша көптеген педагогтер 10 жылдан астам еңбек өтілі бар екендігін көрсеткен. 6% педагогтің 3 жылға дейін еңбек өтілі бар екендігі анықталды. Бұл фактор жас мамандардың бар екендігін және олар тәжірибесі мол әріптестерінің әдістемелік қолдауды қажет ететіндігін куәландырады. Аталған фактор бойынша Нұр-Сұлтан

қаласының және Шығыс Қазақстан облысының пилоттық мектептерінің әкімшілігі назар аударуы керек.

2.1.11-сурет

Талдау нәтижесі негізінде оқу пәнін білімі жоғары және басым көпшілікте 5 жылдан астам еңбек өтілі бар педагогтер оқытады деген қорытынды шығады.

Педагогтердің сапалық құрамы мониторингінің келесі критерийі педагогтердің біліктілік санаттарын талдау бойынша өткізілді. Талдау нәтижесінің сандық көрсеткіштері 2.1.5-кестеде көрсетілген.

2.1.5-кесте. 1-сыныптарда «Неміс тілі» пәнін оқытатын педагогтердің біліктілік санаттары туралы мәлімет

№	Өңірлер	Респонденттер саны	Біліктілік санаттары							
			жоғары	I	II	Санаты жоқ педагог-модерат	педагог-сарапш	педагог-теуші	педагог-шебер	
1	Нұр-Сұлтан қ.	2		1		1				
2	Шымкент қ.	1							1	
3	Ақтөбе облысы	2							2	
4	Атырау облысы	1			1					
5	ШҚО	2				1		1		
6	Жамбыл облысы	1						1		
7	БҚО	1						1		
8	Қарағанды облысы	1	1							
9	Қостанай	2	1				1			

	облысы									
10	Павлодар облысы	2	1		1					
11	СҚО	2		1				1		
	БАРЛЫҒЫ	17	3	2	2	1	2	1	6	0

Талдау нәтижесі 1-сыныптарда неміс тілі мұғалімдерінде төмендегідей біліктілік санаттары бар екендігін анықтады:

- бірінші санатты – 2 мұғалім (Нұр-Сұлтан қаласы, Солтүстік Қазақстан облысы);
- екінші санатты – 2 мұғалім (Атырау, Павлодар облыстары);
- санаты жоқ – 1 мұғалім (Нұр-Сұлтан қаласы);
- «Педагог - модератор» санаты бар - 2 мұғалім (Шығыс Қазақстан, Костанай облыстары);
- «Педагог - сарапшы» санаты бар - 1 мұғалім (Солтүстік Қазақстан мұғалімі);
- «Педагог - зерттеуші» санаты бар - 6 мұғалім (Шымкент қаласы, Ақтөбе, Жамбыл, Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан облыстары)
- «Педагог-шебер» санаты апробацияға қатысушылар арасында анықталған жоқ.

Диаграммаға сәйкес педагогтардың біліктілік санаттары бойынша пайыздық арақатынасы жалпы педагогтер арасында айтарлықтай үлкен айырмашылық көрсетпеді. Ең үлкен пайызды «педагог-зерттеуші» санаты бар неміс тілі мұғалімдері көрсетті, олардың көрсеткіші 35% құрады (2.1.12-сурет).

2.1.12-сурет

Келесі жоғары көрсеткіш жоғары санатты педагогтер үлесінде яғни, 18%. «Педагог-сарапшы» біліктілік санаты бар педагогтер үлесі 6% құрады.

Екінші санатты және «педагог-модератор» біліктілік санаты бар педагогтер екікритерий бойынша да 12% көрсетті.

Айта кету керек, 17 неміс тілі мұғалімдерінің арасында санаты жоқ мұғалімдер қатары 6%-ды құрады, яғни Нұр-сұлтан қаласынан 1 педагог. Бұл фактіні №67 мектеп-гимназия директорының оқу және әдістемелік жұмыс жөніндегі орынбасары бақылауға алулары қажет.

Жалпы, осы критерийдегі педагогтердің сапалық құрамының мониторингі бойынша келесі **тұжырым** туындайды яғни, 1-сыныптарда «Неміс тілі» оқу пәнін оқытатын педагогтардың көпшілігінде біліктілік санаты бар.

Талдаудың келесі критерийі 2.1.6-кестеде көрсетілген, педагогтердің даярлық курстан өтуі туралы мәлімет болып табылды.

2.1.6-кесте. 1-сыныптарда «Неміс тілі» пәнін оқытатын педагогтердің курстық дайындығы туралы мәліметтер

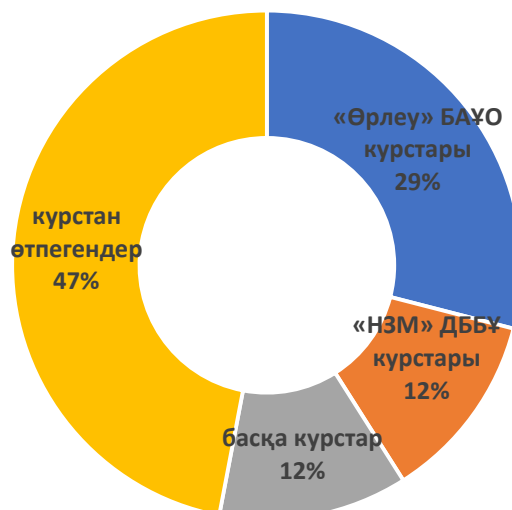
№	Өңірлер	Респонденттер саны	«Өрлеу» БАҰО курстары			«НЗМ» ДББҰ курстары			Басқа да курстар және семинарлар
			2017	2018	2019	2017	2018	2019	
1	Нұр-Сұлтан қ.	2							
2	Шымкент қ.	1		1					
3	Ақтөбе облысы	2		1				1	1
4	Атырау облысы	1							
5	ШҚО	2							
6	Жамбыл облысы	1							
7	БҚО	1							1
8	Қарағанды облысы	1							
9	Қостанай облысы	2	1						
10	Павлодар облысы	2		1	1				
11	СҚО	2					1		
	БАРЛЫҒЫ	17	1	3	1	0	1	1	2

Кестеде даярлық курсын ұйымдастырушылар және 2017 жылдан 2019 жыл аралығында педагогтердің даярлық курстарынан өтуі туралы мәліметтер көрсетілген. Анықталған көрсеткіштер «Неміс тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешенінің апробациясына қатысқан 17 педагогтің барлығы бірдей қамтылмағандығын көрсетті. «Өрлеу» БАҰО ұйымынан 5, «НЗМ» ДББҰ ұйымынан 2 педагог және басқа да курстардан 2 педагог даярлық курстарынан өткен. Талдау нәтижесі жалпы даярлық курстарынан барлығы 7 педагог өткендігін көрсетті.

Нұр-Сұлтан қаласының, Атырау, Жамбыл, Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстарының педагогтері даярлық курстарынан өтпеген ал, Ақтөбе, Батыс Қазақстан облыстарының педагогтері басқа да курстар мен семинарлардан өткендігі анықталды.

Кестеде сипатталған сандық көрсеткіштер негізінде даярлық курстан өткен педагогтердің пайыздық мөлшерлемесі диаграммада көрсетілген (2.1.13-сурет).

1-сыныптарда неміс тілі пәні мұғалімдерінің курстық дайындығы туралы мәлімет

2.1.13-сурет

Диаграммадан 47% педагогтің даярлық курстарынан өтпегендігін көруге болады, бұл жағдай өте үлкен мәселе. Кез-келген мұғалім өзін кәсіби тұрғыдан педагогтік құзыреттілігін арттыруы қажет. Ал, қалған 53% педагог даярлық курстарынан өткен, оның ішінде БАҰО «Өрлеу»-ден 29 %, ДББҰ «НЗМ»-нен 12 %, сондай-ақ басқа да курстардан 12 % педагог өткен.

Демек, барлық педагогтер өздерінің кәсіби деңгейін көтермейді және мектеп әкімшілігі педагогтердің кәсіби құзыреттілігін, бірінші кезекте курстық дайындықтан өткізу арқылы арттыруға ықпал етпейді деген **қорытынды** шығады.

Даярлық курстарынан өткен педагогтерді ары қарай талдау яғни, олардың өткен курс атаулары, неміс тілі пәнін оқытуда маңызды болып табылмайды. 2.1.7-кестеде курстан өткен педагогтердің курс атаулары берілген.

Даярлық курстарынан өткендігі туралы талдау нәтижесі оқулықтар мен ОӘЖ апробациясына қатысқан педагогтердің өткен даярлық курстары 1-сыныптарда жұмыс істейтін неміс тілі мұғалімдерінің мамандығына сәйкес еместігін көрсетті. Онда мұғалімдер «Қазақ тілі», «Ағылшын тілі» аяндері бойынша жаңартылған білім мазмұны бойынша курстардан өткен. Аталған курстар бойынша Шымкент қаласы, Ақтөбе, Қостанай және Павлодар облыстарының педагогтері анықталып отыр. Курстардың ерекшелігі тілдік пәндер бойынша мазмұнды көздесе де, бұл «Неміс тілі» пәні бойынша курстар емес.

Сонымен қатар, педагогтердің даярлық курстарының арасында тек оқыту семинарлары бар екенін атап өткен жөн, бірақ олар неміс тілінен болып табылады, мысалы, Гете институты мен Неміс үйімен өткізілетін семинарлар. Осындай оқыту семинарларын Ақтөбе облысы педагогтерінің бірі өткен.

2.1.7-кесте. 1-сыныптарда «Неміс тілі» пәні бойынша ОӘК мен оқулықтарды сынақтан өткізуге қатысқан педагогтердің курстарының атаулары туралы мәлімет

№	Өңірлер	БАҰО «Өрлеу» курстары	ДББҰ «НЗМ» курстары	Басқа да курстар мен семинарлар
2	Шымкент қаласы	ҚР орта білім беру мазмұнын жаңарту аясында оқу орыс тілінде жүретін мектептердегі «Қазақ тілі пәні» бойынша	-	-
3	Ақтөбе облысы	ҚР орта білім беру мазмұнын жаңарту аясында «Ағылшын тілі» пәні бойынша педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттырудың білім беру бағдарламасы бойынша курстар	Бастауыш мектепте шет тілін оқытудың заманауи әдістері	1. Гете институты, оқыту семинары 2. Неміс Үйі, оқу семинары.
7	Батыс Қазақстан облысы	-	-	«Agzhan» ғылыми-оқу орталығы, ҚР Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында неміс тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту
9	Қостанай облысы	Ағылшын тілі бойынша педагогика кадрларының біліктілігін арттыру	-	-
10	Павлодар облысы	1. Жаңартылған білім беру мазмұнындағы неміс тілі. 2. Жаңартылған білім беру мазмұнындағы ағылшын тілі.		
11	Солтүстік Қазақстан	-	Жиынтық бағалау тапсырмаларын	-

			әзірлеу және сараптау	
--	--	--	-----------------------	--

Курстар арасында критериалды бағалауды өткізу кезінде өте қажетті жиынтық бағалау тапсырмаларын әзірлеу және сараптау бойынша курстар бар екендігі анықталды. Осындай курстардан Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері өткен.

Біліктілікті арттыру туралы мәліметтердің талдауы көпшілік педагогтердің курстан өтпеген, ал кейбір педагогтер сабақ беретін пәніне сәйкес емес, мамандығына кедмейтін курстан өткен деген қорытынды жасауға болады. Білім беру ұйымдарының әкімшілігі курстар арқылы педагогтердің біліктілігін арттыруға, атап айтқанда білім беру курстарының атауы мен мазмұнына назар аударуы қажет.

1-сыныптарда оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерінің апробациясы «Француз тілі» оқу пәні бойынша да жүргізілді. «Француз тілі» пәні бойынша апробациядан неміс тілімен салыстырғанда аз мектептер өтті.

Сол себепті педагогтер саны да аз, барлығы апробацияға 8 педагог қатысты. Педагогтердің сапалық құрамын талдау жоғарыда аталған критерийлер бойынша жүзеге асырылды. Сапалық құрам туралы мәліметтер 2.1.8-кестеде көрсетілген.

2.1.8-кесте. 1-сыныптарда «Француз тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысқан педагогтердің педагогикалық білімінің және жұмыс өтілінің болуы туралы мәліметтер

№	Өңір	Барлық респонденттер	Білімі		Еңбек өтілі		
			жоғары	арнайы орта	3 жылға дейін	5 жылға дейін	5 жылдан жоғары
1	Нұр-Сұлтан қаласы	1	1				1
2	Шымкент қаласы	1	1				1
3	Шығыс Қазақстан облысы	1	1		1		
4	Жамбыл облысы	1	1				1
5	Қостанай облысы	3	3				3
6	Солтүстік Қазақстан облысы	1	1				1
	Барлығы	8	8	0	1		7

Кестедегі мәліметтер бойынша 1-сыныптарда «Француз тілі» пәнін оқытатын барлық мұғалімдер жоғары білімді.

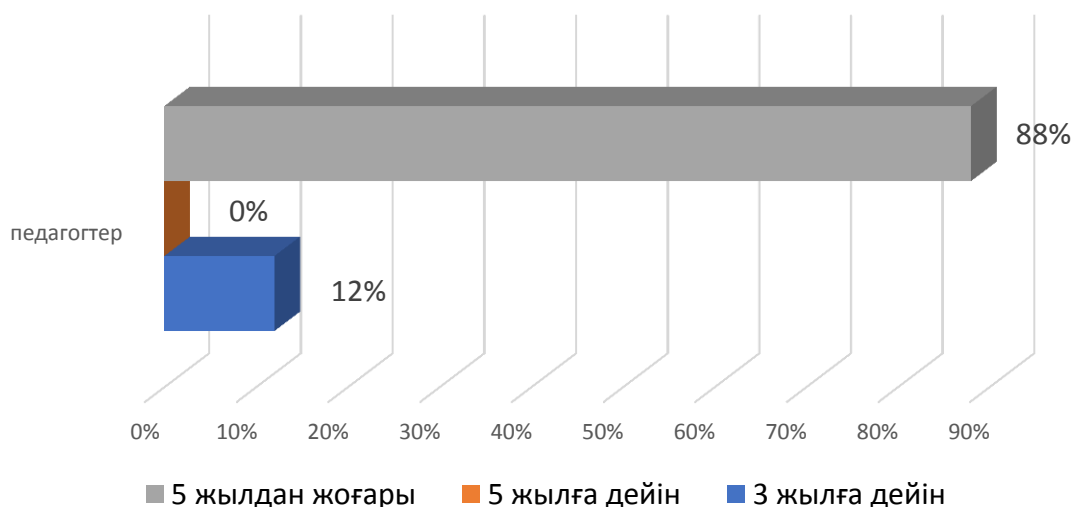
7 педагогтің еңбек өтілі 5 жылдан жоғары, тек бір ғана педагогтің еңбек өтілі 3 жылға дейін екендігі анықталды. Жас маман Шығыс Қазақстан облысының мұғалімі болып табылады.

Кестеде сипатталған сандық көрсеткіштердің пайыздық мөлшерлемесі

2.1.14-суретте көрсетілген. Диаграммадан француз тілі мұғалімдерінің 88%-да еңбек өтілі 10 жылдан жоғары екендігін көруге болады. Мұғалімдердің 12%-да еңбек өтілі көп емес, яғни 3 жылға дейін екендігін көруге болады.

Кестелер мен диаграммалардың мәліметтеріне сүйене отырып, «француз тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына жоғары педагогикалық білімі бар педагогтар, жеткілікті тәжірибелі педагогтар қатысты деген **қорытынды** шығады. Бір ғана педагог Шығыс Қазақстан облысы бойынша жас маман болып табылады, сол себепті әдістемелік көмек көрсету қажет.

Француз тілі мұғалімдерінің еңбек өтілі туралы мәліметтер

2.1.14-сурет

Талдаудың келесі критерийі – біліктілік санаты болды. «Француз тілі» пәні бойынша педагогтердің біліктілік санатының болуы туралы ақпарат кестеде көрсетілген (2.1.9-кесте).

2.1.9-кесте. 1-сыныптарда «Француз тілі» оқу пәнін оқытатын педагогтарда біліктілік санаттарының болуы туралы мәліметтер

№	Өңірлер	Респонденттер	Санаттар							
			Жоғары	I	II	Санаты жоқ	Педагог-модератор	Педагог-сарапшы	Педагог-зерттеуші	Педагог-шебер
1	Нұр-Сұлтан қаласы	1						1		
2	Шымкент қаласы	1	1							
3	ШҚО	1				1				
4	Жамбыл облысы	1	1							
5	Қостанай облысы	3	2						1	
6	СҚО	1	1							
Барлығы		8	5	0	0	1	0	1	1	0

Кестенің сандық деректеріне сәйкес педагогтардың басым көпшілігі жоғары санатты, «педагог-зерттеуші» санатында 2 адам, «педагог-сарапшы» санатында 1 адам бар екені анық. Сондай-ақ, 1 педагогте біліктілік санаты жоқ. Бұл факт Шығыс Қазақстан облысында байқалады, бұл педагог 3 жылға дейінгі еңбек өтілі бар жас маман болып табылады.

2.1.15-сурет

Біліктілік санатының болуы туралы сандық мәліметтің пайыздық мөлшерлемесін 2.1.15-суреттен көруге болады.

Сапалық құрамды талдаудың аталған критерийі бойынша апробацияға қатысқан барлық педагогтерде біліктілік санаты бар деген **қорытынды** жасауға болады. Өңірлер бөлінісінде жоғарыда көрсетілген өңірлердің барлық пилоттық мектептерінде тиісті біліктілік санаты бар педагогтар жұмыс істейтінін атап өткен жөн.

Жоғары санатпен Шымкент қаласының, Жамбыл, Қостанай, Солтүстік Қазақстан облыстарының педагогтері, ал, «педагог-сарапшы», «педагог-зерттеуші» санаттарымен Нұр-Сұлтан қаласының және Қостанай облысының педагогтері жұмыс істейді.

Сапалық құрамның келесі талдау критерийі педагогтердің курстық дайындығы болып табылады. Аталған критерий бойынша мәліметтер 2.1.10-кестеде көрсетілген.

Кестеде біліктілікті арттыру курстарынан өткен педагогтердің саны көрсетілген. Бұл көрсеткіштер пилоттық мектептердің 1-сыныптарында «француз тілі» оқу пәнін оқытатын 8 педагогтың тек 3-і ғана курстық даярлығы бар екендігін көрсетті, бұл 38% - ды құрайды.

Даярлық курстарынан өткен 3 педагогтің екеуі – «Өрлеу» БАҰО және 1 педагог басқа курстардан өткендігі анықталды.

Аймақтар бойынша даярлық курсатыран Нұр-сұлтан, Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстарының педагогтері өткен. Шымкент қ., Шығыс Қазақстан, Жамбыл облыстарының педагогтерінде курстық дайындықтары жоқ. Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері Француз Альянсы арқылы ҚР Франция елшілігінде курстық дайындықтан өткен.

2.1.10-кесте. 1-ші сыныптарда «Француз тілі» пәні бойынша ОӘК мен оқулықтарды сынақтан өткізуге қатысқан педагогтардың курстық дайындығы туралы мәліметтер

№	Өңір	Респонденттер саны	«Өрлеу» БАҰО курстары			«НЗМ» ДББҰ курстары			Басқа курстар
			2017	2018	2019	2017	2018	2019	
1	Нұр-Сұлтан қаласы	1		1					
2	Шымкент қаласы	1							
3	Шығыс Қазақстан	1							
4	Жамбыл	1							
5	Қостанай	3			1				
6	Солтүстік Қазақстан	1							1
	Барлығы	8	0	1	1	0	0	0	1

Пилоттық мектептердің педагогтері «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтпеген. Курстардың атауы келесі кестеде көрсетілген (2.1.11-кесте).

2.1.11-кесте. Француз тілі мұғалімдері өткізген курстардың атауы туралы мәлімет

№	Өңір	«Өрлеу» БАҰО курстары	«НЗМ» ДББҰ курстары	Басқа курстар
1	Нұр-Сұлтан қаласы	Жаңартылған білім беру мазмұнындағы курстар		
2	Шымкент қаласы			
3	Шығыс Қазақстан			
4	Жамбыл			
5	Қостанай	Жаңартылған білім беру мазмұны бойынша француз тілін оқыту		
6	Солтүстік Қазақстан			ҚР Франция Елшілігі мен Француз альянсінің курстары

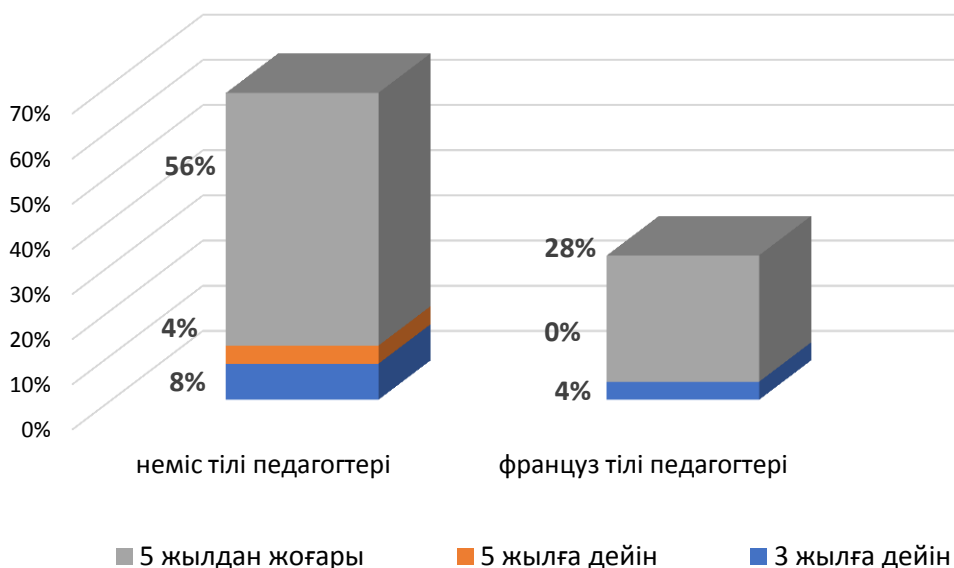
Жоғарыда көрсетілген біліктілікті арттыру курстары француз тілі

мұғалімдерінің мамандықтарына сәйкес келеді.

Талдау нәтижесі пилоттық мектептерде апробацияға қатысқан педагогтердің барлығында бірдей біліктілікті арттыру курстары жоқ екендігін көсетті. Сондықтан бұл мәселені директордың оқу және оқу әдістемелік ісі жөніндегі орынбасарлары бақылауға алулары қажет. Оқу үдерісін тиімді ұйымдастыру мақсатында педагогтерге тиісті бағыт бойынша даярлық курстарынан өтуі өте қажет.

Педагогтердің сапалық құрамының мониторингі оқыту тілі бойынша педагогтердің салыстырмалы сипаттамасында жүргізілді: «Неміс тілі» оқу пәні, «Француз тілі» оқу пәні. 1-сыныптарда сабақ беретін педагогтердің сапалық құрамының салыстырмалы диаграммасы келесі пайыздық көрсеткіштерді көрсетеді (2.1.16-сурет).

Педагогтердің еңбек өтілі бойынша салыстырмалы көрсеткіштері

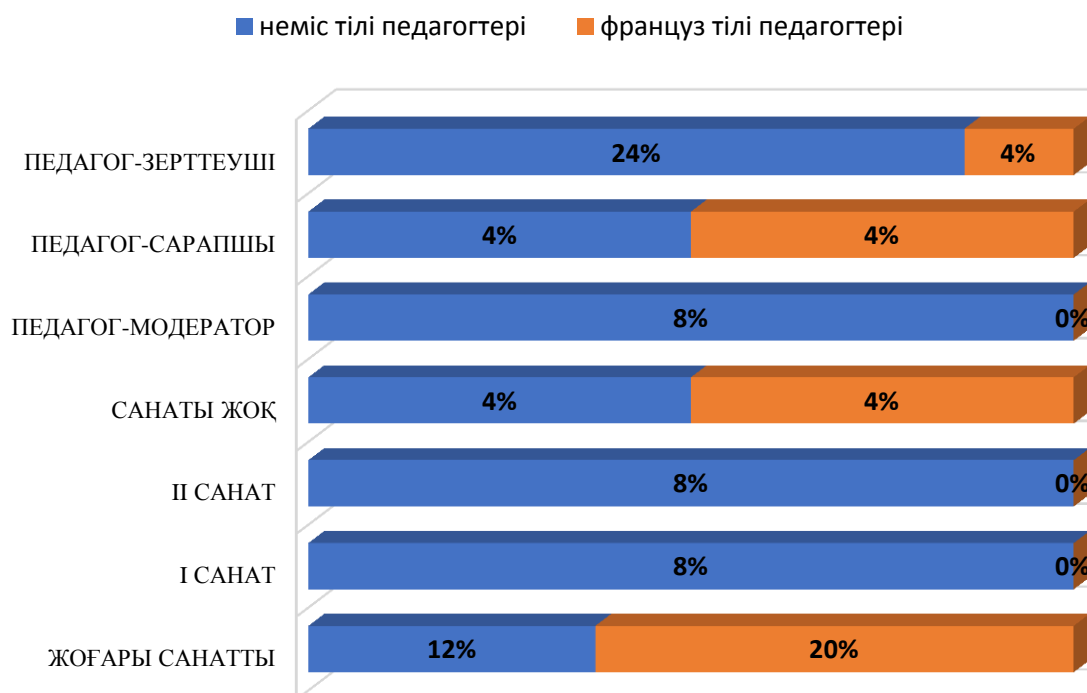

2.1.16-сурет

Осы диаграммада «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндері бойынша педагогтердің еңбек өтілі бойынша критерийге салыстырмалы талдау беріледі, онда педагогтардың көпшілігі ұсынылған сауалнамалардан анықталғандай, 10 жылдан астам тәжірибесі бар тәжірибелі педагогтар болып табылады деген **қорытынды** жасауға болады.

Келесі салыстырмалы талдау критерийі педагогтердің біліктілік санаттары бойынша жасалды (2.1.17-сурет).

Педагогтердің біліктілік санаттары бойынша салыстырмалы мәлімет

2.1.17-сурет

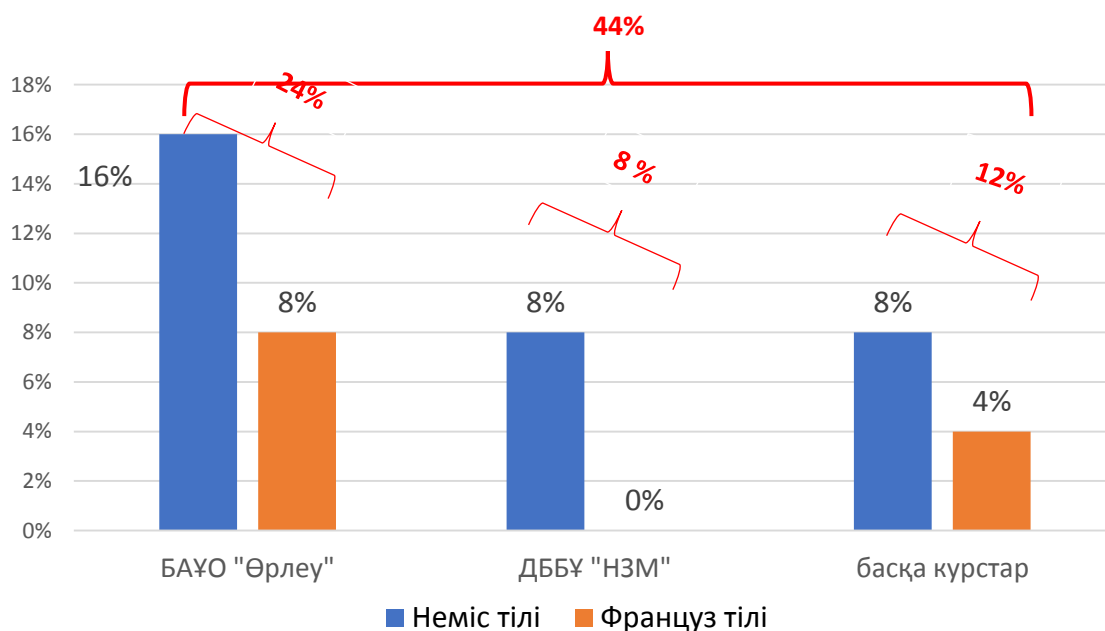
Диаграмма көрсеткіштерінен «Неміс тілі» және «Француз тілі» оқу пәндері бойынша педагогтердің біліктілік деңгейі кейбір позициялар бойынша ерекшеленеді:

- екі оқу пәні бойынша 92 % педагогтерде біліктілік санаты бар, 8% педагогтердің біліктілік санаты жоқ;
- жоғары санатты педагогтер арасындағы айырмашылық 8% құрайды яғни, француз тілі педагогтері 20 %, неміс тілі педагогтері 12 % көрсетті;
- «педагог-зерттеуші» санаты бар педагогтердің айырмашылығы 20% құрайды, онда неміс тілі пәні бойынша педагогтердің пайыздық мөлшерлемесі ең көп болып табылады (24%), ал француз тілі пәні бойынша 4%;
- бірінші, екінші, санаты жоқ, «педагог-модератор», «педагог-сарапшы» біліктілік санаттары бойынша бірдей көрсеткіштер анықталды;

Демек, барлық педагогтердің біліктілік санаты бар, ал олардың көпшілігі - жоғары санатты және «педагог-зерттеуші» санаты бар деген **тұжырым** жасауға болады.

2.1.18-суретте оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысқан педагогтердің даярлық курстарынан өткендігі туралы салыстырмалы сипаттама берілген.

Педагогтердің курстық дайындығы туралы салыстырмалы мәлімет

2.1.18-сурет

Бұл диаграммада 1-сыныптарда «Неміс тілі», «Француз тілі» оқу пәндерін оқытатын педагогтердің курстық дайындығының бар болуы туралы мәліметтер анық көрсетілген. Осыдан келесі **қорытынды** шығады:

➤ соңғы 3 жылда тек 44 % педагог даярлық курстарынан өткен, ал 56% педагог курстардан өтпеген, яғни педагогтердің басым көпшілігінің курстық даярлықтары жоқ;

➤ 24 % педагог «Өрлеу» БАҰО курстарынан өткен, пән бойынша алатын болсақ неміс тілі бойынша 16%, француз тілі бойынша 8% құрайды.

➤ 8 % педагог «НЗМ» ДББҰ курстарынан өткен, яғни тек неміс тілі пәні бойынша педагогтер даярлық курстарынан өткен, ал француз тілі бойынша аталған ұйымнан курстардан өтпеген;

➤ 12% педагогтер басқа курстардан өткен, бұл көрсеткіште сонымен қатар оқыту семинарлары да ескерілген

➤ «Неміс тілі» оқу пәнін оқытатын педагогтердің 36% біліктілікті арттыру курстарына ие, француз тілі педагогтерінің 12% ғана осы курстардан өткен.

«Неміс тілі» және «француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысатын педагогтардың сапалық құрамының мониторингі 1-сыныптарда **теріс үрдісті** анықтады, ол апробацияға қатысатын педагогтердің тек оқытылатын пәндер бойынша біліктілікті арттыру жоспарында жеткіліксіз дайындалғаны, тек қана педагогтардың 44% соңғы 3 жылда курстық даярлығы бар. Критериалды бағалау бойынша 25 педагогтың біреуі ғана критериалды бағалау бойынша жиынтық тапсырмаларды әзірлеу курсынан өткен.

Сондай-ақ апробацияға қатысқан педагогтертің сапалық құрамы мониторингінің **оң үрдісі** байқалады, біріншіден, педагогтердің 84%-ы 5

жылдан астам жұмыс өтілі бар, көпшілік респонденттерде тіпті еңбек өтілі 10 жылдан астам, екіншіден, педагогтердің 92%-ы белгілі бір біліктілік санаты бар, бұл оқу процесін тиімді ұйымдастыруда маңызды фактор болып табылады.

Мониторингтің келесі бағыты – 1-сыныптарға арналған жаңартылған білім мазмұнындағы «Неміс тілі» және «Француз тілі» пәндері бойынша оқулықтардың сипаттамасы.

Оқулық – оқу бағдарламасы мен дидактиканың талаптарына, оқыту мақсатына сай оқу пәнінің мазмұнын ғылыми негізде, жүйелі баяндайтын кітап. Оқулыққа мынадай педагогикалық талаптар қойылады: оқу материалдарының қазіргі ғылым мен технологияның дәрежесіне сәйкес баяндалуы; жоғары идеялылығы, тәрбиелік міндеттерге сәйкестігі; мазмұнының бағдарлама мазмұнына сәйкес әрі түсінікті болуы; материалдарының білімалушылардың жас және танымдық ерекшеліктеріне сәйкес баяндалуы; дәл және анық, нақты қорытындылар, ережелер, заңдар мен анықтамалардың баяндалуы, тілдің жатық, әдеби және ықшам болып, оқушылардың ұғымына сәйкес келуі; оқу материалын меңгеруді жеңілдететіндей иллюстрация, сурет, кесте, диаграмма, сызба мен сызулардың болуы; сыртқы пішінінің (қағаз, шрифт, мұқабасының) ретті сәндендірілуі. Негізгі оқу пәндерінің оқулықтарына қосымша хрестоматия есеп жинақтары, жазбаша жаттығу кітаптары, анықтама, сөздік, оқу кітаптары, тарихи және географиялық карталар, т.б. қолданылады.

2.2 1-сыныпқа арналған «Неміс тілі» пәні бойынша Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығын талдау

Пилоттық мектеп білім алушылары бірнеше баспаның ұсынған оқулықтарын пайдаланды. Оқулық мониторингі төрт бағытта, 5 баллдық бағалау жүйесінде жүргізілді:

- оқулықтың құрылымы мен мазмұны;
- оқу материалының әдістемелік жағы;
- иллюстрациялық материал;
- оқу материалын баяндау тілі мен стилі.

Аталған бағыттардың әрқайсысы бірнеше критерийлерден тұрады, сол критерийлер бойынша педагогтердің жауаптары талданды.

«Оқулықтың құрылымы мен мазмұны» бағытында төмендегідей критерийлер қарастырылған:

✓ оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану);

✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;

✓ оқу материалының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі;

✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы);

✓ оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі;
✓ ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік жағдайлар мен жағдаяттар байланысын қамтамасыз ету;

✓ фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы.

«Оқу материалының әдістемелік жағы» бағыты келесі критерийлерді қамтыған:

➤ оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі;

➤ әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы;

➤ дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы;

➤ сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау;

➤ сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы;

➤ білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы;

➤ акт-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы.

«Иллюстрациялық материал» бағытында келесі критерийлер қарастырылған:

• мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы;

• иллюстрациялық материалдың эстетикалығы;

• иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлылығы;

• оқушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі.

«Оқу материалын баяндау тілі мен стилі»

✓ баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі;

✓ терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық-әдістемелік ақпараттың болуы.

1-сыныптарды «Неміс тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына 3 баспа қатысты:

🇺🇦 Jana und Dino - Баспасы: «Hueber Verlag», Авторлары: Manuela Georgiakaki, Michael Priesteroth;

🇺🇦 Deutsch für Kasachstan Klasse 1. – Баспасы: «EduStream» Просвещение, Авторлары: M.Latyjewa, O.Gutbrod, N. Koslowa, W.Rasumowa

🇺🇦 Fabuli - Баспасы: ТОО «Көкжиек-Горизонт» Алматы, 2019, Авторлары: Sigrid Xanthos-Kretzmer, Jutta Douvitsas-Gamst, Диана Кабенова, Азина Оспанова, Бейбитнур Жумабекова

Апробация нәтижесінің мониторингі әр баспа бойынша бөлек жүргізілді. Педагогтердің сауалнамаларын өңдеу және талдау негізінде баспалар бөлінісінде әр бағыт бойынша ондағы критерийлер арқылы жалпы баға жасалды.

«Оқулықтың құрылымы мен мазмұны» бағыты

Апробацияға қатысқан баспалар бойынша оқулықтардың құрылымы мен мазмұнының сәйкестігін талдау 2.2.1-кестеде көрсетілген критерийлер арқылы жүргізілді.

2.2.1-кесте. Оқулықтың құрылымы мен мазмұны бойынша критерийлер

№	Критерийлер	Барлық респонденттер	Балл (жоғары -5, төмен -1)
1	Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану)		
2	Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы		
3	Оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі		
4	Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы)		
5	Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі		
6	Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттармен және жағдайлармен байланысын қамтамасыз ету		
7	Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы		

Авторлары **Manuela Georgiakaki, Michael Priesterth, Hueber Verlag,** баспасы «**Jana und Dino**» оқулығы 4 өңірде Нұр-Сұлтан қаласы, Атырау, Павлодар, Солтүстік Қазақстан облыстарынан апробациядан өтті (2.2.2-кесте).

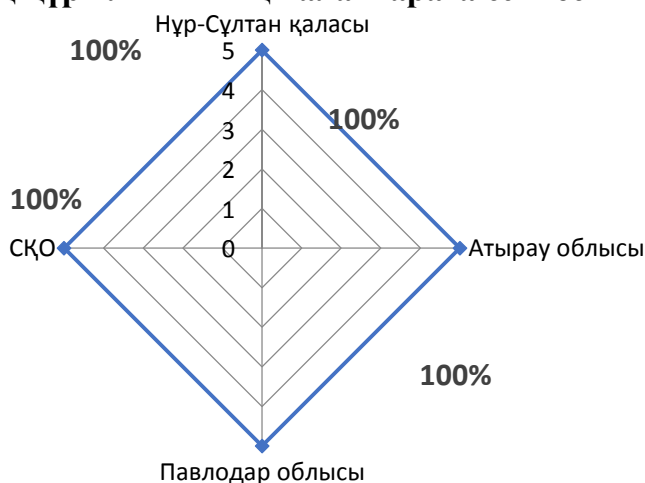
Апробацияға төрт білім беру ұйымы және төрт 1-сынып қатысты, оның ішінде екі сынып қазақ, екі орыс сыныптары болды. 1-сынып бойынша білім алушылар саны 90, ал сол сыныптарда жұмыс жасайтын педагогтер саны 5 құрайды. Оқулықтың мазмұны, сапасы бойынша әрбір критерий 5-тен 1-ге дейін бағаланды. 5 жоғары яғни оң, ал 1 төмен яғни теріс деген көрсеткіш.

2.2.2-кесте. Hueber Verlag баспасы, «Jana und Dino» оқулығы мен ОӘК апробациясына қатысқан мектептер тізімі

№	Өңірлер	Мектеп атауы	Сынып-комплект ілер саны	Педагогтің аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар саны
1	Нұр-Сұлтан қ.	№67 МГ	1 «А»	Наралиева А.	қазақ	20
2	Атырау обл.	№34 МГ	1 «А»	Майжанова Д. С.	қазақ	26
3	Павлодар облысы	№ 39 ЖОМ	1 «В»	Мокроусова Т.Р., Перевертова Е.А.	орыс	30
4	Солтүстік Қазақстан облысы	Петропавл қ. «БЭСТ» гимназиясы	1 «Г»	Гладкова О.Я.	орыс	14
	Барлығы - 4	4	4	5	қазақ/орыс	90

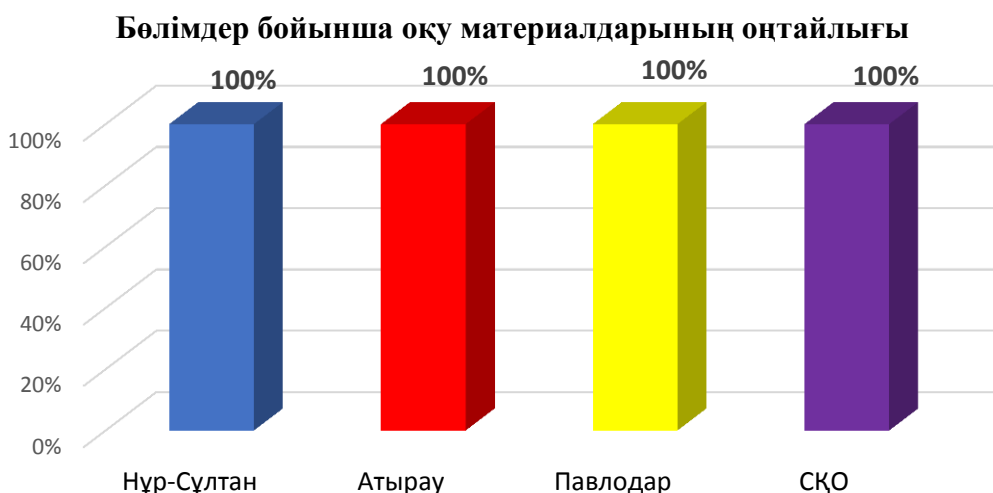
1. Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану) критерийі бойынша респонденттер пікірі өте жоғары баға берді. Барлық респонденттер 100% деп бағалаған. Аталған көрсеткіш оқулық құрылымының талаптарға сай екендігін растайды (2.2.1-сурет).

Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі

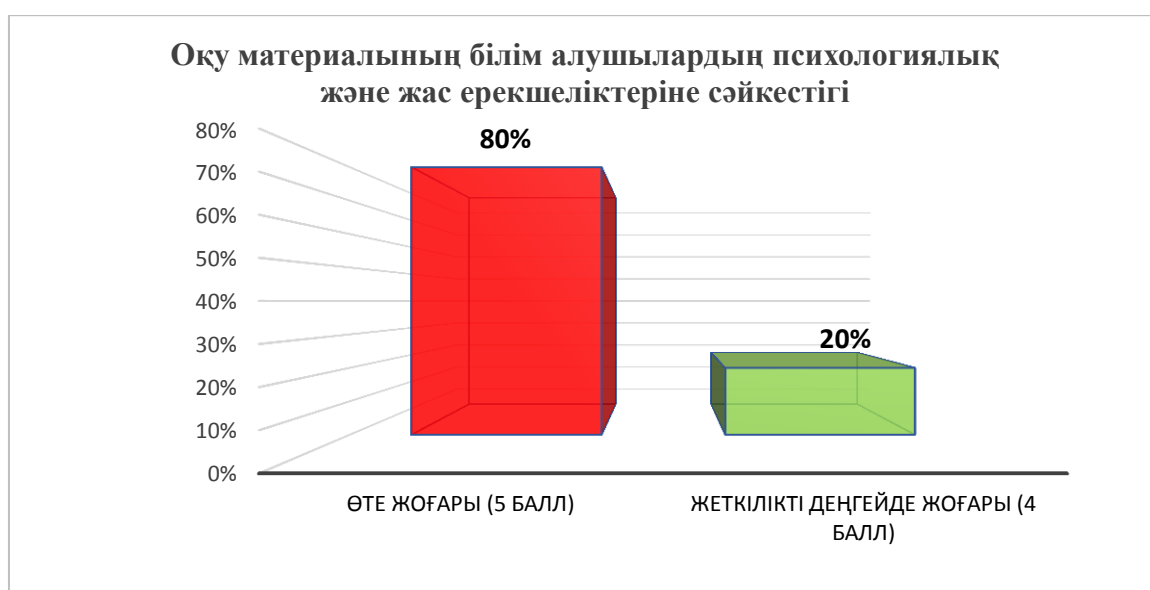
2.2.1-сурет

2. Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы критерийі бойынша да респонденттер пікірі жоғары баллды көрсетті. Яғни, оқу материалдары бөлімдер бойынша өте оңтайлы, тақырыптар мен бөлімдер бір-біріне сәйкес деген пікір білдіреді (2.2.2-сурет).

2.2.2-сурет

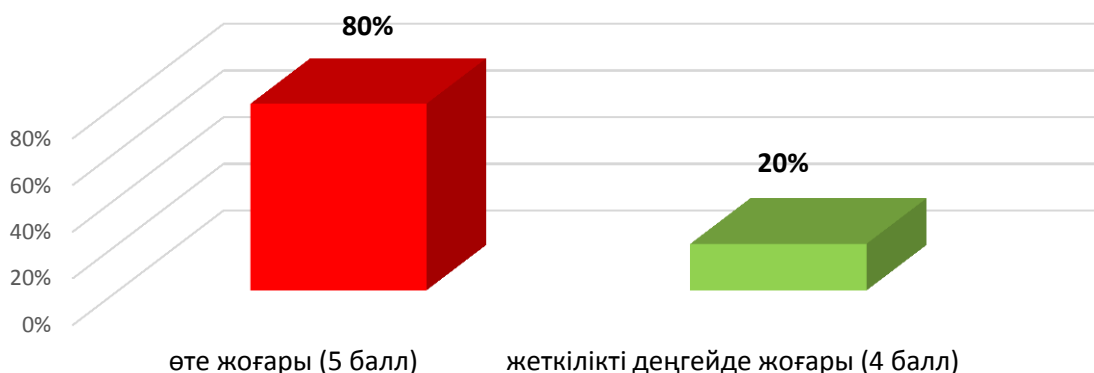
3. Оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі бойынша респонденттер пікірі бөлінген, бірақ алынған нәтиже оң бағалауға әсерін тигізбейді. Апробация қатысушыларының 80% өте жоғары, ал 20% жеткілікті деңгейде жоғары бағалаған. Жалпы оқулық білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған деп оң бағалау көрсеткен (2.2.3-сурет)

2.2.3-сурет

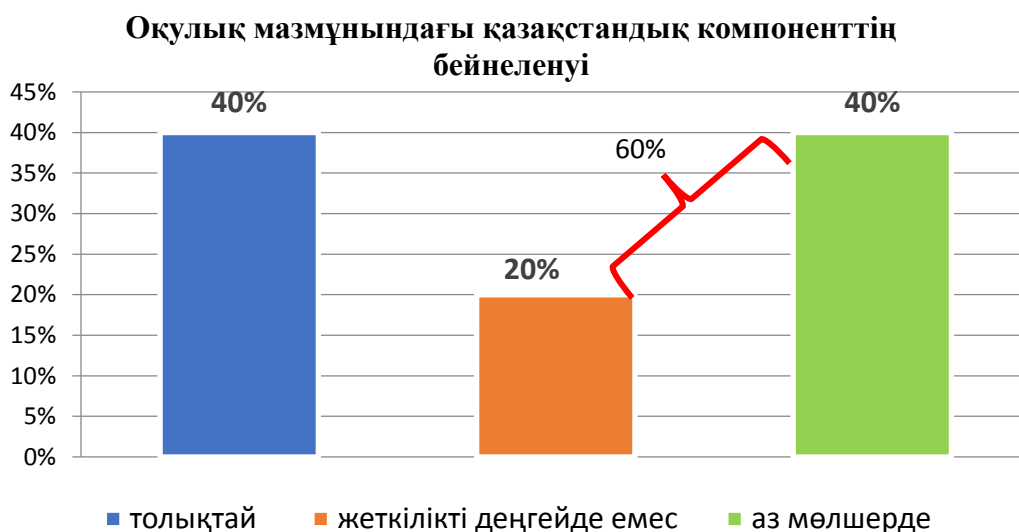
4. Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы) бойынша деректер педагогтер пікірінің айтарлықтай ажырамағанын көрсетті. Жалпы оң нәтиже көрсетті, яғни 80% өте жоғары, 20% жеткілікті деңгейде жоғары. Бұл оқулықтың оқу материалы қисынды мазмұндалғанын, сабақтастыққа сәйкес, әрбір тапсырма бөлім бойынша және ретпен орналасқанын бағалауға мүмкіндік береді (2.2.4-сурет).

Оқу материалын мазмұндау логикасы

2.2.4-сурет

5. Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі критерийі бойынша респонденттер жауаптары толық, жеткілікті деңгейде емес және аз деген пікірге бөлінді.

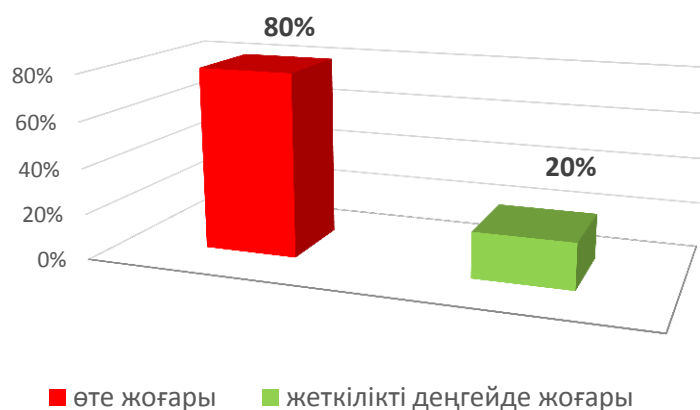
2.2.5-сурет

Оқулық мазмұнында қазақстандық компонент толық қамтылғандығын 2, жеткілікті деңгейде екендігін 1, аз деңгейде екендігін 2 респондент растаған. Бұл бағалау жалпы қазақстандық компоненттің жеткілікті деңгейде емес (60%) екендігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді. Пайыздық мөлшерлемеде 2.2.5-суретте көрсетілген.

6. Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік жағдайлармен және жағдаяттармен байланысын қамтамасыз ету критерийі бойынша 4 педагог өте жоғары, ал 1 педагог жеткілікті деңгейде жоғары деген пікір білдірген.

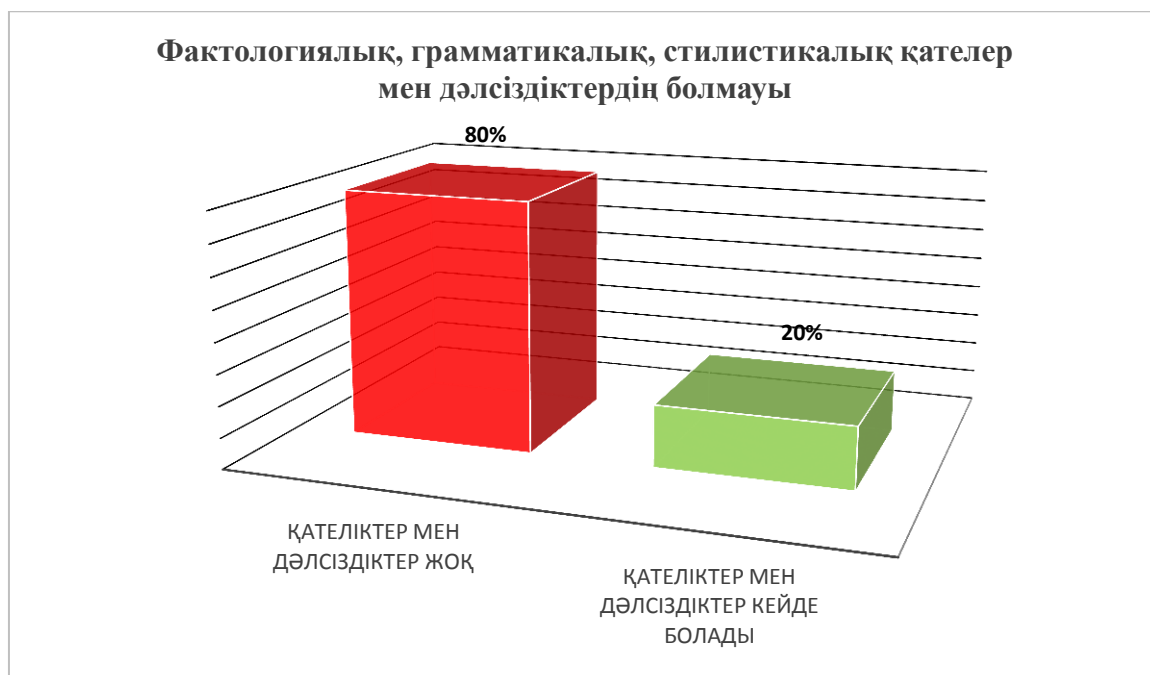
Яғни, ғылыми және қол жетімділік принциптері сақталған, сонымен қатар берілген тапсырмалар өмірмен байланысты, өмірлік жағдайлар мен жағдаяттарға сәйкес берілген деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді (2.2.6-сурет).

Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттармен және жағдайлармен байланысы

2.2.6-сурет

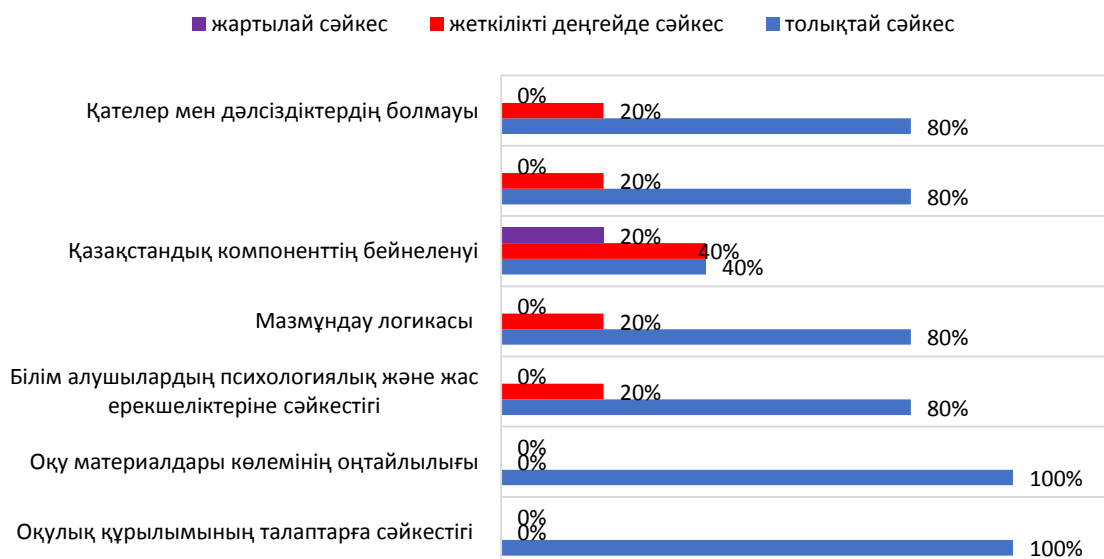
7. Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы туралы педагогтер пікірі екіге бөлінді. 80%/20% қателіктер мен дәлсіздіктер жоқ/қателіктер мен дәлсіздіктер кейде кездеседі деген пікір анықталды (2.2.7-сурет).

2.2.7-сурет

Hueber Verlag баспасы «**Jana und Dino**» оқулығының құрылымы мен мазмұны бойынша талдау нәтижелері жалпы көрсеткіштері жаман емес екендігін көрсетті (2.2.8-сурет).

Оқулықтың мазмұны мен құрылымы

2.2.8-сурет

Талдау нәтижелері оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы барлық критерийлер бойынша айтарлықтай жоғары бағалауды көрсетті. Жалпы оқулықтың бекітілген нормативке сәйкес екендігі анықталды. Апробацияға қатысқан респонденттердің басым көпшілігі өте жоғары баға берді. Респонденттер пікірі «толықтай сәйкес», «жартылай сәйкес» және «жеткілікті деңгейде сәйкес» деген санатқа бөлінді.

Алғашқы екі критерий яғни, «*Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі*» және «*Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы*» бойынша педагогтер 100% жоғары баға көрсетті.

Тек *қазақстандық компоненттің сипатталуы критерийі бойынша* пікір үш түрлі бағаланды: «толық деңгейде» - 40%, «жеткілікті деңгейде» - 40%, «аз деңгейде» - 20%.

Басқа критерийлер бойынша барлық пікірлер «толық деңгейде» - 80%, «жеткілікті деңгейде» - 20% деп бөлінген.

Алынған талдау нәтижелерінен **Hueber Verlag** баспасы «**Jana und Dino**» оқулығының құрылымы мен мазмұны барлық талаптарға сәйкес келеді деген қорытынды шығады. Бұл оқулықты апробациялау бойынша мониторингтің осы бағытын педагог-респонденттер сәтті бағалаған.

Авторлары **M.Latyjewa, O.Gutbrod, N. Koslowa, W.Rasumowa,** баспасы **EduStream Просвещение, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы** апробациясына 5 өңірден 5 мектеп, 10 сынып, 7 педагог және 205 бәләм алушы қатысты (2.2.2-кесте).

Сонымен апробацияға қатысқан 10 сыныптың тек 1 сыныбы ғана қазақ сыныбы болып табылады.

2.2.2-кесте. 1-сыныптарда EduStream Просвещение баспасының «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы апробациясына қатысқан өңірлер мен мектептер тізімі.

№	Өңірлер	Мектеп атауы	Сынып-комплектілер саны	Педагогтың аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар
1	Ақтөбе облысы	№ 11 ЖОМГ, Ақтөбе қаласы	1 «А», 1 «Б»	Волошина И.А. Култаева С.М.	орыс	54
2	Шығыс Қазақстан облысы	«№12 жалпы білім беретін мектеп» КММ Өскемен қаласы	1 «А», 1 «Б»	Бояркина Ю.Л., Гуслякова Э.С.	орыс	58
3	Қарағанды облысы	«№1 мектеп-гимназия» КММ Шахтинск қаласы	1 «А», 1 «Б», 1 «В», 1 «Г»	Потемкина А.Ю.	орыс	11 11 14 13
4	Солтүстік Қазақстан облысы	«Кенес Одағының Батыры Т. Позолотин атындағы №1 Явленка орта мектебі» КММ, Явленка ауылы.	1 «А»	Трушникова В.А.	орыс	19
5	Нұр-Сұлтан қаласы	«№67 гимназия» КММ	1 «Ә»	Аскарова Г.	қазақ	25
	Барлығы	5	10	7	қазақ/орыс	205

Жоғарыда аталған оқулықты талдау «Оқулық құрылымы мен мазмұны» бағыты бойынша негізгі жеті критерий негізінде талданды.

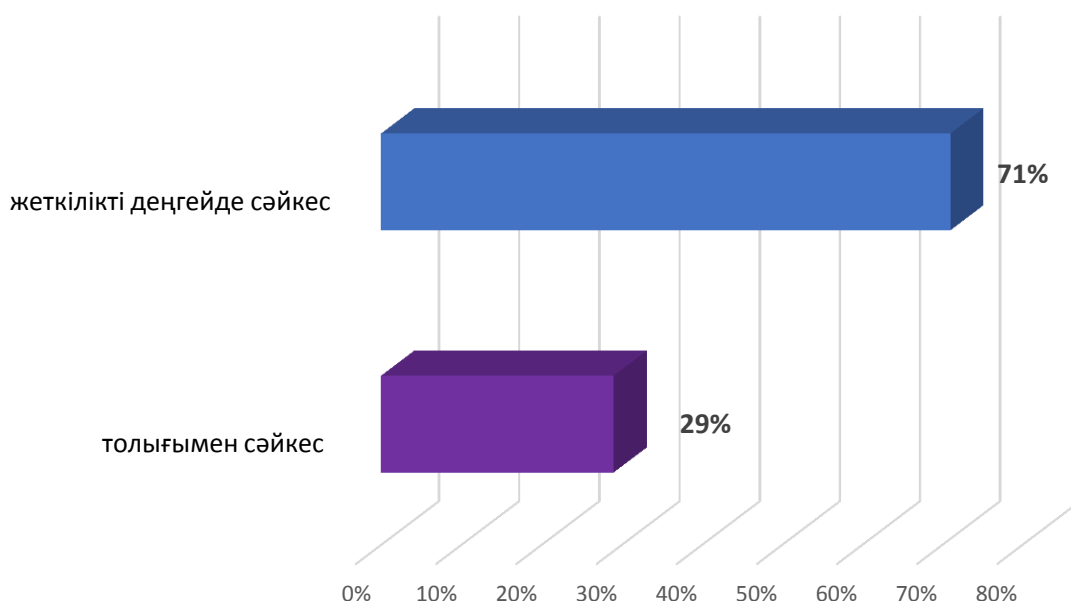

2.2.9-сурет

1. Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану) критерийі бойынша респонденттер пікірі 72% және 28% құрады яғни, көпшілігі оқулық талаптарға сәйкес деп көрсетсе, аздаған мөлшері талапқа сай емес деп көрсетті.

Бұл пікір оқулықтың құрылымы барлық талаптарға сай емес дегенді білдіреді. Диаграммада педагогтердің осы критерий бойынша бағасы нақты көрсетілген (2.2.9-сурет).

Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлығы

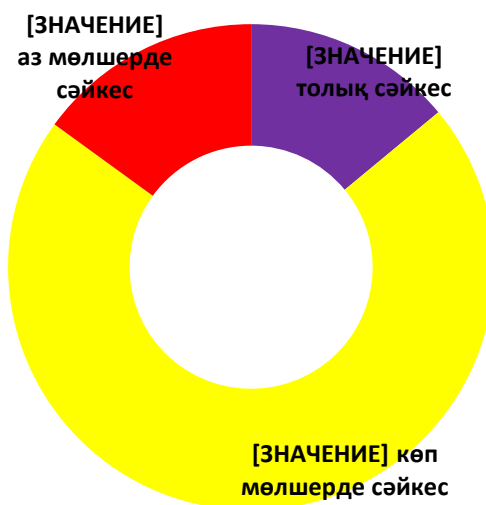

2.2.10-сурет

2. Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы критерийі бойынша респонденттер пікірі 100% жеткілікті деңгейде жоғары бағаланған, яғни 2 респондент «толығымен сәйкес келеді», 5 респондент «жеткілікті деңгейде сәйкес келеді» деп бағалаған. Бұл көрсеткіш оқу тапсырмаларының бөлімдер мен тақырыптар бойынша оңтайлы және қалыпты ретпен бөлінгенін көрсетеді. Пайыздық мөлшерлемеде 29% және 71% құрайды (2.2.10-сурет).

3. Оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі бойынша барлық педагогтер пікірі бірдей болмай шықты. Респонденттер жауаптары оң және теріс пікірге бөлінді. 6 педагог білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді деп есептейді, бірақ 1 педагог бұл сәйкестікті жоққа шығарады және ең төменгі баллмен бағалайды. Педагогтердің жауаптары пайыздық мөлшерлемеде 2.2.11-суретте көрсетілген.

Оқу материалының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

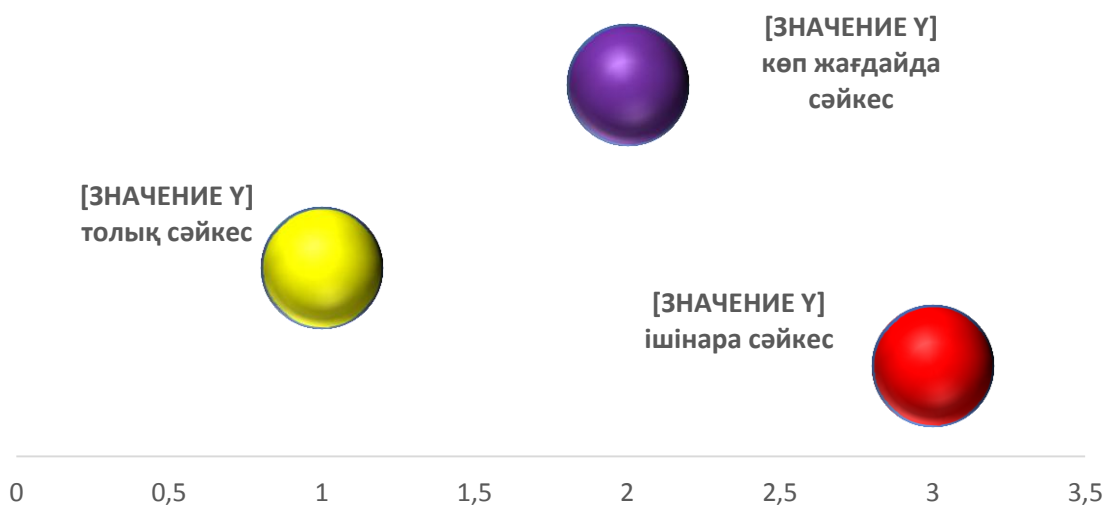

2.2.11-сурет

4. Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы) критерийі де оқулықтың құрылымы мен мазмұны бағытындағы маңызды көрсеткіштің бірі. Аталған көрсеткіш бойынша респонденттердің жауабы келесі көріністі тапты: оқулықтың мазмұндау логикасы талаптарға толық сәйкес – 2 педагог, көп жағдайда сәйкес – 4 педагог, ішінара сәйкес келеді – 1 педагог жауап берген.

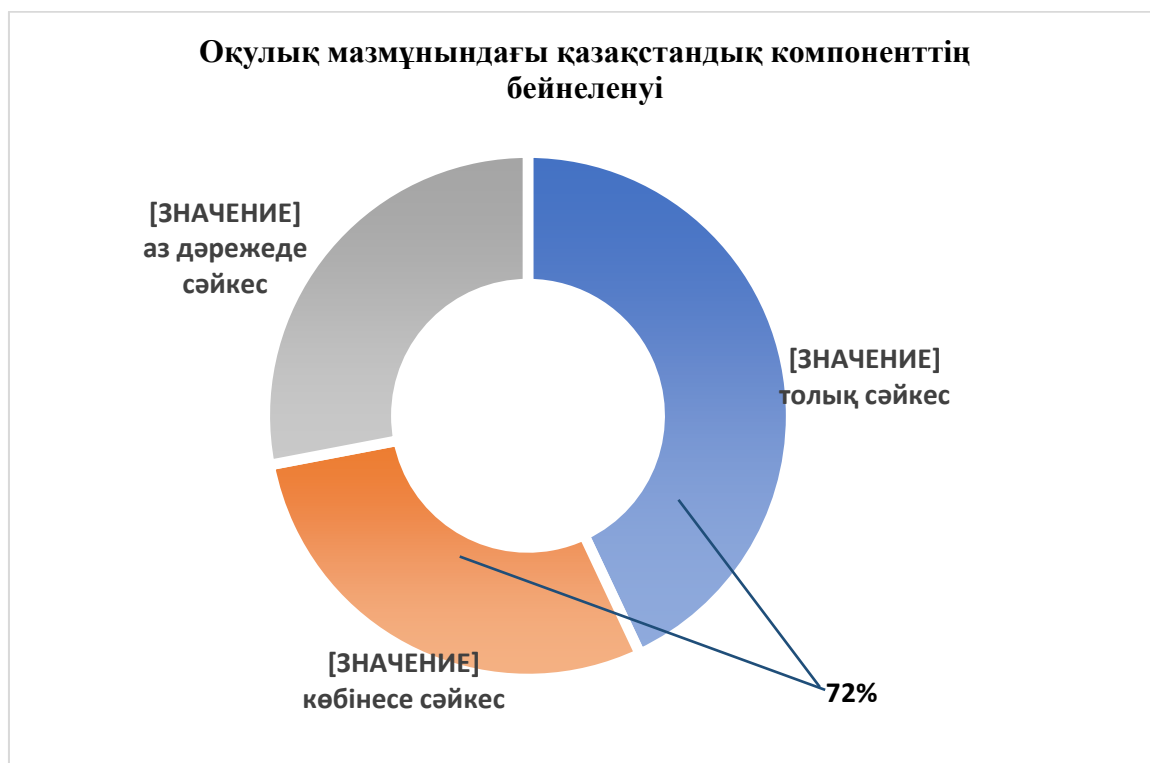
Бұл бағалау оқу материалы әрқашан қисынды емес, бөлім бойынша оқу материалының сабақтастығы жеткілікті дәрежеде жүзеге асырылмауы мүмкін дегенді білдіреді. Респонденттердің жауабы пайыздық мөлшерлемеде 2.2.12-суретте көрсетілген.

Оқу материалын мазмұндау логикасы

2.2.12-сурет

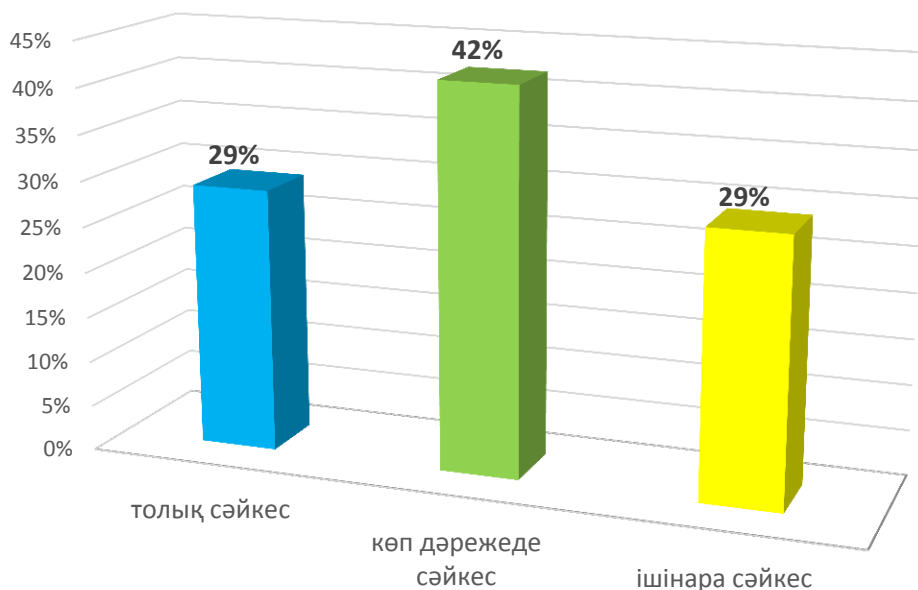
5. Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі критерийі бойынша респонденттер пікірі бірыңғай көрініс бермейді, пікірлер оң және ішінара теріс жауапқа бөлінген. Қазақстандық компонент оқулықта бейнеленген деп 5 педагог көрсетсе, 2 педагог бұл критерий жеткілікті деңгейде бекітілген талапқа сай қамтылмағандығын көрсетті. Сауалнама нәтижесі респонденттердің көпшілігі 72% талапқа сай компонент қамтылған деп көрсетті. Қазақстандық компоненттің бейнеленуі туралы респонденттер жауабы 3 позицияда көретілген: «толық сәйкес», «көбінесе сәйкес», «аз дәрежеде сәйкес» (2.1.13-сурет).

2.2.13-сурет

6. Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттар мен жағдайларға байланыстылығын қамтамасыз ету критерийі бойынша жалпы педагогтердің пікір негізінде оң бағаланды деп санауға болады. Себебі респонденттердің бағалауы «толық сәйкес», «көп дәрежеде сәйкес», «ішінара дәрежеде сәйкес» деген бағаға бөлінді. Жалпы бағалауды алсақ, онда оқу тапсырмасы мазмұнында ғылыми және қол жетімділік принципі сақталған деп есептеуге болады. Сонымен қатар оқу тапсырмалары нақты өмірлік шарттар мен жағдайларға сәйкес берілген деп айтуға болады. Осы критерий бойынша педагогтердің жауаптарының пайыздық мөлшерлемесі 2.2.14-сіретте көрсетілген.

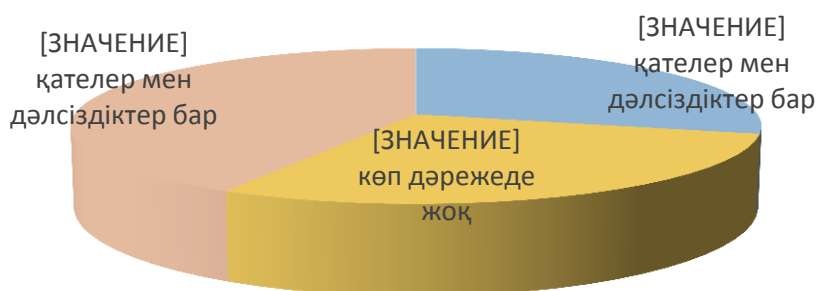
Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттар мен жағдайларға байланыстылығы

2..2.14-сурет

7. Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы туралы әр түрлі пікір алынды. Педагогтердің жауаптарына сәйкес, десе де оқулықта дәлсіздіктер мен қателер бар екендігі анықталды.

Оқулық мазмұнында қателер мен дәлсіздіктердің болмауы

2.2.15-сурет

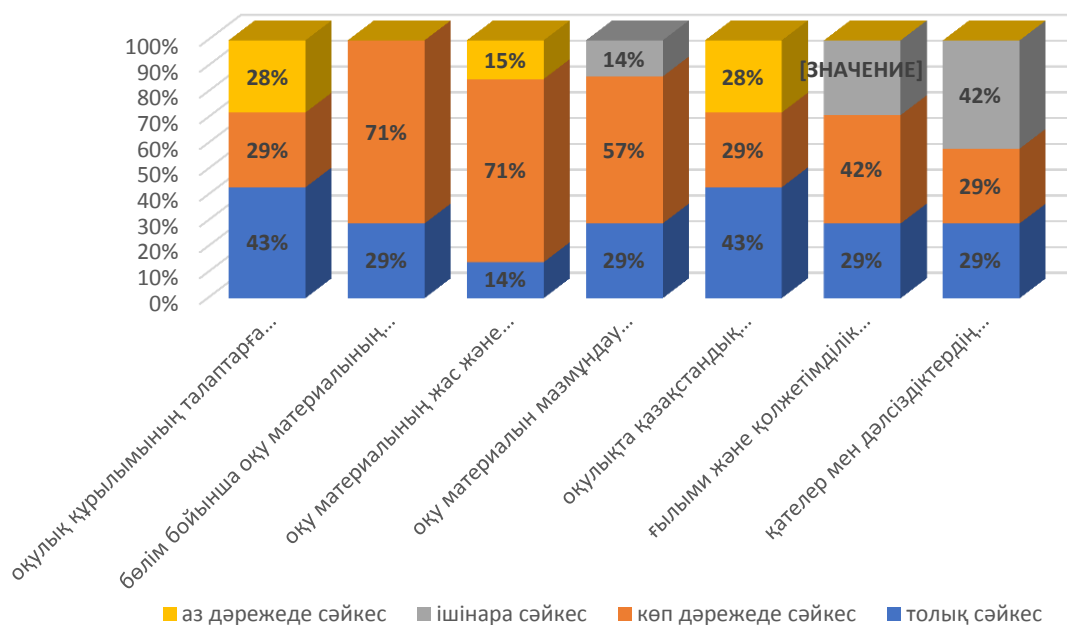
Дәлсіздіктер мен қателердің бар екендігін 3 педагог растаған. Қателіктер мен дәлсіздіктер толықтай жоқ немесе көп дәрежеде емес деп 4 педагог

көрсеткен. Осылайша кей жағдайларда оқулықта қателіктер мен дәлсіздіктер бар екендігін көрсетеді (2.2.15-сурет).

Айта кету керек, педагогтердің 58% - ы қате пен дәлсіздіктің болмауы толық жоқ немесе көп дәрежеде емес деп көрсетті, бірақ респонденттердің 42% - ы қателер мен дәлсіздікті бар деп көрсетті. Бұл оқулықтың мазмұнында дәлсіздіктер мен қателіктер бар дегенді білдіреді.

EduStream Просвещение баспасы, «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығының құрылымы мен мазмұны бойынша талдау критерийлер бойынша жан-жақты толық талқыланды. Жалпы 7 критерий негізінде апробацияға қатысқан барлық респонденттер жауаптары талданды. Оқулықтың мазмұны мен құрылымы туралы жалпы талдау нәтижесі жаман нәтиже берген жоқ. Нақты әрі толық пайыздық мөлшерлеме 2.2.16-суретте көрсетілген.

EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығының құрылымы мен мазмұны

2.2.16-сурет

Мониторинг нәтижесі оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы бірнеше критерийлер бойынша теріс нәтиже көрсетті:

- оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі – «аз дәрежеде сәйкес» 28%;
- оқу материалының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігі – «аз дәрежеде сәйкес» 15%;
- оқу материалын мазмұндау логикасы – «ішінара сәйкес» 14%;
- оқулықта қазақстандық компоненттің бейнеленуі – «аз дәрежеде сәйкес» 28%.

1-сыныптар арасында неміс тілі пәні бойынша апробацияға қатысқан 3-ші «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, Fabuli оқулығы. Оқулық авторлары Sigrid Xanthos-Kretzmer, Jutta Douvitsas-Gamst, Диана Кабенова, Азина Оспанова, Бейбитнур Жумабекова.

Оқулыққа мониторинг осығанға дейін сипатталған екі оқулық критерийлері бойынша жүргізілді. Бұл оқулықпен 4 өңір жұмыс жасаған. Сол өңірлерден 5 мектеп, 6 сынып, 145 білім алушы және 5 педагог қатысты. Қатысушылар туралы толық мәлімет 2.16-кестеде көрсетілген.

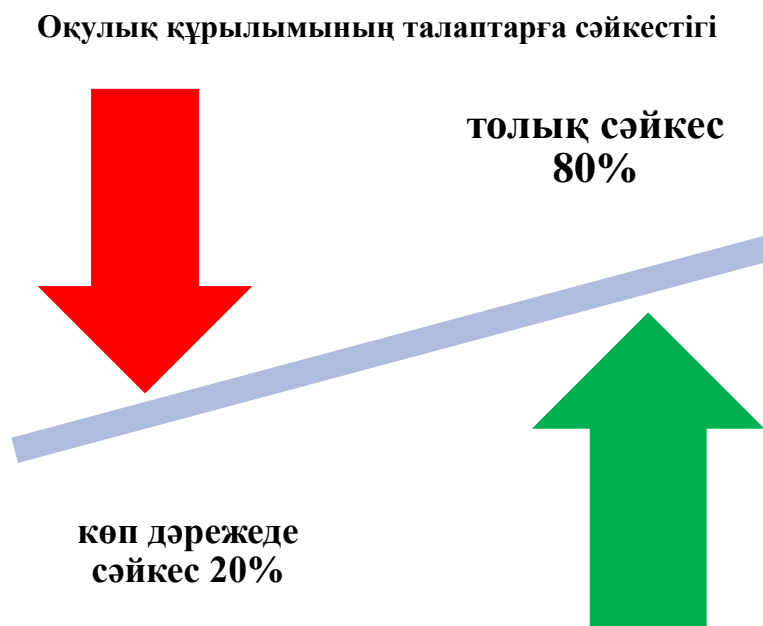
2.2.3-кесте. «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, Fabuli оқулығы апробациясына қатысқан білім беру ұйымдарының тізімі

№	Өңірлер	Мектеп атауы	Сынып тар	Педагогтің аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар саны
1	Жамбыл облысы	Төле би атындағы №8 гимназия Тараз қ.	1 «Г»	Садыкова Г.	қазақ	25
2	Батыс Қазақстан облысы	«Вальдорф бағытындағы мектеп-гимназия» КММ, Орал қаласы	1 «А», 1 «Б»	Лобикова Е.В.	орыс	63
3	Қостанай облысы	«А.М. Горький атындағы гимназия» ММ Костанай қаласы»	1 «А»	Филинкова Л.С.	орыс	19
		«Ш. Уәлиханов атындағы Әуликөл орта мектебі» ММ Әуликөл ауылы	1 «А»	Кульмагамбетов Р.Б.	қазақ	10
4	Шымкент қаласы	О.А.Жолдасбеков атындағы № 9 лицей	1 «Б»	Джумабеков а А.А.	орыс	28
	Барлығы	5	6	5	қазақ/орыс	145

Кесте сандық деректерді ғана емес, сонымен қатар сапалық мәліметтерді да көрсетеді: мектеп атаулары, педагогтардың аты-жөні, оқыту тілі. Қостанай облысында осы оқулықты апробациялауға 2 мектеп, қалған өңірлерде бір мектептен қатысты. 6 бірінші сыныптардың ішінде 2 сынып қазақ тілінде, 4 сынып орыс тілінде оқытылатыны көрсетілген. Барлық 5 респондент оқулықтың құрылымы мен мазмұны бойынша мониторинг бағытын талдап, әр критерий бойынша өз бағасын ұсынды.

1. Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану) критерийі бойынша респонденттер тарапынан өте жоғары бағаланды. «Толық сәйкес» деп 5 респонденттің 4-еуі, «көп дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент бағалаған.

Яғни, бұл оқулық құрылымына байланысты қойылған талаптардың барлығына сәйкес келеді дегенді білдіреді (2.35-сурет).

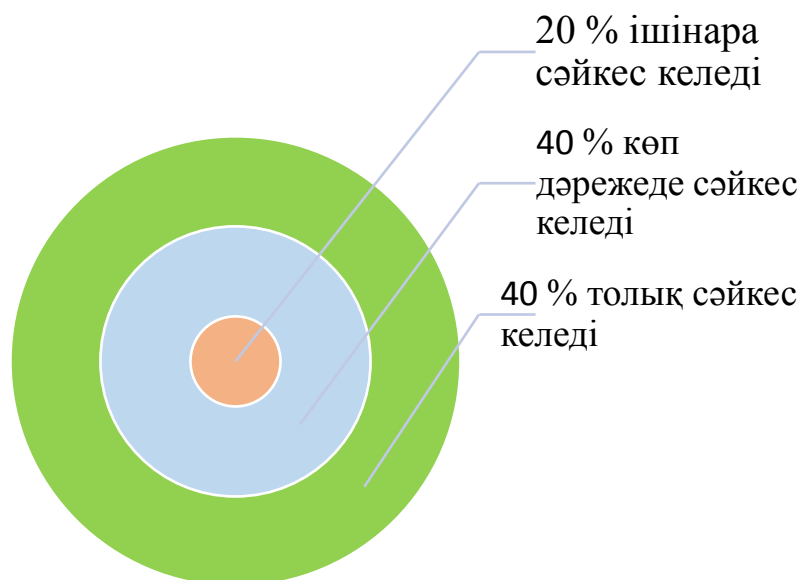
2.35-сурет

2. *Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы* критерийі бойынша педагогтер пікірі үшке бөлінді:

- кейбір педагогтар бөлімдер бойынша оқу материалының көлемі нормаларға сәйкес келеді және оңтайлы болып табылады деп санайды;
- басқа педагогтар оқу материалының көлемі жоғары деңгейде талаптарға сәйкес келеді деп бағалайды;
- педагогтердің үшінші тобы бөлім бойынша оқу материалының көлемі ішінара оңтайлы екендігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша бағалаудың пайыздық мөлшерлемесі 2.36-суретте көрсетілген.

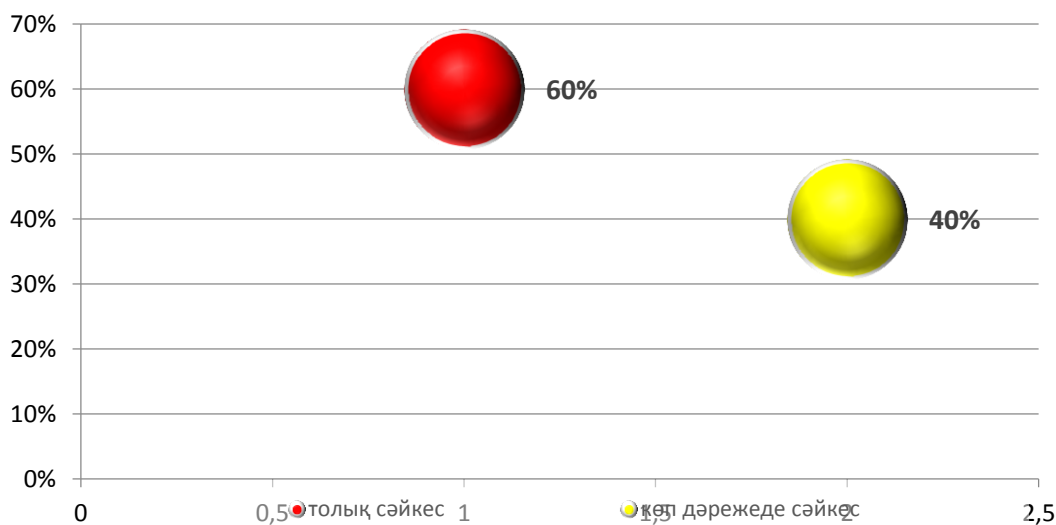
Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы

2.36-сурет

3. Оқулықтың құрылымы мен мазмұнын мониторингілеу критерийлерінің бірі оқу материалының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі болып табылады, бұл оқу процесінде сөзсіз маңызды рөл атқарады. Респонденттердің осы критерий бойынша жауаптары жеткілікті деңгейде тұрақты және жоғары баға болып табылды. Бұл оқу материалы респонденттер оларға ешқандай кінәраттарды көрмейтіндей етіп жасалғанын білдіреді, яғни барлық респонденттер оқу материалы оқушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкес екендігін көрсетті (2.37-сурет).

Оқу материалының психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

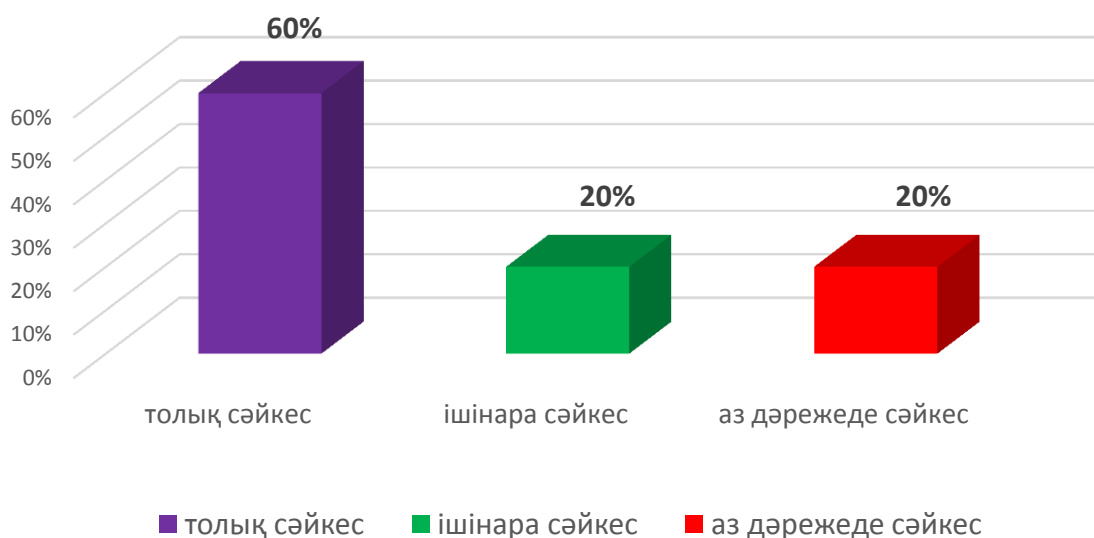

2.37-сурет

4. Оқулықтың құрылымы мен мазмұнын апробациялау мониторингі жүргізілген тағы бір критерий оқу материалын мазмұндау логикасы,

сондай-ақ оқу материалының бөлімдер бойынша сабақтастығы болып табылады. Бұл критерийді талдау бойынша педагогтардың пікірлері бөлінді, бірақ ол соншалықты кардиналды емес. Оқу материалын баяндау логикасы аз дәрежеде сәйкес келеді деген пікір бар. Респонденттер осы критерий бойынша «толық сәйкес келеді», «ішінара сәйкес келеді» деген баға берді. Бұл оқу материалын тұтастай мазмұндау логикасы және оқу материалының бөлімдер бойынша сабақтастығы әрдайым қажетті талаптарға сәйкес келмейді дегенді білдіреді (2.38-сурет).

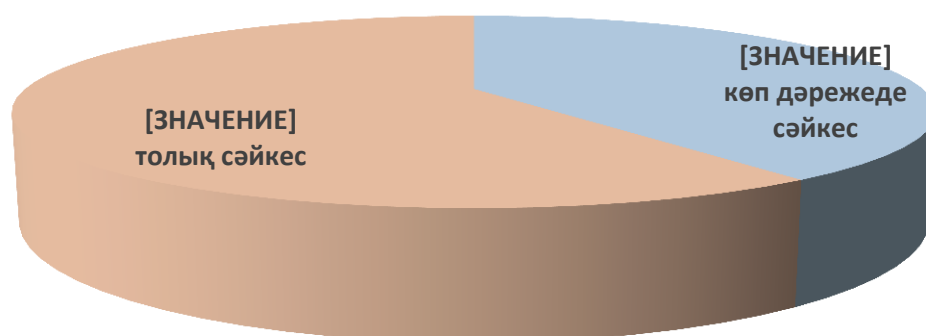
Оқу материалын мазмұндау логикасы

2.38-сурет

5. Қазақстандық компоненттің бейнеленуі оқулық мазмұнының критерийлерінің бірі ретінде талданды. Алдыңғы оқулықтармен салыстырғанда осы оқулықта апробацияға қатысқан респонденттер оның

Оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің бейнеленуі

2.39-сурет

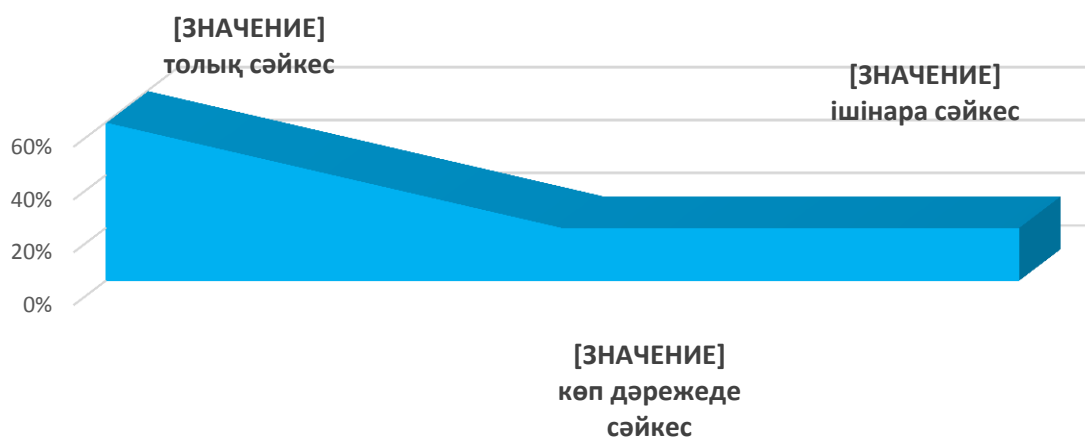
мазмұнында қазақстандық компонентті жоғары бағалады. Жалпы, респонденттердің пікірлері оң. Респонденттердің жауаптары 2.39-суретте көрсетілген.

6. *Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттар мен жағдайларға байланыстылығын қамтамасыз ету* критерийі бойынша оқулықта ғылыми және қол жетімділік принципі сақталған, оқу тапсырмалары өмірлік шарттар мен жағдайларға бағытталған болуы тиіс. Респонденттер жауабы үш санатқа бөлінді:

- «толық сәйкес келеді»;
- «көп дәрежеде сәйкес келеді»;
- «ішінара сәйкес келеді».

Респонденттер жауабының 60%-ы ғылыми және қол жетімділік принципі және оқу тапсырмалары өмірлік шарттар мен жағдайларға негізделгендігі туралы қойылған талаптарға толық сәйкес келеді деп көрсетеді. 20% педагогтер бұл критерий көп дәрежеде сәйкес келеді деп, ал қалған 20% педагог ішінара сәйкес келеді деп көрсеткен (2.40сурет).

Ғылыми және қол жетімділік принципін сақталуы

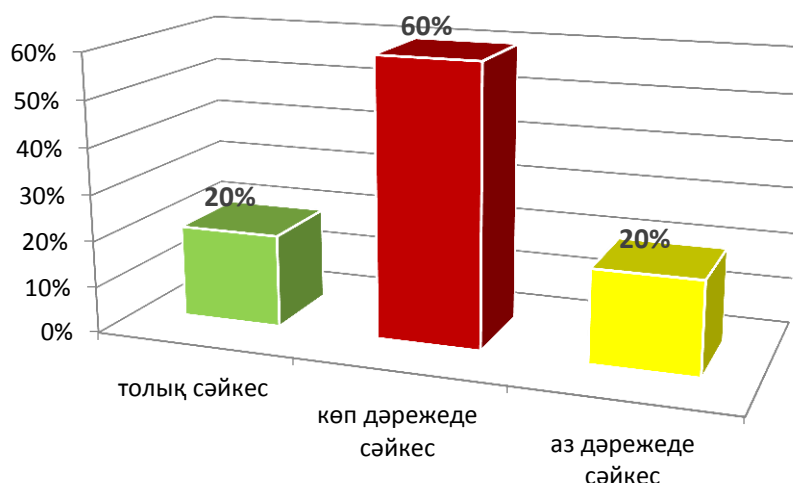
2.40-сурет

7. *Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы* оқулық мазұны мен құрылымы бағытындағы соңғы критерий болып табылады. Талдау нәтижелері оқулықтағы әр түрлі қателіктер мен дәлсіздіктердің болуы туралы мәліметтерді ашады. Бұл критерий бойынша педагогтер жауаптары үш санатқа бөлінді:

- «толық сәйкес келеді»;
- «көп дәрежеде сәйкес келеді»;
- «аз дәрежеде сәйкес келеді».

Бұл көрсеткіштер оқулықтың мазмұнында қателіктер мен дәлсіздіктер жоқ, бірақ белгілі бір дәрежеде кейбір қателіктердің бар екендігін анықтайды (2.41-сурет).

Оқулық мазмұнында қателер мен дәлсіздіктің болмауы

2.41-сурет

«Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, Fabuli оқулығы мазмұны мен құрылымы бағытындағы барлық жеті критерий бойынша талдаудан өткізілді. Талдау нәтижелері оқулық мазмұны мен құрылымына қойылған барлық

«Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, Fabuli оқулығы құрылымы мен мазмұны

2.42-сурет

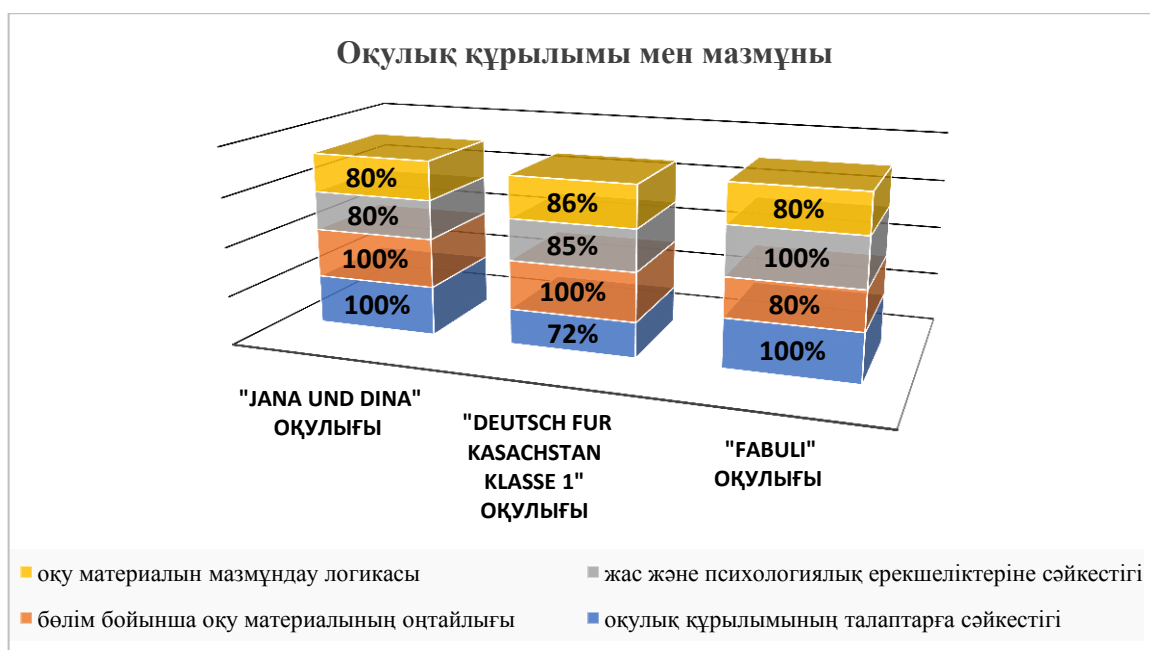
талаптарға сәйкес екендігін көрсетті. Респонденттер бұл бағытта өте жақсы пікір беріп, 80%-дан 100%-ға дейін «оң» бағалады «Аз дәрежеде сәйкес келеді» деген баға көрсеткен жалғыз критерий - бұл оқу материалын тараулар бойынша мазмұндау логикасы, алайда жауаптардың осы санатының пайызы 20%-ды құрады. Қалған критерийлер бойынша респонденттер жауаптары «толық сәйкестік», «көп дәрежеде сәйкестік» және «ішінара сәйкестік»

санаттарын көрсетті. Сонымен апробация нәтижесі бұл оқулық бойынша теріс жауап көрсеткен жоқ (2.42-сурет).

1-сынып білім алушылары үшін жаңартылған білім мазмұнындағы «Неміс тілі» оқулығы апробациясы мониторингінің бір бағыты «Оқулық мазмұны мен құрылымы» бойынша 3 баспаның оқулығы да талданды. Апробацияға қатысқан әрбір оқулыққа жеке-жеке баға беріліп, талдау жасалды.

Үш оқулықтың құрылымы мен мазмұны бойынша салыстырмалы сипаттама респонденттердің жауаптарын көрсетеді, олардың ішінен оқулықтардың құрылымы мен мазмұнына талдау жасалады. Талдау нәтижесін сандық және пайыздық көрсеткіште 2-43-суреттен көруге болады. Келесі критерийлер бойынша салыстырмалы талдау нәтижелерін көруге болады:

- ✓ оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі;
- ✓ бөлім бойынша оқу материалының оңтайлығы;
- ✓ оқу материалының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы.

2.43-сурет

2.43-суретте «Hueber Verlag» баспасының «Jana und Dino» және «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулықтарының құрылымы мен мазмұны 100% қойылған талаптарға жауап беретіні көрсетілген. Аталған екі оқулық бойынша апробацияға қатысқан респонденттер «толық сәйкес» және «көп дәрежеде сәйкес» деген баға берген, ал «EduStream» баспасының «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығын апробациялау бойынша респонденттердің 72%-ы талаптарға сәйкестігін атап өтті, бірақ респонденттердің 28% - ы аз дәрежеде сәйкестікті көрсетті.

Бөлім бойынша оқу материалының оңтайлығы критерийі бойынша жалпы үш оқулықта жоғары бағаға ие болды. Оның ішінде «Jana und Dino» және «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулықтары 100%, ал «Fabuli» оқулығы 80% сәйкестікпен бағаланған.

Оқу материалының білім алушылардың жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігі бойынша жоғары бағаға «Fabuli» оқулығы ие болды 100%.

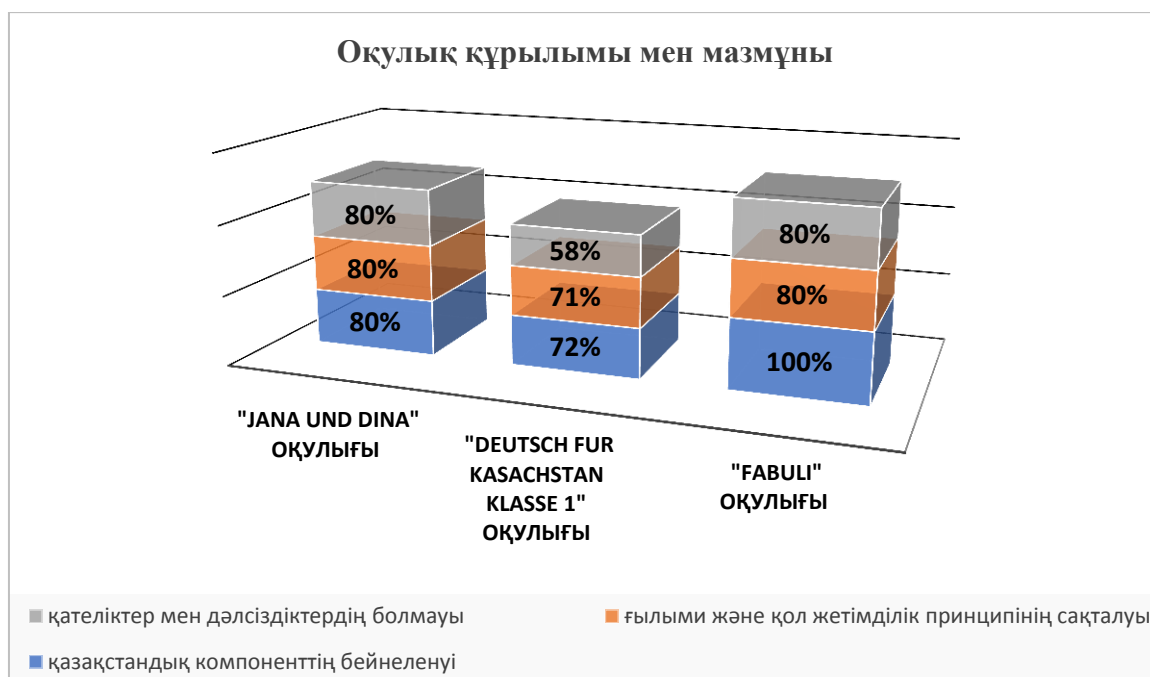
Оқу материалын мазмұндау логикасы критерийі жалпы барлық оқулық бойынша біркелкі оң бағаланды. Бағалау шегі 80%-86% аралығында.

Оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы келесі критерийлер:

- ✓ оқулықта қазақстандық компоненттің бейнеленуі;
- ✓ ғылыми және қол жетімділік принципін сақталуы;
- ✓ қателер мен дәлсіздіктердің болмауы (2.44-сурет).

Бұл критерийлер бойынша респонденттердің жауаптары айтарлықтай ерекшеленбейді. Десе де бұл критерийлер бойынша «Fabuli» және «Jana und Dino» оқулықтарымен салыстырғанда «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығының бағасы төмен болды: яғни,

- ✓ оқулықта қазақстандық компоненттің бейнеленуі - 72%;
- ✓ ғылыми және қол жетімділік принципін сақталуы - 71%;
- ✓ қателер мен дәлсіздіктердің болмауы - 58% құрады.

«Неміс тілі» пәні бойынша 1-сыныптарда апробацияға қатысқан оқулықтардың мониторингі бағытының бірі оқулық құрылымы мен мазмұны негізінде жасалған жоғарыдағы талдау нәтижелерінен мынадай **қорытынды** жасалады:

❖ көп жағдайда респонденттердің жауаптары оң бағаланған және жауаптар 80% – 100% құрайды;

❖ «Fabuli», «Jana und Dino» және «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулықтарының барлық критерийлері бойынша жауаптардың оң үрдісі байқалады (80% – 100%) аралығында;

❖ респонденттердің біраз бөлігі, «EduStream» баспасының «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығын қателер мен дәлсіздіктердің болмауы және ғылымилық пен қол жетімділік принципін сәйкестігі критерийлері бойынша төмен баға берген, яғни жауаптары 58% және 71% көрсеткен.

Мониторингтің келесі бағыты **«Оқу материалының әдістемелік жағы»**, бұл бағыт бойынша да апробацияға қатысқан үш оқулық 7 критерий негізінде жан-жақты талданып бағаланды. Критерийлер бағасы жоғары 5 балл, төмен 1 балл болып белгіленген. Критерийлер қатары 2.17-кестеде көрсетілген.

2.17-кесте. Оқу материалының әдістемелік жағы бағытының критерийлері

№	Критерийлер	Барлық респонденттер	Балл (жағары – 5, төмен - 1)
1	Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі		
2	Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы		
3	Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы		
4	Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау		
5	Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы		
6	Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы		
7	АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы		

Авторлары **Manuela Georgiakaki, Michael Priesterth**, баспасы **Hueber Verlag, «Jana und Dino»** оқулығы.

1. Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі бойынша респонденттер тарапынан оң, әрі жоғары 5 баллмен бағаланды. Барлық педагогтер оқулықтағы оқу тапсырмалары білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкес ұсынылғандығын көрсетті.

2. *Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы* критерийі бойынша да оқулық педагогтер тарапынан жоғары бағаланды. Бұл баға оқулықта тапсырмалар әртүрлі деңгейде берілген, сонымен қатар практикалық-бағытталған, эксперименттік және зерттеу тапсырмаларына бөлінген деген тұжырым жасауға мүмкіндік береді.

3. *Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы* критерийі бойынша педагогтер оқулықта дамытушы, оқыту және тәрбиелеуші тапсырмалар бар деп, оқулықтың осы критерий бойынша сәйкестігін білдіретін ең жоғары баға берді (2.45-сурет).

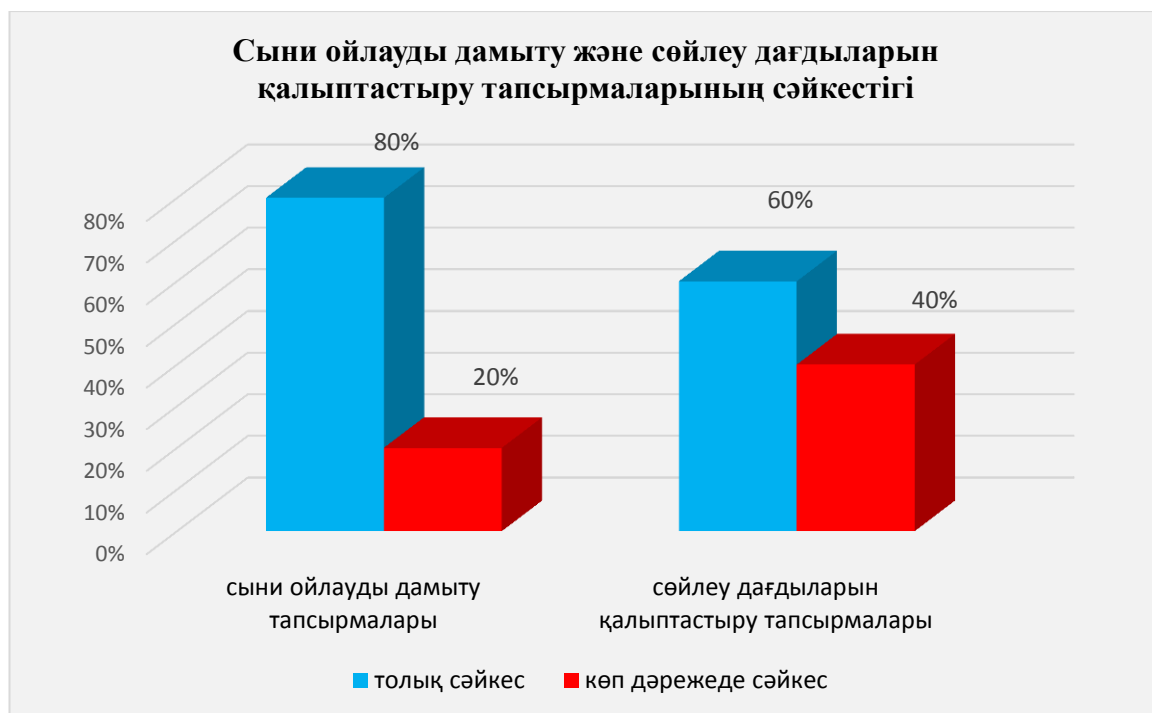
2.45-сурет

4. *Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау* критерийі тілдік пәндердің ерекшелігі болып табылады. Бұл критерий бойынша педагогтер пікірі «толық сәйкес» және «көп дәрежеде сәйкес» деген санатқа бөлінді. Респонденттердің 60%-ы «толық сәйкес келеді» деп көрсетсе, 40%-ы «көп дәрежеде сәйкес келеді» деп көрсетті. Бұл көрсеткіш аталған критерий бойынша оқулық жоғары бағаланды деген тұжырым жасауға мүмкіндік береді.

5. *Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы* критерийі бойынша 4 педагог толық сәйкестікті, 1 педагог көп дәрежедегі сәйкестікті көрсетті. Пайыздық мөлшерлемеде 80% және 20% құрады (2.46-сурет).

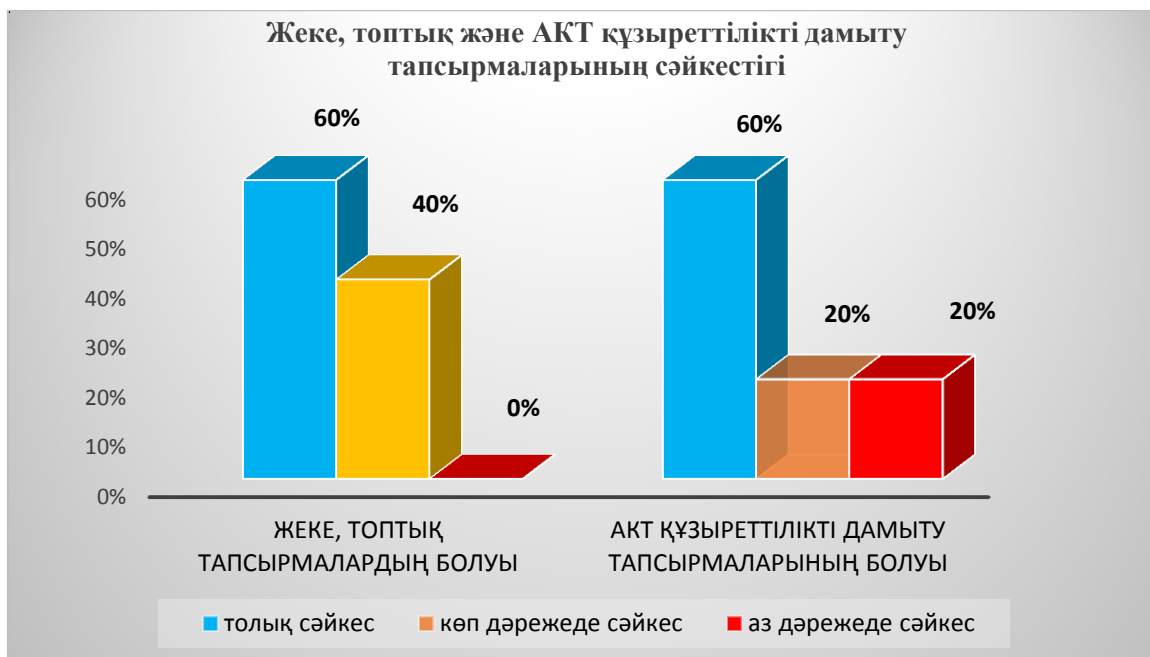
Диаграммада көрсетілген нәтижелерге сәйкес жалпы оқулықта сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалар бар, тапсырмаларда лексика-грамматикалық минимум сақталады деген

қорытынды шығады. Оқулықта сын тұрғысынан ойлауды дамыту бойынша тапсырмалар берілгендігін, сонымен қатар өз бетінше орындау үшін тапсырмалары да қарастырылғандығын атап өтті.

2.46-сурет

6. Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы критерийі жалпы оң бағаланды. Яғни оқулықта жаңартылған білім мазмұны қарастыратын топтық және жеке орындауға арналған, коммуникацияны қалыптастыруға бағытталған тапсырмалардың бар екендігін көрсетті. Бағалау көрсеткіші өте жоғары 5 және жеткілікті деңгейде жоғары 4 деген баллды құрады (2.47-сурет).

2.47-сурет

7. АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы критерийі бүгінгі таңда өте өзекті мәселе. Педагогтер АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар және жаттығулар жүйесінің бар екендігін көрсетті. Бірақ оқулықта берілген тапсырмалар оқу материалының әдістемелік жағына толық жауап бермейді. Апробацияға қатысқан респонденттердің 3-еуі «толық сәйкес», 1 респондент «аз дәрежеде сәйкес» және тағы 1 респондент «көп дәрежеде сәйкес» деген жауап көрсетті. Пайыздық мөлшерлемеде сәйкесінше 60%/20%/20% құрады (2.47-сурет).

Осылайша 2.47-суреттегі талдау нәтижелері оқулық жеке, топтық қызметті ұйымдастыру үшін тапсырмаларды көздейді және осы критерийге іс жүзінде сәйкес келеді, яғни, берілген тапсырмалар білім алушылардың коммуникативтік құзыреттілігін дамытады дегенді білдіреді. Сонымен қатар жалпы АКТ-құзыреттілігін дамыту үшін тапсырмалар бар, бірақ саны мен сәйкестігі жеткіліксіз деңгейде екендігін көруге болады.

Авторлары **Manuela Georgiakaki, Michael Priesterth, Hueber Verlag** баспасы, «**Jana und Dino**» оқулығының жалпы әдістемелік жағының сипаттамасы 2.48-суретте көрсетілген.

Hueber Verlag баспасы «Jana und Dino» оқулығының әдістемелік жағы бойынша жалпы сипаттамасы

Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

100% толық сәйкес

Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы

100% толық сәйкес

Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы

2.48-сурет

Жоғарыда көрсетілген оқулықтың әдістемелік жағының жалпы сипаттамасына сүйене отырып, жалпы оқулық АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін тапсырмалар мен жаттығулар бойынша критерийден басқа, әдістемелік талаптарға сәйкес келеді деген **қорытынды** жасауға болады.

Оқулықтың әдістемелік жағының оң үрдісі төмендегі критерийлер бойынша екі санатта байқалады:

✓ «толық сәйкес келеді»

- оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі;
- әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы;
- дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы.

✓ «көп дәрежеде сәйкес келеді»

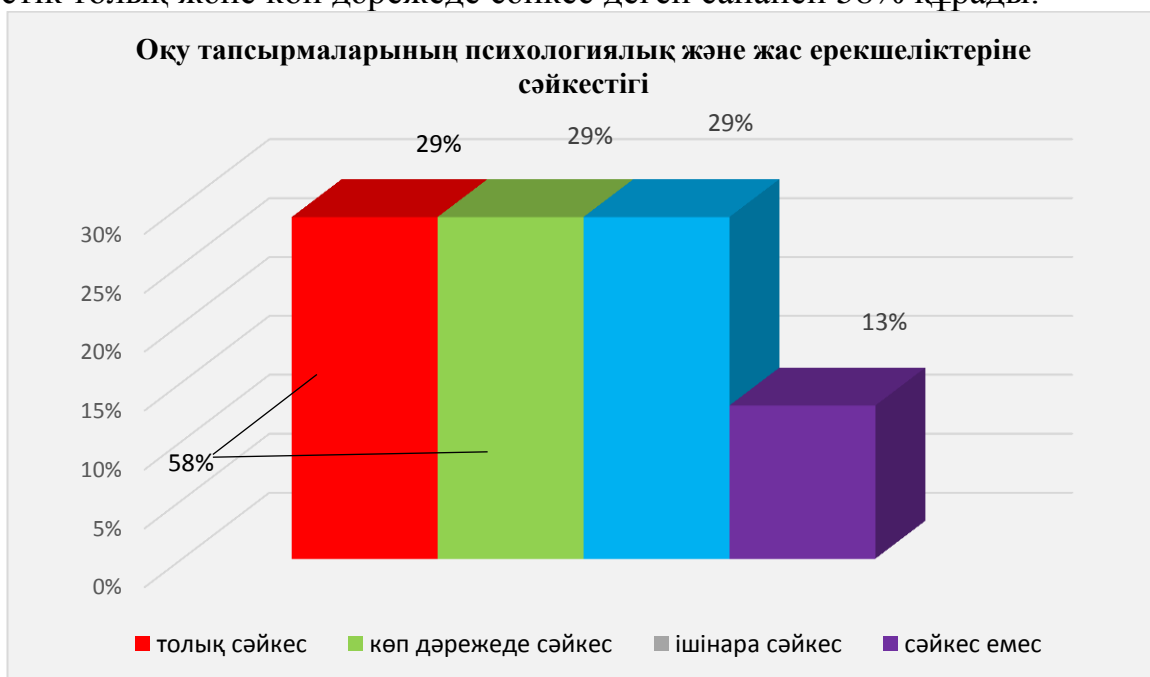
- сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау;
- сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы;
- білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы.

Педагогтер АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы критерийі бойынша сәйкестіктің аз екендігін көрсетті. Бұл көрсеткіш назар аударуды қажет етеді. Жалпы апробация

мониторингі оқулықтың әдістемелік жағына қойылатын талаптарға оқулық сәйкес екендігін көрсетті.

Авторлары M.Latyjewa, O.Gutbrod, N. Koslowa, W.Rasumowa, EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығының әдістемелік жағы алдыңғы оқулық қарастырылған критерийлер бойынша жүргізілді. Сауалнамаға 7 респондент қатысты.

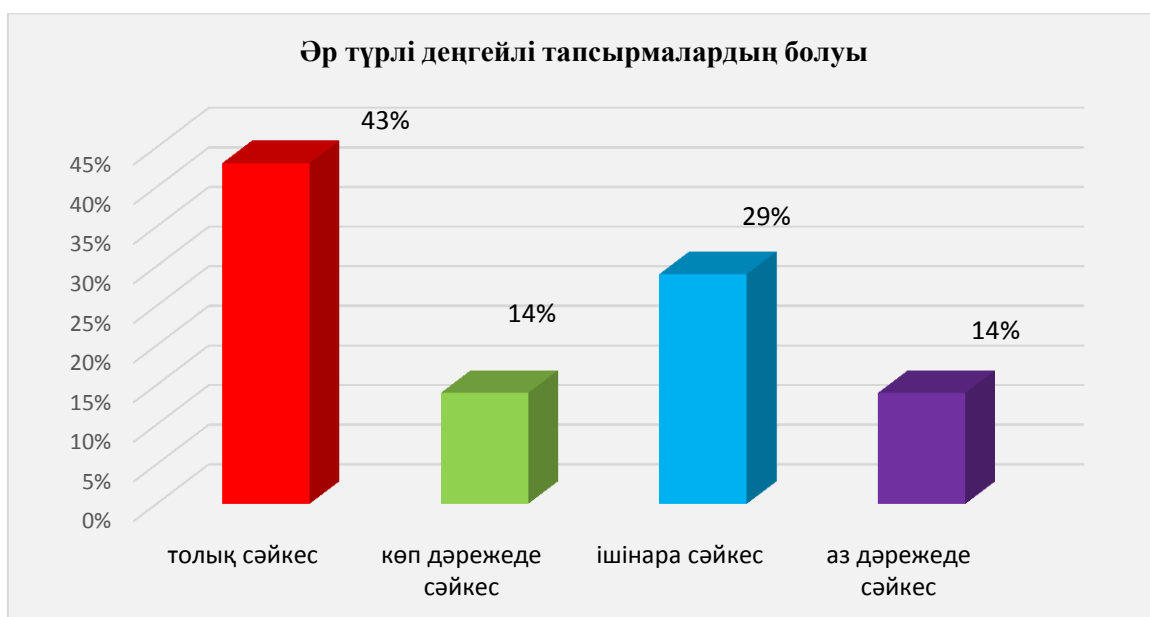
1. Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі бойынша сауалнамаға 2 педагог толық сәйкес, 2 педагог көп дәрежеде сәйкес, 2 педагог ішінара сәйкес және 1 педагог сәйкес емес деп жауап берген. Бұл критерий бойынша жалпы сәйкестік толық және көп дәрежеде сәйкес деген санапен 58% құрады.

2.49-сурет

Сонымен қатар апробацияға қатысушылар ішінара сәйкестіктің бар екендігін көрсетті, ол 29% құрады. Критерийге сәйкес еместігін 13% педагог көрсеткені алаңдататын факт болып табылады (2.49-сурет).

2. Әр түрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы критерийі белгілі бір дәрежеде сәйкестік анықталды. Сәйкестік дәрежесі «толық», «көп дәрежеде», «ішінара» және «аз дәрежеде» санаттарында сипатын тапты (2.50-сурет).

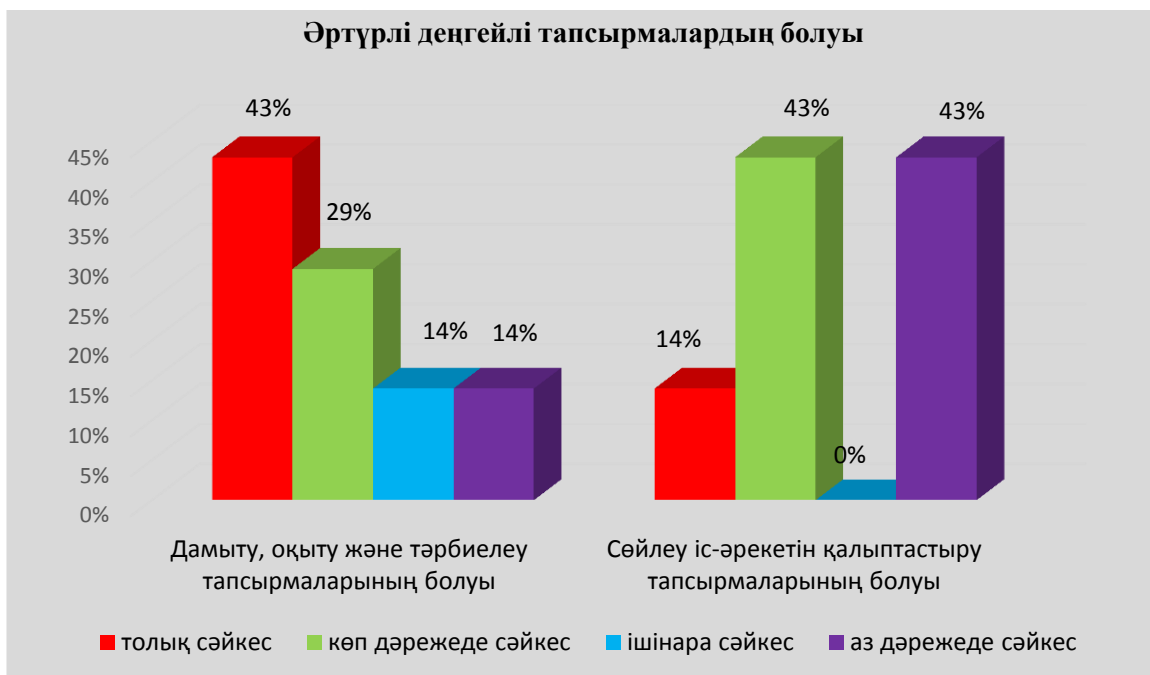

2.50-сурет

- ✓ «толық сәйкес» деп 3 респондент - 43%;
- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «ішінара сәйкес» деп 2 респондент - 29%;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14% көрсетті.

3. *Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы* критерийі бойынша педагогтер пікірі оң және айтарлықтай теріс пікір көрсетті. Респонденттердің пікірі бойынша 72% педагогтер оқулықта дамытушы, оқыту және тәрбиелеуші тапсырмалардың бар екендігіне және олардың талапқа сәйкес екендігіне оң баға беріледі. Яғни толық сәйкестікті 43%, көп дәрежеде сәйкестікті 29% педагог көрсетті. Сонымен қатар бұл критерий бойынша оқулықта тапсырмалар ішінара сәйкес деген пікірді 14%, аз дәрежеде сәйкес деген пікірді 14% педагог көрсетті (2.51-сурет).

4. *Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау* критерийі бойынша бағалау толық және көп дәрежеде, сондай-ақ аз дәрежеде сәйкестікті анықтады. Оң бағаның артықшылығы аз болса да, бірақ аз дәрежедегі сәйкестік фактісін ескеру қажет. Толық және көп дәрежеде сәйкестікті 4 педагог көрсетті, 3 педагог аз дәрежеде сәйкестікті көрсетті. Одан сөйлеу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыратын жаттығулар мен тапсырмалар саны жеткілікті деңгейде мес екендігі, сондай-ақ лексика-грамматикалық минимум әрқашан сақтала бермейтіндігі туралы айтуға болады (2.51-сурет).

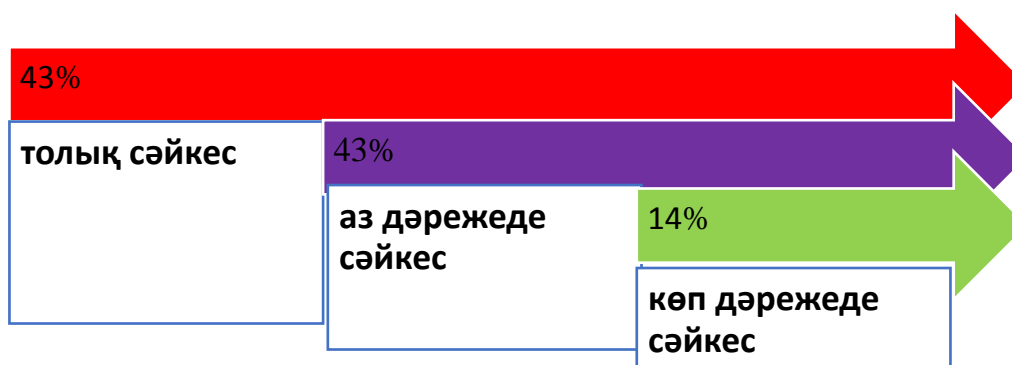
2.51-сурет

2.51-суреттен оқулық авторларына сөйлеу іс-әрекетін қалыптастыру дағдылары бойынша тапсырмалар мен лексика-грамматикалық минимумның сақталуы бойынша тапсырмалардың болуына назар аударуы қажет екендігін көруге болады. Бұл критерий бойынша сәйкестің дәрежесі аз деп көрсетіп, жалпы бағалаудың 43% құраған.

5. *Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы* критерийі бойынша респонденттер оқулықта осындай жаттығулар мен тапсырмалар болса да, олар барлық бөлімдерде емес, сыни ойлауды қалыптастыруға әрдайым сәйкес келмейді және олардың барлығы өз бетінше орындауға бағытталған емес деп санайды. Респонденттердің жауаптары келесі санатта сипатын тапты:

- «толық сәйкес» - 3 педагог, яғни 43%;
- «көп дәрежеде сәйкес» - 1 педагог, яғни 14%;
- «аз дәрежеде сәйкес» - 3 педагог, яғни 43% құрады (2.52-сурет).

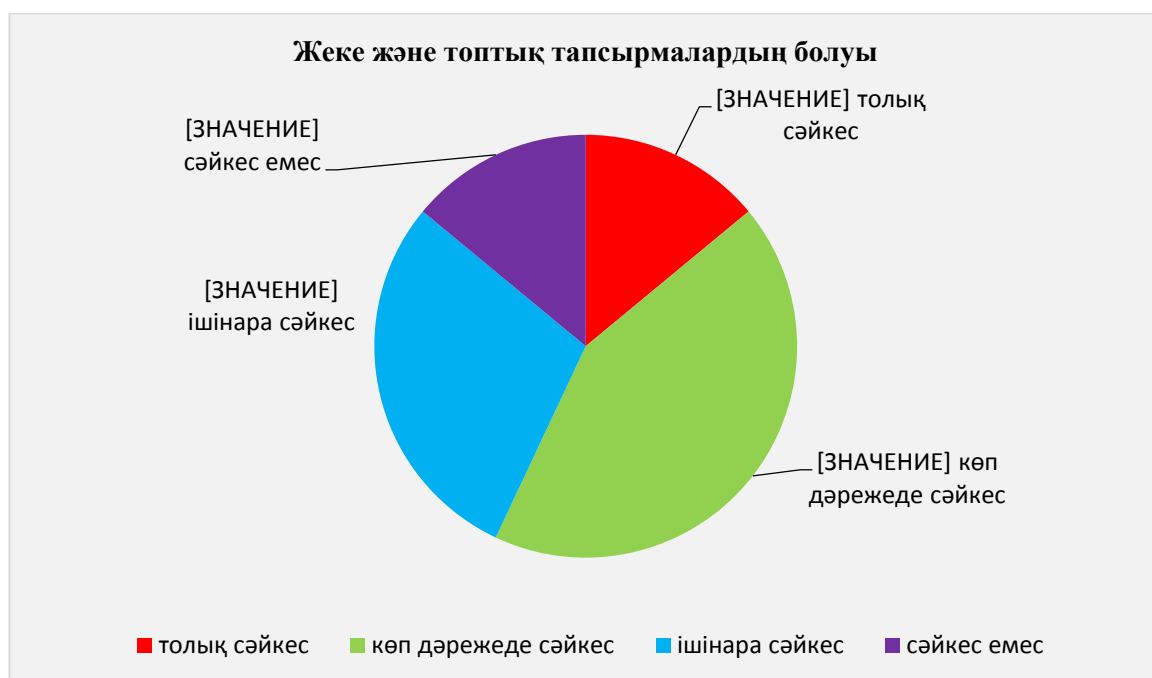
Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы

2.52-сурет

6. Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы критерийі бойынша респонденттер пікірі төмендегідей көрініс тапты:

- ✓ «толық сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» деп 3 респондент - 43%;
- ✓ «ішінара сәйкес» деп 2 респондент - 29%;
- ✓ «сәйкес емес» деп 1 респондент - 14% көрсетті.

2.53-сурет

Бұл бағалаудан педагогтер пікірінің оң және теріс бағаға бөлінгенін көруге болады. Бірақ сәйкестік бойынша оң пікір белгілі бір дәрежеде басым екендігі байқалады және жалпы 57% құрайды, десе де 1 респондет көрсетілге критерийді теріс бағалаған. Бұл жалпы бағалаудың 14% құрайды (2.53-сурет).

7. АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы критерийі бүгінгі таңда өте өзекті мәселе. Респонденттер пікірі келесі сипатта көрініс тапты:

- ✓ «толық сәйкес» деп 3 респондент - 43%;
- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «ішінара сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» деп 2 респондент - 29% көрсетті (2.54-сурет).

2.54-сурет

«Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығының әдістемелік жағын талдау нәтижелері негізінде оқулық барлық критерийлерге толық сәйкес келмейді деген **қорытынды** шығады. Оқулықтың әдістемелік жағынан жалпы салыстырмалы сипаттамасы 2.55-суретте көрсетілген.

Респонденттер апробация барысында оқу тапсырмалары әдістемелік жағынан екі критерий бойынша сәйкес келмейтінін анықтады:

- білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктері бойынша оқу тапсырмаларының болуы (13%);

- білім алушылардың жеке, топтық іс-әрекеті үшін жаттығулар мен тапсырмалардың болуы және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияның болуы (14%).

Демек, осы оқулықтың авторлары осындай жаттығулардың болуына назар аудару керек (2.55-сурет).

EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығының әдістемелік жағы бойынша жалпы сипаттамасы

Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

29%	29%	29%	0%	13%
толық сәйкес	көп дәрежеде сәйкес	ішінара сәйкес	аз дәрежеде сәйкес	сәйкес емес

Әр түрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы

43%	14%	29%	14%	0%
толық сәйкес	көп дәрежеде сәйкес	ішінара сәйкес	аз дәрежеде сәйкес	сәйкес емес

Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы

43%	29%	14%	14%	0%
толық сәйкес	көп дәрежеде	ішінара сәйкес	аз дәрежеде	сәйкес емес

	сәйкес		сәйкес	
Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау				
14% толық сәйкес	43% көп дәрежеде сәйкес	0% ішінара сәйкес	43% аз дәрежеде сәйкес	0% сәйкес емес соответствует
Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы				
43% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	0% ішінара сәйкес	43% аз дәрежеде сәйкес	0% сәйкес емес
Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы				
14% толық сәйкес	43% көп дәрежеде сәйкес	29% ішінара сәйкес	0% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы				
43% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	14% ішінара сәйкес	29% аз дәрежеде сәйкес	0% сәйкес емес

2.55-сурет

Қалған параметрлер бойынша оқулық әдістемелік тұрғыда белгілі бір дәрежеде сәйкес келеді. Бірақ респонденттердің бағасы «толық сәйкес келеді», «көп дәрежеде сәйкес келеді», «ішінара сәйкес келеді», «аз дәрежеде сәйкес келеді» деген санаттардан тұрды, сондықтан оқулық авторларына «ішінара сәйкес келеді» деген бағалау түрлеріне назар аударуы қажет:

- әртүрлі деңгейдегі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы;
- дамытушы, оқыту және тәрбиелеуші оқу тапсырмаларының болуы;
- білім алушылардың жеке, топтық іс-әрекеті үшін жаттығулар мен тапсырмалардың болуы және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияның болуы;
- АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар жүйесінің болуы.

Сондай-ақ респонденттер бағасының тағы бір санаты «аз дәрежеде сәйкес келеді» деген бағалау болды. Аталған бағалау «сөйлеу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың болуы және лексика-грамматикалық минимумды сақтау» критерийіне қатысты көрсетілді.

Әдістемелік жағынан талдау жүргізілген 3-ші оқулық «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, Fabuli оқулығы. Талдау апараметрлері алдыңғы оқулықтарға сәйкессінше алынды. Сауалнамаға өатысқан респонденттер саны 5 құрады.

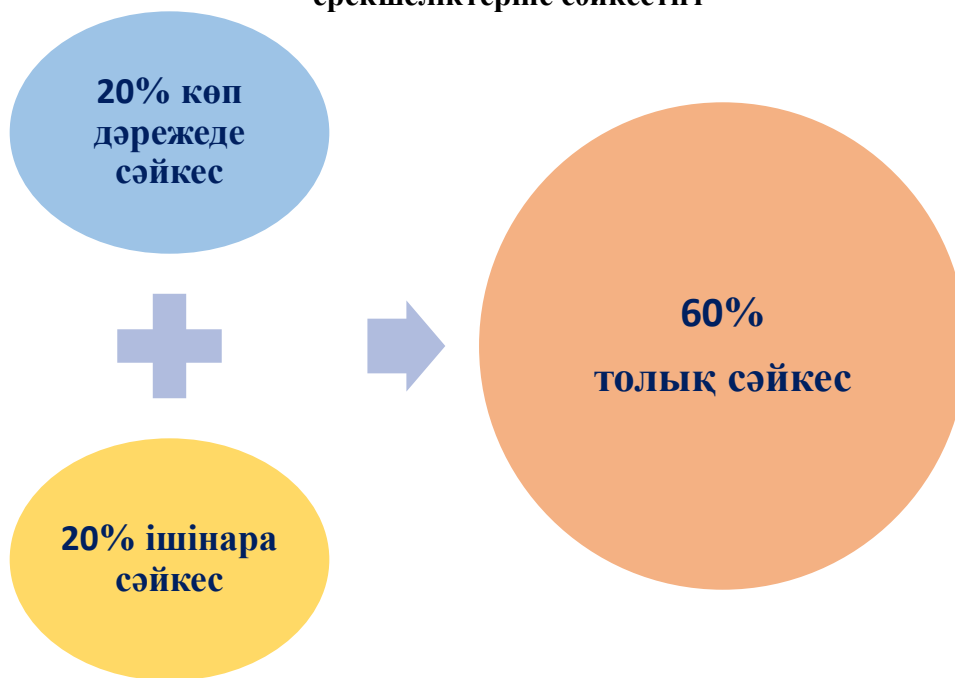
1. Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі бойынша сәйкес емес деген пікір болмады. Бірақ сәйкестік дәрежесі әртүрлі екендігі анықталды:

- толық сәйкес деп 3 педагог;
- көп дәрежеде сәйкес деп 1 педагог;

- ішінара сәйкес деп 1 педагог жауап берді.

Яғни, оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкес берілгендігін респонденттердің 60%-ы растады, сәйкестіктің көп дәрежеде екендігін 20% және ішінара сәйкес келетіндігін 20% респонденттер растаған.

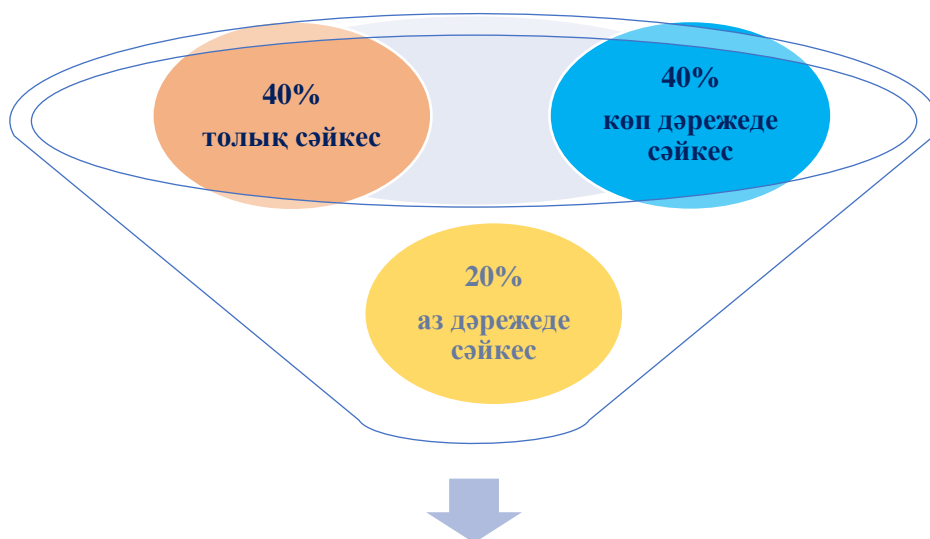
Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

2.56-сурет

Диаграмма мәліметтеріне сәйкес, респонденттердің 100% - ы сәйкестікті көрсетеді, бірақ респонденттердің 20% - ы көрсеткен ішінара сәйкестікке назар аудару керек. Бұл сауалнамаға жауап берушілердің бұл бөлігі барлық оқу материалының психологиялық талаптарға сәйкес келмейтініне сенімді екендігін куәландырады.

2. Әр түрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы критерийі әдістемелік тұрғыда өте дұрыс қойылған талап. Жаңартылған білім беру мазмұнында білім алушылар күрделі деңгейдегі әртүрлі тапсырмаларды орындауға жаттығуы қажет. Сол себепті маңызды критерийдің бірі болып табылатын параметр жалпы респонденттер тарапынан оң бағаланды. бірақ 5 педагогтің ішінде 1 респондент мұндай тапсырмалар жеткіліксіз деңгейде екендігін «аз дәрежеде сәйкес» деген бағалаумен көрсетті (2.57-сурет).

Әр түрлі деңгейдегі тапсырманың болуы

2.57-сурет

2.57-суретте әр түрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың оқулықта болуы туралы респонденттердің бағасын әдістемелік талаптарға сәйкес деп есептеуге болады, себебі педагогтер белгілі бір дәрежеде сәйкестікті көрсетті, бірақ авторлар толық сәйкестілікке келтіруі керек.

3. *Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы* критерийі бойынша респонденттер пікірі келесі көріністі тапты:

- толық сәйкес – 3 педагог;
- көп дәрежеде сәйкес – 1 педагог;
- ішінара сәйкес – 1 респондент (2.58-сурет).

Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы

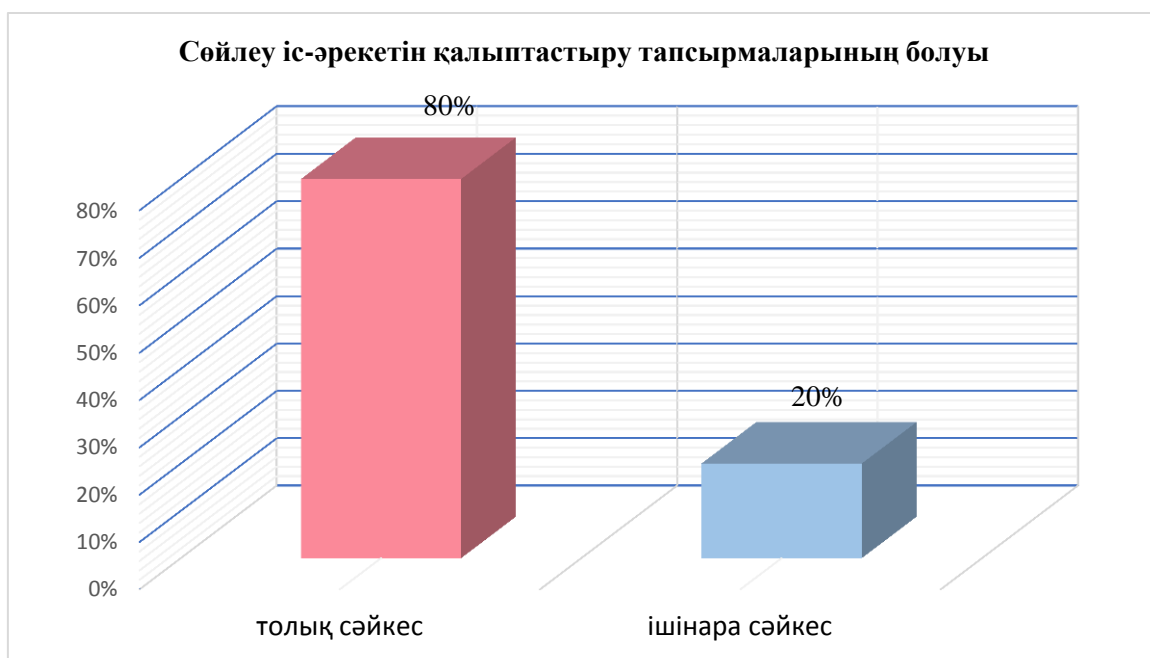

2.58-сурет

Респонденттер оқулықта білім алушыларды дамытуға, оқытуға және тәрбиелеуге бағытталған тапсырмалар мен жаттығулар бар екенін (100%) атап өтті, бірақ 100%-ң барлығы толық сәйкестікті көрсете алмады, бұл респонденттердің кейбір бөлігі оқулықта осындай оқу материалының болуы ішінара сәйкес деп санайды.

4. *Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру*

үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау критерийі бойынша респонденттер толық және ішінара сәйкестікті анықтады. 4 педагог қойылған талапқа «толық сәкес» деп көрсетсе, 1 педагог «ішінара сәкес» деп көрсетті (2.59-сурет).

2.59-сурет

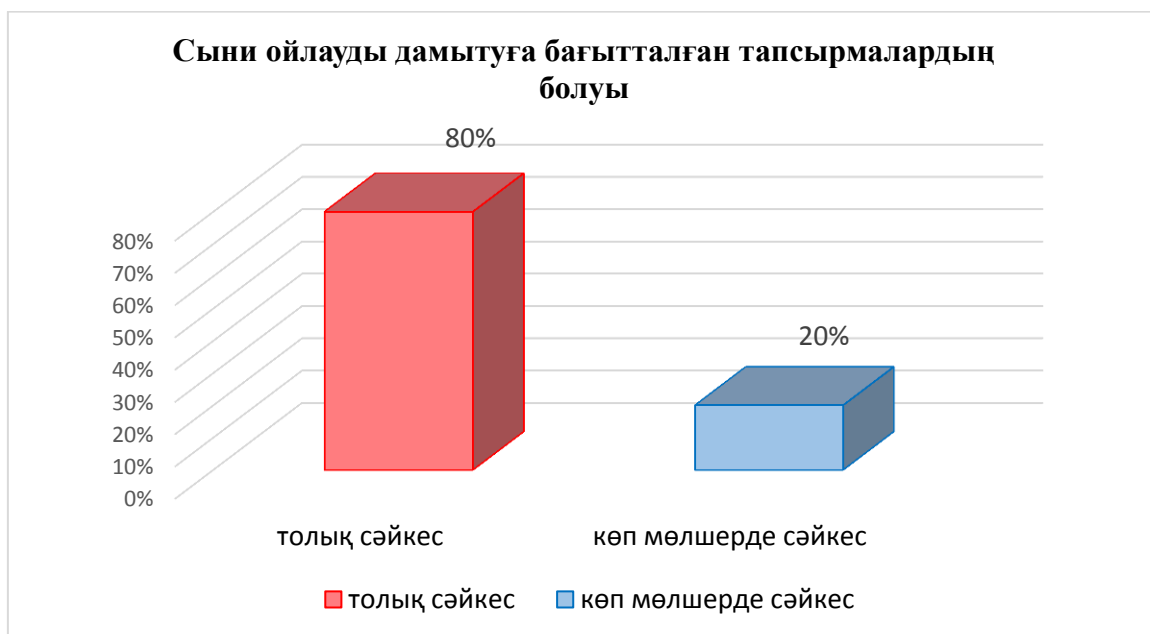
Тілдік пәндерді оқытуда сөйлеу, тыңдау, тыңдау және жазу дағдыларын қалыптастырудың бір жолы оқулықта осы дағдылардың дамуы, қалыптасуы үшін тапсырмалар мен жаттығулардың болуы оқулық мақмұнын бағалаудың маңызды көрсеткішінің бірі болып табылады. Бұдан басқа лексика-грамматикалық минимумды сақтау керек. Жалпы сәкестілік жоғары 80% көрсеткенімен, 20% ішінара сәкестіктің болуы авторлардың толық сәкестікке жеткізуге жұмыс жасауы қажет екенін білдіреді.

5. *Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы* критерийі жаңартылған білім мазмұнының басты талаптарының бірі болып табылады. Сыни ойлау проблема шешуге бағытталумен қатар өзінділікпен (дербестік) ерекшеленеді: қандай да болмасын мәселе/ақпарат бойынша өзіндік түсінік қалыптастырып, оған тәуелсіз тұрғыдан баға беру, дербес шешім қабылдау. Сыни ойлау мынандай жағдайларда болады:

- кез келген проблема не ақпаратпен өздігімен жұмыс жасағанда;
- кез келген проблема не ақпаратты өзіндік тәжірибе (өмірлік, кәсіби) тұрғысынан қарастырғанда;
- кез келген проблема не ақпарат туралы өзіндік (дербес) пікір қалыптастыру барысында;
- өз пікірі мен көзқарастарын тұжырымдап, оларды дәлелдеуде;
- кез келген проблема не ақпаратты жан-жақты тұрғыдан қарастырғанда;
- бірлесе жұмыс жасағанда (топта, жұпта, командада);

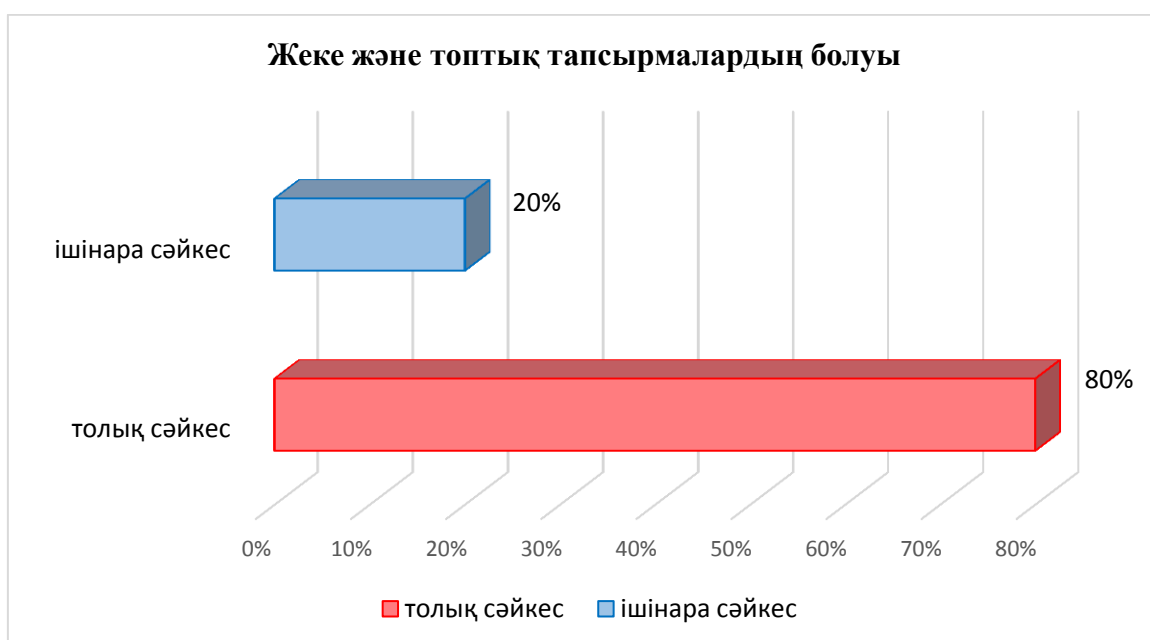
- өзгелердің пікірлерін бағалап, қабылдағанда.

Аталған критерий бойынша респонденттер 100% оң бағаланды. Респонденттердің 80% яғни, 4 педагог оқулықта сыни ойлауға бағытталған және өз бетімен жұмыс жасауға арналған тапсырмалардың болуын өте жақсы деп бағалап, толық сәйкестікті көрсетті. 1 педагог көп жағдайда сәйкестік бар деп жақсы бағалаған (2.60-сурет).

2.60-сурет

6. Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы критерийі. Жеке және топтық тапсырмалардың болуы білім алушыларда коммуникативті дағдының қалыптасуына көмектеседі.

2.61-сурет

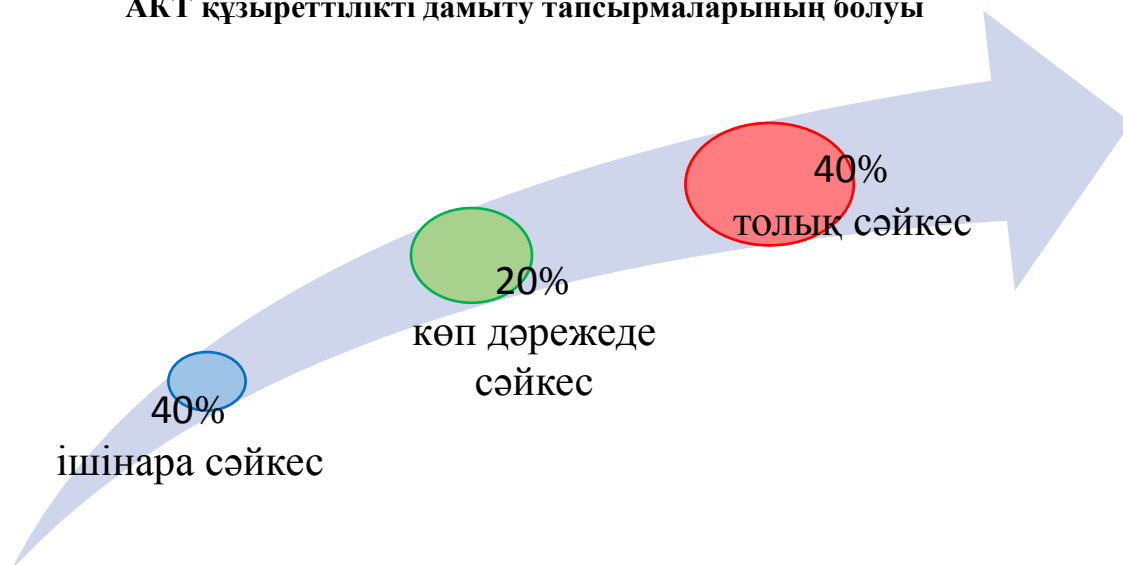
Жаттығулар мен тапсырмалар оңайдан қиынға, жеңілден ауырға қарай сатыланып, оқушының қабылдау қабілетіне қарай міндетті түрде қиындатылып отырады. Топтық немесе жеке жұмыс – бұл оқыту мен оқу тәсілі, аталған тәсіл проблемаларды шешу, тапсырмаларды орындау немесе әлдебір өнім жасау үшін білім алушылар тобының бірлесіп немесе жеке жұмыс істеуін білдіреді. Топтық немесе жеке жұмыс оқуды табиғи әлеуметтік әрекет ретінде қабылдауға негізделген, оған қатысушылар бір-бірімен әңгімелеседі, және осы әңгімелесу арқылы білім алады. Оқулықта осындай тапсырмалардың болуын респонденттердің 4-еуі толықтай сәйкес деп, ал 20% педагогтер ішінара сәйкес келеді деп көрсеткен (2.61-сурет). Аз болса да ішінара сәйкес деген көрсеткіш алаңдататын фактор болып табылады.

7. АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы. Ақпараттық-коммуникациялық құзыреттілік — жалпы білім беру мақсатындағы басты басымдықтардың бірі. Өмірдің өңі өзгеріп, ақпараттық іс-әрекеттің рөлі артады, соның ішінде адам ақпаратты өз бетімен белсенді түрде өңдеп, технологиялық құралдардың көмегімен күтпеген жағдайлардан оңтайлы шешім табуға тырысады.

Қазіргі заман талабына сай адамдардың мәлімет алмасуына, қарым-қатынасына ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың кеңінен қолданысқа еніп, жылдам дамып келе жатқан кезеңінде ақпараттық қоғамды қалыптастыру қажетті шартқа айналып отыр. Осы орайда келешек қоғамымыздың мүшелері — жастардың бойында ақпараттық мәдениетті қалыптастыру қоғамның алдында тұрған ең басты міндет. Осы міндеттің орындалуы оқулықтағы тапсырмалармен айқындалады. АКТ құзыреттілікті дамытуға бағытталған тапсырмалардың болуы туралы респонденттер пікір 3-ке бөлінді:

- толық сәйкес келеді деп 2 педагог;
- көп дәрежеде сәйкес келеді деп 1 педагог;
- ішінара сәйкес келеді деп 2 педагог көрсетті.

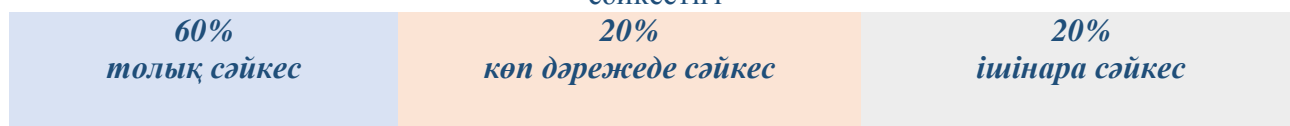
АКТ құзыреттілікті дамыту тапсырмаларының болуы

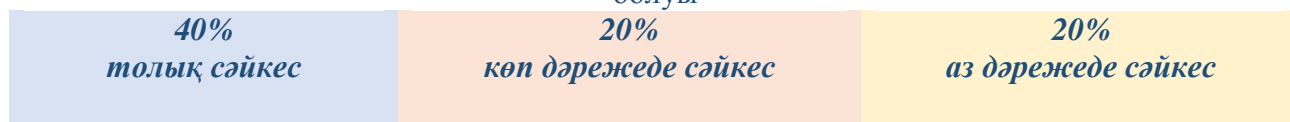
2.62-сурет

Сонымен «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы «Fabuli» оқулығының мазмұны әдістемелік тұрғыдан оқу материалының жалпы және толықтай көрсетілген әдістемелік талаптарға сәйкес келетіндігі анықталды. Респонденттер барлық параметрлер бойынша білім алушылардың қажетті құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған әр түрлі және күрделілік жаттығуларының болуы бойынша сәйкестігін көрсетті. Әдістемелік тарапқа көрсетілген талаптарды графикалық салыстыру және респонденттердің бағалау критерийлері 2.62-суретте көрсетілген.

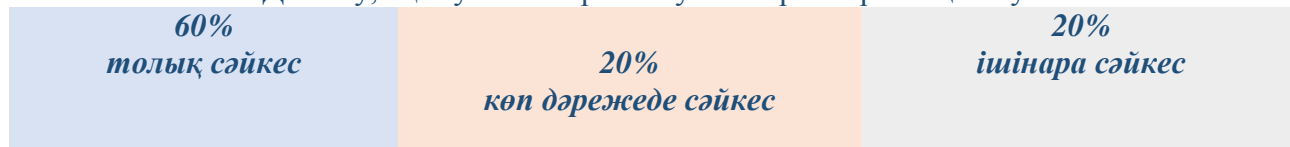
Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

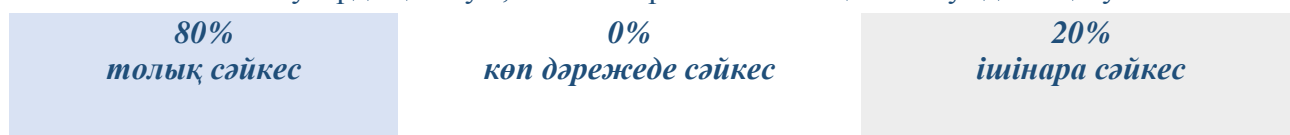
Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы

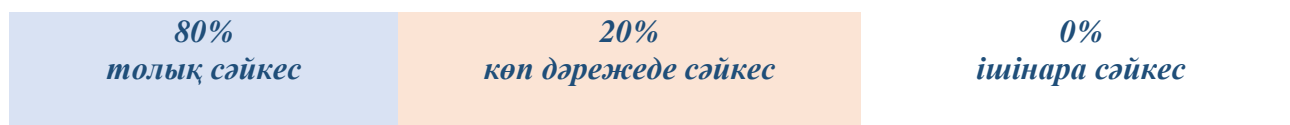
Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы

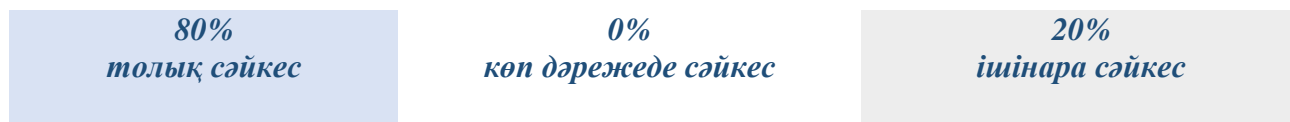
Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау

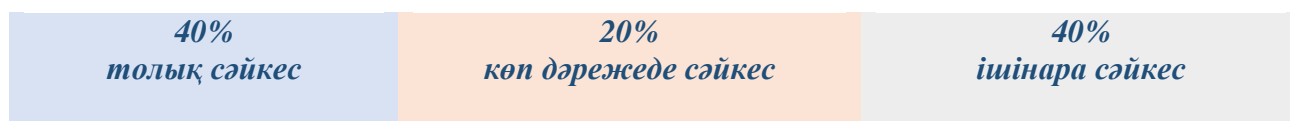
Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы

Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы

Акт-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы

2.62-сурет

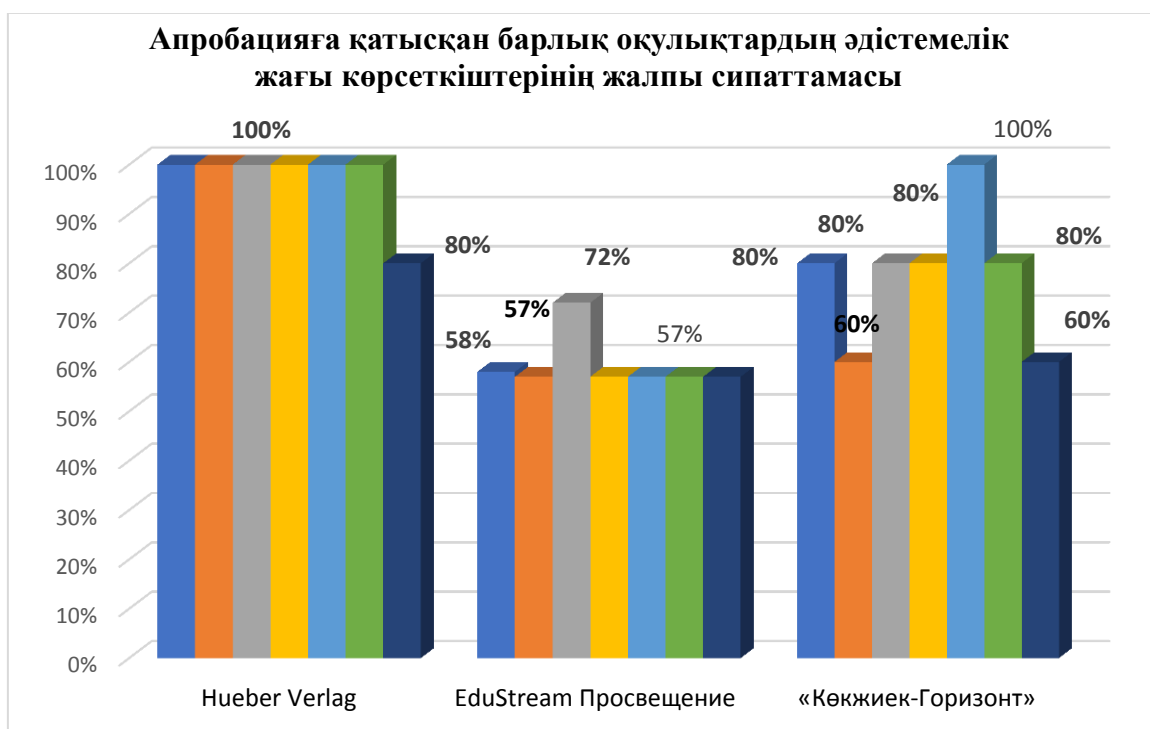
Жоғарыда көрсетілген барлық талаптарды талдай отырып, апробацияға

қатысқан 3 оқулық бойынша белгілі бір қорытынды жасауға болады:

➤ **Hueber Verlag** баспасы, «**Jana und Dino**» оқулығы мазмұны тапсырмалар мен жаттығуларға қойылатын әдістемелік талаптарға жалпы сай келеді. Талаптарға сәйкестік толық, ішінара, көп және аз дәрежеде деп бөлінді.

➤ **EduStream Просвещение** баспасы, «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығы мазмұнын басым көпшілік талаптарға сәйкестік бар десе де, респонденттердің біраз бөлігі екі параметр бойынша теріс баға берді. Яғни оқулық талаптарды 100% орындамаған.

➤ «**Көкжиек-Горизонт**» баспасы, «**Fabuli**» оқулығы ідстемелік тарапынан қойылатын барлық талаптарға сәйкес орындалған деген баға алды. Оқулықтар бойынша жалпы салыстырмалы талдауды 2.63-суреттен көруге болады.

2.63-сурет

2.63-суретте оқулықтың әдістемелік жағы белгілі бір түспен көрсетілген, әрбір түс әдістемелік талапқа сай қойылған параметрлерді білдіреді. Оқулықтардың жалпы бағалануы респонденттердің «толық сәйкес» және «көп дәрежеде сәйкес» деген пікірлері негізінде алынды.

Талдау параметрлері әдістемелік талаптары бойынша кестеден алынған және белгілі бір түсте ұсынылған: .

- Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі
- Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы
- Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы
- Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру

үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау

 Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы

 Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы

 АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы

Сонымен талдау нәтижесінен мазмұнның әдістемелік жағы бойынша **Hueber Verlag** баспасының «**Jana und Dino**» оқулығында жақсы ашылғаны туралы, көп жағдайда талаптар «**Көкжиек-Горизонт**» ЖШС баспасының «**Fabuli**» оқулығында сәйкес келеді, ішінара сәйкестік **EduStream Просвещение** баспасының «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығы көрсетеді деген қорытынды шығады.

Hueber Verlag баспасы «**Jana und Dino**» оқулығының мазмұны бойынша респонденттер білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне, әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағдарлы, зерттеу, эксперименталдық тапсырмалар мен жаттығулардың, дамытушы, оқыту, тәрбиелеуші жаттығулар мен тапсырмалардың болуына толық сәйкестігін; сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыруға арналған тапсырмалардың болуын, лексика-грамматикалық минимумның сақталуын; сыни ойлауды және өзіндік жұмысты дамытуға арналған тапсырмалардың болуы және жеке, топтық жұмысқа арналған тапсырмалардың болуы толықтай сәйкес деп көрсетті. Қажетті әдістемелік талаптардың бір ғана параметрі - АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар жүйесінің болуы 80% - ға бағаланды.

EduStream Просвещение баспасы «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығының мазмұны бойынша респонденттер әдістемелік талаптарға сәйкес келмейді деп көрсетті. Жоғарыда көрсетілген әдістемелік жағынан қойылған талаптардың сәйкестігін көрсеткен респонденттердің саны 57%-ден 72%-ге дейін ауытқиды. Бұл барлық респонденттер осы оқулықтың жаттығулары мен тапсырмаларына қойылатын әдістемелік талаптарды оң бағалауда сенімді емес дегенді білдіреді.

«**Көкжиек-Горизонт**» ЖШС баспасы «**Fabuli**» оқулығының мазмұны бойынша респонденттердің пікірінен мынадай жағдай анықталды: респонденттердің оң пікірлері 60% - дан 100% - ға дейін ауытқиды. Жалпы 1 параметр бойынша әдістемелік талаптар 100%, екі параметр бойынша – 60%, төрт параметр бойынша – 80% құрайды.

Оқулықтарды сынаудан өткізудің келесі бағыты *оқулықтағы иллюстрациялық материалдардың сипаттамасы* болып табылады. Иллюстрация латынның «иллюстро» жарықтандыру сөзінен алынған. Мысалы, кітап сыртына иллюстрациялық суреттер салынады, ол кітаптың мазмұнын аша түсу үшін керек. Кітапты иллюстрациялау графика өнерінің

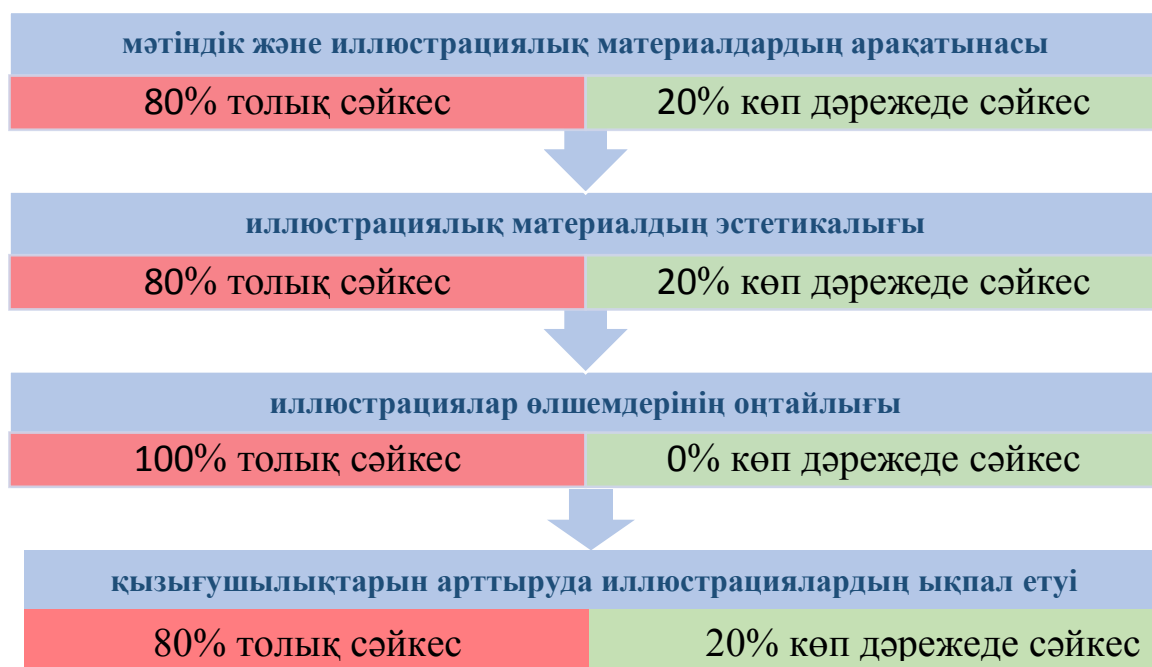
бір түрі. Кітапты иллюстрациялағанда оның мазмұнына сәйкес суреттер пайдаланылады. Кітап графикасына атақты суретшілер Ә.Қастеев, Қ.Қожықов, Н. Смағұловтар көп еңбек сіңірген. Сондықтан оқулықтың тартымдылығының маңызды параметрінің бірі болып саналады.

Иллюстрациялық материалдар сипаттамасы төрт критерий бойынша талданды:

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы;
- иллюстрациялық материалдың эстетикалығы;
- иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлылығы;
- білім алушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі;

Hueber Verlag баспасы, «**Jana und Dino**» оқулығы бойынша барлық респонденттер оң баға берді. Бағалау 5 және 4 балл шегінде көрініс тапты. Яғни жауаптары «толық сәйкес» және «көп дәрежеде сәйкес» деген санаттарға жіктелді. 4 педагог толық сәйкестікті, 1 педагог көп дәрежеде сәйкестікті анықтады. Пайыздық мөлшерлемеде 2.64-суретте көрсетілген.

«Jana und Dino» оқулығы бойынша иллюстрациялық материалдың сипаттамасы

2.65-сурет

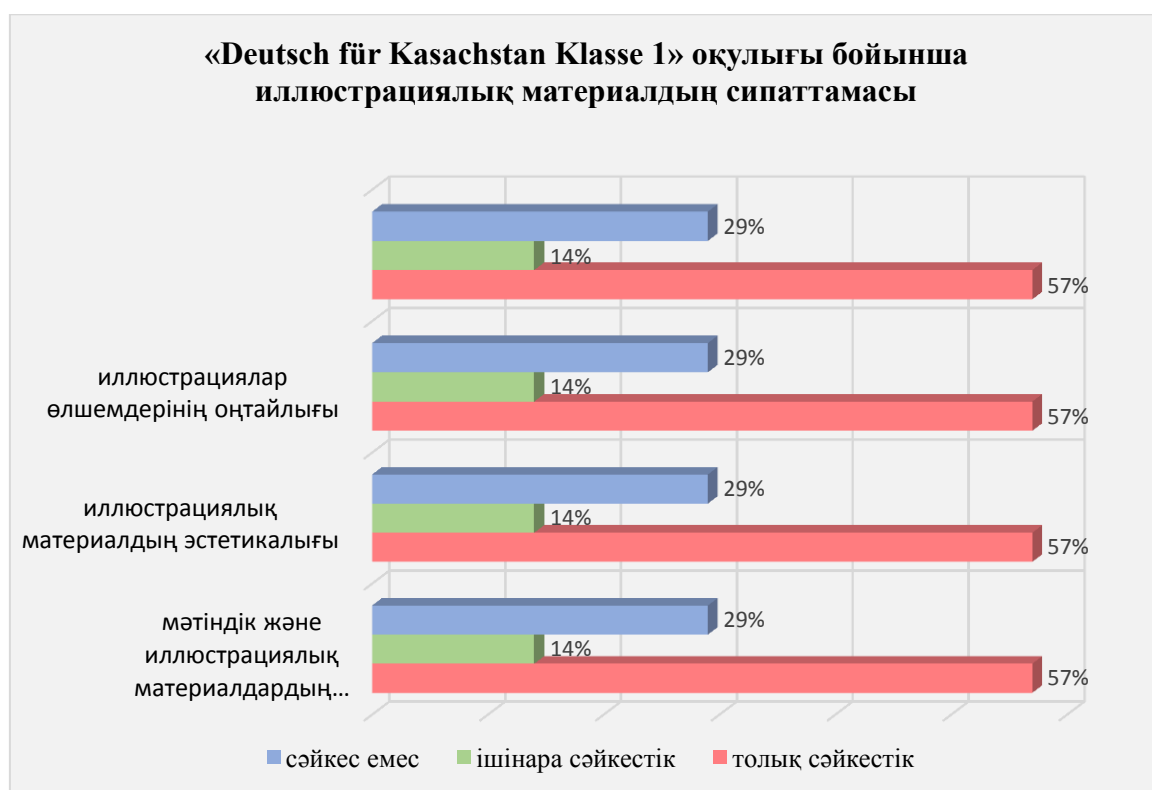
Иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлылығы критерийі бойынша 100% сәйкестікті көрсетіп өте жоғары бағаланды. Басқа төрт критерий бойынша респонденттер пікірі 80% және 20% құрады. Талданып отырған оқулық осы бағытта ұсынылған критерийлер бойынша өте жоғары бағаланды.

Дәл осындай талдау **EduStream Просвещение** баспасы, «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығына да жүргізілді. Талдау нәтижесі респонденттер пікірінің әр түрлі екенін көрсетті. Педагогтер жауабы үш санатқа бөлінді:

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы, иллюстрациялық материалдың эстетикалығы, иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы және қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі параметрлері бойынша 4 респондент «*толық сәйкестік*» деп;

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы, иллюстрациялық материалдың эстетикалығы, иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы және қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі параметрлері бойынша 1 респондент «*ішінара сәйкестік*» деп;

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы, иллюстрациялық материалдың эстетикалығы, иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы және қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі параметрлері бойынша 2 респондент «*сәйкес емес*» деп көрсетті (2.66-сурет).

2.66-сурет

Оқулықтың иллюстрациялық материалына қойылатын талаптарды респонденттер қарап, 5 балдық жүйе бойынша бағалаған, онда 5 балл «толық сәйкес келеді», 4 балл «көп дәрежеде сәйкес келеді», 3 балл «ішінара сәйкес келеді», 2 балл «аз дәрежеде сәйкес келеді», 1 балл «сәйкес келмейді» деген баға көрсетеді.

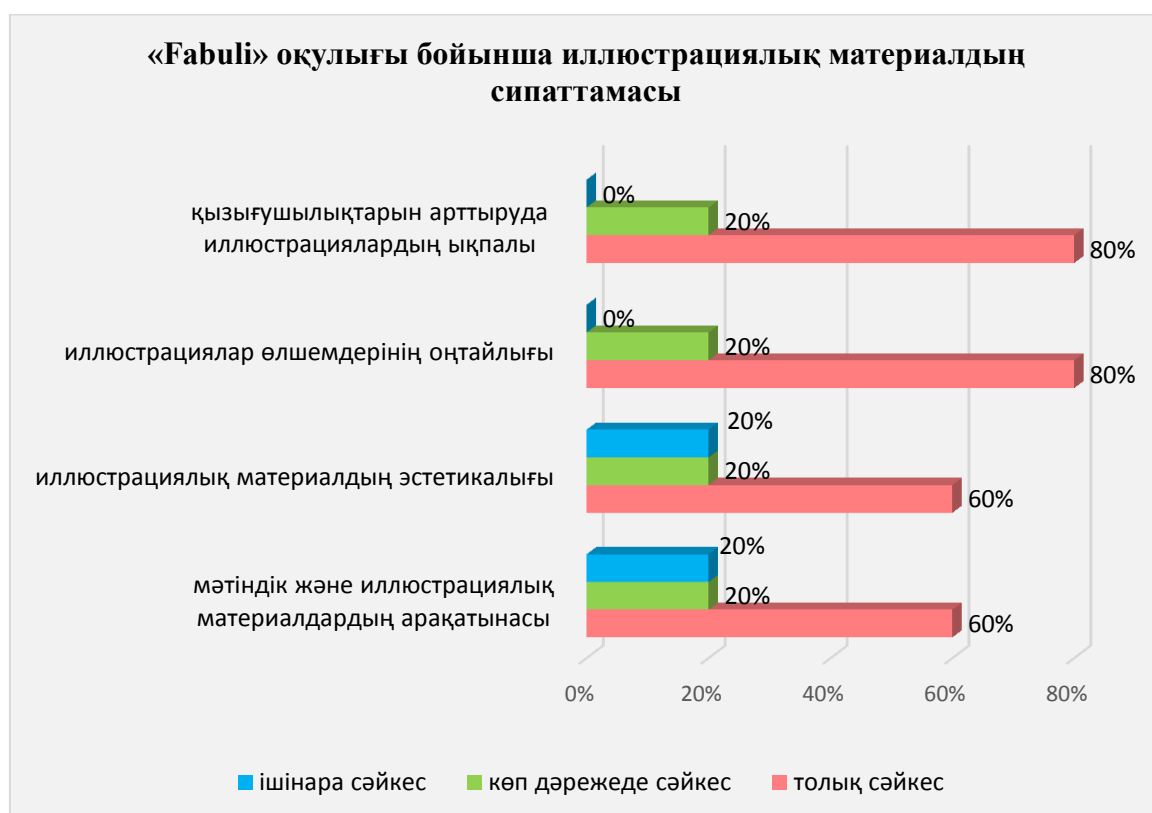
2.66-суреттен барлық параметр бойынша сәйкес келмейді деген бағаны көруге болады. Респонденттердің 14% төмен баға берген. Бұл фактіге оқулық авторларына назар аудару қажет. Демек, барлық иллюстрациялар мәтінмен сәйкес келмейді, эстетикалық көрінеді, иллюстрациялардың көлемі әрдайым оңтайлы емес, олар пәнге деген қызығушылықтың артуына ықпал етпейді деген пікір қалыптастырады.

Иллюстрациялық сәйкестік бойынша сынамадан өткен келесі оқулық «**Көкжиек-Горизонт**» баспасы, «**Fabuli**» оқулығы. Талдау нәтижесі респонденттер пікірінің әр түрлі екенін көрсетті. Педагогтер жауабы үш санатқа бөлінді:

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы 3 педагог, иллюстрациялық материалдың эстетикалығы 3 педагог, иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы 4 педагог және қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі параметрлері бойынша 4 респондент «*толық сәйкестік*» деп;

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы 1 респондент, иллюстрациялық материалдың эстетикалығы 1 респондент «*көп дәрежеде сәйкес*» деп;

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы 1 респондент, иллюстрациялық материалдың эстетикалығы 1 респондент респондент «*ішінара сәйкестік*» деп көрсетті (2.67-сурет).

2.67-сурет

Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы және иллюстрациялық материалдың эстетикалығы параметрлері бойынша толық сәйкестік 60%, иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы және қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі параметрлері бойынша толық сәйкестік 80% құрады.

Сонымен қатар кейбір респонденттердің пікірі негізінде мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы және иллюстрациялық материалдың эстетикалығы параметрлері бойынша ішінара сәйкестік 20%

құрады.

Респонденттердің пікірі бойынша оқулық иллюстративті материалы параметрлеріне қойылған талаптарға жалпы сәйкес келеді.

Дегенмен респонденттер бағасын салыстыру барысында оқулықтардың талаптарға сәйкестігі үнемі сақтала бермейтіні анықталды. Көрсетілген критерий бойынша сәйкестікті салыстыру тек «толық сәйкес» деген бағалау көрсеткіштері арқылы жүргізілді (2.68-сурет).

Оқулықтың иллюстративті материалын салыстыру сипаттамасы

Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы

80% Hueber Verlag баспасы «Jana und Dino» оқулығы	57% EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы	60% «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы «Fabuli» оқулығы
--	---	---

Иллюстрациялық материалдың эстетикалығы

80% Hueber Verlag баспасы «Jana und Dino» оқулығы	57% EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы	60% «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы «Fabuli» оқулығы
--	---	---

Иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы

100% Hueber Verlag баспасы «Jana und Dino» оқулығы	57% EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы	80% «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы «Fabuli» оқулығы
---	---	---

Қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі

80% Hueber Verlag баспасы «Jana und Dino» оқулығы	57% EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы	80% «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы «Fabuli» оқулығы
--	---	---

2.68-сурет

Оқулықтың иллюстрациялық материалдарға қойылған талаптарға сәйкестігі орташа есеппен:

- Hueber Verlag баспасы, «Jana und Dino» оқулығы - 85%;
 - EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы - 57%;
 - «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, «Fabuli» оқулығы - 70%
- құрады.

Орташа бағалау «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы бойынша айтарлықтай төмен, сондықтан авторлар бұл көрсеткішке назар аударуы қажет.

Иллюстрациялық материал бағытындағы критерийлердің ішінде 100% баға алған «Иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы». Бұл критерий

бойынша жоғары көрсеткішті **Hueber Verlag** баспасы, «**Jana und Dino**» оқулығы алған. Сондай-ақ осы оқулық «Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы», «Білім алушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі», «Иллюстрациялық материалдың эстетикалығы» критерийлері бойынша жеткілікті деңгейде жақсы бағаланған, яғни 80%.

«**Fabuli**» оқулығы «*иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы*», «Білім алушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі» критерийлері бойынша 80%, «Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы», «Иллюстрациялық материалдың эстетикалығы» критерийлері бойынша 60% жақсы деген бағамен бағаланды.

Жазбаша ғылыми сөйлеу тілінің ең тән ерекшелігі материалды баяндаудың формальды-логикалық тәсілі болып табылады. Бұл сөйлеу құралдарының барлық жүйесінде өз өрнегін табады. Ғылыми баяндау, негізінен, мақсаты ақиқат фактілерін зерттеу нәтижесінде анықталған ақиқатты дәлелдеу болып табылатын пайымдаулардан тұрады.

Оқулық мәтініне мағыналық аяқталуы, тұтастығы және байланыстылығы тән. Логикалық байланыстарды білдірудің маңызды құралы бұл жерде ойдың даму дәйектілігін, қарама-қайшы қарым-қатынастарды, себеп-салдарлық қатынастарды, бір ойдан екіншісіне ауысуды, қорытындыны, бекітуді көрсететін арнайы функционалдық-синтаксистік байланыс құралдары болып табылады.

1-сыныптарда «Неміс тілі» және «Француз тілі» пәндері оқулықтары апробациясының мониторингінің тағы бір маңызды бағыты **«Оқу материалын баяндау тілі мен стилі»**.

Баяндау тілі сөйлеу түсінігін болжайтын, ой өрнегінің айқындығы сияқты сөйлеу сапасымен тығыз байланысты. Ол сөздерді, сөз тіркестерінің терминдерін, грамматикалық құрылымдарды дәл және бір мағыналы пайдалану арқылы қол жеткізіледі.

Қол жетімділік (немесе табыстылық)– бұл материалдың түсінікті болуы, білім алушыны қызықтыру сапасы. Оқулықтағы қол жетімділік-бұл ғылыми баяндаудың ауызекі құралдармен шебер үйлесімі.

Анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы:

* теориялық мәліметтерді дәлелді және қол жетімді баяндау, мазмұндық негізде түсініктерді қалыптастыру, көрнекілікті кеңінен қолдану, ақылға сүйену, математикалық ойлау мен зияткерлік қабілеттерін қалыптастыру үшін негіз ретінде интуиция мен қиялдың ролін арттыру;

* адамның жалпы мәдениеті негізінде жатқан математикалық түсініктердің кең ауқымын құру;

* іскерлікті қалыптастыруға, сондай-ақ тиімді ақыл-ой дамуына, сондай-ақ алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолдану қабілетіне ықпал ететін түрлі практикалық қызметті ұйымдастыру;

* спираль бойынша курс мазмұнын құрылымдау, бұл жаңа деңгейдегі

зерттелген материалға қайта оралуға, білімді жаңа байланыстарға қосуға, оларды жүйеде қалыптастыруға мүмкіндік береді;

* жеке тұлғаға бағытталған мазмұндау стилі, қазіргі заманғы сюжеттерді, оқушылардың өмірлік тәжірибесіне жақын, теорияға және есеп материалына тарту, бұл математикамен айналысуға нәтижелі уәждемені жасау құралы болып табылады;

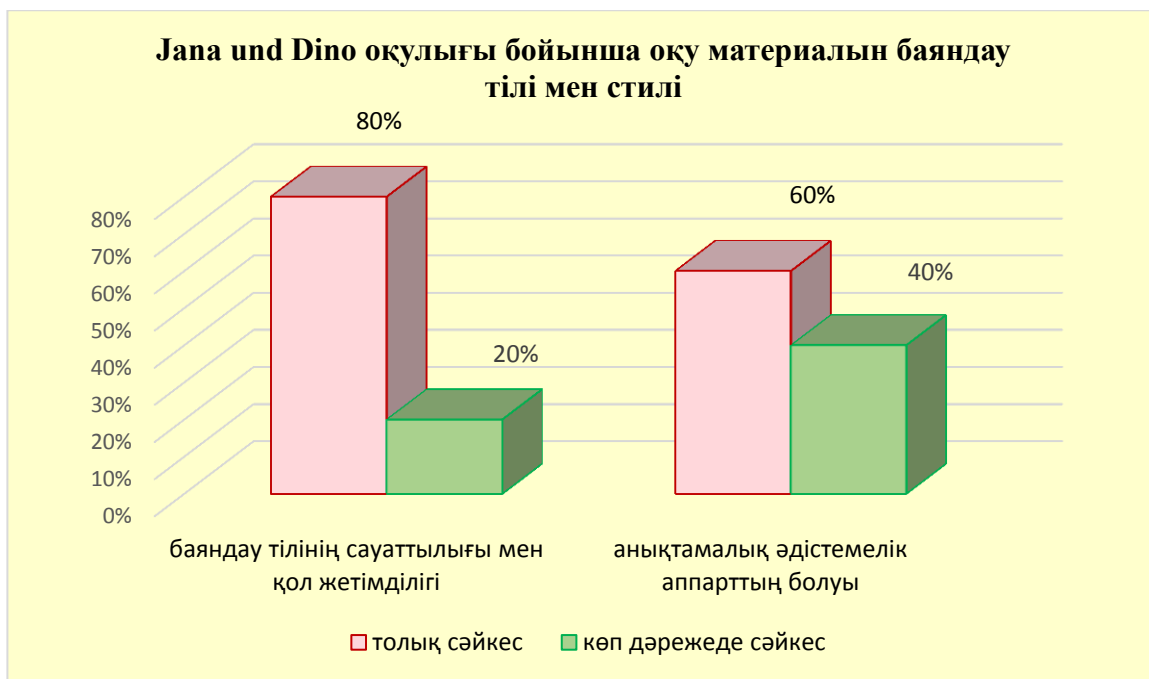
* әр оқушыға курсты меңгеруде оңтайлы нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік беретін деңгейлеп дифференциациялау технологиясын жүзеге асыру.

Оқулықтардың әдістемелік аппараты оқушылардың материалды меңгеру деңгейін саналы таңдау қабілетін, оқу әрекетінің жеке траекториясын қалыптастыруға бағытталған. Оған жаттығулар жүйесінде А және Б топтарының бөлінуі ықпал етеді. Пунктке жаттығулар А (базалық деңгей) және Б (жоғары деңгей) топтарына бөлінген; тапсырмалардың күрделілік диапазоны дайындықтың әртүрлі деңгейлері бар оқушылармен жұмыс істеу үшін кең және жеткілікті. Мәтінде және жаттығулар жүйесінде оқушының оқу жұмысына қатысуына көмектесетін шешім, кеңестер, кеңестер үлгілері берілген.

Сондықтан оқулықтың баяндау тілі мен стилі өте маңызды талаптардың бірі болып табылады. Осы мәселелерді ескере отырып, баяндау тілі мен стилі бағыты екі негізгі критерий бойынша талданды:

- Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі;
- Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы.

Респонденттер «**Jana und Dino**» баспасы, **Hueber Verlag** оқулығына оң пікір білдірген. Апробацияға қатысқан 5 респонденттің 4-еуі бірінші параметр бойынша «толық сәйкестікті», 1-еуі «көп дәрежеде сәйкес» деп бағалаған. Екінші параметр бойынша 3 респондент толық деп, 2 респондент көп дәрежеде деп бағалаған(2.69-сурет). Оқулық екі параметр бойынша да қойылған талаптарға сәйкес келетіні анықталды.

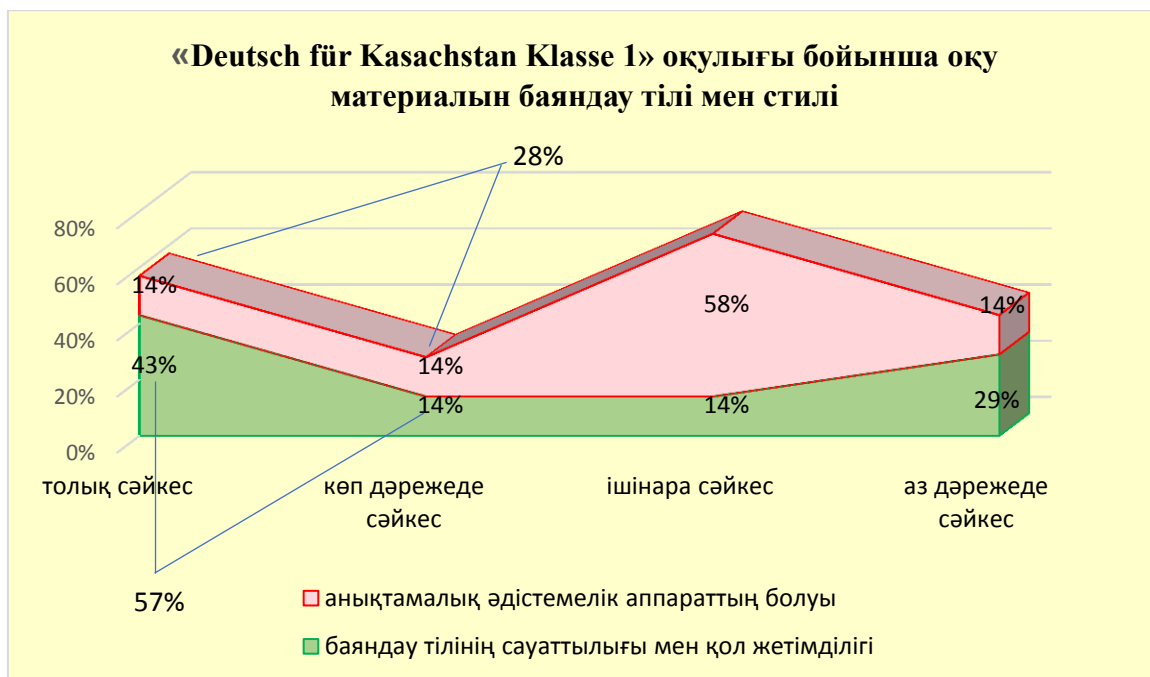

EduStream Просвещение баспасы, «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығын 7 респондент пайдаланған. Педагогтер оқулықтың баяндау тілі мен стилін 5, 4, 3 және 2 деген баллдармен бағалаған. Берілген балл сәйкесінше 4 санатқа жіктелді, яғни:

- ✓ «толық сәйкес» - 5 балл;
- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» - 4балл;
- ✓ «ішінара сәйкес» - 3 балл;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» - 2 балл.

Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі критерийі бойынша 3 педагог «толық», 1 педагог «көп дәрежеде», 1 педагог «ішінара» және 2 педагог «аз дәрежеде» сәйкестіктерін көрсетті.

Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы критерийі бойынша 1 педагог «толық», 1 педагог «көп дәрежеде», 4 педагог «ішінара» және 1 педагог «аз дәрежеде» сәйкестіктерін көрсетті (2.70-сурет).

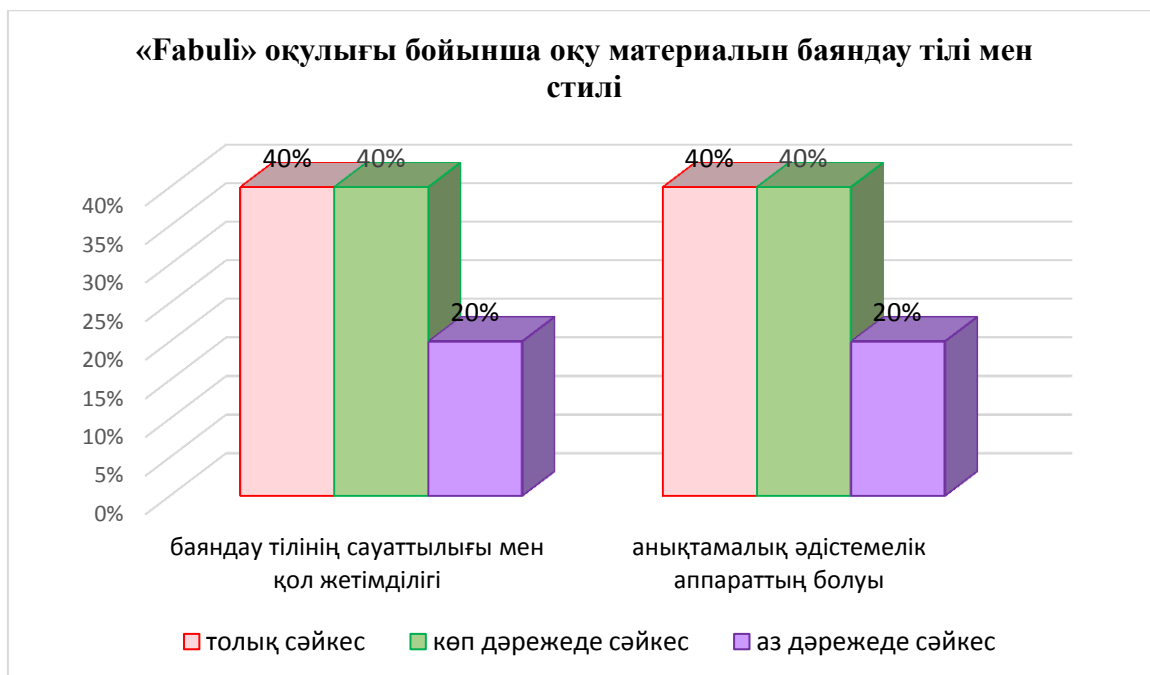
2.70-сурет

2.70-суреттен ең жоғары көрсеткіш баяндау тілінің сауаттылығы бойынша жалпы оң баға 57%, ал анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы бойынша 28% құрайтынын көруге болады.

Респонденттердің жартысы яғни 58% терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық-әдістемелік аппарат оқулықта ішінара ашылатынын атап өтті.

«Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, «Fabuli» оқулығын барлығы 5 респондент бағалады. Оқу материалының баяндалу тілі мен стилі педагогтер тарапынан жалпы жақсы бағаланған. Берген бағалары 5, 4 және 2 деген баллдармен сипатталды. Жауаптары толық, көп дәрежеде сәйкес және аз дәрежеде сәйкес деген санттарға жіктеледі.

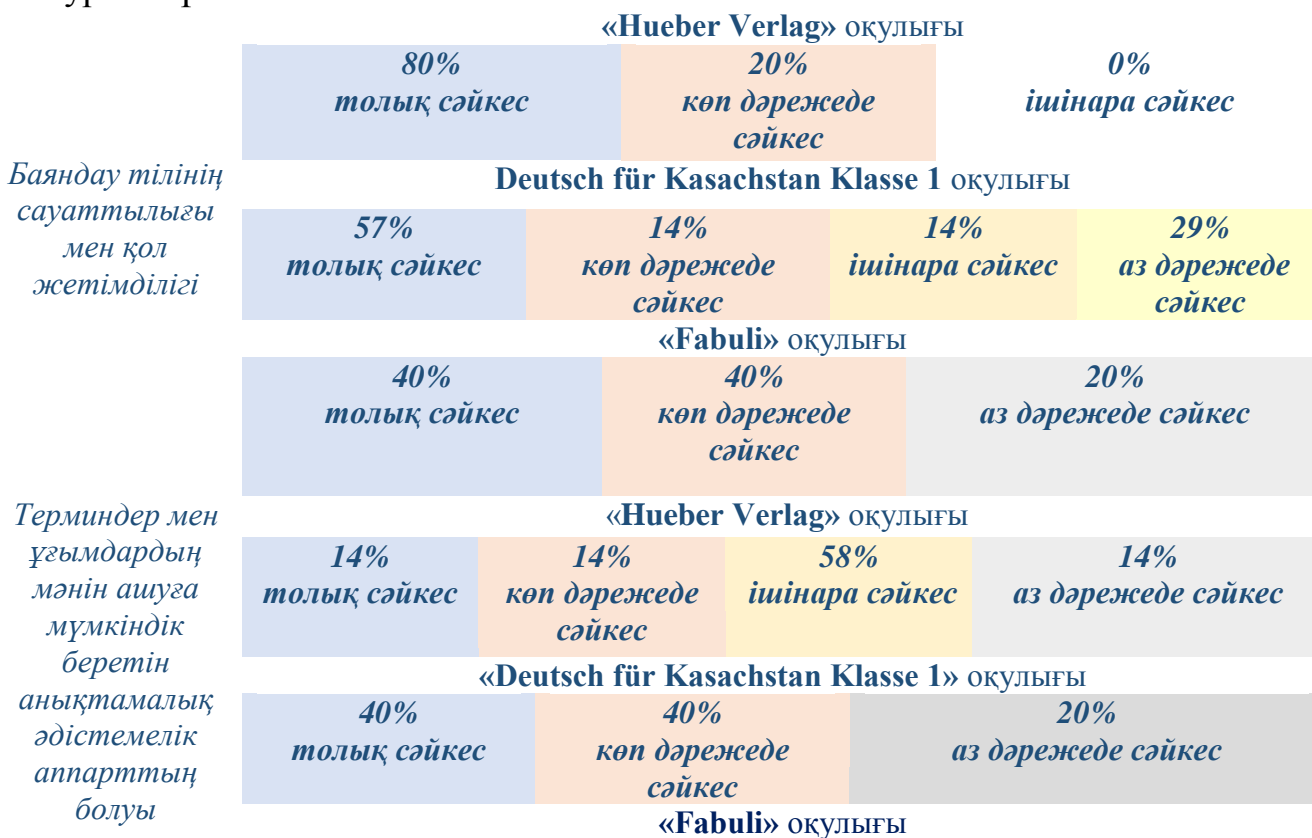
Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі және Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы критерийлері бойынша 1 педагог пікірі ғана теріс баға позициясындағ яғни аз дәрежеде сәйкес деген бағалау. Екі критерий бойынша да 2 педагог толық, 2 педагог көп дәрежеде сәйкес деген бағалау берген (2.71-сурет).

2.71-сурет

2.71-суреттен педагогтерің пікірі екі параметр бойынша бірдей болғанын көреміз. Жалпы оң баға екі критерий бойынша 80% құрады.

Барлық үш оқулық бойынша оқу материалын мазмұндау тілі мен стилін бағалау бойынша респонденттердің жауаптарын салыстыра отырып, респонденттер осы бағытты бағалауға жауапкершілікпен қарағаны туралы **қорытынды** жасауға болады. Үш оқулықтың салыстырмалы көрінісі 2.72-суретте ұсынылған.

2.72-сурет

Сондай-ақ талдау нәтижесі *Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі және Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы* параметрлері үш оқулықта да жалпы талапқа сай екендігін анықтады. Десе де **EduStream Просвещение** баспасы, «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығы көрсеткіштері авторлардың ары қарай толық сәйкестікке жеткізулері қажет екендігін ескертеді.

Оқулықтармен бірге апробацияға әр оқулық (ОӘК) бойынша тағы да оқу-әдістемелік кешендер кірді. ОӘК сипаттамасы қойылатын талаптарға сәйкес жүргізілді.

Оқу пәні бойынша оқу-әдістемелік кешен (ОӘК) – бұл білім беру технологиясын әдістемелік және әдістемелік қамтамасыз ету. ОӘК оқу жоспарының орындалуын қамтамасыз ететін технологиялық принцип бойынша оқу үдерісін тиімді ұйымдастыруға бағытталған. ОӘК жаңартылған білім беру мазмұнының тұжырымдамасына сәйкес құрылған және білім беру стандарттарына қол жеткізуге ықпал етеді.

ОӘК құру мақсаты-жекелеген әдістемелерді пайдалана отырып, оқытудан технологиялық білімге көшу. ОӘК-бұл (латын тілінен «кешен» - бір бүтін кешенді құрайтын объектілер мен құбылыстардың жиынтығын білдіреді) оқыту технологиясы мен құралдарынан тұратын кешен.

ОӘК оқу үдерісін педагогикалық қамтамасыз ету міндеттерін тұтас және сапалы шешу үшін қызмет етеді. Өзара байланысты және өзара тәуелді элементтерден тұратын педагогикалық жүйенің мәніне сүйене отырып: оқытудың мақсаты, мазмұны, дидактикалық құралдары және ұйымдастырушылық формалары, ОӘК – бұл педагогикалық жүйенің барлық элементтерінің жиынтығы, бұл тұтастық береді.

Жаңартылған білім беру мазмұны аясында ОӘК:

- Оқулыққа әдістемелік басшылық,
- Жұмыс дәптері,

Оқу компонентінің негізгі элементтері оқулықтар мен оқу құралдары, баспа негізіндегі жұмыс дәптерлері, есептер, атластар, контурлық карталар, хрестоматиялар, электрондық қосымшалар болып табылады.

Көмекші ресурстарға сөздіктер, анықтамалықтар, оқуға арналған кітаптар, оқу-көрнекі құралдар, бейнефильмдер және білім беру мақсатында құрылған Интернет-ресурстар жатады. Қосымша ресурстар энциклопедиялар, ғылыми-көпшілік әдебиеттер, бейне және фотоматериалдар коллекциялары, дамытушы ойындар құрайды.

ОӘК ішінде оқу құралдарының өзара әрекеттесуін ұйымдастыру-оқулықтағы сілтемелердің көмегімен (мысалы, хрестоматияға, жұмыс дәптеріне, атласқа және керісінше), сондай-ақ танымдық тапсырмалар жүйесі арқылы шешілетін оқу компонентінің міндеттерінің бірі. ОӘК оқу компонентінде орталық орынды оқулық алады.

Оқушылардың өзіндік жұмысына арналған тапсырмалары бар оқу құралының түрлері түсінілетін баспа негіздегі жұмыс дәптері. Дәптер дербес

қызметті басқару, Оқу іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыруда әдістемелік көмек көрсету, ОӘК элементтерін интеграциялау функцияларын орындайды (бірінші кезекте: бағдарлама — оқулық — дәптер). Баспа негіздегі жұмыс дәптерлерінің мазмұнын талдау бізге олардың конструкцияларының бірнеше түрінің және функционалдық мақсатының бар екендігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік берді. Бірінші тип-бұл әр түрлі күрделілік деңгейіндегі сұрақтар мен тапсырмалардың дәстүрлі жиынтығы бар кешенді (көпфункционалды) дәптер, сабақта алынған білімді бекіту, практикалық дағдыларды пысықтау (практикалық жұмыстар арқылы, схемалар, картосхемалар құру, контурлық карталарды, кестелерді және т.б. толтыру), тақырыптар бойынша білімді тексеру. Ұсынылған тапсырмаларды сабақта да, сабақтан тыс уақытта да пайдалану ұсынылады. Дәптерге тапсырмалар мұғалімге әр түрлі ақпарат көздерімен оқушылардың өзіндік жұмысын кеңейтуге, жеке танымдық қызығушылықтарын қанағаттандыруға және оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді.

ОӘК-әрбір заттың мазмұнын, көлемін және қамтамасыз етілу деңгейін анықтау үшін қажетті оқу-әдістемелік материалдардың жиынтығы.

ОӘК мақсаты-пән мазмұны мен пәнаралық байланысты пысықтау, білім сапасын арттыру арқылы білім алушыларды оқыту жүйесін қамтамасыз ету.

ОӘК міндеттері:

- ғылым, өндіріс, IT технологиялар жетістіктерін ескере отырып, негізгі білім беру бағдарламасын меңгеруді ұйымдастыру және мазмұнын жүйелеу;
- білім беру үдерісін әдістемелік қамтамасыз ету;
- білім алушылардың білім сапасы мен тиімділігін арттыру;
- білім алушыларға оқу материалын меңгеруде әдістемелік көмек көрсету;
- білім алушылардың білімін бақылау және өзіндік оқу жұмысын тиімді жоспарлау және ұйымдастыру;
- бастауыш сынып мұғалімдеріне Педагогикалық шеберлікті жетілдіруде көмек көрсету.

Ең алдымен, әрбір оқулық бойынша ОӘК-ның болуы анықталды, оған әдістемелік нұсқаулық, жұмыс дәптері және CD-диск кіреді. Бұл қосымша кешендерді барлық педагогтер алмаған.

Оқу-әдістемелік кешендер респонденттермен оларға қойылатын әдістемелік басшылыққа және жұмыс дәптеріне қойылатын талаптарға сәйкес бағаланды.

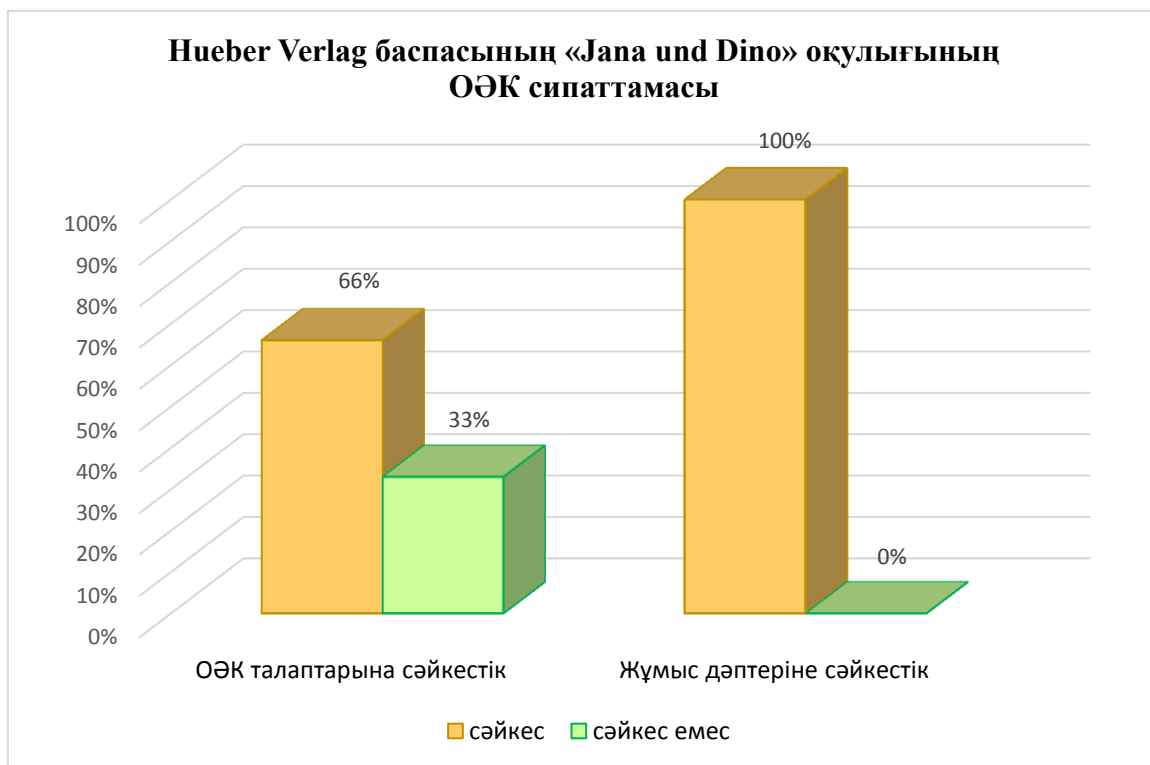
Әдістемелік басшылыққа қойылатын талаптар:

- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы;
- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстардың болуы;
- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың

болуы.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар:

- оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі;
- әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы;
- сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық).

2.74-сурет

Hueber Verlag баспасының «**Jana und Dino**» оқулығына қосымша берілген ОӘК туралы педагогтер пікір келесі көріністі тапты:

- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың бар екендігін 71% педагог (5 респондент) растаса, 28% педагог (2 респондент) жеткіліксіз немесе жоқ деген пікір білдірді;

- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстарды 57% педагог (4 респондент) жақсы берілген деп санаса, 43% педагог (3 респондент), жеткіліксіз деңгейде деп санайды;

- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстарды 71% педагог (5 респондент) растаса, 28% педагог (2 респондент) жоққа шығарды; Жалпы әдістемелік басшылыққа қойлатын талап орташа есеппен 66% расталып отыр. Демек бұл басапаның ОӘК оң бағаланды деген қорытынды шығады.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар, яғни оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы, сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық) туралы барлық педагогтер бір ауыздан 100% сәйкестікті

көрсетті (2.74-сурет).

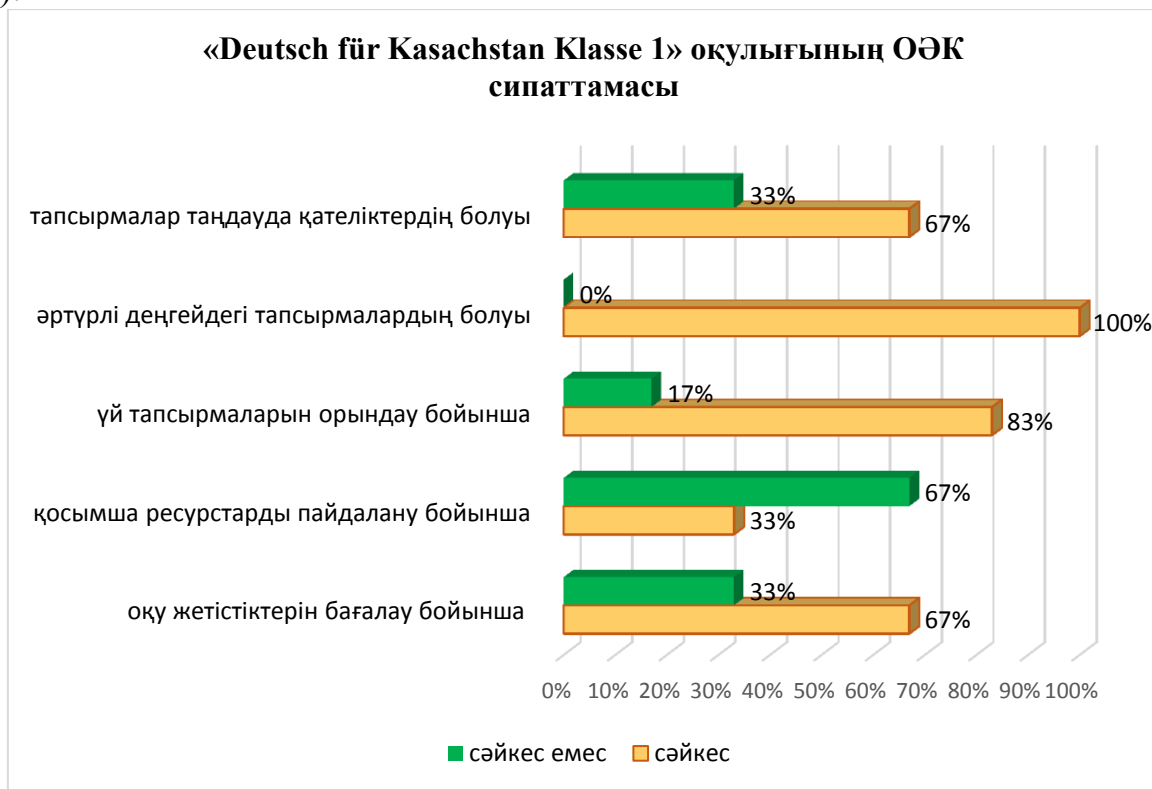
EduStream Просвещение баспасы, «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» оқулығына қосымша берілген ОӘК туралы педагогтер пікір келесі көріністі тапты:

- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың бар екендігін 67% педагог (4 респондент) растаса, 33% педагог (2 респондент) жеткіліксіз немесе жоқ деген пікір білдірді;

- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстарды 33% педагог (2 респондент) жақсы берілген деп санаса, 67% педагог (4 респондент), жеткіліксіз деңгейде деп санайды;

- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстарды 83% педагог (5 респондент) растаса, 17% педагог (1 респондент) жоққа шығарды; Жалпы әдістемелік басшылыққа қойлатын талап орташа есеппен 67% расталып отыр. Демек бұл басапаның ОӘК оң бағаланды деген қорытынды шығады.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар, яғни оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалар 100% берілген, сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателіктер бар деп 33% (2.75-сурет).

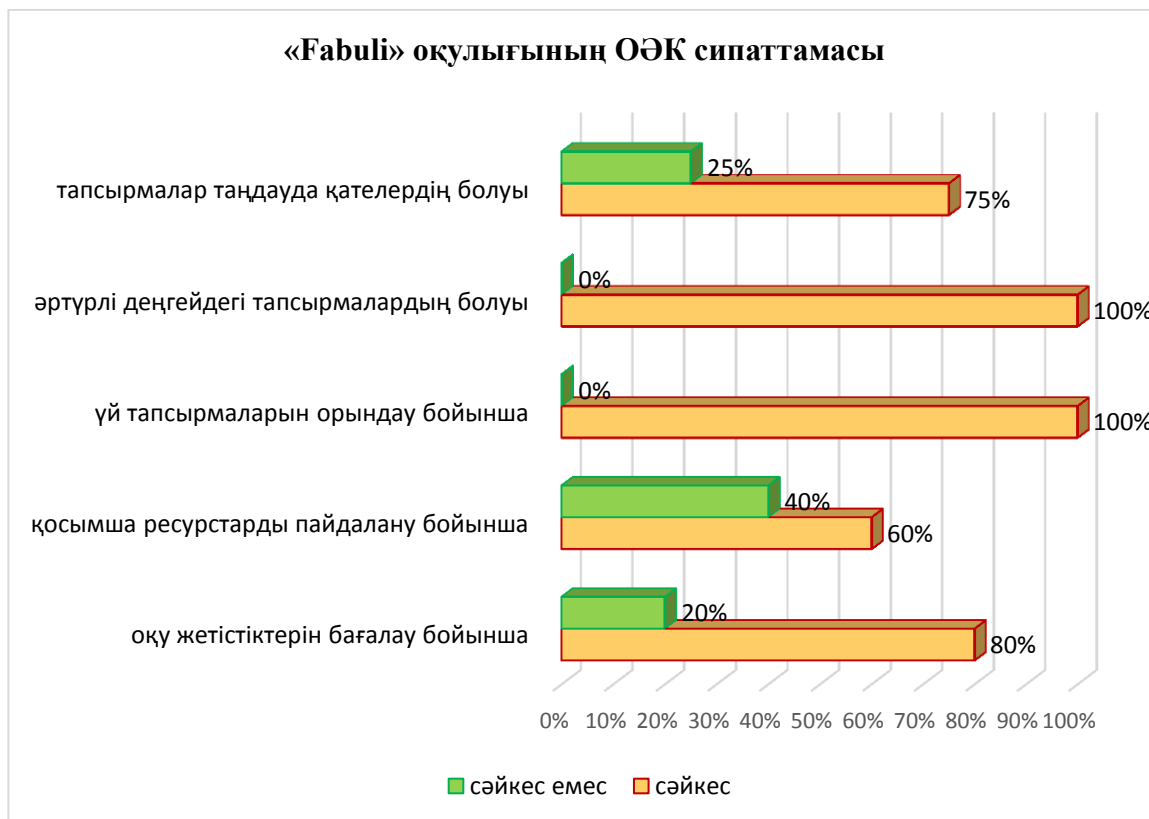

2.75-сурет

«Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «**Fabuli**» оқулығына қосымша берілген ОӘК туралы педагогтер пікір келесі көріністі тапты:

- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың бар екендігін 80% педагог (4 респондент) растаса, 20%

педагог (2 респондент) жеткіліксіз немесе жоқ деген пікір білдірді;

2.76-сурет

- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстарды 60% педагог (2 респондент) жақсы берілген деп санаса, 40% педагог (2 респондент), жеткіліксіз деңгейде деп санайды;

- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстар жақсы берілген, талаптарға сәйкес деп 100% растаған. Демек бұл басапаның ОӘК оң бағаланды деген қорытынды шығады.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар, яғни оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы, сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық) туралы барлық педагогтер бір ауыздан 100% сәйкестікті көрсетті.

ОӘК жалпы қызықты құрылған. Барлығы әдемі, көптеген суреттер. Алфавит, әріп тіркестері, дифтонгалары бар карточкалар жиынтығы қоса беріледі, бұл сабақта кейбір жұмыс түрлерін жеңілдетеді. Әр түрлі тапсырмалар бар баспа негізінде жазулар бар. Кітап соңында мұғалім үшін QR-коды бар оқулық аудио және жұмыс дәптерінде аудио үшін. (2.76-сурет).

Апробацияға қатысқан үш оқулықтың қосымша материалы оқу-әдістемелік кешенінің сипаттамасы бойынша мынадай қорытында жасауға болады:

✓ білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы:

- Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы – 71%
 - EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы – 67%
 - «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы - 80%
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстардың болуы:

- Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы – 57%
 - EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы – 33%
 - «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы - 60%
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы:

- Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы – 71%
- EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы – 83%
- «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы - 100%

✓ әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы барлық оқулықтарда 100 %

✓ сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық):

- Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы – 100%
- EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы – 67%
- «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы - 75%

Талдау нәтижесі ОӘК талаптары «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығында толық сақталғандығын анықтады, кейбір көрсеткіштер бойынша Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығынан оң үрдіс байқалады. Сондай-ақ төмен көрсеткіштер EduStream Просвещение баспасының «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы бойынша анықталды. Салыстырмалы көрініс 2.77-суретте көрсетілген.

Оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешен мазмұнының толық талдауы «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы және Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы бойынша апробацияға қатысқан педагогтердің бірауыздан оң баға беріп, тағдауларын аталған оқулыққа беретіні туралы оң үрдісті анықтады.

EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы алаңдатушылық тудырады, себебі бірнеше көрсеткіштер бойынша педагогтер тарапынан төмен бағалауға ие болған.

1-сыныптардағы неміс тілі оқулықтарының ОӘЖ жалпы сипаттамасы

білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы

ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛЫҚ

71% Hueber Verlag баспасы	67% EduStream Просвещение баспасы	80% ТОО «Көкжиек-Горизонт» баспасы
-------------------------------------	---	--

қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстардың болуы

57% Hueber Verlag баспасы	33% EduStream Просвещение баспасы	60% ТОО «Көкжиек-Горизонт» баспасы
-------------------------------------	---	--

үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы

71% Hueber Verlag баспасы	83% EduStream Просвещение баспасы	100% ТОО «Көкжиек-Горизонт» баспасы
-------------------------------------	---	---

оқу бағдарламасына сәйкестік

100% Hueber Verlag баспасы	100% EduStream Просвещение баспасы	100% ТОО «Көкжиек-Горизонт» баспасы
--------------------------------------	--	---

әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы

100% Hueber Verlag баспасы	100% EduStream Просвещение баспасы	100% ТОО «Көкжиек-Горизонт» баспасы
--------------------------------------	--	---

сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы

100% Hueber Verlag баспасы	67% EduStream Просвещение баспасы	75% ТОО «Көкжиек-Горизонт» баспасы
--------------------------------------	---	--

ЖҰМЫС ДӘПТЕРІ

2.77-сурет

Талдау нәтижелері бойынша мынадай **қорытынды** шығады:

- Оқулық құрылымы мен мазмұны бағытының барлық критерийлері бойынша «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы және Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы 72%-дан 90% аралығында оң бағаланды;
 - EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы 57%-дан 67% аралығында оң бағаланды;
 - Оқулықтың әдістемелік жағы бағытындағы критерийлер бойынша «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы 75% және Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы 95% оң бағаланды;
 - Иллюстративті материалдар бойынша оқулықтар 75- 85% талаптарға сәйкес;
 - Баяндау тілі мен стилі бағыты критерийлері бойынша «Көкжиек-

Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» оқулығы және Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулығы 80%-дан 100% аралығында оң бағаланды;

- Жалпы педагогтер жеткілікті деңгейде жоғары бағалап, жоғары балл берген Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» және Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулықтары;

- Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасының «Fabuli» және Hueber Verlag баспасының «Jana und Dino» оқулықтарының ОӘК талдауы да жоғары оң бағаланды.

1-сыныптарды «Француз тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясы

Оқулық – оқу бағдарламалары мен дидактиканың талаптарына, оқыту мақсатына нақты оқу мазмұны ғылыми негізде, жүйемен баяндалатын кітап. Оқу пәнінің толық мазмұны оқулықтар мен оқу құралдарына баяндалады. Оқулықтар оқу орындарының типіне қарай жасалады. Оқулықтарға мынадай педагогикалық талаптар қойылады: оқу материалдарының қазіргі ғылым мен техниканың дәрежесіне сәйкес баяндалуы; жоғары идеялылығы; оқулықтар мазмұнын ұғынуға лайықты болуы; оқулықтар материалдарының жүйелі және бірізді түрде оқушылардың жас және танымдық ерекшеліктеріне сәйкес баяндалуы; оқулықтарды дәл және анық тұжырымдалған қортындылар, ережелер, заңдар мен аықтамалардың баяндалуы, тілінің жатық, әдеби және ықшамды болуы, оқушылардың ұғымына сәйкес келуі; оқу материалын меңгеруді жеңілдететіндей суреттердің, диаграммалардың, сызбалардың болуы; оқулықтың сыртқы пішіндерінің ретті көркемделуі.

Құрылым туралы ұғым объектінің құрылысы, оның ішкі және сыртқы ұйымдастырылуы туралы түсінік болып табылады. Сондықтан құрылым кез-келген күрделі объект үшін маңызды болып табылады. Шет тілі немесе екінші тіл ретіндегі оқулығы да басқа оқулық сияқты осындай күрделі объект. Оның күрделілігі оқытудың негізгі құралы ретінде бірнеше ерекше факторлармен тереңдей түседі:

1. оның көмегімен тек қана білімді ғана емес (мысалығ тарих, география) бірнеше әрекетті оқытады;

2. жай кез-келген әрекеттің бір түрін ғана емес (мысалығ ән айту, сурет салу), күрделілігі көп, компонентті басқа тілдегі сөйлеу әрекеттерін немесе сөйлеу әрекеттерінің бірнеше түрін яғни, айтылым, тыңдалым, оқылым және жазылым әрекеттерін оқытады;

3. тіл үйренушінің жоғарыда аталған әрекеттерді жүзеге асыруы үшін тіпті эмпирикалық яғни, лексикалық, фонетикалық және грамматикалық құралдарды меңгергеніне қарамастан оқытылады.

Сондықтан да оқулықтың мазмұны мен құрылымы өте маңызды болып табылады.

Оқулықтың сыртқы және ішкі құрылымға бөлінеді. Оқулықтың сыртықы құрылымына оқулық рубрикасы жатады, яғни, тарауға, бөлімге бөлу, сабақтастық, вербальды материалдардың (сөздің, сөз тіркесінің,

әріптердің, мәтіндердің, ережелердің, суреттердің, сызбалардың, кестелердің, шартты белгілердің орналасуы) болуы.

Оқулықтың ішкі құрылымы – оқытудың жалпы стратегиясын, ұстанымдарын таңдауда көрінетін жүйелі байланыстарғ сондай-ақ міндеттер мен мақсаттардың иерархиясы, яғни осы осы оқу жылындағы оқытудың түпкі мақсаты, аралық мақсаттар (мысалы, тақырып аясындағы сөйлеу әрекетінің түрлері), әрбір сабақтағы нақты міндеттер.

Осы макеттердің оқулық макетін жасаудағы маңыздылығы жоғары. Мысалы, оқулық рубрикасы педагогикалық кезеңдегі сабақ құрылымын білдіреді. Оқулықтың сыртқы құрылымын жасауда кейбір шарттылықтар болады, бірақ мүлдем еркін емес немесе оның ішкі құрылымымен белгілі бір мөлшерде сәйкес болуы керек.

Оқулықта жүйелі білім беру жұмысы тиісті ережелерден басталмайды, сол ереже, түсініктерге қарай жетектейтін тілдік материалдардан басталады. Оқушы жаттығуларда берілген дидактикалық материалдарды ұғына, тапсырмаларды орындай келе, солардан өздері қорытынды шығаратындай кезең басталғанда, жинақталған ережелер берілді. Сонда олар тосыннан айтылған қағидалар болмай, өздеріне бұрыннан түсінікті, өздері-ақ қорыта алатындай, бірақ қорытуға шамасы келмейтін жайттар болмақ. Ондайға оқушылар тез түсінеді, содан әрі қарай сол түсінгендерін баянды ету үшін тағы да бірнеше жаттығу материалдары беріледі. Сондықтан грамматикалық, орфографиялық, нормаларды бағаға білдіру үшін әдетте жаттығу материалдарын оларға тірек етеміз. Ол түсінікті. Тілден беретін білім балаға әдепкіде бытыраңқы, шашыраңқы болып көрінеді. Оның себебі - грамматикалық, орфографиялық ережелер белгілі нақты сөздер, тұлғалар негізінде емес, абстракцияланған көптеген фактілерді қорыту негізінде жасалады. Баланы соған жетектеу үшін көптеген байқау, жаттығу жұмыстары жүргізілуге тиіс. Ол жұмыстардың сипаты әр параграфта берілетін білім көлемінің ерекшеліктеріне қарай әртүрлі болуы мүмкін. Қалайда жаттығуға, байқау тіл дамытуға берілетін материалдар барынша сапалы болғаны жөн.

1-сыныптарды «Француз тілі» оқу пәні бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына 3 баспа қатысты:

 Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығы, авторлары: Hugues Denisot, Marianne Capouet;

 «EduStream» Просвещение баспасы, «Le français" оқулығы, авторлары: М.Калугина, А.Гусева

Апробация нәтижесінің мониторингі әр баспа бойынша бөлек жүргізілді. Педагогтердің сауалнамаларын өңдеу және талдау негізінде баспалар бөлінісінде әр бағыт бойынша ондағы критерийлер арқылы жалпы баға жасалды.

«Оқулықтың құрылымы мен мазмұны» бағыты негізгі 7 бағытта жүзеге асырылды:

❖ Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану)

❖ Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы

❖ Оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

❖ Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы)

❖ Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі

❖ Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттармен және жағдайлармен байланысын қамтамасыз ету

❖ Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы

Авторлары : Hugues Denisot, Marianne Capouet, Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығы 5 өңірде апробациядан өткен.

Бұл оқулықты сынаудан өткізген өңірлер:

- ✓ Нұр-Сұлтан қаласы,
- ✓ Ақтөбе облысы,
- ✓ Жамбыл облысы,
- ✓ Қостанай облысы,
- ✓ Шығыс Қазақстан облысы.

Апробацияға 6 білім беру ұйымы және *жеті* 1-сынып қатысты, оның ішінде үш сынып қазақ, 3 орыс сыныптары болды. 1-сынып бойынша білім алушылар саны 178, ал сол сыныптарда жұмыс жасайтын педагогтер саны 7 құрайды. Оқулықтың мазмұны, сапасы бойынша әрбір критерий 5-тен 1-ге дейін бағаланды. 5 жоғары яғни оң, ал 1 төмен яғни теріс деген көрсеткіш (2.18-кесте).

5 балл – толық;

4 балл – көп деңгейде;

3-балл – ішінара;

2 балл – аз деңгейде;

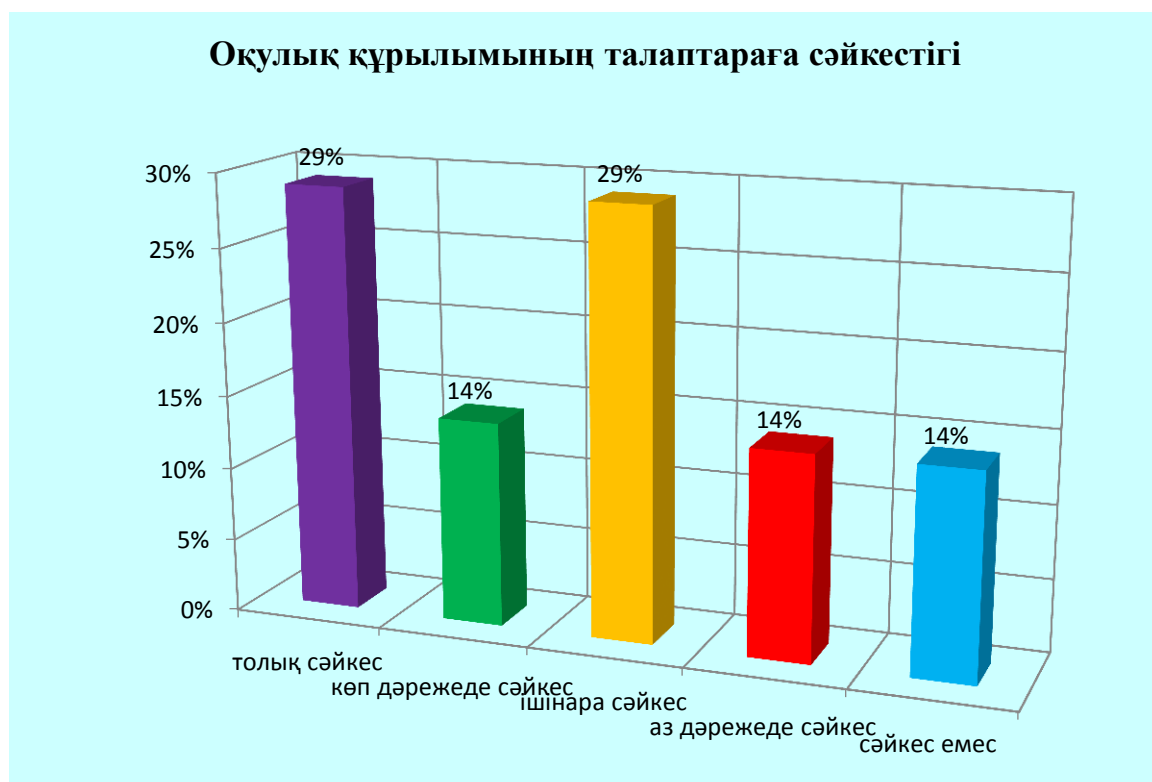
1 балл – сәйкес емес деген сипаттаманы береді.

2.18-кесте. Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығы мен ОӘК апробациясына қатысқан мектептер тізімі

№	Өңірлер	Мектеп атауы	Сынып-комплектілер саны	Педагогтің аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар саны
1	Нұр-Сұлтан қ.	№78 МГ	1 «А», 1 «Б»	А.Амирханова	қазақ	55
2	Ақтөбе облысы	Т.Г. Шевченко атындағы ЖОББ мектебі	1 «А»	Абдирова А.У.	қазақ	17

3	Жамбыл облысы	№45 МГ Тараз қаласы	1 «А»	Мандирбаева Ш. Т.	қазақ	28
4	Қостанай облысы	М.А. Горький атындағы МГ	1 «А»	Еременко Г.К.	орыс	15
		№2 МЛ	1 «А»	Калинина Е.М., Ячменева С.И.	орыс	36
5	ШҚО	«Дарынды балаларға арналған валеологиялық мамандандырылған мектеп-кешені» КММ	1 «А»	Омарбекова Ж.М	орыс	27

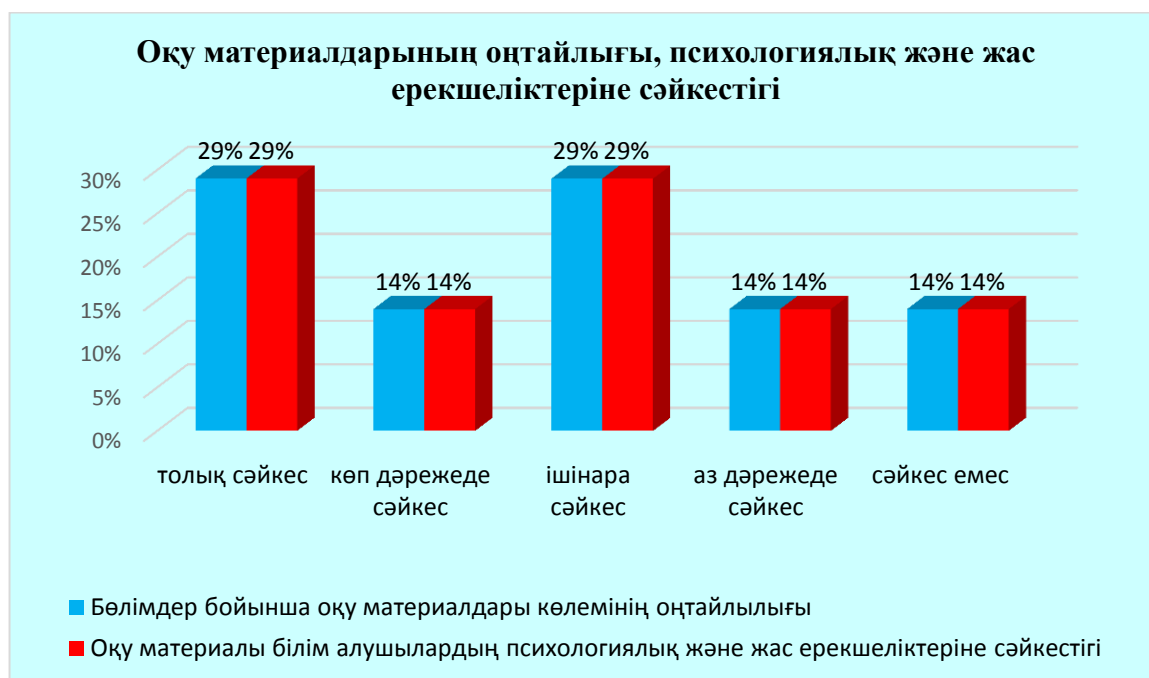
✓ **Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі** (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану) критерийі бойынша респонденттер пікірі бірнеше санатқа бөлінді: 2 респондент «толық», 1 респондент «көп дәрежеде», 2 респондент «ішінара», 1 респондент «аз дәрежеде» сәйкестікті және 1 респондент теріс баға беріп сәйкес емес деп көрсетті.

2.78-сурет

Толық сәйкестікті педагогтердің 29%-растады, бірақ 14% педагог оқулықтың аталған критерий бойынша сәйкес емес келмейтінін көрсетті. Жалпы сәйкестікті 43% деп алсақ, талаптардың орындала бермейтінін 28% деп көрсетуге болады (2.78-сурет).

✓ **Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы** және оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийлері бойынша да респонденттер пікірі бірнеше санатқа бөлінді: 2 респондент «толық», 1 респондент «көп дәрежеде», 2 респондент «ішінара», 1 респондент «аз дәрежеде» сәйкестікті және 1 респондент теріс баға беріп сәйкес емес деп көрсетті. *Толық сәйкес* деп көрсеткен Шығыс Қазақстан және Қостанай облыстарының, *көп дәрежеде сәйкес* деп ақтөбе облысының, *ішінара сәйкес* деп Қостанай облысының, *аз дәрежеде сәйкес* деп Жамбыл облысының және *сәйкес емес* деп Нұр-Сұлтан қаласының педагогтері көрсетті .

2.79-сурет

Мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану, оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы және оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийлері бойынша педагогтердің пікірі бірдей пайызды мөлшерлемені құрады, яғни:

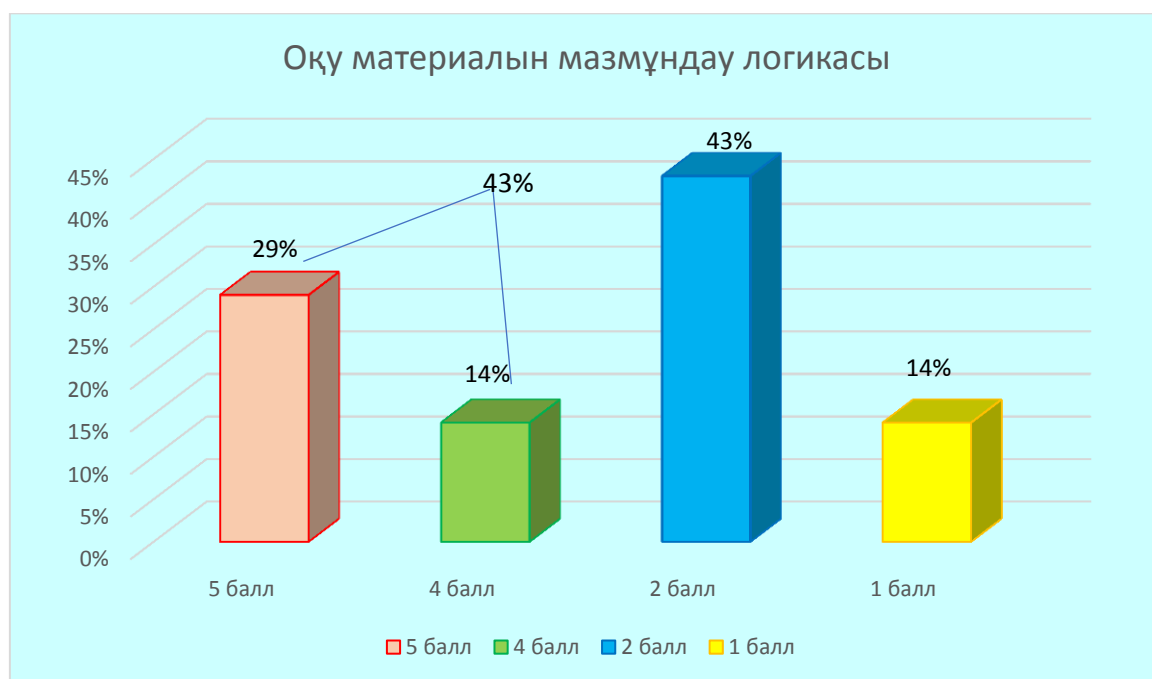
- толық сәйкес – 29%;
- көп дәрежеде сәйкес – 14%;
- ішінара сәйкес – 29%;
- аз дәрежеде сәйкес – 14%;
- сәйкес емес – 14%.

✓ **Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы).** Оқу материалы ғылымның даму логикасы және деңгейіне, қоғамның талабын көрсететін міндеттеріне, оқытудың әдістері мен құралдары және оқуды ынталандыру, оқу іс-әрекетінің бақылау және өзіндік

бақылауды ұйымдастыру білім беру мазмұнына тәуелді және үйлесімді жағдайға сәйкес оқу процесін барлап заңдылықтарын мен компоненттерін өзара байланысын оқытуды берік, саналы және іс-әрекетті нәтижелі қамтамасыз етеді.

Апробацияға қатысқан педагогтер бұл критерийдің маңыздылығын атап өтті және төмендегідей бағалады:

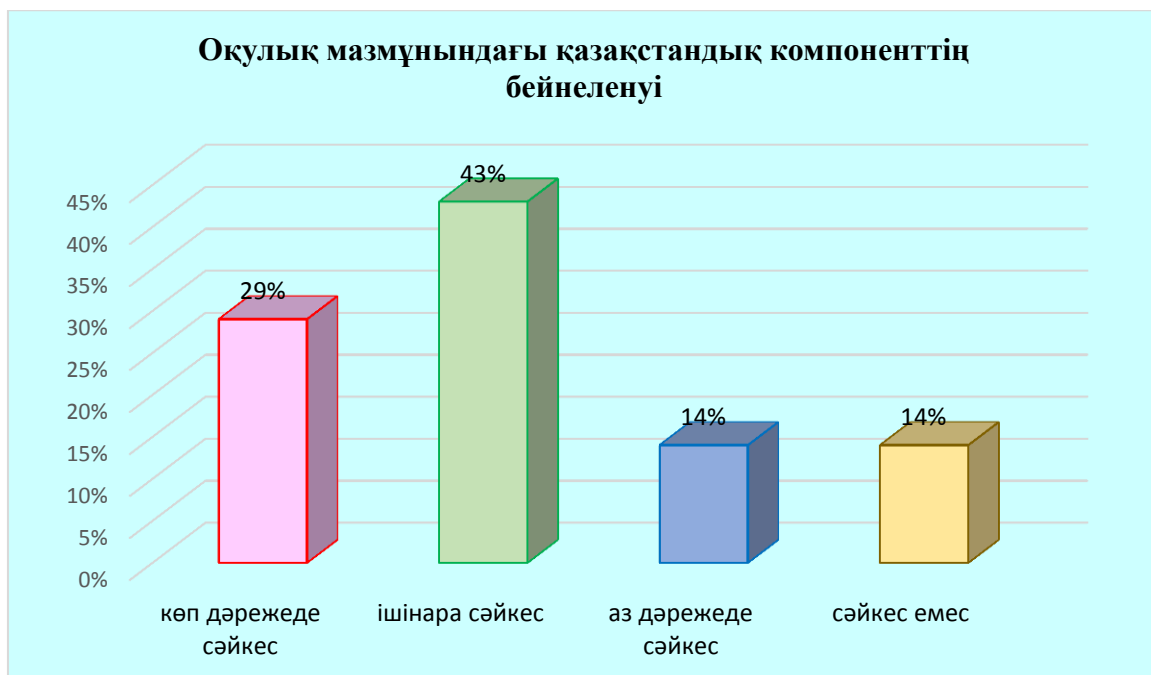
- «толық сәйкес» - 2 респондент;
- «көп дәрежеде сәйкес» - 1 респондент;
- «аз дәрежеде сәйкес» - 3 респондент;
- «сәйкес емес» - 1 респондент.

2.80-сурет

2.80-суреттен оқу материалының мазмұндау логикасын орташа 43% педагог жоғары бағалағанын көруге болады. Аталған критерий бойынша жалпы бағалау теріс деп қарастыруға болады. Себебі педагогтердің 57% төмен баға берген.

✓ **Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі** критерийі бойынша респонденттер жауаптары көп дәрежеде, ішінара, аз дәрежеде сәйкес және сәйкес емес деген пікірге бөлінді (2.81-сурет).

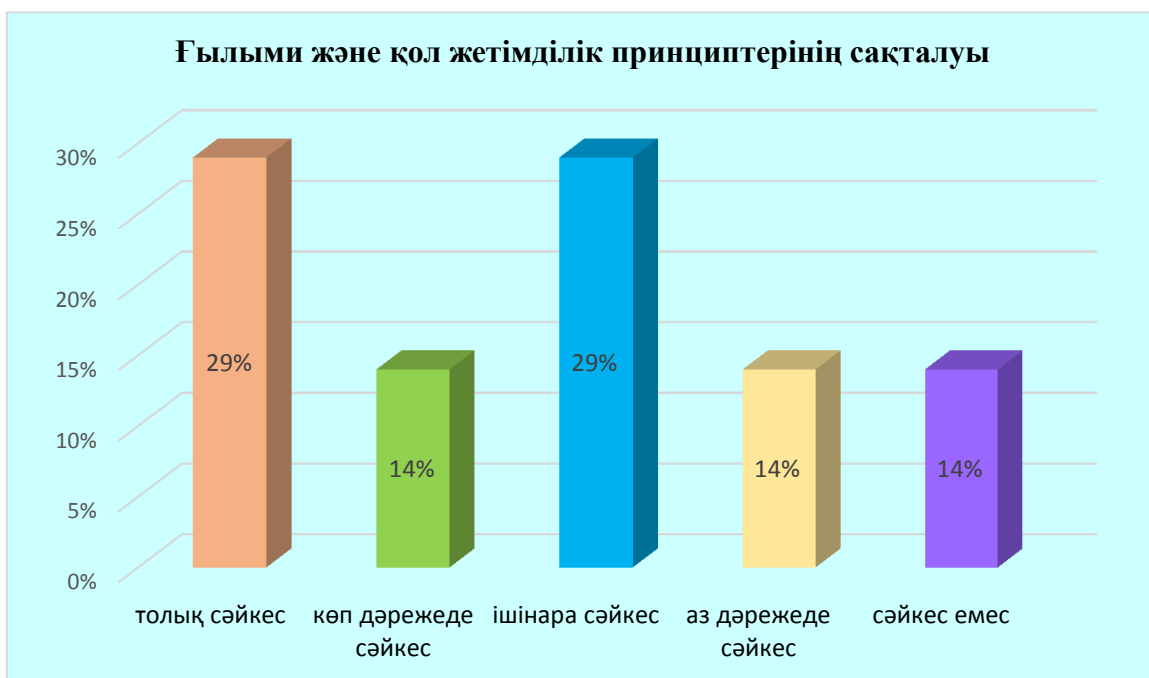

2.81-сурет

Сонымен қазақстандық компоненттің бейнеленуі туралы педагогтер 28% төмен бағаланған. Кейбір педагогтердің пікірі бойынша қазақстандық компонент өте аз мөлшерде тіпті жоқтың қасы деп айтуға болады.

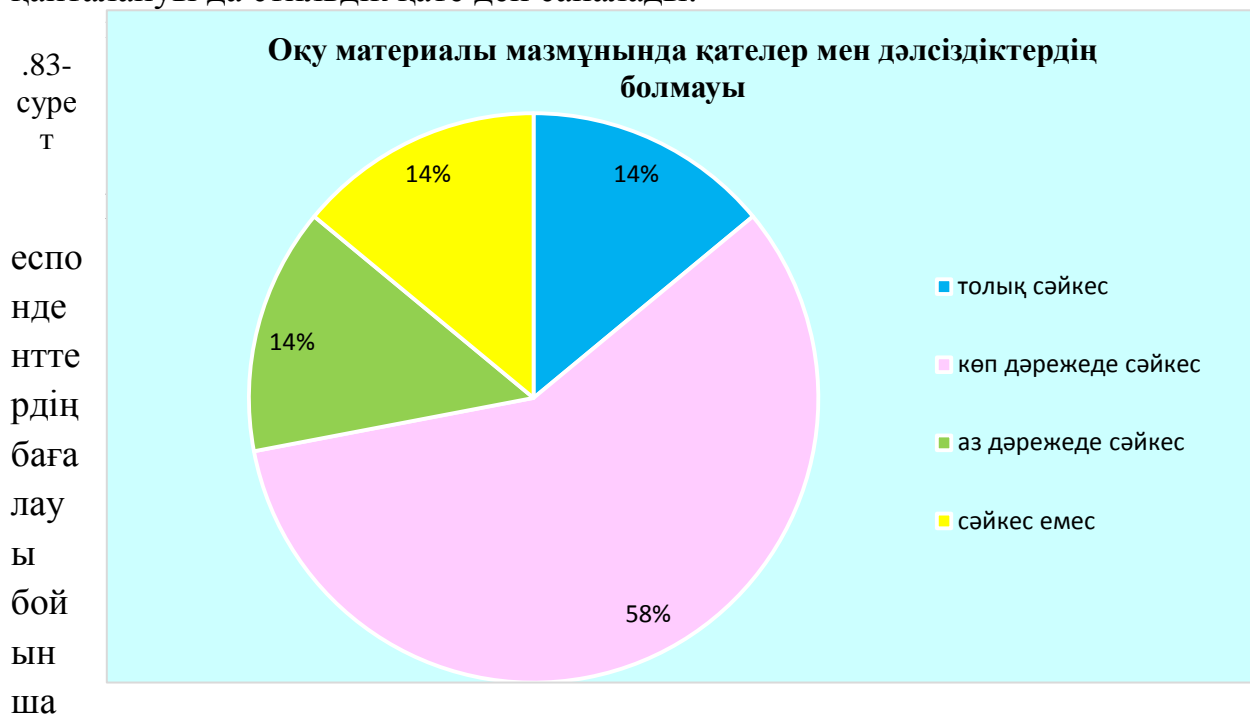
✓ **Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік жағдайлармен және жағдаяттармен байланысын қамтамасыз ету** критерийі бойынша 7 педагогтің 3-еуі жоғары баға берген. Оның ішінде 2 педагог ғылыми және қолжетімділік принциптері толық сақталған десе, 1 педагог тапсырмалар өмірлік жағдаяттарға негізделген деп көрсеткен. Сондай-ақ бұл параметрлер жеткілікті деңгейде сақталмаған деп көрсетуші педагогтер де бар. Олардың 2-еуі ішінара сақталған десе, 1-еуі өте аз деп, тіпті 1-еуі мүлде сақталмаған деп көрсеткен. Аталған критерий бойынша педагогтердің жауабын пайыздық мөлшерлемеде бағалау санатын 2.82-суреттен көруге болады

2.82-сурет

✓ Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы.

Стилистикалық норма – қолданыс тіліне қойылатын барлық функционалдық-стилистикалық талаптардың жиынтығы. Сөз қолданудағы стильдік нормаға сай емес қолданыстар стильдік қателер деп танылады. Орынсыз қолданылған, бұзып айтылған әрбір сөз немесе сөз тіркесі стильдік қатеге жатады. Сөйлем ішінде бір сөздің немесе сөз тіркесінің орынсыз қайталануы да стильдік қате деп саналады.

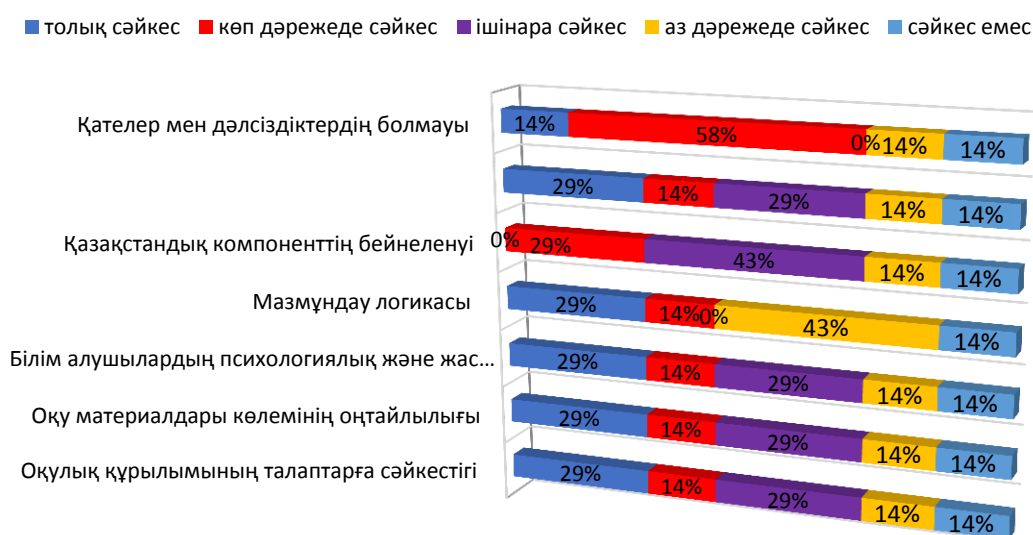

72% педагог қателер жоқ оқулық талапқа сай деп есептейді. Бірақ кейбір педагогтер бұл критерий бойынша қателер мен дәлсіздіктердің болуы туралы факторды көрсетіп отыр. Олардың ойынша оқулықта фактологиялық,

грамматикалық және стилистикалық қателер кездеседі. Осындай пікірдегі педагогтер жалпы респонденттердің 28% құрайды (2.83-сурет).

Hachette баспасы, «**Les loustics**» оқулығының құрылымы мен мазмұны бойынша талдау нәтижелері толықтай сәйкестікті көрсетпейді, кейбір параметрлер бойынша оқулық талаптарға сай келмейтіні анықталды (2.84-сурет).

Оқулықтың мазмұны мен құрылымы

2.84-сурет

Талдау нәтижелері оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы барлық критерийлер бойынша айтарлықтай жоғары бағалауды көрсетпеді. Жалпы оқулықтың бекітілген нормативке сәйкестігі *төмен* пайыздық мөлшерлемеде екендігі анықталды. Апробацияға қатысқан респонденттердің басым көпшілігі төмен баға берді. Респонденттер пікірі «толықтай сәйкес», «көп дәрежеде сәйкес», «ішінара сәйкес», «аз дәрежеде сәйкес» және «сәйкес емес» деген санатқа бөлінді.

Барлық параметрлер бойынша «сәйкес емес» деген бағалау берілген және жалпы нәтиженің 14% құрайды.

Hachette баспасы, «**Les loustics**» оқулығының құрылымы мен мазмұны барлық талаптарға **сәйкес келмейді** деген қорытынды шығады. Бұл оқулықты апробациялау бойынша мониторингтің осы бағытына назар аудару қажет екендігін білдіреді.

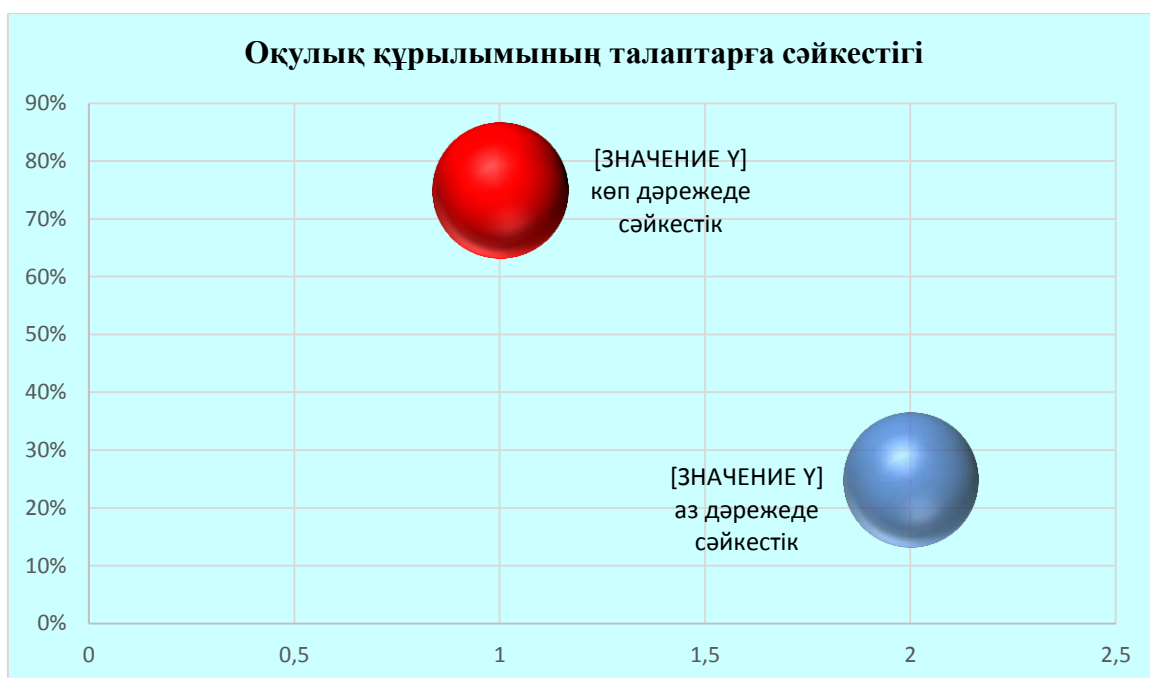
Авторлары: М.Калугина, А.Гусева «EduStream» Просвещение баспасы, Le français оқулығы апробациясына 4 өңірден 4 мектеп, 5 сынып, 4 педагог және 88 білім алушы қатысты. Апробацияға қатысқан 5 сыныптың 3 сыныбы орыс тілінде және 2 сыныбы қазақ тілінде оқытылады. Қатысушылар туралы деректер 2.19-кестеде көрсетілген.

2.19-кесте. 1-сыныптарда EduStream Просвещение баспасының «Le français» оқулығы апробациясына қатысқан өңірлер мен мектептер тізімі

№	Өңірлер	Мектеп атауы	Сынып-комплектілер саны	Педагогтың аты-жөні	Оқыту тілі	Білім алушылар
1	Шымкент қаласы	Титова атындағы №20 мектеп	1 «А», 1 «Б»	Сапаралиева А.А	орыс	50
2	Ақтөбе облысы	Т.Г. Шевченко атындағы ЖОМ	1 «Б»	Абдирова А.У.	қазақ	10
3	Жамбыл облысы	Б. Момышұлы атындағы №45 қазақ классикалық гимназия Тараз қаласы	1 «А»	Мандирбаева Ш.Т.	қазақ	14
4	Солтүстік Қазақстан облысы	«BEST-гимназия» КММ, Петропавл қаласы	1 «Г»	Арыкпаева Г.А.	орыс	14
	Барлығы	4	5	4	қазақ/орыс	88

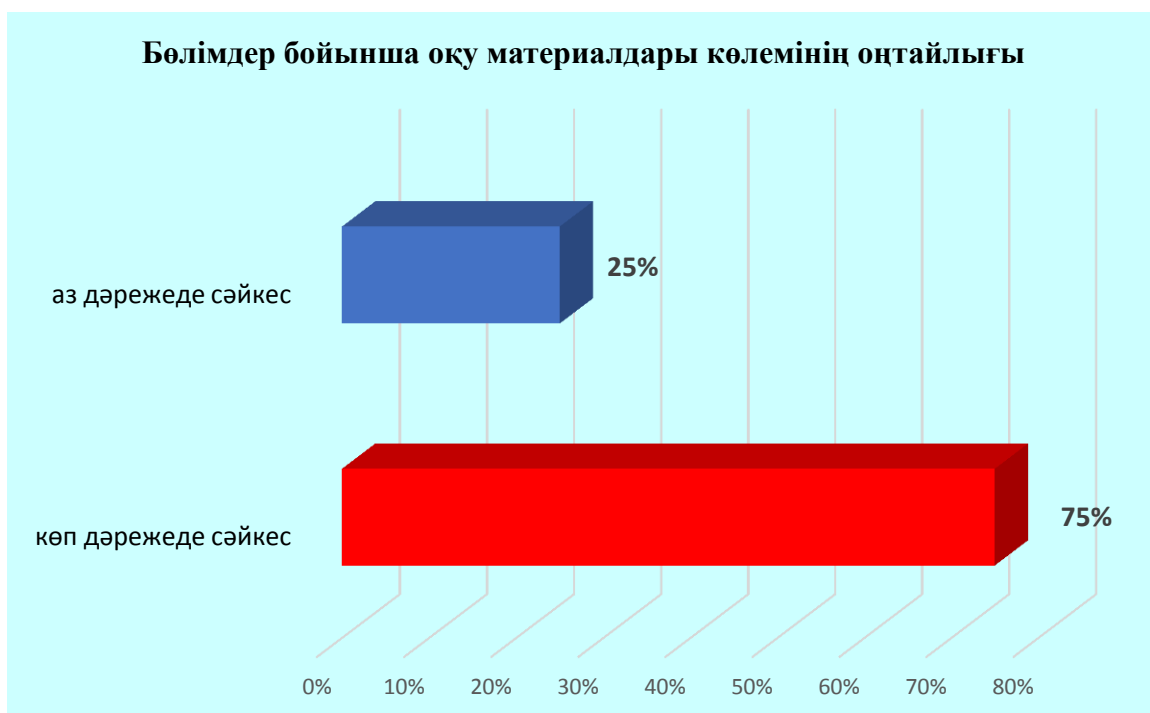
Жоғарыда аталған оқулықты талдау «Оқулық құрылымы мен мазмұны» бағыты бойынша негізгі жеті критерий негізінде талданды.

✓ **Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану)** критерийі бойынша респонденттер пікірі көп дәрежеде және аз дәрежеде сәйкес келеді деп бөлінді. Ақтөбе, Солтүстік Қазақстан облыстарының және Шымкент қаласының педагогтері оқулық талаптарға сай, онда мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдар көп дәрежеде тараптарға сай орындалған деп, 4 баллмен бағалаған, ал жамбыл облысының педагогтері аз дәрежедегі сәйкестікті көрсеткен (2.84-сурет).

2.84-сурет

Бұл параметр айтарлықтай жеткілікті деңгейде жоғары бағаланған. Педагогтердің 25%-ы оқулық құрылымы барлық талаптарға сай емес дегенді білдірді.

2.85-сурет

✓ **Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы** критерийі бойынша респонденттер пікірі екіге бөлінді. Бағалау көп және аз деген санатта анықталды. Педагогтер толық және әшәнара сәйкестікті көрсетпеді. Сондай-ақ сәйкестіктің болмауын да анықтамады. Бұдан оқулық талаптарды орындайтындығын бірақ толықтай мес екендігін көруге болады.

Бұл критерий бойынша да пайыздық мөлшерлеме 75%/25% көрсетті. (2.85-сурет).

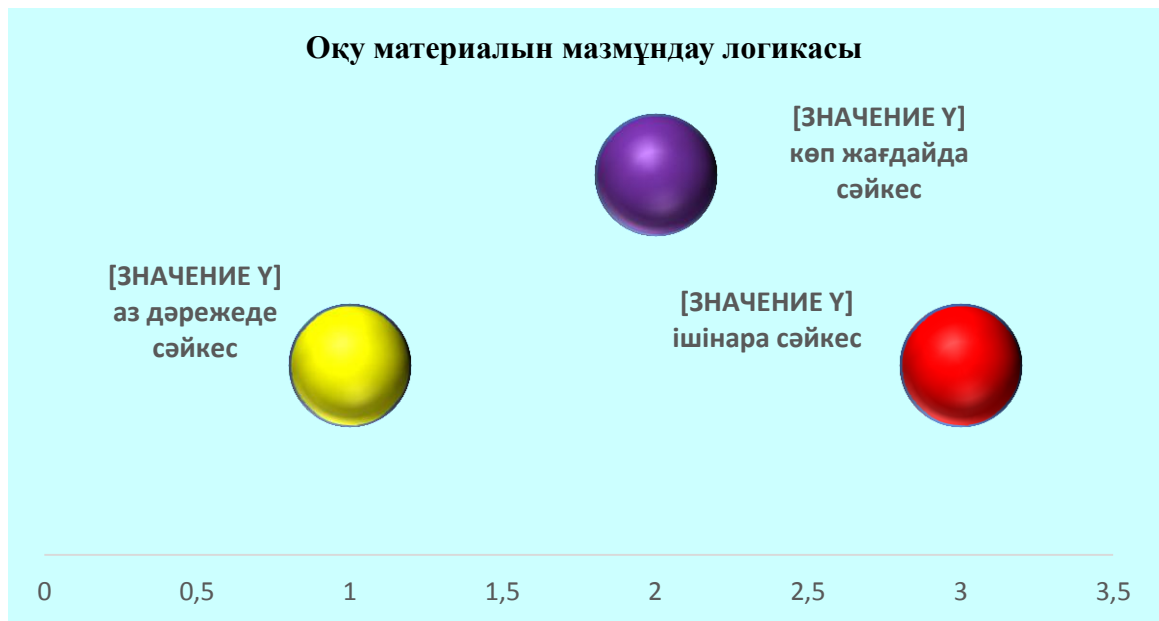
✓ **Оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі** критерийі бойынша барлық педагогтер пікірі бірдей болмай шықты. Респонденттер жауаптары оң және теріс пікірге бөлінді. 1 педагог білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестік көп дәрежеде келеді деп есептейді, бірақ 1 педагог бұл сәйкестікті аз дәрежеде деп төменгі баллмен бағалайды. Сондай-ақ ішінара сәйкес келеді деп ораташа баллмен 2 педагог бағалайды. Педагогтердің жауаптары пайыздық мөлшерлемеді 2.86-суретте көрсетілген.

2.86-сурет

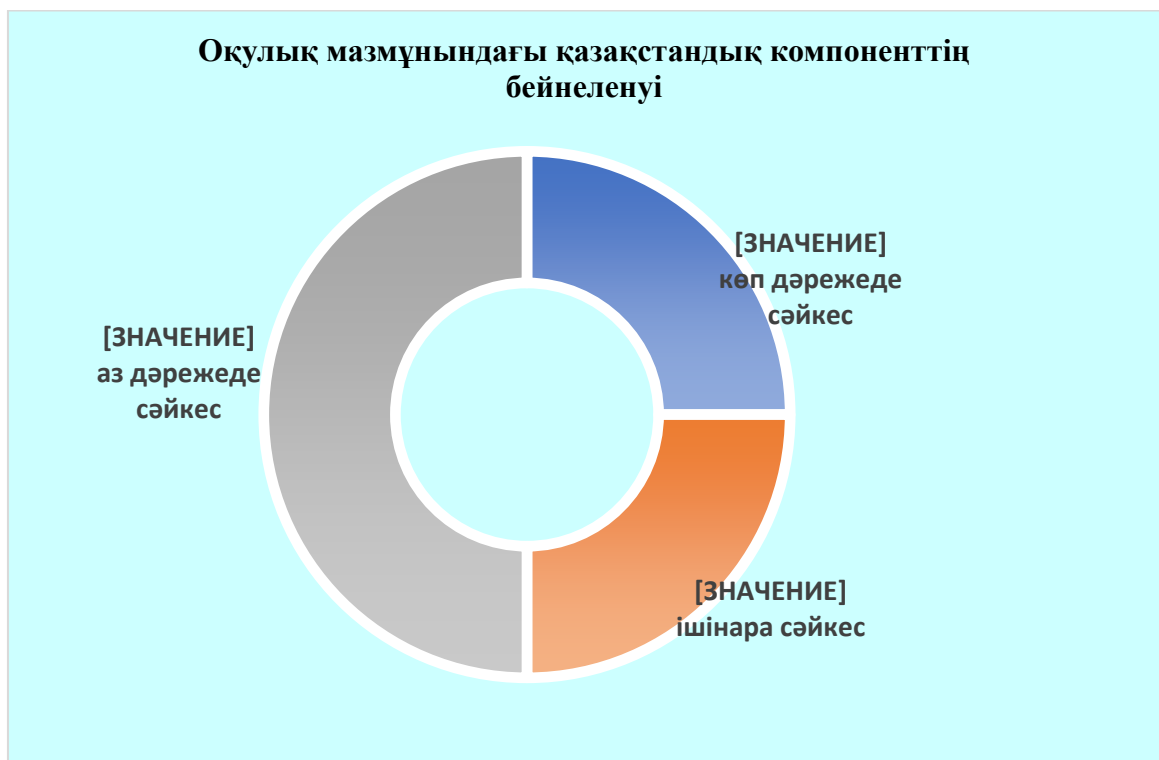
✓ **Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы)** критерийі де оқулықтың құрылымы мен мазмұны бағытындағы маңызды көрсеткіштің бірі. Аталған көрсеткіш бойынша респонденттердің жауабы келесі көріністі тапты: оқулықтың мазмұндау логикасы талаптарға көп дәрежеде сәйкес – 1 педагог, аз дәрежеде сәйкес – 4 педагог, ішінара сәйкес келеді – 2 педагог жауап берген.

Бұл бағалау оқу материалы әрқашан қисынды емес, бөлім бойынша оқу материалының сабақтастығы жеткілікті дәрежеде жүзеге асырылмауы мүмкін дегенді білдіреді. Респонденттердің жауабы пайыздық мөлшерлемеді 2.87-суретте көрсетілген.

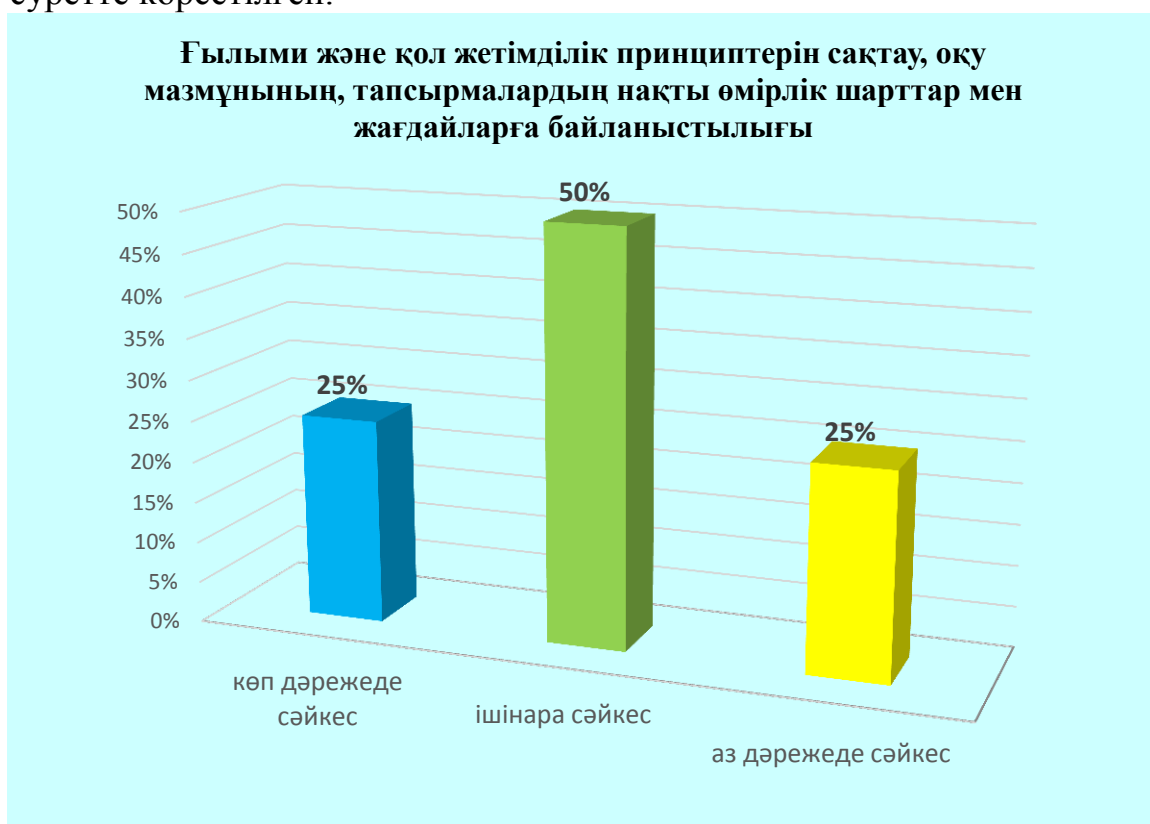
2.87-сурет

✓ **Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі** критерийі бойынша респонденттер пікірі бірыңғай көрініс бермейді, пікірлер оң және ішінара теріс жауапқа бөлінген. Қазақстандық компонент оқулықта бейнеленген деп 2 педагог көрсетсе, 2 педагог бұл критерий жеткілікті деңгейде бекітілген талапқа сай қамтылмағандығын көрсетті. Сауалнама нәтижесі респонденттердің көпшілігі 50% талапқа сай компонент қамтылған деп көрсетті. Қазақстандық компоненттің бейнеленуі туралы респонденттер жауабы 3 позицияда көретілген: «ішінара сәйкес», «көбінесе сәйкес», «аз дәрежеде сәйкес» (2.88-сурет).

2.88-сурет

✓ Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік шарттар мен жағдайларға байланыстылығын қамтамасыз ету критерийі бойынша жалпы педагогтердің пікір негізінде жеткілікті деңгейде оң бағаланды деп санауға болады. Себебі респонденттердің бағалауы «көп дәрежеде сәйкес», «ішінара сәйкес», «аз дәрежеде сәйкес» деген бағаға бөлінді. Жалпы бағалауды алсақ, онда оқу тапсырмасы мазмұнында ғылыми және қол жетімділік принципі көп жағдайда сақталған деп Ақтөбе облысының педагогтері санайды. Сонымен қатар оқу тапсырмалары нақты өмірлік жағдаяттар мен жағдайларға сәйкес берілген деп айтуға болады. Осы критерий бойынша педагогтердің жауаптарының пайыздық мөлшерлемесі 2.89-суретте көрсетілген.

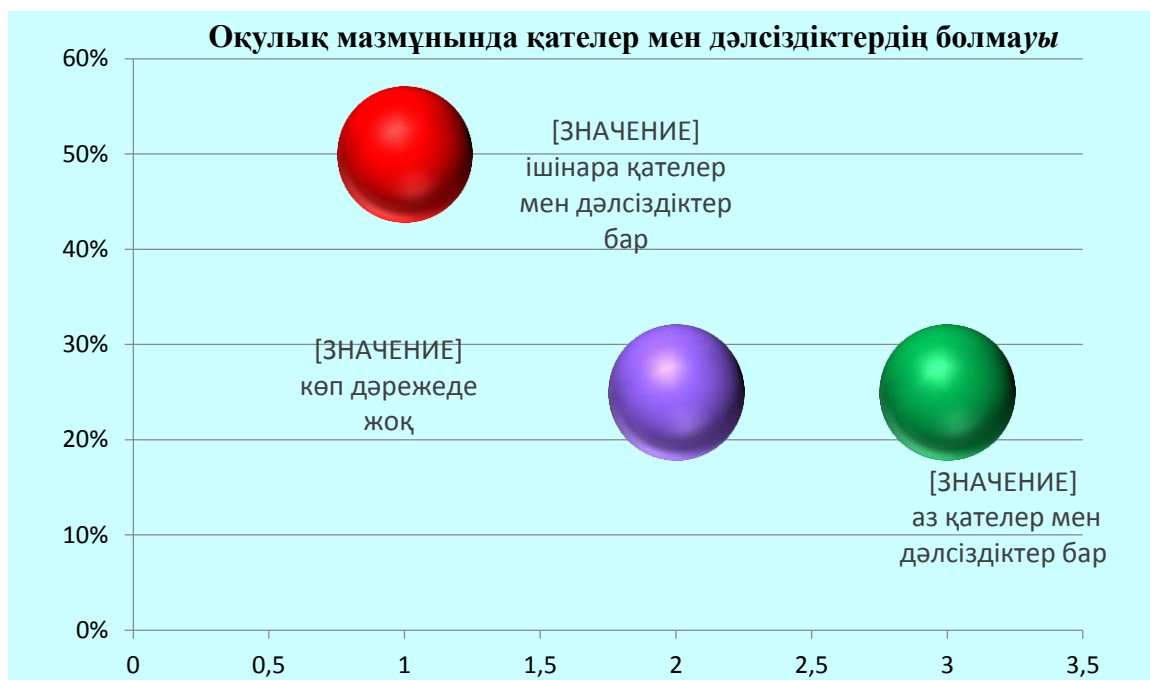

2.89-сурет

✓ **Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы** туралы әр түрлі пікір алынды. Педагогтердің жауаптары сәйкестікті көрсеткенімен, десе де оқулықта дәлсіздіктер мен қателер бар екендігі анықталды. Дәлсіздіктер мен қателердің аз дәрежеде бар екендігін 1 педагог растаған. Қателіктер мен дәлсіздіктер ішінара немесе көп дәрежеде емес деп 3 педагог көрсеткен. Осылайша кей жағдайларда оқулықта қателіктер мен дәлсіздіктер бар екендігін көрсетеді (2.90-сурет).

Айта кету керек, педагогтердің 50% - ы қате пен дәлсіздіктің болмауы ішінара деп көрсетті, бірақ респонденттердің 25% - ы қателер мен дәлсіздікті

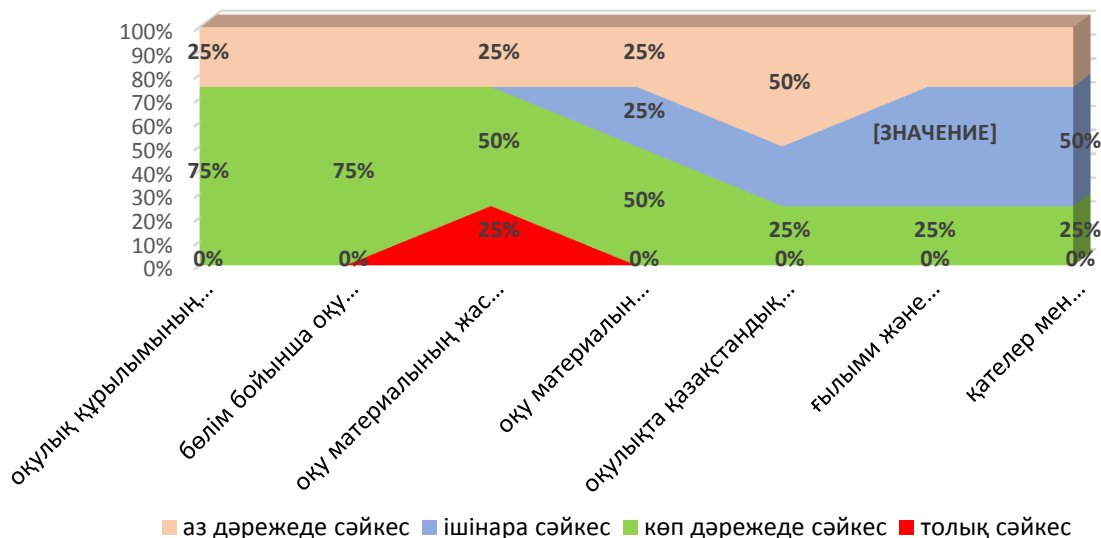
аз дәрежеде бар деп көрсетті. Бұл оқулықтың мазмұнында дәлсіздіктер мен қателіктер бар дегенді білдіреді.

2.90-сурет

«EduStream» Просвещение баспасы, **Le français** оқулығының құрылымы мен мазмұны бойынша талдау критерийлер бойынша жан-жақты толық талқыланды. Жалпы 7 критерий негізінде апробацияға қатысқан барлық респонденттер жауаптары талданды. Оқулықтың мазмұны мен құрылымы туралы жалпы талдау нәтижесі оң және теріс баға көрсетті. Нақты әрі толық пайыздық мөлшерлеме 2.91-суретте көрсетілген.

EduStream Просвещение баспасы, «Le français » оқулығының құрылымы мен мазмұны

2.91-сурет

Мониторинг нәтижесі оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы бірнеше критерийлер бойынша теріс нәтиже көрсетті:

- оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі – «аз дәрежеде сәйкес» 25%;

- оқу материалының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігі – «аз дәрежеде сәйкес» 25%;

- оқу материалын мазмұндау логикасы – «аз дәрежеде сәйкес» 25%;

- оқулықта қазақстандық компоненттің бейнеленуі – «аз дәрежеде сәйкес» 50%.

- баллдық өлшемдер бойынша орташа балл: «оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, Кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалары, шартты белгілерді, белгі-нышандарды пайдалану)» – 3,5; «бөлімдер бойынша Оқу материалы көлемінің оңтайлылығы» – 3,5; «оқу материалының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі» – 3,0; «оқу материалын баяндау логикасы (бөлімдердің сабақтастығы)» – 3,0; «оқулықтың мазмұнында қазақстандық компонентті көрсету» – 2,75; «Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік жағдайлармен және жағдайлармен байланысын қамтамасыз ету» – 3,25; «дәлсіздіктер мен қателердің болмауы: фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық» – 3,0 балл.

Сонымен қорыта келгенде оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы параметрлер бойынша бұл оқулық төмен бағаланды.

1-сынып білім алушылары үшін жаңартылған білім мазмұнындағы «Француз тілі» оқулығы апробациясы мониторингінің бір бағыты «Оқулық мазмұны мен құрылымы» бойынша 2 баспаның оқулығы да талданды. Апробацияға қатысқан әрбір оқулыққа жеке-жеке баға беріліп, талдау жасалды.

Үш оқулықтың құрылымы мен мазмұны бойынша салыстырмалы сипаттама респонденттердің жауаптарын көрсетеді, олардың ішінен оқулықтардың құрылымы мен мазмұнына талдау жасалады. Талдау нәтижесін сандық және пайыздық көрсеткіште 2.92-суреттен көруге болады. Келесі критерийлер бойынша салыстырмалы талдау нәтижелерін көруге болады:

- ✓ оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі;
- ✓ бөлім бойынша оқу материалының оңтайлылығы;
- ✓ оқу материалының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы.

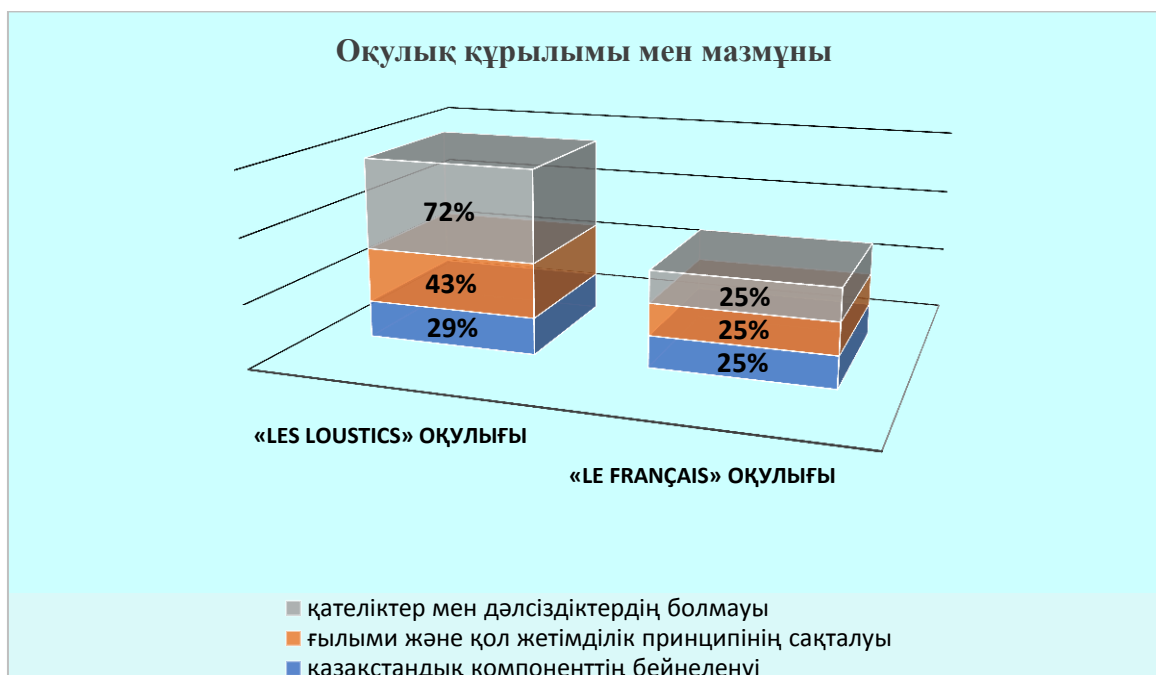

2.92-сурет

2.92-суретте «EduStream» Просвещение баспасы, **Le français** және **Hachette** баспасы, «Les loustics» оқулықтарының құрылымы мен мазмұны бойынша оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі; бөлім бойынша оқу материалының оңтайлығы; оқу материалының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийлері құрады, оқу материалын мазмұндау логикасы критерийі 50%/43%.

Оқулық құрылымы мен мазмұны бағытындағы келесі критерийлер:

- ✓ оқулықта қазақстандық компоненттің бейнеленуі;
- ✓ ғылыми және қол жетімділік принципін сақталуы;
- ✓ қателер мен дәлсіздіктердің болмауы (2.93-сурет).

2.93-сурет

«Француз тілі» пәні бойынша 1-сыныптарда апробацияға қатысқан оқулықтардың мониторингі бағытының бірі оқулық құрылымы мен мазмұны негізінде жасалған жоғарыдағы талдау нәтижелерінен мынадай **қорытынды** жасалады:

❖ көп жағдайда респонденттердің жауаптары оң бағаланған және жауаптар 43% – 75% құрайды;

❖ «**Hachette** баспасы, «**Les loustics**» оқулығын барлық критерийлері бойынша жауаптардың оң үрдісі 50% – 75% аралығында байқалады;

❖ респонденттердің біраз бөлігі, яғни 25% педагогтер «EduStream» Просвещение баспасы, Le français және Hachette баспасы, «Les loustics» оқулықтарының құрылымы мен мазмұны бағытындағы барлық параметрлер бойынша төмен баға берген, талаптардың орындалуын **1 баллмен** көрсеткен.

Мониторингтің келесі бағыты «**Оқу материалының әдістемелік жағы**», бұл бағыт бойынша да апробацияға қатысқан үш оқулық 2 критерий негізінде жан-жақты талданып бағаланды. Критерийлер бағасы жоғары 5 балл, төмен 1 балл болып белгіленген. Критерийлер қатарына төмендегі параметрлер жатады:

❖ оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі;

❖ әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы;

❖ дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы;

❖ сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау;

❖ сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы;

❖ білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы;

❖ АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы.

Оқулықтың әдістемелік жағы – бұл оқытудың түрін, құралын және әдістерін, нақты сабақ тақырыбына, оқу бағдарламаларына толық курсты оқытуға қолданатын заманауи педагогикалық технологиялардың элементтерін немесе оқыту мен тәрбиелеу технологиясының өзін анықтайды. Әдістемелік жақ – оқу сабағын, іс-шараны өткізу ретін логикалық құру және толығымен баяндау болып табылады. Әрекет барысын тізбектей баяндау, сонымен қатар оның мақсатын, нәтижеге жету құралдарын, күтілетін нәтижелерін қамтиды және тиесілі әдістемелік кеңеспен жалғасады.

EduStream Просвещение баспасының «Le français» оқулығы

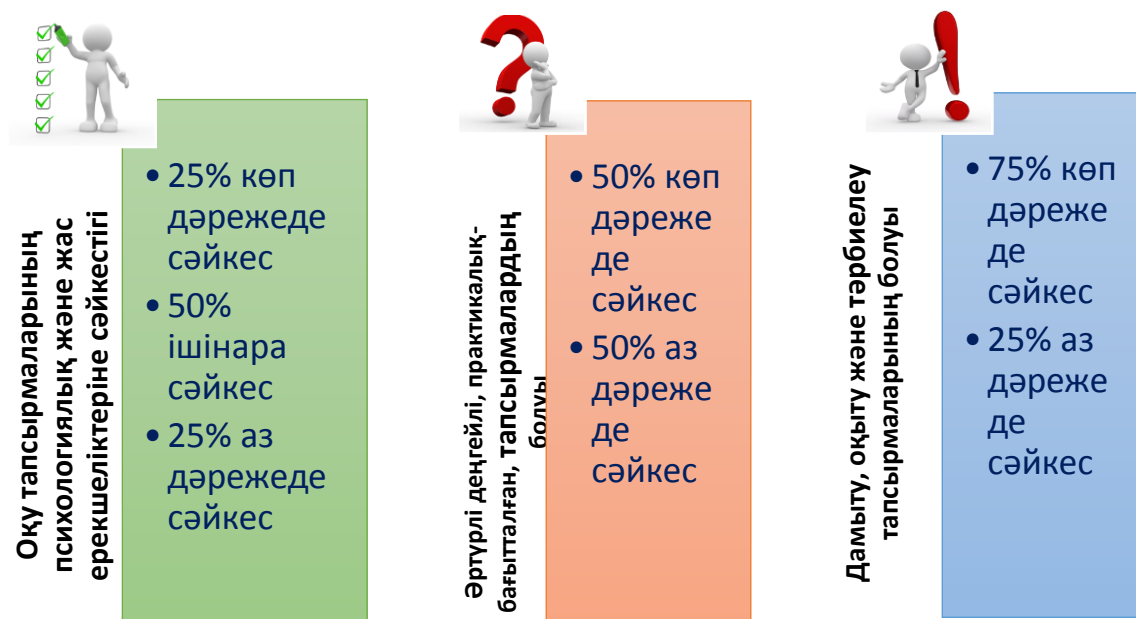
✓ **Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі** критерийі бойынша респонденттер тарапынан оң баға жеткілікті деңгейде жоғары 4 баллмен бағаланды. Барлық

педагогтер оқулықтағы оқу тапсырмалары білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне жеткілікті деңгейде сәйкес ұсынылмағандығын көрсетті. Шымкент қаласының педагогтері «көп дәрежеде», Ақтөбе және Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері «ішінара», Жамбыл облысының педагогтері «аз дәрежеде» сәйкестікті көрсетті.

✓ **Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы** критерийі бойынша да оқулық педагогтер тарапынан оң және теріс пікірге ие болып, аз және көп дәрежеде сәйкес деп, 4 және 2 деген баллдармен бағаланды. Бұл баға оқулықта тапсырмалар әр түрлі деңгейде берілген, сонымен қатар практикалық-бағытталған, эксперименттік және зерттеу тапсырмалары жеткілікті дәрежеде бөлінбеген деген тұжырым жасауға мүмкіндік береді. Бағалау 50%/50% көрсетті.

✓ **Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы** критерийі бойынша педагогтер оқулықта дамытушы, оқыту және тәрбиелеуші тапсырмалар бар көп дәрежеде сәйкес деп, оқулықтың осы критерий бойынша сәйкестігін білдіретін жеткілікті деңгейде деген 4 балл баға берді (2.94-сурет).

Оқу тапсырмаларының сәйкестігі

2.94-сурет

✓ **Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау** критерийі тілдік пәндердің ерекшелігі болып табылады.

Грамматикалық мағына (орыс. *грамматическое значение*) – тілде қалыпты сипаты бар (стандартты) сөздер тобы мен сөз тұлғаларына, синтаксистік құрылымдарға тән жинақты, дерексіз тілдік мағына.

Морфология саласында сөз таптарының жалпы мағыналары болсын немесе сөз тұлғалары мен сөздердің жеке мағыналары болсын морфологиялық категориялар дәрежесін сақтай отырып, бір-бірінен өзгеше болады. Синтаксис саласында Грамматикалық мағына предикативтіліктен, сондай-ақ сөз тіркестері мен сөйлем компоненттерінің әр түрлі қатынасын білдіретін дерексіз грамматикалық құрылымдардан көрінеді. Мысалы: семантикалық субъект пен объектінің мағынасы, құрмалас сөйлемдердің шылау арқылы байланысы т. б. Грамматикалық мағынаға сөз таптарында қалыптасқан жалпы сөзжасамдық мағыналарда жатады. Грамматикалық мағына сөздерге немесе сөздердің белгілі топтарына ғана тән, дерексіздігі әлсіз лексикалық мағыналардан өзгеше. Грамматикалық мағыналар жүйесі болмыстағы зағгар мен құбылыстардың және олардың өзара байланыстары мен қатынастары туралы ұғымдардың дерексізденуі арқылы қалыптасады. Мысалы, қимыл ұғымы етістіктің жалпы мағынасымен бірге неғұрлым шағын категориялық мағыналарының (шак, жак, етіс) дерексізденуінен туады.

Грамматикалық мағына референциялық (синтаксистік емес) және Реляциялық (синтаксистік) болып бөлінеді. Референциялық мағына тілден тыс болмыстағы заттар мен құбылыстардың қасиеттерін білдіреді, мысалы, көлемдік, мөлшерлік, қимыл-әрекеттік сияқты мағыналар. Ал реляциялық мағына сөз тіркесі мен сөйлем құрамындағы байланысты білдіреді.

Бұл критерий бойынша педагогтер пікірі «ішінара сәйкес», «аз дәрежеде сәйкес» және «көп дәрежеде сәйкес» деген санатқа бөлінді. Респонденттердің 50%-ы «көп дәрежеде сәйкес» деп көрсетсе, 25%-ы «ішінара сәйкес» деп, ендігі 25% «аз дәрежеде сәйкес» келеді деп көрсетті. Бұл көрсеткіш аталған критерий бойынша оқулық жеткілікті деңгейде оң бағаланды деген тұжырым жасауға мүмкіндік береді (2.95-сурет).

✓ **Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы** Оқушының ойлау қабілетін байытуға игі ықпал ететін жаңаша оқытудың бір түрі – оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту технологиясы. Сын тұрғысынан ойлау әдісі, оқытуда дамыған технологияға жатады. Бұл иллюстративті-түсіндірмелі, ішінара іздену. проблемалық, пікір-сайыс, ойын, шығармашылық, өзін-өзі дамыта оқыту әдістерінің жиынтығы. Сын тұрғысын оқу-тәрбие үрдісінде басқару мен ұйымдастырудың тиімділігі оқушылардың өз алдына белсенді дамуына негізделеді Бұның мақсаты – барлық жастағы балаларды кез келген мазмұнға сын тұрғысынан қарауды үйрету. Кез келген қиыншылықтарды жеңуге, өз мәселелерін шешуге, әр түрлі жағдайларды сын тұрғысынан қарауға, екі ұйғарым пікірдің біреуін таңдауға, сапалы шешім жасауға үйрету қажеттігі айдан анық болып тұр.

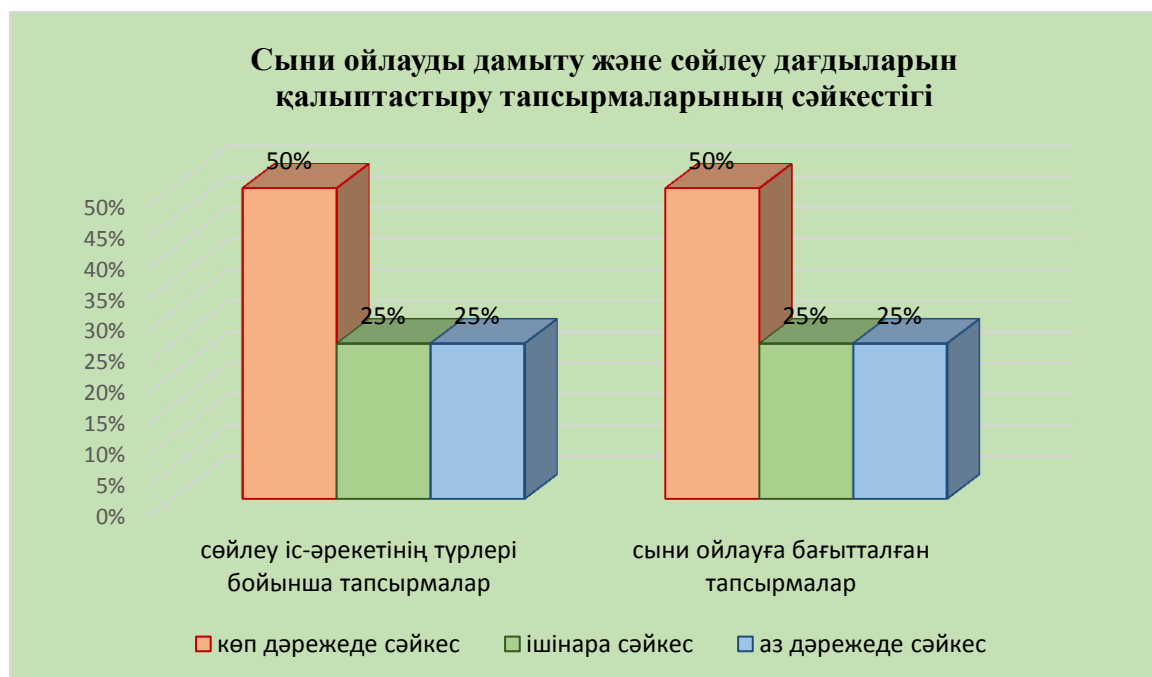
Сын тұрғысында ойлау әдісі мұғалім қызметінде ұйымдастыра оқыту, оқушылардың жеке топпен жұмыс жасау негізінде білім алуымен ұштасады. Бұл стратегия оқушының жекелеген мүмкіндіктері мен қабілеттерін ашуға бағытталады. Бұл әдістің ерекшелігі оқу әдісінде қолданылады. Яғни оқушылардың ауызша және жазбаша тілін, ойлау, есте сақтау қабілетін, әрбір

ақпаратқа, сонымен бірге өзінің және басқаның шығармашылығына сыни қарауына, шығармашылық қабілетін дамытуға бағытталады.

Сын тұрғысынан ойлау-сынау емес, шындалған ойлау. Бұл технологияның ішкі құрылымында ерекшелік бар.

Бұл құрылым 3 деңгейден тұрады: қызығушылықты ояту, мағынаны тану, ой толғаныс.

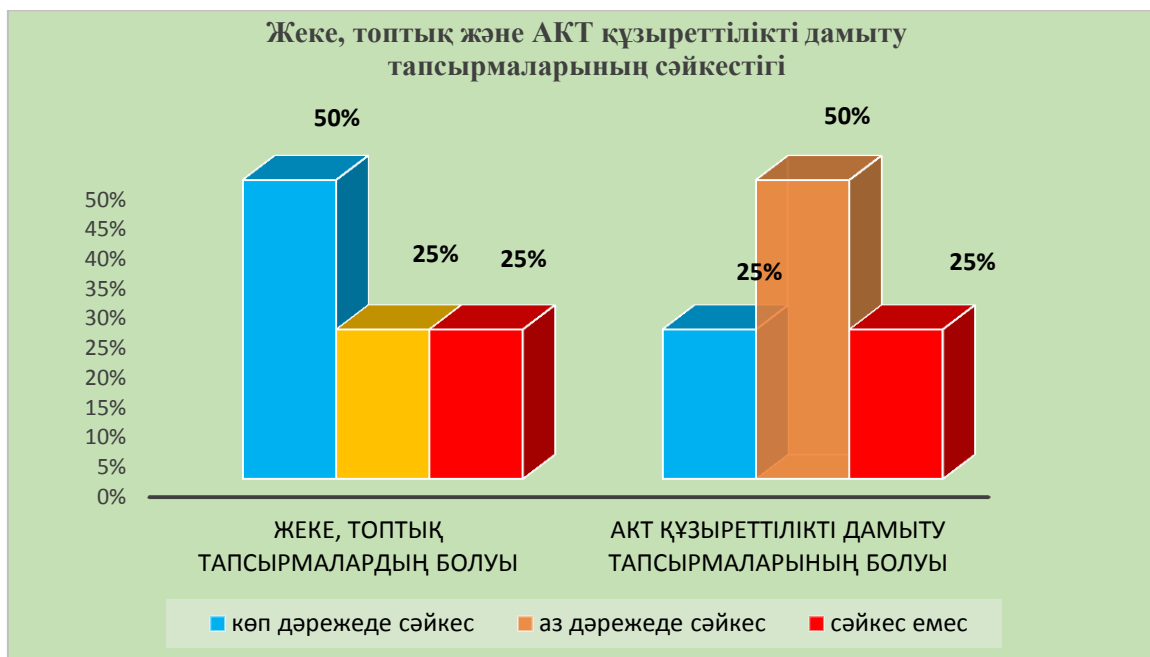
Бұл критерийі бойынша да респонденттердің 50%-ы «көп дәрежеде сәйкес» деп көрсетсе, 25%-ы «ішінара сәйкес» деп, ендігі 25% «аз дәрежеде сәйкес» келеді деп көрсетті (2.95-сурет).

2.95-сурет

Диаграммада көрсетілген нәтижелерге сәйкес жалпы оқулықта сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалар бар, тапсырмаларда лексика-грамматикалық минимум сақталады деген қорытынды шығады. Оқулықта сын тұрғысынан ойлауды дамыту бойынша тапсырмалар берілгендігін, сонымен қатар өз бетінше орындау үшін тапсырмалары да қарастырылғандығын атап өтті.

✓ **Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы** критерийі өте төмен баллмен бағаланды. Яғни оқулықта жаңартылған білім мазмұны қарастыратын топтық және жеке орындауға арналған, коммуникацияны қалыптастыруға бағытталған тапсырмалардың талаптарға сәйкес емес деп шымкент қаласының педагогтері көрсеткен. Бағалау көрсеткішінің бағасы жеткілікті деңгейде жоғары 4 деген және аз мөлшерде талаптар орындалған деген 2 баллды, сондай-ақ талаптар мүлде орындаламаған деген 1 баллды құрады (2.96-сурет).

2.96-сурет

АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы критерийі бүгінгі таңда өте өзекті мәселе. «Қазіргі заманда жастарға ақпараттық технологиямен байланысты әлемдік стандартқа сай мүдделі жаңа білім беру өте қажет» деп, Елбасы атап көрсеткендей, жас ұрпаққа білім беру жолында ақпараттық технологияны оқу үрдісінде оңтайландыру мен тиімділігін арттырудың маңызы зор. Қазақстан Республикасының білім беруді 2020 жылға дейін дамытудың Мемлекеттік бағдарламасында оқу үдерісінде ақпараттық-қатынастық технологияларды кеңінен пайдалану жалпы білім беруді дамытудың басты бағдарының бірі делінген.

Әлемдік білім алу кеңістігінде интеграциялық үрдістердің тереңдеп, кең қанат жайған жағдайында ақпараттық технологияларды меңгеру өзекті екені сөзсіз. Осы кезеңде біліктілігі жоғары дәрежеде дамыған, білімі жағынан бәсекеге түсе алатын, өзін халықаралық еңбек жәрмеңкесінде еркін сезініп, жүре алатын мамандар дайындау мәселесі Қазақстан оқу орындарының ең маңызды міндеттерінің бірі болып табылады. Педагогтер АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар және жаттығулар жүйесінің бар екендігін көрсетті. Бірақ оқулықта берілген тапсырмалар оқу материалының әдістемелік жағына толық жауап бермейді. Аprobацияға қатысқан респонденттердің 1-еуі «көп дәрежеде сәйкес», 2 респондент «аз дәрежеде сәйкес» және тағы 1 респондент «сәйкес емес» деген жауап көрсетті. Пайыздық мөлшерлеmede сәйкесінше 25%/50%/25% құрады (2.96-сурет).

Осылайша 2.96-суреттегі талдау нәтижелері оқулық жеке, топтық қызметті ұйымдастыру үшін тапсырмаларды көздейді және осы критерийге іс жүзінде сәйкес келеді, яғни, берілген тапсырмалар білім алушылардың коммуникативтік құзыреттілігін дамытады дегенді білдіреді. Сонымен қатар

жалпы АКТ-құзыреттілігін дамыту үшін тапсырмалар бар, бірақ саны мен сәйкестігі жеткіліксіз деңгейде екендігін көруге болады.

EduStream Просвещение баспасы «Le français» оқулығының жалпы әдістемелік жағының сипаттамасы 2.97-суретте көрсетілген.

EduStream Просвещение баспасы «Le français» оқулығының әдістемелік жағы бойынша жалпы сипаттамасы

Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

25% көп дәрежеде сәйкес	50% ішінара сәйкес	25% аз дәрежеде сәйкес
-------------------------	--------------------	------------------------

Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы

50% көп дәрежеде сәйкес	50% аз дәрежеде сәйкес
-------------------------	------------------------

Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы

75% көп дәрежеде сәйкес	25% көп дәрежеде сәйкес
-------------------------	-------------------------

Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау

50% көп дәрежеде сәйкес	25% ішінара сәйкес	25% аз дәрежеде сәйкес
-------------------------	--------------------	------------------------

Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы

50% көп дәрежеде сәйкес	25% ішінара сәйкес	25% аз дәрежеде сәйкес
-------------------------	--------------------	------------------------

Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы

50% көп дәрежеде сәйкес	25% ішінара сәйкес	25% сәйкес емес
-------------------------	--------------------	-----------------

АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы

50% көп дәрежеде сәйкес	25% ішінара сәйкес	25% сәйкес емес
-------------------------	--------------------	-----------------

2.97-сурет

Жоғарыда көрсетілген оқулықтың әдістемелік жағының жалпы сипаттамасына сүйене отырып, жалпы оқулық АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін тапсырмалар мен жаттығулар бойынша критерийден басқа, әдістемелік талаптарға сәйкес келеді деген **қорытынды** жасауға болады.

Оқулықтың әдістемелік жағының оң үрдісі төмендегі критерийлер бойынша екі санатта байқалады:

✓ «көп дәрежеде сәйкес келеді»

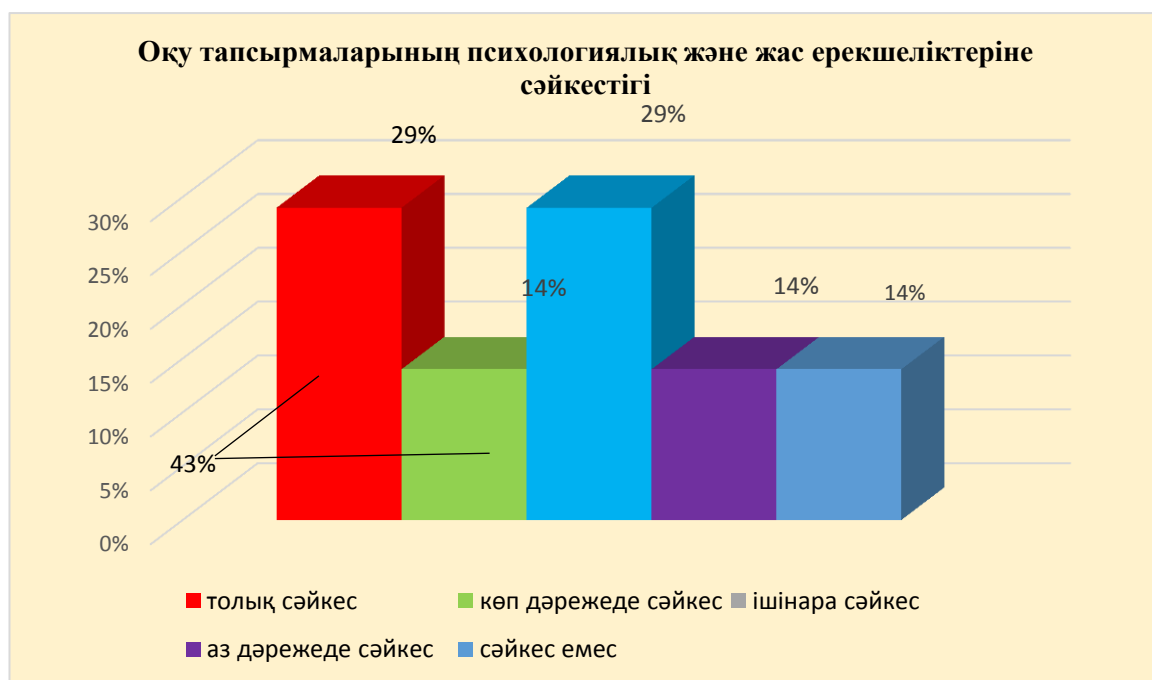
- оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі;
- әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы;

- дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы;

Педагогтер АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы критерийі бойынша сәйкестіктің аз екендігін көрсетті. Бұл көрсеткіш назар аударуды қажет етеді. Жалпы апробация мониторингі оқулықтың әдістемелік жағына қойылатын талаптарға оқулық сәйкес екендігін көрсетті.

«Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығының әдістемелік жағы алдыңғы оқулық қарастырылған критерийлер бойынша жүргізілді. Сауалнамаға 7 респондент қатысты.

Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі критерийі бойынша сауалнамаға 2 педагог толық сәйкес, 1 педагог көп дәрежеде сәйкес, 2 педагог ішінара сәйкес және 1 аз дәрежеде сәйкес деп көрсетсе, сондай-ақ 1 педагог сәйкес емес деп жауап берген. Бұл критерий бойынша жалпы сәйкестік толық және көп дәрежеде сәйкес деген санатпен 43% құрады.

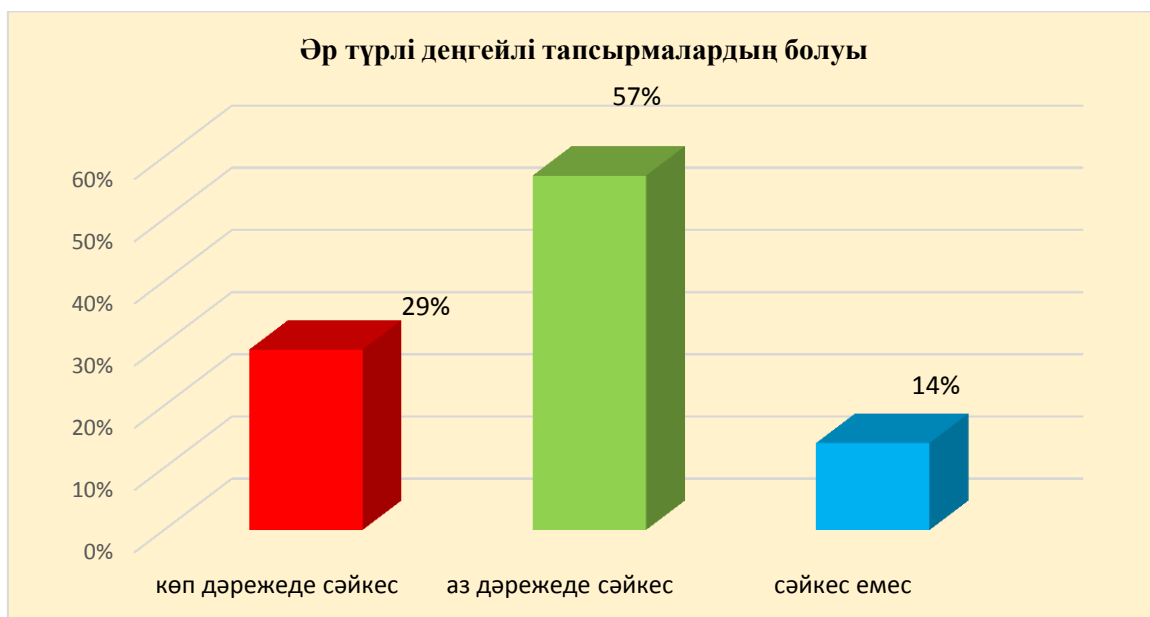
2.98-сурет

Сонымен қатар апробацияға қатысушылар ішінара сәйкестіктің бар екендігін көрсетті, ол 29% құрады. Критерийге сәйкес еместігін 14% педагог көрсеткені алаңдататын факт болып табылады (2.99-сурет).

Әр түрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы критерийі белгілі бір дәрежеде сәйкестік анықталды. Сәйкестік дәрежесі «көп дәрежеде», «сәйкес емес» және «аз дәрежеде» санаттарында сипатын тапты (2.50-сурет).

- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 29%;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 57%;

✓ «сәйкес емес» деп 1 респондент - 14% көрсетті.

2.50-сурет

Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы критерийі бойынша педагогтер пікірі оң және айтарлықтай теріс пікір көрсетті. Респонденттердің пікірі бойынша 72% педагогтер оқулықта дамытушы, оқыту және тәрбиелеуші тапсырмалардың бар екендігіне және олардың талапқа сәйкес екендігіне оң баға беріледі. Яғни толық сәйкестікті 29%, көп дәрежеде сәйкестікті 43% педагог көрсетті. Сонымен қатар бұл критерий бойынша оқулықта тапсырмалар аз дәрежеде сәйкес деген пікірді 14%, сәйкес емес деген пікірді 14% педагог көрсетті (2.51-сурет).

Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау. Тілдің лексикасы тіл құралдары жүйелерінде тілді оқыту мазмұнының маңызды компоненті болып табылады. Бұл сөйлеу әрекеттері: тыңдалым мен айтылым, оқылым мен жазылымның бастапқы және қажетті құраушы материалы болады. Тіл үйренуде табысты нәтижелерге қол жеткізу үшін тілді оқытумен қатар тілді меңгеру деңгейлерін бағалауды жүзеге асырып отыру қажет.

Тіл үйрену тәжірибесінде лексикалық минимумдарды қатар үйрену міндетті түрде ұштасып отырады. Лексикалық минимум сөздік қордың кеңеюіне, белсенді және пассивті сөздік қордың қалыптасуына ықпал етеді. Ұсынылып отырған лексикалық минимум қазақ тілін меңгерудің әрбір деңгейіне сәйкес келетін (қарапайым, базалық, орта, ортадан жоғары және жоғары деңгейлер) минимальды сөздер мен сөз тіркестерінің жиынын қамтиды. Минимум қазақ тілін өз бетінше үйренуге және қазақ тілін меңгеру деңгейін бағалауға бағытталған. Минимум шет тілін үйренудің әлемдік және еуропалық стандарттарының принциптеріне, сонымен қатар Қазақстан Республикасының қоғамдық-әлеуметтік ерекшеліктеріне сәйкес

құрастырылған. Қарапайым деңгейде лексикалық минимум бірлікті, базалықта деңгейде – бірлікті, орта деңгейде – бірлікті, ортадан жоғары деңгейде – бірлікті, жоғары деңгейде – бірлікті құрайды. Лексикалық бірліктерді таңдаудың мақсаты қазақ тілінде жаза білу мен сөйлей білудегі қолданылатын белсенді сөздік қорын сараптау мен оларды жүйелеу. Осыған орай тілді үйренуші азаматтар үшін тіл үйренуде өз ойын пайымдап, оны айта біліп, сөздер мен сөз тіркестерді тақырыбына сәйкес мағынасы мен қолдану саласына қарай топтастыра білуі, сонымен қатар тілдік бірліктерді дұрыс қолдана алуы сияқты талаптар анықталады

.Әрбір деңгейдің лексикалық минимумы келесі принциптерге негізделген:

- жүйелілік
- сабақтастық
- дамытушы
- коммуникация
- нәтижелілік.

Жүйелі құрастырылған лексикалық минимум тіл үйренушіге қазақ тілінің сөздері мен сөз тіркестерін дұрыс пайдалану, әртүрлі жағдаяттарда тілдесу тақырыбына байланысты лексикалық бірліктерді дұрыс пайдалану қабілеттерін қалыптастыруына ықпал етеді. Аталған еңбекте түрлі тақырыптарға байланысты белсенді сөздер мен қоршаған өмірмен байланысты лексика қамтылған. Минимумдар лексикалық сатылар негізінде құрастырылған және мағыналары және тақырыптары бойынша топтарға бөлінген. Барлық сатылардың мазмұны белгілі бір реттілікпен бірін-бірімен жүйелі байланыстырылған. Бірінші саты үш сөз табымен көрсетілген. Олар: зат есім, сын есім, етістік. Екінші саты – бұл сан есімдер, есімдіктер, үстеулер. Үшінші саты – жалғаулықтар, одағайлар. Қазақ халқының мақал-мәтелдері бөлек көрсетілген және олардың орысша, ағылшынша баламалары берілген. Лексикалық бірліктерді сөз таптары бойынша бөліктермен бөліп беру сөздерді сөйлемдерде пайдалануды жеңілдетеді, себебі әрбір сөз табы сөйлемде белгілі бір қызмет атқарады. Тілді тиімді үйрену үшін әрбір сөз табының сөздер жиыны мағыналық топтар мен бөліктерге бөлініп берілді. Бөліктер мағынасы бойынша бірін-бірімен тығыз байланысты сөздерден тұрады.

Қарапайым деңгейдің лексикалық минимумы тіл үйренудің бірінші сатысы болып табылады. Бұл деңгейдің сөздері күнделікті өмірдегі жағдаяттарға негізделеді. Тіл үйренуші күнделікті тұрмыста қолданылатын тілдік материалдарды меңгеруі қажет.

Базалық деңгейдің лексикалық минимумы сөйлесу жағдаяттарына және қоршаған өмірге байланысты сөйлеу коммуникациясында пайдаланылатын сөздерді дұрыс қолдануды талап етеді.

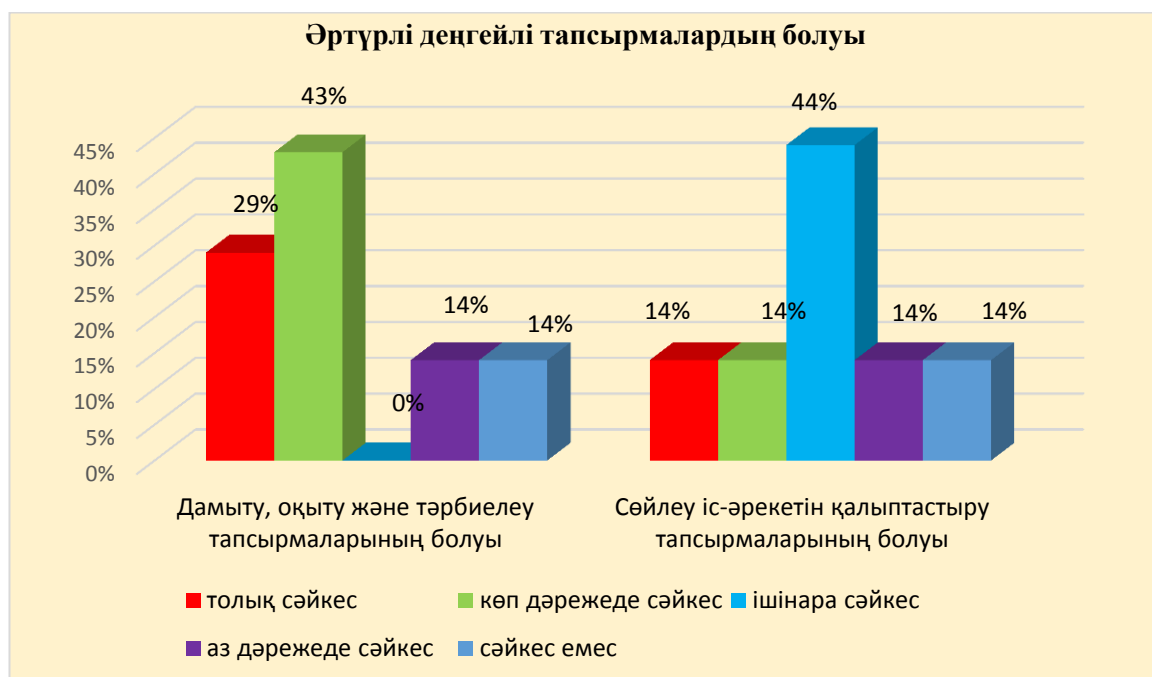
Орта деңгейдің лексикалық минимумы сөйлесім жағдаяттары мен қоршаған өмірге сәйкес тақырыптардың стилистикалық бірліктерін әдеби нормаларға сәйкес дұрыс қолдануды үйренуге бағытталған.

Ортадан жоғары деңгейдің лексикалық минимумы әртүрлі сөйлесім жағдаяттары мен әлеуметтік өмірден алынған белсенді сөздер мен сөз тіркестерін әдеби стиль бойынша дұрыс пайдалануына көмегін тигізеді.

Жоғары деңгейдегі лексикалық минимум өмірдің әртүрлі әлеуметтік салаларына байланысты лексикалық бірліктерді еркін меңгеруге және лексикалық бірліктерді әдеби, ғылыми және кәсіби стильде пайдалануға бағытталған.

Деңгейлердің өсуіне байланысты сөздер мен сөз тіркестері градуальдылық принципі бойынша толықтырылып отырады.

Бұл критерийі бойынша бағалау толық және көп дәрежеде, ішінара және аз дәрежеде сәйкестікті сондай-ақ сәйкес емес деген санаттарды анықтады. Оң бағаның артықшылығы аз болса да, бірақ аз дәрежедегі сәйкестік фактісін ескеру қажет. Толық және көп дәрежеде сәйкестікті Ақтөбе және Қостанай облыстарының педагогтері көрсетті, 3 педагог (Шығыс Қазақстан және Қостанай облыстары) ішінара сәйкестікті көрсетті. Одан сөйлеу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыратын жаттығулар мен тапсырмалар саны жеткілікті деңгейде мес екендігі, сондай-ақ лексика-грамматикалық минимум әрқашан сақтала бермейтіндігі туралы айтуға болады (2.51-сурет).

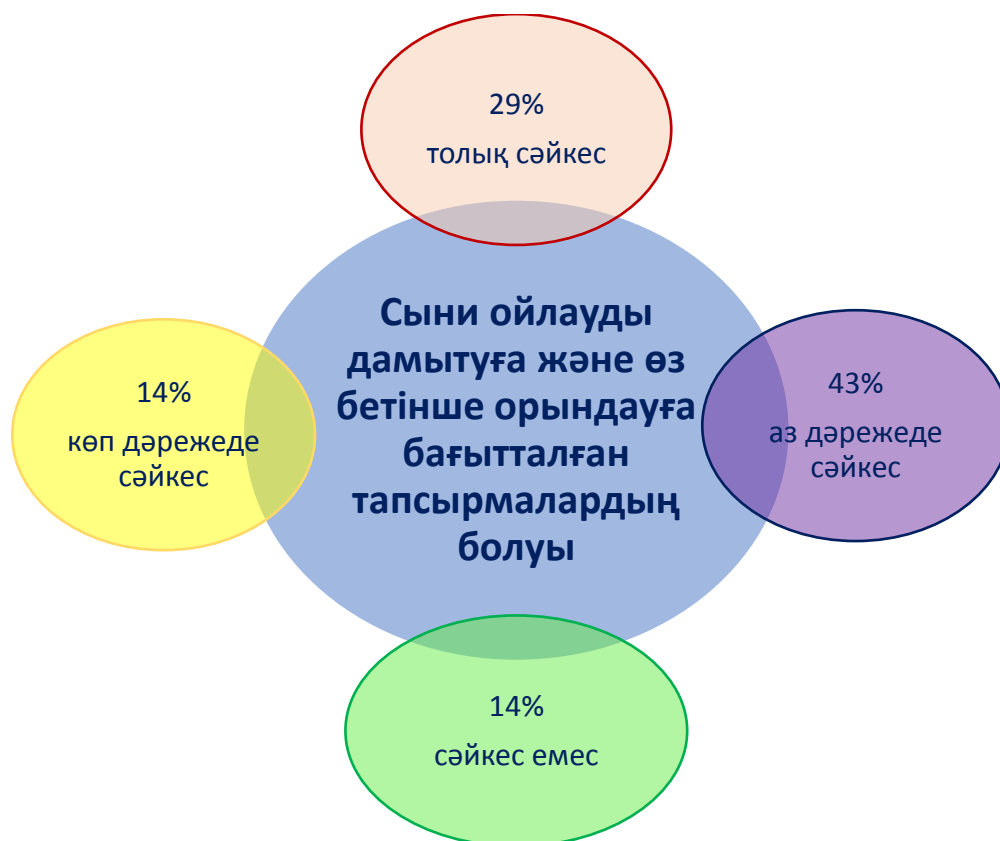
2.51-суреттен оқулық авторларына сөйлеу іс-әрекетін қалыптастыру дағдылары бойынша тапсырмалар мен лексика-грамматикалық минимумның сақталуы бойынша тапсырмалардың болуына назар аударуы қажет екендігін көруге болады. Бұл критерий бойынша сәйкестің дәрежесі аз деп көрсетіп, жалпы бағалаудың 43% құраған.

Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы. Сын тұрғысынан ойлауды құрайтын жалпы

рәсімдерге қатысты бірыңғай көзқарас болмағанымен, бұлардың ең жиі қарастырылатын үшеуі – сұрақ қою (сауалнама) (ғылыми әдіс), проблемаларды шешу және шешім қабылдау болып табылады. Кейбір жазушылар сын тұрғысынан ойлау мен креативті ойлауды жекелеген рәсімдер ретінде қарастырады. Бірқатар есептер бойынша сын тұрғысынан ойлауға тән сегіз рәсім бар: тұжырымдама қалыптастыру, қағидаттарды қалыптастыру, түсіну, проблемаларды шешу, шешім қабылдау, зерттеу, пайымдамалар құрастыру және ауызша пайымдау. Бұл рәсімдердің әрқайсысы белгілі типтегі қорытындылар мен нәтижелермен сипатталады (мәселен, тұжырымдаманы түсіну; қалай әрекет ету туралы шешім қабылдау). Сын тұрғысынан ойлау айқындамасы жағынан рәсімге жатады деген тұжырымды жақтаушылар рәсімдер ойлау дағдыларының мән-маңызын құрайды деп санайды.

Бұл критерий бойынша респонденттер оқулықта осындай жаттығулар мен тапсырмалар болса да, олар барлық бөлімдерде емес, сыни ойлауды қалыптастыруға әрдайым сәйкес келмейді және олардың барлығы өз бетінше орындауға бағытталған емес деп санайды. Респонденттердің жауаптары келесі санатта сипатын тапты:

- «толық сәйкес» - 2 педагог, яғни 29%;
- «көп дәрежеде сәйкес» - 1 педагог, яғни 14%;
- «аз дәрежеде сәйкес» - 3 педагог, яғни 43%;
- «сәйкес емес» - 1 педагог, яғни 14% құрады (2.52-сурет).

2.52-сурет

Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы. Топтық жұмыс оқушылардың сүйікті жұмыс түрлерінің бірі болып табылады. Бұл жерде «неге?» деген сұрақ туындайды. Себебі, оқушылар үшін ең маңыздысы – қателік жіберіп алмау деген қорқыныш сезімін жеңу, өзіне деген сенімділіктің пайда болуы. Топтық жұмыстың нәтижесінде оқушылар берілген материалды жақсы меңгереді. Олардың шығармашылық қабілетін дамытуға септігін тигізеді, сонымен қатар топтық жұмыс сабақты қызықты етіп өткізуге көмектеседі. Бұл критерий бойынша респонденттер пікірі төмендегідей көрініс тапты:

- ✓ «толық сәйкес» деп 2 респондент - 29%;
- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «ішінара сәйкес» деп 2 респондент - 29%;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «сәйкес емес» деп 1 респондент - 14% көрсетті.

2.53-сурет

Бұл бағалаудан педагогтер пікірінің оң және теріс бағаға бөлінгенін көруге болады. Бірақ сәйкестік бойынша оң пікір белгілі бір дәрежеде басым екендігі байқалады және жалпы 57% құрайды, десе де 1 респондент көрсетілге критерийді теріс бағалаған. Бұл жалпы бағалаудың 14% құрайды (2.53-сурет).

АКТ құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы «Қазіргі заманда жастарға ақпараттық технологиямен байланысты әлемдік стандартқа сай мүдделі жаңа білім беру өте қажет» деп, Елбасы атап көрсеткендей, жас ұрпаққа білім беру жолында ақпараттық технологияны оқу үрдісінде оңтайландыру мен тиімділігін арттырудың маңызы зор. Қазақстан Республикасының білім беруді 2020

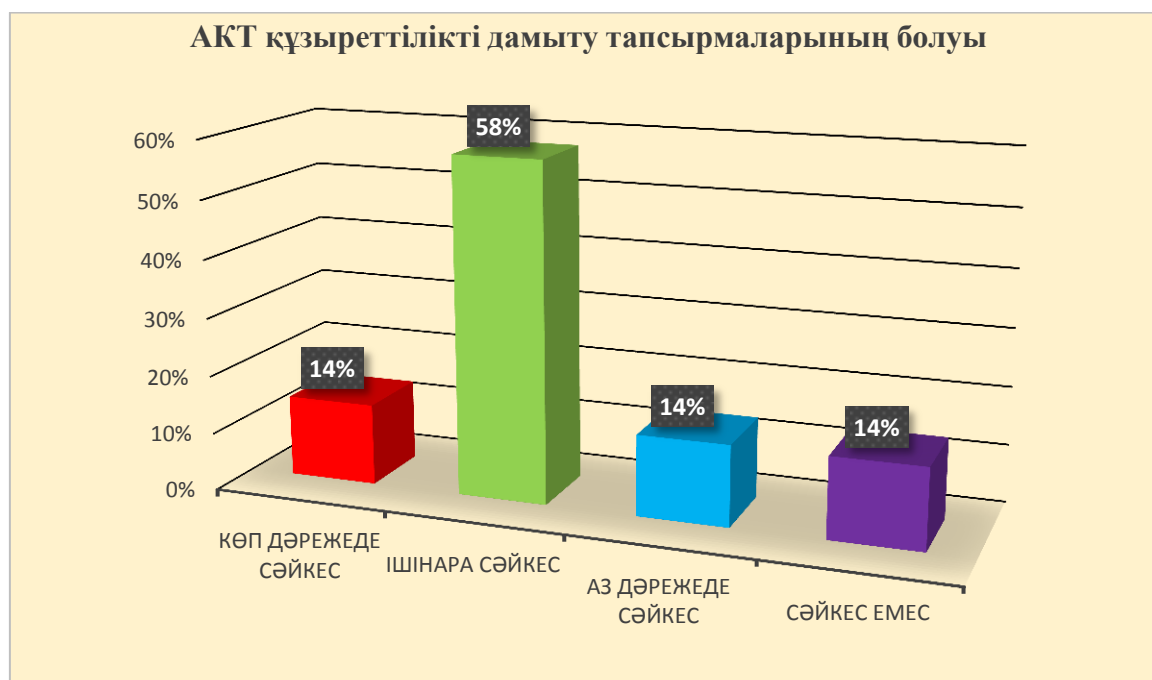
жылға дейін дамытудың Мемлекеттік бағдарламасында оқу үдерісінде ақпараттық-қатынастық технологияларды кеңінен пайдалану жалпы білім беруді дамытудың басты бағдарының бірі делінген.

Әлемдік білім алу кеңістігінде интеграциялық үрдістердің тереңдеп, кең қанат жайған жағдайында ақпараттық технологияларды меңгеру өзекті екені сөзсіз. Осы кезеңде біліктілігі жоғары дәрежеде дамыған, білімі жағынан бәсекеге түсе алатын, өзін халықаралық еңбек жәрмеңкесінде еркін сезініп, жүре алатын мамандар дайындау мәселесі Қазақстан оқу орындарының ең маңызды міндеттерінің бірі болып табылады.

Ақпараттық –коммуникациялық технология электрондық есептеуіш техникасымен жұмыс істеуге, оқу барысында компьютерді пайдалануға, модельдеуге, электрондық оқулықтарды, интерактивті тақтаны қолдануға, интернетте жұмыс істеуге, компьютерлік оқыту бағдарламаларына негізделеді.

«АКТ құралдары» дегеніміз – микропроцессорлық және жаңа АКТ негізінде қызмет атқаратын, ақпаратты таратудың жаңа құралдары мен жүйелері, ақпаратты жинақтау мен олардың қорын жасау, сақтау мен өңдеу, оларды жан - жақты таратуды, одан қалды компьютерлік жүйелердің ақпараттар қорына енуді қамтамасыз ете алатын программалық, программалық - аппараттық және техникалық құралдар мен құрылымдарды айтамыз. Бұл критерий бүгінгі таңда өте өзекті мәселе. Респонденттер пікірі келесі сипатта көрініс тапты:

- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «ішінара сәйкес» деп 4 респондент - 58%;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» деп 1 респондент - 14%;
- ✓ «сәйкес емес» деп 1 респондент - 14% көрсетті (2.54-сурет).

2.54-сурет

«Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығының әдістемелік жағын талдау нәтижелері негізінде оқулық барлық критерийлерге толық сәйкес келмейді деген **қорытынды** шығады. Оқулықтың әдістемелік жағынан жалпы салыстырмалы сипаттамасы 2.55-суретте көрсетілген. Барлық параметрлер бойынша педагогтердің біраз бөлігі талаптарға сай емес екендігін, тіпті аталған критерийлер толық орындалмағаныдығын, орындалса да өте аз мөлшерде екендігін көрсетті. Респонденттер апробация барысында оқу тапсырмалары әдістемелік жағынан критерийлер бойынша сәйкес келмейтінін анықтады. Демек, осы оқулықтың авторлары осындай жаттығулардың болуына назар аудару керек (2.55-сурет).

«Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығының әдістемелік жағы бойынша жалпы сипаттамасы

Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

29% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	29% ішінара сәйкес	14% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
---------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	--------------------

Әр түрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы

0% толық сәйкес	29% көп дәрежеде сәйкес	0% ішінара сәйкес	57% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
--------------------	----------------------------	----------------------	---------------------------	--------------------

Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы

29% толық сәйкес	43% көп дәрежеде сәйкес	0% ішінара сәйкес	14% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
---------------------	----------------------------	----------------------	---------------------------	--------------------

Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау

14% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	44% ішінара сәйкес	14% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес соответствует
---------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	-------------------------------------

Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы

29% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	0% ішінара сәйкес	43% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
---------------------	----------------------------	----------------------	---------------------------	--------------------

Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы

29% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	29% ішінара сәйкес	14% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
---------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	--------------------

АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы

0% толық сәйкес	14% көп дәрежеде сәйкес	58% ішінара сәйкес	14% аз дәрежеде сәйкес	14% сәйкес емес
--------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	--------------------

2.55-сурет

Респонденттер пікірі мына критерийлер бойынша **өте төмен** деген баға алды:

- әр түрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы - 71%;

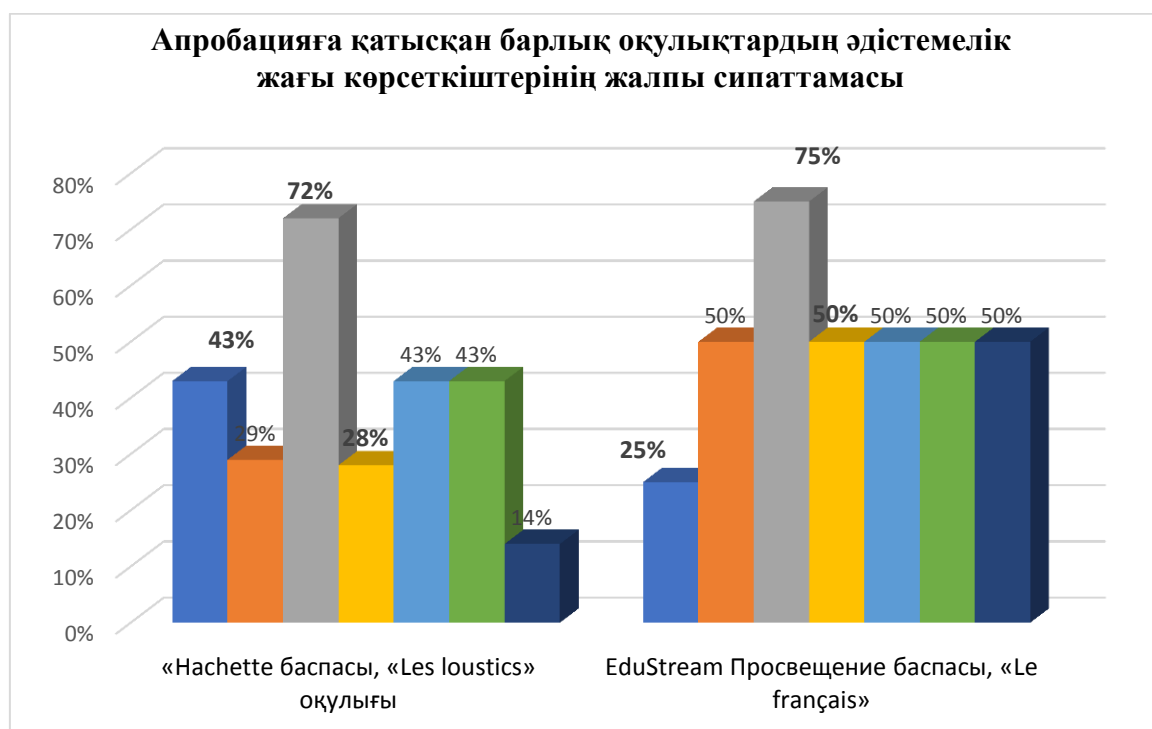
- сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы - 57%;

- басқа параметрлер бойынша - 28% құрады. Бұл көрсеткіштер оқулықтың талаптарға сәйкес емес екендігін куәландырады.

Жоғарыда көрсетілген барлық талаптарды талдай отырып, апробацияға қатысқан 2 оқулық бойынша белгілі бір **қорытынды** жасауға болады:

➤ **«Hachette** баспасы, **«Les loustics»** оқулығы мазмұны тапсырмалар мен жаттығуларға қойылатын әдістемелік талаптарға сәйкестігі орташа. Талаптарға сәйкестік толық, ішінара, көп және аз дәрежеде, сәйкес емес деп бөлінді.

➤ **EduStream Просвещение** баспасы, **«Le français»** оқулығы мазмұнын басым көпшілік талаптарға сәйкестік бар десе де, респонденттердің біраз бөлігі параметрлер бойынша теріс баға берді. Яғни оқулық талаптарды 100% орындамаған.

2.63-сурет

2.63-суретте оқулықтың әдістемелік жағы белгілі бір түспен көрсетілген, әрбір түс әдістемелік талапқа сай қойылған параметрлерді білдіреді. Оқулықтардың жалпы бағалануы респонденттердің «толық сәйкес» және «көп дәрежеде сәйкес» деген пікірлері негізінде алынды.

Талдау папаметрлері әдістемелік талаптары бойынша кестеден алынған және белгілі бір түсте ұсынылған:

■ Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі

- Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы
- Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы
- Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау
- Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы
- Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы

Сонымен талдау нәтижесі екі оқулық бойынша да төмен көрсеткіштердің бар екендігін анықтады. Жалпы ораташа оң баға **«Hachette баспасы, «Les loustics»** оқулығы бойынша 39% , ал **EduStream Просвещение баспасы, «Le français»** оқулығы бойынша 50% көрсетті..

«Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығының мазмұны бойынша респонденттер білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне, дамытушы, оқыту, тәрбиелеуші жаттығулар мен тапсырмалардың болуына толық сәйкестігін; сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыруға арналған тапсырмалардың болуын, лексика-грамматикалық минимумның сақталуын; сыни ойлауды және өзіндік жұмысты дамытуға арналған тапсырмалардың болуы және жеке, топтық жұмысқа арналған тапсырмалардың болуы толықтай сәйкес деп көрсетті. Қажетті әдістемелік талаптардың екі параметрі бойынша:

- әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағдарлы, зерттеу, эксперименталды тапсырмалар мен жаттығулардың болуы;

- АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар жүйесінің болуы тек көп дәрежеде сәйкес деп бағаланып, 29%/ 14% құрады.

EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығының мазмұны бойынша респонденттер әдістемелік талаптарға сәйкес келмейді деп көрсетті. Жоғарыда көрсетілген әдістемелік жағынан қойылған талаптардың сәйкестігін көрсеткен респонденттер тек көп дәрежеде сәйкес деген санатта ғана бағалаған. Жауаптары 25%-дан 75%-ға дейін ауытқиды. Бұл барлық респонденттер осы оқулықтың жаттығулары мен тапсырмаларына қойылатын әдістемелік талаптарды оң бағалауда сенімді емес дегенді білдіреді.

Оқулықтарды сынаудан өткізудің келесі бағыты **оқулықтағы иллюстрациялық материалдардың сипаттамасы** болып табылады. Иллюстрация латынның «иллюстро» жарықтандыру сөзінен алынған. Мысалы, кітап сыртына иллюстрациялық суреттер салынады, ол кітаптың мазмұнын аша түсу үшін керек. Кітапты иллюстрациялау графика өнерінің бір түрі. Кітапты иллюстрациялағанда оның мазмұнына сәйкес суреттер пайдаланылады. Кітап графикасына атақты суретшілер Ә.Қастеев, Қ.Қожықов, Н. Смағұловтар көп еңбек сіңірген. Сондықтан оқулықтың

тартымдылығының маңызды параметрінің бірі болып саналады.

Иллюстрациялық материалдар сипаттамасы төрт критерий бойынша талданды:

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы;
- иллюстрациялық материалдың эстетикалығы;
- иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлылығы;
- білім алушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі;

Hachette баспасы, «**Les loustics**» оқулығы бойынша барлық респонденттер оң баға берді. Бағалау 5 және 4 балл шегінде көрініс тапты (2.67-сурет).

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы:

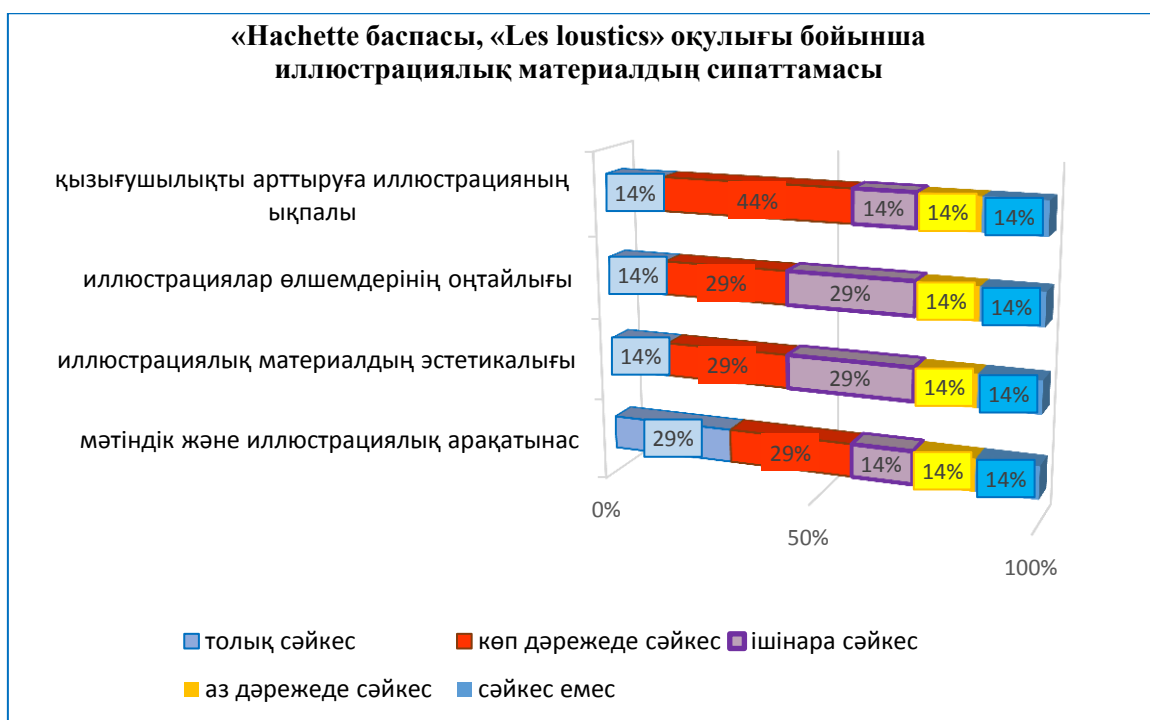
- «толық сәйкес» - 2 педагог, 29%
- «көп дәрежеде сәйкес» - 2 педагог, 29%
- «ішінара сәйкес» - 1 педагог, 14%
- «аз дәрежеде сәйкес» - 1 педагог, 14%
- «сәйкес емес» - 1 педагог, 14% құрады.

- иллюстрациялық материалдың эстетикалығы және иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлылығы

- «толық сәйкес» -1 педагог, 14%
- «көп дәрежеде сәйкес» - 2 педагог, 29%
- «ішінара сәйкес» - 2 педагог, 29%
- «аз дәрежеде сәйкес» - 1 педагог, 14%
- «сәйкес емес» - 1 педагог, 14% көрсетті.

- білім алушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі:

- «толық сәйкес» -1 педагог, 14%
- «көп дәрежеде сәйкес» - 3 педагог, 44%
- «ішінара сәйкес» - 1 педагог, 14%
- «аз дәрежеде сәйкес» - 1 педагог, 14%
- «сәйкес емес» - 1 педагог, 14% көрсетті.

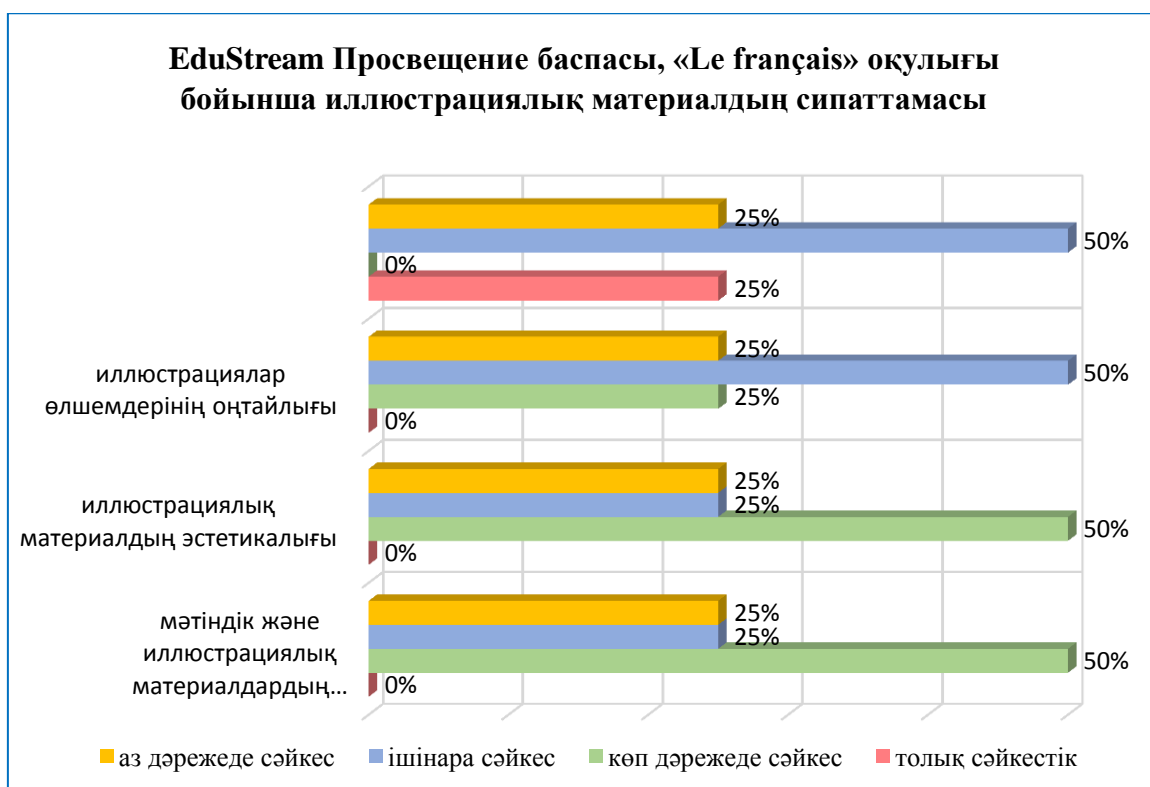

2.65-сурет

Оқулықтағы иллюстрациялық материалдардың сипаттамасы бағытындағы барлық параметрлер бойынша иллюстрациялық материалдардың арақатынасы, эстетикалығы, оңтайлығы сақталғанымен, талаптар толық орындалмаған. Педагогтер пікірі негізінде аталған критерийлердің жеткілікті деңгейде қарастырылмағандығы анықталды. Барлық параметрлер бойынша «сәйкес емес» деген сантта бағалау көрсетілді.

Дәл осындай талдау **EduStream Просвещение** баспасы, «**Le français**» оқулығына да жүргізілді. Талдау нәтижесі респонденттер пікірінің әр түрлі екенін көрсетті. Педагогтер жауабы төмендегідей көрініс тапты:

- мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы параметрі бойынша Ақтөбе облысының және Шымкент қаласының педагогтері 4 баллмен, яғни «көп дәрежеде сәйкес» деп, Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері 3 баллмен, яғни «ішінара сәйкес» деп, Жамбыл облысының педагогтері 2 баллмен, яғни «аз дәрежеде сәйкес» деп көрсетті;

2.66-сурет

-иллюстрациялық материалдың эстетикалығы параметрі бойынша Ақтөбе және Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері көп дәрежеде сәйкестікті, Шымкент қаласының педагогтері ішінара сәйкестікті және Жамбыл облысының педагогтері аз дәрежеде сәйкестікті 1 респондент көрсетті;

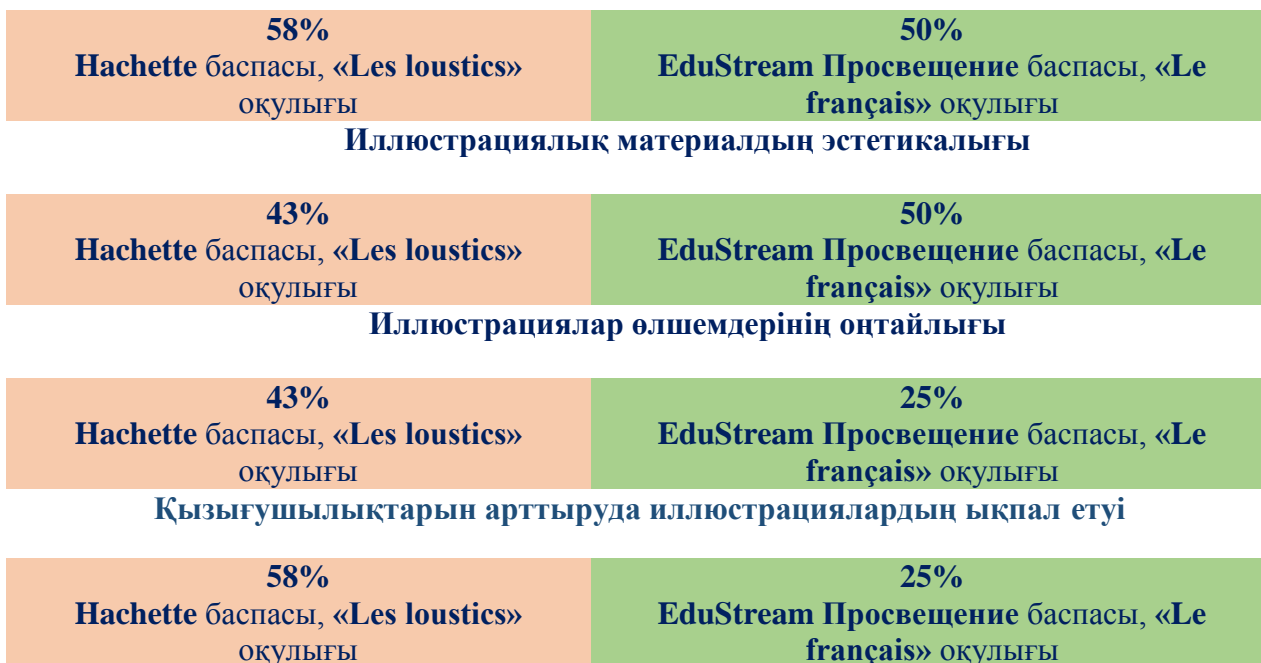
- иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлығы параметрі бойынша Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері көп дәрежеде сәйкестікті, Ақтөбе облысының және Шымкент қаласының педагогтері ішінара сәйкестікті, Жамбыл облысының педагогтері аз дәрежеде сәйкестікті көрсетті;

- қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі параметрлері бойынша Солтүстік Қазақстан облысының педагогтері толық сәйкестікті, Ақтөбе облысының және Шымкент қаласының педагогтері ішінара сәйкестікті, Жамбыл облысының педагогтері аз дәрежеде сәйкестікті көрсетті (2.66-сурет).

2.66-суреттен барлық параметр бойынша сәйкестіктің аз екендігін растайтын бағаны көруге болады. Респонденттердің 25% төмен баға берген. Бұл фактіге оқулық авторларына назар аудару қажет. Демек, барлық иллюстрациялар мәтінмен сәйкес келмейді, эстетикалық көрінеді, иллюстрациялардың көлемі әрдайым оңтайлы емес, олар пәнге деген қызығушылықтың артуына ықпал етпейді деген пікір қалыптастырады.

Оқулықтың иллюстративті материалын салыстыру сипаттамасы

Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы

2.68-сурет

Оқулықтың иллюстрациялық материалдарға қойылған талаптарға сәйкестігі орташа есеппен:

- Hachette баспасы, «Les loustics» оқулығы - 51%;
- EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы - 38%;

Орташа бағалау жалпы екі оқулықта да айтарлықтай төмен, сондықтан оқулық авторлаынар бұл көрсеткішке назар аударуы қажет деген тұжырым шығады.

Жазбаша ғылыми сөйлеу тілінің ең тән ерекшелігі материалды баяндаудың формальды-логикалық тәсілі болып табылады. Бұл сөйлеу құралдарының барлық жүйесінде өз өрнегін табады. Ғылыми баяндау, негізінен, мақсаты ақиқат фактілерін зерттеу нәтижесінде анықталған ақиқатты дәлелдеу болып табылатын пайымдаулардан тұрады.

Оқулық мәтініне мағыналық аяқталуы, тұтастығы және байланыстылығы тән. Логикалық байланыстарды білдірудің маңызды құралы бұл жерде ойдың даму дәйектілігін, қарама-қайшы қарым-қатынастарды, себеп-салдарлық қатынастарды, бір ойдан екіншісіне ауысуды, қорытындыны, бекітуді көрсететін арнайы функционалдық-синтаксистік байланыс құралдары болып табылады.

1-сыныптарда «Неміс тілі» және «Француз тілі» пәндері оқулықтары апробациясының мониторингінің тағы бір маңызды бағыты **«Оқу материалын баяндау тілі мен стилі»**. Оқулық баяндау тілі мен стилі өте маңызды талаптардың бірі болып табылады.

Функциональдық стильдің бір түрі - ғылыми стиль. Ғылыми стильге ғылымның әр саласына қатысты жазылған ғылыми еңбектер кіреді. Белгілі бір ғылыми еңбектің зерттеу нысаны болған зат немесе құбылыс ғылыми негізделіп, сипаттауды, дәлелдеуді қажет етеді. Ал негіздеу ғылыми сипаттау, ойлау арқылы жүзеге асады. Дұрыс ойлап, пікірдің дұрыстығын

дәлелдеу, әрине, логикаға (қисын) тікелей байланысты. Логикалық жүйелі ой қорытындысы - ғылыми стиль мәтіндерінің басты ерекшелігі. Ғылыми еңбек сол ғылым саласының белгілі бір заңдарына, қағидаларына бағынады, ал оған негізделген ой қорытындысы нақты, жүйелі әрі қисынды болады. Жазба стильдің басқа түрлері сияқты ғылыми стиль де жалпы халықтық әдеби тілде жазылады. Бірақ тілдік тәсілдерді пайдалануда, әрине, өзіндік ерекшеліктері бар.

Ғылыми стильге ғылымының әр саласына қатысты жазылған ғылыми еңбектер кіреді. Логикалық жүйелі ой қорытындысы – ғылыми стиль мәтіндерінің басты ерекшелігі. Ғылыми стиль түрлері: таза ғылыми стиль, ғылыми-оқулық стилі, ғылыми көпшілік стиль. Ғылыми стильдің мазмұндық белгілері: нақтылық, объективтілік, қисындылық. Терминдер – ғылым мен техниканың, өнер мен саясаттың белгілі бір саласында қолданылатын нақты бір ұғымның атауын білдіретін сөз немесе сөз тіркесі. Терминдер салалық, салааралық және жалпы ғылыми болып қарастырылады. Ғылыми стильдің басты лексикалық ерекшелігі – терминдер. Ғылыми стиль – жазба стилінің бір түрі. Бұған қазақ тілінде әр салада жазылған ғылыми шығармалар жатады. Ғылыми стильде зерттеу объектісі болатын – зат не құбылыс ғылыми негізде сипатталып, дәлелдеуді қажет етеді. Ал, пікір дұрыстығын дәлелдеу үшін мұнда логика заңына, яғни дұрыс ойлау заңына, сүйену қажет. Сондықтан, ғылыми стильде логиканың маңызы ерекше. Ғылыми шығармалар жалпы халықтық әдеби тілде жазылады. Бірақ тілдік тәсілдерді пайдалануда, оның өзінің ерекшелігі болады.

Стильдің лексикасындағы ерекшелік: сөз тек өзінің негізгі мағынасында жұмсалады. Сөздің көп мағыналылығы, образды сөздер мұнда аз кездеседі. Ғылым салаларының ерекшеліктеріне қарай әр саланың арнайы термин сөздері болады. Мысалы, тіл білімінде лингвистика, лексика, фразеология, семасиология т.б. физикада анод, вакуум, атом, атомдық салмақ, шама т. б. Сонымен бірге белгілі бір ғылымның саласында қолдану аясына байланысты жалпылама лексиканың кейбір сөздері термин сөзге айналады. Ғылым ылғи алға басып, дамып отыратыны белгілі. Ғылымның дамуымен бірге жаңа ұғымдар туып отырады. Оны белгілейтін жаңа сөз – неологизмдер туады. Ғылымның белгілі бір саласында қолдану нәтижесінде пайда болған неологизмдердің өмірінің ұзақ, қысқа болуы ғылымның сол саласының өмірде алатын орнына, практикалық мәніне байланысты.

Оқулық ғылыми тұрғыдан нақтыланған, оқу процесінде пайдалануға қолайлы, жас ерекшеліктеріне байланысты түсінікті болуы керек. Осы мәселелерді ескере отырып, баяндау тілі мен стилі бағыты екі негізгі критерий бойынша талданды:

- Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі;
- Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы.

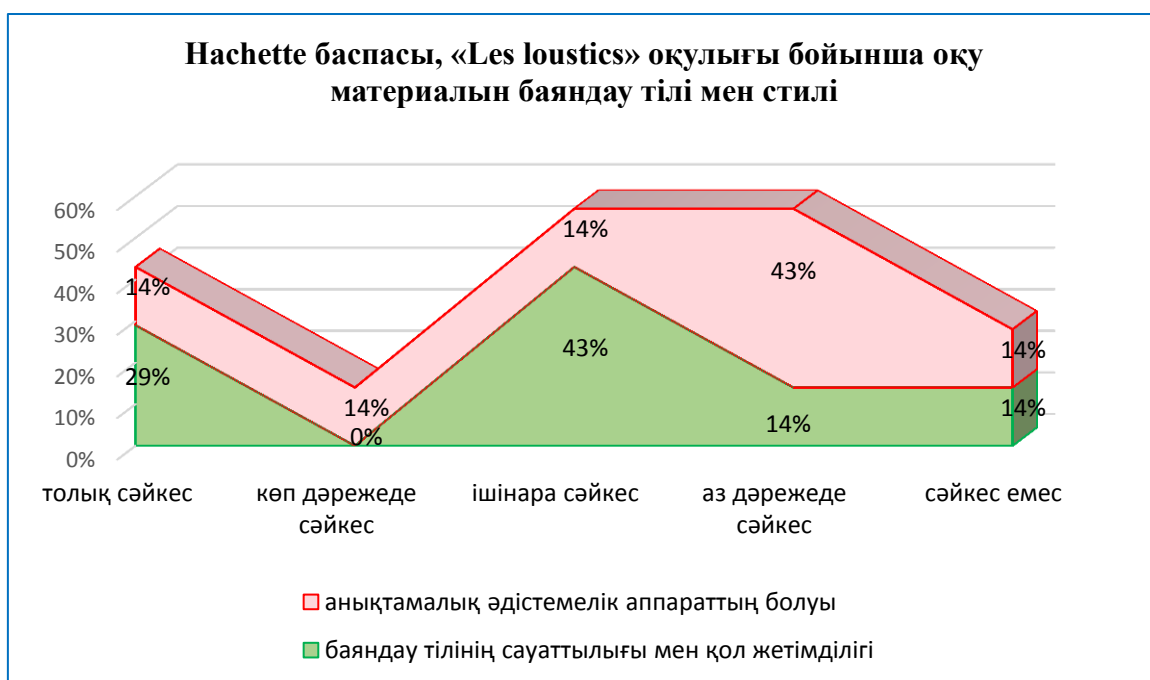
Hachette баспасы, «**Les loustics**» оқулығын 7 респондент пайдаланған. Педагогтер оқулықтың баяндау тілі мен стилін 1-5 балл аралығында

бағалаған. Берілген балл сәйкесінше 4 санатқа жіктелді, яғни:

- ✓ «толық сәйкес» - 5 балл;
- ✓ «көп дәрежеде сәйкес» - 4балл;
- ✓ «ішінара сәйкес» - 3 балл;
- ✓ «аз дәрежеде сәйкес» - 2 балл;
- ✓ «сәйкес емес» - 1 балл.

Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі критерийі бойынша 2 педагог «толық», 3 педагог «ішінара» және 1 педагог «аз дәрежеде» сәйкестікті көрсетсе, 1 педагог «сәйкес емес» деп көрсетті.

Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы критерийі бойынша 1 педагог «толық», 1 педагог «көп дәрежеде», 1 педагог «ішінара» және 3 педагог «аз дәрежеде» сәйкестікті, сондай-ақ 1 педагог «сәйкес емес» деп көрсетті (2.70-сурет).

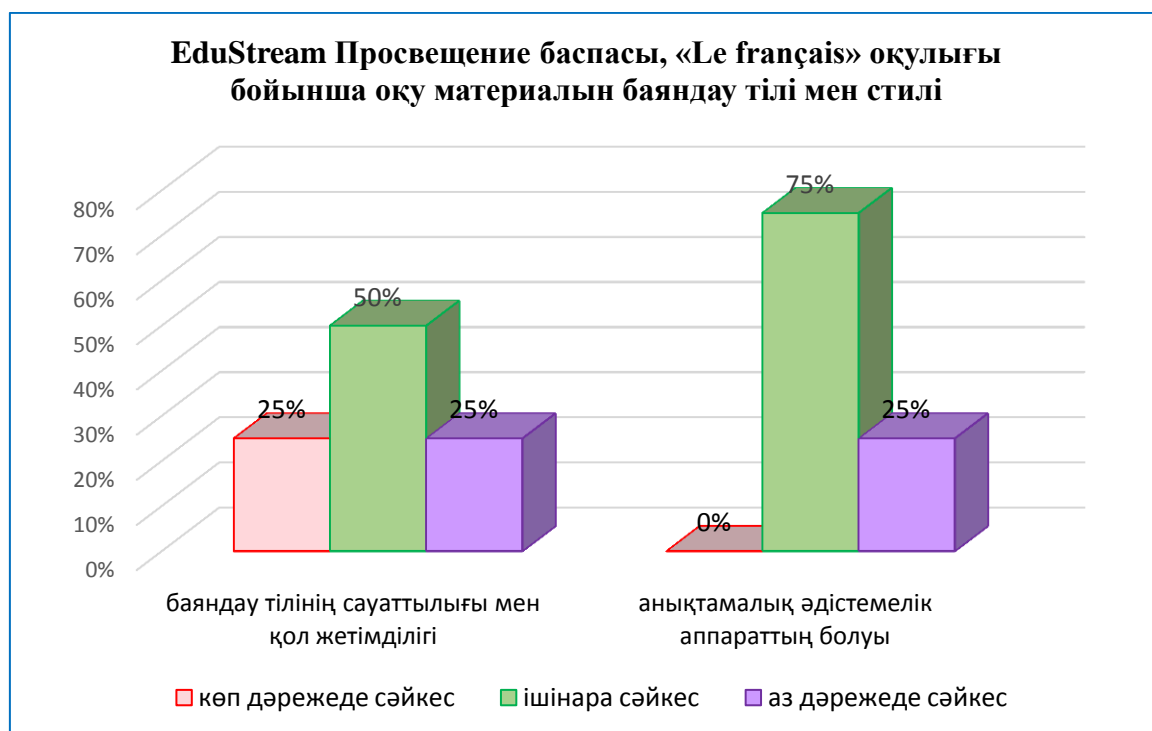
2.70-сурет

2.70-суреттен ең жоғары көрсеткіш баяндау тілінің сауаттылығы бойынша жалпы оң баға 29%, ал анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы бойынша 14% құрайтынын көруге болады.

Респонденттердің жартысы яғни 43% терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық-әдістемелік аппарат оқулықта аз деңгейде берілетіні туралы атап өтті.

EduStream Просвещение баспасы, «**Le français**» оқулығын барлығы 4 респондент бағалады. Оқу материалының баяндалу тілі мен стилі педагогтер тарапынан жақсы бағаға ие болмады. Берген бағалары 4, 3 және 2 деген баллдармен сипатталды. Жауаптары ішінара, көп дәрежеде сәйкес және аз дәрежеде сәйкес деген санттарға жіктеледі.

Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі критерийлері бойынша 1 респондент көп дәрежеде сәйкес, 2 респондент ішінара сәйкес, 1 респондент аз дәрежеде сәйкес деп бағалаған (2.71-сурет).

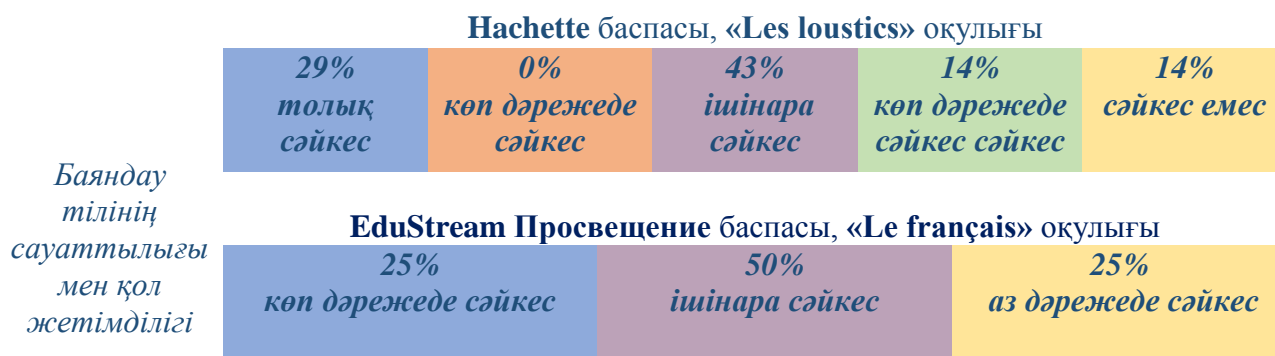

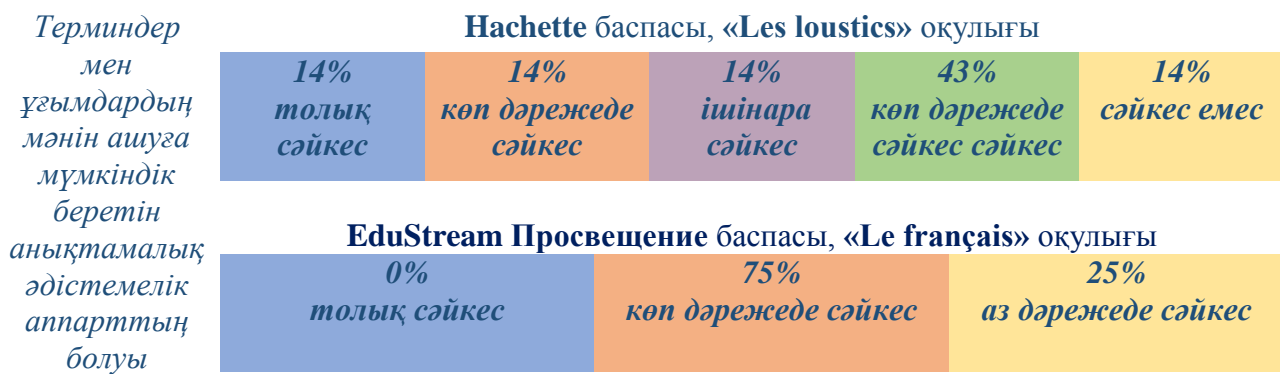
2.71-сурет

Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық әдістемелік аппараттың болуы критерийлері бойынша 3 респондент ішінара сәйкес деп және 1 респондент аз дәрежеде сәйкес деп баға берген.

2.71-суреттен педагогтердің бағасы екі параметр бойынша да талаптардың орындалуы ішінара жүзеге асырылғандығын куәландырады. Бұл параметрлер бойынша жалпы оң баға 50%/75% құрады.

Барлық екі оқулық бойынша оқу материалын мазмұндау тілі мен стилін бағалау бойынша респонденттердің жауаптарын салыстыра отырып, респонденттер осы бағытты бағалауға жауапкершілікпен қарағаны туралы **қорытынды** жасауға болады. Оқулықтардың салыстырмалы көрінісі 2.72-суретте ұсынылған.

2.72-сурет

Сонымен қорыта келгенде жоғарыда оқулықтардың құрылымы мен мазмұнын, оқулықтардың мазмұнының әдістемелік жағын, иллюстрациялық материалды, әр апробация бағыты бойынша жеке-жеке оқулықтарға оқу материалын баяндау тілі мен стилін талдау қарастырылды. Салыстырмалы сипаттамалар респонденттердің пікірлері бойынша анықталады, олардың ішінен талаптарға сәйкес келетін оқулық таңдалып алынады. Жоғарыда көрсетілген барлық талаптарға сәйкестігін анықтау үшін талдау педагогтердің бағаларынан «толығымен сәйкес келеді» және «көп дәрежеде сәйкес келеді» деген жауаптары негізінде жасалды. Оқулықтардың қойылатын талаптарға сәйкестігінің графикалық бейнесі 2.73-суретте көрсетілген.

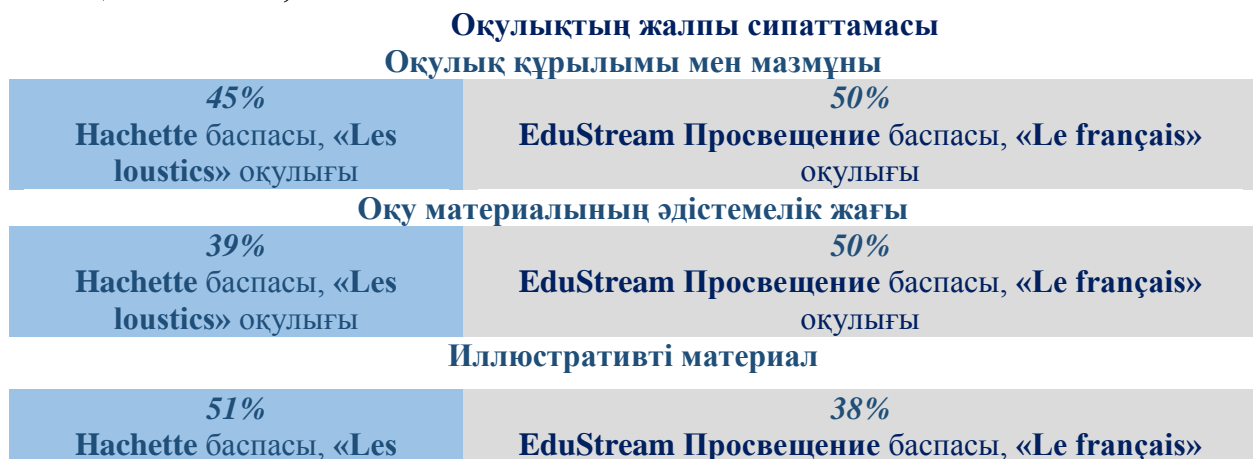
Оқулықтарды бағалау бойынша әрбір критерияны талдай отырып, келесі қорытынды жасауға болады:

✓ оқулықтың құрылымы мен мазмұны бойынша респонденттер **EduStream Просвещение** баспасы, «**Le français**» оқулығына артықшылық береді (50% педагог оң баға берген).

✓ оқу материалының әдістемелік жағынан артықшылығы **EduStream Просвещение** баспасы, «**Le français**» оқулығын көрсетті (50% оң пікірлер)

✓ иллюстративті материал бағыты бойынша **Hachette** баспасы, «**Les loustics**» оқулығы көрсетілген талаптарға сәйкес келеді (51% респондент оң баға берген).

✓ оқу материалын баяндау тілі мен стилі бағыты бойынша екі оқулық та оң бағаланып, 50%

«Ioustics» оқулығы	оқулығы
Оқу материалын баяндау тілі мен стилі	
50%	50%
Hachette баспасы, «Les Ioustics» оқулығы	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы
Оқулықтың жалпы сипаттамасы	
46%	47%
Hachette баспасы, «Les Ioustics» оқулығы	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

2.73-сурет

Оқулықтардың жалпы сипаттамасы барлық бағыттар мен өлшемдер бойынша бағалаудың *теріс үрдісін* көрсетті.

Оқулықтардың апробациясы жоғары емес нәтижелерін көрсетеді. Бірақ респонденттер оқулықтың білім алушылар оқулықтан басқа ОӘК-нің басқа компоненттерін (жұмыс дәптерін, аудиодискіні) өз бетінше пайдалана алатындай етіп құрылғанын атап өтті. Осы оқулықтың сөзсіз артықшылығы оның тәрбиелік аспектісі болып табылады: оқулықтардың алғашқы беттері оқушыларды неміс тілін оқытудың мақсаттарымен, оқулықтардың кейіпкерлерімен таныстырады, Германия мен Қазақстан, қала және ел картасы туралы алғашқы мәліметтерді алады. Жаңа оқу пәнін оқытуға тиісті көңіл бөлінеді, оқушылардың қызығушылығын және мотивациясын оятады. Бастауыш сынып оқушылары абстракттілі ойлау қабілетіне ие болғандықтан, оларға көрнекілік қажет.

2.5 Оқу-әдістемелік кешендердің талдауы

Әдістемелік нұсқау – қандай да болмасын тақырыпты зерттеудің, сабақ және іс-шара өткізудің тәртібін, логикасы мен ерекшелігін айқындайтын әдістемелік материал түрі. Әдістемелік нұсқауда жүзеге асатын іс-шараның сабақтастығына ғана емес (әдістемелік жұмыстағы секілді), жағымды тәжірибе негізінде туындаған бір немесе бірнеше жекеше әдістемені дәріптеуге ерекше көңіл бөлінеді. Әдістемелік ұсыныстардың міндеті – іс-әрекеттің (оның ішінде іс-шараның) нақты бір түріне қолдануға болатын тәсіл үлгілерін, ерекше тиімді нұсқасын насихаттау. Әдістемелік ұсыныстарда міндетті түрде бір немесе бірнеше нақты іс-шараны ұйымдастыру және өткізу туралы ұсынылып отырған әдістемені іс жүзінде сипаттайтын нұсқау беріледі.

Ұйымдастыру мәселелерін шешу жөніндегі әдістемелік нұсқау. Оның үлгі болатын нұсқаулары: қалай жасартуға болады, қиындық тудыруы мүмкін қандай жайттарды ерекше назарда ұстау қажет, техникалық және т.б. қандай құралдары пайдаланған жөн және т.б. мәселелер бойынша кеңесіп шешу. Ұсыныстар нәтижесінің келешегін болжайды: қандай міндеттерді шешуге көмегі тиеді, қатысушыларға қандай нақты әсер етеді, неге үйретеді. Мұнда біліктілігін пысықтайтын, қалаыптасқан дағдысын дамытатын басқа да жұмыс түрлері қысқаша тізбектеліп беріледі. Әдістемелік нұсқауда берілген тақырып бойынша ұсынылатын әдебиеттер тізімі, осы жұмысты

дайындау барысында пайдаланған әдебиеттер тізімі, сондай-ақ автордың аты, тегі, әкесінің аты, жазылған мерзімі; білім ұйымының Әдістемелік кеңесі, мамандар тобы және т.б. берген ішкі сараптама көрсетіледі.

Әдістемелік ұсыным – әдістемелік өнімнің кешенді түрі, жекелеген бұқаралық іс-шараларды, әдістемелік кеңестерді ұйымдастыру және өткізуді жоспарлау жөніндегі ұсыныстарды, сценарий, баяндама, көрме және т.б. жоспарларын қамтиды. Ұсынылған материалдың теориялық идеясы мен практикалық мүмкіндіктерін толықтай жақсы түсінуге септігін тигізеді.

Әдістемелік құрал – әдістемелік материалдың кешенді түрі, ол қандай да болмасын оқыту курсының немесе балаларға қосымша білім беру бағытының айрықша ерекшелігі мен әдісін, мәнін көрсететін жүйеленген материалды қамтиды. Әдістемелік құрал, ережеге сәйкес, теориялық материалдан өзге иллюстрация, сызба, диаграмма, сурет, сондай-ақ берілген тақырыпқа сай жасалған құжаттар үлгісі түрінде кеңейтілген дидактикалық материалды да көрсетеді.

Білім беру бағдарламасы – педагогтың қызмет мақсатымен, шартымен, ресурстық жабдықталуымен, арнайы мазмұнымен, әдістерімен және технологиясымен кепілдендірілген оң нәтижеге жететін тұжырымдамасын айқындайтын нормативтік құжат. Бұл – білім алушының жеке білім алу бағыты, одан өте келе ол, бағдарламаны әзірлеген педагог болжағандай, тәрбиеліліктің, білімділіктің қандай да болмасын бір деңгейіне көтеріледі.

Жұмыс дәптері – ерекше дидактикалық аппаратты иеленген білім алушының пәнді меңгеру барысында өз бетінше атқарған жұмысына ықпал ететін оқу құралы.

Әдістемелік материалдың ең көп тараған және кеңірек пайдаланатын түрлерінің бірі әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік ұсынымдар.

Әдістемелік нұсқаулар – оқыту және тәрбиелеудің едәуір тиімдірек әдістері мен түрлерін практикаға ендіруге ықпал ететін, ұсыныстар мен нұсқаулардың қысқа әрі нақты кешенін құрайтын әдістемелік басылым.

Әдістемелік нұсқаулар педагогикалық кадрларға нәтижелі педагогикалық тәжірибе мен ғылым жетістіктеріне негізделген шешімдерді жүзеге асыруға көмектесуге арналған, мұнда аталған педагогикалық ұжымның, педагогтың іс-әрекетінің ерекшелігі және жағдайы ескеріледі.

Әдістемелік нұсқаулар педагогтердің тәжірибесімен танысу, жинақтау немесе жүргізілген зерттеу қорытындысы негізінде тұжырымдалған бір немесе бірнеше жеке әдістемелік мәнін ашады. Олардың міндеті – белгілі бір топқа немесе іс-шараға (тәрбие ісі) едәуір тиімді, өнімдік нұсқауларды, әрекет үлгілерін ұсыну.

Әдістемелік нұсқауларда міндетті түрде әдісті іс-жүзінде айқындайтын бір немесе бірнеше нақты іс шараны дайындау және өткізу жөнінде нұсқау беріледі. Әдістемелік нұсқаулар қандай да болмасын тақырыпты, сабақ жүргізуді, іс шараны өткізудің ретін, логикасын және ерекшелігін анықтайтын ерекше үлгімен құрылған ақпаратты көрсетеді.

Әдістемелік нұсқаулардың кімге ұсынылатыны нақты көрсетілуі тиіс (педагогтерге, ата-аналарға, педагог ұйымдастырушыларға, сынып жетекшілеріне және т.б.) Осыған сәйкес қолданылатын әдістемелік нұсқаулардың терминологиясы, стилі, көлемі шектеледі.

Әдістемелік нұсқауларды дайындау жұмысында педагог бүкіл мазмұнын нақты мақсатына бағындыра алуы тиіс; ұсыныстың кімге арналғанын міндетті түрде көрсетуі тиіс; білім алушылар бірлестіктерінің нақты бір бөлігінің жұмысын жасарту үшін қандай алдыңғы педагогикалық технологияны қолдану жайлы ұсыныстар беріледі. Егер мәселе озат тәжірибені жинақтау болса, онда білім алушылар бірлестігіндегі немесе тұтастай мекемедегі оқу үдерісінде жетістіктерге жетудің қандай әдістемелік тәсілі мен құрамын қолдану қажеттігін көрсету қажет.

Әдістемелік нұсқауларды жазуға дайындық келесі кезеңдерді қамтиды:

- өзекті тақырыпты таңдап алу;
- таңдап алған тақырып бойынша әдебиет көздерін оқып-үйрену;
- жоспар құру;
- нақты материалдарды жинақтау;
- дайындалатын ережелер мен нұсқауларды негіздеу үшін неғұрлым тиімді, тиесілі фактілерді іріктеу;
- жұмыс мазмұнын бөлімдер бойынша бөлу.

Әдістемелік ұсыным – бұл оқытудың түрін, құралын және әдістерін, нақты сабақ тақырыбына, оқу бағдарламаларына толық курсты оқытуға қолданатын заманауи педагогикалық технологиялардың элементтерін немесе оқыту мен тәрбиелеу технологиясының өзін анықтайтын құрал.

Әдістемелік ұсыным – оқу сабағын, іс-шараны өткізу ретін логикалық құру және толығымен баяндау. Әрекет барысын тізбектей баяндау, сонымен қатар оның мақсатын, нәтижеге жету құралдарын, күтілетін нәтижелерін қамтиды және тиесілі әдістемелік кеңеспен жалғасады.

Әдістемелік ұсынымда қандай да болмасын іс-шараны өткізу жөнінде нақты материалдар беріледі, әдістемелік кеңестер және нұсқаулармен үйлеседі.

Әдістемелік ұсыным және жұмыс болуы да мүмкін. Ол педагогтердің кәсіби-педагогикалық жағынан немесе жекленген бағыттар бойынша даярлағының сапасын жетілдіруге бағытталады.

ОӘК-әрбір заттың мазмұнын, көлемін және қамтамасыз етілу деңгейін анықтау үшін қажетті оқу-әдістемелік материалдардың жиынтығы.

ОӘК мақсаты-пән мазмұны мен пәнаралық байланысты пысықтау, білім сапасын арттыру арқылы білім алушыларды оқыту жүйесін қамтамасыз ету.

ОӘК міндеттері:

- ғылым, өндіріс, IT технологиялар жетістіктерін ескере отырып, негізгі білім беру бағдарламасын меңгеруді ұйымдастыру және мазмұнын жүйелеу;
- білім беру үдерісін әдістемелік қамтамасыз ету;

- білім алушылардың білім сапасы мен тиімділігін арттыру;
- білім алушыларға оқу материалын меңгеруде әдістемелік көмек көрсету;
- білім алушылардың білімін бақылау және өзіндік оқу жұмысын тиімді жоспарлау және ұйымдастыру;
- бастауыш сынып мұғалімдеріне Педагогикалық шеберлікті жетілдіруде көмек көрсету.

Ең алдымен, әрбір оқулық бойынша ОӘК-ның болуы анықталды, оған әдістемелік нұсқаулық, жұмыс дәптері және CD-диск кіреді. Бұл қосымша кешендерді барлық педагогтер алмаған.

Оқу-әдістемелік кешендер респонденттермен оларға қойылатын әдістемелік басшылыққа және жұмыс дәптеріне қойылатын талаптарға сәйкес бағаланды.

Әдістемелік басшылыққа қойылатын талаптар:

- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы;
- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстардың болуы;
- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар:

- оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі;
- әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы;
- сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық).

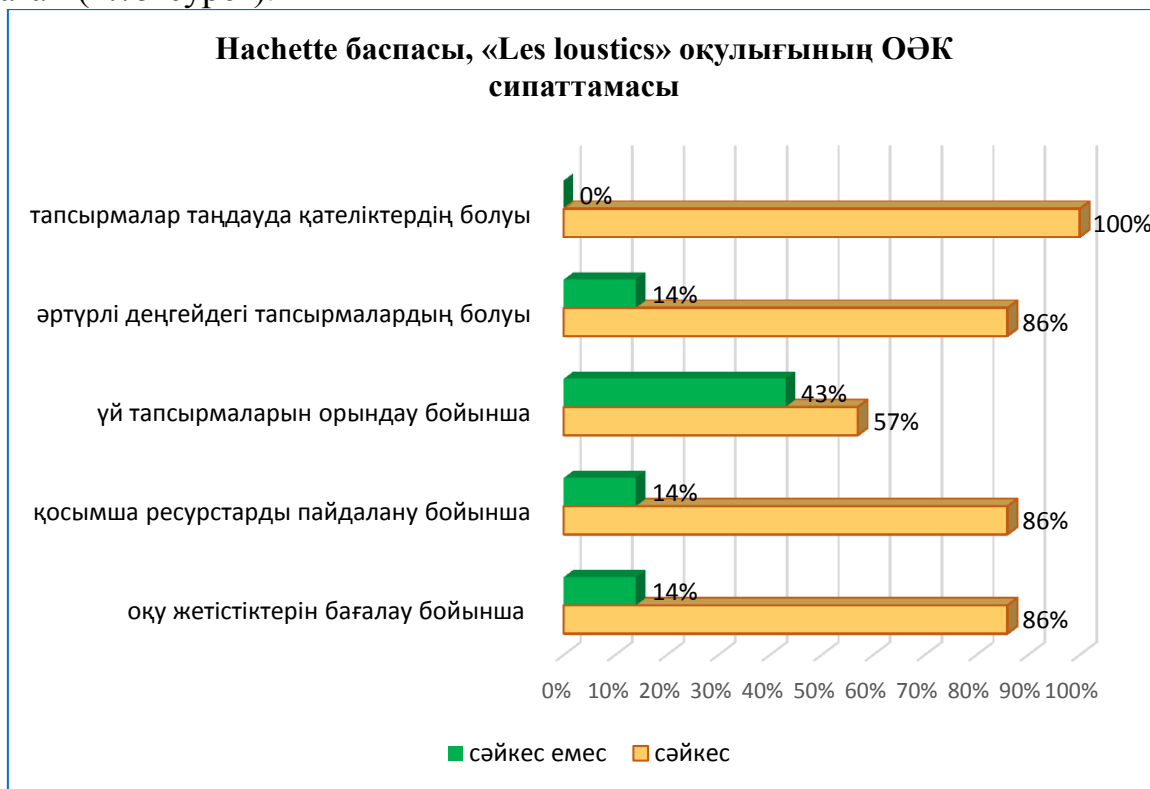
Hachette баспасы, «**Les loustics**» оқулығына қосымша берілген ОӘК туралы педагогтер пікір келесі көріністі таптығ барлығы 7 респондент қатысты:

- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың бар екендігін 86% педагог (6 респондент) растаса, 14% педагог (1 респондент) жеткіліксіз немесе жоқ деген пікір білдірді;
- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстарды 86% педагог (6 респондент) жақсы берілген деп санаса, 14% педагог (1 респондент), жеткіліксіз деңгейде деп санайды;
- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстарды 57% педагог (4 респондент) растаса, 43% педагог (2 респондент) жоққа шығарды;
- оқу бағдарламасына сәйкестікті 100% педагогтер растады.

Жалпы әдістемелік басшылыққа қойлатын талап орташа есеппен 67% расталып отыр. Демек бұл басапаның ОӘК оң бағаланды деген қорытынды шығады.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар, яғни оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың,

сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалар 100% берілген, сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателіктер жоқ деп 100% бағалаған (2.75-сурет).

2.75-сурет

EduStream Просвещение баспасы, «**Le français**» оқулығына қосымша берілген ОӘК туралы педагогтер пікір келесі көріністі тапты:

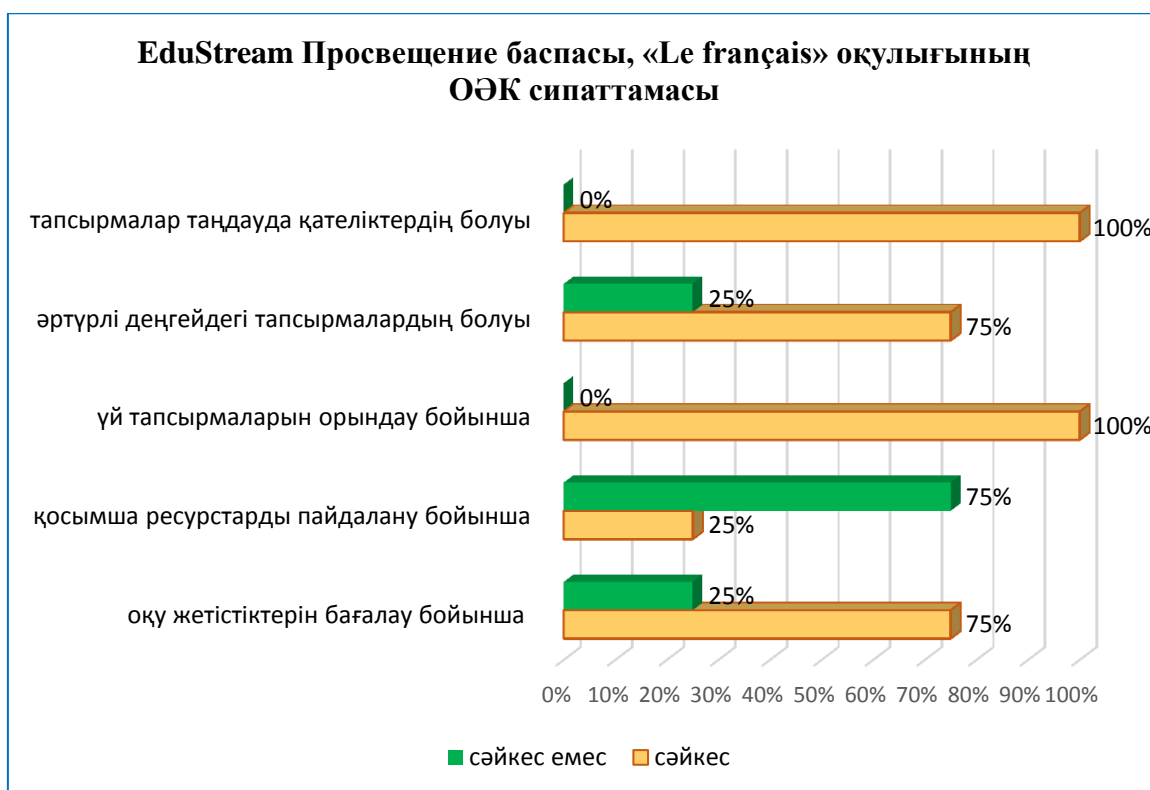
- білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың бар екендігін 75% педагог (3 респондент) растаса, 25% педагог (1 респондент) жеткіліксіз немесе жоқ деген пікір білдірді;

- қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстарды 25% педагог (1 респондент) жақсы берілген деп санаса, 75% педагог (3 респондент), жеткіліксіз деңгейде деп санайды;

- үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстар оқулықта жақсы көрсетілген және талаптарға сәйкес деп 100% (4 респондент) растады;

Жалпы әдістемелік басшылыққа қойлатын талап орташа есеппен 66% расталып отыр. Демек бұл басапаның ОӘК оң бағаланды деген қорытынды шығады.

Жұмыс дәптеріне қойылатын талаптар, яғни оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуын растаған 75% педагог, ал жоққа шығарған 25% педагог. Сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық) туралы барлық педагогтер бір ауыздан 100% сәйкестікті көрсетті (2.76-сурет).

2.76-сурет

ОӘК жалпы қызықты құрылған. Барлығы әдемі, көптеген суреттер. Алфавит, әріп тіркестері, дифтонгалары бар карточкалар жиынтығы қоса беріледі, бұл сабақта кейбір жұмыс түрлерін жеңілдетеді. Әр түрлі тапсырмалар бар баспа негізінде жазулар бар. Кітап соңында мұғалім үшін QR-коды бар оқулық аудио және жұмыс дәптерінде аудио үшін. (2.76-сурет).

Апробацияға қатысқан екі оқулықтың қосымша материалы оқу-әдістемелік кешенінің сипаттамасы бойынша мынадай қорытында жасауға болады:

✓ білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы: 86%/75%

✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстардың болуы: 86%/25%

✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы: 57%/100%

✓ әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды дамытуға тапсырмалардың болуы 86%/75%

✓ сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстылық) 100%

Талдау нәтижесі бойынша ОӘК талаптарының орындалуы туралы жалпы оң үрдісті байқалады. Салыстырмалы көрініс 2.77-суретте көрсетілген.

**1-сыныптардағы француз тілі оқулықтарының ОӘК жалпы сипаттамасы
білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық
ұсыныстардың болуы**

ӘДІСТЕМЕЛІК НУСҚАУЛЫҚ

86%	75%
Hachette баспасы, «Les loustics»	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстардың болуы

86%	25%
Hachette баспасы, «Les loustics»	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы

57%	100%
Hachette баспасы, «Les loustics»	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

оқу бағдарламасына сәйкестік

100%	100%
Hachette баспасы, «Les loustics»	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

**әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың, сын тұрғысынан ойлауды
дамытуға тапсырмалардың болуы**

86%	75%
Hachette баспасы, «Les loustics»	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы

100%	100%
Hachette баспасы, «Les loustics»	EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулығы

ЖҰМЫС ДӘПТЕРІ

2.77-сурет

Hachette баспасы, «Les loustics» EduStream Просвещение баспасы, «Le français» оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешені мазмұнының толық талдауы апробацияға қатысқан педагогтердің жеткілікті деңгейде жақсы бағалап оң баға берді, сондай-ақ таладау нәтижелері айтарлықтай деңгейде сәйкессіздіктер бар деген **қорытынды** жасауға болады.

3. ПИЛОТТЫҚ МЕКТЕПТЕРДІҢ 1-СЫНЫПТАРЫНДА «ФРАНЦУЗ ТІЛІ», «НЕМІС ТІЛІ» ОҚУ ПӘНДЕРІ ОҚУЛЫҚТАРЫ МЕН ОӘК-НІҢ АПРОБАЦИЯ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

Мониторингтік зерттеу 1-сыныптарда «неміс тілі», «француз тілі» пәндері бойынша оқулықтардың құрылымы мен мазмұны туралы мұғалім корпусының ұстанымын анықтауға бағытталған.

1-сынып білімалушыларына арналған оқулықтарды егжей-тегжейлі талдау және оқу-әдістемелік кешенді (ОӘК) зерделеу бойынша жұмыс жүргізілді.

Кешенді мониторингтік зерттеу нәтижелері әлеуметтік-маңызды болып табылады, себебі білім беру процесінің барлық субъектілері (мұғалімдер, оқушылар, ата-аналар) қамтылған. Барлық бастапқы материалдар өңделіп, диаграммалар мен кестелер түрінде ұсынылды, зерттеудің дұрыстығы үшін сауалнамалар, фокус топтарының сауалнамалары қоса беріледі.

Осы жобада ұсынылған ақпарат педагогтарға, сарапшыларға пайдалы болуы мүмкін.

1-сыныпқа арналған пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес оқу пәні бойынша білімнің, іскерліктің, дағдылардың мазмұны мен көлемін анықтайтын оқу-нормативтік құжат болып табылады. Оқулықтардың мазмұны «неміс тілі», «француз тілі» пәндері бойынша Үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкес болуы тиіс.

Оқу бағдарламаларына сәйкес авторлар «спиральдік» принцип бойынша оқу тапсырмаларын әзірлеуі тиіс, оған сәйкес оқыту мақсаттарының көпшілігі біртіндеп тереңдетумен, күрделендірумен және олар бойынша білім мен дағдылар көлемін арттырумен қайта қаралады. Оқу материалының мазмұнында оқу жылы ішінде бағдарлама бөлімдерін зерделеу дәйектілігін анықтайтын ұзақ мерзімді жоспарға сәйкес оқыту мақсаттарын іске асыруды ескеру қажет. Тиісінше оқу материалының мазмұнында оны зерделеу барысында оқыту мақсаттарын жүзеге асыру арқылы күтілетін нәтижелер тұжырымдалуы тиіс. Оқу материалы білім беру құндылықтарының өзара байланысы мен өзара шартталуына негізделген: «қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік», «құрмет», «ынтымақтастық», «Еңбек және шығармашылық», «ашықтық», «өмір бойы білім беру» және нақты пәнді оқыту мақсаттарының жүйесімен мектептен «шығу» нәтижелеріне негізделген тәрбие мен оқытудың бірлігі принципін қамтамасыз етуі тиіс.

Тілді оқытудың негізі болып табылатын, *коммуникативтік тәсіл* әр оқу пәнінің құралдарымен білім алушылардың сөйлеу әрекетін дамытудың жетекші принципі ретінде қарастырылады, яғни әр түрлі оқу жағдайларында білім мен дағдылармен алмасу, тілдік және сөйлеу нормалары жүйесін дұрыс пайдалану. Сондықтан оқулықтардың мазмұны білім алушылардың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруға бағытталуы тиіс.

Осылайша, оқу материалының мазмұны Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес келген жағдайда, педагог білім беру процесіне қатысушылардың белсенділігін ынталандыратын және қамтамасыз ететін орта құруға, олардың білім беру қажеттіліктерін жүзеге асыруға, практикалық бағдарға, өнімді, ізденіс және шығармашылық қызмет технологияларын пайдалануға ықпал ететін сабақтардағы педагогикалық тәсілдерді пайдаланады.

1-сыныптарда «Неміс тілі» және «Француз тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациядан өткізуге барлығы 5 баспа қатысты, оның ішінде 2 баспа француз тілі бойынша, ал 3 баспа неміс тілі бойынша

Пилоттық мектептердің пән мұғалімдерінің қатысуымен алғашқы материалдарды талдау негізінде оқу пәндерінің оқулықтары бойынша ұсыныстар берілді:

1. Hueber Verlag баспасы, «Jana und Dino» оқулығы

➤ Сөздердің лексикалық қорын кеңейту, лексикалық бірліктердің көлемі жеткілікті деңгейде әртүрлі емес.

➤ Егер ол бар болса, сабақтарға бейне материалдарды әзірлеу немесе ұсыну.

➤ 3.1-кестеде оқулыққа жалпы ұсынымдама берілген.

3.1-кесте. Hueber Verlag баспасы, «Jana und Dino» оқулығы бойынша ескертулер мен ұсыныстар

№	Оқулық	Ескерту	Ұсыныс
1.	“Jana und Dino” Stefani Fischer Manuela Georgiakaki Michael Priesteroth	<ul style="list-style-type: none"> • Оқу және жазу қарастырылмаған. • Елтану материалын үлкен көлемде енгізу орынсыз. • Түйінді сөздерді көп мөлшерде беру. • Қазақ мектептері үшін тапсырмалар әзірлеу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Алфавитті енгізумен «Әріптер әлемі» бөлімін қосуды қарастыру. • Шағын көлемде оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру үшін жаттығулар енгізу. • Бейнематериалдарды көбейту (орыс тіліне аударылған дұрыс). • Тақырыптарға сәйкес жаттығулар жасау.
2	«Jana und Dino» Micheal Priesteroth ОӘК	<ul style="list-style-type: none"> • Әдістемелік басшылық жоқ, тақырыптық жоспарлар жоқ. • Дидактикалық карточкалар мен дискілер жоқ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Әдістемелік нұсқаулықтардың қажеттілігі. • Бейне материалдарға қажеттілік. • Толық кеңейтілген сабақ жоспарын қосу. • Дидактикалық материалдың көлемін арттыру.

2. EduStream Просвещение баспасы «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы

❖ Оқулық оқу материалымен жүктелген, бірақ сөйлеу дағдыларын дамытуға арналған жаттығулар, формативті бағалауға арналған тапсырмалар, лексика мен оқушылардың өзін-өзі бағалауына арналған стикерлер бар тапсырмалар жоқ.

❖ Аудиоматериалдарды түрлендіру, өйткені респонденттердің айтуы бойынша олар білім алушылардың жас ерекшеліктерін және оқу мүмкіндіктерінің саралануын ескермегенде анық емес.

❖ Ән, ойын элементтерін қосу, өйткені олардың болмауы мұғалімді оқулыққа қарамауға және өздерінің қалыптасып қалған жаттығуларын, оқыту тәсілдерін ұсынуға мәжбүр етеді.

❖ Ауызша диалогтық сөйлеудің озық дамуын, қабылдаудың, зейіннің және есте сақтаудың еріксіз сипатын автоматтандыруды қалыптастыру сияқты ерекшеліктерді ескеру. Сондықтан жиі, әр түрлі формада қайталау және бекіту қажет, бірақ оқулықта білім алушылардың осы ерекшеліктерін ескермей материал ұсынылады.

❖ Қайталанумен, ойын тапсырмаларын пайдаланумен қамтамасыз етілетін тілдік материалды (лексикалық бірліктермен, типтік фразалармен, жеке грамматикалық құбылыстармен, сөйлеу клишелерімен) меңгеру үшін жаттығулар мен тапсырмаларды түрлендіру, өйткені оқушыларға жағымды эмоциялық әсер пәннің жаңалығы, жарқын, көркем көрнекілік құралдары, жарыс, ойын, өлеңдерді, әндерді қолдану және т. б. сияқты тәсілдерді пайдалану.

❖ Оқулық пен ОӘК оқу жылының басында ұсыну

❖ Сюжеттік-ойын ұйымдастыру әрекеті негізінде оқыту мазмұнын әзірлеуді ОӘК-ге қосу

❖ Қосымша материалдарға сілтемелер ұсыну.

❖ Терминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық-әдістемелік материалды қосу.

❖ Мұғалім үшін Әдістемелік нұсқауға тілдік пәндерді бағалау бойынша әдістемелік ұсыныстар мен тапсырмалар үлгілерін енгізу.

❖ Жалпы ұсынымдар 3.2-кестеде көрсетілген.

3.2-кесте. EduStream Просвещение баспасы, «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» оқулығы бойынша ескертулер мен ұсыныстар

Оқулық	Ескерту	Ұсыныстары
1. Deutsch Lehrbuch М.А. Лытаева О.В. Гутброд Н. Козлова В. Расумова	Алфавитті зерттеу бойынша материалды беруде жүйелі тәсіл жоқ. Алфавиттің өзі 62-63 Б. ұсынылған, бұл балаларға жұмыс істеуге ыңғайсыз.	1. Әрбір бөлімнің соңында өткен материалды тексеру үшін тест. 2. Өкінішке орай, бірінші сынып оқушыларының жас ерекшеліктері, оқу материалын қабылдаудың әртүрлі деңгейі ескерілмеген (ерте бала бақшаға немесе дайындық сабақтарына қатысатын балалар және дайындық минимумы жоқ балалар).
2 Deutsch Arbeitsbuch	Оқулықтың басында әліпбиді орналастыру ұсынылады. Тәжірибе көрсеткендей, тақырыптық материалдың күрделілік дәрежесі білім алушылардың оқу дағдыларының деңгейінен жоғары. Тіл үйренудің коммуникативтік бағыты бар,	3. Ойын технологиясы жеткіліксіз, балалардың неміс тілін үйренуіне байланысты оқулық әліпбиден емес, мотивациялық ойын материалдарынан, оқушылардың коммуникативтік дағдыларын үйрету үшін бастау керек.

	өйткені оқушылардың тілін дамытуға, олардың сөйлеу қызметінің барлық нысандарын жетілдіруге бағынады.	4.Қағаздың сапасын жазу жұмыстарына бейімдеу. Диск сапасын жақсарту; Кейбір тақырыптарды зерттеу үшін DVD-ге бейне материалдарды, лексикалық материалды зерттеу және өңдеу карточкаларын, постерлерді қосуға болады.
1.Deutsch Lehrerhandbuch 2.CD- Arbeitsbuch 3.CD-i-eLehrbuch		

3. «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, «Fabuli» оқулығы

Оқу материалының мазмұнын Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес қайта қарау керек, өйткені оқулықта сөйлеу әрекетінің бір түрі «оқылым» басынан басталады.

Тапсырмалар бастапқыда оқуды білдіреді, олар неміс тілінде жазылған, бірақ осы оқулық бағдарламасы бойынша соңғы әріп 66-шы сабақта оқытылады.

Бірінші жартыжылдықтың оқу материалы көрнекі және есту дағдыларын дамытуға бағытталуы тиіс: яғни сөздер мен сөйлемдерді есту арқылы қабылдауға, картинкалар бойынша жаттауға, әндер мен рифмовкаларды тыңдауға үйрету. Екінші жартыжылдықта баспа әріптерін енгізу керек.

2-сыныпта бастау, жазу қиындықтары болмауы үшін жылтыр емес қағазға басып шығару керек.

Оқулық және жазба өте әдемі, қызықты тапсырмалар. Оқу материалының мазмұнын юлім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес қайта қарау. Көптеген грамматикалық нюанстар, олардың білімі осы жаста қабылдау қиын. Көптеген тақырыптар, лексикалық және грамматикалық материалдар. Лексикалық тақырыптар әр тақырыпқа орта есеппен екі сабақтан келеді. Алты жастағы балаларға қысқа уақыт ішінде көптеген жаңа сөздерді есте сақтау қиын. Лексикалық тақырыптардың санын және зерттеу үшін оларға ұсынылатын материалды қысқарту керек.

Бұл жұмыс түрі үшін ұсынылатын Материал өте күрделі және көптеген тапсырмаларды құрайды. Сондықтан бұл бөлім үшін және тоқсан үшін жиынтық бағалауды өткізу кезінде қиындықтар туғызды, өйткені оларды жиынтық бағалауды өткізу кезінде оқушылар меңгерген білімге бейімдеуге тура келді.

Жазуда және оқуда кейбір қиындықтар болды. Барлық балалар оқу жылының басында ана тілінде оқи алмайды, ал оларға шет тілінің әліпбиін

(баспа және бас әріптер) меңгеру ұсынылды. Педагогтар әліпбиді оқыту бойынша тапсырмаларды екінші оқу жылына қалдыруды ұсынады, оқу және жазу дағдыларына оқыту типтік оқу бағдарламасында көзделгендей.

📌 ОӘК сөздер мен мәтіндерді оқу және түсіну әдістерін дамыту үшін көп ойындар әзірлеу.

📌 Кітаптың соңында мұғалімге оқулықта және жұмыс дәптерінде аудио үшін QR коды бар. Бұл файлдар жүктеуге арналмаған. Бұл дыбыс файлдарын ойнату кезінде белгілі бір қиындықтарды тудырады.

📌 3.3-кестеде жалпы ұсыныстар көрсетілген

3.3-кесте. «Көкжиек-Горизонт» ЖШС баспасы, «Fabuli» оқулығы бойынша ескертулер мен ұсыныстар

Оқулық	Ескерту	Ұсыныстар
<p>«Көкжиек-Горизонт» ЖШС Алматы, 2019</p> <p>Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі Singrit Xanthos-Kretzschmer Jutta Douvitsas-Gamst</p> <p>Назира Оспанова</p> <p>Бейбіт Жұмабекова. Оқулық №1 «Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>2. Оқулық №2 «Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>3.»Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>4. Жұмыс дәптері №1 «Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>5. Жұмыс дәптері №2 «Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>6. Жұмыс дәптері №3 «Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>7. Жұмыс дәптері №4 «Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі»</p> <p>8.»Fabuli. Қазақстан үшін неміс тілі» - «Zug mit Buchstaben».</p>	<p>ОӘК-нің барлық компоненттері өзара тәуелді және бір-бірін толықтырады.</p> <p>ОӘК түрлі-түсті және жарқын безендірілген-суреттер, схемалар, кестелер, жарқын қаріптер - бұл компоненттер материалды жақсы меңгеруге, тақырып аясында оқушылардың ой-өрісін кеңейтуге ықпал етеді.</p>	<p>1. Алфавит әріптерімен танысқан кезде алдымен балалар баспа әріптерін жазады, осы әріптермен сөздерді көшіреді, ал жұмыс дәптерінің соңында бас әріптер беріледі.</p> <p>Алайда, оқу бағдарламасында да, мұғалім кітабында да оқушыларды қандай мерзімде бас әріптермен жазуға үйрету керек екені көрсетілмеген, бір мезгілде жазба мен баспа және бас әріптермен оқу мүмкін емес.</p> <p>Мүмкіндігінше әріптердің бас түрі енгізілсін. Алфавит әріптерін жазу түрін нақтылау керек – бас немесе баспа.</p> <p>2. Бұған дейін неміс тілі 1-4 сыныптарда оқылмауына байланысты, осы ОӘК-мен жұмыс істеу бойынша мұғалімдерге арналған оқыту семинар-тренингін ұйымдастыру және өткізу қажет деп санаймын.</p> <p>3. Білім алушылардың жас топтарын ескере отырып, шет тілін үйрену үшін әртүрлі және қызықты тапсырмаларды енгізу.</p> <p>4. Тапсырмаларды мұғалімдер ғана емес, оқушылар мен ата-аналардың жұмысын жеңілдететін аудио жазбалары бар CD-дискілермен, бейнематериалдармен толықтыру.</p> <p>5. Тапсырмаларды азайту, бір</p>

1-сыныпта апробацияға қатысқан «француз тілі» оқу пәні бойынша оқулықтарға ұсыныстар жазбас бұрын, педагогтердің осы оқулықтар мен ОӘК апробациясына белсенді қатысқанын, олар бойынша нақты әрі әділ пікірлер мен баға бергенін атап өткен жөн.

1. Hachette (Français langue étrangère) баспасы, «Les Loustics» оқулығы

✓ Білім алушылардың жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкес оқу материалының мазмұнын қайта қарау

✓ Оқулықта «қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік» сияқты білім берудің базалық құндылықтарын қалыптастыруға материалдар жеткіліксіз болғандықтан, қазақстандық компонентті күшейту және көркем көрсету

✓ Қосымша ресурстарға сілтемелерді қарастыру.

✓ Ұсынылған CD-дискіде оқу материалы бойынша бейнежазбалар болған жоқ. Оқулықта кішкентай мәтіндер бар, олардың кейіпкерлері Француз аттары бар балалар, бірақ дискілерде бұл мәтіндер ұсынылмайды және осы мәтіндерге тапсырмалар жоқ.

✓ Осы оқулық бойынша ретсіз орналасқан аудиоматериалдардың сапасын жақсарту, әдістемелік дұрыс ресімделмеген. Мәтіндік материалдар өте аз. Оқулықта негізінен аудиожазбалар берілген, бірақ бірінші сынып оқушыларының тыңдау дағдылары жоқ.

✓ Оқыған бөлім бойынша бақылау сұрақтары мен тапсырмаларын қарастыру

✓ Оқулыққа және жұмыс дәптеріне әртүрлі деңгейлі тапсырмалар мен жаттығуларды әзірлеу және қосу

✓ Әдістемелік нұсқаулықта оқу жетістіктерін бағалау, қосымша ресурстарды (сілтемелерді) пайдалану, үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстар беру.

2. «Просвещение» EduStream баспасы, Le français (pour le Kazakhstan 1 classe) оқулығы

✓ Оқу материалының 1-сынып оқушыларының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігін есепке алу

✓ Қазақстандық компонентті Наурыз мерекесінде ғана емес, толық көлемде ұсыну.

✓ Өмірлік жағдаяттар мен жағдайларға байланысты жаттығулар мен тапсырмаларды әзірлеу

✓ ОӘК CD-дискісіндегі аудиожазбалар сапасын жақсарту, өйткені олар нашар сапамен және сабақ жүйелілігінің бұзылуымен болды.

✓ Қосымша ресурстарға сілтемелерді қарастыру

«Неміс тілі» және «Француз тілі» пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясына қатысқан педагогтар білім алушылар мен ата-аналар жаңа шетел тілін үйрену туралы ақпаратты жігерлене қабылдап, ата-аналар

балаларының осы пәндерді оқуына келісімдерін білдірді. Педагогтер білім алушылар топта жұмыс істеуге үйренді, командалық жұмыс білім алушыларға өз мүмкіндіктері мен қабілеттерін көрсетуге мүмкіндік береді деп санайды.

Жоғарыда көрсетілген ұсыныстардан басқа, әрбір оқулық бойынша педагогтардың пікірлері мен бағаларының негізінде анықталған оқулықтардың құрылымы мен мазмұны, әдістемелік жағы, ОӘК мазмұны бойынша педагогтар барлық оқулықтар мен **ОӘК бойынша жалпы ұсыныстар айтты.**

- «Спиральдік» принципі бойынша оқу тапсырмаларын әзірлеу;
- ҰМЖ-ке сәйкес оқыту мақсаттарын іске асыруды есепке алу;
- қазақстандық компонентті қамтамасыз ету
- Коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру
- Неміс тілі мұғалімдерінің біліктілігін арттыру курстарын «неміс тілін оқытудағы білімнің жаңартылған мазмұны», «БЖБ және ТЖБ тапсырмаларын құрастыру», «ОМЖ, ҚМЖ-ға белгілі талаптарды әзірлеу» тақырыбы бойынша онлайн-форматта өткізу, мүмкіндігінше демалыс уақытында

- Әдістемелік нұсқаулыққа мұғалімдер үшін БЖБ және ТЖБ үлгілерін енгізу

- Жыл қорытындысы бойынша немесе жаңа оқу жылының басында мұғалімдердің практикалық жұмыс тәжірибесінен авторлық әдістемелер, әзірлемелер, ұсынымдар презентациясымен конференция ұйымдастыру

- Оқулықтардың авторлық тобынан оқыту семинарын өткізу
- Өздігінен білім алуға ұмтылу, неміс тілін оқыту әдістемесі бойынша вебинарларға қатысу

- Тілдік семинарларға, тіл тасымалдаушылармен тренингтерге үнемі қатысу, өйткені шет тілі мұғалімдеріне тілдік орта мен тіл тәжірибесі қажет.

Еліміздің педагогтары үшін 4 тоқсан қашықтықтан оқытумен басталды.

Оқу үрдісінің әрбір қатысушысында төртінші тоқсанда қашықтықтан оқыту туралы өз ойлары мен пікірлері болды. Неміс тілі мұғалімдері 3 тоқсан бойынша жиынтық бағалау оқушылардың оқу материалдарын жақсы меңгергенін және жалпы қашықтықтан оқыту жағдайында тілді оқытуда қиындықтар болмағанын анықтады. Қашықтықтан оқыту кезінде топпен және сыныптармен, сондай-ақ әрбір отбасымен байланыс орнатылған (сурет. 3.1).

Педагогтар балалармен бірге мультипликациялық фильмдерді көру үшін қашықтықтан оқыту форматын пайдаланды, неміс және француз тілдерінде балалар әндерін жаттады, ашық хаттар мен суреттер жасауды үйренді. Шетел сөздерін зерттеумен аппликация жасау өте белсенді нысаны болды.

Осы форматтағы бірінші сынып оқушыларына оқу үдерісіне белсенді қатысқан ата-аналар үлкен қолдау және көмек көрсетті.

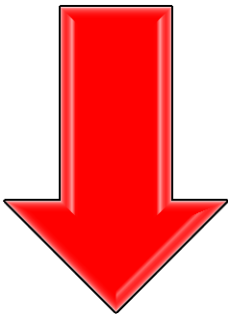
Педагогтерден өте тиімді кері байланыс білім беруде күмәнсіз және баға жетпес рөл атқарды.

Қашықтықтан оқыту кезінде кейбір білім алушылар классикалық сабақ кезінде көрсете алмаған қабілеттерін ашты, себебі педагогтар әрбір оқушыға жеке жұмыс кестесін бөлді.

Сонымен қатар, педагогтар қашықтықтан оқыту форматындағы оқу тапсырмаларын дайындау, тексеру, іздеу кезінде көп уақытты көрсетті, өйткені білім алушылардың оқу материалын меңгермеуі алаңдаушылық тудырды.

Қашықтықтан оқыту жағдайында тілді оқыту туралы педагогтардың пікірі

Артықшылықтары:

-
- өз-өзіне сенімсіз балалармен жеке жұмыс істеуге мүмкіндік бар
 - ауызша жауап алатын және шығармашылық және жазбаша тапсырмаларды жіберетін ата - аналар өз балаларының дайындық деңгейін үнемі хабардар етеді
 - жалпы топта тапсырмаларды түсіндіре отырып тапсырмалар қойылады-кері байланыс бар

Кемшіліктері:

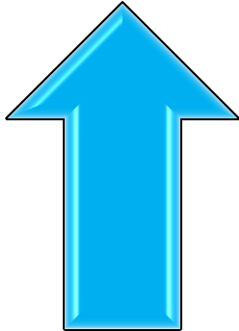
- педагогтарда талдау және бағалау, мотивациясы бар, анимациялық роликтерді, жаттығулардың қолжетімді түрлерін іздеумен дайындалу және орындалуын тексеруге тым көп уақыт кетеді - білім алушылармен жеке қарым-қатынас жоқ
-

Рисунок 3.1

Графикалық суретте педагогтер қашықтықтан оқытудың артықшылықтарын көрсетті, бұл қашықтықтан оқыту тілді табысты оқуға әсер етпейді, яғни кез келген форматта тілді оқыту педагогтың кәсіби құзыреттілігіне байланысты.

ҚОРЫТЫНДЫ

Мониторинг бақылау жүйесінің құрамдас бөлігі болып табылады, ол алынған нәтижелерді ескере отырып, оқу бағдарламаларын, оқулықтарды, ОӘК перспективаларын әрі қарай болжау және жетілдіру үшін ақпаратты жинау, сақтау, талдау және пайдалану арқылы білім беру процесінің сапасын үнемі бағалауы тиіс. Оқулықтар мен ОӘК апробациясына мониторинг жүргізу әдістемесі білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында оқушыларды оқытудың табыстылығын бағалауға мүмкіндік береді.

Аналитикалық материалда апробация процесін мониторингілеудің негізгі процедуралары, оның функциялары, әдістері мен құралдары ғана емес, мектепті басқару жүйесіндегі орны да көрсетілген.

Мониторингтің міндеті бастауыш білім беру жүйесінде білім беру саясатының тиімді жұмыс істеуі үшін осы сөздің кең мағынасында қандай да бір қолайсыздық, қауіптілік туралы ескерту болып табылады. Сонымен қатар, қауіп төндіретін өзгерістердің пайда болу фактісін белгілеу ғана емес, атап айтқанда, жағдай қайтымсыз болуы мүмкін болғанға дейін ол туралы ескерту. Осылайша оқиғалардың ықтимал деструктивті дамуын болдырмау немесе азайту мүмкіндігі жасалады.

Оқу құралында критериалды бағалау жүйесі бойынша педагогтердің жұмысы кезіндегі қиындықтар мен қиындықтар қарастырылды. Бұл бағалау жүйесі мұғалімдерге Сапалы нәтиже алуға ықпал ететін критерийлерді дербес әзірлеуге, сондай-ақ бағалаудың түрлі тәсілдері мен құралдарын қолдануға мүмкіндік берді.

Респонденттер өздерінің шәкірттері осы бағалау жүйесі аясында ойлау қызметі мен қабілеттерін өз түсінігін білдіру үшін пайдаланады, оқытудың өз нәтижесін болжайды, рефлексстерге қатысады, өздерін және өз құрдастарын бағалайтынын, сондай-ақ нақты міндеттерді шешу үшін білімдерін пайдаланатынын көрсетті.

Әзірленген оқу құралында мониторинг нәтижелерін өңдеу процесін оңтайландыру құралдары ұсынылған, білім алушының білім беру үдерісінде жылжу процесі мен нәтижесін қадағалау кезеңдері сипатталған. Әзірленген практикалық ұсынымдар, білім беру жүйесінің қызметкерлері үшін апробация мониторингінің ұсынылған әдіснамасы қолданбалы мәнге ие.

Ұсынылып отырған аналитикалық материал пилоттық мектептердің нақты білім беру процесі жағдайында оқулықтар мен ОӘК енгізу сапасы мен тиімділігін бағалау және білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында оқыту процесінің барлық құрамдас бөліктерін одан әрі жетілдіру үшін негіз болады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Білім мен ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;
2. БҒМ 2019 жылғы 26 шілдедегі № 334 бұйрығына сәйкес «неміс тілі», «француз тілі» оқу пәндері бойынша үлгілік оқу бағдарламалары;
3. ҚР БҒМ 2012 жылғы 24 сәуірдегі «Оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу-әдістемелік құралдарды дайындау, сараптау, сынақтан өткізу және мониторинг жүргізу, басып шығару жөніндегі жұмысты ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» № 344 бұйрығы;
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 24 шілдедегі «Оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу-әдістемелік құралдарды дайындау, сараптау, сынақтан өткізу және мониторинг жүргізу, басып шығару жөніндегі жұмысты ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» № 344 бұйрығы;
5. ҚР БҒМ 2016 жылғы 27 желтоқсандағы «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 24 шілдедегі № 344 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы» №720 бұйрығы;
6. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 3 сәуірдегі № 157 бұйрығымен бекітілген Бастауыш мектептің оқу бағдарламаларын апробациялау және енгізу туралы ереже;
7. Имангожина О.З, университет Астана «Основные направления развития теории школьного учебника»
8. Давыдов А.В. «Апробация УМК как одна из форм развития профессиональной компетентности учителя»
9. Шогенов Ахмет «Экспертиза школьных учебников»
10. Шалов В.И. «Создание системы апробации новых учебных материалов»
11. Реморенко И. «Экспертиза учебных изданий»

1-қосымша

**Оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК апробациясы бойынша аймақтардың кураторларының тізімі
«Неміс тілі», «Француз тілі»**

№	Өңір	Аты-жөні	Қызметі	Телефон	e-mail
1	Нұр-Сұлтан қаласы	Айгараева Раушан Ратовна	Білім беруді модернизациялау орталығының әдіскері	8 778 229 07 05 8 707 279 07 05	raushan- aigarayeva@mai.ru
2	Шымкент қаласы	Косыбаева Улжан Ернарқызы	Шет тілі пәні бойынша әдіскер	8 702 825 47 46	janka_280281@mail.ru
3	Ақтөбе облысы	Искендерова Аяш Абдимахановна	Облыстық ғылыми-практикалық орталық әдіскері	8 702 866 70 76	iayash@mail.ru
4	Атырау облысы	Адилова Айсулу Мағзумовна	Облыс орталығының әдіскері	8 777 593 54 37	aisy_05@mail.ru
5	ШҚО	Алимханова Дина Джиенбековна	Облыстық үштілділік ресурстық орталығының басшысы	8 777 155 08 92	dina_a_09@mail.ru
6	Жамбыл облысы	Сакиева Лаура Жандосовна	Орыс және шет тілдер әдіскері	8 747 208 84 76	lola_s76@mail.ru
7	БҚО	Абулхатина Сымбат Махамбетовна	Шет тілдер әдіскері	8 777 287 95 94	abulkhatinas@mail.ru
8	Қостанай облысы	Абдибекова Сауле Тулепбергенқызы	Шет тілдер секторының меңгерушісі	8 775 310 88 81	saule.tulepbergen@mail.ru
9	Павлодар облысы	Сагинаева Гульмира Канатовна	Білім беруді дамытудың инновациялық орталығының орта бөлімінің әдіскері	8 771 532 38 78	saginayevaizrov@mail.ru
10	СҚО	Аленова Гульден Жаксылыковна	Орыс және шет тілдер әдіскері	8 747 059 25 69	alenoa.83@list.ru
11	Қарағанды облысы	Жунусова Айнагуль Жаксылыковна	«Шахтинск қаласының білім беру бөлімі» ММ әдіскері	8 775 297 87 07	ainagul-813@mail.ru
		Абеуова Салтанат Конратбековна	Қарағанды қаласының әдіскері	8 777 006 12 19	s.abeuova@kargoo.kz

ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ КАРТАЛАР
Ақпараттық ағындарды өңдеу

Облыс атауы _____
Қала/аудан атауы _____
Мектеп атауы _____

I бөлім . ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

ТК- БДӨ 1.1. Білім деңгейі, еңбек өтілі және біліктілік санаттары туралы ақпарат

№	Респонденттердің жалпы саны	Білімі		Еңбек өтілі			Санаты								
		жоғары	арнайы орта	3-жылға дейін	5-жылға дейін	5-жылдан жоғары	жоғары	I	II	санаты жоқ	Педагог модератор	педагог эксперт	зерттеуші педагог	педагог мастер	

ТК- БДӨ -1.2. Біліктілікті арттыру курстарын аяқтау туралы мәлімет

№	Курстың атауы	Оның ішінде жаңартылған білім мазмұны бойынша курстардан өтті									
		БАҰО «Өрлеу» бойынша			«НЗМ» ДББҰ бойынша						
		2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.	2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.				

II бөлім. ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫ

Пән атауы _____

ТК- БДӨ -2.1. Бағдарламаны жалпы бағалау

№	Пайымдау	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			1 балл	2 балл	3 балл	4 балл	5 балл
1	Бағдарлама пән бойынша оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді						
2	Бағдарлама пән бойынша ғылыми талаптарға сәйкес келеді						
3	Бағдарламаның мазмұны жүйелі, бірізді						
4	Оқу мақсаттарының саны оңтайлы болып табылады						
5	Бағдарламада «Рухани жаңғыру» құндылықтары айқындалған						

Пән атауы _____

ТК- БДӨ -2.2. Сіздің оқушыларыңыз үшін жаңа оқу бағдарламасының негізгі артықшылықтары қандай?

№	Пайымдау	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			1 балл	2 балл	3 балл	4 балл	5 балл
1	Кең ауқымды дағдыларды дамытуға бағытталған						
2	Сыни ойлауды дамытады						
3	Практикалық бағыты бар						

ТК- БДӨ -2.3. Қиындықтар туғызған оқу мақсаттарының кодтары

№	Пән атауы	Оқу мақсаттарының кодтары
1		

III бөлім. БАҒАЛАУ

ТК- БДӨ -3.1 Қалыптастырушы бағалауды ұйымдастыру және өткізу кезінде сізде қандай қиындықтар туындайды?

5 балл ең көп қиындықтарды білдіреді, 1 балл - ең аз қиындықтарды білдіреді

Пән атауы _____

№	Қиындықтарды сипаттау	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			1 балл	2 балл	3 балл	4 балл	5 балл
1	Оқыту мақсаты негізінде бағалау критерийлерін құру						
2	Кері байланысты ұсыну						
3	Бағалау критерийлеріне сәйкес тапсырмаларды құрастыру						
4	Дескрипторларды құру						
5	Ауызша жұмысты/жауапты бағалау						
6	Топтағы жұмысты бағалау						

ТК- БДӨ -3.2 Жиынтық бағалауды ұйымдастыру және өткізу кезінде сізде қандай қиындықтар туындайды?

5 балл ең көп қиындықтарды білдіреді, 1 балл - ең аз қиындықтарды білдіреді

Пән атауы: _____

№	Қиындықтарды сипаттау	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			1 балл	2 балл	3 балл	4 балл	5 балл
1	Оқыту мақсаты негізінде бағалау критерийлерін құру						
2	Кері байланысты ұсыну						
3	Бағалау критерийлеріне сәйкес тапсырмаларды құрастыру						
4	Дескрипторларды құру						
5	Ауызша жұмысты/жауапты бағалау						

ТК- БДӨ 3.3 Критериалды бағалау жүйесінің артықшылықтары неде?

№	Пайымдау	Барлық респонденттер	Белгілеген респонденттер саны	
1	Білім сапасын арттырады		+	-
2	Бағалаудың объективтілігіне ықпал етеді			
3	Білім алушылар үшін бағалауды түсінікті етеді			
4	Оқыту нәтижесі үшін жауапкершілікті арттырады			
5	Оқуға уәждемені арттырады			
6	Мазасыздықты төмендетеді			
7	Психологиялық қолайлы орта қалыптастырады			

ТК- БДӨ 3.4 Критериалды бағалау жүйесінің кемшіліктері неде?

Тиісті бағанда қарама-қарсы "+"немесе" - " белгісін қойыңыз, бірақ тек кері тәртіппен

№	Пайымдау	Барлық	Белгілеген респонденттер саны
---	----------	--------	-------------------------------

		респонденттер	+	-
1	Бағалау критерийлері ата-аналарға әрдайым түсінікті емес			
2	Бағалау процедурасы көп еңбекті қажет ететін			
3	Қосымша шығындарды талап етеді			
4	Оқушылардың жауапкершілік деңгейін төмендетеді			
5	Кері байланыс формальды түрде жүзеге асырылады			
6	Оқуға мотивацияны төмендетеді			

IV бөлім. ОҚУЛЫҚТАР

Пән атауы: _____

Баспа: _____

Авторлары: _____

ТК- БДӨ – 4.1. Оқулықтың құрылымы мен мазмұны

№	Сұрақ	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			5	4	3	2	1
1	Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, Кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану)						
2	Бөлімдер бойынша Оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы						
3	Оқу материалы білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі						
4	Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығы)						
5	Оқулықтың мазмұнындағы қазақстандық компоненттің бейнеленуі						
6	Ғылыми және қол жетімділік принциптерін сақтау, оқу мазмұнының, тапсырмалардың нақты өмірлік жағдайларымен және жағдайлармен байланысын қамтамасыз ету						
7	Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателер мен дәлсіздіктердің болмауы						

ТК- БДӨ - 4.2 Оқу материалының әдістемелік жағы

№	Сұрақ	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			5	4	3	2	1
1	Оқу тапсырмаларының білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі						
2	Әртүрлі деңгейлі, практикалық-бағытталған, зерттеу, эксперименталды тапсырмалардың болуы						
3	Дамыту, оқыту және тәрбиелеу тапсырмаларының болуы						
4	Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы, лексика-грамматикалық минимумды сақтау						
5	Сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы						
6	Білім алушылардың жеке, топтық оқу қызметін және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияны ұйымдастыру үшін тапсырмалардың болуы						
7	Акт-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің болуы						

ТК- БДӨ -4.3 Иллюстрациялық материал

№	Пайымдау	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			5	4	3	2	1
1	Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың арақатынасы						
2	Иллюстрациялық материалдың эстетикалығы						
3	Иллюстрациялар өлшемдерінің оңтайлылығы						
4	Оқушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялардың ықпал етуі						

БДӨ -4.4 Оқу материалын баяндау тілі мен стилі

№	Пайымдау	Барлық респонденттер	Балл қойған респонденттер саны				
			5	4	3	2	1
1	Баяндау тілінің сауаттылығы мен қол жетімділігі						
2	Териминдер мен ұғымдардың мәнін ашуға мүмкіндік беретін анықтамалық-әдістемелік аппараттың болуы						

V бөлім. ОӘК

БДӨ 5.1 ОӘК оқулығымен бірге аласыз ба? (әр оқулық бойынша)

№	ОӘК	Барлық респонденттер	Иә	Жоқ
1	Әдістемелік нұсқау			
2	Жұмыс дәптері			
3	CD- диск			

БДӨ 5.2 ОӘК мазмұны

№	Пайымдау	Барлық респонденттер	+	-
1	Оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсынымдардың болуы (Әдістемелік нұсқау)			
2	Қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсынымдардың болуы (сілтемелер) (Әдістемелік нұсқау)			
3	Үй тапсырмаларын орындау бойынша практикалық ұсыныстардың болуы (Әдістемелік нұсқау)			-
4	Оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестігі (Жұмыс			

	дәптері)			
5	Сын тұрғысынан ойлауды дамыту бойынша әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар мен жаттығулардың болуы (Жұмыс дәптері)			
6	Сұрақтар, тапсырмалар, есептер, мәтіндерді таңдауда қателердің болмауы (қолайлылық, дұрыстығы) (Жұмыс дәптері)			

**САУАЛНАМА
(ОҚЫТУ ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ)**

Құрметті респондент!

Сауалнама анонимді. Сіздерге өтініш: сұрақтарды мұқият оқыңыз және бағандарды ұқыпты толтырыңыз.

I бөлім. ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР.

1. Келесі мәліметтерді көрсетіңіз:

Білімі	Еңбек өтілі:	Санаты («+» қойыңыз)							БАҰО «Өрлеу» курстары (мерзімі, атауы)	«НЗМ» ДББҰ курстары (мерзімі, атауы)
		I	II	санаты жоқ	Педагог модератор	педагог-эксперт	зерттеуші педагог	педагог-мастер		

II бөлім. БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ

1.Қандай пәннен сабақ бересіз?

2. Бағандардағы ұсынылған жауаптардың қатарына цифрларды қойып шығыңыз:

(пайымдауларды 5 баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 5 ұпай – толық байқалады, 4 ұпай – көп дәрежеде көрінеді, 3 ұпай – ішінара байқалады, 2 ұпай - аз дәрежеде көрінеді, 1 ұпай - байқалмайды)

№	Пайымдау	5 ұпай	4 ұпай	3 ұпай	2 ұпай	1 ұпай
1	Менің пәнім бойынша жаңа бағдарлама менің білім алушыларымның басым көпшілігіне қызықты					
2	Пән бойынша бағдарлама менің білім алушыларымның басым көпшілігінің жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді					
3	Оқу мақсаттарының саны оптималды					
4	Пән бойынша бағдарлама мазмұны практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған					
5	Ұсынылған орта мерзімді жоспарлардың мазмұны бағдарламаның мақсаттарына сәйкес келеді					
6	Орта мерзімді жоспарлардың мазмұны Қазақстандық компонентті қамтыған					

3. Сіздің білім алушыларыңыз үшін жаңа оқу бағдарламасының басымдығы неде? (пайымдауларды 5 баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 5 ұпай – толық байқалады, 4 ұпай – көп дәрежеде көрінеді, 3 ұпай – ішінара байқалады, 2 ұпай - аз дәрежеде көрінеді, 1 ұпай - байқалмайды)

№	Пайымдау	5 ұпай	4 ұпай	3 ұпай	2 ұпай	1 ұпай
1	Кең спектрлі дағдыларды дамытуға бағытталған					
2	Сыни ойлауды дамытады					
3	Оқу мақсаттары қисынды құрылған					
4	Бағдарлама білім алушыларға практикалық жұмыс үшін мүмкіндік береді					

4. Қиындық тудырған оқу мақсаттарының кодын көрсетіңіз. (тек 1-жартыжылдық бойынша)

Пән	Оқыту мақсаттарының коды

III бөлім. ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫ

Пәннің атауы _____

1.Пайымдауларды бес баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): ? (пайымдауларды 5 баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 5 ұпай – толық байқалады, 4 ұпай – көп дәрежеде көрінеді, 3 ұпай – ішінара байқалады, 2 ұпай - аз дәрежеде көрінеді, 1 ұпай - байқалмайды)

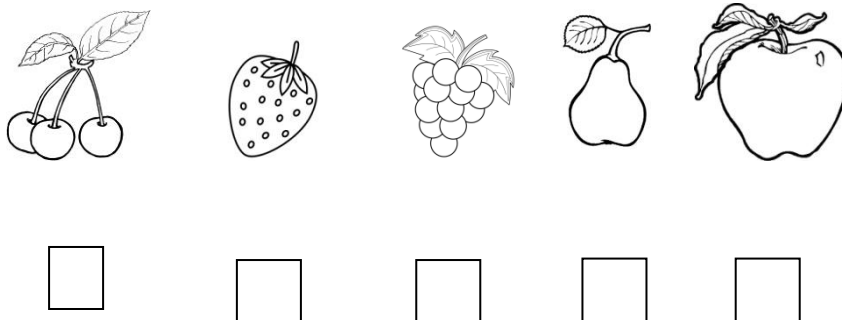
№	Пайымдау	5 ұпай	4 ұпай	3 ұпай	2 ұпай	1 ұпай
1	Бағдарлама отбасылық құндылықтардың қалыптасуына ықпал етеді ме?					
2	Бағдарлама қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға ықпал етеді ме?					
3	Бағдарлама өз халқыңның және басқа халықтардың дәстүрлерін қалыптастыруға ықпал етеді ме?					
4	Бағдарлама еңбек және өз-өзіне қызмет істеу дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді?					

Образцы заданий по СОР по учебному предмету
«Французский язык»

Évaluation Sommaire de l'Unité 5 «Bon appétit!»

Écoutez le texte et faites des tâches.

1. De quels fruits a Aizhan a fait la salade?

2. Trouvez la bonne réponse

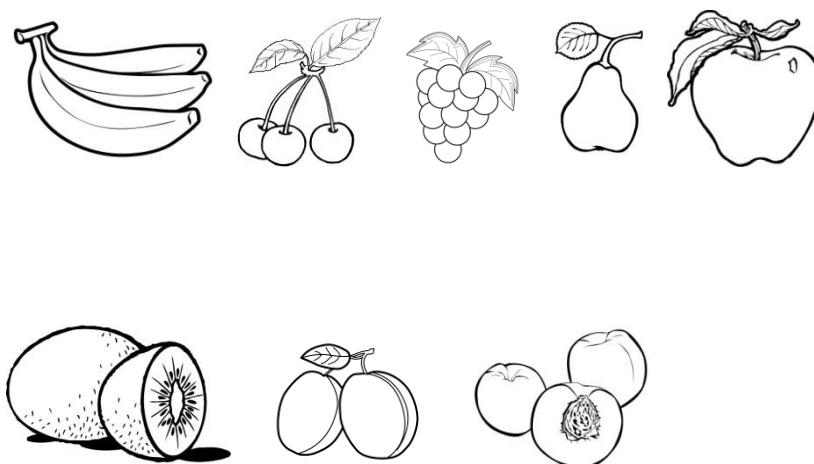
Elle n'aime pas les tomates

non

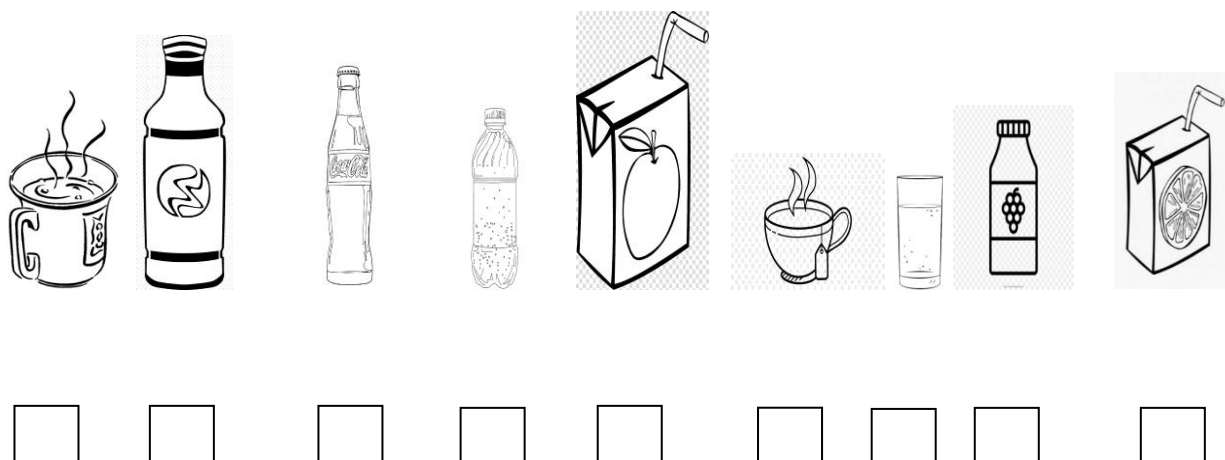
Elle aime les tomates

oui

3. Écoutez et colorez les fruits

4. Numérotez les boissons

1. C'est l'anniversaire d'Aizhan. Elle a fait une salade de fruits. Il se compose de la pomme, de la poire, des cerises. Elle n'aime pas les tomates, mais elle aime le poulet.

2. jus de raisin , tasse de café, Coca Cola, jus de pomme, tasse de thé, verre d'eau, bouteille d'eau, jus d'orange, bouteille de lait

Évaluation Sommaire de l'Unité 5 «Bientot les vacances!»

Lisez le texte et faites des tâches.

C'est Arman. Il a 7 ans. Arman met ses baskets noires, son tee-shirt blanc, ses chaussettes bleues, sa veste verte, son pantalon marron et sa casquette violette. C'est Rosa. Elle a 6 ans. Rosa met sa robe rouge, sa chemise rose, ses chaussures bleu, son pull noire et son chapeaux blanc.

1. Identifiez les vêtements:

la robe rouge

la veste verte

le chapeaux blanc

le pantalon marron

la chemise rose

les chaussettes bleues

la casquette violette

le pull noire

Arman

Rosa

2. Reliez les phrases:

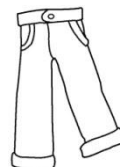
Il a 7 ans.

Elle a 6 ans.

C'est Rosa.

C'est Arman.

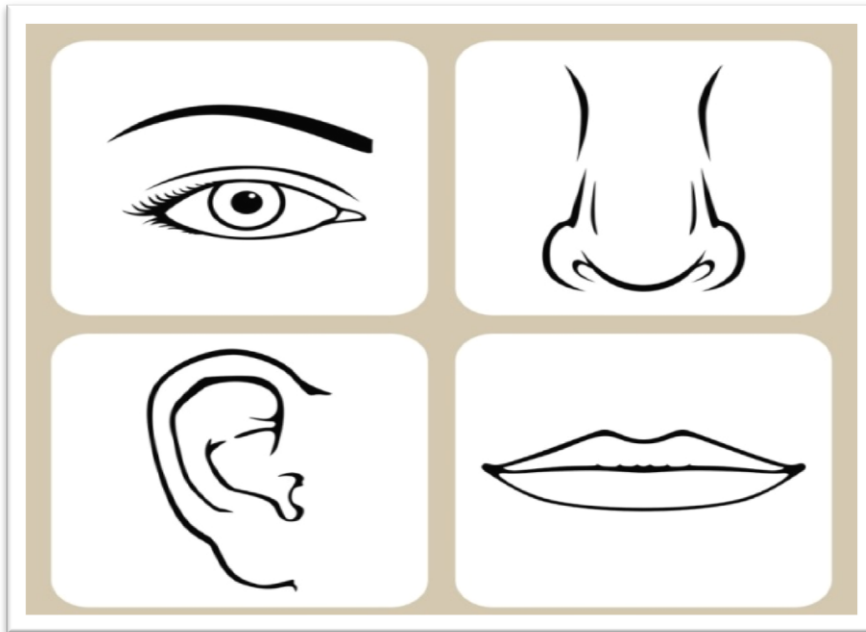
3. Colorez les vêtements d'Arman et nommez-les.

Estimation cumulative pour le 4 - ème trimestre

1. **Écris et numérote les dessins par ordre alphabétique**
Напиши и пронумеруй слова по порядку расположения в алфавите по начальной букве

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

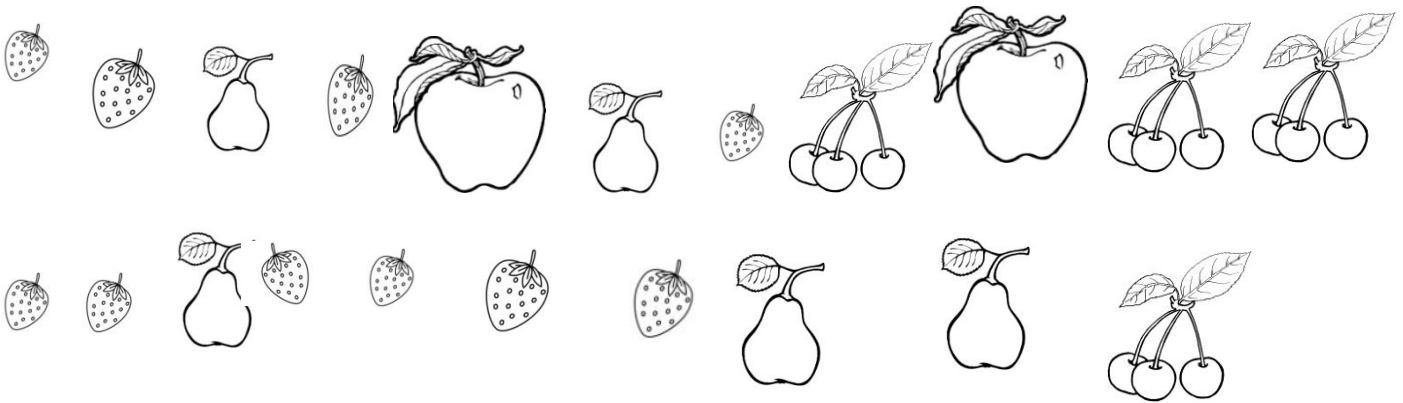

2. **Lis et entoure l'intrus. Прочитай и подчеркни лишнее**
СЛОВО

1. Un nez – une bouche – des cheveux – un crayon – un oeil
2. Mon père – ma mère – mes yeux – ma sœur - mon frère
3. Un lit – une chaise – une fille - un bureau - un coffre
4. Un chien - un chat - un cheval- un oiseau - un garçon

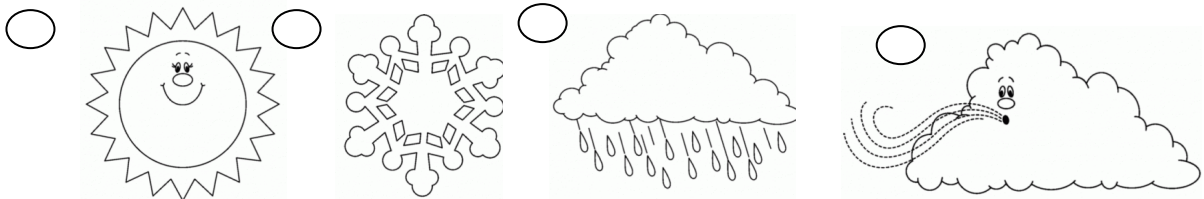
Estimation cumulative pour le 3ème trimestre

1. Comptez le nombre de fruits, écrivez et nommez-les

pommes
poires
fruits
cerises
fraises

2. Numérotez les dessins

3. Colorez les vêtements

Elle a une robe rose.
Elle a des chaussures rouges.
Elle a des chaussettes jaunes.

Il a un pantalon bleu
Il a un tee-shirt violet.
Il a des baskets verts.

4. Lisez et reliez

une

une

un verre

un
paquet
de
bonbons

un bol

1. Comptez le nombre de fruits, écrivez et nommez-les

pommes
poires
fruits
cerises
fraises

2. Numérotez les dessins

1. Il y a du vent.
2. Il neige.
3. Il y a du soleil.
4. Il pleut.

Максимальный балл - 20. За каждый правильный ответ - 1 балл.

Работа по суммативному оцениванию за раздел по французскому языку в 4 четверти 2019-2020 учебного года

Задание №1. Пронумеруй названия животных по алфавиту.

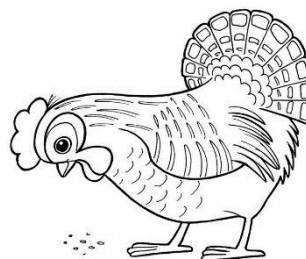
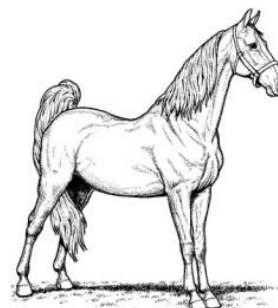
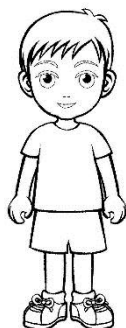
Singe
perroquet
chien
oiseau

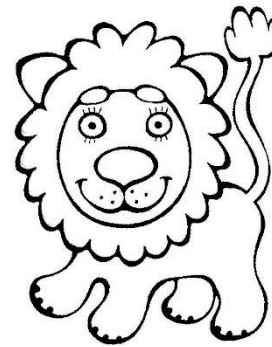
éléphant
crocodile
chat
poulet

serpent
lion
cheval

Задание №2. Соедини рисунки по содержанию текста.

Notre famille aime les animaux. Ma mere aime les éléphants. Ma sœur aime le chat. Mon grand-père aime le cheval. Mon frère aime les chiens. Ma grand-mère aime les poulets. Mon père aime les lions.

Évaluation Sommaire de l'Unité 5 «Bientôt les vacances!»

Lisez le texte et faites des tâches.

C'est Arman. Il a 7 ans. Arman met ses baskets noires, son tee-shirt blanc, ses chaussettes bleues, sa veste verte, son pantalon marron et sa casquette violette. C'est Rosa. Elle a 6 ans. Rosa met sa robe rouge, sa chemise rose, ses chaussures bleu, son pull noire et son chapeaux blanc.

2. Identifiez les vêtements:

la robe rouge
la veste verte
le chapeaux blanc
le pantalon marron
la chemise rose
les chaussettes bleues
la casquette violette
le pull noire

Arman

Rosa

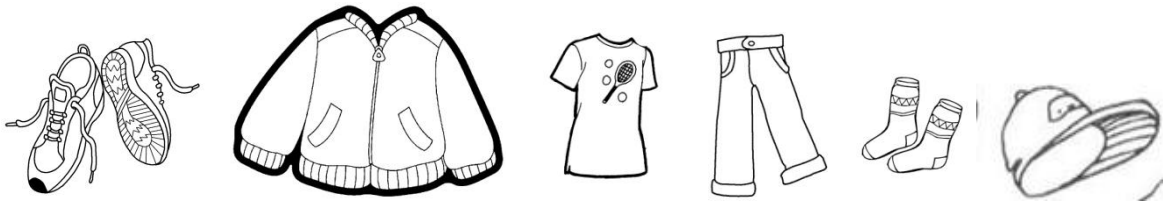

3. Reliez les phrases:

Il a 7 ans.
Elle a 6 ans.

C'est Rosa.
C'est Arman.

3. Colorez les vêtements d'Arman et nommez-les.

4. Colorez les vêtements d'Arman et nommez-les.

**Краткосрочные планы педагогов по учебному предмету
«Немецкий язык»**

Thema der Stunde: Das ist meine Mutter	Gymnasium „BEST“	
Datum: 04.03.2020	Name des Lehrers: Gladkova O.J.	
Klasse: 1 „G“	Anwesend: alle (14)	Abwesend: -
Lehrziele:	Lexik zum Thema „Familie“ einführen	
Lernziele:	Schüler können Familienmitglieder auf Deutsch nennen	
Kann- Beschreibungen:	Alle Schüler können::	
	- Vokabeln richtig nach- und aussprechen - auf die Fragen reagieren	
	Die meisten Schüler können:	
	- Familienmitglieder auf Deutsch nennen	
	Einige Schüler können:	
	- spontan Fragen stellen	
Sprachziele:	- Familienmitglieder auf Deutsch nennen - Familienmitglieder identifizieren	
Vorkenntnisse:	Schüler benutzen Englischkenntnisse	
Plan		
Zeit	Geplante Lernaktivitäten:	Materialien
Einstieg (Vor-Phase) 10 Min.	1. Organisatorische Fragen 2. Wiederholung von den Redemitteln „Das ist ...“, „Ich mag ...“	Kärtchen
Während-Phase 25 Min.	1. Schüler sprechen die Vokabeln nach 2. Schüler spielen Echo (Das ist mein Opa Opa Opa und so weiter) 3. Hörverstehen Seite 38 Üb. 1 4. Arbeit am Lied (Foto anschauen, besprechen. Lied hören und mitsingen) 5. Stuhlkreis machen und Dinozaubern spielen	CD-Player Lehrwerk Seite 38 Kursbuch
Nach-Phase 5 Min.	Evaluation Schüler wiederholen neue Vokabeln und kleben entsprechend lustige und traurige Gesichter	Kärtchen mit Gesichter

Примеры заданий по учебному предмету «Немецкий язык»

1. «Wortsalat»

Найдите 8 животных! Можно обвести, раскрасить или зачеркнуть.

A	F	F	E	U	Z	R	O	K	K	D
U	F	B	L	U	O	R	X	R	Ä	X
J	K	K	Z	E	B	R	A	O	N	M
U	E	E	D	D	Ä	W	W	B	G	B
S	Q	Q	X	N	R	B	G	B	U	B
P	A	P	A	G	E	I	Q	E	R	V
R	H	R	R	T	D	D	L	K	U	V
H	A	F	F	N	C	C	S	S	U	T
S	C	H	I	L	D	K	R	Ö	T	E
F	L	A	M	I	N	G	O	F	H	G

2. Бинго на разные темы

AFFE	ROBBE
PAPAGEI	ZEBRA

BLAU	ROT
GRÜN	GELB

VATER	MUTTER
OPA	OMA

Примеры заданий на карточках для учащихся.

Übung 1. Das Lesen

Schreib RICHTIG oder FALSCH:

1. Es ist kalt im Winter. _____
2. Es taut im Sommer. _____
3. Alles ist bunt im Herbst. _____
4. Im Frühling alles ist rot und gelb. _____

Fülle die Lücken aus:

heiß	scheint	regnet	weiß
------	---------	--------	------

1. Es ist _____.
2. Alles ist _____.
3. Die Sonne _____.
4. Es _____.

Aufgabe 1. Schreib die fehlenden Buchstaben:

- 1) A _ C D E _ G
- 2) I _ K _ M N O
- 3) _ R S T _ V

1) **Schreib die Monate:**

Sommer

Frühling

Winter

Herbst

Aufgabe 2. Kombinier die Wörter und die Bilder:

der Zoo

das Museum

die Schule

Сценарии праздников

1. Сценарий праздника немецкого языка «Das ABC- Schützenfest»

Время проведения: 26 октября, в 12 часов

Место проведения: актовый зал

Участники праздника: воскресная школа, ученики 1 а и 1 б классов, члены клуба «Junge Sterne»

Приглашенные гости: родители и учителя школы

Оформление праздника: Заставки и слайды на экране. Украшение сцены искусственными цветами и гирляндами из листьев. Ширма с рисунками участников воскресной школы и учеников 1 класса. Куклы для пальчикового театра.

Примечание: *Активисты клуба «Junge Sterne» Лена и Даша помогают ученикам 1 классов подготовиться к празднику: заранее, за 10 минут до начала праздника раздают большие осенние листья разных цветов, сопровождают в зал, помогают при проведении игровых моментов праздника.*

Виолетта: Willkommen, liebe Gaste,
Zu unserem frohen Feste!

Малика: Ach, wie strahlt die Sonne heute,
Fest der deutschen Sprache, Leute!

Таис: Heute wollen wir mal sehen,
wie die Kinder Deutsch verstehen

Настя: Und wir hoffen sehr, es macht euch Freude,
was ihr sehn und hören werdet heute.

Лера: Es gibt wirklich viele nette Sachen,
und ihr werdet über manches lachen.

Анна: Eure Neugier ist gewiss schon groß,
freut euch, liebe Gäste, gleich geht` s los!

Исполняют с залом песенку «**Hallo, hallo, guten Morgen!**»

Воскресная школа исполняет танцевальную композицию „**Es ist Herbst**“

Ведущая: Осень – прекрасное время года, с него начинается отсчет учебный год. Сегодня в зале наши самые маленькие школьники, которые начинают осваивать немецкий язык. Прошло всего 2 месяца, но наши малыши уже наши первоклассники уже чему-то научились. Вот, например, они знают песенку, в которой мы здороваемся, спрашиваем, как дела, благодарим, отвечаем и прощаемся. И сейчас мы эту песенку споем все вместе. Приглашаем учеников первых классов на сцену!

Песня заканчивается, но первоклассники еще на сцене. У них в руках большие листья разных цветов, на которых цифры от 1 до 5.

Сначала ведущий называет цвета и ребята показывают и называют хором. Затем цифры и тоже называют хором.

Первоклассники садятся в зал.

Игра с залом „Tschua_ tschua“

Выходят Аня и Виолетта, Выносят корзину с шариками. Вызываются 2 ученика. Игра «Das ist -----. Ja, Nein»

В центр зала выходят Анна и Данил. На руках у них куклы. Куклы здороваются с ребятами, знакомятся, спрашивают как дела. Несколько человек, по желанию достают из «Волшебного ящика» пальчиковые куклы и куклы оживают. Начинают говорить по-немецки. Мини – диалоги „**Bekanntschaftsspiel.**“

Сценка «**Es war eine Mutter**»

Маша, Витя, Эния, Зара, Мансур обыгрывают песенку.

Es war eine Mutter:

Die hatte vier Kinder,
Den Frühling, den Sommer,
Den Herbst und den Winter.
Der Frühling bringt Blumen,
Der Sommer den Klee,

Der Herbst den bringt Trauben,
Der Winter den Schnee.

Исполняется канон «Jahreszeiten-Monate»
Клуб «Junge Sterne» проводит игру – танец с залом.

Ведущая: По традиции, первоклассникам в Германии дарят ABC -Tüte – кульки со сладостями. Мы опять приглашаем наших малышей. Классным руководителям 1 классов вручаются «тыквы»: упакованные в гофрированную бумагу мелкие игрушки для первоклассников и организовано провожают из зала в учебные кабинеты.

Ведущий: В воскресной школе тоже пополнение. Пришли новые ребята, которые с большим интересом изучают немецкий язык. И сегодня они тоже получают заслуженные подарки. Впереди у нас много праздников, веселых игр и новых открытий в удивительном мире немецкого языка. Поэтому, мы говорим вам « Auf Wiedersehen“, „Bis bald!“, „Bis Sonntag!“

Мазмұны

	Беті
Кіріспе.....	3
1 Мониторингтің әдіснамалық негіздері.....	5
2 Пилоттық мектептердің 1-сыныптарында «Француз тілі», «Неміс тілі» оқу пәндері бойынша оқулықтар мен ОӘК- нің апробация қорытындысы.....	8
3 Пилоттық мектептердің 1-сыныптарында «Француз тілі», «Неміс тілі» оқу пәндері оқулықтары мен ОӘК-нің апробация қорытындысы бойынша әдістемелік ұсынымдар.....	136
Қорытынды	144
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.....	145
Қосымша	146

ВВЕДЕНИЕ

Цель языковой политики в Казахстане — интеграция Республики Казахстан в мировое сообщество и как следствие подъем науки, экономики и социально-культурной составляющей страны.

Внедрение полиязычного обучения способствует достижению основной цели модернизации образования – улучшение качества обучения, увеличение доступности образования, обеспечение гармоничного развития личности, ориентирующейся в информационном пространстве.

В современных условиях развития Казахстана будущее страны в значительной мере зависит от прогресса системы образования.

В своем Послании Глава государства К.Токаев обозначил, что «...сейчас нам представлена возможность приумножить достижения Независимости, вывести страну на качественный новый уровень развития».

Максимальный успех в модернизации системы образования Казахстана, может быть, достигнут лишь при условии, если все программные установки, положенные в образовательную политику, сумеют вобрать в себя максимум возможного из положительного потенциала, накопленного мировым опытом.

Политика языковой модернизации определена в стратегическом плане развития Республики Казахстан до 2025 года, утвержденного Указом Президента Республики Казахстан № 636 от 15 февраля 2018 года, где указана инициатива: «Инициатива 6.7 «Языковая модернизация». Будет обеспечен максимальный охват населения возможностями изучения иностранных языков».

Актуальность этой работы заключается в том, что методические рекомендации по итогам мониторинга апробации учебников и учебно-методических комплексов дают возможность организациям среднего образования изучения обучающимися иностранных языков «Немецкий язык» и «Французский язык», как это было определено в ГПРОН на 2020-2025 годы.

В Государственной программе развития образования и науки на 2020-2025 годы ясно прослеживается следующая задача: «...в качестве ключевой компетенции будут развиваться коммуникативные навыки обучающихся на трех языках», так и в Типовых учебных планах обновленного содержания образования в инвариантном компоненте учебный предмет «Английский язык» заменен на «Иностранный язык», что дает возможность организациям образования в целом, а также обучающимся изучать иностранные языки (английский, немецкий, французский).

Кроме этого, Президент страны отметил в послании, что «...еще один актуальный вопрос – это **проблема качества учебников**. Обеспечение школьников качественными учебниками – прямая обязанность профильного министерства».

Цель работы заключается в проведении анализа мониторинга апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах пилотных школ регионов

и разработка методических рекомендаций по итогам мониторингового исследования.

Мониторинг в педагогике выступает как форма организации сбора, хранения, обработки и распространения информации о деятельности педагогической системы, обеспечивающей непрерывное исследовательское слежение за ее состоянием и прогнозированием развития педагогических систем, одной из задач которого считается выделение и видение тех показателей, способных охарактеризовать процесс, при этом можно увидеть взаимосвязь мониторинга с функциями педагогического контроля и педагогического анализа, которые являются его методологическими корнями.

При подготовке методических рекомендаций важно учесть возрастные особенности учащихся 1 класса, так как их психолого-физиологическая специфика должна учитываться при анализе и синтезе.

Таким образом, мониторинг итогов апробации учебников и учебно-методических комплексов по вышеуказанным предметам в 1-х классах пилотных школ характеризуется как целостный самостоятельный научно-практический феномен. В рамках проведенного мониторинга проводится выявление и оценивание содержания учебников и УМК, при этом обеспечивается обратная связь, осведомляющая о соответствии фактических результатов деятельности педагогической системы ее конечным целям.

I. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ МОНИТОРИНГА

На начало 2019-2020 учебного года был запущен пилотный проект по апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах в 11-ти регионах страны на основании приказов Управлений образования областей и городов республиканского значения (таблица 1).

Таблица 1. Список областей и городов республиканского значения и количество школ, участвующих в пилотном проекте

№	Наименование региона	Количество школ
1	г. Нур-Султан	2
2	г. Шымкент	2
3	Актюбинская область	1
4	Атырауская область	1
5	Восточно-Казахстанская область	2
6	Жамбылская область	2
7	Западно-Казахстанская область	1
8	Карагандинская область	1
9	Костанайская область	3
10	Павлодарская область	1
11	Северо-Казахстанская область	2
	11 регионов	18 школ

Согласно таблицы определено количество школ, которое составляет 18. По итогам первого года апробации проведен мониторинг апробации учебников и УМК.

Мониторинг (англ. Monitoring – осуществление контроля, слежения) – комплекс динамических наблюдений, аналитической оценки и прогноза состояния целостной системы.

Целью мониторингового исследования является оценка качества и эффективности содержания учебников и УМК в условиях реального образовательного процесса пилотных школ и их дальнейшее усовершенствование для внедрения во всех организациях среднего образования страны. Мониторинг обеспечивает соблюдение принципа обратной связи и предусматривает реализацию методических рекомендаций по итогам мониторинга.

Объект исследования – пилотные общеобразовательные школы, в которых изучаются учебные предметы «Немецкий язык», «Французский язык» как первые иностранные языки в инвариантном компоненте с 1-го класса.

Предмет исследования – изучение и анализ материалов апробации учебников и УМК по вышеуказанным учебным предметам в 1-х классах.

Для достижения цели были определены **следующие задачи** мониторингового исследования:

- подготовка инструментария мониторинга;
- сбор информации;
- разработка компьютерной основы для сведения, обобщения, классификации и первичного анализа информации;
- обработка, корректировка и ввод информации в базы данных;
- осуществление первичного анализа информации, классификация информации;
- выявление основных тенденций апробации учебников и УМК;
- разработка методических рекомендаций

Процедура мониторинга:

1. Подготовительный этап – подготовка индикаторов и показателей мониторинга, определение объема исследования (количественный и качественный состав учащихся и учителей, время проведения замеров и их количество), выбор методов и форм исследования (подготовка анкет, составление технологических карт) диагностических средств, материалов для накопления информации;
2. Проведение диагностического обследования, обработка и интерпретация данных;
3. Заключительный этап – выработка методических рекомендаций, планирование и прогнозирование последующих диагностических исследований.

Индикаторы мониторингового исследования:

✚ Характеристика анкетных данных учителей-предметников, преподающих учебные предметы «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах;

✚ Характеристика учебников обновленного содержания образования «Немецкий язык», «Французский язык» для учащихся 1 класса;

✚ Характеристика учебно-методического комплекса (УМК) обновленного содержания образования «Немецкий язык», «Французский язык» для учащихся 1 класса;

В проведении мониторинговых исследований участвовали:

✓ Учителя-предметники, преподающие учебные предметы «Немецкий язык», «Французский язык». В их функции входило обеспечение достоверной и своевременной информации по индикаторам мониторинга через участие в анкетировании;

✓ Заместители директоров по учебной работе по составлению отчета по итогам апробации, по вопросам обсуждения на педагогическом совете школы и на родительских собраниях вопросов апробации учебников и УМК по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык».

✓ Сотрудники Национальной академии образования имени И.Алтынсарина по осуществлению общего руководства мониторингом, определению задач всех этапов мониторинга; подготовке технологических карт мониторинга, анкеты, а также анализа полученных данных. Кроме этого,

оказание методической помощи, разработка методических рекомендаций для устранения выявленных проблем, связанных с процессом апробации учебников, УМК.

Основными видами мониторинга являлись:

- мониторинг апробации учебников;
- мониторинг апробации учебно-методических комплексов;
- мониторинг соответствия учебников и УМК Типовым учебным программам;
- мониторинг качественного состава педагогов.

В связи с чрезвычайной ситуацией на территории Казахстана выезды в пилотные школы не состоялись, поэтому сбор материалов и анализ итогов мониторинга осуществлялся на основе полученных данных от пилотных школ.

Через анкетирование определилось мнение учителей, обучающихся, родителей и администрации школ о качестве учебников, УМК, руководств и методических рекомендаций по оцениванию, а также уровень поддержки учителей со стороны администрации школы в процессе апробации.

Согласно полученным данным, можно сделать выводы и рекомендации по внесению изменений в содержание учебников и УМК.

Таким образом, мониторинг апробации учебников и УМК характеризуется как целостный самостоятельный научно-практический феномен.

В рамках проведенного мониторинга проводится выявление и оценивание всех педагогических действий, при этом обеспечивается обратная связь, осведомляющая о соответствии фактических результатов деятельности педагогической системы ее конечным целям.

II. ИТОГИ АПРОБАЦИИ УЧЕБНИКОВ И УМК ПО УЧЕБНЫМ ПРЕДМЕТАМ «ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК», «НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК» В 1-Х КЛАССАХ ПИЛОТНЫХ ШКОЛ

2.1 Анализ количественного состава участников апробации учебников и УМК по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах: школ, классов, педагогов, обучающихся

Как было сказано выше, политика языковой модернизации определена в инициативе стратегического плана развития Республики Казахстан, которая заключается в максимальном охвате населения возможностями изучения иностранных языков. Для реализации языковой политики в школах страны согласно Типовых учебных планов по желанию обучающихся и их родителей, по решению педагогического совета будут изучаться следующие иностранные языки: английский, немецкий, французский.

В 2019 – 2020 учебном году согласно приказам управлений образования областей и городов республиканского значения в пилотном проекте апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах участвуют ряд школ (таблица 2.1.1):

Таблица 2.1.1 Список регионов, количество школ, классов, обучающихся и педагогов, участвующих в апробации учебников и УМК по предметам «Немецкий язык», «Французский язык»

	Наименование региона	Количество школ	Количество классов	Количество педагогов	Количество обучающихся
1	г. Нур-Султан	2	4	3	110
2	г. Шымкент	2	3	2	100
3	Актюбинская область	1	2	2	54
4	Атырауская область	1	1	1	26
5	Восточно-Казахстанская область	2	3	3	85
6	Жамбылская область	2	2	2	53
7	Западно-Казахстанская область	1	2	1	63
8	Карагандинская область	1	4	1	49
9	Костанайская область	3	4	5	80
10	Павлодарская область	1	1	2	30
11	Северо-Казахстанская область	2	3	3	47
	ИТОГО - 11	18	29	25	697

Исходя из показателей таблицы выявились следующие данные, которые наглядно отражены на рисунке (рис. 2.1.1).

- Всего участвуют в пилотном проекте 11 регионов, из них 9 областей и 2 города республиканского значения.
- Всего в апробации участвуют 18 школ.
- Всего в апробации участвуют 29 первых классов, из них с казахским языком обучения – 6, с русским языком обучения – 23 класса
- Всего в апробации участвуют 697 обучающихся, из них с казахским языком обучения - 133, с русским языком обучения – 594 обучающихся
- Всего в апробации участвуют 25 педагогов

В таких регионах, как г.г. Нур-Султан, Шымкент, Восточно-Казахстанская, Жамбылская, Северо-Казахстанская области в пилоте участвовали по 2 школы, в Костанайской области – 3 школы, в остальных областях (Актюбинская, Атырауская, Западно-Казахстанская, Карагандинская, Павлодарская) в пилотном проекте апробации приняли участие по одной школе.

Количественные показатели участников апробации

Рисунок 2.1.1

Если перевести данные показатели в процентное соотношение по языкам обучения, то 21 % первых классов, участвующих в апробации, с казахским языком обучения, соответственно в них обучаются 19 % от общего количества обучающихся. С русским языком обучения насчитывается 79 % первых классов, в них обучаются 81 % обучающихся от общего количества. Данное процентное соотношение отражено в диаграмме на рисунке (рис. 2.1.2).

Сведения о количестве классов и обучающихся

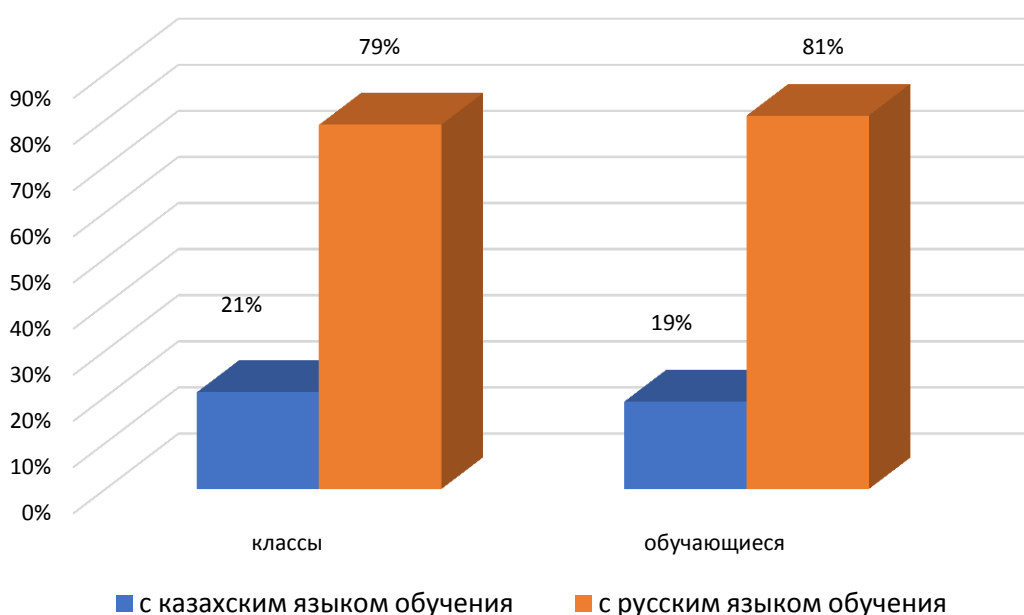

Рисунок 2.1.2

В пилоте по апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебному предмету «Немецкий язык» приняли участие все 11 регионов, из них 9 областей и 2 города республиканского значения. В таблице 2.1.2 показаны количественные и качественные данные школ, классов, педагогов и обучающихся.

Таблица 2.1.2 Сведения по апробации учебников и УМК по учебному предмету «Немецкий язык» в 1-х классах

№	Наименование региона	Наименование школы	Класс	Ф.И.О. педагога	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	г. Нур-Султан	№67 гимназия	1 «А» 1 «Ә»	Наралиева А. Аскарлова Г.	казахский русский	55
2	г. Шымкент	Лицей № 9 им. О.А.Жолдасбекова	1 «Б»	Джумабекова А.А.	русский	28
3	Актюбинская область	СШГ № 11 г.Актобе	1 «А» 1 «Б»	Волошина И.А. Култаева С.М.	русский	54
4	Атырауская область	№34 школа-гимназия г.Атырау	1 «А»	Майжанова Д. С.	казахский	26
5	Восточно-Казахстанская область	СШ №12 г.Усть-Каменогорск	1 «А» 1 «Б»	Бояркина Ю.Л., Гуслякова Э.С.	русский	58
6	Жамбылская область	Гимназия №8 имени Толе би г. Тараз	1 «Г»	Садыкова Г.	казахский	25
7	Западно-Казахстанская область	КГУ Школа-гимназия вальдорфской ориентации г. Уральск	1 «А» 1 «Б»	Лобикова Е.В.	русский	63
8	Карагандинская	Школа-гимназия № 1	1 «А»	Потемкина А.Ю.	русский	11

	область	г.Шахтинск	1 «Б»			11
			1 «В»			14
			1 «Г»			13
9	Костанайская область	Гимназия им. А.М. Горького г.Костанай	1 «А»	Филинкова Л.С.	русский	19
		Аулиекольская СШ им.Ш.Уалиханова	1 «А»	Кульмагамбетов Р.Б.	казахский	10
10	Павлодарская область	СШ № 39 инновационного типа с гимназическими классами г.Павлодар,	1 «В»	Мокроусова Т.Р. Перевертова Е.А.	русский	30
11	Северо-Казахстанская область	Явленская СШ №1 им.Т.Позолотина	1 «А»	Трушников В.А.	русский	19
		КГУ «Гимназия «БЭСТ» г. Петропавловск	1 «Г»	Гладкова О.Я.	русский	14
	ИТОГО - 11	13	20	17	каз/рус	450

В таблице раскрыты наименования школ, данные о педагогах, количество классов и обучающихся по языкам обучения:

- ✚ количество школ - 13;
- ✚ количество 1-х классов – 20, из них с казахским языком обучения – 4, с русским языком обучения - 16
- ✚ количество педагогов – 17
- ✚ количество обучающихся – 450, из них с казахским языком обучения - 83, с русским языком обучения – 367 обучающихся.

Данные количественные показатели можно отразить графически на следующем рисунке (рис.2.1.3).

Количественные показатели участия в апробации учебников и УМК по учебному предмету «Немецкий язык»

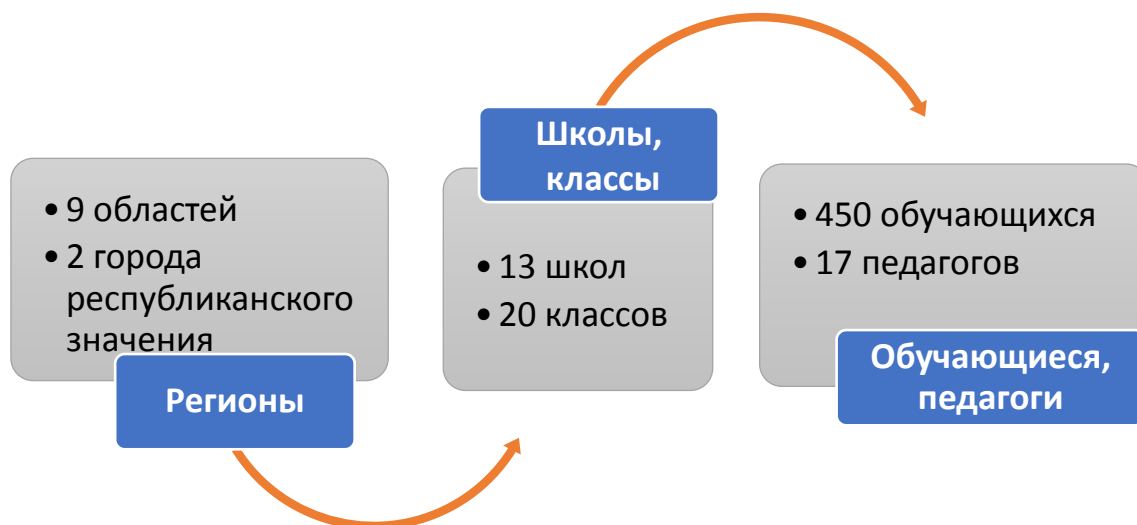

Рисунок 2.1.3

Эти количественные показатели наглядно показывает в процентах следующая диаграмма (рис.2.1.4):

Рисунок 2.1.4

Вышеуказанная диаграмма раскрыла процент участия классов и обучающихся по языкам обучения:

- с казахским языком обучения – 20 % классов и в них обучаются 18 % обучающихся от общего количества;
- с русским языком обучения – 80 % классов, в них обучаются 82 % обучающихся от общего количества.

Кроме этого, таблица показывает место расположения организаций образования, которые участвуют в апробации: из 13-ти школ 11 школ расположены в городской местности т.е. в областных центрах и городах республиканского значения, 2 школы находятся в районной местности (рис. 2.1.5).

Рисунок 2.1.5

В апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебному предмету «Французский язык» в 1-х классах приняли участие 6 регионов, из них из них 4 области и 2 города республиканского значения. Количественные показатели участия в апробации раскрыты в таблице 2.1.3.

Таблица 2.1.3 Список школ по апробации учебников и УМК по учебному предмету «Французский язык» в 1-х классах

№	Наименование региона	Наименование школы	Класс	Ф.И.О. педагога	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	г. Нур-Султан	ШГ №78	1 «А» 1 «Б»	А.Амирханова	казахский	55
2	г. Шымкент	Школа-гимназия №20 им. Титова	1 «А» 1 «В»	Сапаралиева А.А.	русский	72
3	Восточно-Казахстанская область	КГУ «Валеологическая специализированная школа-комплекс для одарённых детей» г.Усть-Каменогорск	1	Омарбекова Ж.М	русский	27
4	Жамбылская область	ШГ №45 г. Тараз	1 «А»	Мандирбаева Ш. Т.	казахский	28
5	Костанайская область	ГУ «Гимназия им. А.М. Горького г. Костанай	1 «А»	Еременко Г. К.	русский	15
		ГУ «Школа – лицей №2 г. Костанай	1 «А»	Калинина Е.М., Ячменева С.И.	русский	36
6	Северо-Казахстанская область	КГУ «Гимназия «БЭСТ» г. Петропавловск	1 «Г»	Арыкпаева Г.А.	русский	14

ИТОГО- 6	7	9	8	Каз/рус	247
----------	---	---	---	---------	-----

Таблица показала количество школ, классов, педагогов и обучающихся по языкам обучения:

- ✚ количество школ – 7;
- ✚ количество классов – 9, из них с казахским языком обучения – 3, с русским языком обучения – 6 первых классов;
- ✚ количество педагогов – 8;
- ✚ количество обучающихся – 247, из них с казахским языком обучения – 83, с русским языком обучения – 164 обучающихся.

Из данных таблицы можно определить статус пилотных школ: все 7 пилотных школ являются городскими школами и расположены в областных центрах и городах республиканского значения.

Рисунок 2.1.6 раскрывает общие сведения участников апробации учебников и УМК по учебному предмету «Французский язык» в 1-х классах.

Общие сведения об участниках апробации учебников и УМК по предмету «Французский язык» в 1-х классах

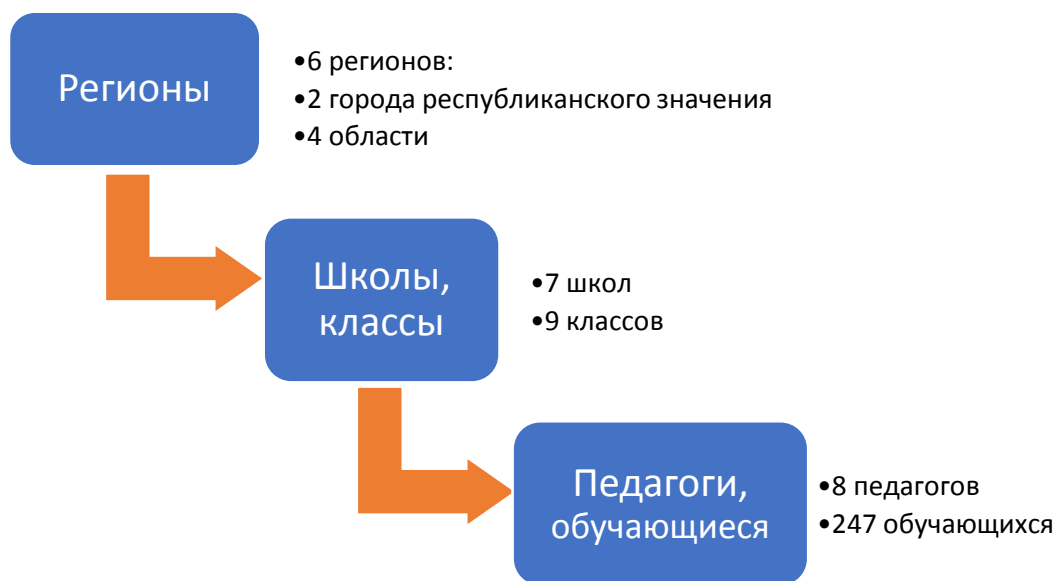

Рисунок 2.1.6

Процентное соотношение данных показателей отражает диаграмма, которая показывает процент участия по языкам обучения (рис. 2.1.7).

Согласно диаграммы следует, что 33 % классов с казахским языком обучения, соответственно 67 % классов с русским языком обучения. В классах с казахским языком обучаются 34 % обучающихся, в классах с русским языком обучения – 66 % обучающихся.

Сведения о количестве классов и обучающихся по языкам обучения по апробации учебников и УМК по предмету "Французский язык" в 1-х классах

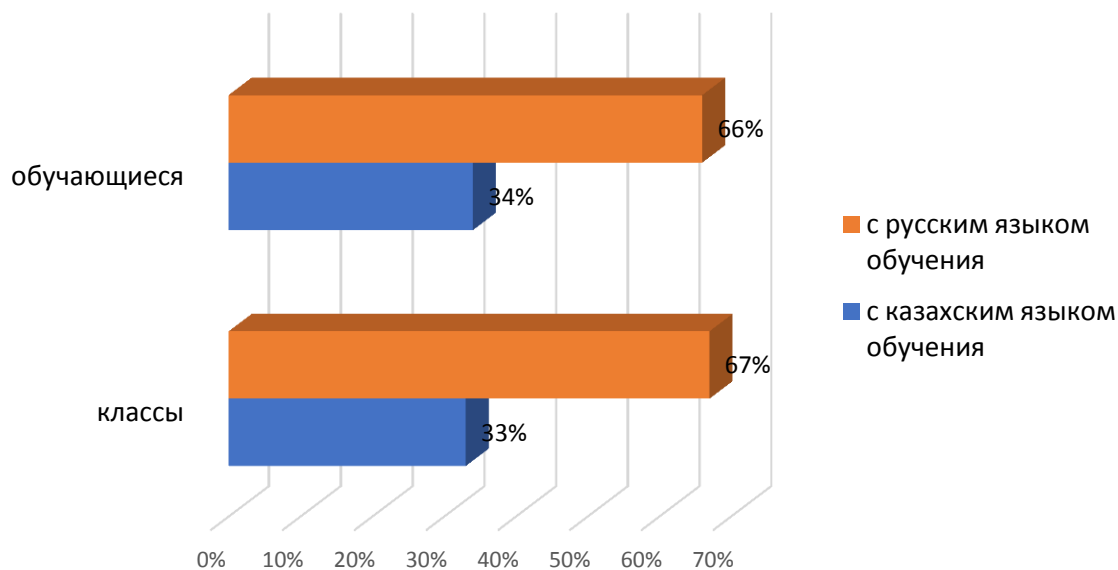

Рисунок 2.1.7

Из вышеуказанного анализа количественных показателей участников апробации следует сделать **вывод**:

- в апробации учебников и УМК по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» приняли участие не все регионы: из 17 регионов страны участвуют только 11 регионов.
- Не приняли участие в апробации следующие регионы: Акмолинская, Алматинская, Кызылординская, Мангистауская, Туркестанская области и г.Алматы.
- преобладающее количество 1-х классов выбрали учебный предмет «Немецкий язык»: 17 классов из 29-ти.
- преобладающее количество классов с русским языком обучения: 23 класса из 29-ти.

Мониторинг апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах проводился через анализ всех аспектов в данном направлении, а также в сравнительных показателях, которые отражены в следующей диаграмме (рис.2.1.8).

Сравнительные сведения по пилотным школам

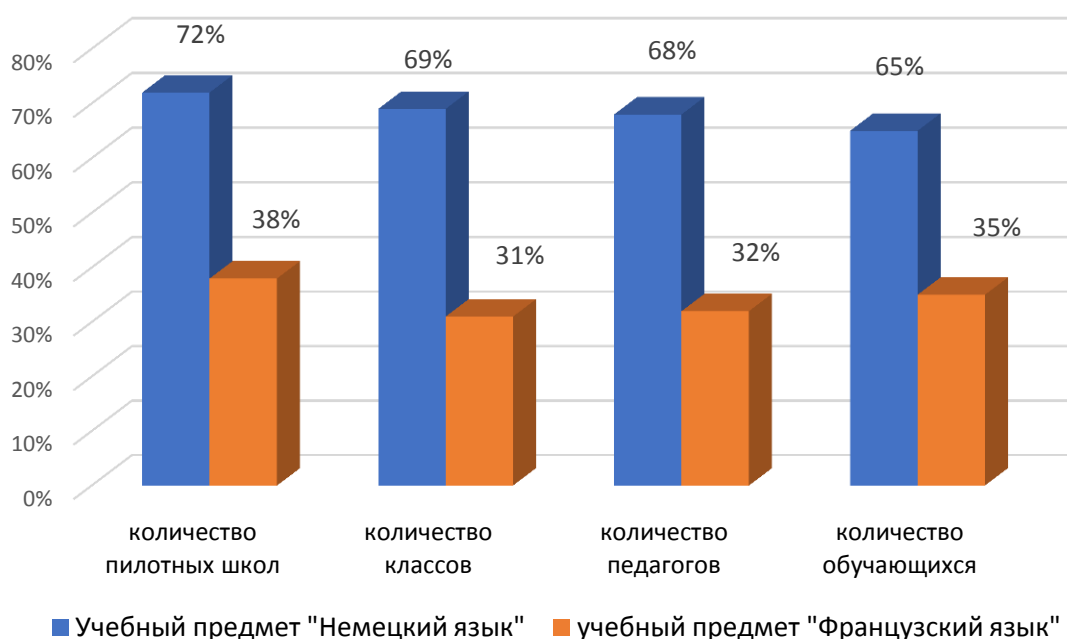

Рисунок 2.1.8

В вышеуказанной сравнительной диаграмме раскрыты процентные показатели по количеству школ, классов, педагогов и обучающихся в разрезе учебных предметов.

По всем показателям по учебному предмету «Французский язык» показатели ниже, чем по учебному предмету «Немецкий язык». Разница в показателях колеблется от 30% до 38%:

- ✓ количество пилотных школ: разница в 34%;
- ✓ количество классов: разница в 38%;
- ✓ количество педагогов: разница в 36%;
- ✓ количество обучающихся: разница в 30%.

Анализ проводился также по показателям в разрезе языков обучения: по количеству классов и обучающихся с казахским и русским языками обучения (рис. 2.1.9).

Сравнительные показатели по классам и обучающимся в разрезе языков обучения

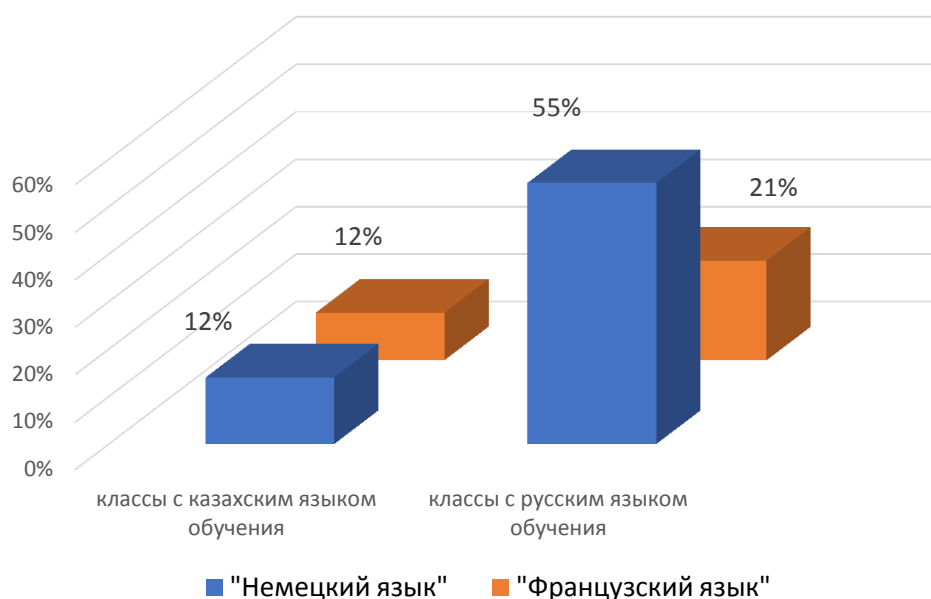

Рисунок 2.1.9

Одним из видов мониторинга является **мониторинг качественного состава педагогов**, который включает инструментарий по характеристике анкетных данных учителей-предметников, преподающих учебные предметы «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах.

2.2 Анализ качественного состава педагогов, участвовавших в апробации учебников и УМК по учебным предмету «Немецкий язык», в 1-х классах

Анализ качественных показателей по наличию педагогического образования и стажа работы учителей немецкого языка отражен в таблице 2.2.1.

Таблица 2.2.1 Сведения о наличии педагогического образования и стажа работы учителей немецкого языка в 1-х классах

№	Регионы	Кол-во респондентов	Образование		Стаж работы		
			высшее	средне-специальное	до 3-х лет	до 5-ти лет	свыше 5-ти лет
1	г. Нур-Султан	2	2		1		1
2	г. Шымкент	1	1				1
3	Актюбинская	2	2				2
4	Атырауская	1	1				1
5	Восточно-Казахстанская	2	2		1		1
6	Жамбылская	1	1				1
7	Западно-	1	1				1

	Казахстанская						
8	Карагандинская	1	1				1
9	Костанайская	2	2			1	1
10	Павлодарская	2	2				2
11	Северо-Казахстанская	2	2				2
	ИТОГО	17	17	0	2	1	14

Количественные показатели таблицы показывают, что в апробации учебников и УМК по учебному предмету «Немецкий язык» в 1-х классах участвуют 17 педагогов, у которых имеется высшее образование.

По стажу работы анализ проводился по критериям до 3-х лет, до 5-ти лет, свыше 5-ти лет, который переведен из количественного показателя таблицы в процентный показатель (рис. 2.2.1).

Рисунок 2.2.1

Данная диаграмма ясно демонстрирует, что среди педагогов этой категории 82% имеют стаж свыше 5-ти лет, а если провести более точечный анализ, то он показал, что преобладающее большинство педагогов имеют стаж работы свыше 10-ти лет.

6% педагогов имеют стаж до 3-х лет, что позволяет судить о том, что учебный предмет преподают и молодые педагоги, которым необходима методическая поддержка более опытных коллег. На этот факт следует обратить внимание администрации пилотных школ г.Нур-Султан и Восточно-Казахстанской области.

Отсюда вытекает **вывод**, что учебный предмет преподают педагоги с высшим образованием и в большинстве педагоги со стажем свыше 5-ти лет.

Следующий критерий мониторинга качественного состава педагогов

проводился по анализу квалификационных категорий у педагогов. Данные количественные показатели отражены в таблице 2.2.2

Таблица 2.2.2 Сведения о квалификационных категориях педагогов, преподающих учебный предмет «Немецкий язык» в 1-х классах

№	Регион	Всего респондентов	Категория							
			высшая	I	II	без категории	педагог-модератор	педагог-эксперт	педагог-исследователь	педагог-мастер
1	г. Нур-Султан	2								
2	г.Шымкент	1							1	
3	Актюбинская	2							2	
4	Атырауская	1								
5	Восточно-Казахстанская	2					1		1	
6	Жамбылская	1							1	
7	Западно-Казахстанская	1							1	
8	Карагандинская	1								
9	Костанайская	2					1			
10	Павлодарская	2								
11	Северо-Казахстанская	2						1		
	ИТОГО	17					2	1	6	0

Количественные данные таблицы свидетельствуют о том, что среди учителей немецкого языка, преподающих в 1 классе, квалификационные категории разделились следующим образом:

- с высшей категорией – 3 учителя (Костанайская, Павлодарская, Карагандинская области);
- с первой категорией – 2 учителя (г.Нур-Султан, Северо-Казахстанская область);
- со второй категорией – 2 педагога (Атырауская, Павлодарская области);
- без категории – 1 педагог (г.Нур-Султан);
- с категорией «Педагог - модератор» - 2 учителя (Восточно-Казахстанская, Костанайская области);
- с категорией «Педагог - эксперт» - 1 педагог (Северо-Казахстанская область);
- с категорией «Педагог - исследователь» - 6 учителей (г.Шымкент, Актюбинская, Восточно-Казахстанская, Жамбылская, Западно-Казахстанская области)
- с категорией «Педагог-мастер» - нет педагогов.

В процентном соотношении эти показатели показаны в диаграмме на рисунке 2.2.3.

Рисунок 2.2.2

Согласно диаграммы процентное соотношение среди педагогов по квалификационным категориям распределилось в целом без большой разницы между педагогами.

Наибольший процент показали учителя немецкого языка с категорией «педагог-исследователь», их показатель составил 35 %.

Следующий показатель у педагогов с высшей категорией (18 %). Квалификационную категорию «педагог-эксперт» имеют 6 % педагогов.

Одинаковый процент (12 %) показали педагоги с первой, второй категориями, а также с категорией «педагог- модератор».

Следует заметить, что среди 17-ти учителей немецкого языка есть учителя, которые не имеют категорию, их процент составил 6% т.е. 1 педагог из г. Нур-Султан. Этот факт необходимо взять на контроль заместителю директора по учебной и методической работе школы-гимназии № 67.

В целом, по мониторингу качественного состава педагогов по данному критерию, вытекает следующий **вывод** о том, что педагоги, преподающие учебный предмет «Немецкий язык» в 1-х классах в большинстве имеют квалификационные категории.

Далее анализ проводился по наличию у педагогов курсовой подготовки. Эти показатели отражены в таблице 2.2.3.

Таблица 2.2.3 Сведения о курсовой подготовке у педагогов, преподающих учебный предмет «Немецкий язык» в 1-х классах

№	Регион	Всего респондентов	Курсы НЦПК «Өрлеу»	Курсы «НИШ»	АОО	Другие курсы
---	--------	--------------------	--------------------	-------------	-----	--------------

			2017	2018	2019	2017	2018	2019	
1	г. Нур-Султан	2							
2	г.Шымкент	1							
3	Актюбинская	2							1
4	Атырауская	1							
5	Восточно-Казахстанская	2							
6	Жамбылская	1							
7	Западно-Казахстанская	1							1
8	Карагандинская	1							
9	Костанайская	2							
10	Павлодарская	2							
11	Северо-Казахстанская	2					1		
	ИТОГО	17					1		2

В таблице расписаны курсы по годам, с 2017 года по 2019 годы, а также организаторы курсовой подготовки. Таблица показала, что не все 17 педагогов, участвующих в апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебному предмету «Немецкий язык» прошли курсовую подготовку.

Прохождение курсов НЦПК «Өрлеу» и АОО «НИШ» показали 7 педагогов. В разрезе курсов НЦПК «Өрлеу» и АОО «НИШ» показатели составили 5 и 2 педагога, другие курсы прошли два педагога.

В разрезе регионов курсовая подготовка не пройдена педагогами г. Нур-Султан, Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Карагандинской областей.

Педагоги Западно-Казахстанской и Актюбинской областей прошли повышение квалификации в разрезе других курсов и семинаров.

Количественные показатели таблицы ясно раскроются в диаграмме с процентными показателями, по которым можно судить о прохождении или не прохождении курсов.

Следующая диаграмма на рисунке 2.2.3 раскроет процентное соотношение курсовой подготовки педагогов.

Сведения о курсовой подготовке учителей немецкого языка в 1-х классах

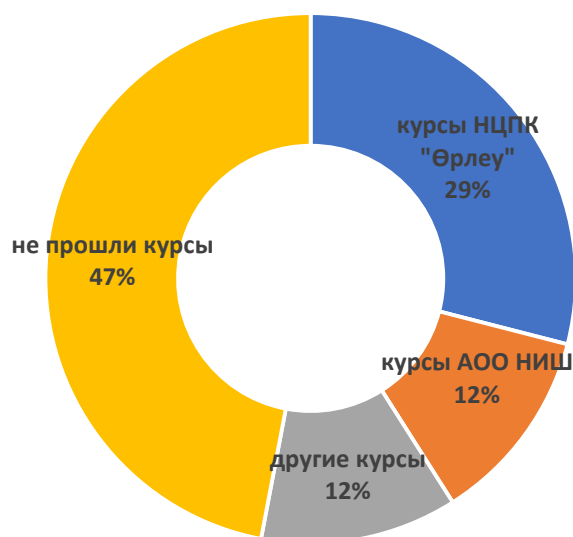

Рисунок 2.2.3

Из диаграммы следует, что 47% педагогов не имеют курсовой подготовки, что является недопустимым фактом. Каждый педагог должен повышать педагогическую компетентность и профессионализм.

Курсы НЦПК «Өрлеу» прошли 29 % педагогов, а курсы АОО НИШ – 12 % педагогов. Такое же количество педагогов в 12 % прошли другие курсы.

Отсюда следует **вывод**, что не все педагоги повышают свой профессиональный уровень и администрация школ не способствует повышению профессиональной компетентности педагогов, в первую очередь, через прохождение курсовой подготовки.

Более подробный анализ имеющихся курсов у педагогов раскрывает наименование курсов, которые не всегда являются точечными в преподавании немецкого языка.

В таблице 2.2.4 приведены наименования курсов, которые прошли педагоги, участвующие в апробации.

Таблица 2.2.4 Сведения о наименованиях курсов педагогов, участвовавших в апробации учебников и УМК по учебному предмету «Немецкий язык» в 1-х классах

№	Регионы	Курсы НЦПК «Өрлеу»	Курсы АОО «НИШ»	Другие курсы и семинары
1	г. Шымкент	ҚР орта білім беру мазмұнын жаңарту аясында оқу орыс тілінде жүретін мектептердегі «Қазақ тілі пәні» бойынша	-	-
2	Актюбинская	Курсы по образовательной программе повышения квалификации педкадров по предмету «Английский	Современные методы обучения иностранному языку в начальной школе	1.Обучающий семинар. Гете институт 2.Обучающий

		язык» в рамках обновления содержания среднего образования РК		семинар. Немецкий Дом.
3	Западно- Казахстанская	-	-	«Научно-образ. центр «Agzhan» Развитие проф.компетентнос ти учителей немецкого языка в условиях обновления содержания образования в РК
4	Костанайская	Ағылшын тілі бойынша педагогика кадрларының біліктілігін арттыру	-	-
5	Павлодарская	1. Немецкий язык в рамках обновления содержания образования. 2. Английский язык в рамках обновления содержания образования.		
6	Северо- Казахстанская	-	Разработка и экспертиза заданий для суммативного оценивания	-

Анализ имеющихся курсов показал, что не все курсы, которые прошли педагоги, участвующие в апробации учебников и УМК, соответствуют специальности учителей немецкого языка, работающих в 1-х классах.

Среди имеющихся пройденных курсов есть такие курсы, как курсы по программе обновленного содержания образования по учебным предметам «Казахский язык», «Английский язык». Такие курсы имеются у педагогов г. Шымкент, Актюбинской, Костанайской и Павлодарской областей. Хотя специфика курсов предполагает содержание по языковым предметам, но это не курсы по учебному предмету «Немецкий язык».

Кроме этого, следует отметить, что среди имеющейся курсовой подготовки педагогов есть только обучающие семинары, хотя они и по немецкому языку, например семинары, проводимые институтом Гете и Немецким домом. Такие обучающие семинары прошел один из педагогов Актюбинской области.

Среди курсов имеются курсы по разработке и экспертизе заданий для суммативного оценивания, которые являются очень необходимы при проведении критериального оценивания. Такие курсы были пройдены педагогами Северо-Казахстанской области.

Из всего этого следует **вывод** о том, что большинство педагогов не имеют курсовой подготовки, а некоторые педагоги имеют курсы, не соответствующие специальности преподаваемого предмета. Администрации

организаций образования необходимо обратить внимание на повышение квалификации педагогов через курсы, а именно на наименование и содержание образовательных курсов.

2.3 Анализ качественного состава педагогов, участвовавших в апробации учебников и УМК по учебным предмету «Французский язык» в 1-х классах

Апробация учебников и учебно-методических комплексов в 1-х классах проводилась и по учебному предмету «Французский язык». По предмету «Французский язык» апробация проводилась в меньшем количестве школ, чем по учебному предмету «Немецкий язык». Поэтому и количество педагогов меньше, чем по учебному предмету «Немецкий язык» и составило 8 педагогов.

Анализ качественного состава проводился по таким же критериям, какие были указаны выше. Количественные показатели отражены в таблице 2.3.1

Таблица 2.3.1 Сведения о наличии педагогического образования и стажа работы педагогов, участвовавших в апробации учебников и УМК по учебному предмету «Французский язык» в 1-х классах

№	Регион	Всего респондентов	Образование		Стаж работы		
			высшее	средне-специальное	до 3-х лет	до 5-ти лет	свыше 5-ти лет
1	г.Нур-Султан	1	1				1
2	г. Шымкент	1	1				1
3	Восточно-Казахстанская	1	1		1		
4	Жамбылская	1	1				1
5	Костанайская	3	3				3
6	Северо-Казахстанская	1	1				1
	ИТОГО	8	8	0	1		7

Таблица показывает, что из 8-ми педагогов, преподающих учебный предмет «Французский язык» в 1-х классах все имеют высшее образование.

Стаж работы у 7-ми педагогов насчитывает свыше 5-ти лет, только 1 педагог является молодым специалистом со стажем работы до 3-х лет (Восточно-Казахстанская область).

Количественные показатели таблицы преобразованы в процентные показатели, которые можно увидеть в диаграмме на рисунке 2.3.1.

Сведения по критерию наличия стажа работы у педагогов по французскому языку

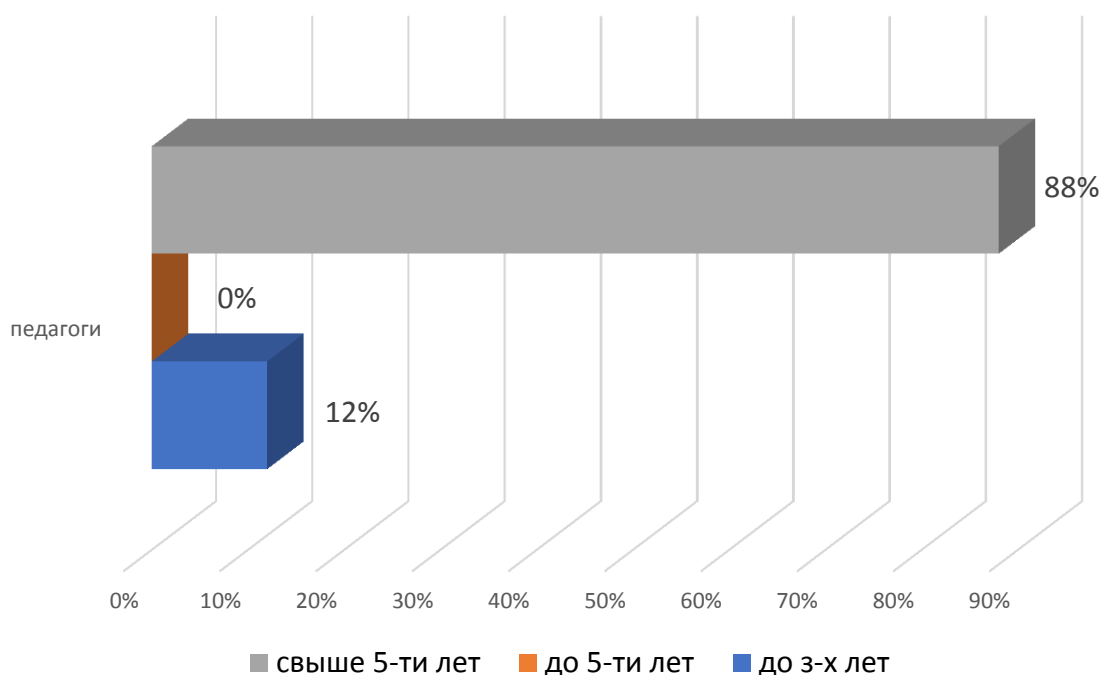

Рисунок 2.3.1

Диаграмма ясно показывает, что 88 % учителей французского языка являются педагогами - стажистами, имеющими в большинстве стаж работы свыше 10-ти лет. 12 % т.е. один педагог имеет небольшой стаж до 3-х лет.

Исходя из данных таблицы и диаграммы вытекает вывод о том, что в апробации учебников и УМК по учебному предмету «Французский язык» участвовали педагоги, имеющие высшее педагогическое образование, достаточно опытные педагоги. Лишь одному педагогу из Восточно-Казахстанской области необходимо оказывать методическую помощь как молодому специалисту.

Следующий критерий анализа - критерий наличия квалификационной категории. Эти данные отражены в таблице, которая раскрывает наличие квалифицированных категорий у педагогов по учебному предмету «Французский язык» в разрезе регионов (таблица 2.3.2).

Таблица 2.3.2 Сведения о наличии квалификационных категорий у педагогов, преподающих учебный предмет «Французский язык» в 1-х классах

№	Регион	Всего респондентов	Категория							
			высшая	I	II	б/к	Педагог-модератор	Педагог-эксперт	Педагог-исследователь	Педагог-мастер
1	г.Нур-Султан	1						1		
2	г. Шымкент	1	1							
3	Восточно-Казахстанская	1				1				
4	Жамбылская	1	1							
5	Костанайская	3	2					1		
6	Северо-Казахстанская	1	1							
	ИТОГО	8	5	0	0	1	0	1	1	0

Согласно количественным данным таблицы ясно видно, что большинство педагогов имеют высшую категорию, категорию «Педагог-исследователь» имеют 2 человека, категорию «Педагог-эксперт» - 1 человек.

Но в то же время 1 педагог не имеет категорию. Данный факт наблюдается в Восточно-Казахстанской области, который объясняется тем, что данный педагог является молодым специалистом со стажем до 3-х лет.

Наглядно эти показатели отражены в диаграмме на рисунке 2.3.2, где показано процентное соотношение наличия квалификационных категорий у педагогов.

Рисунок 2.3.2

Анализ качественного состава педагогов по данному критерию показал **вывод** о том, что педагоги, участвующие в апробации, имеют квалификационные категории. В разрезе регионов следует отметить, что во всех пилотных школах вышеуказанных регионов работают педагоги с соответствующей квалификационной категорией.

С высшей категорией работают педагоги пилотных школ с г. Шымкента, Жамбылской, Костанайской, Северо-Казахстанской областей. Категории «Педагог-эксперт», «Педагог-исследователь» имеют педагоги г.Нур-Султан и Костанайской области.

Следующий критерий анализа качественного состава педагогов является анализ курсовой подготовки педагогов. Показатели по наличию у педагогов курсов показаны в таблице 2.3.3.

Таблица 2.3.3 Сведения о курсовой подготовке педагогов, участвовавших в апробации учебников и УМК по предмету «Французский язык» в 1-х классах

№	Регион	Всего респондентов	Курсы НЦПК «Өрлеу»			Курсы АОО «НИШ»			Другие курсы
			2017	2018	2019	2017	2018	2019	
1	г.Нур-Султан	1		1					
2	г. Шымкент	1							
3	Восточно-Казахстанская	1							
4	Жамбылская	1							
5	Костанайская	3			1				
6	Северо-Казахстанская	1							1
	ИТОГО	8	0	1	1	0	0	0	1

Данные таблицы раскрыли количество педагогов, прошедших курсы повышения квалификации. Эти показатели выявили, что из 8-ми педагогов, преподающих учебный предмет «Французский язык» в 1-х классах пилотных школ только 3 педагога имеют курсовую подготовку, что составляет 38 %.

Из пройденных курсов повышения квалификации у двоих педагогов – курсы НЦПК «Өрлеу» и 1 педагог прошел другие курсы.

В разрезе регионов курсовую подготовку имеют педагоги г.Нур-Султан, Костанайской и Северо-Казахстанской областей. Курсовой подготовки нет у педагогов г.Шымкент, Восточно-Казахстанской, Жамбылской областей. Педагоги Северо-Казахстанской области прошли курсовую подготовку в посольстве Франции в РК через Французский Альянс.

Курсы АОО НИШ педагогами пилотных школ не были пройдены. Наименования курсов отражены в следующей таблице (таблица 2.3.4).

Таблица 2.3.4 Сведения о наименовании курсов, пройденных учителями французского языка

№	Регион	Курсы НЦПК «Өрлеу»	Курсы АОО «НИШ»	Другие курсы
1	г. Нур-Султан	Курсы обновленного содержания образования		
2	г. Шымкент			
3	Восточно-Казахстанская			
4	Жамбылская			
5	Костанайская	«Преподавание французского языка в рамках обновленного образования»		
6	Северо-Казахстанская			Курсы Посольства Франции в РК и французского Альянса

Вышеуказанные курсы повышения квалификации соответствуют специальности учителей французского языка.

Из анализа следует **вывод**, что в пилотных школах не у всех педагогов, участвующих в апробации, имеются курсы повышения квалификации. Поэтому данный вопрос необходимо взять на контроль заместителям директоров по учебной и методической работе. В целях эффективной организации учебного процесса педагогам крайне необходимо иметь курсовую подготовку по соответствующему направлению.

2.4 Общая характеристика качественного состава педагогов, участвовавших в апробации учебников и УМК по учебным предмету «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах

Как было выше сказано, в апробации принимали участие 25 педагогов, учителей французского и немецкого языков. Из общего количества педагогов количество учителей немецкого языка составило 17 человек, учителей французского языка – 8 человек. Из общего количества учителей в классах с казахским языком обучения работают 6 педагогов, в классах с русским языком обучения – 19 педагогов.

Количественные сведения о педагогах в процентном соотношении раскрывает следующая диаграмма (рис. 2.4.1).

КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ СВЕДЕНИЯ О ПЕДАГОГАХ, УЧАСТВУЮЩИХ В АПРОБАЦИИ

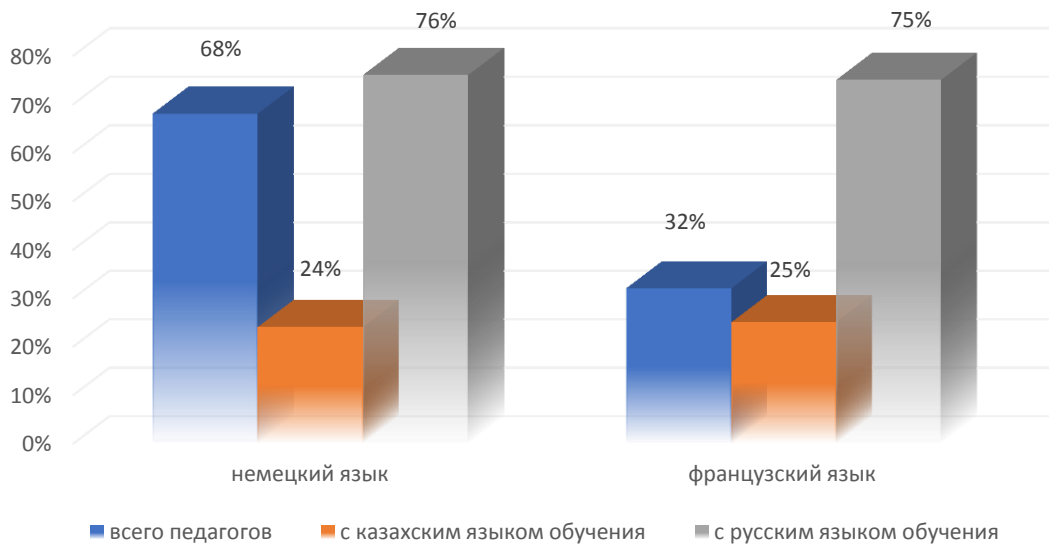

Рисунок 2.4.1

Из показателей диаграммы видно, что преобладает количество педагогов, преподающих немецкий язык (68%) в сравнении с количеством педагогов, преподающих французский язык (32%).

По языкам обучения преобладает количество педагогов с русским языком обучения среди двух категорий педагогов: учителя немецкого языка (76%) и учителя французского языка (75%). Соответственно количество педагогов, работающих в классах с казахским языком обучения, составляет 24% - 25%. Эта тенденция связано с общей тенденцией преимущества классов, выбравших учебный предмет «Немецкий язык», а также с преимуществом классов с русским языком обучения.

Анализ качественного состава педагогов складывался из анализа данных по образованию, педагогического стажа, квалификационной категории, курсовой подготовки по двум категориям:

- педагоги, преподающие учебный предмет «Немецкий язык»;
- педагоги, преподающие учебный предмет «Французский язык»

Мониторинг качественного состава педагогов проводился в сравнительной характеристике педагогов по языкам преподавания: учебный предмет «Немецкий язык», учебный предмет «Французский язык».

Сравнительная диаграмма качественного состава педагогов, преподающих в 1-х классах показывает следующие процентные показатели (рис. 2.4.2).

Сравнительные показатели по стажу работы педагогов

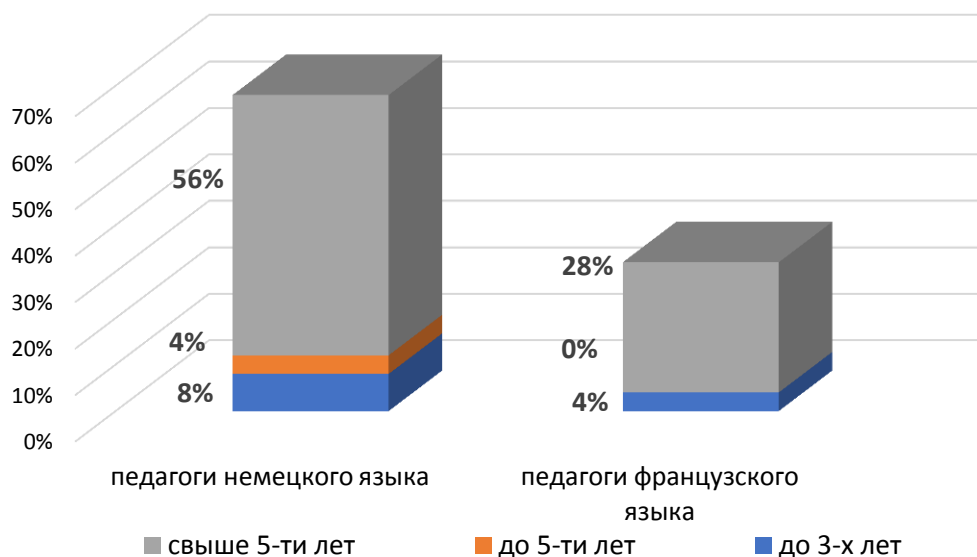

Рисунок 2.4.2

В данной диаграмме дается сравнительный анализ критерия по стажу работы педагогов по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык», откуда можно сделать **вывод**, что большинство педагогов являются опытными педагогами со стажем свыше 10-ти лет, как было выявлено из предоставленных анкет.

Следующий сравнительный анализ был проведен по критерию квалификационных категорий у педагогов, который отражен на рисунке 2.4.3.

СРАВНИТЕЛЬНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПО КВАЛИФИКАЦИОННЫМ КАТЕГОРИЯМ ПЕДАГОГОВ

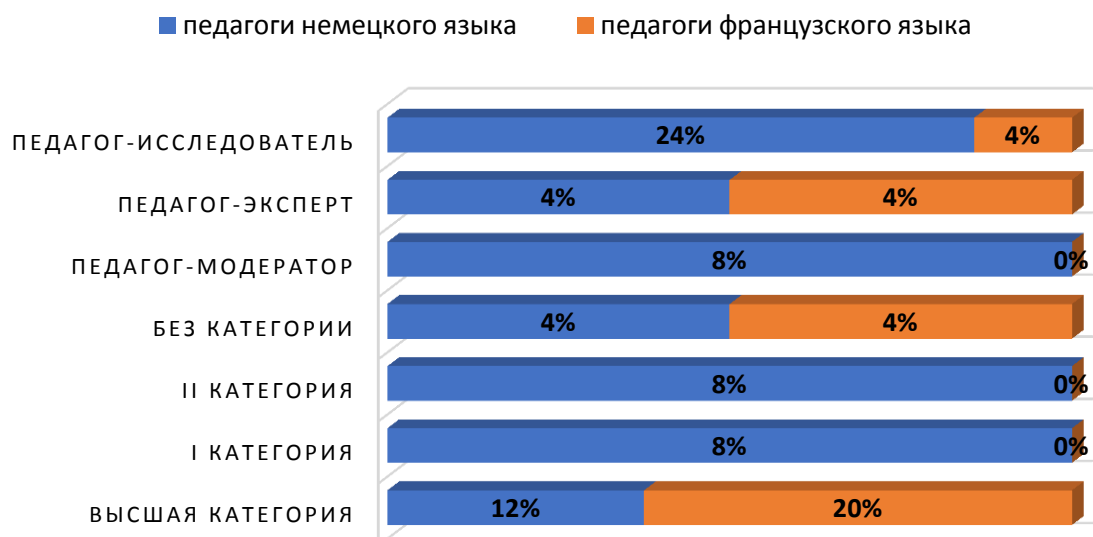

Рисунок 2.4.3

Из показателей диаграммы видно, что квалификационный уровень педагогов по учебным предметам «Немецкий язык» и «Французский язык», участвующих в апробации, отличается по некоторым позициям:

- по двум учебным предметам 92 % педагогов имеют квалификационные категории, а 8% педагогов не имеют категорий;
- разница у педагогов с высшей категорией составляет 8 %, где 20 % показывают учителя французского языка, а 12 % - учителя немецкого языка;
- разница у педагогов с категорией «педагог-исследователь» составляет 20 %, где больший процент у педагогов немецкого языка (24 %), а учителя французского языка с высшей категорией всего составили 4%;
- одинаковые показатели выявились по квалификационным категориям: первая, вторая, «педагог-модератор», «педагог-эксперт» и у педагогов без категории.

Отсюда следует **вывод**, что практически все педагоги имеют квалификационные категории, а большинство из них - высшую категорию и категорию «педагог-исследователь».

Касательно курсовой подготовки педагогов, участвующих в апробации учебников и УМК, то на рисунке 2.4.4 представлена сравнительная характеристика пройденных курсов у педагогов.

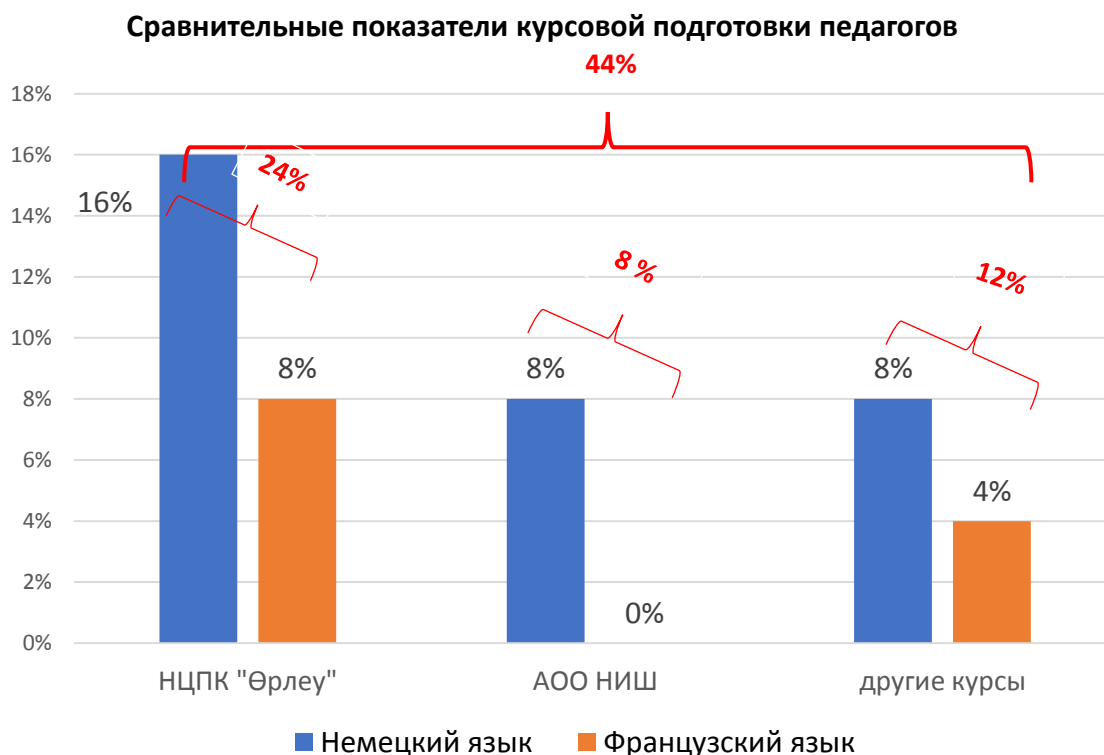

Рисунок 2.4.4

На этой диаграмме ясно представлены данные по наличию курсовой подготовки у педагогов, преподающих в 1-х классах учебные предметы «Немецкий язык», «Французский язык».

Отсюда вытекает следующий **вывод**:

- только 44 % педагогов прошли курсы за последние три года, а 56 %, т.е. более половины участников апробации из числа педагогов не имеют курсовую подготовку;

- 24 % педагогов прошли курсы через НЦПК «Өрлеу», в разрезе преподаваемых языков - 16%/8%;
- 8 % педагогов прошли курсы АОО НИШ, по языкам преподавания – 8%/0%, т.е. учителя французского языка вообще не проходили курсы АОО НИШ;
- 12 % педагогов прошли курсы других организаций, в данную категорию вошли также и обучающие семинары.
- всего 36% педагогов, преподающих учебный предмет «Немецкий язык» имеют курсы повышения квалификации, только 12 % учителей французского языка прошли предметные курсы.

Мониторинг качественного состава педагогов, участвующих в апробации учебников и УМК по учебным предметам «Немецкий язык» и «Французский язык» в 1-х классах выявил **отрицательную тенденцию**, которая заключается в том, что педагоги, участвующие в апробации, недостаточно подготовлены в плане повышения квалификации именно по преподаваемым предметам, только у 44% педагогов имеется курсовая подготовка за последние 3 года. По критериальному оцениванию прошел только один педагог из 25-ти педагогов курсы по разработке суммативных заданий по критериальному оцениванию.

Положительная тенденция мониторинга качественного состава педагогов апробации заключается в том, что во-первых, 84 % педагогов имеют стаж работы свыше 5-ти лет, в большинстве стаж свыше 10-ти лет, во-вторых, 92% педагогов имеют определенные квалификационные категории, что непосредственно играет положительную роль в эффективной организации учебного процесса.

2.5 Анализ учебника «Jana und Dino», авторы Manuela Georgiakaki, Michael Priesteroth, издательства Hueber Verlag по учебному предмету «Немецкий язык» для 1 класса

Следующее направление мониторинга - характеристика учебников обновленного содержания образования «Немецкий язык», «Французский язык» для учащихся 1 класса. Обучающиеся в пилотных школах пользовались учебниками нескольких определенных издательств.

Мониторинг учебников проводился по следующим направлениям, критерии которых, оценивались педагогами по пятибалльной системе:

- структура и содержание учебника;
- методическая сторона учебного материала;
- иллюстративный материал;
- язык и стиль изложения учебного материала.

Каждое из этих направлений имеет свои критерии, по которым педагогами были определены результаты.

Направление «Структура и содержание учебника» включает следующие критерии:

1. Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов);
2. Оптимальность объема учебного материала по разделам;
3. Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся;
4. Логика изложения учебного материала (преемственность разделов);
5. Отражение казахстанского компонента в содержании учебника;
6. Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями;
7. Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических.

Направление «Методическая сторона учебного материала» состоит из ряда критериев, которые были оценены педагогами:

- ✚ Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся;
- ✚ Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий;
- ✚ Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий;
- ✚ Наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума;
- ✚ Наличие заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения;
- ✚ Наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса;
- ✚ Наличие системы вопросов, заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности.

Одним из направлений мониторинга по апробации учебников является направление «Иллюстративный материал», которое оценивалось по следующим критериям:

- Соотношение текстового и иллюстративного материала;
- Эстетичность иллюстративного материала;
- Оптимальность размеров иллюстраций;
- Способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету.

По направлению «Язык и стиль изложения учебного материала» были выработаны следующие критерии, которые были оценены педагогами:

- ✓ Грамотность и доступность языка изложения;
- ✓ Наличие справочно-методического аппарата, позволяющего раскрыть значение терминов и понятий.

По учебному предмету «Немецкий язык» в 1-х классах апробировались учебники и УМК трех издательств:

✚ «Jana und Dino», издательство: Hueber Verlag. Авторы: Manuela Georgiakaki, Michael Priesteroth;

✚ «Deutsch für Kasachstan Klasse 1», издательство EduStream Просвещение. Авторы: M.Latyjewa, O.Gutbrod, N. Koslowa, W.Rasumowa

✚ «Fabuli», издательство ТОО «Көкжиек-Горизонт» Алматы, 2019. Авторы: Sigrid Xanthos-Kretzmer, Jutta Douvitsas-Gamst, Диана Кабенова, Азина Оспанова, Бейбитнур Жумабекова

Мониторинг по итогам апробации проводился отдельно по каждому учебнику соответствующего издательства. На основе обработки и анализа анкет учителей составлена общая оценка по каждому направлению по соответствующим критериям в разрезе издательств.

Направление «Структура и содержание учебника»

Анализ соответствия структуры и содержания учебников по вышеуказанным издательствам был проведен через критерии, отраженные в таблице 2.5.1

Таблица 2.5.1. Критерии по структуре и содержанию учебника

Критерий	Баллы (максимальный -5, минимальный -1)
Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)	
Оптимальность объема учебного материала по разделам	
Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся	
Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)	
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника	
Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями	
Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических	

Учебник «Jana und Dino», авторы Manuela Georgiakaki, Michael Priesteroth, издательства Hueber Verlag апробировался в 4-х регионах: в столице г.Нур-Султан, Атырауской, Павлодарской и Северо-Казахстанской областях (таблица 2.5.2).

Таблица 2.5.2 Список школ, участвовавших в апробации учебника и УМК «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag

№	Регион	Наименование школы	Кол-во класс-комплектов	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	г. Нур-Султан	ШГ №67	1 «А»	казахский	20
2	Атырауская область	ШГ №34	1 «А»	казахский	26

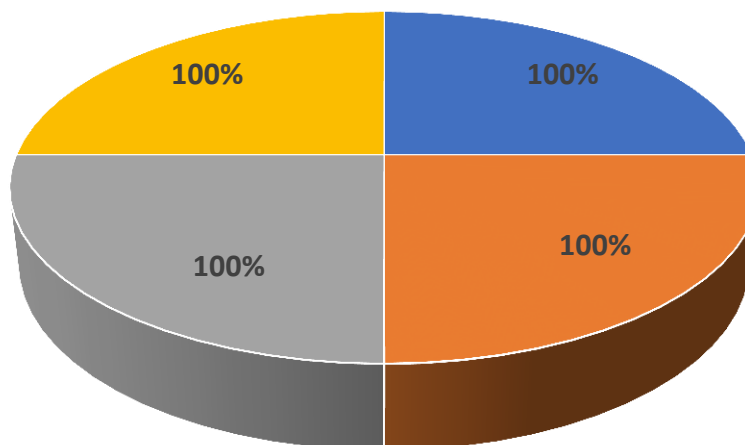
3	Павлодарская область	СОШ № 39 инновационного типа с гимназическими классами». г.Павлодар,	1 «В»	русский	30
4	Северо-Казахстанская область	Гимназия «БЭСТ» г. Петропавловск	1 «Г»	русский	14
	Итого- 4	4	4	Казахский/русский	90

В апробации приняли участие 4 организации среднего образования, 4 первых классов, из них два класса с казахским языком обучения и два класса с русским языком обучения. Количество обучающихся – 90, педагогов – 6.

Каждый критерий оценивался педагогами по пятибалльной системе: от 5-ти до 1-го, где 5 баллов означает максимальный балл, 1 – минимальный балл:

1) Критерий «Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)» был оценен респондентами достаточно высоко. Все респонденты (100%) поставили максимальный балл (рис. 2.5.1). Это означает, что учебник соответствует требованиям согласно утвержденной структуре.

Соответствие структуры учебника требованиям

■ г.Нур-Султан ■ Атырауская область ■ Павлодарская область ■ СКО

Рисунок 2.5.1

2) Критерий «Оптимальность объема учебного материала по разделам» также был оценен всеми респондентами очень высоко (100%). Данная оценка означает, что педагоги считают объем учебного материала по разделам оптимальным, представленный материал соответствует темам раздела (рис.2.5.2).

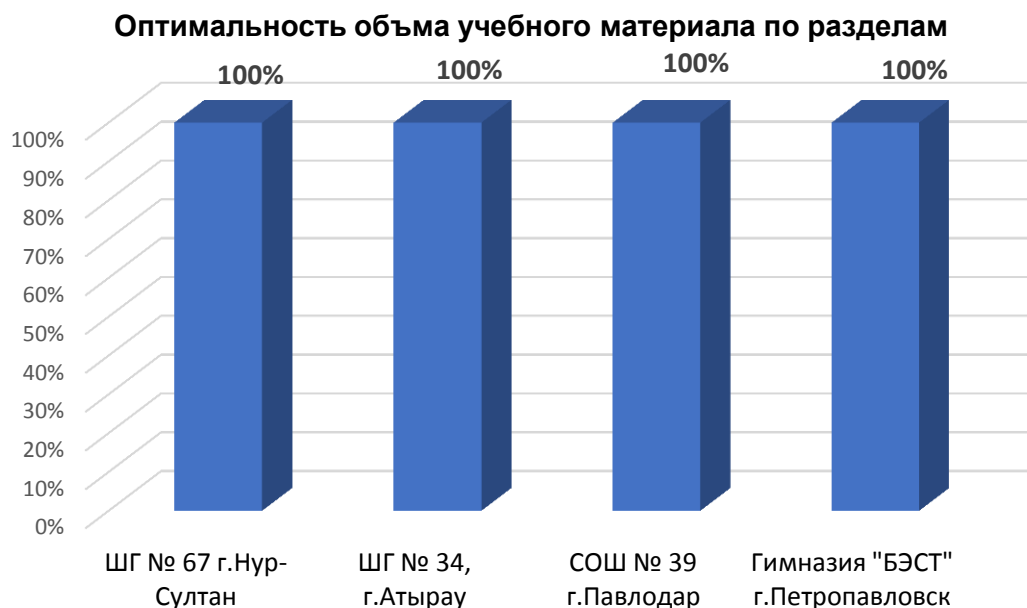

Рисунок 2.5.2

3) По критерию «Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся» мнение респондентов немного разделилось, но такое разделение не влияет на положительную оценку.

83% участников апробации оценили очень высоко, 17 % педагогов оценили достаточно высоко. В целом оценка положительная, которая означает, что учебный материал, представленный в учебнике, составлен с учетом психологических и возрастных особенностей обучающихся.

Данный критерий в разрезе количества педагогов представлен на рисунке 2.5.3

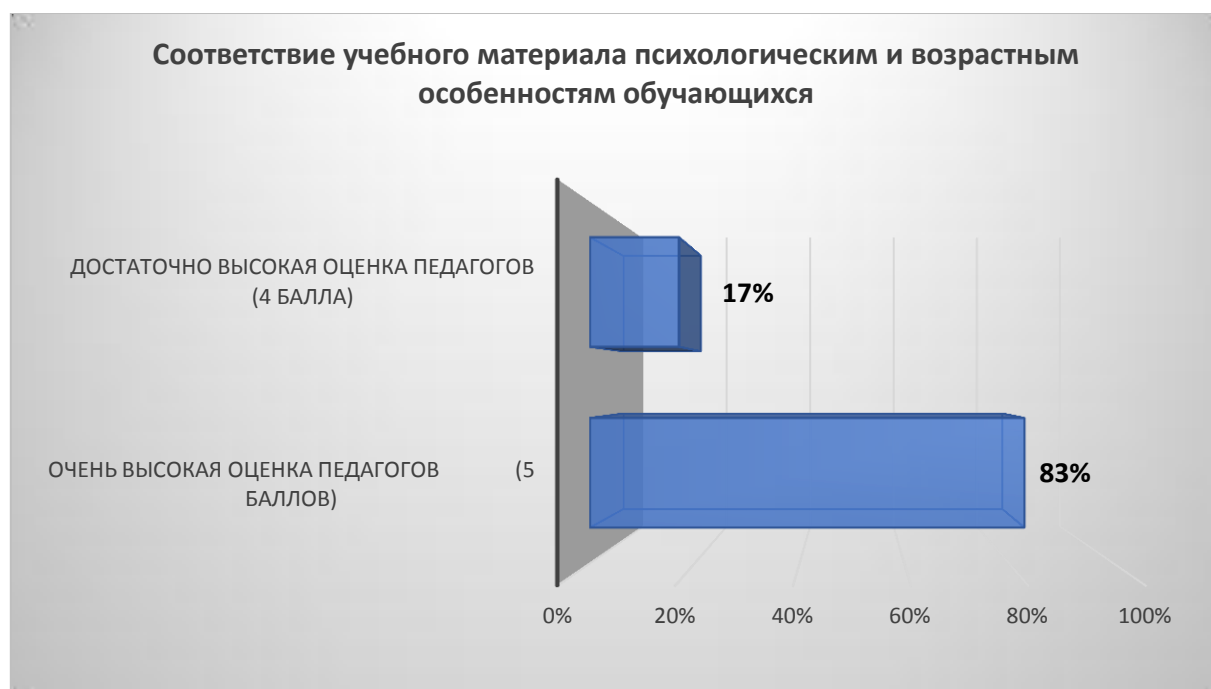

Рисунок 2.5.3

4) Согласно представленным данным по критерию «Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)» мнение педагогов, участвовавших в апробации существенно не разделились и в целом они показывают положительную картину. Это дает возможность судить о том, что учебный материал данного учебника изложен логично, расположен по разделом согласно преемственности т.е каждое задание идет последовательно и логично как в разделе, так и друг за другом по разделам.

Педагоги (83%/17%) достаточно высоко оценили структуру и содержание учебника по этому критерию (рис. 2.5.4).

Логика изложения учебного материала

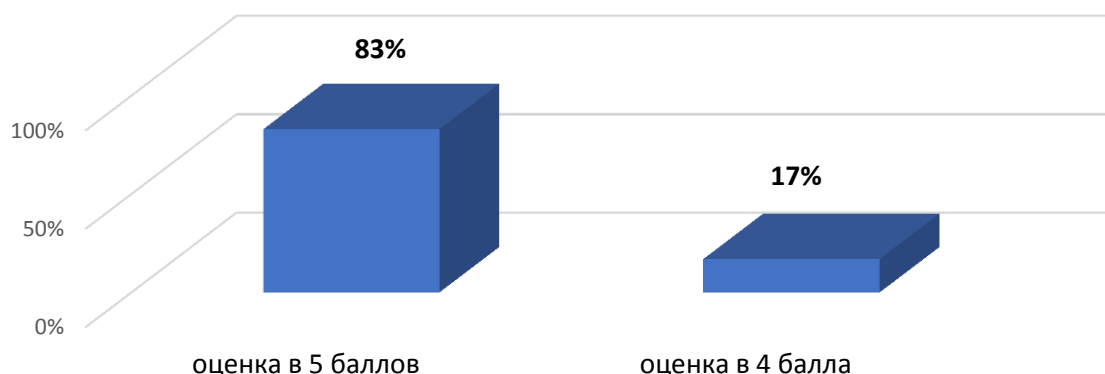

Рисунок 2.5.4

5) Критерий «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» был оценен педагогами следующим образом:

- казахстанский компонент полностью отражен в содержании учебника – 2 педагога;
- казахстанский компонент не достаточно отражен в содержании учебника – 1 педагог;
- казахстанский компонент мало отражен в содержании учебника – 2.

Данная оценка позволяет сделать вывод о том, что казахстанский компонент отражен не в достаточной степени (50%).

Эти предложения педагогов в процентах отражены в следующей диаграмме на рисунке 2.5.5.

Отражение казахстанского компонента в содержании учебника

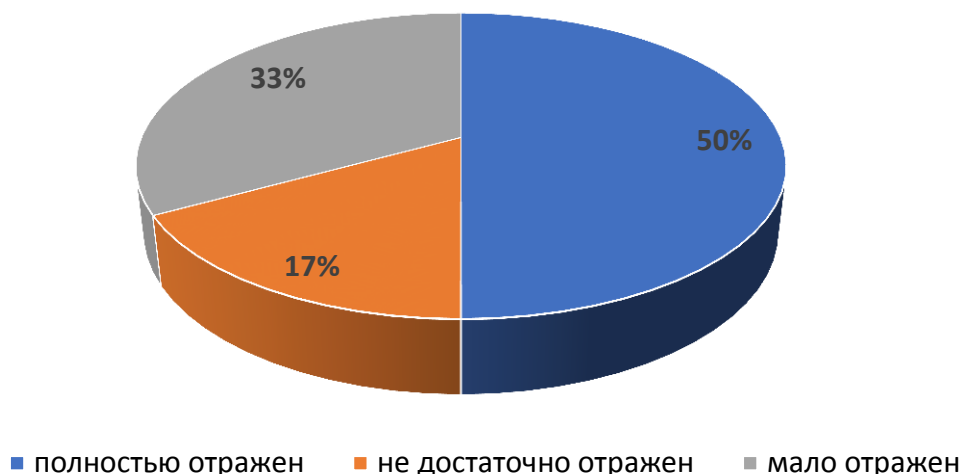

Рисунок 2.5.5

6) Согласно оценке педагогов критерия «Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями» мнения были почти одинаковыми, что означает «очень высоко» - 5 педагогов, «достаточно высоко» - 1 человек.

Данная оценка позволяет сделать вывод о том, что в этом учебнике соблюдены принципы научности и доступности, а задания соответствуют жизненным реалиям (рис. 2.5.6).

Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями

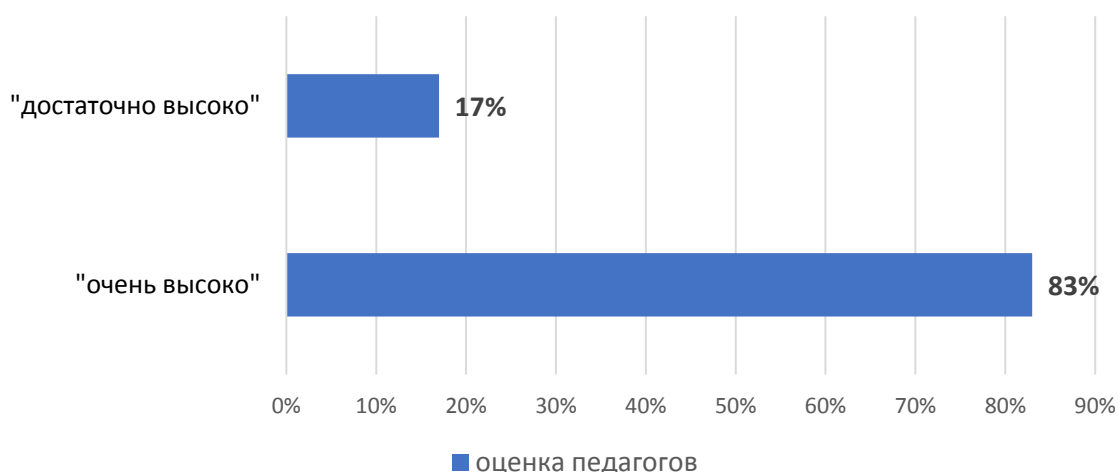

Рисунок 2.5.6

7) Критерий по отсутствию в содержании учебника неточностей, а также фактологических, грамматических, стилистических ошибок оценивался педагогами следующим образом, когда мнения разделились (рис. 2.5.7):

- 1 группа педагогов считает, что в содержании учебника нет неточностей и ошибок;
- 2 группа педагогов считает, что в учебнике все же имеют место быть неточности и ошибки.

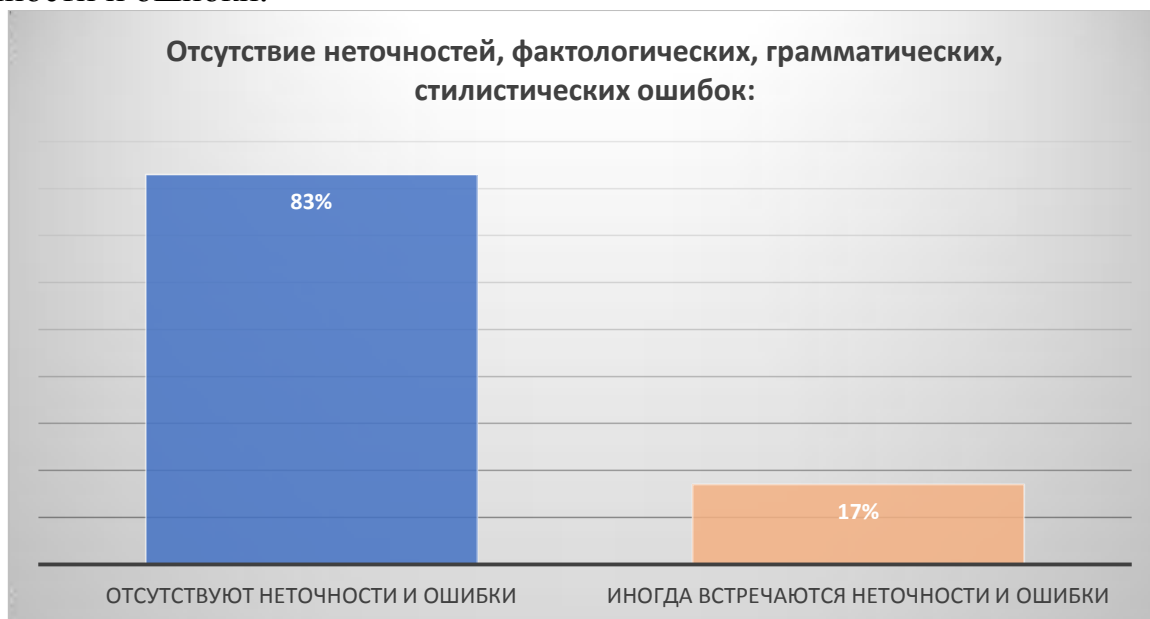

Рисунок 2.5.7

В целом анализ структуры и содержания учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag показал следующие результаты по всем критериям, которые отражены в диаграмме на рисунке 2.5.8.

На данной диаграмме ясно показаны плюсы и минусы учебника в разрезе 7-ми критериев по структуре и содержанию вышеуказанного учебника.

Структура и содержание учебника

Рисунок 2.5.8

Диаграмма раскрывает, что структура и содержание учебника в целом соответствуют требованиям, которые закреплены нормативно. Большинство респондентов показали довольно высокую оценку практически по всем критериям. В диаграмме оценка педагогов была разделена на следующие виды оценки «полностью соответствует», «соответствует в большей степени», «соответствует частично».

По первым двум критериям «Соответствие структуры учебника требованиям», «Оптимальность объема учебного материала по разделам» педагоги 100% -но показали одинаковую высокую оценку.

Только один критерий «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» разделился по мнению педагогов на три оценки: «полностью соответствует» - 50%, «соответствует в большей степени» - 17%, «соответствует частично» - 33%.

По остальным критериям мнение респондентов показало стабильно одинаковые результаты - 80%/20%, что относится к оценкам «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени».

Из вышеуказанного анализа следует **вывод**, что структура и содержание учебника «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag** соответствует всем критериям по изложенным требованиям. Данное направление мониторинга по апробации этого учебника успешно оценено педагогами – респондентами.

Следующее направление анализа - «Методическая сторона учебного материала», также проводилось по апробации трех учебников и оценивалось респондентами по определенному ряду критериев. Список этих критериев представлен ниже в таблице 2.5.3.

Таблица 2.5.3 Список критериев по анализу методической стороны учебного материала

Критерий	Баллы (максимальный -5, минимальный -1)
Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся	
Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий	
Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий	
Наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума	
Наличие заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения	
Наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса	
Наличие системы вопросов, заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности	

Анализ проводился по второму направлению мониторинга апробации по тем же учебникам, по которым был проведен анализ по структуре и содержанию учебников. Принимали участие 6 педагогов.

Анализ критерия по соответствию учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся учебника «Jana und Dino», авторы **Manuela Georgiakaki, Michael Priesteroth**, издательства **Hueber Verlag** показал положительные результаты. Все педагоги, участвовавшие в апробации, оценили этот критерий достаточно высоко максимальным баллом – 5. Это означает, что учебные задания, представленные в учебнике, соответствуют психологическим и возрастным особенностям обучающихся.

Следующий критерий, представленный в анализе: критерий наличия разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий. По итогам анализа было выявлено, что в учебнике имеются вышеназванные задания, оценка педагогов была высокой с максимальным баллом. Следует отметить, что педагоги единогласно подтвердили, что задания учебника разделяются на разноуровневые, практико-ориентированные, исследовательские, экспериментальные.

Педагогами был оценен критерий наличия развивающих, обучающих и воспитывающих заданий в учебнике и получил самую высокую оценку, что означает соответствие учебника по этому критерию.

Все вышеуказанные три критерия были оценены педагогами положительно и результаты оценки отражены в диаграмме на рисунке 2.5.9

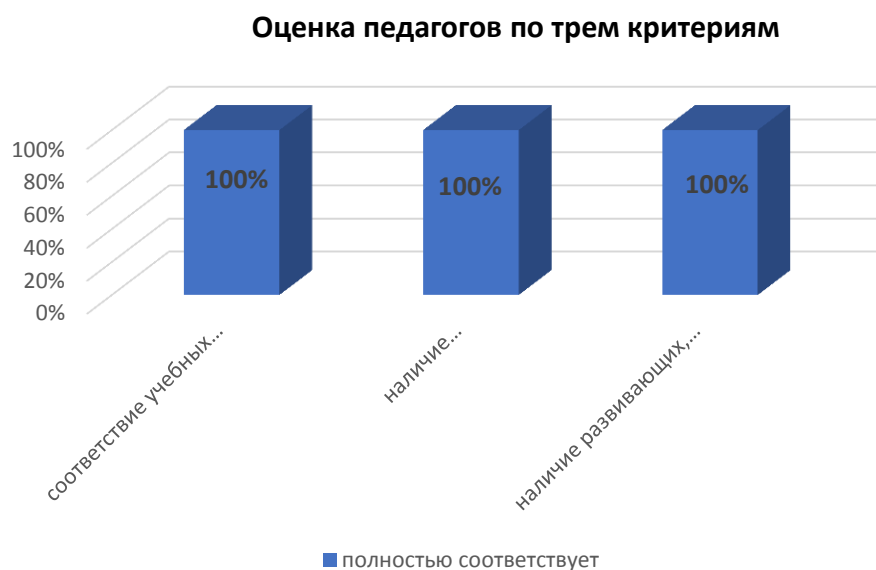

Рисунок 2.5.9

Учебный предмет «Английский язык» является языковым предметом, поэтому наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума является особенностью языковых предметов и оценивались педагогами как «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени». Доля педагогов по результатам оценки составляет:

- «полностью соответствует» - 3 педагога (60%)
- «соответствует в большей степени» - 2 педагога (40%).

Наличие заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения педагоги раскрыли через баллы, которые показали достаточно хороший результат: соответствует полностью – 4 педагога (80%), соответствует в большей степени – 1 педагог (20%).

Результаты анализа ответов педагогов по двум критериям показывает диаграмма на рисунке 2.5.10.

Рисунок 2.5.10

Согласно результатам, отраженных в диаграмме следует сделать **вывод** о том, что в целом в учебнике имеются задания по формированию навыков по видам речевой деятельности, в заданиях соблюдается лексико-грамматический минимум.

Задания по развитию критического мышления также имеют место быть в учебнике, кроме этого, педагоги отметили, что учебник предполагает и задания для самостоятельного выполнения.

Обновленное содержание образования предполагает наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса. Этот критерий получил положительную оценку в 5 и 4 баллов. Это означает, что методическая сторона учебного материала предполагает такие задания. Количество респондентов разделилось по оцениванию такого рода заданий и упражнений ровно наполовину.

В век современных компьютерных технологий вопрос ИКТ-компетентности не может остаться без внимания. Поэтому педагоги рассмотрели задания учебника и неоднозначно отметили наличие системы вопросов, заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности.

Это означает, что такого рода задания и упражнения, в целом система заданий для развития ИКТ-компетентности не полностью соответствует методической стороне учебного материала:

- «полностью соответствует» - оценка 3 респондентов (60%)
- «соответствует в большей степени» - 1 респондент (20%)
- «соответствует в меньшей степени» - 1 респондент (20 %).

Анализ вышеуказанных двух параметров к требованиям по методической стороне учебника отражены в следующей диаграмме на рисунке 2.5.11.

Рисунок 2.5.11

Если рассматривать диаграмму детально, то следует заметить, что учебник предполагает задания для организации индивидуальной, групповой деятельности и практически соответствует этому критерию. Это означает, что эти задания развивают коммуникативную компетенцию у обучающихся.

Задания для развития ИКТ-компетентности в целом имеются, в учебнике предполагается система заданий, но в недостаточном количестве.

Общая характеристика методической стороны учебных заданий по учебнику «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag позволяет сделать следующий вывод (рис. 2.5.12):

Общая характеристика методической стороны учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag

Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся

100%
Полностью соответствует

Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий

100%
полностью соответствует

Наличие развивающих,

Рисунок 2.5.12

Исходя из общей характеристики методической стороны вышеуказанного учебника следует сделать **вывод** о том, в целом учебник соответствует методически требованиям, кроме критерия по заданиям и упражнениям для развития ИКТ-компетентности.

Положительные тенденции методической стороны учебника рассматриваются в оценке педагогов как:

- «полностью соответствует»: данную оценку получили задания по по соответствию психологическим и возрастным особенностям обучающихся; разноуровневые, практико-ориентированные, исследовательские, экспериментальные, развивающие, обучающие и воспитывающие задания;

- «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени»: задания и упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума; задания, направленные на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения; задания для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса.

Следует обратить внимание на задания и упражнения для развития ИКТ-компетентности, где педагоги указали недостаточность соответствия этому критерию: 33% педагогов показали соответствие в меньшей степени.

Рассматривая методическую сторону учебника «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag** педагоги в целом показали соответствие этого учебника методическим требованиям к заданиям и упражнениям.

Со слов респондентов, выбор тем и способ подачи соответствует возрастным особенностям обучающихся, учебник яркий, красочный, задания ориентированы не только на формирование языковых компетенций, но и развивают моторику, мышление ребёнка, навыки коммуникации в группе.

Учебники анализировались респондентами также по наличию и состоянию иллюстративного материала, который оценивался по четырем требованиям (таблица 2.5.4).

Таблица 2.5.4 Характеристика иллюстративного материала учебников

Наименование требований соответствия	Критерии оценивания от 1 до 5
Соотношение текстового и иллюстративного материала	
Эстетичность иллюстративного материала	
Оптимальность размеров иллюстраций	
Способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету	

Анализ иллюстративного материала учебника «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag** выявил, что респонденты в целом довольны им, оценивали каждый параметр по двум критериям оценивания: «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени».

Все четыре вышеуказанных требования к иллюстративному материалу учебника получили положительные отзывы 4, 5 баллов (83% - 100%).

Графически анализ отзывов респондентов отражен на рисунке 2.5.13.

Характеристика иллюстративного материала учебника *Jana und Dino* издательства Hueber Verlag

Рисунок 2.5.13

Еще одно направление, по которому оценивались учебники – это язык и стиль изложения учебного материала. Это очень важное условие для содержания учебника, так как обучающийся в процессе изучения должен понять содержание, а для этого учебный материал должен быть изложен доступным для него языком и в соответствующем для его возраста стиле изложения.

Оценка данного направления проводилась по двум требованиям:

- ✚ Грамотность и доступность языка изложения;
- ✚ Наличие справочно-методического аппарата, позволяющего раскрыть значение терминов и понятий.

Язык и стиль изложения в учебнике «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag оценивали 5 респондентов и их оценка была в целом положительной:

- отзыв «полностью совпадает» по первому параметру- 4 респондента, по второму – 3 респондента

- «совпадает в большей степени» по первому параметру -1 респондент, по второму – 2 респондента. Это означает, что преимущественно положительные отзывы получили все 2 параметра (рис. 2.5.14).

Характеристика языка и стиля изложения учебного материала в учебнике «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag

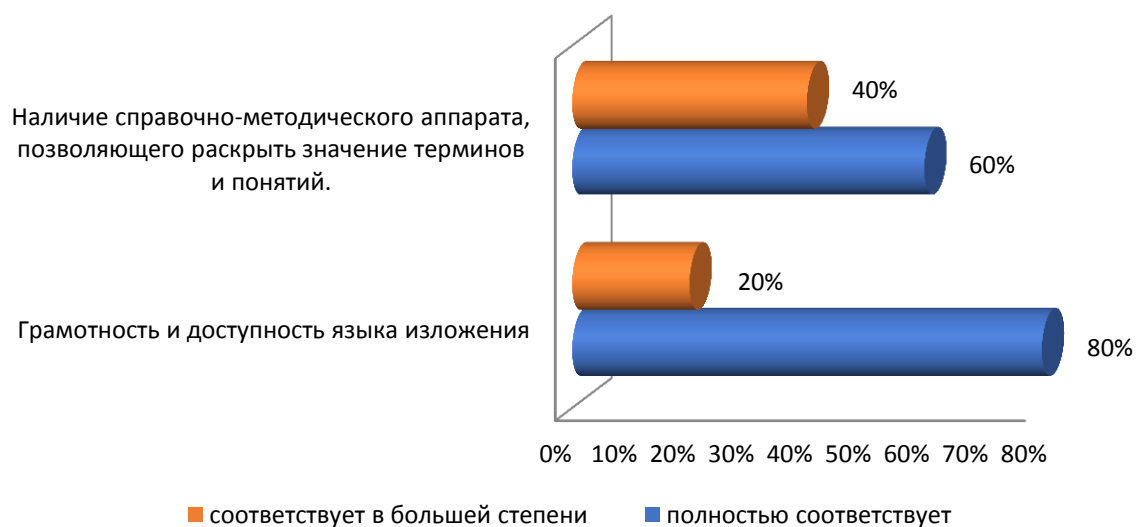

Рисунок 2.5.14

Диаграмма раскрыла долю респондентов по двум параметрам, из чего следует сделать **вывод**, что язык и стиль изложения учебного материала учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag соответствует предъявляемым требованиям.

2.6 Анализ учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение по учебному предмету «Немецкий язык» для 1 класса

Следующий учебник, который участвовал в апробации – это учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства **EduStream Просвещение**, авторами этого учебника являются **M.Latyjewa, O.Gutbrod, N. Koslowa, W.Rasumowa**.

В апробации этого учебника участвовали 5 школ из 5-ти регионов, 10 классов, 7 педагогов, 205 обучающихся. Эти данные расписаны в таблице 2.6.1

Таблица 2.6.1 Список регионов и школ, участвовавших в апробации учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение в 1-х классах

№	Регион	Наименование школы	Кол-во класс-комплектов	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	Актюбинская область	г. Актобе, ОСШГ № 11	1 «А», 1 «Б»	русский	54
2	Восточно-Казахстанская область	КГУ «Общеобразовательная школа №12» г. Усть-Каменогорск	1 «А», 1 «Б»	русский	58

3	Карагандинская область	г. Шахтинск, КГУ «Школа-гимназия №1»	1 «А», 1 «Б», 1 «В», 1 «Г»	русский	11 11 14 13
4	Северо-Казахстанская область	село Явленка, КГУ «Явленская средняя школа №1 имени Т. Позолотина-Героя Советского Союза».	1 «А»	русский	19
5	г. Нур-Султан	ГУ «Гимназия №67»	1 «Ә»	казахский	25
	Итого -5	5	10	Казахский/русский	205

Таблица показывает, что в каждом регионе участвовала в апробации этого учебника по одной школе. Из 10-ти первых классов 9 классов с русским языком обучения, один класс с казахским языком обучения.

Анализ вышеуказанного учебника также будет проводиться по первому направлению «Структура и содержание учебника» и по тем же критериям.

• Критерий «Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)»: мнения респондентов разделились следующим образом - по мнению одних респондентов структура учебника в целом соответствует требованиям (71%), по мнению других респондентов структура не соответствует требованиям (29%). Данное разделение отражено на рисунке 2.6.1

Такое мнение означает, что структура учебника соответствует не всем требованиям. На диаграмме показано более точное разделение оценки педагогов по данному критерию.

Рисунок 2.6.1

• Следующий критерий по оптимальности учебного материала по разделам был апробирован и оценен педагогами достаточно высоко – 100%, когда мнение респондентов разделились на оценку «полностью соответствует» - 2 педагога, «соответствует в большей степени» - 5 педагогов, что означает, что учебные задания распределены оптимально и нормированно по разделам и темам. Процентное соотношение оценки респондентов отражено в диаграмме на рисунке 2.6.2.

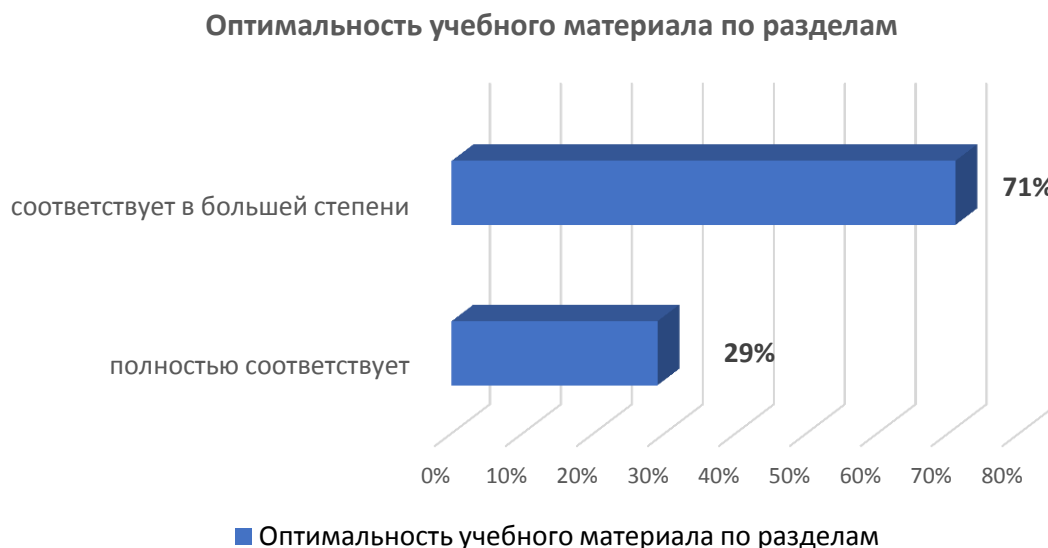

Рисунок 2.6.2

• Согласно критерия «Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся» можно судить о том, что не все педагоги высказались однозначно: ответы респондентов разделились на положительную и отрицательную оценку. 6 педагогов считают, что учебный материал практически соответствует психологическим и возрастным особенностям обучающихся, но все таки 1 педагог отрицает это соответствие и оценивает минимальным баллом. Такая оценка респондентов переведена в процентное соотношение и отражена в диаграмме на рисунке 2.6.3.

Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся

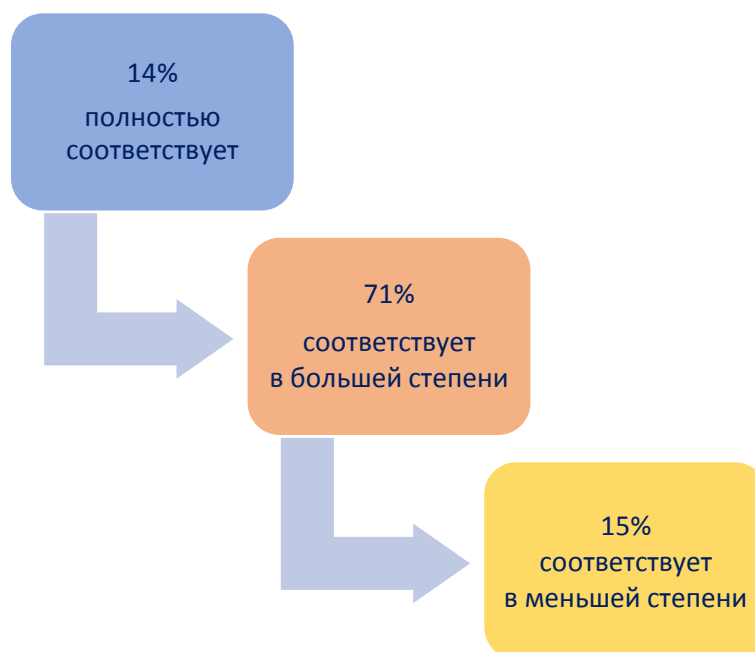

Рисунок 2.6.3

- Критерий «Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)» входит в список критериев по оценке структуры и содержания учебника, который должен быть оценен респондентами. Согласно ответам респондентов получилась следующая ситуация: полное соответствие учебника требованиям логики изложения учебного материала показали 2 педагога, соответствие в большей степени – 4 педагога, частичное соответствие показал 1 педагог. Данная оценка означает, что учебный материал изложен не всегда логично, возможно не в достаточной степени осуществляется преемственность учебного материала по разделам. Мнение респондентов, выраженное в процентах, можно увидеть на диаграмме (рис. 2.6.4)

Логика изложения учебного материала

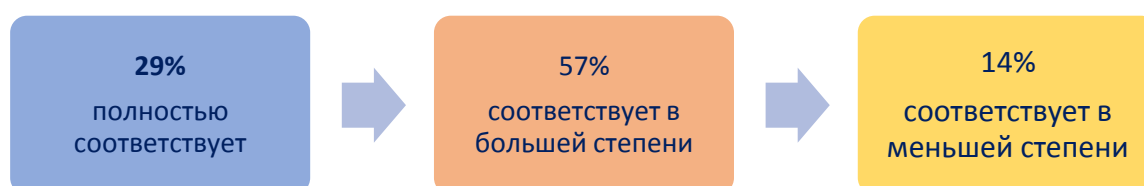

Рисунок 2.6.4

- Следующий критерий анализа «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» показывает неоднозначную картину мнений респондентов, которые разделились на положительное и частично отрицательное. По мнению 5-ти педагогов казахстанский компонент находит место в содержании учебника, но 2 педагога отметили недостаточное

соответствие этого критерия утвержденному требованию. Конечно, большинством мнений можно утверждать, что казахстанский компонент нашел отражение в содержании учебника.

Точное разделение мнений в процентах показано на рисунке 2.6.5

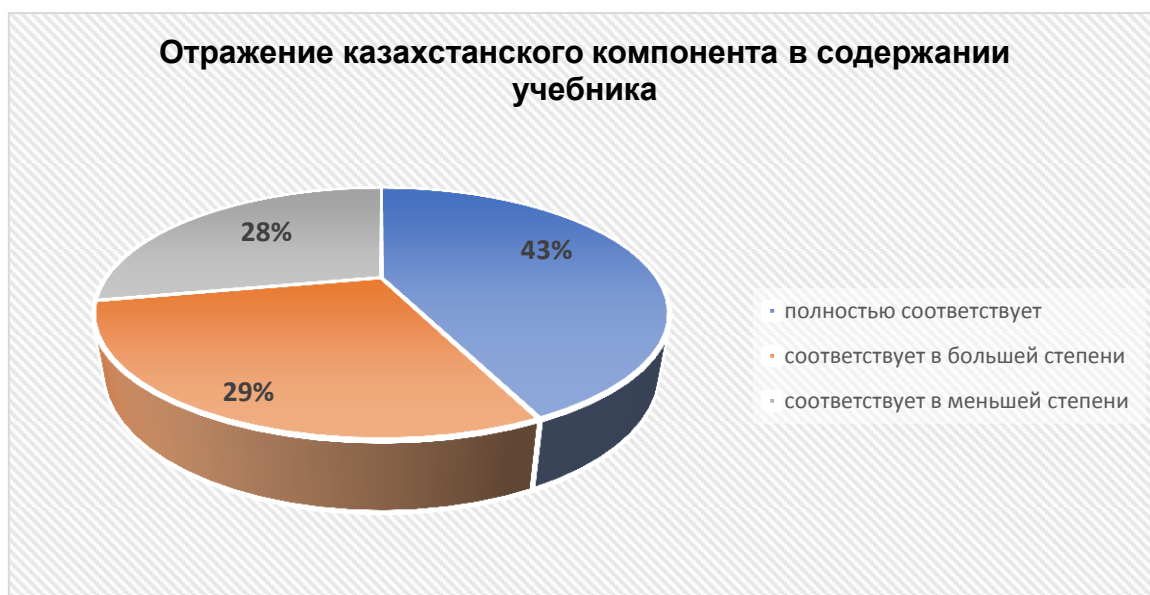

Рисунок 2.6.5

- Одним из критериев согласно мониторинга является критерий «Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями».

В целом оценивание педагогами содержания учебника по этому критерию можно считать положительным, так как оценка разделилась на соответствие в полной, в большей и частичной степени. Если брать общую оценку, то можно считать, что в содержании учебных заданий соблюден принцип научности и доступности, т.е. задания для обучающихся не будут составлять больших трудностей и непонимания.

Кроме этого, учебные задания связаны с реальными жизненными условиями и ситуациями. Мнение педагогов по оценке этого критерия выражено в диаграмме на рисунке 2.6.6

Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебных заданий с жизненными ситуациями

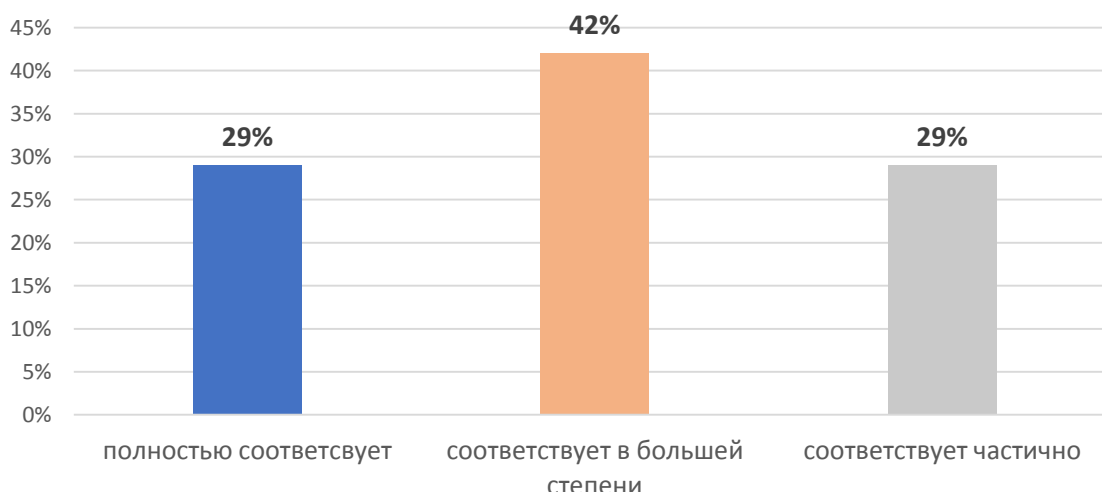

Рисунок 2.6.6

- Последний критерий оценки структуры и содержания учебника – критерий на отсутствие неточностей и ошибок: фактологических, грамматических, стилистических.

Этот критерий нашел отражение в ответах респондентов не одинаково. Согласно ответам педагогов, в содержании учебника все же имеются неточности и ошибки, на это указали 3 педагога, а полное отсутствие или отсутствие в большей степени показали 4 респондента.

Таким образом, мнения разделились, что указывает на то, что в некоторых случаях встречаются неточности и ошибки. Ответы респондентов отражены на рисунке 2.6.7 в соответствующей диаграмме.

Отсутствие неточностей и ошибок в содержании учебника

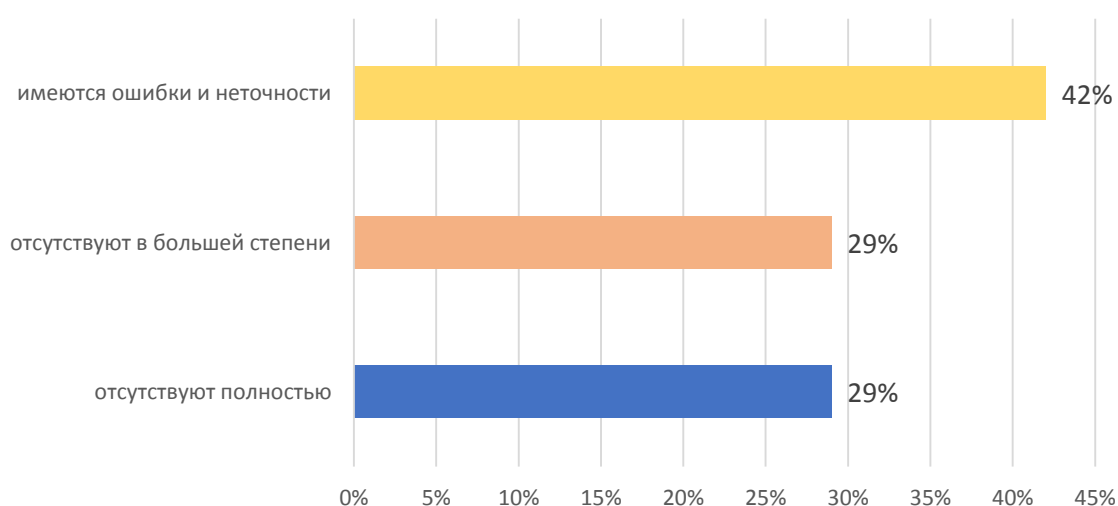

Рисунок 2.6.7

Следует отметить, полное отсутствие и отсутствие ошибок и неточностей в большей степени показали 58% педагогов, но вместе с тем, на наличие

ошибок указали 42% респондентов. Это означает, что в содержании учебника имеются неточности и ошибки.

Анализ учебника «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение** по структуре и содержанию учебника был проведен по определенным критериям, каждый из которых проанализировался отдельно всеми респондентами.

Общий анализ структуры и содержания данного учебника показан в диаграмме на рисунке 2.6.8, на котором ясно видна общая картина оценки респондентов по всем критериям.

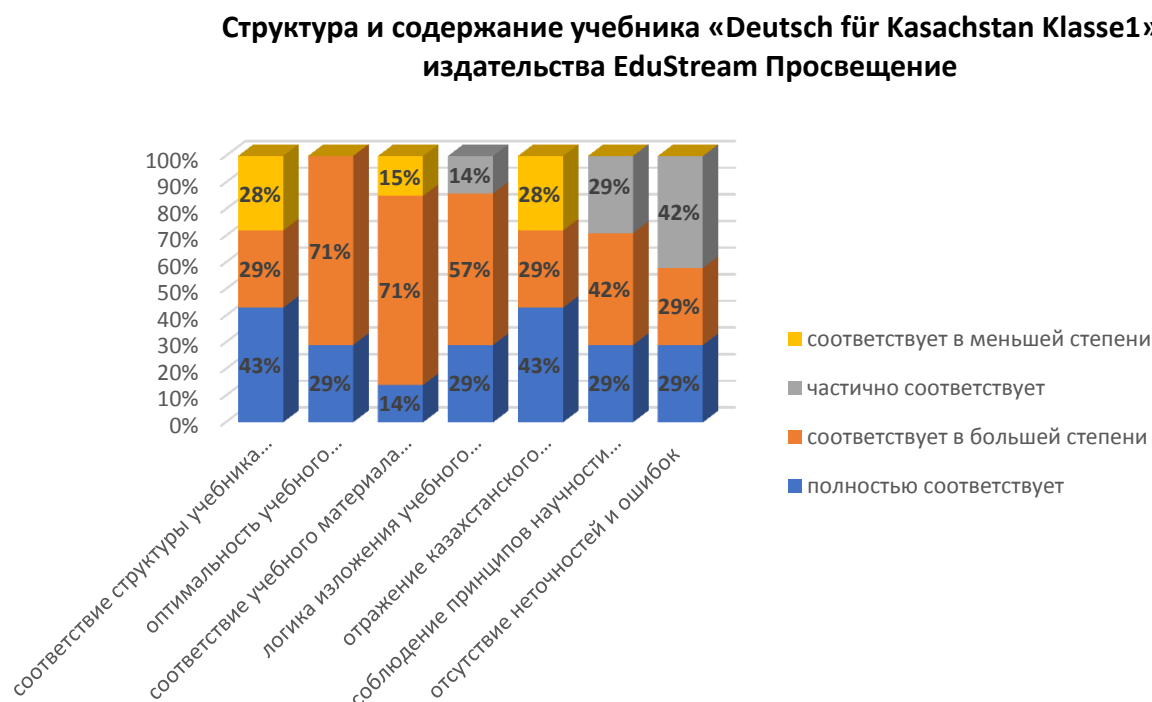

Рисунок 2.6.8

Учебник «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение** также рассматривался педагогами с методической точки зрения.

Методическая сторона этого учебника рассматривалась по тем же критериям, как и предыдущий учебник. В анкетировании участвовало 8 респондентов.

Первый критерий методической стороны учебника педагоги рассматривали на соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся. Согласно ответам респондентов была выявлена неоднозначная ситуация по данному критерию. Мнения педагогов разделились следующим образом:

- «полностью соответствует» - 3 человека
- «соответствует в большей степени» - 2 человека
- «соответствует частично» - 2 человека
- «не соответствует» - 1 человек

Вышеуказанная оценка отражена на рисунке 2.6.9.

Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся

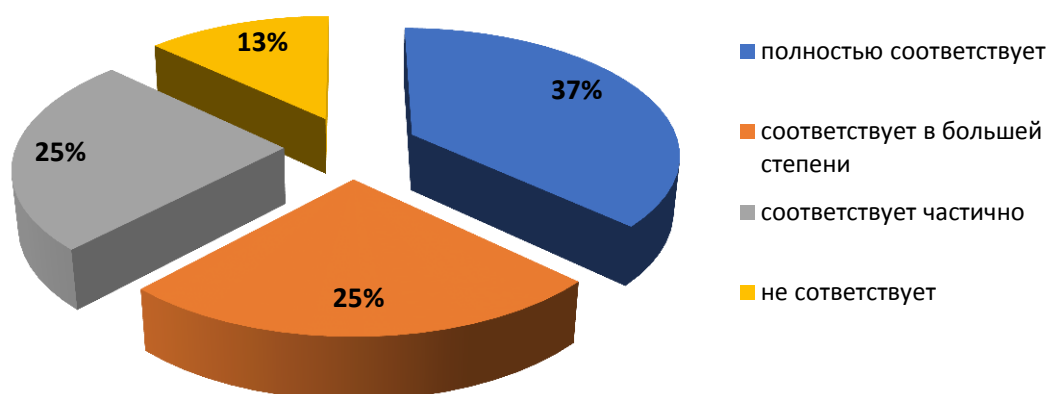

Рисунок 2.6.9

Диаграмма раскрыла в процентном соотношении ответы педагогов, если брать как положительную оценку ответы «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени», то получается 62% респондентов считают, что учебные задания соответствуют психологическим и возрастным особенностям обучающихся 1 класса.

Но вместе с тем, следует обратить внимание на тот факт, что 28% респондентов указали на частичное соответствие по этому критерию. Тревогу вызывает оценка педагогов о том, что учебные задания не соответствуют критерию – 14% респондентов.

Далее респонденты раскрыли наличие в учебнике разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий. Было выявлено соответствие в той или иной степени. Как и по первому критерию, так и в этом случае, педагоги неоднозначно оценили этот критерий.

Если 4 педагога считают, что в учебнике присутствуют учебные задания разного уровня сложности и вида, то 3 респондента отметили частичное соответствие или в меньшей степени. Этот факт необходимо учесть.

Наглядно такое оценивание респондентами отражено на рисунке 2.6.10

Рисунок 2.6.10

Согласно диаграмме, мы видим, что соответствие показали 57% респондентов, а остальные 43% респондентов считают, что такого рода упражнения имеются не во всех разделах и не соответствуют критерию наличия их в учебнике.

Мнения педагогов, участвовавших в апробации, разделились и при оценке критерия на наличие в учебнике развивающих, обучающих и воспитывающих заданий. Респонденты оценили этот критерий таким образом, что можно увидеть не равнозначную оценку, на которую следует обратить внимание авторам учебника (рис.2.6.11).

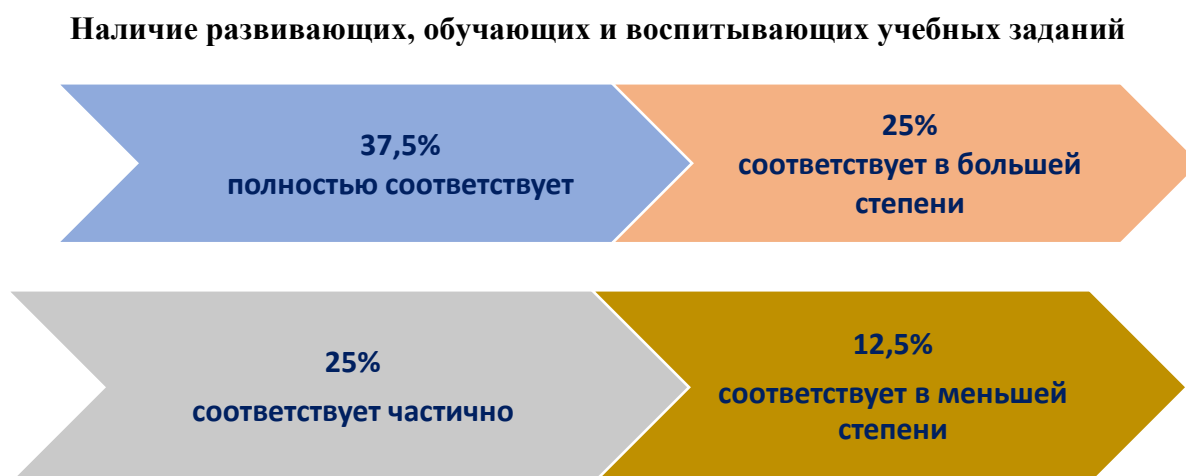

Рисунок 2.6.11

Рисунок наглядно отразил оценку респондентов и выявил, что 62,5% педагогов оценивают учебник положительно по наличию развивающих, обучающих и воспитывающих заданий.

25% респондентов считают, что в учебнике издательства «EduStream Просвещение» частично отражены такого рода упражнения и задания, 12,5%

респондентов показали соответствие учебника этому критерию в меньшей степени т.е. они считают, что в учебнике очень мало таких учебных заданий.

Так как учебный предмет «Немецкий язык» является одним из языковых предметов, то и наличие упражнений по формированию навыков речевой деятельности и соблюдение лексико-грамматического минимума – это необходимое условие для языковых предметов.

Оценка по этому критерию выявила соответствие, как полное и в большей степени, так и в меньшей степени. Хотя положительная оценка имеет небольшое преимущество, но необходимо учесть факт меньшего соответствия. На полное соответствие и соответствие в большей степени указали 4 педагога, соответствие в меньшей степени показали 3 респондента.

Из этого следует, что упражнения и задания, формирующие навыки речевой деятельности, имеются не в достаточном количестве, а также не всегда в них соблюдается лексико-грамматический минимум. Наглядная картина по оцениванию педагогами этого критерия выявил рисунок 2.6.12.

Наличие заданий по формированию навыков речевой деятельности и соблюдение лексико-грамматического минимума

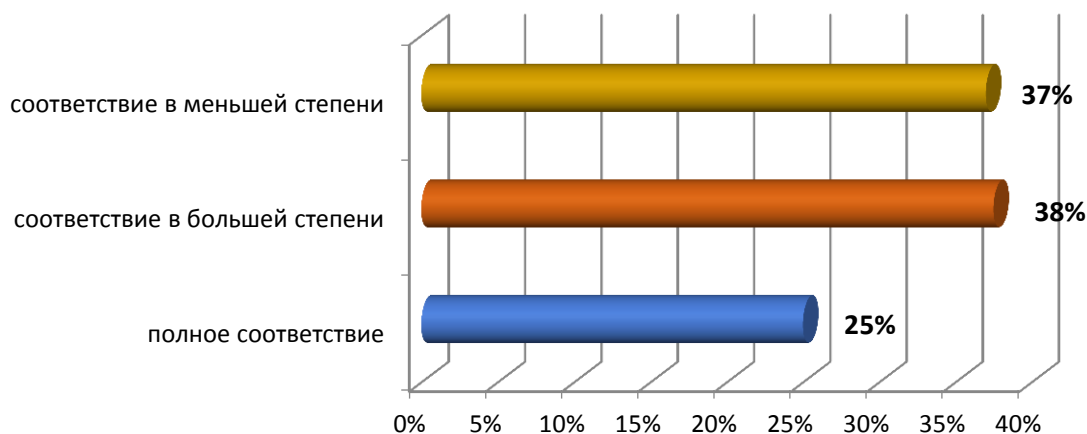

Рисунок 2.6.12

Диаграмма раскрыла, что необходимо обратить внимание на неоднозначность ответов респондентов по соответствию этого критерия, так как мнения респондентов разделились следующим образом - 58% и 42%.

Респонденты также оценили критерий по наличию задания, направленных на критическое мышление и для самостоятельного выполнения. Они считают, что в учебнике хоть и имеются такие упражнения и задания, но они не во всех разделах, и не всегда соответствуют формированию критического мышления, не все из них направлены на самостоятельное выполнение. Оценка педагогов выглядит следующим образом:

- «полностью соответствует» - 3 респондента
- «соответствует в большей степени» - 1 респондент
- «соответствует в меньшей степени» - 3 респондента

Исходя из такого оценивания, преимущество имеет положительная оценка, но это очень маленькое преимущество. В процентном соотношении такое оценивание отражено на рисунке 2.6.13.

Наличие упражнений и заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения

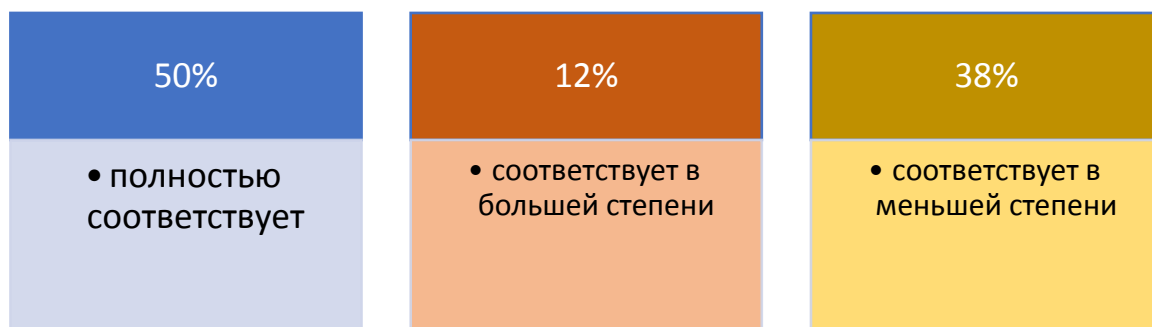

Рисунок 2.6.13

Обновленное содержание образования предполагает разные виды деятельности обучающихся, включающие индивидуальные, групповые с целью развития коммуникативных навыков обучающихся. Поэтому одним из критериев оценивания был является критерий на наличие в учебнике упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса.

Респонденты выразили свое мнение по этому критерию и оно сложилось следующим образом:

- ✚ «полностью соответствует» - 3 респондента
- ✚ «соответствует в большей степени» - 2 человека
- ✚ «соответствует частично» - 2 респондента
- ✚ «не соответствует» - 1 респондент

Из этого следует вывод о том, что мнения респондентов разделились на положительную и отрицательную оценку. Но следует заметить, что положительное мнение по соответствию в той или иной степени преобладает, но факт, остается фактом: 1 респондент вышеуказанный критерий оценил отрицательно. Это разделение мнений респондентов наглядно отражает рисунок 2.6.14, который показывает долю педагогов по видам оценивания.

Наличие упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса.

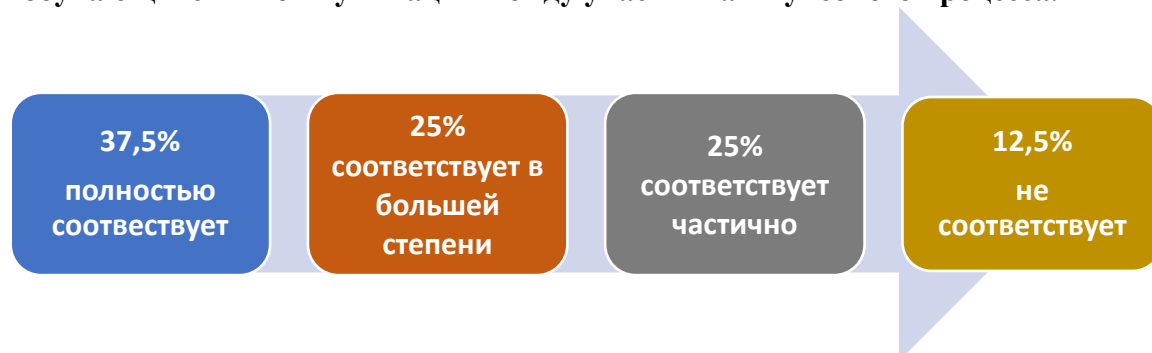

Рисунок 2.6.14

Согласно диаграмме следует, что соответствие в той или иной мере показывают 87,5% респондентов, а 12,5% респондентов показывают не соответствие учебника вышеуказанному критерию, что говорит о том, что в учебнике не в достаточном количестве имеются задания для разных видов деятельности обучающихся, которые будут способствовать коммуникативным навыкам обучающихся.

Одним из критериев соответствия является наличие системы вопросов и упражнений для развития ИКТ-компетентности. Этот критерий был оценен педагогами как соответствие в большей или меньшей степени. Но в целом респонденты показали соответствие (рис.2.6.15):

- «полностью соответствует» - 3 респондента
- «соответствует в большей степени» - 1 респондент
- «соответствует частично» - 1 человек
- «соответствует в меньшей степени» - 3 человека

Наличие системы вопросов, заданий для развития ИКТ-компетентности

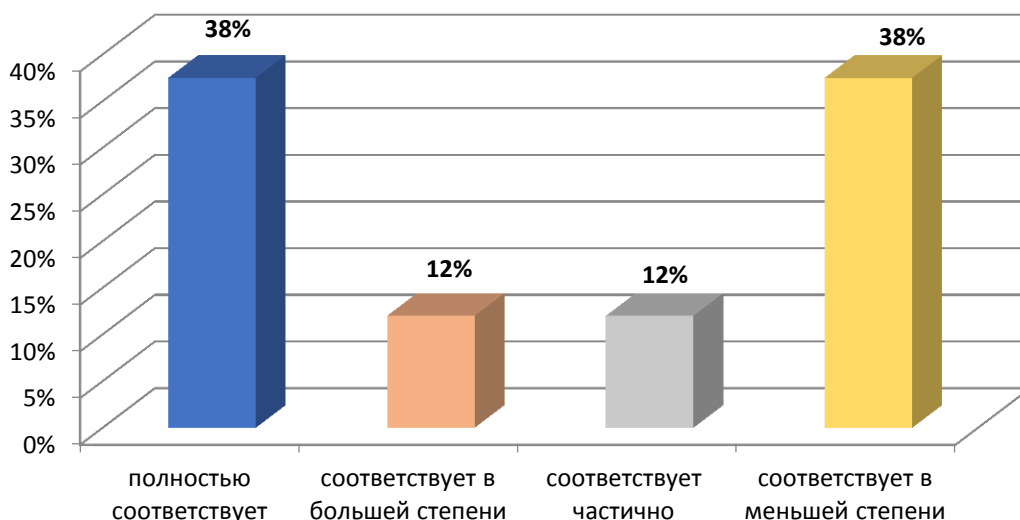

Рисунок 2.6.15

Диаграмма раскрыла соответствие респондентами в разных степенях от 12% до 38%, но следует отметить, что система вопросов и заданий для развития ИКТ-компетентности 43% респондентов указана как соответствие в меньшей степени.

Рассматривая методическую сторону учебника «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение**, следует сделать определенное **вывод** о том, что не по всем критериям учебник показал соответствие, и это означает, что респонденты были неоднозначно положительны в своих оценках и мнениях.

Каждый критерий методической стороны учебника в общей характеристике выглядит следующим образом на рисунке 2.6.16:

Общая характеристика методической стороны учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение

Наличие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся

37% <i>полностью соответствует</i>	25% <i>соответствует в большей степени</i>	25% <i>соответствует частично</i>	0% <i>соответствует в меньшей степени</i>	13% <i>не соответствует</i>
--	--	---	---	---------------------------------------

Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий

50% <i>полностью соответствует</i>	13% <i>соответствует в большей степени</i>	24% <i>соответствует частично</i>	13% <i>соответствует в меньшей степени</i>	0% <i>не соответствует</i>
--	--	---	--	--------------------------------------

Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих учебных заданий

37,5% <i>полностью соответствует</i>	25% <i>соответствует в большей степени</i>	25% <i>соответствует частично</i>	12,5% <i>соответствует в меньшей степени</i>	0% <i>не соответствует</i>
--	--	---	--	--------------------------------------

Наличие заданий по формированию навыков речевой деятельности и соблюдение лексико-грамматического минимума

25% <i>полностью соответствует</i>	38% <i>соответствует в большей степени</i>	0% <i>соответствует частично</i>	37% <i>соответствует в меньшей степени</i>	0% <i>не соответствует</i>
--	--	--	--	--------------------------------------

Наличие упражнений и заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения

50% <i>полностью соответствует</i>	12% <i>соответствует в большей степени</i>	0% <i>соответствует частично</i>	38% <i>соответствует в меньшей степени</i>	0% <i>не соответствует</i>
--	--	--	--	--------------------------------------

Наличие упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса

37,5% <i>полностью соответствует</i>	25% <i>соответствует в большей степени</i>	25% <i>соответствует частично</i>	0% <i>соответствует в меньшей степени</i>	12,5% <i>не соответствует</i>
--	--	---	---	---

Наличие системы вопросов, заданий для развития ИКТ-компетентности

38% <i>полностью соответствует</i>	12% <i>соответствует в большей степени</i>	12% <i>соответствует частично</i>	38% <i>соответствует в меньшей степени</i>	0% <i>не соответствует</i>
--	--	---	--	--------------------------------------

Рисунок 2.6.16

Анализируя итоги апробации учебника с методической стороны учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение следует сделать следующий **вывод**.

Респонденты в ходе апробации выявили, что учебные задания не соответствуют методической стороне по двум параметрам:

- ✚ наличие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся (14%);

✚ наличие упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса (14%).

Следовательно авторам этого учебника следует обратить внимание на наличие упражнений такого рода.

По остальным параметрам учебник методически соответствует в той или иной степени.

Но оценка респондентов состояла из таких критериев как «полностью соответствует», «соответствует в большей степени», «соответствует частично», «соответствует в меньшей степени», поэтому авторам учебника необходимо обратить на такие виды оценки, как «соответствует частично»:

- наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий

- наличие развивающих, обучающих и воспитывающих учебных заданий

- наличие упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса

- наличие системы вопросов, заданий для развития ИКТ-компетентности

Оценка «соответствует в меньшей степени» также была указана респондентами по отдельным параметрам. Это относится к вышеуказанным параметрам частичного соответствия методической стороны учебника и еще одному параметру:

- наличие заданий по формированию навыков речевой деятельности и соблюдение лексико-грамматического минимума

Далее был проведен анализ иллюстративного материала учебника «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение**, где отзывы респондентов не были однозначно положительными, как при оценивании учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag. В этом случае мнение респондентов разделилось на три критерия оценки иллюстративного материала:

- «полностью соответствует»: по всем параметрам по 4-5 респондентов

- «соответствует частично»: по всем параметрам по одному респонденту

- «не соответствует»: по всем параметрам по два респондента

Доля респондентов, указавшие критерии оценивания согласно требованиям к иллюстративному материалу выглядит графически на рисунке 2.6.17.

Характеристика иллюстративного материала учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение

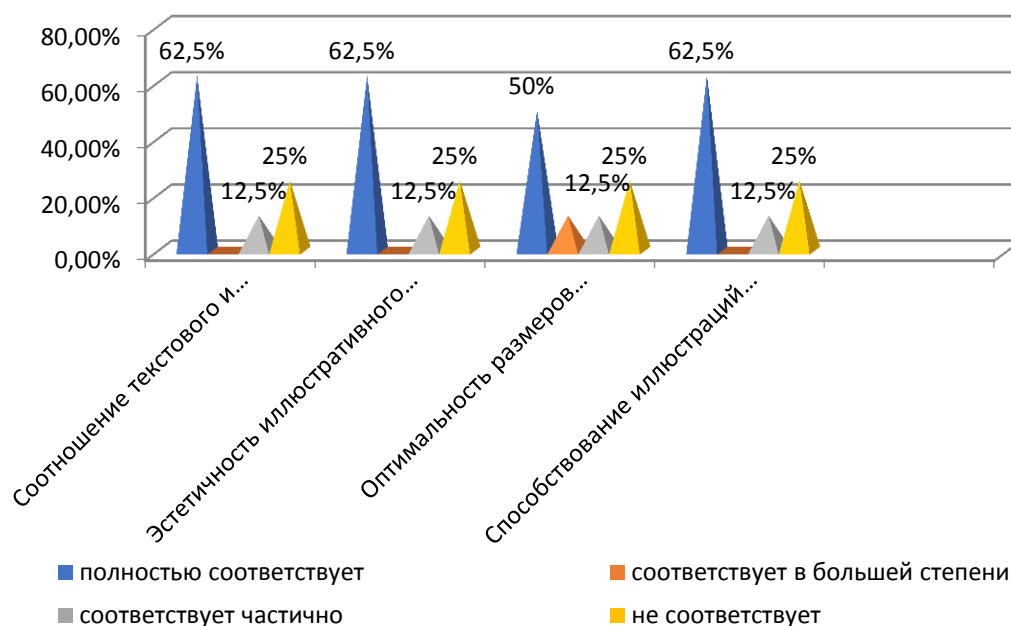

Рисунок 2.6.17

Требования к иллюстративному материалу учебника были рассмотрены респондентами и оценены по 5-ти бальной системе, где 5 баллов показывает оценку «полностью соответствует», 4- «соответствует в большей степени», 3- «соответствует частично», 2- «соответствует в меньшей степени», 1 - «не соответствует».

Исходя из показателей диаграммы следует, что иллюстративный материал получил оценку «не соответствует» у некоторых респондентов по всем четырем параметрам (по 25% в каждом параметре). На этот факт необходимо обратить внимание авторам учебника.

Следовательно не все иллюстрации соотносятся с текстом, выглядят эстетично, не всегда размеры иллюстраций оптимальны в размерах, не всегда они способствуют повышению интереса к предмету.

Все четыре вышеуказанных параметра получили оценку «полностью соответствует» и «соответствует частично», и критерий оптимальности размеров иллюстрации дополнительно был также оценен как «соответствует в большей степени». Получается, что полное соответствие иллюстративного материала требованиям показали только 62,5 % респондентов.

Язык и стиль изложения учебного материала в учебнике «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение оценивали 8 респондентов. Их мнение не было таким однозначным как в предыдущем учебнике. Мнение респондентов разделилось по критериям по каждому параметру оценивания:

- «полностью соответствует»
- «соответствует в большей степени»
- «соответствует частично»
- «соответствует в меньшей степени»

В диаграмме на рисунке 2.6.18 показано процентное соотношение оценки респондентов.

Характеристика языка и стиля изложения учебного материала в учебнике «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение

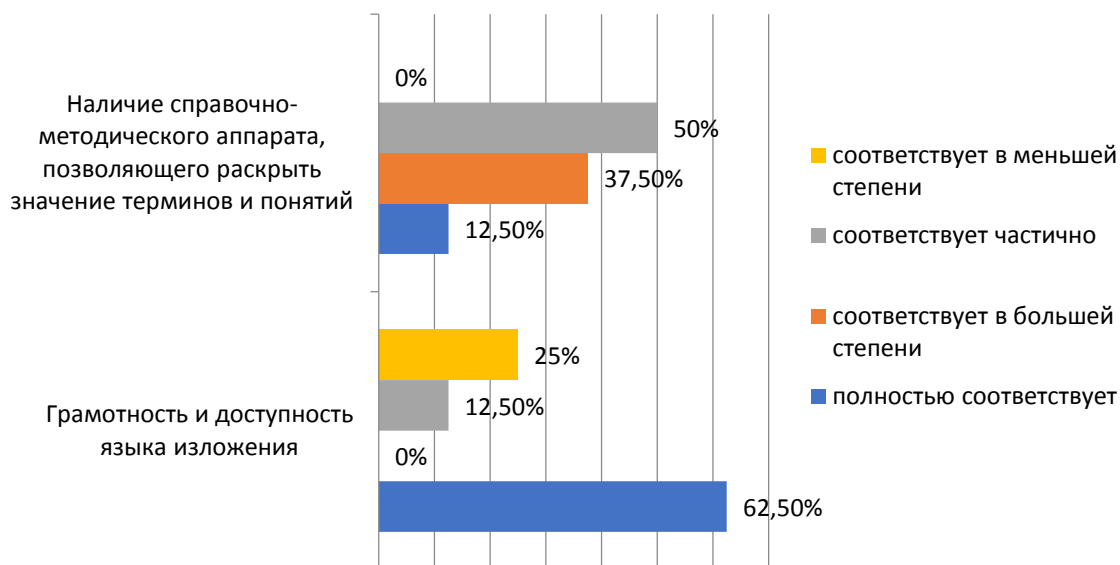

Рисунок 2.6.18

Диаграмма наглядно отразила оценку респондентов, из которой следует **вывод**, что педагоги в большинстве дали не совсем положительные отзывы, так как практически в двух параметрах имеются оценки о частичном соответствии и соответствии в меньшей степени.

Респонденты преимущественно оценили положительно (62,5%) грамотность и доступность языка изложения учебного материала, но в то же время соответствие в меньшей степени показали 25% педагогов.

Половина респондентов отмечают, что справочно-методический аппарат, позволяющий раскрыть значение терминов и понятий раскрыт в учебнике частично. В целом этот параметр по отзывам респондентов положительно как полное соответствие оценили только 12,5% респондентов.

2.7 Анализ учебника *Fabuli* издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» по учебному предмету «Немецкий язык» для 1 класса

Еще один учебник, который был апробирован в школах – это учебник **Fabuli** издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт». Авторы этого учебника Sigrid Xanthos-Kretzmer, Jutta Douvitsas-Gamst, Диана Кабенова, Азина Оспанова, Бейбитнур Жумабекова.

Мониторинг апробации этого учебника проводился по тем же направлениям и критериям как и в двух предыдущих учебника. В апробации данного учебника участвовали 4 региона, 5 школ, 6 классов, 145 обучающихся и 5 педагогов. Качественные данные по апробации учебника отражены в таблице 2.7.1.

Таблица 2.7.1 Список организаций среднего образования по апробации учебника Fabuli издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

№	Регион	Наименование школы	Кол-во класс-комплектов	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	Жамбылская область	Гимназия №8 имени Толе би г. Тараз	1 «Г»	казахский	25
2	Западно-Казахстанская область	КГУ Школа-гимназия вальдорфской ориентации г. Уральск	1 «А», 1 «Б»	русский	63
3	Костанайская область	ГУ «Гимназия им. А.М. Горького отдела образования акимата города Костаная»	1 «А»	русский	19
		ГУ «Аулиекольская средняя школа им.Ш.Уалиханова отдела образования Аулиекольского района»	1 «А»	казахский	10
4	Шымкент	Лицей № 9 им. О.А.Жолдасбекова	1 «Б»	русский	28
	Итого -4	5	6	казахский/ русский	145

Таблица указывает не только количественные данные, но и качественные: наименования школ, Ф.И.О. педагогов, язык обучения.

Следует отметить, что в Костанайской области участвовали в апробации этого учебника 2 школы, в остальных регионах по одной школе. Из 6-ти первых классов показано, что 2 класса с казахским языком обучения, 4 класса с русским языком обучения. Все 5 респондентов подробно проанализировали направление мониторинга по структуре и содержанию учебника, где по каждому критерию представили свою оценку.

❖ Критерий соответствия структуры учебника требованиям показал следующие достаточно высокие оценки респондентов: «полностью соответствует» - 4 респондента, «соответствует в большей степени» - 1 респондент. Это означает, что структура данного учебника соответствует всем требованиям (рис. 2.7.1).

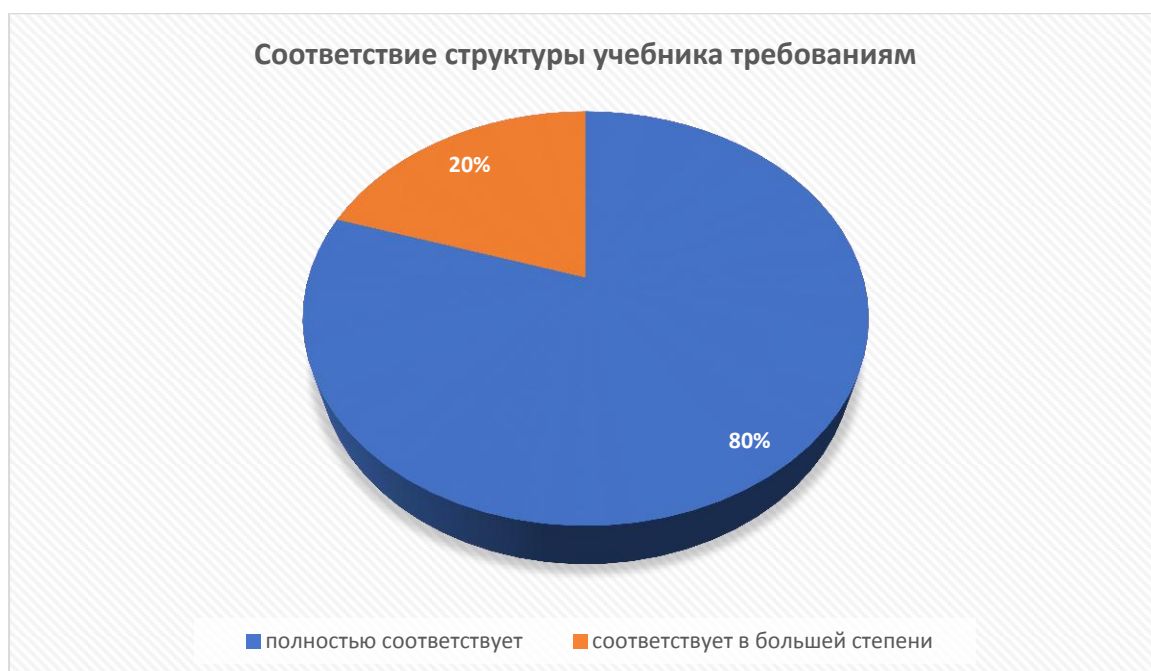

Рисунок 2.7.1

❖ Следующий критерий по оптимальности объема учебного материала по разделам выявил неоднозначную оценку педагогов. Мнения педагогов разделились на три вида оценки:

- Некоторые педагоги считают, что объем учебного материала по разделам соответствует нормам и является оптимальным;
- Другие педагоги считают, что объем учебного материала по оптимальности в большей степени соответствует требованиям;
- Третья группа педагогов указывают на то, что объем учебного материала по разделам частично оптимален.

Оценка этого критерия отражена в диаграмме на рисунке 2.7.2

Оптимальность объема учебного материала по разделам

Рисунок 2.7.2

❖ Одним из критериев мониторинга структуры и содержания учебника является критерий соответствия учебного материала психологическим и

возрастным особенностям обучающихся, что несомненно важно в процессе обучения.

Респонденты представили ответы по данному критерию и их ответы показали достаточно стабильную и высокую оценку. Это означает, что учебный материал составлен таким образом, что респонденты не увидели никаких претензий к ним, т.е. учебный материал практически у всех респондентов показал соответствие психологическим и возрастным особенностям обучающихся (рис. 2.7.3).

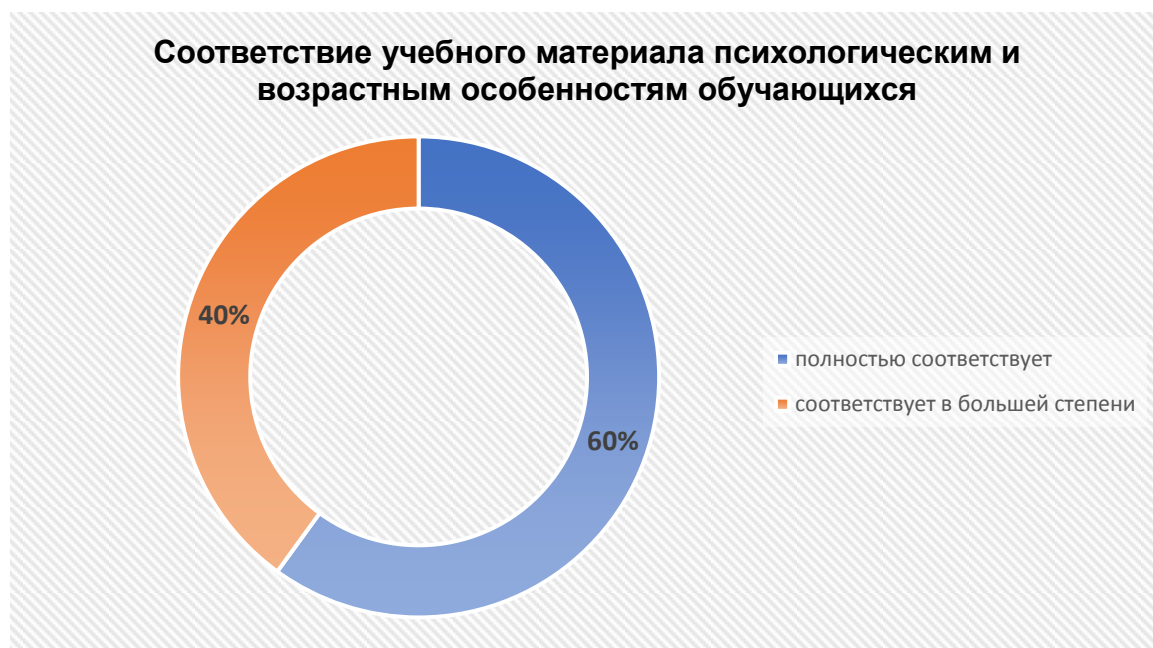

Рисунок 2.7.3

❖ Еще один критерий, по которому был проведен мониторинг апробации структуры и содержания учебника является логика изложения учебного материала, а также преемственность учебного материала по разделам.

Мнения педагогов по анализу этого критерия разделилось, но не настолько кардинально. Но присутствует мнение о том, что логика изложения учебного материала соответствует в меньшей степени.

Респонденты представили анализ по этому критерию как «полностью соответствует», «частично соответствует». Это означает, что логика изложения учебного материала в целом и преемственность учебного материала по разделам не всегда соответствует необходимым требованиям.

Процентное соотношение ответов респондентов изложено в диаграмме на рисунке 2.7.4

Логика изложения учебного материала

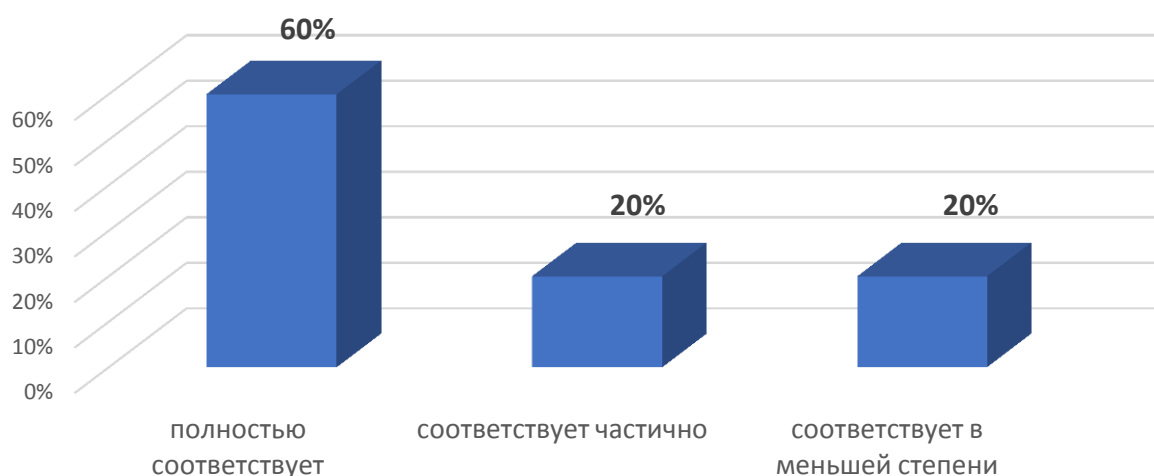

Рисунок 2.7.4

❖ Отражение казахстанского компонента анализировалось как один из критериев содержания учебника. В учебнике издательства «Көкжиек-Горизонт» респонденты, участвовавшие в апробации, высоко оценили в его содержании казахстанский компонент.

В целом отзывы респондентов достаточно положительные. Ответы респондентов отражены на рисунке 2.7.5

Отражение казахстанского компонента в содержании учебника

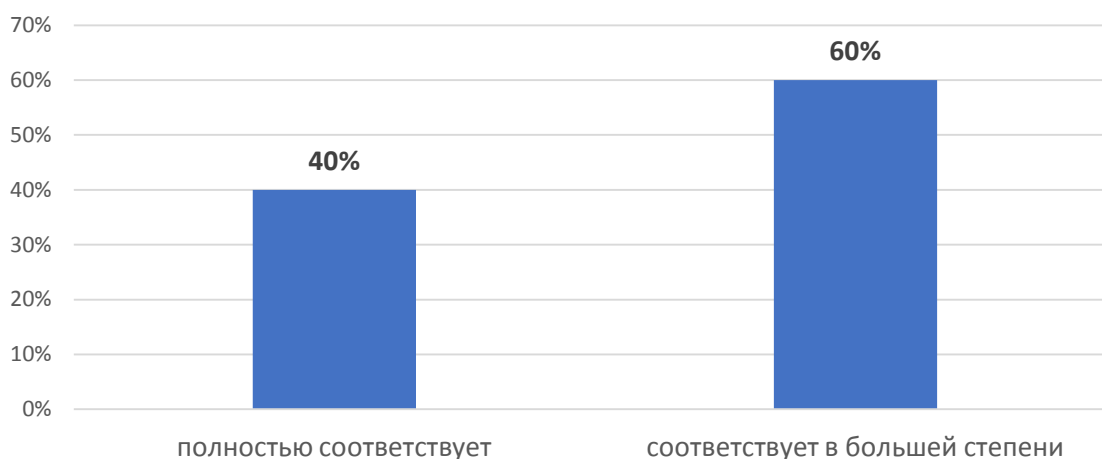

Рисунок 2.7.5

❖ В содержании учебника в учебных материалов необходим принцип научности и доступности т.е. учебные задания должны быть ориентированы на жизненные реалии и ситуации. Ответы респондентов распределились на три категории: «соответствует полностью», «соответствует в большей степени», «соответствует частично».

Если анализировать ответы респондентов, то следует отметить, что учебный материал соответствует принципу научности и доступности и учебные

задания ориентированы на жизненные ситуации. В следующей диаграмме показаны ответы респондентов (рис. 2.7.6).

Соблюдение принципа научности и доступности

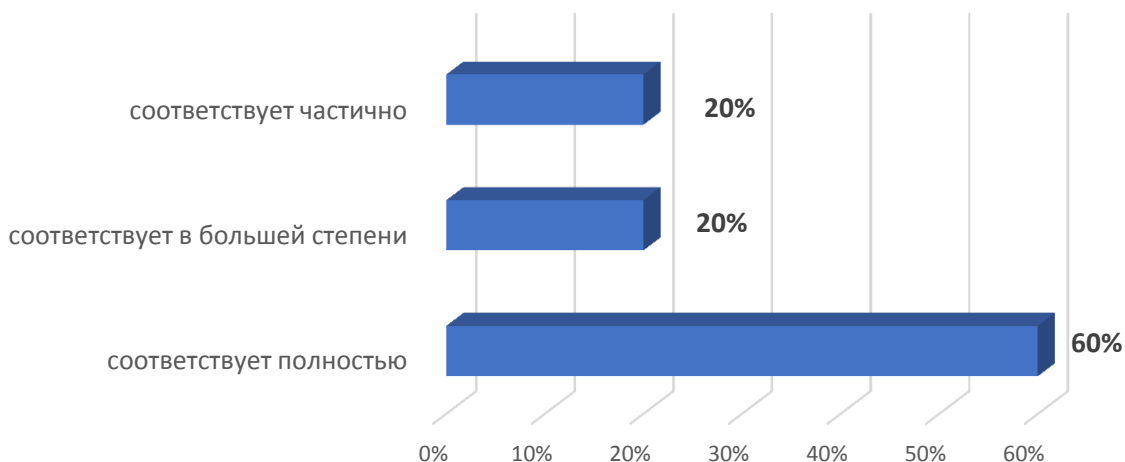

Рисунок 2.7.6

❖ Последний критерий анализа структуры и содержания учебника раскрывает отсутствие неточностей и ошибок разного характера. Поэтому педагоги в анализе и в своих ответах раскрыли отсутствие ошибок и неточностей.

Педагоги раскрыли отсутствие неточностей и ошибок по категориям ответов: «полностью соответствует», «соответствует в большей степени», «соответствует в меньшей степени». Это означает, что в содержании учебника практически отсутствуют ошибки и неточности, но в какой-то степени имеются некоторые ошибки. Три категории ответов распределились в процентном соотношении на рисунке 2.7.7 следующим образом:

ОТСУТСТВИЕ НЕТОЧНОСТЕЙ И ОШИБОК В СОДЕРЖАНИИ УЧЕБНИКА

■ соответствует полностью ■ соответствует в большей степени ■ соответствует в меньшей степени

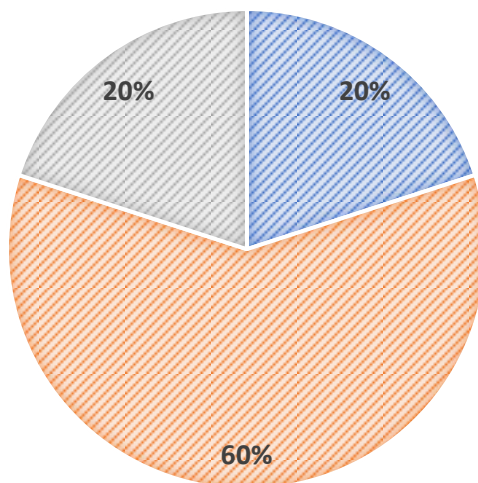

Рисунок 2.7.7

Структура и содержание учебника были проанализированы по семи критериям по отдельности. Но если брать все критерии вместе, то можно сделать вывод о том, что структура и содержание учебника **Fabuli** издательства **ТОО «Көкжиек-Горизонт»** полностью соответствует требованиям: все критерии были оценены респондентами положительно от 80% до 100% положительных ответов.

Единственный критерий, который показал оценку «соответствует в меньшей степени» - это логика изложения учебного материала по разделам, хотя процент этой категории ответов составил 20%. Остальные критерии показали категории ответов респондентов, как полное соответствие, соответствие в большей степени и частичное соответствие. Отрицательных ответов респонденты не представили (рис. 2.7.8).

Рисунок 2.7.8

Методическая сторона учебника «**Fabuli**» издательства **ТОО «Көкжиек-Горизонт»** была оценена респондентами по тем же параметрам, как и два предыдущих учебника. В анкетировании приняли участие 5 респондентов.

С методической точки зрения учебные задания рассматривались на их соответствие психологическим и возрастным особенностям обучающихся 1-го класса. Исходя из ответов респондентов выяснилось, что все респонденты указали на соответствие этому параметру, но соответствие было разделено на несколько критериев:

- полностью соответствует: 3 педагога
- соответствует в большей степени: 1 педагог
- соответствует частично: 1 педагог

Долю респондентов по оценке этого параметра можно наглядно рассмотреть на рисунке 2.7.9.

Соответствие заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся

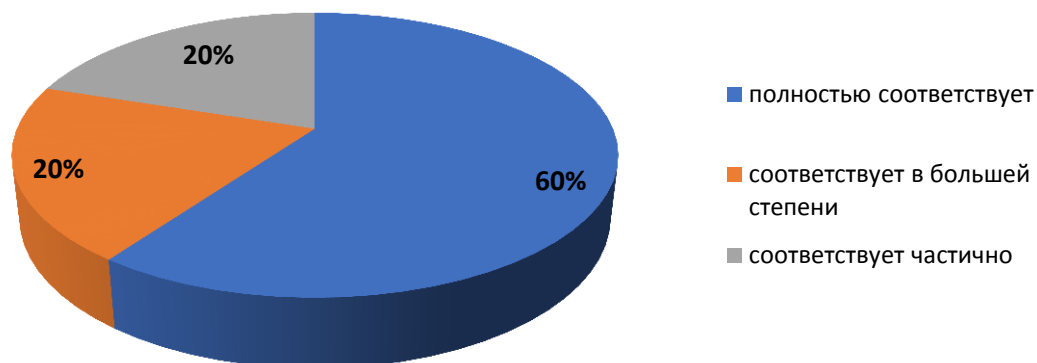

Рисунок 2.7.9

Согласно данным диаграммы следует, что 100% респондентов показывают соответствие, но следует обратить внимание на частичное соответствие, на которое указали 20% респондентов. Это означает, что именно эта часть респондентов уверена, что не весь учебный материал соответствует психологическим и возрастным особенностям обучающихся 1-го класса.

Для того, чтобы обучающиеся могли выполнять упражнения разного уровня сложности, а также разного вида, необходимо, чтобы они постоянно могли практиковать себя в выполнении таких упражнений. Поэтому методически верно было поставить оценку на наличие в содержании учебника разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских упражнений и заданий. Оценку наличия таких заданий респонденты дали в целом положительную, но среди оценивания авторам учебника следует обратить внимание на оценку «соответствует в меньшей степени».

Это означает, что 1 респондент из 5-ти указал на недостаточность таких упражнений в учебнике. В процентном соотношении мнение педагогов отражено на рисунке 2.7.10

Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных упражнений и заданий

Рисунок 2.7.10

Диаграмма раскрыла полную картину по наличию разного уровня сложности и вида упражнений и заданий. В целом можно считать оценку респондентов методически соответствующей требованиям, так как респонденты показали соответствие в той или иной степени, но авторам надо привести в более полное соответствие задания по этому параметру.

Методическая оценка содержания учебника предполагает упражнения, которые развивают, обучают и воспитывают обучающихся, поэтому критерий наличия таких заданий и упражнений был представлен респондентам в анкете. Респонденты дали положительную оценку методическому содержанию учебника, так как их оценка состояла из таких критериев, как:

- полностью соответствует – 3 респондента
- соответствует в большей степени – 1 респондент
- соответствует частично – 1 респондент

Следующая диаграмма раскрыла долю респондентов при оценивании данного параметра (рис.2.7.11).

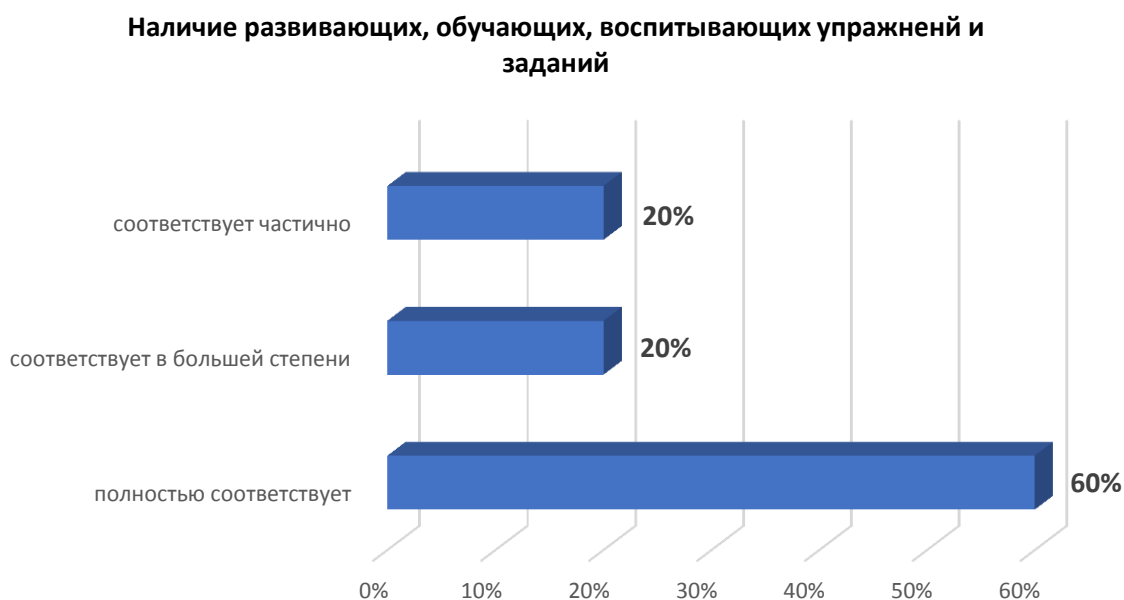

Рисунок 2.7.11

Респонденты отметили, что в учебнике имеются задания и упражнения, направленные на развитие, обучение и воспитание обучающихся (100%), но не все из 100% показали полное соответствие, что означает, что некоторая часть респондентов считает частичное соответствие по наличию в учебнике такого рода учебного материала.

Языковые предметы предполагают речевую деятельность, состоящую из четырех видов: говорение, слушание, аудирование и письмо, поэтому наличие в учебнике упражнений и заданий для формирования навыков речевой деятельности является логичным критерием оценки учебника. Кроме этого необходимо соблюдать лексико-грамматический минимум.

В данном учебнике респонденты указали на наличие таких заданий преимущество как полное соответствие, но имеется факт частичного

соответствия, хотя и небольшой процент. Это означает, что респонденты считают методически верным построение содержания учебника согласно этому параметру (2.7.12).

Наличие заданий для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума

Рисунок 2.7.12

Каждый предмет предполагает задания, направленные на критическое мышление и для самостоятельного выполнения. Учебник немецкого языка не является исключением, поэтому одним из требований методической стороны оценки учебника является данный параметр. Со слов респондентов выяснилось, что в этом учебнике имеются такого рода задания и он совпадает указанному требованию.

В целом мнение педагогов совпало друг с другом и 100% показало совпадение с преимуществом полного соответствия (рис. 2.7.13).

Наличие заданий для развития критического мышления и самостоятельной работы

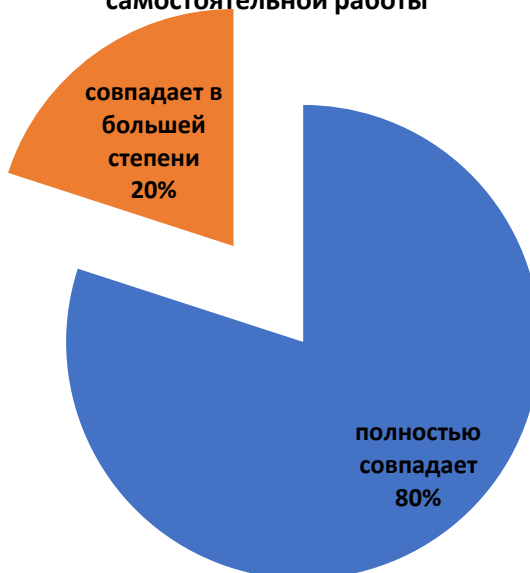

Рисунок 2.7.13

В ходе учебного процесса обучающиеся выполняют разные виды деятельности, в том числе, индивидуальные, групповые, которые развивают

коммуникацию между ними. Формирование коммуникативных навыков является одним из неперенных условий языковых предметов, поэтому одним из пунктов оценивания методической стороны учебника является наличие в учебнике заданий для организации разных видов деятельности и формированию коммуникации.

Респонденты в анкете указали, что в учебнике присутствуют такие упражнения и с методической точки зрения учебник составлен верно.

Преимущественно респонденты выявили полное соответствие, но имеется факт частичного совпадения. Доля респондентов по критериям оценивания данного требования к учебнику отражена на рисунке 2.7.14

Рисунок 2.7.14

Еще одно требование к методической стороне содержания учебника – это наличие упражнений или системы вопросов для развития ИКТ-компетентности, так как мир новейших технологий предполагает у детей такие навыки.

В целом респонденты ответили, что в содержании учебника имеются такие упражнения и вопросы, формирующие ИКТ-компетентность обучающихся. Соответствие указанному требованию педагоги выявили как полное, в большей степени и частичное, но в общем в содержании всего учебника присутствует система вопросов для развития ИКТ-компетентности (рис. 2.5.3.15):

- полностью соответствует – 40% респондентов
- соответствует в большей степени – 20% респондентов
- соответствует частично – 40% респондентов

Наличие системы вопросов для развития ИКТ-компетентности

Рисунок 2.7.15

Если рассматривать содержание учебника «**Fabuli**» издательства ТОО «**Көкжиек-Горизонт**» с методической точки зрения, то в общем и целом, данный учебник соответствует всем указанным методическим требованиям к учебному материалу. По всем параметрам респонденты показали соответствие по наличию разного рода и сложности упражнений, направленных на формирование необходимых компетентностей обучающихся.

Графически сравнение указанных требований к методической стороне и критерии оценивания респондентов указаны на рисунке 2.7.16.

Общая характеристика методической стороны учебника «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

Соответствие заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся	60% <i>полностью соответствует</i>	20% <i>соответствует в большей степени</i>	20% <i>соответствует частично</i>
Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных упражнений и заданий	40% <i>полностью соответствует</i>	20% <i>соответствует в большей степени</i>	20% <i>соответствует в меньшей степени</i>
Наличие развивающих, обучающих, воспитывающих упражнений и заданий	60% <i>полностью соответствует</i>	20% <i>соответствует в большей степени</i>	20% <i>соответствует частично</i>
Наличие заданий для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума	80% <i>полностью соответствует</i>	0% <i>соответствует в большей степени</i>	20% <i>соответствует частично</i>
Наличие заданий для развития критического мышления и самостоятельной работы	80% <i>полностью соответствует</i>	20% <i>соответствует в большей степени</i>	0% <i>соответствует частично</i>
Наличие заданий для			

индивидуальной, групповой деятельности

Наличие системы вопросов для развития ИКТ-компетентности

80% <i>полностью соответствует</i>	0% <i>соответствует в большей степени</i>	20% <i>соответствует частично</i>
40% <i>полностью соответствует</i>	20% <i>соответствует в большей степени</i>	40% <i>соответствует частично</i>

Рисунок 2.7.16

Учебник «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» был рассмотрен на соответствие иллюстративного материала предъявляемым требованиям.

По всем параметрам требований оценка респондентов складывалась из 5, 4, 3 баллов, что означает полное соответствие, в большей степени и частично:

- ✚ Полностью соответствует – показали респонденты по всем четырем критериям требований
- ✚ Соответствует в большей степени – также распределено по всем критериям
- ✚ Частичное соответствие показано по критерию эстетичности и оптимальности размеров иллюстративного материала.

На рисунке 2.7.17 представлено графическое изображение анализа иллюстративного материала данного учебника.

Характеристика иллюстративного материала учебника «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

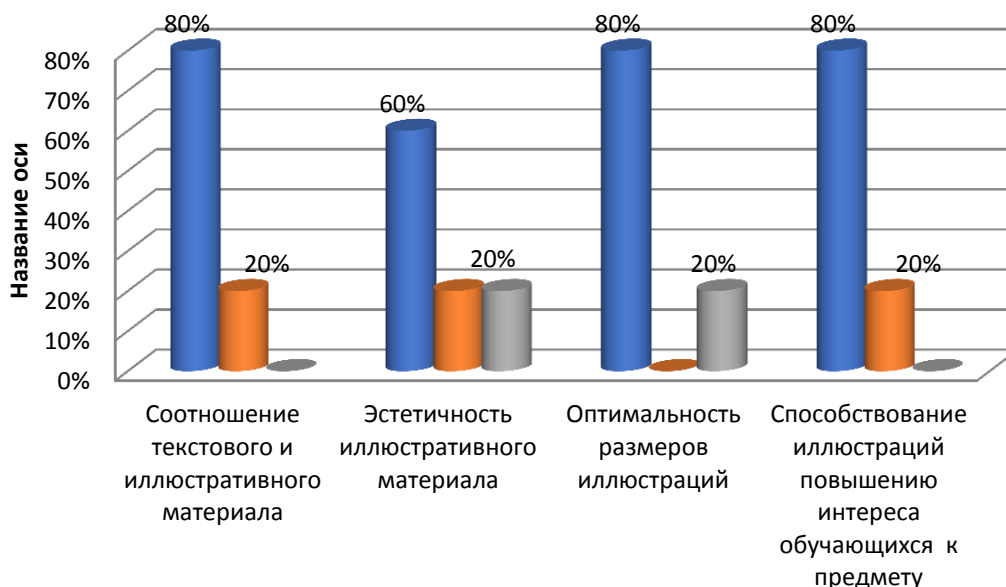

Рисунок 2.7.17

Согласно показателям диаграммы следует, что по всем четырем параметрам полное соответствие требованиям к иллюстрациям указано респондентами от 60% до 80%.

Соответствие в большей степени указано по соотношению иллюстративного и текстового материала, эстетичности иллюстраций и их способствованию повышению интереса к предмету. Эти показатели составляют по 20%.

Частичное соответствие показали 20% респондентов по критерию эстетичности и оптимальности размеров иллюстративного материала.

В целом респонденты считают, что иллюстративный материал учебника соответствует предъявляемым требованиям.

Язык и стиль изложения учебника «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» оценивали 5 респондентов и получил также неоднозначные отзывы, что означает мнение педагогов разделились по трем критериям оценивания:

- «полностью соответствует»
- «соответствует в большей степени»
- «соответствует в меньшей степени»

Но в целом по оцениванию языка и стиля изложения было больше положительных отзывов, чем отрицательных, то есть оценку соответствия в меньшей степени дал 1 респондент по двум параметрам.

Процент отзывов респондентов как положительных, так и не совсем положительных отражен в диаграмме на рисунке 2.7.18.

Характеристика языка и стиля изложения учебного материала в учебнике «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

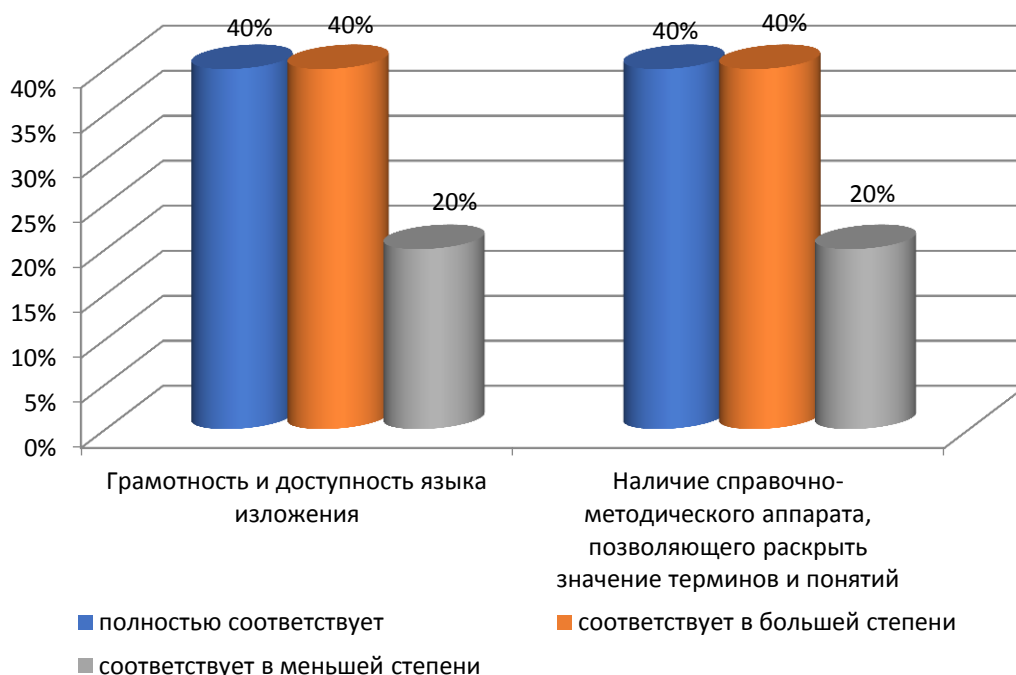

Рисунок 2.7.18

Диаграмма показала, что мнение респондентов по двум параметрам требований были одинаковыми (40%, 40%, 20%). Следует обратить на оценку соответствия в меньшей степени, которую показали 20% респондентов, т.е. один респондент, но это тоже показатель.

2.8 Общая характеристика трех учебников по учебному предмету «Немецкий язык» для 1-х классов

Характеристика всех трех учебников обновленного содержания образования «Немецкий язык» для учащихся 1 класса была проведена по одному направлению мониторинга по всем критериям – «Структура и содержание учебника». Вышеуказанный анализ показал оценку респондентов по каждому учебнику, участвовавшему в апробации, по каждому критерию по отдельности.

Сравнительная характеристика по структуре и содержанию трех учебников показывает ответы респондентов, из которых складывается анализ структуры и содержания учебников. Ясная картина по анализу данного направления трех учебников прослеживается в следующей диаграмме на рисунке 2.8.1

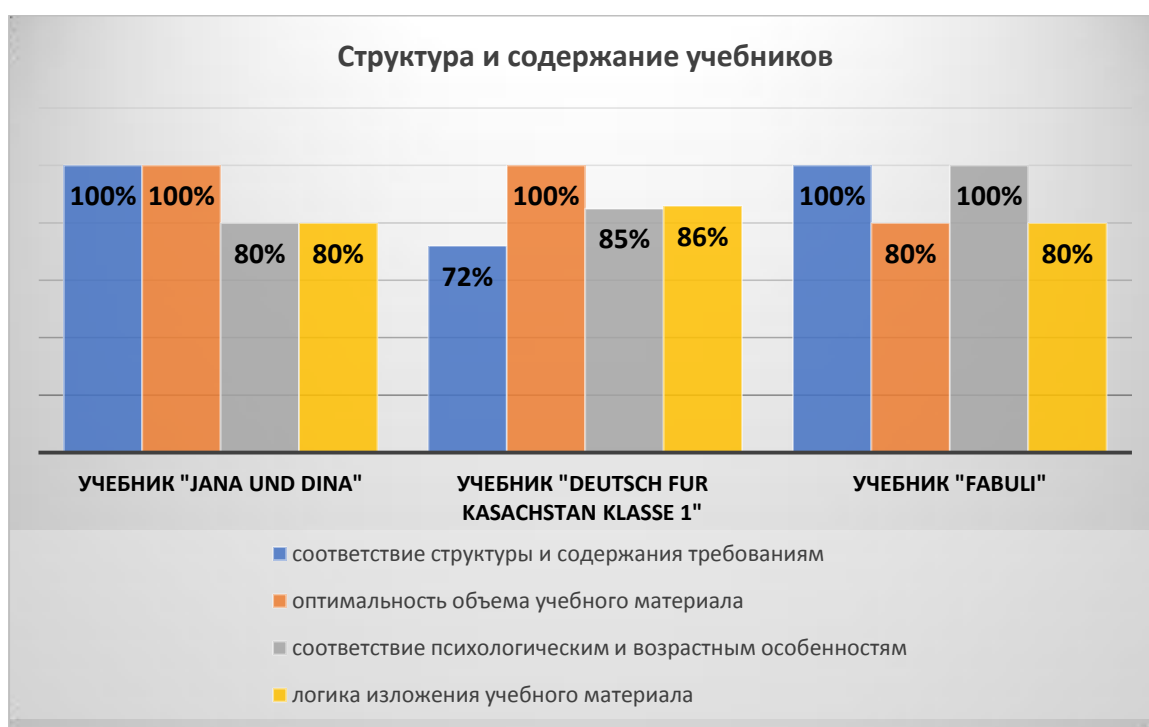

Рисунок 2.8.1

Согласно данной диаграмме по мнению респондентов структура и содержание учебников отвечает требованиям учебники «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag и «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт».

Следует отметить, что 100% респондентов, участвовавших в апробации учебников издательств Hueber Verlag и ТОО «Көкжиек-Горизонт» показали оценку «соответствует полностью» и «соответствует в большей степени», а 72% респондентов по апробации учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение отметили соответствие требованиям, но 28% респондентов показали соответствие в меньшей степени.

Оптимальность объема учебного материала по разделам был также оценен педагогами, участвовавшими в апробации по всем трем учебникам, и выявил высокие итоги от 80% до 100%, где более высокий процент ответов

показала апробация учебников «Jana und Dino» и учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1».

По критерию соответствия учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся достаточно высокие оценки респондентов (100%) получил учебник «Fabuli».

Логика изложения учебного материала практически оценена респондентами одинаково (80%-86% положительных ответов).

Результаты по следующим трем критериям первого направления мониторинга апробации учебников изложены ниже на рисунке 2.8.2:

- Отражение казахстанского компонента в содержании учебников
- Соблюдение принципа научности и доступности
- Отсутствие неточностей и ошибок

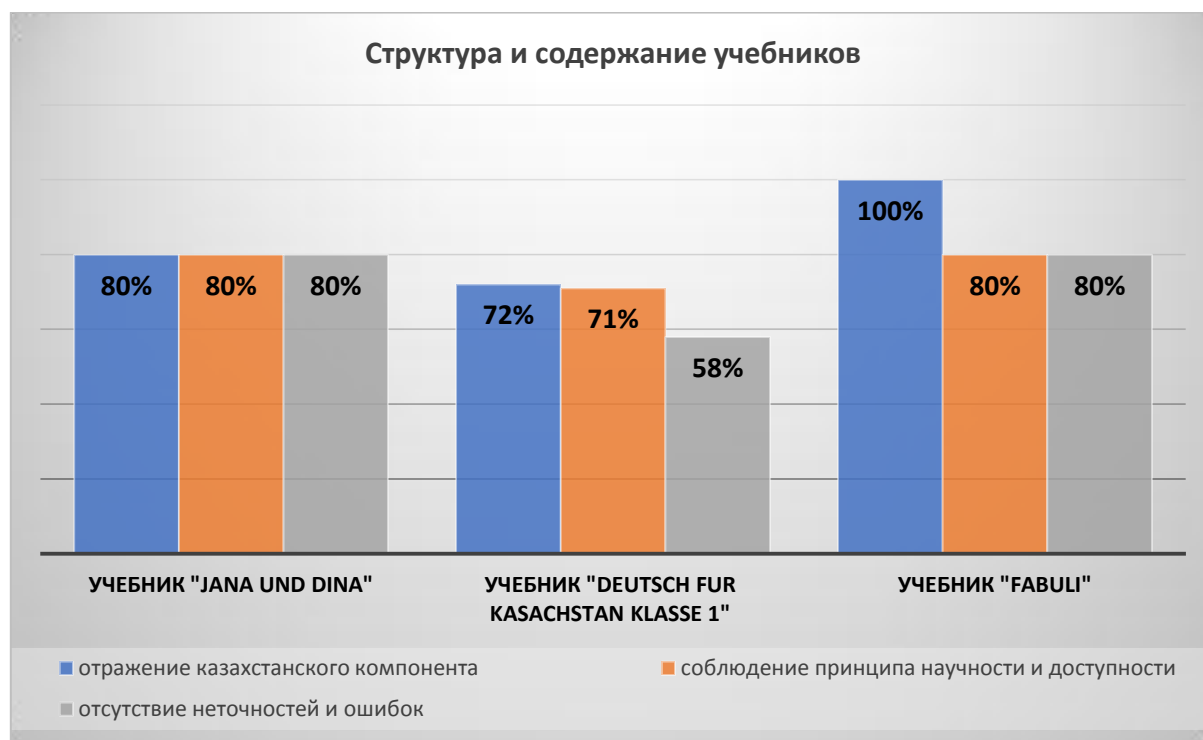

Рисунок 2.8.2

Оставшиеся три критерия по структуре и содержанию учебника существенно не отличаются по ответам респондентов. Но следует заметить, что по этим критериям учебник «Fabuli» выявил больше высоких ответов, чем два других учебника. Наименьший процент ответов показал учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» по критерию на отсутствие неточностей и ошибок – всего 58% респондентов показали, что в этом учебнике отсутствуют неточности и ошибки. По всем трем критериям меньше всего ответов респондентов получил учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1».

Из вышеуказанного анализа по первому направлению по структуре и содержанию учебников, участвовавших в апробации в 1-х классах по учебному предмету «Немецкий язык» напрашивается **вывод** о том, что:

✓ Положительные ответы респондентов в большинстве случаев составляют 80% - 100%.

✓ Наблюдается положительная тенденция ответов по всем критериям учебников «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag и «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» (80% - 100%).

✓ Меньшее количество респондентов оценили учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение, в частности по критерию на отсутствие ошибок и соблюдению принципа научности и доступности (58% - 71%).

По содержанию учебника «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag** респонденты указали на полное соответствие по психологическим и возрастным особенностям обучающихся, наличию разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий и упражнений, развивающих, обучающих, воспитывающих упражнений и заданий; наличие заданий для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума; наличие заданий для развития критического мышления и самостоятельной работы; наличие заданий для индивидуальной, групповой деятельности.

Только один параметр из необходимых методических требований - наличие системы вопросов для развития ИКТ-компетентности, был оценен на 67%.

По содержанию учебника «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение** респонденты указали на недостаточность соответствия по методическим требованиям. Количество респондентов, которые показали соответствие вышеуказанным параметрам методической стороны учебника, колеблется от 50% до 63% респондентов. Это означает, что не все респонденты утвердительно в положительной оценке методических требований к упражнениям и заданиям этого учебника.

По содержанию учебника «**Fabuli**» издательства ТОО «**Көкжиек-Горизонт**» со слов респондентов выявлена следующая ситуация: количество положительных отзывов респондентов колеблется от 60% до 100% респондентов. В целом методические требования по 1 параметру составляет 100%, по двум параметрам – 60%, по четырем параметрам – 80%.

Рассматривая все требования к методической стороне относительно всех трех учебников, участвовавших в апробации, можно сделать определенные выводы:

✚ По учебнику «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag**: педагоги в целом показали соответствие этого учебника методическим требованиям к заданиям и упражнениям, которое заключалось в полном соответствии, частичном, большей или меньшей степени.

✚ По учебнику «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение**: некоторая часть респондентов показала несоответствие по двум параметрам.

✚ По учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»: мнение респондентов отражает в целом соответствие всем указанным методическим требованиям.

Графически можно отразить оценку респондентов в диаграмме на рисунке 2.8.3.

Общая характеристика методической стороны всех учебников, участвовавших в апробации

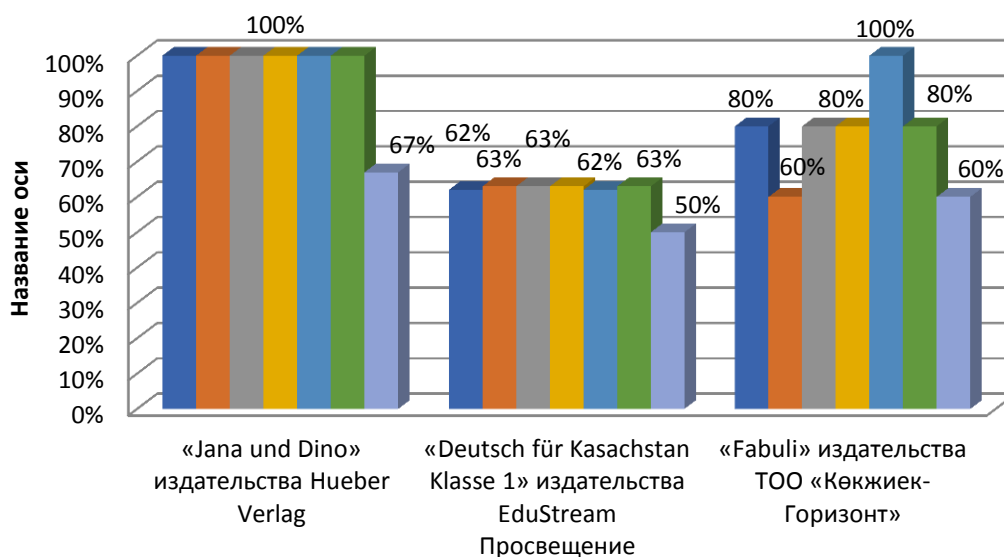

Рисунок 2.8.3

В диаграмме отражены параметры требований методической стороны учебников по цветам, где каждый цвет показывает определенный параметр требований. Мнение респондентов было проанализировано из критериев «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени».

Параметры требований были взяты из таблицы по методическим требованиям:

- соответствие психологическим и возрастным особенностям;
- наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий и упражнений;
- наличие развивающих, обучающих, воспитывающих упражнений и заданий;
- наличие заданий для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума;
- наличие заданий для развития критического мышления и самостоятельной работы;
- наличие заданий для индивидуальной, групповой деятельности;
- наличие системы вопросов для развития ИКТ-компетентности

Диаграмма наглядно показала оценку респондентов в процентном соотношении по вышеуказанным требованиям к методической стороне учебников.

Согласно анализу, следует сделать **вывод** о том, что методическая сторона содержания хорошо раскрыта в учебнике **«Jana und Dino»** издательства **Hueber Verlag**, в большей степени требования соответствуют по учебнику **«Fabuli»** издательства ТОО **«Көкжиек-Горизонт»**, частичное соответствие показывает учебник **«Deutsch für Kasachstan Klasse 1»** издательства **EduStream Просвещение**.

Сравнивая показатели респондентов по оценке иллюстративного материала, прослеживается ясная картина, суть которой заключается в том, что в целом во всех учебниках имеется иллюстративный материал, но не всегда он соответствует предъявляемым требованиям.

Графическое сравнение оценки респондентов отражено на рисунке 2.8.4, где взяты в расчет критерии оценивания респондентов, показывающие только полное соответствие требованиям по всем параметрам к иллюстрациям. На рисунке показаны доли участников апробации по каждому параметру и по вышеуказанному критерию оценивания.

Сравнительная характеристика иллюстративного материала учебников

Соотношение текстового и иллюстративного материала

80% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	62,5% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	80% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Эстетичность иллюстративного материала

80% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	62,5% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	60% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Оптимальность размеров иллюстраций

100% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	50% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	80% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
--	--	---

Способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету

80% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	62,5% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	80% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Рисунок 2.8.4

Графическое изображение оценки иллюстративного материала наглядно показывает мнение респондентов по каждому параметру к иллюстрациям.

В соответствии с анализом следует **вывод** о том, что респонденты положительно оценили иллюстративный материал учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag (85%) и учебника «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» (75%).

Иллюстративный материал учебника «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение оценили положительно в среднем 59% респондентов. На этот факт следует обратить внимание авторам учебника.

В разрезе отдельных параметров иллюстративного материала 100% -ную оценку респондентов получил параметр по оптимальности размеров иллюстраций по учебнику «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag. По остальным параметрам иллюстративный материал этого учебника положительно оценили 80% респондентов.

В то же время этот же параметр получил наименьшую оценку в учебнике «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение.

В учебнике «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» респонденты менее всего оценили оптимальность размеров иллюстраций (60%). По остальным требованиям в данном учебнике выявлена стабильная оценка респондентов (80%).

Сравнивая анализ ответов респондентов по оцениванию языка и стиля изложения учебного материала по всем трем учебникам, сожно сделать **вывод** о том, что респонденты отнеслись ответственно к оценке данного направления, по каждому учебнику и параметрам были получены отзывы педагогов, из которых была сложена общая картина.

Графически анализ оценивания языка и стиля изложения представлен на рисунке 2.8.5.

Общая характеристика языка и стиля изложения учебного материала всех учебников

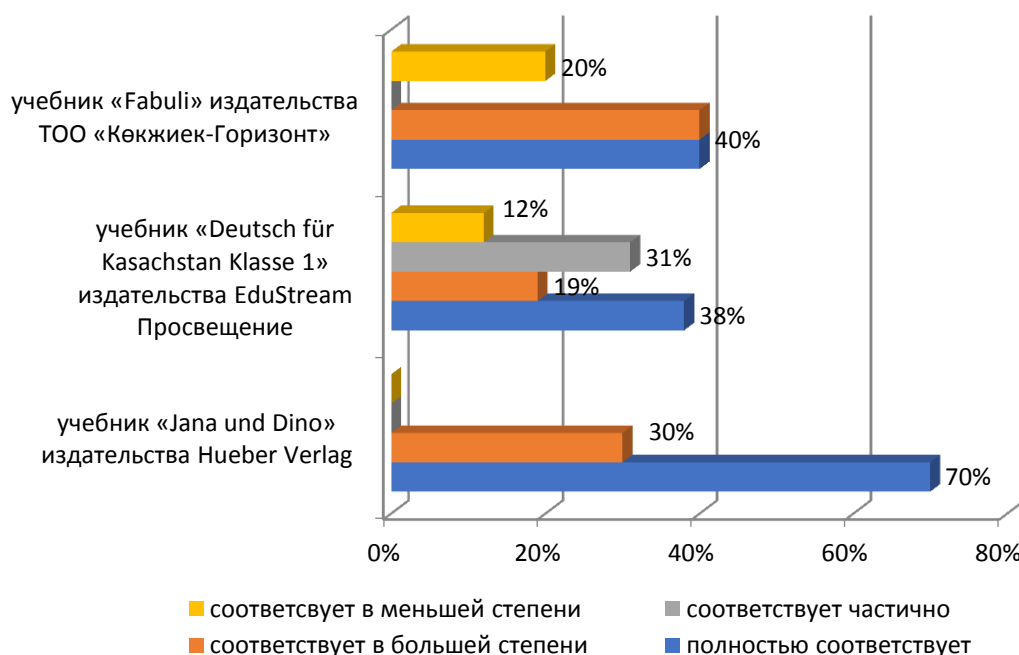

Рисунок 2.8.5

Диаграмма показала наглядно, что язык и стиль изложения учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag получил наибольшую положительную оценку как «полностью соответствует» - 70% респондентов. А если брать оценивание как полное и в большей степени, то положительная оценка респондентов 100%.

Наименьшую оценку языка и стиля изложения учебного материала получил учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение (38%).

Этот же параметр в учебнике «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» положительную оценку получил от 40% респондентов.

Выше рассматривался анализ структуры и содержания учебников, методической стороны содержания учебников, иллюстративного материала, языка и стиля изложения учебного материала в учебников по отдельности по каждому направлению апробации.

Сравнительные характеристики определяются по отзывам респондентов, из которых складывается анализ учебника. Для определения соответствия всем вышеуказанным требованиям анализ делался из оценок педагогов «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени».

Графическое изображение соответствия учебников предъявляемым требованиям отражено на рисунке 2.8.6.

Общая характеристика учебников
Структура и содержание учебника

86% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	78% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	89% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Методическая сторона учебного материала

95% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	61% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	77% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Иллюстративный материал

85% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	59% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	75% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Язык и стиль изложения учебного материала

100% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	57% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	80% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
--	--	---

Общая характеристика учебников

91% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	64% «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	80% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»
---	--	---

Рисунок 2.8.6

Анализируя каждый критерий по оценке учебников, можно сделать определенный **вывод**, что:

✚ По структуре и содержанию учебника респонденты отдают предпочтение учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» (89% респондентов дали положительную оценку)

✚ По методической стороне учебного материала преимущество показал учебник «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag (95% положительных отзывов)

✚ Иллюстративный материал соответствует указанным требованиям в учебнике «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag (85% респондентов)

✚ Язык и стиль изложения положительно был оценен также в учебнике «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag (100% положительных оценок)

Общая характеристика учебников по всем направлениям и критериям отразила **положительную тенденцию** оценки учебника «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag, которая заключается в преимуществе этого учебника по количеству положительных отзывов и мнений респондентов.

Также хороший отзыв получил учебник «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт», который был оценен 80% респондентов достаточно высоко.

Следует обратить внимание, что учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение показывает не очень высокие результаты апробации (64% респондентов дали положительную характеристику) как в целом, так и по каждому направлению отдельно (от 57% до 78% положительных оценок).

Но в то же время респонденты отмечают, что учебники построены таким образом, что учащиеся кроме учебника самостоятельно могут пользоваться и другими компонентами УМК (рабочей тетрадью, аудиодиском). Несомненным плюсом учебников является их воспитательный аспект: первые страницы учебников знакомят учащихся с целями обучения немецкому языку, персонажами учебников, получают первые сведения о Германии и Казахстана, города и карту страны. Создаётся соответствующий настрой на изучение нового учебного предмета, у учащихся пробуждается любознательность и мотивация. Задания учебников сопровождаются красочными картинками, так как дети младшего школьного возраста обладают абстрактным мышлением, им необходима наглядность.

2.9 Анализ учебно-методических комплексов к учебникам немецкого языка

Вместе с учебниками в апробацию входили еще учебно-методические комплексы по каждому учебнику (УМК). Характеристика УМК проводилась согласно предъявляемым требованиям.

Прежде всего, было выяснено наличие УМК по каждому учебнику, в которое должно было входить методическое руководство для учителя, рабочая тетрадь для ученика и CD-диск.

По УМК всех трех учебников, участвующих в апробации, согласно анализу ответов респондентов, не все педагоги их получили, в частности методическое руководство и CD-диски.

Учебно-методические комплексы оценивались респондентами согласно предъявляемым требованиям к методическому руководству и рабочей тетради.

Требования к методическому руководству:

- наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений обучающихся;
- наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов;
- наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий.

Требования к рабочей тетради:

- соответствие содержанию учебных программ;
- наличие разноуровневых заданий и упражнений, заданий на развитие критического мышления;

- отсутствие ошибок в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (приемлемость, корректность).

Каждый учебно-методический комплекс был проанализирован педагогами.

УМК к учебнику немецкого языка «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag** выявил, что:

✚ в методическом руководстве имеются практические рекомендации по оцениванию учебных достижений обучающихся. Это показали 71% респондентов, хотя 17% показали их недостаточность.

✚ 57% педагогов показали, что в методическом руководстве недостаточно практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов.

✚ наличие в методическом руководстве практических рекомендаций по выполнению домашних заданий показали 71% педагогов, участвовавших в апробации.

✚ В целом по всем требованиям 66% педагогов показали положительные отзывы.

✚ 100% респондентов показали соответствие рабочей тетради всем предъявленным требованиям.

Графическое отображение отзывов педагогов показано на рисунке 2.9.1

Характеристика УМК к учебнику «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag**

- соответствие методического руководства требованиям
- соответствие рабочей тетради требованиям

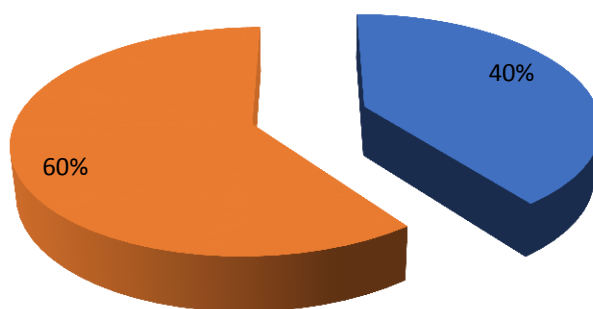

Рисунок 2.9.1

УМК к учебнику «**Jana und Dino**» издательства **Hueber Verlag** включает в себя учебник, рабочую тетрадь, книгу для учителя, компакт-диск с аудиоматериалом и флэшкарты по всем темам учебника.

Учебно-методический комплекс к учебнику «**Deutsch für Kasachstan Klasse 1**» издательства **EduStream Просвещение** был оценен педагогами в отзывах следующим образом:

✚ По методическому руководству 33% педагогов считают, что в руководстве не имеются практические рекомендации по оцениванию учебных достижений;

✚ 67% респондентов указали на отсутствие в методическом руководстве практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов;

✚ Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий показали 83% педагогов, но вместе с тем 17% педагогов показали их отсутствие.

✚ По содержанию рабочей тетради 100% педагогов считают, что рабочая тетрадь соответствует учебной программе и в ней имеются разноуровневые задания и упражнения, направленные на развитие критического мышления.

✚ Хотя большинство педагогов указывают на отсутствие неточностей и ошибок в рабочей тетради, но 33% респондентов указали на имеющиеся ошибки в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (рис. 2.9.2)

Характеристика УМК к учебнику «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение

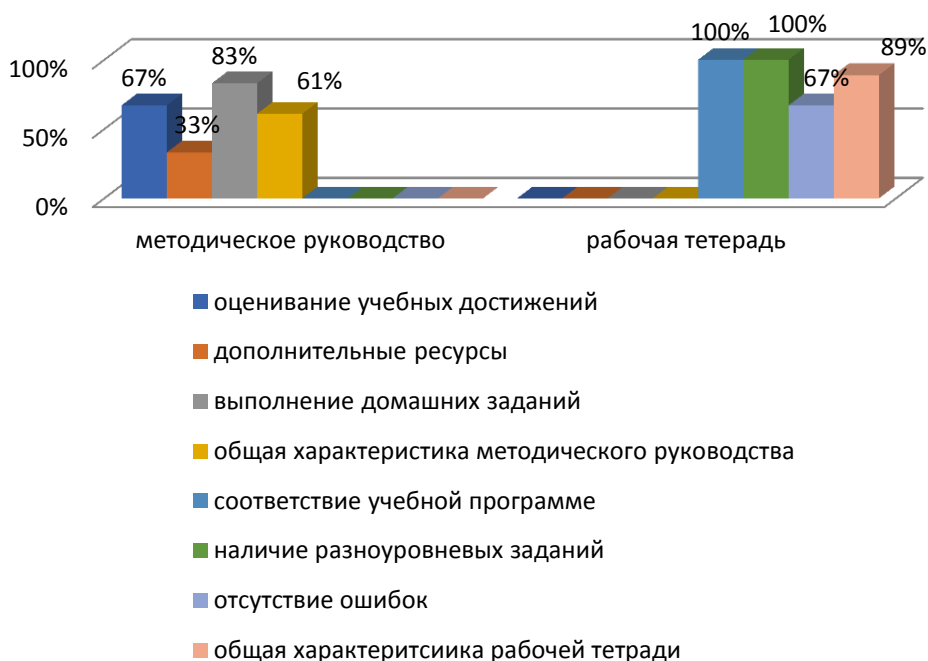

Рисунок 2.9.2

Характеристика УМК к учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» выявила, что:

- 50% респондентов согласны с тем, что в методическом руководстве имеются практические рекомендации по оцениванию учебных достижений обучающихся;

- 75% респондентов показали наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов и выполнению домашних заданий в методическом руководстве;
- По рабочей тетради 100% респондентов высказались, что они соответствуют учебной программе, имеются разноуровневые задания;
- Но вместе с тем, 25% респондентов показали наличие ошибок в вопросах, заданиях, текстах. Но 75% педагогов считают, что в рабочей тетради отсутствуют ошибки и неточности.
- УМК в целом составлен интересно. Оформление красочное, много картинок. Прилагается набор карточек с алфавитом, буквосочетаниями, дифтонгами, что облегчает некоторые виды работ на уроке. Есть прописи на печатной основе с разными видами заданий. В конце книги для учителя есть QR-код для аудио в учебнике и для аудио в рабочей тетради.

Графическое изображение текстового анализа отражается на рисунке 2.9.3.

Характеристика УМК к учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

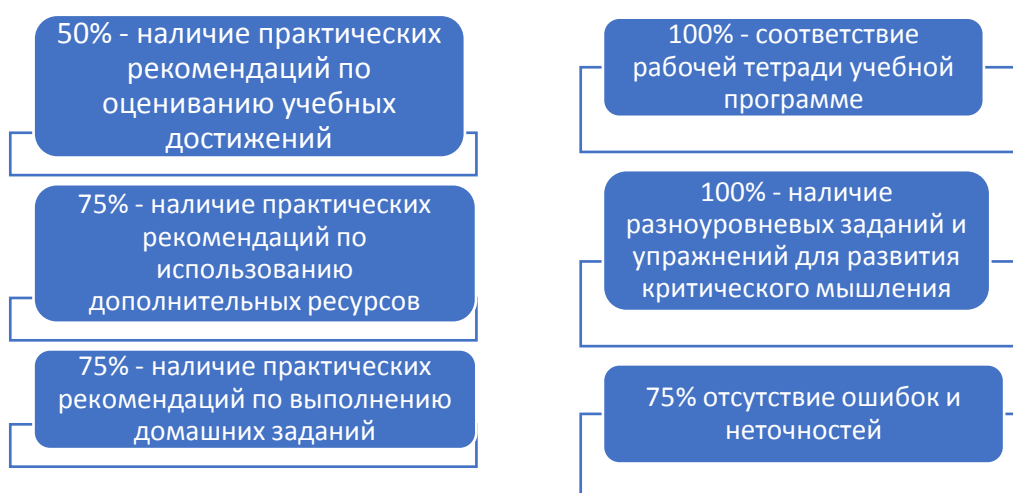

Рисунок 2.9.3

Сравнивая анализ учебно-методических комплексов по трем учебникам можно сделать вывод:

1. В разрезе вышеуказанных учебников наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений обучающихся положительно показано респондентами (71%, 67%, 67%);
2. Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (57%, 33%, 75%);
3. Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий (71%, 83%, 75%);
4. Соответствие рабочей тетради учебной программе (100%);
5. Наличие разноуровневых заданий, упражнений на развитие критического мышления (100%, 67%, 100%);

6. Отсутствие ошибок и неточностей (100%, 67%, 75%).

Данный анализ выявил тенденцию, что в целом УМК соответствует по учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт», а по некоторым показателям УМК по учебнику «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag. Низкие показатели были выявлены по УМК к учебнику «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение.

Сравнительное графическое изображение УМК трех учебников выглядит следующим образом на рисунке 2.9.4

Общая характеристика УМК учебников немецкого языка в 1-х классах

МЕТОДИЧЕСКОЕ РУКОВОДСТВО	Наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений обучающихся		
	71% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	67% Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	67% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек- Горизонт»
	Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов		
	57% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	33% Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	75% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек- Горизонт»
	Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий		
	71% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	83% Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	75% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек- Горизонт»
РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ	Соответствие учебной программе		
	100% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	100% Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	100% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек- Горизонт»
	Наличие разноуровневых заданий, упражнений на развитие критического мышления		
100% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	67% Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	100% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек- Горизонт»	

Отсутствие ошибок и неточностей в постановке вопросов, заданиях, текстах		
100% «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag	67% Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение	75% «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек- Горизонт»

Рисунок 2.9.4

Полный анализ содержания учебников и учебно-методических комплексов к ним выявил тенденцию, которая заключается в том, что педагоги, участвовавшие в апробации, единогласно положительно отзываются об учебниках «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» и «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag.

Некоторое беспокойство педагогов вызывает учебник и УМК Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства Edu Stream Просвещение.

Вышеприведенный сравнительный анализ показал отдельные направления оценки педагогов по всем учебникам и УМК в целом и по каждому направлению анализа по отдельности.

Исходя из анализа ответов педагогов, можно сделать определенный **вывод**, который идентичен с вышеприведенными тенденциями:

1. По структуре и содержанию учебников по всем критериям от 80% до 100% педагогов показали положительные отзывы по учебникам «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag и «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт».

2. От 58% до 71% респондентов показали положительные отзывы по учебнику «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение.

3. Методическую сторону содержания учебника оценили педагоги от 77% по учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт» до 95% респондентов по учебнику «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag.

4. Иллюстративный материал соответствует по вышеуказанным учебникам по отзывам 75%-85% респондентов.

5. Язык и стиль изложения учебного материала высоко оценили педагоги в учебнике «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag (100%) и «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт (80%).

6. В целом педагоги достаточно высоко отозвались о двух учебниках - это «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт и «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag.

7. Такие же положительные отзывы и анализ получили УМК этих учебников (67% до 100% респондентов).

2.10 Анализ учебника «Les loustics» - Hachette Français langue étrangère по учебному предмету «Французский язык» для 1 класса

По учебному предмету «Французский язык» в 1-х классах апробировались учебники и УМК двух издательств:

1. «Les loustics» - Hachette FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE, авторы: Hugues Denisot, Marianne Capouet;

2. Просвещение «EduStream», авторы: М.Калугина, А.Гусева

Мониторинг по итогам апробации проводился отдельно по каждому учебнику соответствующего издательства. На основе обработки и анализа анкет учителей составлена общая оценка по каждому направлению по соответствующим критериям в разрезе издательств.

Направление «Структура и содержание учебника»

Анализ соответствия структуры и содержания учебников по вышеуказанным издательствам был проведен через критерии, отраженные в таблице 2.10.1

Таблица 2.10.1 Критерии анализа по структуре и содержанию учебника

Критерий
Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)
Оптимальность объема учебного материала по разделам
Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся
Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника
Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями
Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических

Учебник «Les loustics» издательства «Hachette français langue étrangère», авторы: Hugues Denisot - Marianne Capouet апробировался в 5-ти регионах: в городе Нур-Султан, Актюбинской, Жамбылской, Костанайской областях и ВКО (таблица 2.10.2).

Таблица 2.10.2 Список школ, участвовавших в апробации учебника и УМК «Les loustics» издательства «Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE»

	Регион	Наименование школы	Кол-во класс-комплектов	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	г. Нур-Султан	ШГ № 78	1 «А», 1 «Б»	казахский	55
2	Актюбинская область	Т.Г.Шевченко атындағы ЖОББ мектебі	1 «А»	казахский	17
3	ВКО	Валеологическая	1 «А»	русский	27

		школа-комплекс для одаренных детей			
4	Жамбылская область	Казахская классическая гимназия № 45 имени Б.Момышулы г.Тараз	1 «А»	казахский	14
5	Костанайская область	Школа-гимназия им. М. А. Горького	1 «А»	русский	15
		Школа-лицей № 2	1 «А»	русский	36
	Итого – 5	6	7	казахский /русский	164

В апробации приняли участие 6 организаций среднего образования из 5-и регионов, 7 первых классов, из них четыре класса с казахским языком обучения и три класса с русским языком обучения. Количество обучающихся – 164, педагогов-респондентов – 6.

Каждый критерий оценивался баллами: от 5-ти до 1-го, где 5 баллов означает максимальный балл, 1 – минимальный балл:

1) Критерий «Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)» оценен респондентами по-разному. Были поставлены баллы от 1 до 5. Максимальный балл – 5 баллов был поставлен двумя респондентами (28,6% от общего количества респондентов). Один педагог оценил учебник по данному критерию на 4 балла – это 14,3%. Средний балл – 3 балла поставлено двумя респондентами, что составляет 28,6% от общего количества педагогов-респондентов (14,3%), в 2 балла, т.е. ниже среднего по данному критерию учебник оценен одним респондентом (14,3%) и один респондент (14,3%) считает, что структура учебника не соответствует требованиям (рис. 2.10.1).

Это означает, что мнения по соответствию учебника требованиям согласно утвержденной структуре неоднозначны. Одна часть респондентов (42,9%) считают, что структура учебника (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов) соответствует предъявляемым требованиям, другая часть (42,9 %) – что учебник соответствует с учетом некоторых замечаний, а по мнению 14,3% респондентов структура учебника не соответствует предъявляемым требованиям.

Соответствие структуры учебника требованиям

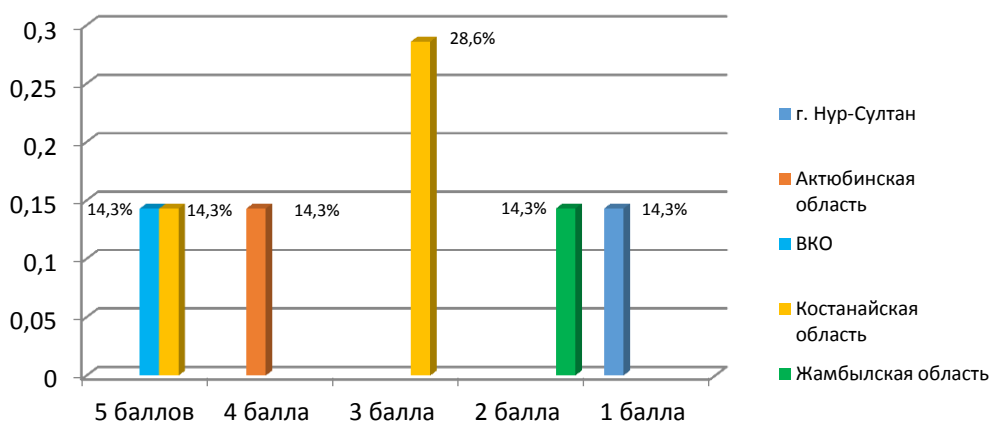

Рисунок 2.10.1

2) Критерий «Оптимальность объема учебного материала по разделам» также был оценен всеми респондентами по-разному, были поставлены баллы от 1 до 5. Это означает, что педагоги в разных регионах по-разному оценивают объем учебного материала по разделам.

Педагоги двух школ считают объем учебного материала оптимальным и представленный в учебнике материал соответствующим темам раздела, ими выставлены по 5 баллов, что в общей сложности соответствует 28,6%. Одним респондентом (14,3%) по данному критерию выставлено 4 балла из 5 возможных. Два респондента оценили учебник по данному критерию на 3 балла, что составляет также 28,6%, это означает, что объем учебного материала по разделам, представленным в учебнике признан недостаточным, а один респондент (14,3%) оценил в 1 балл, что означает несоответствие учебного материала темам раздела (рис.2.10.2).

Оптимальность объема учебного материала по разделам

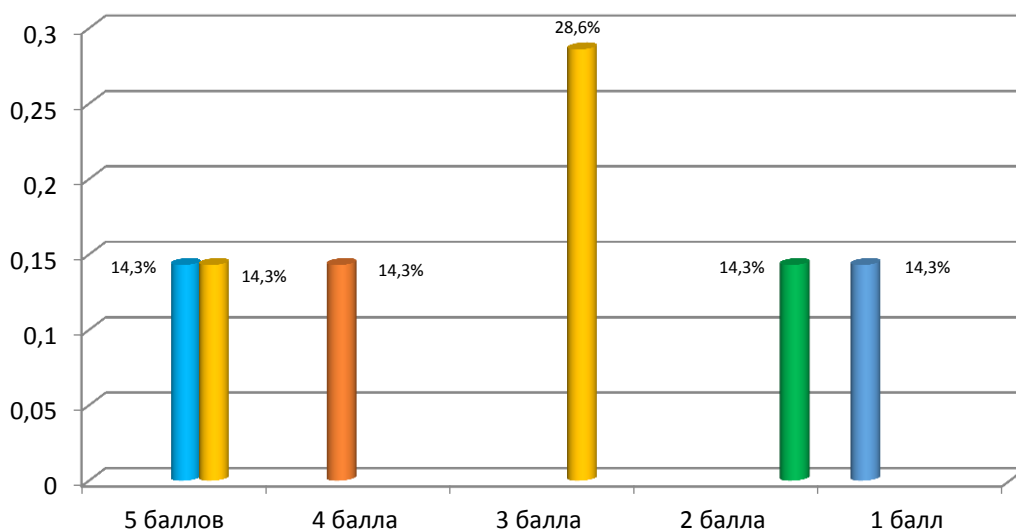

Рисунок 2.10.2

3) По критерию «Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся» мнение респондентов также разделилось. Два участника апробации оценили очень высоко – 5 баллов, это 28,6%. Три педагога дали среднюю оценку – по 3 балла, 42,9%. Один респондент оценил на 2 балла - 14,3% и еще один педагог дал по данному критерию 1 балл. В целом оценка положительная, которая означает, что учебный материал, представленный в учебнике, составлен с учетом психологических и возрастных особенностей обучающихся. Однако один респондент (14,3%) респондентов считает, что предложенный учебный материал не соответствует психологическим и возрастным особенностям обучающихся. Данные по этому критерию представлены на рисунке 2.10.3

Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся

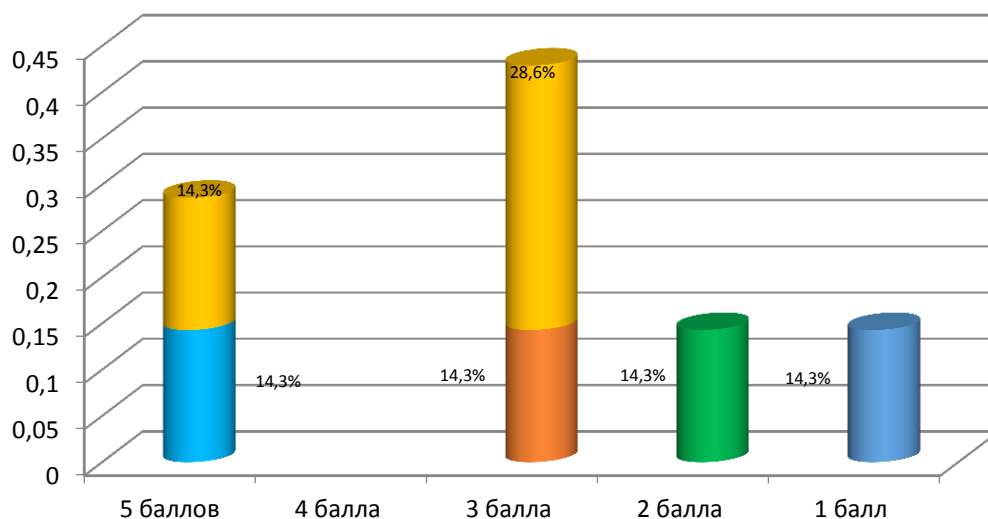

Рисунок 2.10.3

3) Согласно представленным данным по критерию «Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)» мнения педагогов, участвовавших в апробации, также разделились, и в целом они показывают следующую картину: два педагога – 28,6% респондентов оценивают логику изложения учебного материала высоко – на 5 баллов, один респондент (14,3%) дал достаточно высокую оценку – 4 балла, три педагога – это 42,9% респондентов оценили на 2 балла и один педагог (14,3%) оценил учебник по данному критерию очень низко – на 1 балл.

В целом, по логике изложения учебного материала педагогами дана больше положительная оценка (85,7%), чем отрицательная (рис. 2.10.4).

Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)

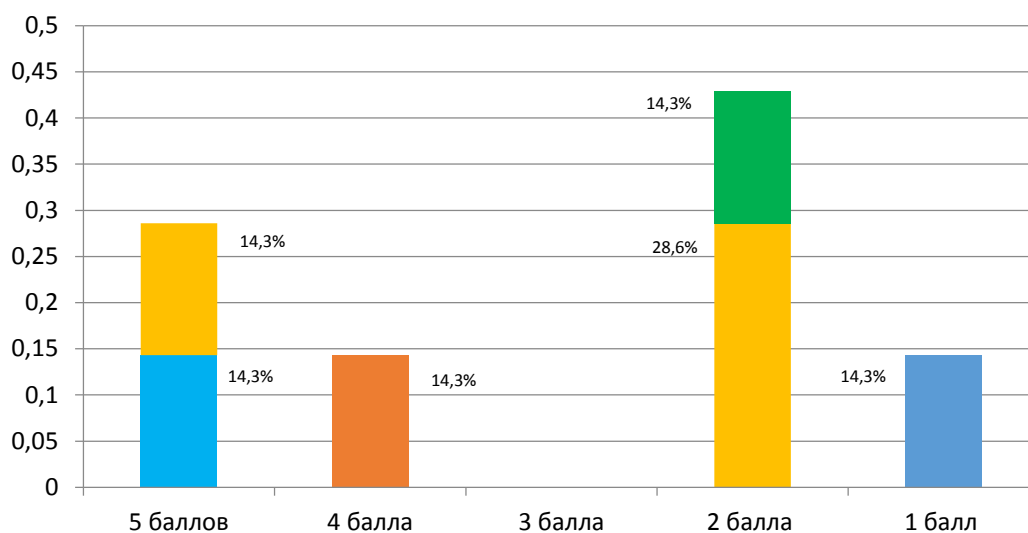

Рисунок 2.10.4

4) Критерий «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» был оценен педагогами следующим образом:

- ✚ казахстанский компонент отражен в содержании учебника – этот критерий в 5 баллов не оценил никто;
- ✚ казахстанский компонент не достаточно отражен в содержании учебника – 4 балла – два педагога (28,6%);
- ✚ казахстанский компонент мало отражен в содержании учебника – 3 балла – три респондента (42,9%);
- ✚ казахстанский компонент частично отражен в содержании учебника – 2 балла – один педагог (14,3%);
- ✚ казахстанский компонент не отражен в содержании учебника – 1 балл – один респондент (14,3%).

Данная оценка позволяет сделать вывод о том, что казахстанский компонент в данном учебнике отражен не в достаточной степени (71,2%), и его количество можно увеличить. Мнения педагогов в процентах отражены в диаграмме на рисунке 2.10.5

Отражение казахстанского компонента в содержании учебника

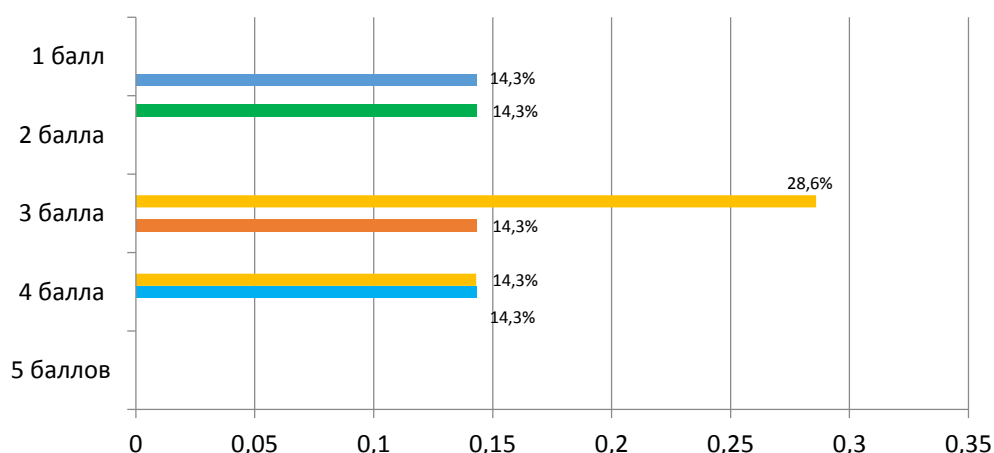

Рисунок 2.10.5

5) Критерий «Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями» педагогами оценен также неоднозначно. Два педагога (28,6% респондентов) считают, что принципы научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями соблюдаются. По мнению одного респондента (14,3%) эти принципы соблюдаются не в достаточной мере. Два респондента оценили учебный материал по данному критерию в 3 балла (28,6%). Один педагог оценил учебник по данному критерию низко – в 2 балла, и один респондент считает, что принципы научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями в вышеназванном учебнике не соблюдаются.

Эти данные позволяют сделать вывод о том, что в этом учебнике принципы научности и доступности соблюдены не в полной мере, а задания не полностью отражают жизненных реалий (рис. 2.10.6).

Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями

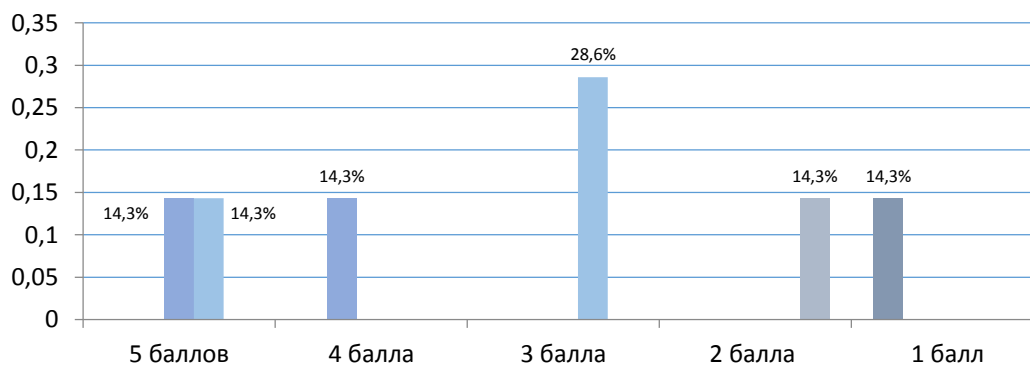

Рисунок 2.10.6

б) Оценки критериев по отсутствию в содержании учебника неточностей, а также фактологических, грамматических, стилистических ошибок оценивался педагогами также различно: один педагог считает, что в содержании учебника нет неточностей и ошибок, три респондента (50,1%) считают, что неточности и такие ошибки имеют место, один респондент выразил мнение по поводу незначительных ошибок такого характера и один педагог считает, что неточности и такие ошибки имеют место.

Из этого следует, что в содержании учебника все же были допущены неточности, а также фактологические, грамматические и стилистические ошибки (рис. 2.10.7).

Неточности и фактологические, грамматические, стилистические ошибки

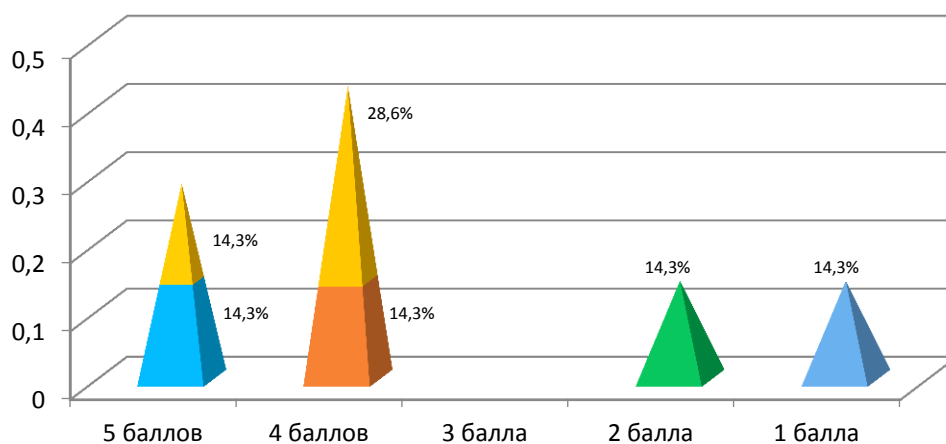

Рисунок 2.10.7

В целом анализ структуры и содержания учебника по французскому языку «**Les loustics**» издательства «**Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE**» показал результаты по критериям, которые отражены в диаграмме на рисунке 2.10.8

На данной диаграмме показаны плюсы и минусы учебника в разрезе 7-и критериев по структуре и содержанию вышеуказанного учебника.

Соответствие структуры и содержания учебника требованиям

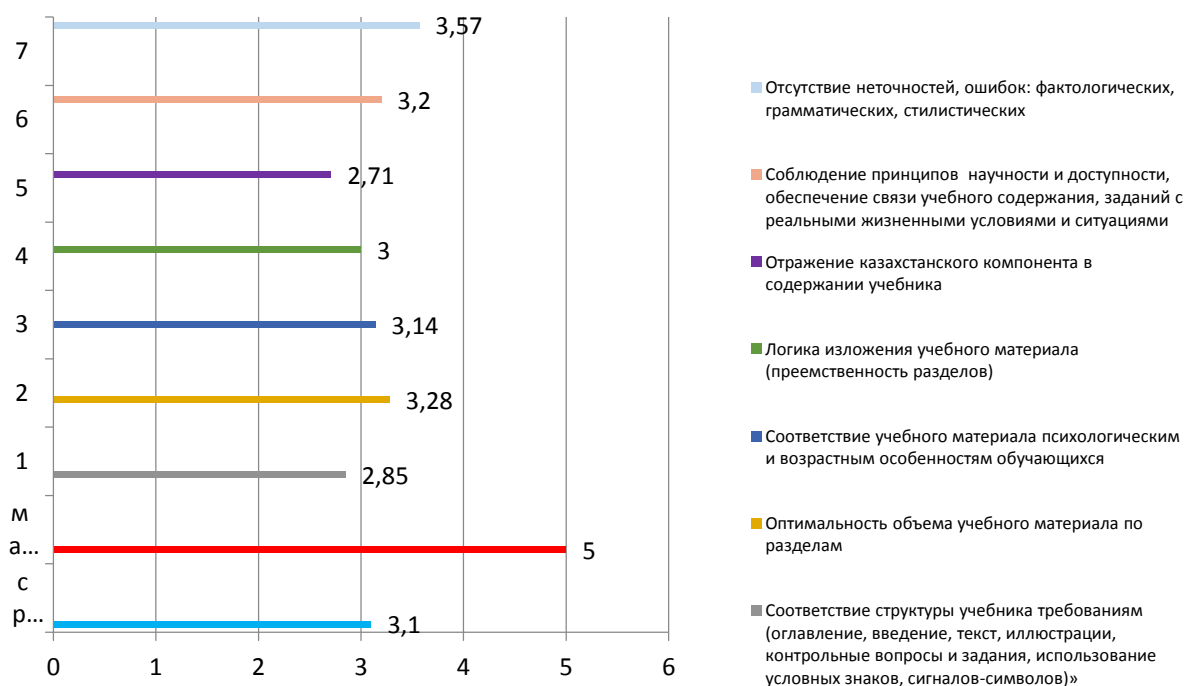

Рисунок 2.10.8

Диаграмма раскрывает, что структура и содержание учебника соответствуют не в полной мере требованиям, которые закреплены нормативно. Практически по всем критериям наблюдается различие в оценках респондентов.

Средний балл по критериям: «Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)» – 2,85; «Оптимальность объема учебного материала по разделам» – 3,28; «Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся» – 3,14; «Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)» – 3,0; «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» – 2,71; «Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями» – 3,2; «Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических» – 3,57 баллов.

Ниже в таблице 2.10.3 отображены данные средних баллов по критериям оценки учебника.

Таблица 2.10.3 Сведения об оценке учебника по французскому языку «Les loustics» издательства «Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE»

	Критерии	Максимальный балл - 5
	Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)	2,85

	Оптимальность объема учебного материала по разделам	3,28
	Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся	3,14
	Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)	3,0
	Отражение казахстанского компонента в содержании учебника	2,71
	Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями	3,2
	Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических	3,57
	Средний балл	3,1

Из анализа следует **вывод**, что структура и содержание учебника французского языка для 1 класса «**Les loustics**» издательства «**Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE**» не в полной мере соответствует требованиям. Данное направление мониторинга по апробации этого учебника оценено педагогами-респондентами в среднем на 3,1 баллов из 5 возможных.

Следующее направление анализа - «Методическая сторона учебного материала», также проводилось по апробации двух учебников и оценивалось респондентами по определенному ряду критериев. Список этих критериев представлен ниже в таблице 2.10.4.

Таблица 2.10.4 Список критериев по анализу методической стороны учебного материала

Критерий	Баллы (максимальный -5, минимальный -1)
Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся	
Наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий	
Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий	
Наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума	
Наличие заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения	
Наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса	
Наличие системы вопросов, заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности	

Анализ проводился по второму направлению мониторинга апробации по тем же учебникам, по которым был проведен анализ по структуре и содержанию учебников. Принимали участие 7 педагогов.

Анализ критерия *по соответствию учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся* учебника «Les loustics» - Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE показал неоднозначные результаты.

Педагоги, участвовавшие в апробации, оценили этот критерий баллами от 1 до 5: два педагога оценили в 5 баллов, одним педагогом оценен на 4 балла, два педагога поставили 3 балла и по одному респонденту – 2 и 1 балл. Это означает, что 28,6% педагогов считают, что анализируемый учебник полностью соответствует психологическим и возрастным особенностям обучающихся, 42,9% опрошенных учителей считают, что данный учебник соответствует психологическим и возрастным особенностям обучающихся не в полной мере, т.е. требует доработки, а по мнению 14,3% педагогов, учебник не соответствует требованиям по данному критерию.

Средний балл, выставленный педагогами по данному критерию – 3,28 из 5 максимально возможных.

Следующий критерий, представленный в анализе: критерий *наличия разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий*.

По итогам анализа было выявлено, что мнения педагогов по данному критерию также различно. Учебник по данному критерию на 5 баллов не оценил никто, два педагога считают, что данный учебник в достаточной степени содержит разноуровневые, практико-ориентированные, исследовательские и экспериментальные задания. По мнению четверых респондентов наличие заданий такого плана недостаточно, а один педагог считает, разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий критически мало. Средний балл по данному критерию – 2,4 из 5.

Один из критериев, по которому проводился анализ учебника – *наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий*. По данному критерию средний балл, на который респондентами был оценен учебник – 3,5. Два педагога поставили максимальный балл – по 5 каждый (28,6%), трое респондентов поставили по 4 балла (42,9%) и два педагога поставили 2 (14,3%) и 1 балл (14,3%). По данному критерию мнения педагогов также расходятся, наблюдаются как крайне положительное, так и крайне отрицательное оценивание. Средний балл учебника по данному критерию -3,5 из максимальных 5-ти баллов. Это означает, что по данному критерию также требуется доработка учебника.

Результаты оценки по трем вышеуказанным критериям отражены в диаграмме на рисунке 2.10.9.

Оценка педагогов по наличию развивающих, обучающих и воспитывающих заданий

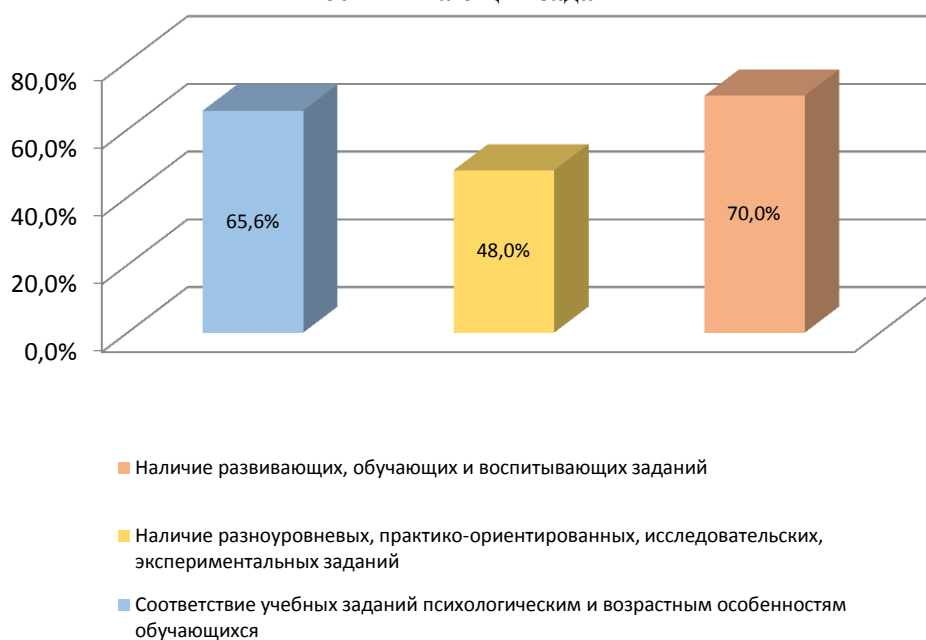

Рисунок 2.10.9

Учебный предмет «Французский язык» является языковым предметом, поэтому наличие заданий, *упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума* является особенностью языковых предметов и оценивались педагогами как «полностью соответствует» и «соответствует в большей степени», «соответствует в меньшей степени». Оценки педагогов по этому критерию:

- «полностью соответствует» - 1 педагог (14,3%);
- «соответствует в большей степени» - 1 педагог (14,3%);
- «соответствует частично» - 3 педагога (42,9%);
- «соответствует в меньшей степени» - 1 педагог (14,3%);
- «не соответствует» - 1 педагог (14,3%).

Наличие *заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения* педагоги раскрыли через баллы: 5 баллов – соответствует полностью – 2 педагога (28,6%); 4 балла – соответствует в большей степени – 1 педагог (14,3%), 2 балла – соответствует в меньшей степени – 3 педагога (42,9%), 1 балл – не соответствует - 1 педагог (14,3%).

Результаты анализа ответов педагогов по двум критериям показывает диаграмма на рисунке 2.10.10.

Задания для формирования навыков по видам речевой деятельности и развития критического мышления

Рисунок 2.10.10

Согласно отраженным в диаграмме результатам, следует сделать **вывод** о том, что в учебнике необходимо увеличить количество заданий как для формирования навыков по видам речевой деятельности, с содержанием лексико-грамматического минимума, так и заданий для развития критического мышления.

Обновленное содержание образования предполагает *наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса*. По этому критерию анализируемый учебник получил положительную оценку в 5 и 4 баллов у трех педагогов (42,9%), среднюю оценку – 3 балла поставили два педагога (28,3%), также два педагога поставили низкие баллы – 2 и 1 балл (28,6%).

Это означает, что методическая сторона учебного материала по этому критерию не выдерживается и требует дополнения.

Следующий критерий методической стороны учебника - *наличие системы вопросов ИКТ-компетентности*. По данному критерию педагоги оценили учебник следующим образом:

- «соответствует в большей степени» - 4 балла, 1 педагог (14,3%);
- «соответствует частично» - 3 балла, 4 педагога (57,2%);
- «соответствует в меньшей степени» - 1 педагог (14,3%)
- «не соответствует» - 1 педагог (14,3%).

Эти оценки означают, что система *заданий для развития ИКТ-компетентности* не полностью соответствует методической стороне учебного материала, и учебник по данному критерию требует серьезной доработки.

Анализ методической стороны учебника по двум вышеуказанным параметрам отражен в следующей диаграмме на рисунке 2.10.11.

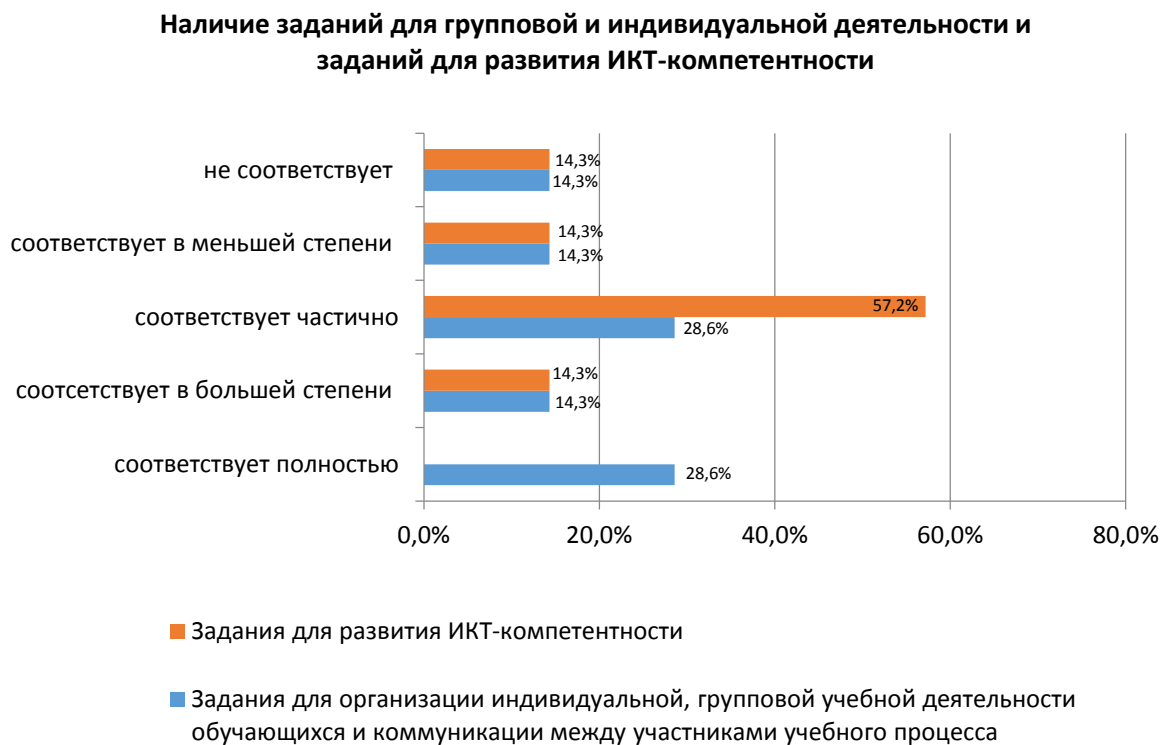

Рисунок 2.10.11

Данные диаграммы дают возможность сделать следующий вывод: в анализируемом учебнике задания для организации индивидуальной, групповой деятельности и задания для развития ИКТ недостаточны и в предлагаемом объеме с методической стороны не могут соответствовать в должной мере современным требованиям, предъявляемым к учебнику.

Общая характеристика методической стороны учебных заданий **по учебнику «Les loustics»** издательства **Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE** позволяет сделать следующий **вывод** (рис. 2.10.12):

Общая характеристика методической стороны учебника «Les Loustics» издательства «Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE»

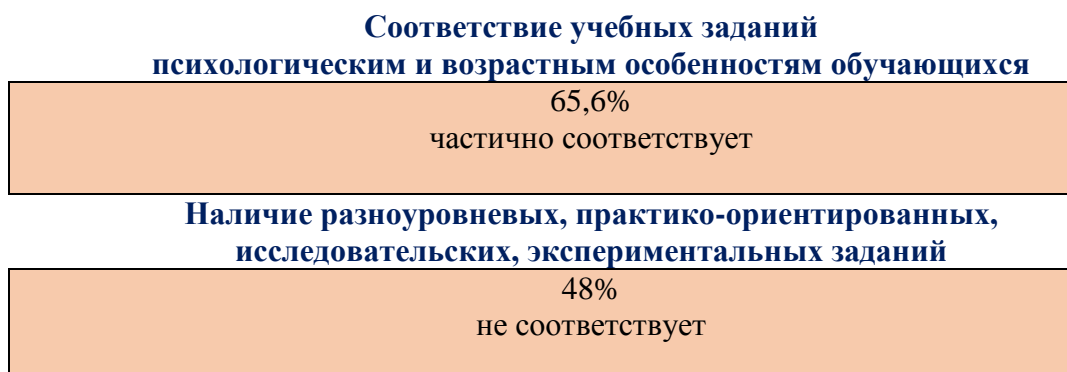

Рисунок 2.10.12

Исходя из общей характеристики методической стороны анализируемого учебника следует сделать **вывод** о том, учебник по большинству критериев только частично соответствует методическим требованиям. По критерию на наличие разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий и упражнений для развития ИКТ-компетентности не соответствует требованиям.

Учебники анализировались респондентами также по наличию и состоянию иллюстративного материала, который оценивался по четырем требованиям (таблица 2.10.5)

Таблица 2.10.5 Характеристика иллюстративного материала учебников

	Наименование требований соответствия	Критерии оценивания от 1 до 5
	Соотношение текстового и иллюстративного материала	
	Эстетичность иллюстративного материала	
	Оптимальность размеров иллюстраций	
	Способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету	

Анализ иллюстративного материала учебника «**Les loustics**» - **Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE** выявил, что респонденты расходятся во мнениях, оценивали каждый параметр по критериям: «соответствует полностью», «соответствует в большей степени», «соответствует частично», «соответствует в меньшей степени» и «не соответствует».

Два респондента (28,6%) оценили учебник высоко как соответствующий полностью данному параметру и поставили по 5 баллов из 5-ти максимальных. Два респондента (28,6%) поставили по 4 балла и по одному респонденту оценили как «соответствует частично» - 3 балла (14,3%), «соответствует в меньшей степени» - 2 балла (14,3%) и «не соответствует» - 1 балл (14,3%). На рисунке 2.10.13 отражен анализ мнений педагогов по данному параметру учебника.

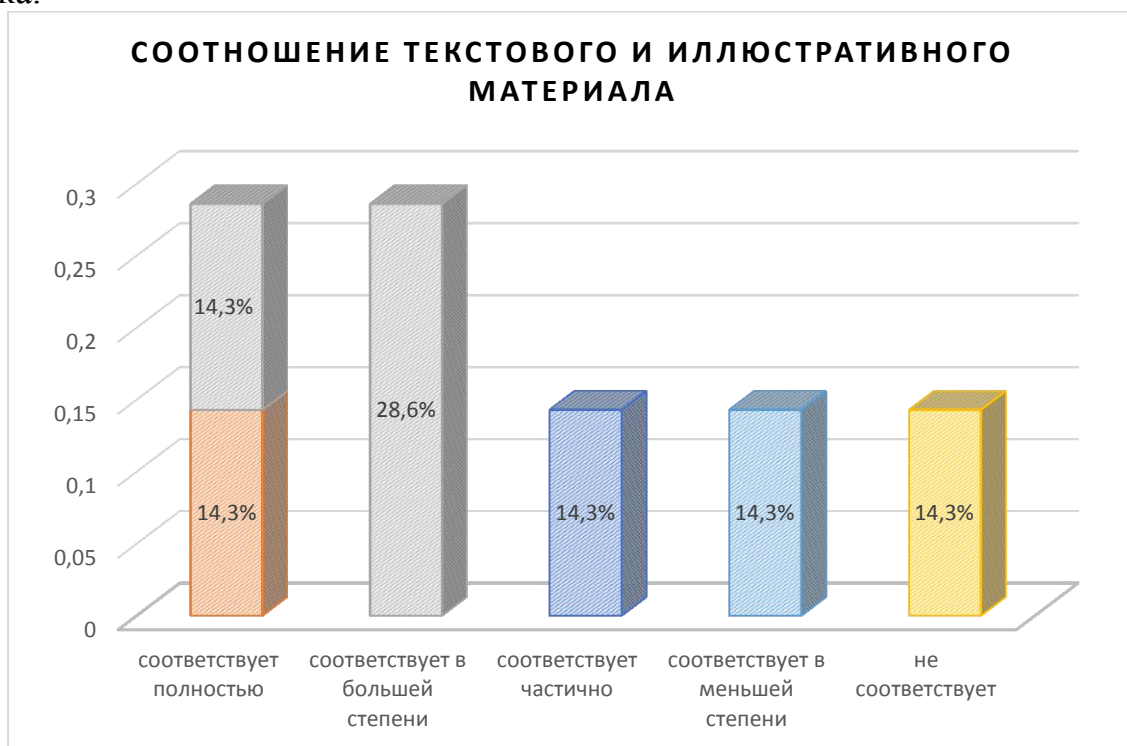

Рисунок 2.10.13

По параметру *эстетичность иллюстративного материала* мнения педагогов также разделились. Ответы респондентов: «соответствует полностью» - 1 педагог, «соответствует в большей степени» - 2 педагога, «соответствует частично» - 2 педагога, «соответствует в меньшей степени» - 1 педагог (14,3%) и «не соответствует» - 1 педагог.

Положительные отзывы по данному параметру у 42,9% респондентов, также по мнению 42,9% педагогов учебник по параметру эстетичность иллюстративного материала соответствует требованиям в той или иной степени, а 14,3% респондентов считают, что учебник этому параметру не соответствует требованиям.

Анализ отзывов респондентов графически отражен на рисунке 2.10.14

Эстетичность иллюстративного материала

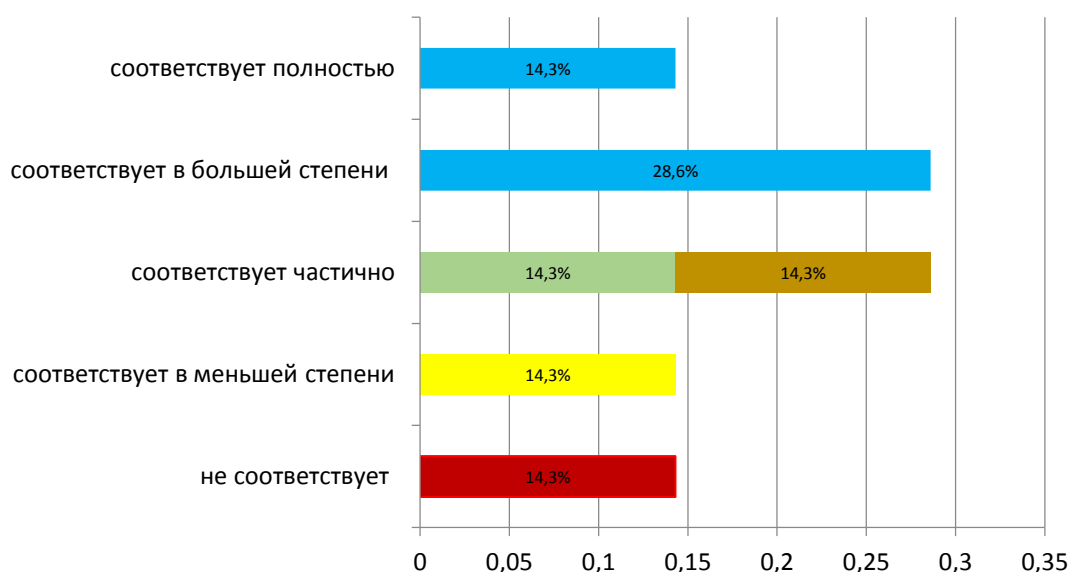

Рисунок 2.10.14

По параметру *оптимальность размеров иллюстраций* мнения педагогов идентичны с оценкой предыдущего параметра: ответы респондентов: «соответствует полностью» - 1 педагог, «соответствует в большей степени» - 2 педагога, «соответствует частично» - 2 педагога, «соответствует в меньшей степени» - 1 педагог (14,3%) и «не соответствует» - 1 педагог.

Положительные отзывы по данному параметру у 42,9% респондентов, также по мнению 42,9% педагогов учебник по параметру эстетичность иллюстративного материала соответствует требованиям в той или иной степени, а 14,3% респондентов считают, что учебник этому параметру не соответствует требованиям.

Следующий параметр, по которому респондентами был оценен учебник – *способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету*. По этому параметру мнения респондентов также различаются. Положительно отозвались трое педагогов – это 42,9% респондентов, которые считают, что иллюстрации учебника способствуют повышению интереса обучающихся к предмету.

По мнению двоих респондентов учебник соответствует этим критериям частично и в меньшей степени, а один педагог выставил 1 балл, он считает, что учебник не соответствует требованиям по данному критерию.

В целом, респонденты положительно оценили иллюстративный материал учебника **«Les loustics»** издательства **Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE**. Средний балл учебника по направлению «Иллюстративный материал» - 3,1 из 5-ти возможных.

На рисунке 2.10.15 отражена сравнительная характеристика иллюстративного материала анализируемого учебника.

Характеристика иллюстративного материала учебника «Les loustics» - Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE

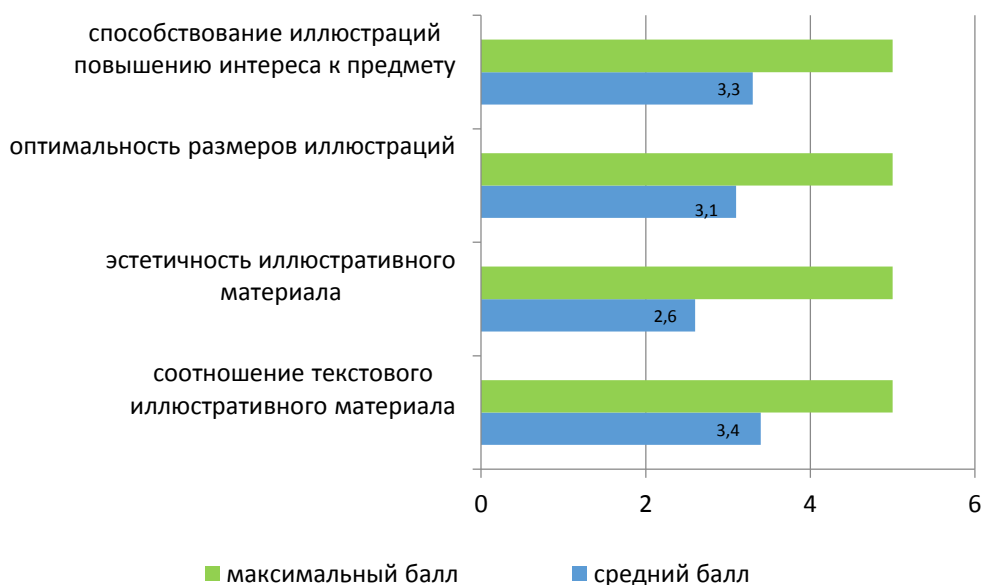

Рисунок 2.10.15

В целом, учебник по данному направлению оценен положительно, однако по всем критериям этого направления есть мнения педагогов о несоответствии учебника требованиям. Следовательно, авторам учебника при корректировке учебника следует обратить внимание на оценивание по этим критериям.

Следующий критерий анализа учебников по учебному предмету «Французский язык» является критерий по языку и стилю изложения. Данный критерий выявляет соответствие языка и стиля изложения учебного материала учебника необходимым требованиям и состоит из следующих параметров:

- Грамотность и доступность языка изложения
- Наличие справочно-методического аппарата, позволяющего раскрыть значение терминов и понятий

Анализ критерия по соответствию языка и стиля изложения учебного материала в учебнике «**Les loustics**» издательства **Hachette. FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE** проводился согласно оценкам 7-ми педагогов. В результате анализа выявилось, что по двум вышеуказанным параметрам у респондентов сложилось неоднозначное мнение, о чем свидетельствуют выставленные баллы от 5-ти до 1-го.

Первый параметр на соответствие требованиям грамотности и доступности языка изложения учебного материала был рассмотрен респондентами следующим образом:

- Оценка «полностью соответствует» - 2 респондента
- Оценка «соответствует частично» - 3 респондента
- Оценка «соответствует в меньшей степени» - 1 респондент
- Оценка «не соответствует» - 1 респондент

В целом мнение педагогов сложилось таким образом, что 5 респондентов указывают на соответствие, хотя и не полное, а 2 респондента указывают на меньшее соответствие и не соответствие. Графическое отображение выводов респондентов показано на рисунке 2.10.16.

Рисунок 2.10.16

Согласно графика следует сделать вывод, что по данному параметру 72% респондентов согласно с тем, что учебник в большей степени соответствует требованиям грамотности и доступности изложения учебного материала. Но в то же время 28% респондентов указывают на меньшее и полное несоответствие учебника этому параметру. Данный факт нельзя оставить без внимания.

Следующее требование к учебнику является наличие справочно-методического аппарата, позволяющего раскрыть значение терминов и понятий. Отзывы педагогов по данному параметру также показали не полное соответствие учебника. Мнение педагогов разделилось на соответствие в некоторой степени и на соответствие в меньшей степени и полное несоответствие, где большая часть респондентов склонялась ко второй оценке. Выявилось, что из 7-ми респондентов трое показали полное соответствие, соответствие в большей степени и частичное соответствие, где каждая оценка была отмечена по одному респонденту.

Следующие отзывы респондентов показали, что учебник в большей мере не соответствует, чем соответствует требованию на наличие справочно-методического аппарата. Соответствие в меньшей степени показали 3 респондента, а один педагог оценил учебник по этому параметру как несоответствующий. Анализ оценок респондентов отображен на рисунке 2.10.17.

Рисунок 2.10.17

Данный график показывает, что 58% респондентов согласны с тем, что в этом учебнике отсутствует или раскрыт в меньшей степени справочно-методический аппарат для того, чтобы отразить значение терминов и понятий. 42% респондентов показывают недостаточное соответствие наличию этого требования.

2.11 Анализ учебника издательства «Просвещение «EduStream» по учебному предмету «Французский язык» для 1 класса

По учебному предмету «Французский язык» в 1-х классах апробировался также учебник и УМК издательства «Просвещение «EduStream», авторы: М.Калугина, А.Гусева.

Направление «Структура и содержание учебника»

Анализ соответствия структуры и содержания учебников по вышеуказанным издательствам был проведен через те же критерии, как и в предыдущем учебнике.

Учебник издательства «Просвещение «EduStream», авторы: М.Калугина, А.Гусева апробировался в 4-х регионах: в городе Шымкент, Актюбинской, Жамбылской областях и СКО (таблица 2.11.1).

**Таблица 2.5.4. Список школ, участвовавших в апробации учебника и УМК
«Просвещение «EduStream»**

№	Регион	Наименование школы	Кол-во классов-комплектов	Ф.И.О. педагога	Язык обучения	Кол-во обучающихся
1	г. Шымкент	№ 20 имени Титова	1 «А», 1 «Б»	Сапаралиева А.А	русский	50
2	Актюбинская область	«Общеобразовательная средняя школа им. Т.Г.Шевченко»	1 «Б»	Абдирова А.У.	казахский	10
3	Жамбылская область	Казахская классическая гимназия № 45 имени Б.Момышулы г.Тараз	1 «А»	Мандирбаева Ш.Т.	казахский	14
4	СКО	КГУ «Гимназия «BEST» г. Петропавловск	1 «Г»	Арыкпаева Г.А.	русский	14
	Итого	4	5	4	казахский /русский	88

В апробации приняли участие 4 организаций среднего образования из 4-х регионов, 5 первых классов, из них два класса с казахским языком обучения и три класса с русским языком обучения. Количество обучающихся – 88, педагогов-респондентов – 4.

Каждый критерий оценивался баллами: от 5-ти до 1-го, где 5 баллов означает максимальный балл, 1 – минимальный балл:

1) Критерий «Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)» оценен респондентами по-разному. Были поставлены баллы от 1 до 5.

Максимальный балл – 5 баллов, средний балл – 3 балла и низкий балл – 1 не поставил никто. Три педагога оценили учебник по данному критерию довольно высоко, на 4 балла и один респондент (25%) оценил в 2 балла, т.е. ниже среднего. Это означает, что мнения по соответствию учебника требованиям согласно утвержденной структуре неоднозначны.

Одна третья часть респондентов – это 75% считают, что структура учебника (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов) соответствует предъявляемым требованиям, 25 % – что учебник требует доработки (рис.2.11.1)

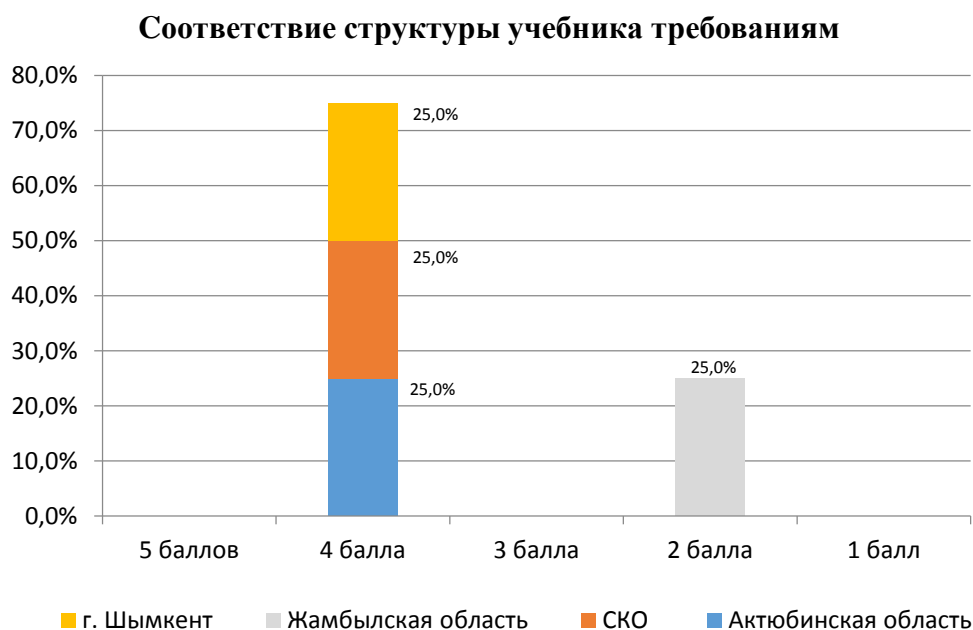

Рисунок 2.11.1

2) Критерий «Оптимальность объема учебного материала по разделам» был оценен респондентами следующим образом: три педагога поставили 4 балла, а один учитель – 2 балла. В 5, 3 и 1 балл учебник по данному критерию не оценен.

Это означает, что 75% респондентов считают объем учебного материала достаточно оптимальным и представленный в учебнике материал соответствующим темам раздела, а 25% респондентов считают, что объем учебного материала по разделам, представленным в учебнике признан недостаточным. На рисунке ниже представлены результаты оценки структуры и содержания учебника по критерию оптимальности объема учебного материала по разделам учебника (рис.2.11.2).

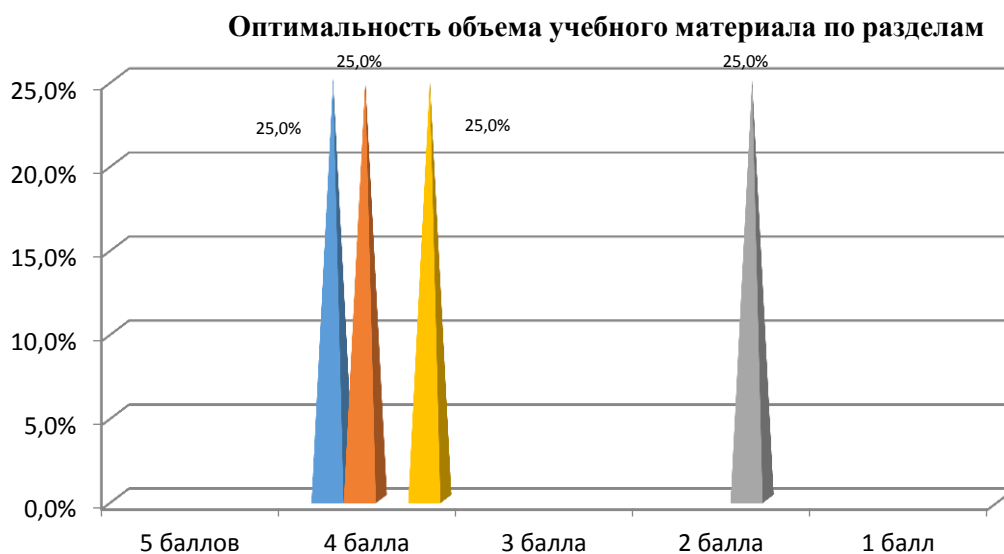

Рисунок 2.11.2

3) По критерию «Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся» мнение респондентов различно. Мнения респондентов распределились следующим образом: 4 балла выставлено одним педагогом, 3 балла – двумя и один педагог выставил по данному критерию 2 балла.

В целом оценку по данному критерию можно признать положительной, т.е. это означает, что учебный материал, представленный в учебнике, составлен с учетом психологических и возрастных особенностей обучающихся. Однако выставленный низкий балл – 2 балла показывает, что предложенный учебный материал требует доработки по этому критерию.

Данные по соответствию учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся ю в разрезе оценки педагогов, представлены на рисунке 2.11.3

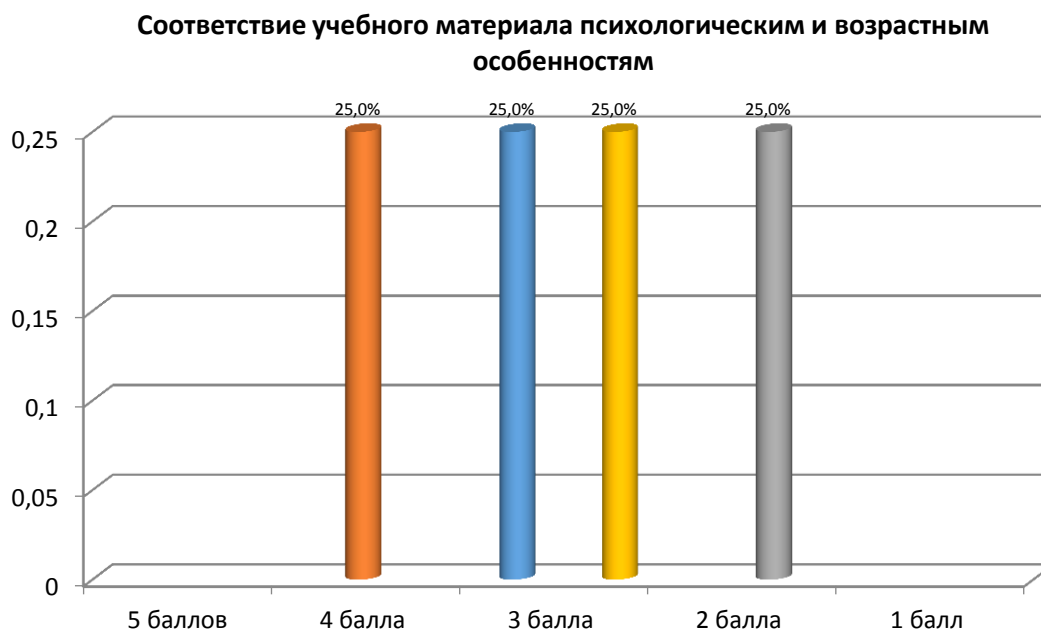

Рисунок 2.11.3

4) Согласно представленным данным по критерию «Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)» мнения педагогов, участвовавших в апробации, также разделились, и в целом они показывают следующую картину: одним респондентом выставлен довольно высокий балл – 4 балла, два педагога – это 50% респондентов оценивают логику изложения учебного материала средне – в 3 балла и один респондент (25%) дал низкую оценку – 2 балла.

Эти данные – 75% против 25% дают возможность говорить о том, что логике изложения учебного материала этого учебника педагогами дана больше положительная оценка, чем отрицательная (рис. 2.11.12).

**Логика изложения учебного материала
(преемственность разделов)**

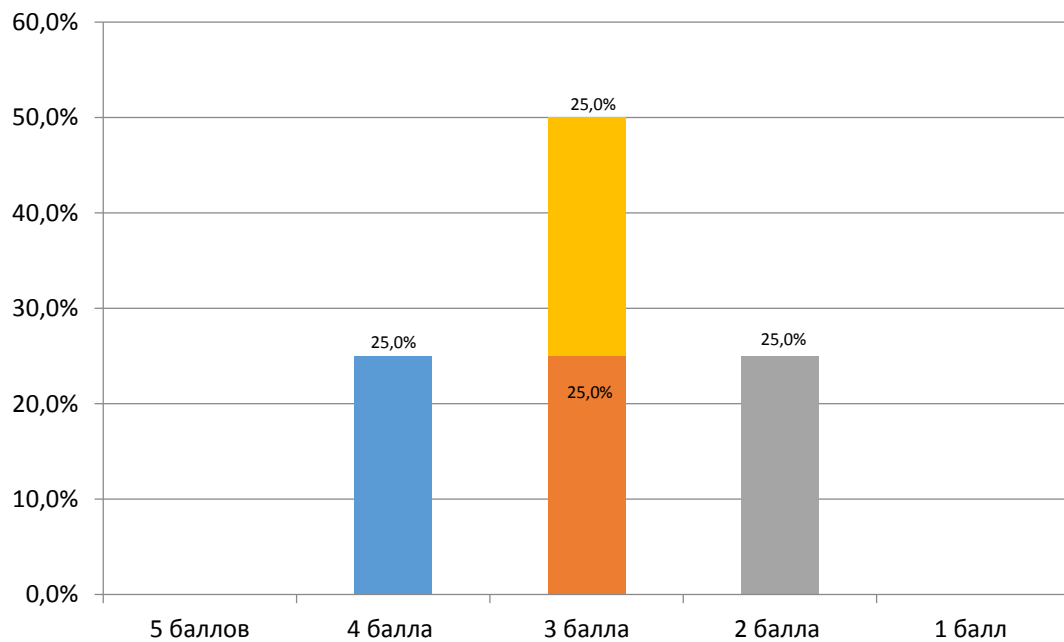

Рисунок 2.11.12

5) Критерий «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» был оценен педагогами следующим образом:

✚ казахстанский компонент отражен в содержании учебника – этот критерий в 5 баллов не оценил никто;

✚ казахстанский компонент не достаточно отражен в содержании учебника – 4 балла – один педагог (25%);

✚ казахстанский компонент мало отражен в содержании учебника – 3 балла – один респондент (25%);

✚ казахстанский компонент частично отражен в содержании учебника – 2 балла – два педагога (50%);

Такое распределение баллов позволяет сделать вывод о том, что казахстанский компонент в учебных материалах данного учебника отражен, но не в достаточной степени, и его количество можно увеличить. Мнения педагогов в процентах отражены в диаграмме на рисунке 2.11.13

Отражение казахстанского компонента в содержании учебника

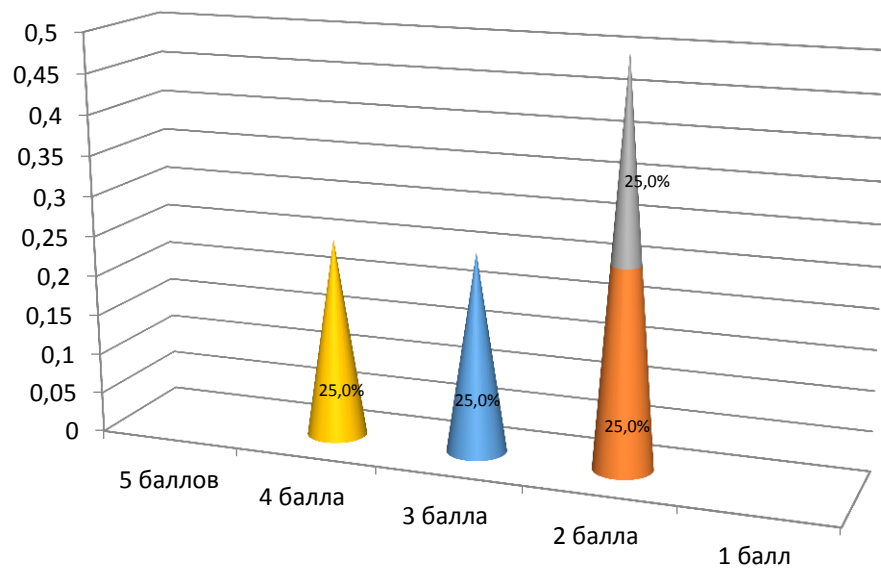

Рисунок 2.11.13

4) Критерий «Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями» педагогами оценен также неоднозначно. Два педагога (50% респондентов) считают, что принципы научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями соблюдены в достаточной мере, ими данный критерий оценен в 4 балла.

По мнению одного педагога (25%) эти принципы соблюдаются не в достаточной мере и выставлено 3 балла. Один учитель (25% от общего числа респондентов) оценил учебный материал по данному критерию очень низко, и по шкале из 5 возможных им выставлено 2 балла.

Эти данные позволяют сделать вывод о том, что в этом учебнике принципы научности и доступности соблюдены не в полной мере, а задания не полностью отражают жизненных реалий (рис. 2.11.14).

Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями

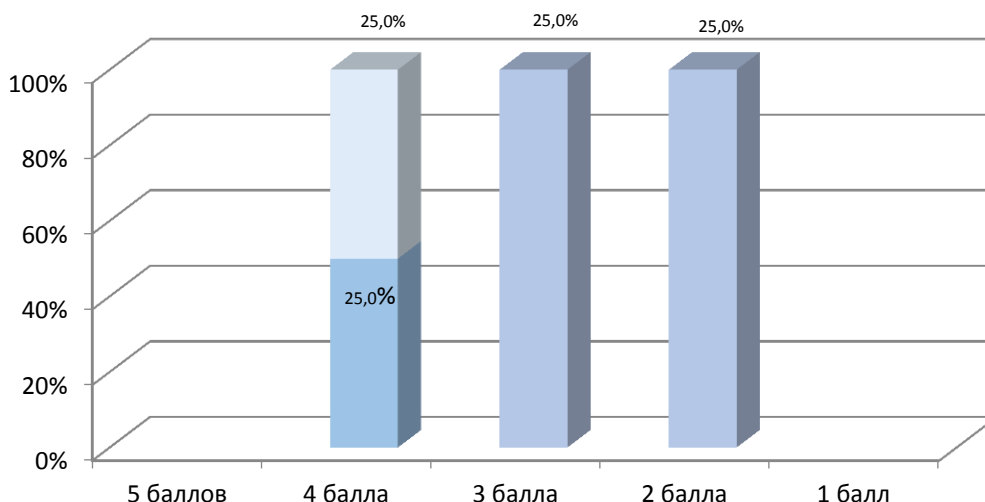

Рисунок 2.11.14

5) Оценки критериев по отсутствию в содержании учебника неточностей, а также фактологических, грамматических, стилистических ошибок оценивался педагогами также различно: один педагог (25% из общего количества респондентов) считает, что в содержании учебника допущены незначительные неточности и ошибки, два педагога (50% респондентов) выставили по 3 балла, по их мнению неточности и фактологические, грамматические и стилистические ошибки имеют место, один респондент (25%) выразил мнение по поводу значительных ошибок такого характера и структура и содержание учебника по данному критерию им оценен в 2 балла.

Из этого следует, что в содержании учебника все же были допущены неточности, а также фактологические, грамматические и стилистические ошибки, которые необходимо устранить (рис. 2.11.15).

Неточности и фактологические, грамматические и стилистические ошибки

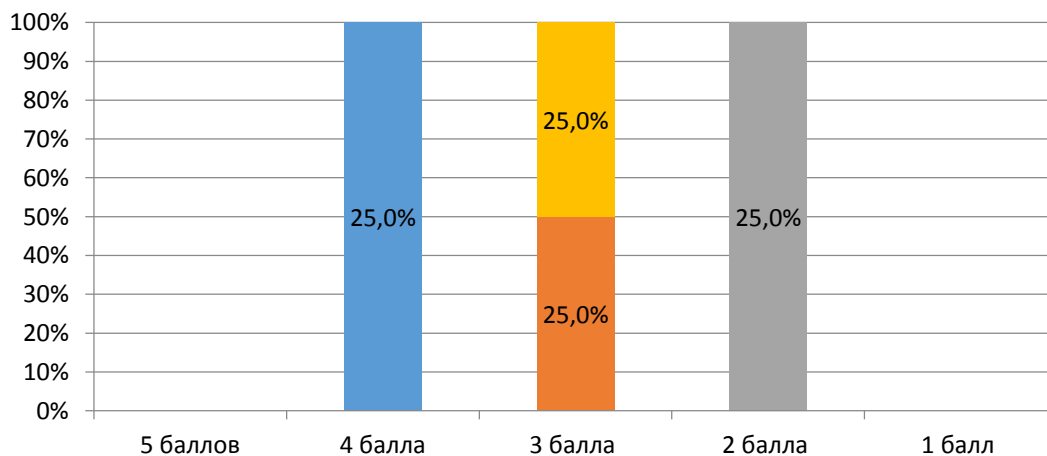

Рисунок 2.11.15

В целом анализ структуры и содержания учебника по французскому языку издательства «Просвещение «EduStream», авторы: М.Калугина, А.Гусева показал результаты по критериям, которые отражены в диаграмме на рисунке 2.11.16. На данной диаграмме показаны плюсы и минусы учебника в разрезе 7-и критериев по структуре и содержанию вышеуказанного учебника.

Соответствие структуры и содержания учебника требованиям

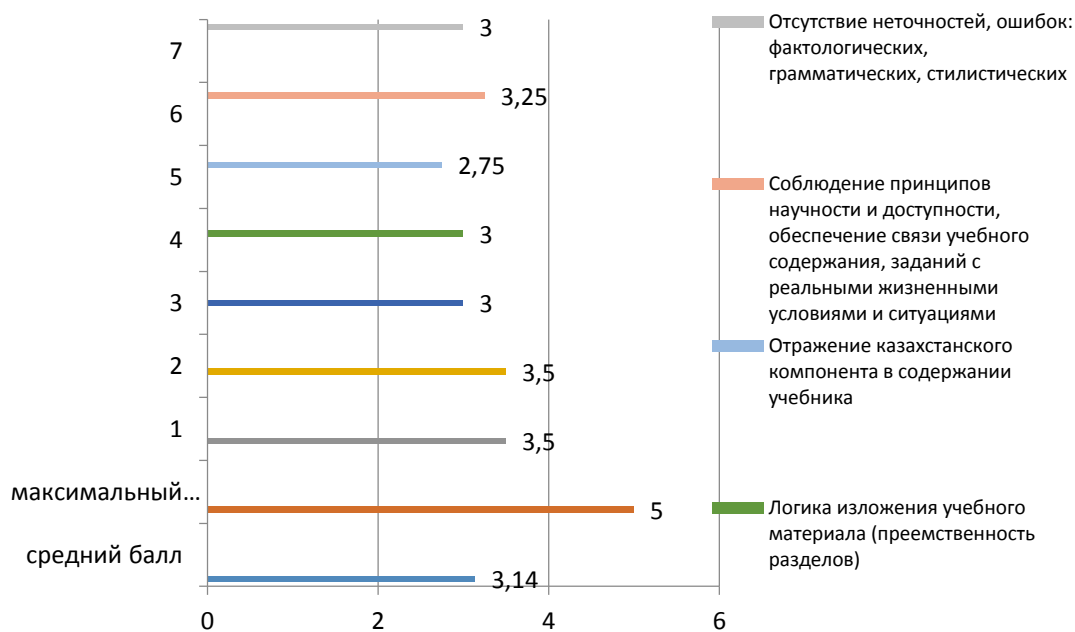

Рисунок 2.11.16

Диаграмма раскрывает, что структура и содержание учебника соответствуют не в полной мере требованиям, которые закреплены нормативно. Практически по всем критериям наблюдается различие в оценках респондентов.

Средний балл по критериям: «Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)» – 3,5; «Оптимальность объема учебного материала по разделам» – 3,5; «Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся» – 3,0; «Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)» – 3,0; «Отражение казахстанского компонента в содержании учебника» – 2,75; «Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями» – 3,25; «Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических» – 3,0 балла.

Ниже в таблице 2.11.5 отображены данные по средним баллам критериев оценки учебника.

Таблица 2.11.5 Сведения об оценке учебника издательства «Просвещение «EduStream»

Критерии	Максимальный балл - 5
Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)»	3,5
Оптимальность объема учебного материала по разделам	3,5
Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся	3,0
Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)	3,0
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника	2,75
Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями	3,25
Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических	3,0
Средний балл	3,14

Из анализа следует **вывод**, что структура и содержание учебника французского языка для 1 класса издательства «Просвещение «EduStream», авторы: М.Калугина, А.Гусева не в полной мере соответствует требованиям. Данное направление мониторинга по апробации этого учебника оценено педагогами-респондентами в среднем на 3,14 баллов из 5 возможных.

Учебник издательства **«Просвещение «EduStream»**, (авторы **М.Калугина, А.Гусева**) также рассматривался педагогами с методической точки зрения. Методическая сторона этого учебника рассматривалась по тем же критериям, как и предыдущий учебник.

В анкетировании участвовало 4 респондента.

Первый критерий по методической стороне учебника педагоги рассматривали на *соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся*. Согласно ответам респондентов была выявлена неоднозначная ситуация по данному критерию. Ни один из респондентов не отметил учебник как соответствующий полностью этому критерию. Мнения педагогов разделились следующим образом:

- «соответствует в большей степени» - 1 педагог человека
- «соответствует частично» - 2 педагога
- «соответствует в меньшей степени» - 1 педагог

Вышеуказанная оценка отражена на рисунке 2.11.17.

Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся

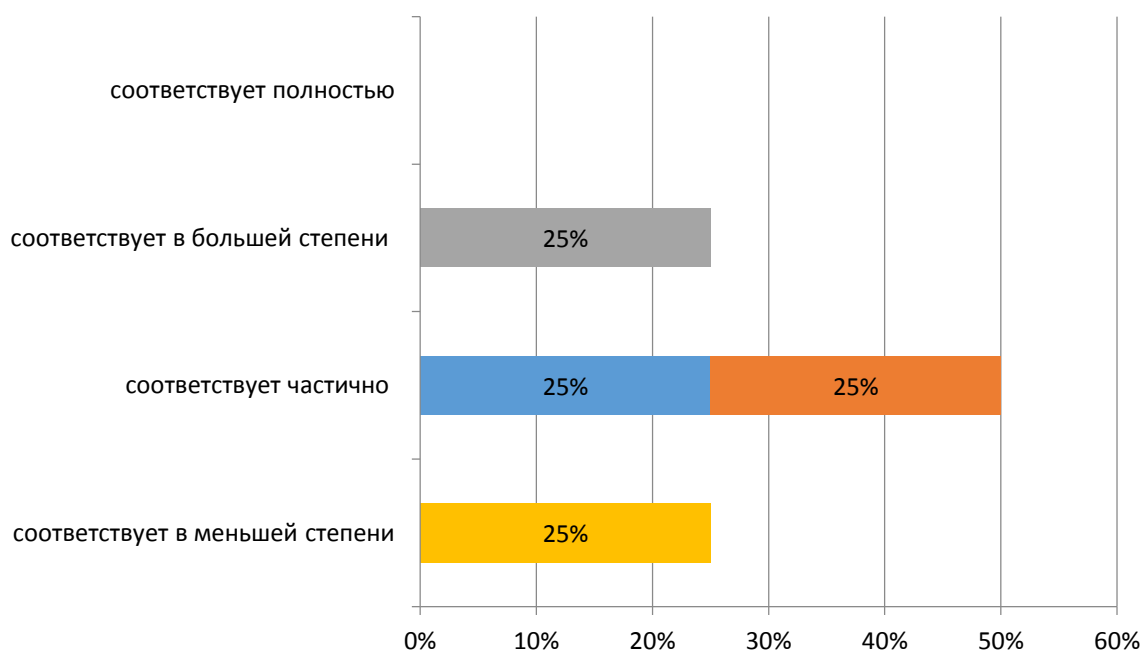

Рисунок 2.11.17

Диаграмма раскрыла в процентном соотношении ответы педагогов. Положительная оценка - «соответствует в большей степени» дана одним педагогом (25%), двое респондентов (50%) считают, что учебные задания частично соответствуют психологическим и возрастным особенностям обучающихся 1 класса.

Но вместе с тем, следует обратить внимание на тот факт, что 25% респондентов указали на соответствие в меньшей степени по этому критерию.

Следующий критерий в данном направлении – *наличие в учебнике разноуровневых, практико-ориентированных, исследовательских, экспериментальных заданий*. Было выявлено соответствие в той или иной степени. Как и по первому критерию, так и в этом случае, педагоги неоднозначно оценили этот критерий.

Два педагога считают, что в учебнике присутствуют учебные задания разного уровня сложности и вида, они оценили учебник по данному критерию по 4 балла, а 2 респондента отметили соответствие данному критерию в меньшей степени и оценили по 2 балла. Наглядно такое оценивание респондентами отражено на рисунке 2.11.18.

Наличие заданий по разным видам и уровню сложности

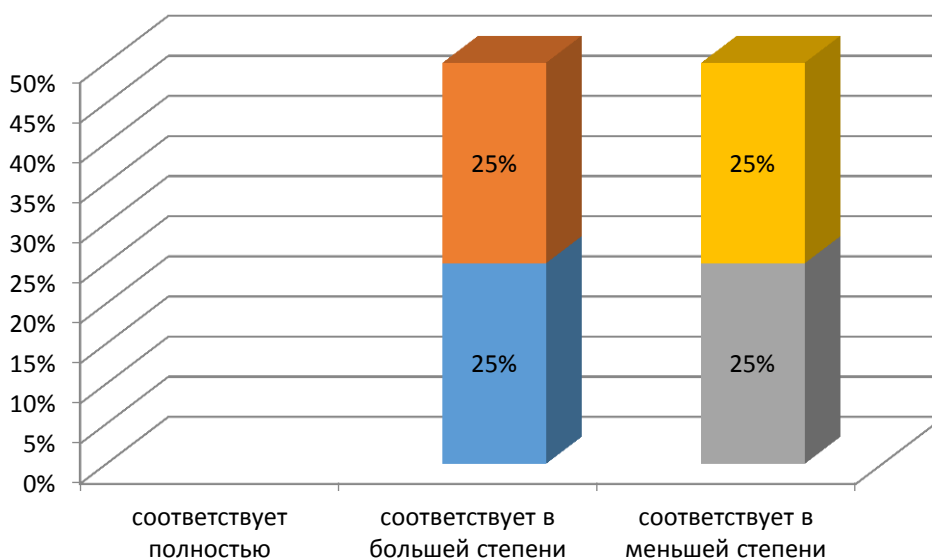

Рисунок 2.11.18

Согласно диаграмме, мы видим, что соответствие в большей степени показали 50% респондентов, а остальные 50% респондентов считают, что такого рода упражнения имеются не во всех разделах и по данному критерию соответствуют в меньшей степени.

Мнения педагогов, участвовавших в апробации, разделились и при оценке критерия на *наличие в учебнике развивающих, обучающих и воспитывающих заданий*. Респонденты оценили этот критерий таким образом, то можно увидеть и положительную оценку в форме ответа «соответствует в большей мере» - 3 педагога и не совсем положительную оценку в форме ответа «соответствует в меньшей мере» на которую следует обратить внимание авторам учебника (рис.2.11.19).

Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих учебных заданий

Рисунок 2.11.19

Рисунок наглядно отразил оценку респондентов и выявил, что 75% педагогов оценивают учебник положительно по наличию развивающих, обучающих и воспитывающих заданий, 25% респондентов считают, что в учебнике издательства «Просвещение «EduStream» показали соответствие

учебника этому критерию в меньшей степени т.е. они считают, что в учебнике очень мало таких учебных заданий.

Так как учебный предмет «Французский язык» является одним из языковых предметов, то и *наличие упражнений по формированию навыков речевой деятельности и соблюдение лексико-грамматического минимума* – это необходимое условие для языковых предметов. Оценка по этому критерию выявила соответствие в большей степени, частичное соответствие, и соответствие в меньшей степени. Хотя положительная оценка имеет небольшое преимущество, но необходимо учесть факт меньшего соответствия.

На соответствие в большей степени указали 2 педагога, и по одному респонденту показали на частичное соответствие и соответствие в меньшей степени. Из этого следует, что упражнения и задания, формирующие навыки речевой деятельности, имеются не в достаточном количестве, а также не всегда в них соблюдается лексико-грамматический минимум.

Наглядная картина по оцениванию педагогами этого критерия выявил рисунок 2.11.20

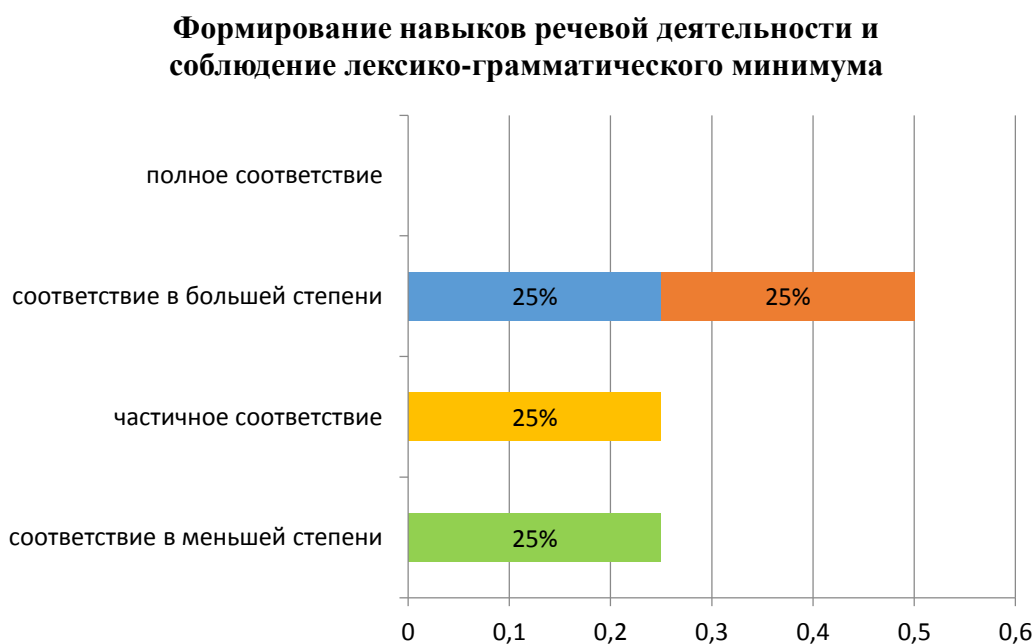

Рисунок 2.11.20

Диаграмма раскрыла необходимость для авторов на то, чтобы они обратили внимание на соответствие по этому критерию, так как мнения разделились (50% на 50%), которые раскрыли неоднозначную оценку.

Респонденты также оценили учебник на *наличие заданий, направленных на критическое мышление и для самостоятельного выполнения*. Они считают, что в учебнике хоть и имеются такие упражнения и задания, но они не во всех разделах, и не всегда соответствуют формированию критического мышления и не все из них направлены на самостоятельное выполнение. Оценка педагогов выглядит следующим образом:

- «соответствует в большей степени» - 2 респондента

- «соответствует частично» - 1 респондент
- «соответствует в меньшей степени» - 1 респондент

Исходя из такого оценивания видим, что мнения педагогов по соответствию учебника критериям данного направления разделились: 50% респондентов считают, что учебник соответствует предъявляемым требованиям по этим критериям в большей степени, а по мнению остальных респондентов учебник соответствует этому критерию частично или в меньшей степени. В процентном соотношении такое оценивание отражено на рисунке 2.11.21.

Наличие упражнений и заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения

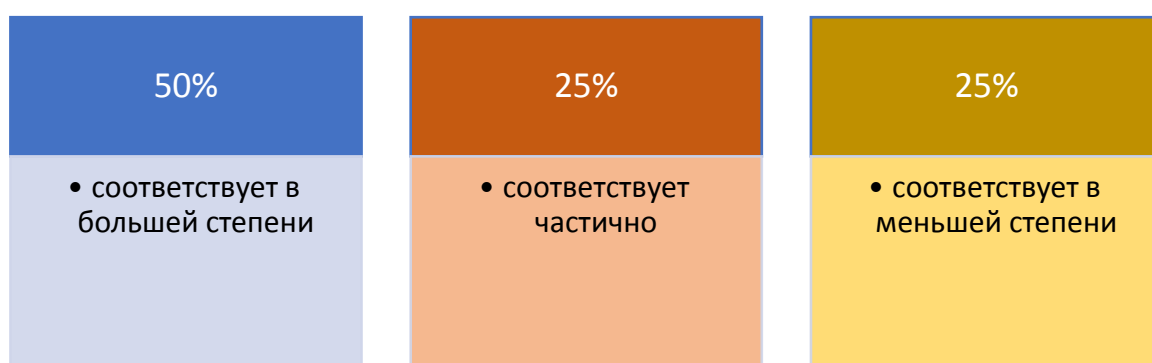

Рисунок 2.11.21

Обновленное содержание образования предполагает разные виды деятельности обучающихся, включающие индивидуальные, групповые с целью развития коммуникативных навыков обучающихся. Поэтому одним из критериев оценивания был разработан критерий на *наличие в учебнике упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса.*

Респонденты выразили свое мнение по этому критерию и выставили следующие баллы: 4 балла – два педагога, 2 балла – один педагог и 1 балл – один педагог.

Это означает, что 50% респондентов считают учебник по данному критерию соответствующим в большей степени, тогда как 25% – соответствующим в меньшей степени и 25% – не соответствующим данному критерию.

Следует заметить, что положительное мнение по соответствию в той или иной степени преобладает, однако, один респондент вышеуказанный критерий оценил все же отрицательно. Это разделение мнений респондентов наглядно отражает рисунок 2.11.22, который показывает долю педагогов по оцениванию данного критерия.

Наличие упражнений и заданий для индивидуальной, групповой деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса.

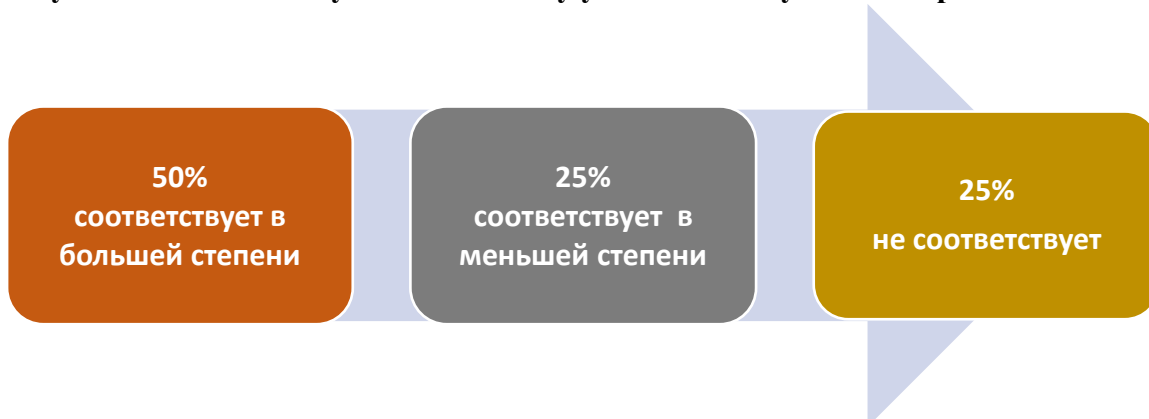

Рисунок 2.11.22

Согласно диаграмме соответствие вышеназванному критерию в той или иной мере показывают 75% респондентов, а 25% респондентов показывают не соответствие учебника этому критерию, что говорит о том, что в учебнике не в достаточном количестве имеются задания для разных видов деятельности обучающихся, которые будут способствовать коммуникативным навыкам обучающихся.

Одним из критериев является наличие *системы вопросов и упражнений для развития ИКТ-компетентности*. Этот критерий был оценен педагогами как соответствие в большей или меньшей степени. Но в целом респонденты показали соответствие (рис.2.11.23):

- «соответствует в большей степени» - 1 респондент
- «соответствует частично» - 1 человек
- «соответствует в меньшей степени» - 3 человека

Наличие системы вопросов и заданий для развития ИКТ-компетентности

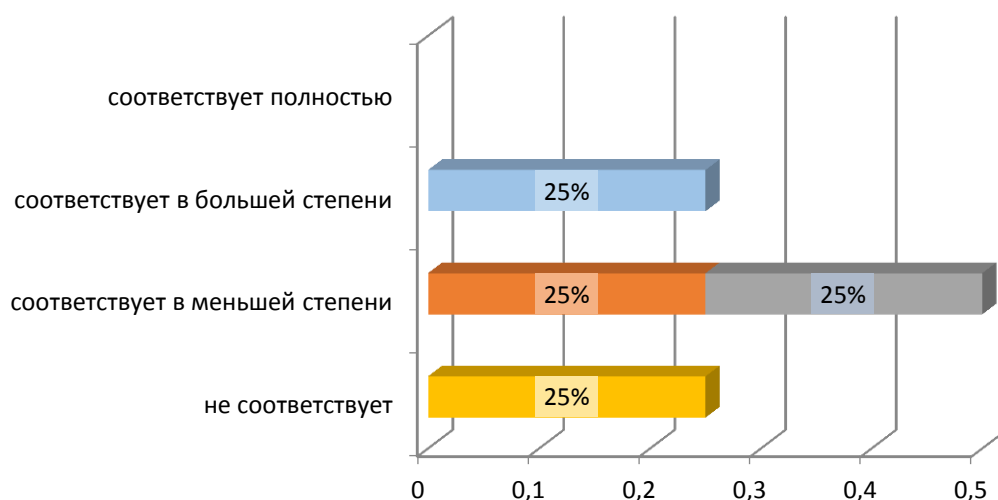

Рисунок 2.11.23

Диаграмма раскрыла соответствие респондентами в разных степенях от 25% до 50%, следует отметить, что система вопросов и заданий для развития ИКТ-компетентности соответствует в меньшей степени указано 50% респондентов, 25% педагогов отметили как соответствующий в большей степени и 25% учителей оценили как не соответствующий данному критерию.

Рассматривая методическую сторону учебника по французскому языку для 1 класса издательства «Просвещение «EduStream», следует сделать определенный **вывод** о том, что не по всем критериям учебник показал соответствие, и это означает, что респонденты были неоднозначно положительны в своих оценках и мнениях.

Критерии методической стороны учебника в общей характеристике выглядит следующим образом на рисунке 2.11.24.

Рисунок 2.11.24

Выводы по итогам апробации учебника с методической стороны по французскому языку для 1 класса издательства «Просвещение «EduStream»:

Респонденты в ходе апробации выявили, что учебные задания не соответствуют методической стороне по параметрам:

- наличие системы вопросов, заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности (25%);

- наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса (25%).

По остальным параметрам учебник методически соответствует в той или иной степени.

Но оценка респондентов состояла из таких критериев как «полностью соответствует», «соответствует в большей степени», «соответствует частично», «соответствует в меньшей степени», поэтому авторам учебника необходимо обратить внимание на такие виды оценки, как «соответствует частично» по критериям:

- соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся;

- наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума;

- наличие заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения.

Оценка «соответствует в меньшей степени» была указана респондентами по всем параметрам.

Следовательно авторам этого учебника следует обратить внимание на наличие вопросов, заданий и упражнений такого плана, а также внести корректировки в соответствии с вышеуказанными замечаниями.

Анализ иллюстративного материала также был проведен по этому учебнику. Требования к иллюстративному материалу учебника были рассмотрены респондентами и оценены по 5-ти бальной системе, где 5 баллов показывает оценку «полностью соответствует», 4 балла - «соответствует в большей степени», 3 балла - «соответствует частично», 2 балла - «соответствует в меньшей степени», 1 балл - «не соответствует».

Отзывы респондентов больше положительные по сравнению с предыдущим учебником «Les loustics» издательства Hachette. В данном случае мнение респондентов разделилось на четыре критерия оценки иллюстративного материала:

- «полностью соответствует» - по одному параметру один респондент;

- «соответствует в большей степени» - по трем параметрам по одному респонденту;

- «соответствует частично»: по всем параметрам по одному респонденту и по одному параметру два респондента;

- «соответствует в меньшей степени»: по всем параметрам по одному респонденту.

По параметру *соотношение текстового и иллюстративного материала* максимальный балл – 5 и крайне отрицательную оценку в 1 балл не поставил никто. Два педагога оценили учебник на 4 балла – это 50% респондентов. Один педагог (25%) считает, что учебник по данному критерию частично соответствует требованиям, а по мнению одного педагога (25%) – соответствует в меньшей степени.

На рисунке 2.11.25 показаны в процентном выражении оценки респондентов по параметру соотношения текстового и иллюстративного материала анализируемого учебника.

Соотношение текстового и иллюстративного материала

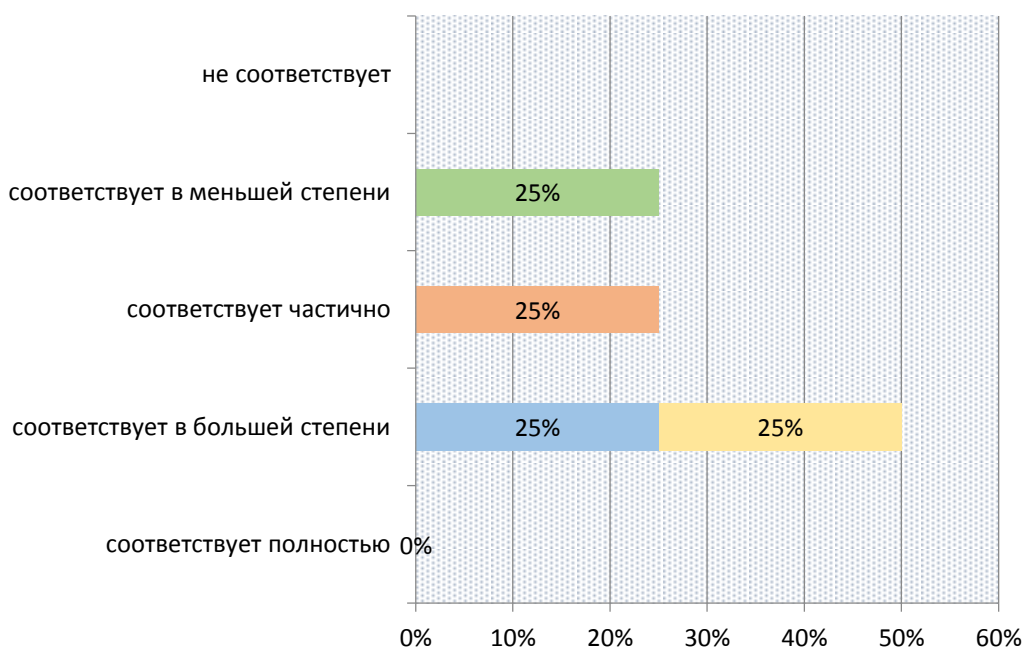

Рисунок 2.11.25

Оценки педагогов по параметру *эстетичности иллюстративного материала* мнения педагогов разделились. Два респондента (50%) оценили учебник на 4 балла каждый, это означает, что учебник соответствует требованиям по этому критерию в большей степени.

По мнению двух педагогов, анализируемый учебник соответствует вышеназванному параметру частично (25%) и соответствует в меньшей степени (25%), ими соответственно выставлены 3 и 2 балла.

На рисунке 2.11.26 показаны в процентном выражении оценки респондентов по параметру эстетичности иллюстративного материала анализируемого учебника.

Эстетичность иллюстративного материала

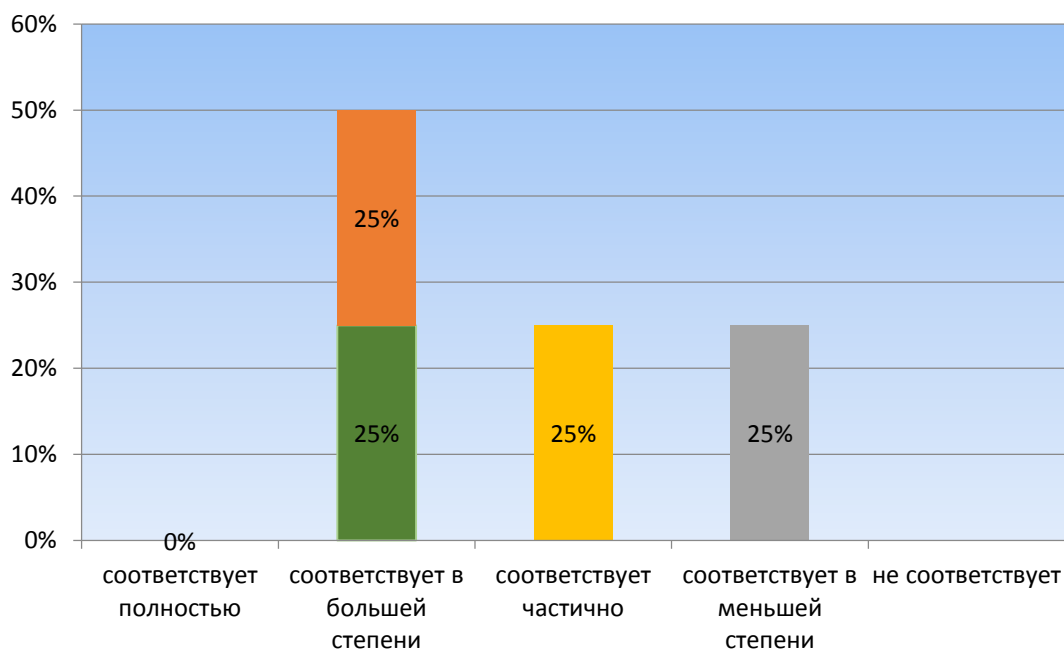

Рисунок 2.11.26

По параметру *оптимальности размеров иллюстраций* респонденты также неоднозначны в своих отзывах. По мнению одного респондента (25%), размеры иллюстраций, представленных в учебнике в большей степени оптимальны, двое педагогов (50%) придерживаются мнения, что учебник по данному критерию частично соответствует требованиям, ими выставлено по 3 балла, а по отзыву одного респондента (25%) учебник по данному критерию соответствует требованиям только в меньшей степени.

На рисунке 2.11.27 показаны в процентном выражении оценки респондентов по параметру оптимальности размеров иллюстраций представленного анализу учебника.

Оптимальность размеров иллюстраций

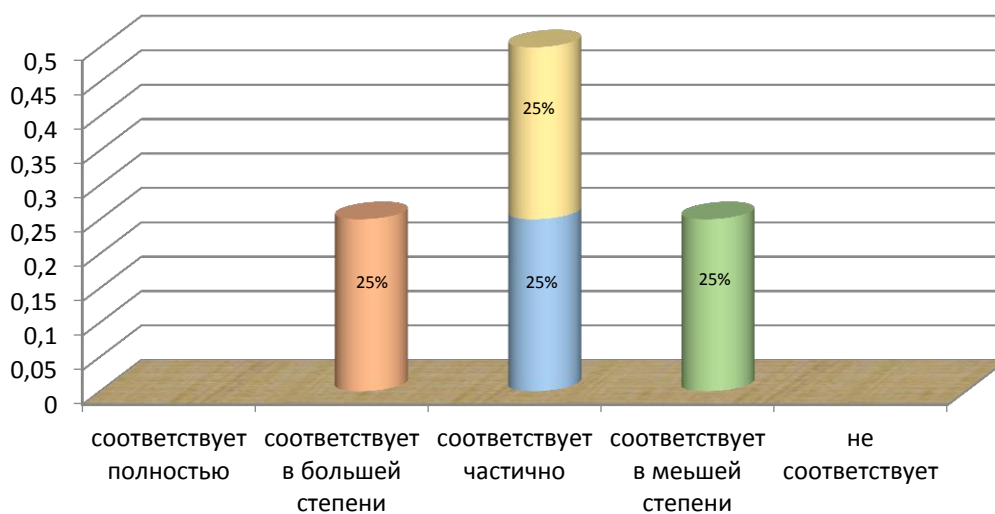

Рисунок 2.11.27

По параметру способствования иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету респонденты в своих ответах также были неоднозначны. Следует отметить, что это единственный параметр, где респондентами (25%) было выставлено 5 баллов. Двое педагогов (50%) оценили по данному параметру учебник в 3 балла, что означает частичное соответствие. Один респондент (25%) считает, что учебник соответствует требованиям в меньшей степени.

Исходя из показателей диаграмм следует, что иллюстративный материал наряду с положительными отзывами также получил оценки «соответствует частично» и «соответствует в меньшей степени» у респондентов по всем четырем параметрам.

Из этого можно сделать вывод о том, что не все иллюстрации соотносятся с текстом, выглядят эстетично, не всегда размеры иллюстраций оптимальны в размерах, не всегда они способствуют повышению интереса к предмету. Авторам необходимо обратить внимание на этот факт.

Язык и стиль изложения учебного материала также был оценен педагогами по учебнику французского языка для 1 класса издательства **«Просвещение «EduStream» (авторы М.Калугина, А.Гусева).**

В данном анализе участвовали 4 педагога, которые дали свои отзывы по предъявляемым требованиям.

Согласно ответам респондентов выявлено, что по грамотности и доступности изложения учебного материала вышеуказанный учебник не достаточно соответствует, так как ответы педагогов распределились следующим образом:

- Соответствует в большей степени – 1 респондент
- Соответствует частично – 2 респондента
- Соответствует в меньшей степени – 1 респондент.

Данное распределение баллов показывает на недостаточность соответствия предъявляемым требованиям к учебнику. Если рассматривать отзывы респондентов в процентном соотношении, то получается, что:

- 25% респондентов показывают соответствие в большей степени
- 20% респондентов показали частичное соответствие
- 25% респондентов показали наименьшее соответствие (рис. 2.11.28)

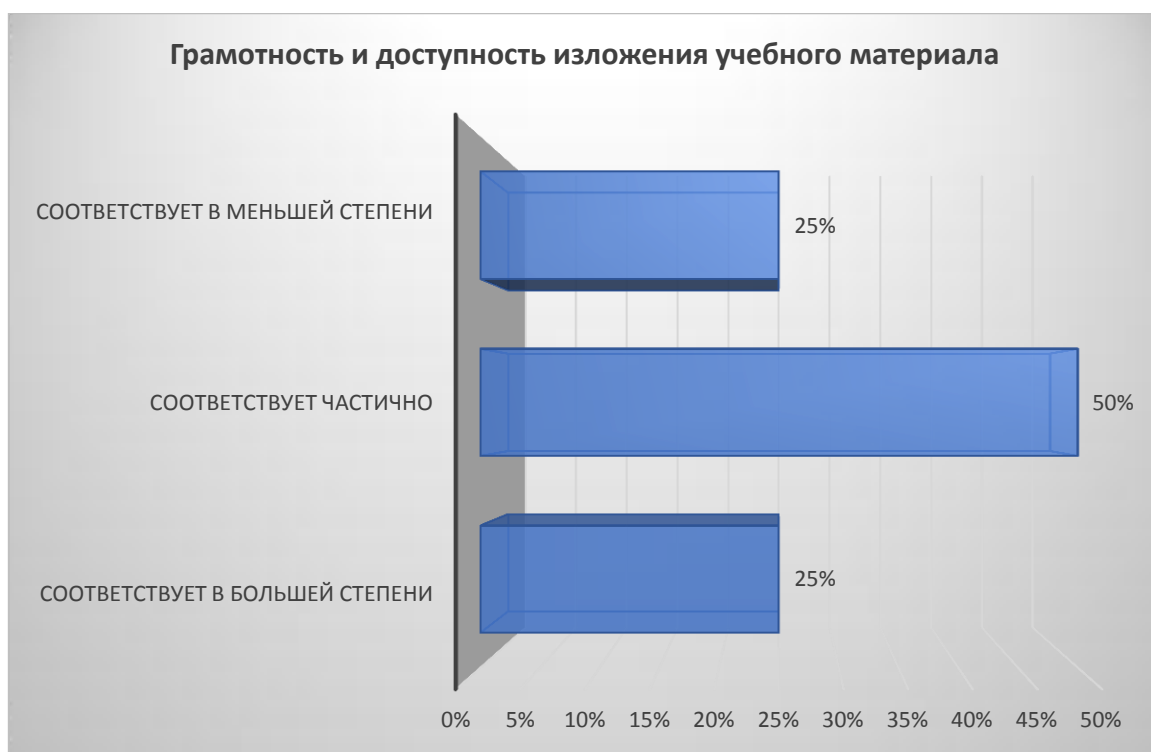

Рисунок 2.11.28

Второй параметр оценивания учебника является параметр на наличие справочно-методического аппарата. Согласно отзывам педагогов, участвовавших в апробации учебника данного издательства выяснилось наименьшее соответствие этого учебника вышеуказанному требованию. Респонденты показали, что справочно-методический аппарат, если и имеется, то не раскрывает значение терминов и понятий, т.е. частичное соответствие – 3 респондента, соответствие в меньшей степени – 1 респондент.

Это означает, что следует обратить внимание к содержанию учебного материала согласно этому требованию (рис. 2.11.29).

Наличие справочно-методического аппарата

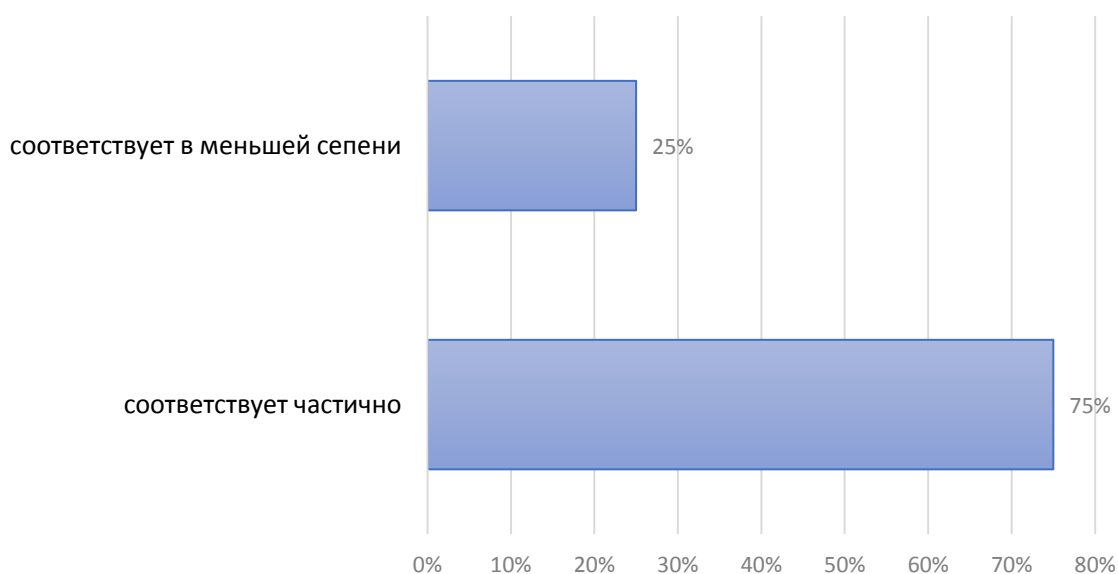

Рисунок 2.11.29

Если мы посмотрим полный анализ по критерию языка и стиля изложения учебного материала в двух учебниках французского языка в 1 классе, то следует заметить, что респонденты отмечают соответствие параметрам, но не в достаточной степени, что позволяет сделать вывод о том, что:

➤ Грамотность и доступность изложения учебного материала оценено респондентами по двум учебникам в среднем на 3 балла. По учебнику издательства Hachette респонденты оценили данный параметр на 3,8 балла, а по учебнику издательства Просвещение на 2,2 балла. Как видно из представленных оценок респондентов, то необходимо авторам рассмотреть учебник на соответствие по данному критерию.

➤ Наличие справочно-методического аппарата оценено респондентами в целом по двум учебникам в среднем на 2,9 баллов. По учебнику издательства Hachette респонденты оценили соответствие данного критерия также на 3,8 баллов. По учебнику издательства Просвещение оценка респондентов была на 2 балла.

➤ Общая оценка двух учебников по двум критериям составила в среднем 2,95 баллов из 5-ти максимальных баллов. Данная оценка показывает, что оба учебника не в достаточной мере соответствуют предъявляемым требованиям к языку и стилю изложения учебного материала.

На рисунке 2.11.30 можно увидеть графическое отражение анализа учебников по вышеуказанным критериям соответствия.

Рисунок 2.11.30

Отсюда вытекает вывод, что по критерию на соответствие языка и стиля изложения оба учебника соответствуют в среднем на 3 балла, что недостаточно по этому критерию.

В целом анализ учебников французского языка складывался из направлений, отраженных на рисунке 2.11.31, в которых рассматриваются отдельные критерии.

Общая характеристика учебников французского языка	
Структура и содержание учебника	
43% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	43 % Учебник издательства EduStream Просвещение
Методическая сторона учебного материала	
60% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	73 % Учебник издательства EduStream Просвещение
Иллюстративный материал	
50% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	48 % Учебник издательства EduStream Просвещение
Язык и стиль изложения учебного материала	
50% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	50% Учебник издательства EduStream Просвещение
Общая характеристика учебников	
51 % « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	53 % Учебник издательства EduStream Просвещение

Рисунок 2.11.21

Вышеуказанный рисунок наглядно показал положительные отзывы респондентов по направлениям анализа. Согласно процентному соотношению отзывов складывается от 43% до 73% положительных оценок.

Общая характеристика учебников по количеству положительных оценок состоял из 51%-53% респондентов.

2.12. Анализ учебно-методических комплексов учебников французского языка в 1-х классах

Кроме анализа учебников был проведен анализ учебно-методических комплексов к учебникам французского языка для 1 класса, участвовавших в апробации. Прежде всего было проанализировано предоставление УМК к данным учебникам, а затем соответствие предъявляемым требованиям к УМК.

В УМК входят методическое руководство для учителя, рабочая тетрадь для обучающегося, CD-диск.

Со слов респондентов было выяснено, что УМК к учебнику издательства Hachette были полностью предоставлены организациям образования в достаточном количестве. Все респонденты получили УМК в полном объеме.

Респонденты, участвовавшие в апробации учебника издательства Просвещение указали на то, что не все получили УМК в полном объеме, что означает отсутствие в некоторых организациях образования CD-дисков.

Требования, предъявляемые к учебно-методическому комплексу, состоит из следующих параметров:

- ✚ Наличие в методическом руководстве практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений обучающихся;
- ✚ Наличие в методическом руководстве практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылок);
- ✚ Наличие в методическом руководстве практических рекомендаций по выполнению домашних заданий;
- ✚ Соответствие содержания учебного материала рабочей тетради содержанию учебной программы;
- ✚ Наличие в рабочей тетради для обучающегося разноуровневых упражнений, заданий, направленных на развитие критического мышления;
- ✚ Отсутствие в рабочей тетради ошибок в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (приемлемость, корректность)

Анализ содержания методического руководства состоит из трех критериев, по которым были получены отзывы педагогов.

Методическое руководство учебника издательства Hachette по каждому критерию получило соответствующие баллы от 5-ти до 1-го, с максимальным баллом 5. По практическим рекомендациям для оценивания учебных достижений обучающихся 6 респондентов из 7-ми считают, что такие рекомендации имеются в методическом руководстве.

Такая же ситуация по наличию практических рекомендаций для выполнения домашних заданий и по использованию дополнительных ресурсов. Один респондент, участвовавший в апробации УМК вышеуказанного учебника уверен в том, что в методическом руководстве отсутствует или имеется в недостаточном объеме практические рекомендации по трем критериям: по оцениванию учебных достижений, выполнению домашних заданий, использованию дополнительных ресурсов.

В целом, анализ методического руководства показал, что 86% респондентов считают его соответствующим предъявляемым требованиям.

Анализ содержания учебного материала рабочей тетради для обучающихся показал, что содержание соответствует учебной программе и в нем отсутствуют ошибки на 100%, но 14% респондентов считают, что в рабочей тетради отсутствуют разноуровневые задания и упражнения по развитию критического мышления.

Анализ УМК учебника издательства Hachette выявил, то большинство педагогов считают содержание методического руководства для учителя и рабочей тетради для ученика соответствует требованиям (рис.2.12.1).

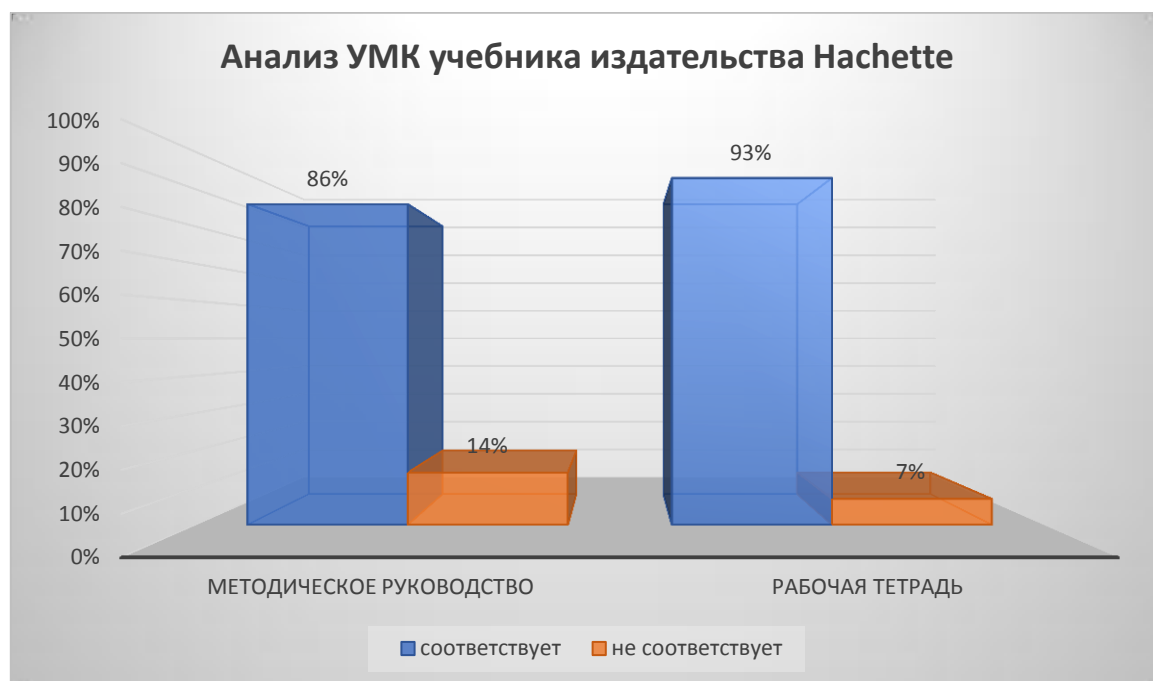

Рисунок 2.12.1

Следующий анализ проводился по УМК учебника французского языка издательства Просвещение. Анализ проводился по тем же критериям, как и в предыдущем УМК.

Анализ методического руководства для учителя показал неоднозначные отзывы педагогов по вышеуказанным критериям. Выяснилось, что из 4-х респондентов, участвовавших в апробации, трое считают, что практические рекомендации по оцениванию учебных достижений имеются в методическом руководстве.

Анализ критерия по наличию практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов выявил, что только один респондент указал на наличие этих рекомендаций, когда трое показали их отсутствие.

Все респонденты указали на тот факт, что практические рекомендации по выполнению домашних заданий имеются в данном руководстве.

Графическое изображение анализа методического руководства выглядит следующим образом (рис. 2.12.2):

Рисунок 2.12.2

Анализ методического руководства выявил, что авторам необходимо пересмотреть его содержание на соответствие предъявляемым требованиям по критерию наличия практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов.

Следующий анализ проводился по содержанию рабочей тетради для обучающихся на соответствие требованиям по трем критериям.

Соответствие содержания рабочей тетради учебной программе показали все участники апробации.

Но при этом наличие разноуровневых заданий и упражнений на развитие критического мышления указали 75% респондентов.

Все 100% респондентов указали на отсутствие ошибок в содежании учебного материала рабочей тетради. В дсаграмме анализ выглядит таким образом (рис.2.12.3):

Рисунок 2.12.3

Общий анализ УМК учебника издательства Просвещение показал, что авторам необходимо пересмотреть содержание методического руководства на соответствие критерию дополнительных ресурсов.

Сравнивая учебно-методические комплексы учебников французского языка для 1-х классов двух издательств, можно сделать вывод о том, что их необходимо пересмотреть в соответствии с теми требованиями, по которым были указаны определенные замечания:

✓ По методическому руководству:

- издательство Hachette: по всем трем критериям оценивания методического руководства 86% респондентов показали их соответствие
- издательство Просвещение: только 25% респондентов указало на наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов.

✓ По рабочей тетради:

- издательство Hachette: 86% респондентов считают, что имеются разноуровневые задания, но 14% указывают на их отсутствие;
- издательство Просвещение: 75% указывают на наличие разноуровневых заданий, а 25% на их отсутствие.

Общая характеристика УМК складывалась из анализа методического руководства, рабочей тетради. Каждое из этих пособий имеет свои критерии по содержанию для анализа, из которых складывается оценка респондентов (рис.2.12.4).

Общая характеристика учебно-методических комплексов к учебникам французского языка

МЕТОДИЧЕСКОЕ РУКОВОДСТВО	Наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений обучающихся	
	70% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	75% Учебник издательства EduStream Просвещение
	Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов	
	75% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	25% Учебник издательства EduStream Просвещение
	Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий	
	71% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	100% Учебник издательства EduStream Просвещение
РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ	Соответствие учебной программе	
	85% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	100% Учебник издательства EduStream Просвещение
	Наличие разноуровневых заданий, упражнений на развитие критического мышления	
	75% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	75% Учебник издательства EduStream Просвещение
	Отсутствие ошибок и неточностей в постановке вопросов, заданиях, текстах	
93% « <u>Les loustics</u> » издательства «Hachette français langue étrangère»	100% Учебник издательства EduStream Просвещение	

Рисунок 2.12.4

Общая характеристика учебников французского языка двух издательств, участвовавших в апробации, показывает, что необходимо внести дополнения и изменения в содержание и структуру учебников, рассмотреть методическую сторону учебников на содержание упражнений и заданий разного уровня сложности, пересмотреть задания к разным видам деятельности обучающихся.

Кроме это требуют изменений и дополнений иллюстративный материал, и в целом, язык и стиль изложения всего учебного материала.

Необходимо учесть замечания и по учебно-методическим комплексам к учебникам на содержание методического руководства для учителя и рабочей тетради для обучающихся.

С учетом всех отзывов респондентов и анализа мониторинга апробации учебников французского языка следует отметить, что учебники вышеуказанных двух издательств необходимо доработать с целью совершенствования содержания учебного материала.

III. МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ИТОГАМ АПРОБАЦИИ УЧЕБНИКОВ И УМК ПО УЧЕБНЫМ ПРЕДМЕТАМ «ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК», «НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК» В 1-Х КЛАССАХ ПИЛОТНЫХ ШКОЛ

Мониторинговое исследование направлено на выявление позиции учительского корпуса о структуре и содержании учебников по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах.

Была проведена работа по детальному анализу учебников и изучению учебно-методического комплекса (УМК) для учащихся 1 класса.

Результаты комплексного мониторингового исследования являются социально-значимыми, так как были охвачены все субъекты образовательного процесса (учителя, учащиеся, родители). Все первичные материалы были обработаны и представлены в виде диаграмм и таблиц, для достоверности исследования прилагаются анкеты, опросники фокус групп.

Информация, представленная в данном проекте, может быть полезна педагогам, экспертам, широкой общественности.

Типовые учебные программы по предметам для 1 класса являются учебно-нормативным документом, определяющим по учебному предмету содержание и объем знаний, умений, навыков соответственно возрастным познавательным возможностям учащихся. Содержание учебников должно соответствовать Типовым учебным программам по предметам «Немецкий язык», «Французский язык».

В соответствии с учебными программами авторами должны быть разработаны учебные задания по принципу «спиральности», согласно которой большинство целей обучения рассматриваются вновь с постепенным углублением, усложнением и наращиванием объема знаний и навыков по ним. В содержании учебного материала необходимо учитывать реализацию целей обучения согласно долгосрочному плану, определяющему последовательность изучения разделов программы в течение учебного года. Соответственно в содержании учебного материала в ходе его изучения должны быть сформулированы ожидаемые результаты через реализацию целей обучения. Учебный материал должен обеспечивать принцип единства воспитания и обучения, основанного на взаимосвязанности и взаимообусловленности ценностей образования: «казахстанский патриотизм и гражданская ответственность», «уважение», «сотрудничество», «труд и творчество», «открытость», «образование в течение всей жизни» и результатов на «выходе» из школы с системой целей обучения конкретного предмета.

Коммуникативный подход, являясь основой обучения языкам, рассматривается как ведущий принцип развития речевой деятельности, учащихся средствами каждого учебного предмета – обмен знаниями и навыками в различных учебных ситуациях, правильное использование системы языковых и речевых норм. Поэтому содержание учебников должно

быть ориентировано на формирование коммуникативных навыков обучающихся.

Таким образом, при соответствии содержания учебного материала Типовой учебной программе педагог использует такие педагогические подходы на уроках, которые будут способствовать созданию среды, стимулирующей и обеспечивающей активность участников образовательного процесса, реализацию ими образовательных потребностей, практическую ориентацию, использованию технологий продуктивной, поисковой и творческой деятельности.

В апробации учебников и УМК по предметам «Немецкий язык», «Французский язык» в 1-х классах пилотных школ приняло участие 5 издательств, 3 издательства разработали учебники и УМК по немецкому языку, 2 издательства по французскому языку.

На основе анализа первичных материалов с участием учителей-предметников пилотных школ представлены рекомендации по учебникам учебных предметов:

4. Учебник «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag

- Расширить лексический запас слов, объём лексических единиц не достаточно разнообразен.
- Разработать или предоставить видеоматериал к урокам, если он имеется.
- Общие рекомендации к учебнику представлены в таблице 3.1

Таблица 3.1 Примечания и рекомендации по учебнику «Jana und Dino» издательства Hueber Verlag

№	Название учебника, авторы	Примечания	Предложения
1.	“Jana und Dino” Stefani Fischer Manuela Georgiakaki Michael Priesteroth	1. Не предусмотрены чтение и письмо. 2. Введение страноведческого материала в большом объеме нецелесообразно. 3. Ключевые слова дать в большем количестве. 4. Разработать задания именно для казахских школ.	1. Рассмотреть добавление раздела «Мир букв» с введением алфавита. 2. Ввести упражнения для формирования навыков чтения и письма в небольшом объеме. 3. Увеличить видеоматериалы (желателен перевод на русский язык). 4. Упражнения составлять согласно темам.
2	УМК «Jana und Dino» Micheal Priesteroth	1. Нет методического руководства, отсутствуют тематические планы. 2. Отсутствуют дидактические карточки и диски.	1. Необходимость в методических руководствах. 2. Необходимость в видеоматериалах. 3. Включить подробный развернутый план урока. 4. Увеличить объем дидактического материала.

5. Учебник «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение

❖ Учебник перегружен учебным материалом, но упражнений на развитие разговорных навыков, заданий для формативного оценивания, заданий со стикерами для отработки лексики и самооценивания учащихся нет.

❖ Разнообразить аудиоматериалы, так как со слов респондентов они невыразительны, без учета возрастных особенностей обучающихся и дифференцированности учебных возможностей.

❖ Включить элементы обучения песни, игры, так как их отсутствие заставляют учителя отходить от учебника и предлагать свои наработанные упражнения и приемы обучения.

❖ Учитывать такие особенности как формирование автоматизмов, опережающее развитие устной диалогической речи, произвольный характер восприятия, внимания и памяти. Поэтому частое, в разной форме повторение и закрепление необходимо, но в учебнике предлагается материал без учета данных особенностей обучающихся.

❖ Разнообразить упражнения и задания для освоения языкового материала (лексическими единицами, типовыми фразами, отдельными грамматическими явлениями, речевыми клише), который обеспечивается повторяемостью, использованием игровых заданий, так как положительное эмоциональное воздействие на учащихся оказывают новизна предмета, яркие, красочные средства наглядности, использование таких приемов, как соревнование, игра, применение стихов, песен и т.п.

❖ Предоставлять учебник и УМК сразу на начало учебного года

❖ Добавить в УМК разработки содержания обучения на основе сюжетно-игровой организации деятельности

❖ Предоставить ссылки на дополнительные материалы.

❖ Добавить справочно-методический материал, позволяющий раскрыть значение терминов и понятий.

❖ В методическое руководство для учителя включить методические рекомендации по оцениванию языковых дисциплин и образцы заданий.

❖ Общие рекомендации отражены в таблице 3.2

Таблица 3.2 Примечания и рекомендации по учебнику «Deutsch für Kasachstan Klasse 1» издательства EduStream Просвещение

Название учебника, авторы	Замечания	Ұсыныстары
1. Deutsch Lehrbuch М.А. Лытаева О.В. Гутброд Н. Козлова В. Расумова	Нет системного подхода в предоставлении материала по изучению алфавита. Сам алфавит представлен на стр. 62-63, что неудобно детям для работы. Желательно разместить	1. В конце каждого раздела хотелось бы видеть тест для проверки пройденного материала. 2. К сожалению, не учтены возрастные психолого – педагогические особенности первоклассников, разный уровень восприятия учебного материала (дети, посещающие ранее детский сад или
2 Deutsch Arbeitsbuch		

	алфавит в начале учебника. Как показывает практика, степень сложности тематического материала выше уровня учебных навыков обучающихся..	подготовительные занятия и дети, не имеющие подготовительный минимум). 3. Не достаточно игровых технологий, в связи с тем, что дети только начали изучать немецкий язык, нужно, чтобы учебник начался не с изучения алфавита, а с мотивационных игровых материалов, для обучения коммуникативных навыков учащихся. 4. Приспособить качество бумаги для письменных работ.
1. Deutsch Lehrerhandbuch 2. CD- Arbeitsbuch 3. CD-i-eLehrbuch	Изучение языка носит коммуникативную направленность, так как подчинено развитию речи учащихся, совершенствованию всех форм их речевой деятельности.	Улучшить качество дисков; Можно было бы добавить видеоматериал на DVD для изучения отдельных тем, карточки на изучение и отработку лексического материала, постеры.

6. Учебник «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

✚ Пересмотреть содержание учебного материала в соответствии с Типовой учебной программой, так как в учебнике один из видов речевой деятельности «чтение» уже начинается с самого начала.

✚ Задания изначально подразумевают чтение, они написаны на немецком языке, хотя последняя буква по программе данного учебника изучается на 66-м уроке.

✚ Учебный материал первого полугодия должен быть нацелен на развитие визуальных и слуховых навыков: т.е. учить воспринимать слова и фразы на слух, заучивать по картинкам, слушать песенки и рифмовки. Во втором полугодии уже вводить печатные буквы.

✚ Пропись начинать во 2 классе, печатать не на глянцевой бумаге, чтобы не возникали трудности с написанием.

✚ Учебник и прописи очень красочны, интересные задания. Пересмотреть содержание учебного материала на соответствие материала возрастным особенностям обучающихся. Очень много грамматических нюансов, образование которых, опять же, сложно воспринять в таком возрасте. Очень много тем, лексического и грамматического материала. Лексические темы приходятся на каждую тему в среднем по два урока. Детям шести лет трудно запомнить много новых слов за короткое время. Следовало бы сократить количество лексических тем и предлагаемый в них материал для изучения.

✚ Материал, который предлагается для данного вида работ очень сложный и составляет много заданий. Поэтому это доставляло трудности при проведении суммативного оценивания за раздел и за четверть, так как приходилось их адаптировать под знания, которые усвоили учащиеся на момент проведения суммативного оценивания.

Были некоторые трудности в обучении письму и чтению. Не все дети умеют читать на родном языке на начало учебного года, а им предлагалось освоить алфавит иностранного языка (как печатные, так и прописные буквы). Педагоги рекомендуют задания по изучению алфавита оставить на второй год обучения, как предусмотрено Типовой учебной программой обучение навыкам чтения и письма.

В УМК разработать больше игр для развития техник чтения и понимания слов и текстов.

В конце книги для учителя есть QR-код для аудио в учебнике и для аудио в рабочей тетради. Эти файлы для скачивания не предназначены. Это создает определённые трудности в работе с аудиофайлами при их воспроизведении.

Общие рекомендации отражены в таблице 3.3

Таблица 3.3 Примечания и рекомендации по учебнику «Fabuli» издательства ТОО «Көкжиек-Горизонт»

Название учебника	Примечание	Предложения
ТОО «Көкжиек-Горизонт» Алматы, 2019 Fabuli. Немецкий язык для Казахстана Singrit Xanthos-Kretzschmer Jutta Douvitsas-Gamst Азина Оспанова Бейбит Жумабекова. Учебник №1 «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 2. Учебник №2 «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 3. Книга для учителя к учебнику для 1 класса «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 4. Рабочая тетрадь №1 «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 5. Рабочая тетрадь №2 «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 6. Рабочая тетрадь №3 «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 7. Рабочая тетрадь №4 «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» 8. Набор карточек к учебнику «Fabuli. Немецкий язык для Казахстана» - «Zug mit Buchstaben».	Все компоненты УМК взаимозависимы и дополняют друг друга. УМК красочно и ярко оформлен – рисунки, схемы, таблицы, яркие шрифты – все эти компоненты способствуют лучшему усвоению материала, расширению кругозора учащихся в рамках темы	1. При ознакомлении с буквами алфавита сначала дети пишут печатные буквы, списывают слова с этими буквами, а в конце рабочей тетради даются прописные буквы. Однако ни в учебной программе, ни в книге для учителя не указано, в какие сроки учащихся необходимо обучить писать прописными буквами, одновременное обучение письму и печатными и прописными буквами осуществить невозможно. Желательно ввести пропись букв. 5. Конкретизировать вид начертания букв алфавита, который необходимо будет изучить – прописной либо печатный. 2. В связи с тем, что ранее немецкий язык не изучался в 1-4 классах, считаю необходимым организацию и проведение обучающего семинара-тренинга для учителей по работе с данным УМК. 3. С учетом возрастной группы обучающихся ввести разнообразные и интересные задания для изучения иностранного языка. 4. Дополнить задания CD-дисками с аудиозаписями, видеоматериалами, которые облегчили бы работу не только учителя, но и учеников и родителей. 5. Уменьшить задания, на одном уроке

Переходя к рекомендациям по учебникам по учебному предмету «Французский язык», участвовавшим в апробации в 1 классе, следует отметить, что педагоги активно включились в апробацию этих учебников и УМК, предоставили отзывы и оценку по ним.

3. Учебник «Les Loustics» издательства Hachette (Français langue étrangère)

- Пересмотреть содержание учебного материала в соответствии с возрастными и психологическими особенностями обучающихся

- Усилить и художественно представить казахстанский компонент, так как в учебнике недостаточно материала на формирование таких базовых ценностей образования как "казахстанский патриотизм и гражданская ответственность"

- Предусмотреть ссылки на дополнительные ресурсы.

В предоставленном CD-диске не было видеозаписей по учебному материалу. В учебник включены небольшие тексты, персонажами которых являются дети с французскими именами, однако на дисках данные тексты не представлены, и задания к этим текстам отсутствуют.

- Улучшить качество аудиоматериалов по данному учебнику, которые расположены в хаотичном порядке, оформлены методически неверно. Текстовых материалов очень мало. В учебнике в основном даны аудиозадания, но обучающиеся первых классов не имеют навыков аудирования.

- Рассмотреть контрольные вопросы и задания по изученному разделу

- Разработать и включить в учебник и в рабочую тетрадь разноуровневые задания и упражнения

- Предоставить в методическом руководстве практические рекомендации по оцениванию учебных достижений, по использованию дополнительных ресурсов (ссылки), по выполнению домашних заданий.

4. Учебник Le français (pour le Kazakhstan 1 classe) издательство «Просвещение» EduStream

- ✓ Учитывать соответствие учебного материала возрастным и психологическим особенностям обучающихся 1 класса

- ✓ Представить казахстанский компонент в полном объеме, а не только в празднике Наурыз.

- ✓ Разработать упражнения и задания, связанные с реальными жизненными условиями и ситуациями

- ✓ Улучшить качество аудиозаписей на CD-дисках УМК, так как они были с плохим качеством и с нарушением последовательности уроков.

- ✓ Рассмотреть ссылки на дополнительные ресурсы

Педагоги, участвовавшие в апробации учебников и УМК по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» высказались, что обучающиеся и родители с воодушевлением приняли информацию об изучении нового иностранного языка, родители выразили согласие на обучение их детей немецкому и французскому языкам. Педагоги считают, что обучающиеся научились работать в группах, командная работа позволяет учащимся показать свои возможности и способности.

Помимо вышеуказанных рекомендаций по каждому учебнику, которые были выявлены на основании отзывов и оценок педагогов по структуре и содержанию, методической стороне учебников, содержанию УМК, педагоги выразили **общие рекомендации по всем учебникам и УМК**:

- Разработка учебных заданий по принципу «спиральности»
- Учет реализации целей обучения согласно ДСП
- Обеспечение казахстанского компонента
- Формирование коммуникативных навыков
- Проведение курсов повышения квалификации учителей немецкого языка по теме «Обновлённое содержание образования в преподавании немецкого языка», «Составление заданий СОР и СОЧ», «Выработка определенных требований к ССП, КСП», возможно и в онлайн-формате, желательно в каникулярное время
- Включить в методическое руководство для учителя образец СОР или СОЧ
- Организовать конференцию по итогам года или на начало нового учебного года с презентацией авторских методик, разработок, рекомендаций из практического опыта работы учителей
- Провести обучающий семинар от авторской группы учебников
- Стремиться к самообразованию, посещать вебинары по методике преподавания немецкого языка
- Участвовать постоянно в языковых семинарах, тренингах с носителями языка, так как учителям иностранных языков необходима языковая среда и практика языка

Для педагогов страны 4 четверть началась дистанционным обучением.

У каждого участника учебного процесса были свои отзывы и мнения по поводу дистанционного обучения в четвертой четверти. Учителя немецкого языка выявили, что суммативное оценивание за 3 четверть показало хорошее усвоение обучающимися учебного материала и в целом трудностей при изучении языка в условиях дистанционного обучения не было. Во время дистанционного обучения налажена связь как с группой и классов, так и с каждой семьей (рис. 3.1).

Педагоги совместно с детьми использовали формат дистанционного обучения для просмотра мультимедийных фильмов, разучивали детские песенки на немецком и французском языкам, научились изготавливать

открытки, картинки. Очень активной формой было изготовление аппликаций с изучением иностранных слов.

Большую поддержку и помощь первоклассникам в обучении в этом формате оказали родители, которые активно включились в учебный процесс.

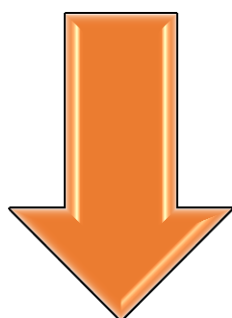
Очень эффективная обратная связь от педагогов оказала несомненную и неоценимую роль в обучении.

Во время дистанционного обучения некоторые обучающие раскрыли свои способности, которые не смогли показать во время классического урока, так как педагоги уделяли каждому своему ученику индивидуальный график работы.

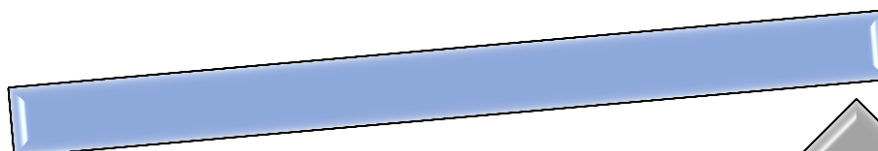
Но вместе с тем педагоги указали на большие траты времени при подготовке, проверке, поиске учебных заданий в формате дистанционного обучения, так как испытывали тревожность не усвоения учебного материала обучающимися.

Мнение педагогов о изучении языка в условиях дистанционного обучения

Плюсы:

- есть возможность проработать индивидуально с детьми, которые неуверены в себе
- родители, которые снимают устные ответы и высылают творческие и письменные задания всегда в курсе уровня подготовки своих детей
- в общей группе выкладываются задания с пояснением заданий
- есть обратная связь

Минусы:

- у педагогов уходит слишком много времени на подготовку и проверку выполнения с анализом и оцениванием, с мотивацией, поиском анимационных роликов, доступных видов упражнений
- нет личного общения с обучающимися

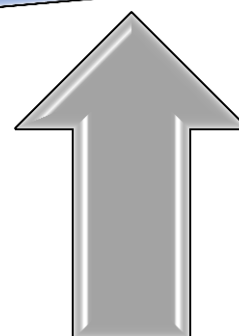

Рисунок 3.1

В графическом рисунке педагоги показали больше плюсов дистанционного обучения, что говорит о том, что дистанционное обучение не влияет на успешное изучение языка, т.е. в любом формате изучение языка зависит от профессиональной компетентности педагога.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Мониторинг является составной частью системы контроля, которая постоянно должна оценивать качество образовательного процесса через сбор, хранение, анализ и использование информации для дальнейшего прогнозирования перспектив и совершенствования учебных программ, учебников, УМК с учетом полученных результатов. Методика проведения мониторинга апробации учебников и УМК позволит оценить успешность обучения школьников в условиях обновления содержания образования.

В аналитическом материале показаны не только основные процедуры мониторинга процесса апробации, его функции, методы и средства, но и его место в системе управления школой.

Задачей мониторинга является предупреждение о том или ином неблагополучии, опасности, в широком понимании этого слова, для эффективного функционирования образовательной политики в системе начального образования. Причем не просто констатация факта появления изменений, представляющих опасность, а именно предупреждение о ней до того, как ситуация может стать необратимой. Тем самым создается возможность предотвратить или минимизировать возможное деструктивное развитие событий

В пособии рассматривались трудности и сложности при работе педагогов по критериальной системе оценивания. Данная система оценивания позволила учителям самостоятельно разрабатывать критерии, способствующие получению качественных результатов, а также использовать разнообразные подходы и инструменты оценивания.

Респонденты отметили, что их ученики в рамках этой системы оценивания используют разные типы мыслительной деятельности и способностей для выражения своего понимания, прогнозируют собственный результат обучения, участвуют в рефлексии, оценивают себя и своих сверстников, а также используют знания для решения реальных задач.

В разработанном пособии предложены средства оптимизации процесса обработки результатов мониторинга, описываются этапы отслеживания процессов и результата продвижения обучающегося в образовательном процессе. Разработанные практические рекомендации, предложенная методология мониторинга апробации для работников системы образования имеют прикладное значение.

Предлагаемый аналитический материал послужит основой для оценки качества и эффективности внедрения учебников и УМК в условиях реального образовательного процесса пилотных школ и дальнейшего совершенствования всех составляющих процесса обучения в условиях обновления содержания образования.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Государственная программа развития образования и науки на 2020-2025 годы
2. Типовые учебные программы по учебным предметам «Немецкий язык», «Французский язык» согласно приказа МОН Р № 334 от 26 июля 2019 года
3. Приказ МОН РК № 344 от 24 апреля 2012 года «Об утверждении Правил организации работы по подготовке, экспертизе, апробации и проведению мониторинга, изданию учебников, учебно-методических комплексов и учебно-методических пособий
4. Приказ МОН РК № 720 от 27 декабря 2016 года «О внесении изменений в приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 24 июля 2012 года № 344 «Об утверждении Правил организации работы по подготовке, экспертизе, апробации и проведению мониторинга, изданию учебников, учебно-методических комплексов»
5. Приказ МОН РК № 651 от 27 декабря 2017 года «О внесении изменений в приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 24 июля 2012 года № 344 "Об утверждении Правил организации работы по подготовке, экспертизе, апробации и проведению мониторинга, изданию учебников, учебно-методических комплексов и учебно-методических пособий"
6. Положение об апробации и внедрении учебных программ начальной школы, утвержденные приказом Министра образования и науки РК от 3 апреля 2015 года № 157;
7. Имангожина О.З, университет Астана «Основные направления развития теории школьного учебника»
8. Давыдов А.В. «Апробация УМК как одна из форм развития профессиональной компетентности учителя»
9. Шогенов Ахмет «Экспертиза школьных учебников»
10. Шалов В.И. «Создание системы апробации новых учебных материалов»
11. Реморенко И. «Экспертиза учебных изданий»

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

**Список кураторов регионов по апробации учебников и УМК по учебным предметам
«Немецкий язык», «Французский язык»**

№	Регион	Ф.И.О.	Должность	Телефон	e-mail
1	г. Нур-Султан	Айгараева Раушан Ратовна	Методист Центра модернизации образования г.Нур-Султан	8 778 229 07 05 8 707 279 07 05	raushan- aigarayeva@mai.ru
2	г.Шымкент	Косыбаева Улжан Ернаркызы	Методист по иностранным языкам	8 702 825 47 46	janka_280281@mail.ru
3	Актюбинская область	Искендерова Аяш Абдимахановна	Методист актюбинского областного научно-практического центра	8 702 866 70 76	iaayash@mail.ru
4	Атырауская область	Адилова Айсулу Магзумовна	Методист областного центра УО	8 777 593 54 37	aisy_05@mail.ru
5	ВКО	Алимханова Дина Джиенбековна	Руководитель областного ресурсного центра трёхязычия	8 777 155 08 92	dina_a_09@mail.ru
6	Жамбылская область	Сакиева Лаура Жандосовна	Методист по русскому и иностранным языкам	8 747 208 84 76	lola_s76@mail.ru
7	ЗКО	Абулхатина Сымбат Махамбетовна	Методист иностранных языков ГорОО	8 777 287 95 94	abulkhatinas@mail.ru
8	Костанайская область	Абдибекова Сауле Тулепбергенкызы	Заведующая сектором иностранных языков	8 775 310 88 81	saule.tulepbergen@mail.ru
9	Павлодарская область	Сагинаева Гульмира Канатовна	Методист среднего отдела инновационного центра развития образования	8 771 532 38 78	saginayevaizrov@mail.ru
10	СКО	Аленова Гульден Жаксылыковна	Методист по русскому и иностранным языкам	8 747 059 25 69	alenoa.83@list.ru
11	Карагандинская обл.	Жунусова Айнагуль Жаксылыковна	Методист ГУ «Отдел образования города Шахтинска»	8 775 297 87 07	ainagul-813@mail.ru
		Абеуова Салтанат Конратбековна	Методист ОО г.Караганды	8 777 006 12 19	s.abeuova@kargoo.kz

ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ КАРТЫ
Обработки потока информации

Наименование области: _____

Наименование города/района: _____

Наименование школы: _____

Раздел I. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ

ТК-ОПИ-1.1. Сведения об уровне образования, стаже и квалификационных категориях

	Всего респондентов	Образование		Стаж работы			Категория							
		высшее	средне-специальное	до 3-х лет	до 5-ти лет	свыше 5-ти лет	высшая	высшая	высшая	высшая	высшая	высшая		

ТК-ОПИ-1.2. Сведения о прохождении курсов повышения квалификаций

Названия курсов	Из них прошли курсы по обновлению содержанию образования						
	по линии НЦПК «Орлеу»			по линии АОО «НИШ»			
	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	г.

Раздел II. УЧЕБНИКИ

Наименование предмета: _____

Издательство: _____

Авторы: _____

ТК-ОПИ-4.1. Структура и содержание учебника

Вопрос	Всего респондентов	Число респондентов, поставивших баллы				
				3	2	1
Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)						
Оптимальность объема учебного материала по разделам						
Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся						
Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)						
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника						
Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями						
Отсутствие неточностей, ошибок: фактологических, грамматических, стилистических						

ТК-ОПИ-4.2 Методическая сторона учебного материала

Вопрос	Всего респондентов	Число респондентов, поставивших баллы				
				3	2	1
Соответствие учебных заданий психологическим и возрастным особенностям обучающихся						
Наличие разноуровневых, практико-ориентированных,						

исследовательских, экспериментальных заданий					
Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий					
Наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности, соблюдение лексико-грамматического минимума					
Наличие заданий, направленных на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения					
Наличие заданий для организации индивидуальной, групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса					
Наличие системы вопросов, заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности					

ТК-ОПИ-4.3 Иллюстративный материал

	Утверждения	Всего респондентов	Число респондентов, проставивших баллы				
			5	4	3	2	1
	Соотношение текстового и иллюстративного материала						
	Эстетичность иллюстративного материала						
	Оптимальность размеров иллюстраций						
	Способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету						

ОПИ-4.4 Язык и стиль изложения учебного материала

	Утверждения	Всего респондентов	Число респондентов, проставивших баллы				
			5	4	3	2	1
	Грамотность и доступность языка изложения,						
	Наличие справочно-методического аппарата, позволяющего раскрыть значение терминов и понятий						

Раздел V. УМК

ОПИ 5.1 Получаете ли Вы вместе с учебником УМК (по каждому учебнику)

	УМК	Всего респондентов	Да	Нет
	Методическое руководство			
	Рабочая тетрадь			
	CD- диск			

ОПИ 5.2 Содержание УМК

	Утверждения	Всего респондентов	+	-
	Наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений (Методическое руководство)			
	Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки) (Методическое руководство)			
	Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий (Методическое руководство)			
	Соответствие содержанию учебных программ (Рабочая тетрадь)			
	Наличие разноуровневых заданий и упражнений, заданий по развитию критического мышления (Рабочая тетрадь)			
	Отсутствие ошибок в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (приемлемость, корректность) (Рабочая тетрадь)			

Лист № 3 оценки учебников

ТК-ОПИ-4.3 Иллюстративный материал

	Регионы	всего респондентов	Издательство:																						
			Соотношение текстового и иллюстративного материала					Эстетичность иллюстративного материала					Оптимальность размеров иллюстраций					Способствование иллюстраций повышению интереса обучающихся к предмету							
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			

Лист № 4 оценки учебников

ТК-ОПИ-4.4 Язык и стиль изложения учебного материала

	Регионы	всего респондентов	Издательство:											
			Грамотность и доступность языка изложения					Наличие справочно-методического аппарата, позволяющего раскрыть значение терминов и понятий						
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		

Листы оценки учебно-методических комплексов

Лист №1 Оценка УМК

5.1. Получаете ли Вы вместе с учебником УМК								
№ п/п	Наименование региона	Издательство						
		Методическое руководство		Рабочая тетрадь		CD - диск		всего респондентов
		Да	Нет	Да	Нет	Да	Нет	
1								
2								
3								
4								

Лист №2 Оценка УМК

5.2 Содержание УМК													
Регион	количество респондентов	Издательство											
		Наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений (Методическое руководство)		Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки) (Методическое руководство)		Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий (Методическое руководство)		Соответствие содержанию учебных программ (Рабочая тетрадь)		Наличие разноуровневых заданий и упражнений, заданий по развитию критического мышления (Рабочая тетрадь)		Отсутствие ошибок в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (приемлемость, корректность) (Рабочая тетрадь)	
		да	нет	да	нет	да	нет	да	нет	да	нет	да	нет

Образцы заданий по СОР по учебному предмету
«Французский язык»

Évaluation Sommaire de l'Unité 5 «Bon appétit!»

Écoutez le texte et faites des tâches.

5. De quels fruits a Aizhan a fait la salade?

6. Trouvez la bonne réponse

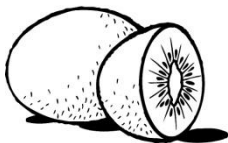
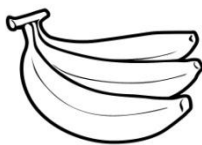
Elle n'aime pas les tomates

non

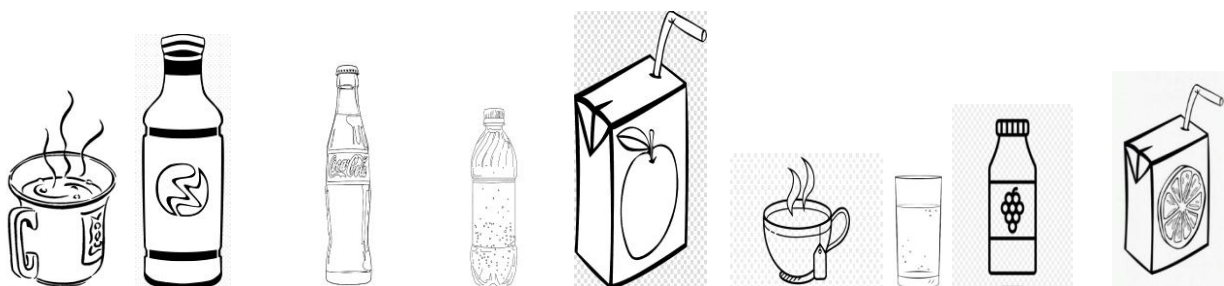
Elle aime les tomates

oui

7. Écoutez et colorez les fruits

8. Numérotez les boissons

□ □ □ □ □ □ □ □ □

3. C'est l'anniversaire d'Aizhan. Elle a fait une salade de fruits. Il se compose de la pomme, de la poire, des cerises. Elle n'aime pas les tomates, mais elle aime le poulet.

4. jus de raisin , tasse de café, Coca Cola, jus de pomme, tasse de thé, verre d'eau, bouteille d'eau, jus d'orange, bouteille de lait

Évaluation Sommaire de l'Unité 5 «Bientot les vacances!»

Lisez le texte et faites des tâches.

C'est Arman. Il a 7 ans. Arman met ses baskets noires, son tee-shirt blanc, ses chaussettes bleues, sa veste verte, son pantalon marron et sa casquette violette. C'est Rosa. Elle a 6 ans. Rosa met sa robe rouge, sa chemise rose, ses chaussures bleu, son pull noire et son chapeaux blanc.

4. Identifiez les vêtements:

- la robe rouge
- la veste verte
- le chapeaux blanc
- le pantalon marron
- la chemise rose
- les chaussettes bleues
- la casquette violette
- le pull noire

Arman

Rosa

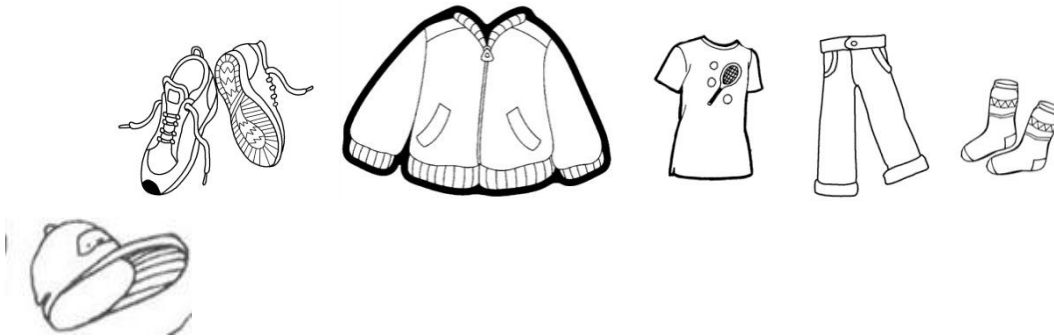

5. Reliez les phrases:

Il a 7 ans.
Elle a 6 ans.

C'est Rosa.
C'est Arman.

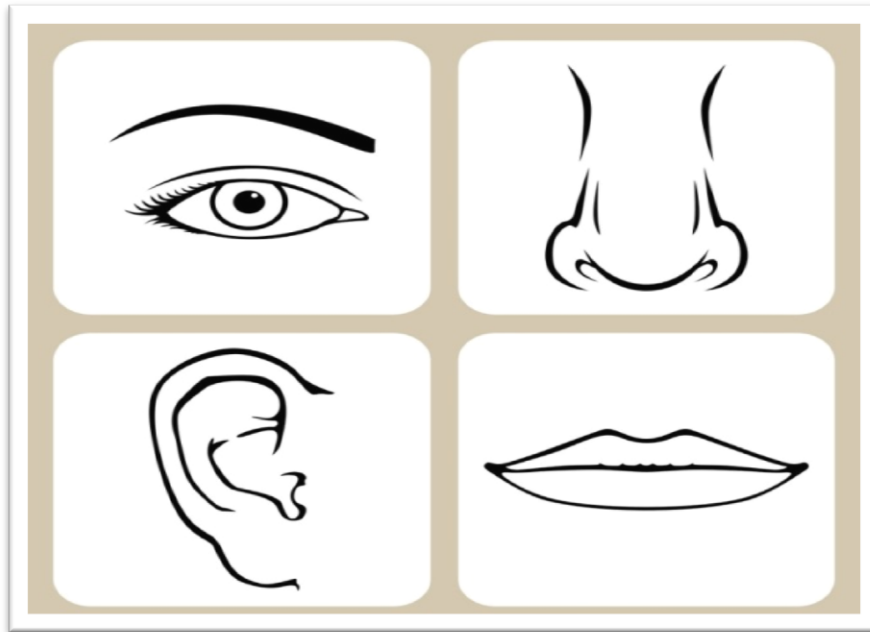
6. Colorez les vêtements d'Arman et nommez-les.

Estimation cumulative pour le 4 - ème trimestre

2. Écris et numérote les dessins par ordre alphabétique
Напиши и пронумеруй слова по порядку расположения в алфавите по начальной букве

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
—

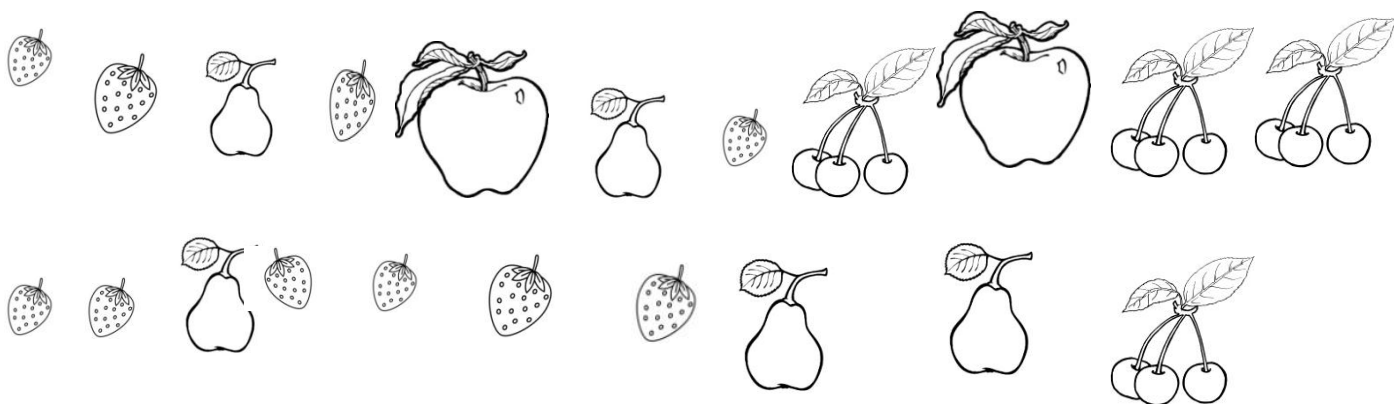

5. Lis et entoure l'intrus. Прочитай и подчеркни лишнее СЛОВО

- 5. Un nez – une bouche – des cheveux – un crayon – un oeil
- 6. Mon père – ma mère – mes yeux – ma sœur - mon frère
- 7. Un lit – une chaise – une fille - un bureau - un coffre
- 8. Un chien - un chat - un cheval- un oiseau - un garçon

Estimation cumulative pour le 3ème trimestre

1. Comptez le nombre de fruits, écrivez et nommez-les

pommes
poires
fruits
cerises
fraises

2. Numérotez les dessins

3. Colorez les vêtements

Elle a une robe rose.
bleu
Elle a des chaussures rouges.
violet.
Elle a des chaussettes jaunes.
verts.

Il a un pantalon
Il a un tee-shirt
Il a des baskets

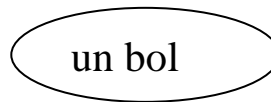
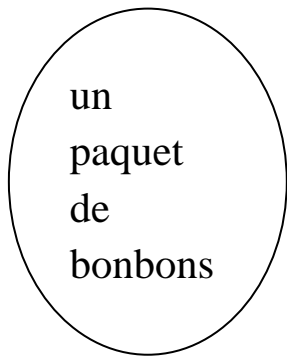
4. Lisez et reliez

une

une

un verre

1. Comptez le nombre de fruits, écrivez et nommez-les

pommes
poires
fruits
cerises
fraises

2. Numérotez les dessins

1. Il y a du vent.
2. Il neige.
3. Il y a du soleil.
4. Il pleut.

Максимальный балл - 20. За каждый правильный ответ -1 балл.

Работа по суммативному оцениванию за раздел по французскому языку в 4 четверти 2019-2020 учебного года

Задание №1. Пронумеруй названия животных по алфавиту.

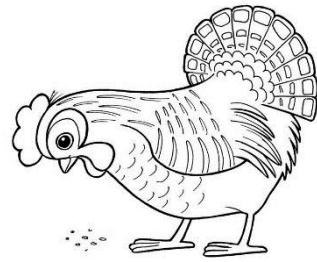
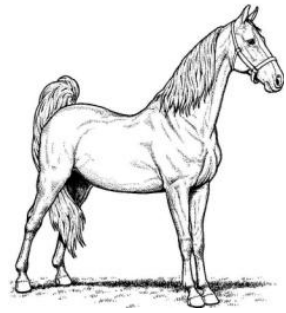
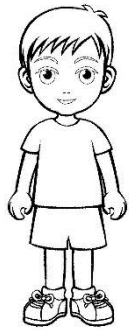
Singe
perroquet
chien
oiseau

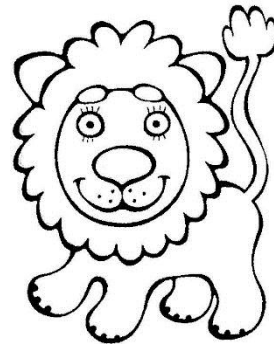
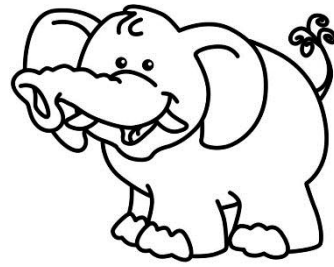
éléphant
crocodile
chat
poulet

serpent
lion
cheval

Задание №2. Соедини рисунки по содержанию текста.

Notre famille aime les animaux. Ma mere aime les éléphants. Ma sœur aime le chat. Mon grand-père aime le cheval. Mon frère aime les chiens. Ma grand-mère aime les poulets. Mon père aime les lions.

Évaluation Sommaire de l'Unité 5 «Bientot les vacances!»

Lisez le texte et faites des tâches.

C'est Arman. Il a 7 ans. Arman met ses baskets noires, son tee-shirt blanc, ses chaussettes bleues, sa veste verte, son pantalon marron et sa casquette violette. C'est Rosa. Elle a 6 ans. Rosa met sa robe rouge, sa chemise rose, ses chaussures bleu, son pull noire et son chapeaux blanc.

2. Identifiez les vêtements:

la robe rouge
la veste verte
le chapeaux blanc
le pantalon marron
la chemise rose
les chaussettes bleues
la casquette violette
le pull noire

Arman

Rosa

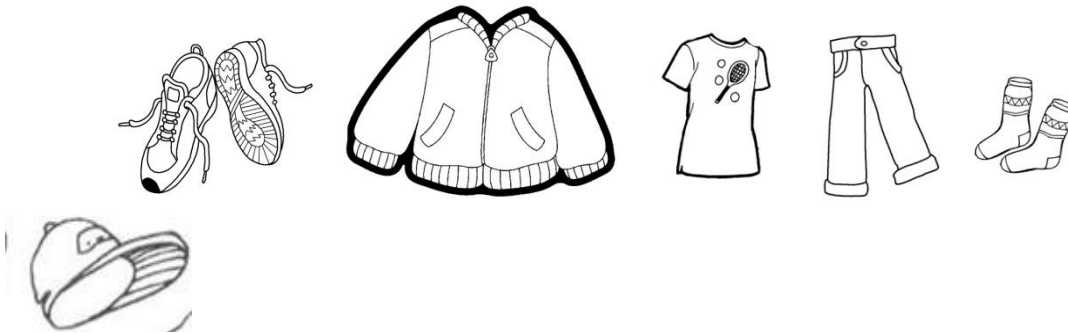

3. Reliez les phrases:

Il a 7 ans.
Elle a 6 ans.

C'est Rosa.
C'est Arman.

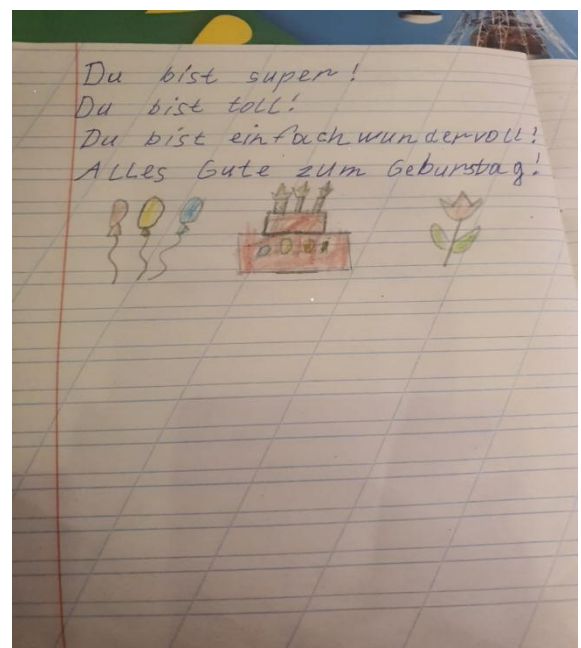
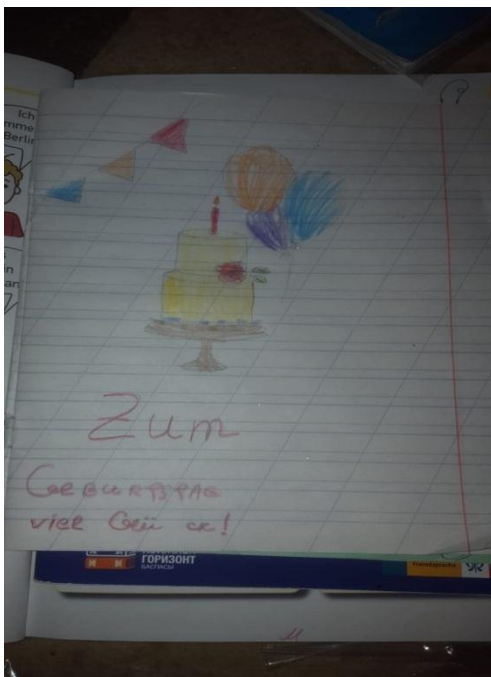
6. Colorez les vêtements d'Arman et nommez-les.

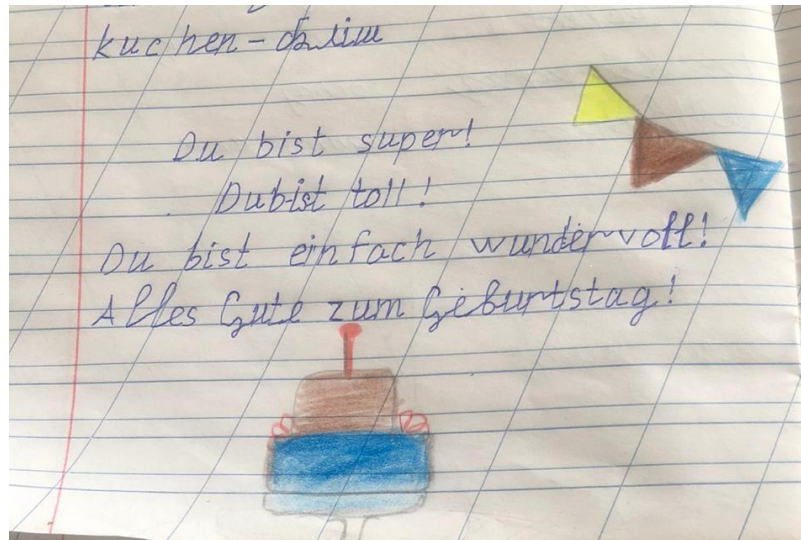

7. Colorez les vêtements d'Arman et nommez-les.

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

Образцы работ обучающихся

ПРИЛОЖЕНИЕ 7

**Краткосрочные планы педагогов по учебному предмету
«Немецкий язык»**

Thema der Stunde: Das ist meine Mutter	Gymnasium „BEST“	
Datum: 04.03.2020	Name des Lehrers: Gladkova O.J.	
Klasse: 1 „G“	Anwesend: alle (14)	Abwesend: -
Lehrziele:	Lexik zum Thema „Familie“ einführen	
Lernziele:	Schüler können Familienmitglieder auf Deutsch nennen	
Kann- Beschreibungen:	Alle Schüler können::	
	- Vokabeln richtig nach- und aussprechen - auf die Fragen reagieren	
	Die meisten Schüler können:	
	- Familienmitglieder auf Deutsch nennen	
	Einige Schüler können:	

		- spontan Fragen stellen
Sprachziele:		- Familienmitglieder auf Deutsch nennen - Familienmitglieder identifizieren
Vorkenntnisse:	Schüler benutzen Englischkenntnisse	
Plan		
Zeit	Geplante Lernaktivitäten:	Materialien
Einstieg (Vor-Phase) 11 in.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organisatorische Fragen 2. Wiederholung von den Redemitteln „Das ist ...“, „Ich mag ...“ 	Kärtchen
Während- Phase 25 Min.	<ol style="list-style-type: none"> 6. Schüler sprechen die Vokabeln nach 7. Schüler spielen Echo (Das ist mein Opa Opa Opa und so weiter) 8. Hörverstehen Seite 38 Üb. 1 9. Arbeit am Lied (Foto anschauen, besprechen. Lied hören und mitsingen) 10. Stuhlkreis machen und Dinozaubern spielen 	CD-Player Lehrwerk Seite 38 Kursbuch
Nach- Phase 5 Min.	Evaluation Schüler wiederholen neue Vokabeln und kleben entsprechend lustige und traurige Gesichter	Kärtchen mit Gesichter

Примеры заданий по учебному предмету «Немецкий язык»

3. «Wortsalat»

Найдите 8 животных! Можно обвести, раскрасить или зачеркнуть.

A	F	F	E	U	Z	R	O	K	K	D
U	F	B	L	U	O	R	X	R	Ä	X
J	K	K	Z	E	B	R	A	O	N	M
U	E	E	D	D	Ä	W	W	B	G	B
S	Q	Q	X	N	R	B	G	B	U	B
P	A	P	A	G	E	I	Q	E	R	V
R	H	R	R	T	D	D	L	K	U	V
H	A	F	F	N	C	C	S	S	U	T
S	C	H	I	L	D	K	R	Ö	T	E
F	L	A	M	I	N	G	O	F	H	G

4. Бинго на разные темы

AFFE	ROBBE
PAPAGEI	ZEBRA

BLAU	ROT
GRÜN	GELB

VATER	MUTTER
OPA	OMA

Примеры заданий на карточках для учащихся.

Übung 1. Das Lesen

Schreib RICHTIG oder FALSCH:

1. Es ist kalt im Winter. _____
2. Es taut im Sommer. _____
3. Alles ist bunt im Herbst. _____
4. Im Frühling alles ist rot und gelb. _____

Fülle die Lücken aus:

heiß	scheint	regnet	weiß
------	---------	--------	------

1. Es ist _____.
2. Alles ist _____.
3. Die Sonne _____.
4. Es _____.

Aufgabe 1. Schreib die fehlenden Buchstaben:

- 1) A _ C D E _ G
- 2) I _ K _ M N O
- 3) _ R S T _ V

1) *Schreib die Monate:*

Sommer

Frühling

Winter

Herbst

Aufgabe 2. Kombinier die Wörter und die Bilder:

der Zoo

das Museum

die Schule

Сценарии праздников

2. Сценарий праздника немецкого языка «Das ABC-Schützenfest»

Время проведения: 26 октября, в 12 часов

Место проведения: актовый зал

Участники праздника: воскресная школа, ученики 1 а и 1 б классов, члены клуба «Junge Sterne»

Приглашенные гости: родители и учителя школы

Оформление праздника: Заставки и слайды на экране. Украшение сцены искусственными цветами и гирляндами из листьев. Ширма с рисунками участников воскресной школы и учеников 1 класса. Куклы для пальчикового театра.

Примечание: *Активисты клуба «Junge Sterne» Лена и Даша помогают ученикам 1 классов подготовиться к празднику: заранее, за 10 минут до начала праздника раздают большие осенние листья разных цветов, сопровождают в зал, помогают при проведении игровых моментов праздника.*

Виолетта: Willkommen, liebe Gäste,
Zu unserem frohen Feste!

Малика: Ach, wie strahlt die Sonne heute,
Fest der deutschen Sprache, Leute!

Таис: Heute wollen wir mal sehen,
wie die Kinder Deutsch verstehen

Настя: Und wir hoffen sehr, es macht euch Freude,
was ihr sehn und hören werdet heute.

Лера: Es gibt wirklich viele nette Sachen,
und ihr werdet über manches lachen.

Анна: Eure Neugier ist gewiss schon groß,
freut euch, liebe Gäste, gleich geht` s los!

Исполняют с залом песенку «**Hallo, hallo, guten Morgen!**»

Воскресная школа исполняет танцевальную композицию „**Es ist Herbst**“

Ведущая: Осень – прекрасное время года, с него начинается отсчет учебный год. Сегодня в зале наши самые маленькие школьники, которые начинают осваивать немецкий язык. Прошло всего 2 месяца, но наши малыши уже наши первоклассники уже чему-то научились. Вот, например, они знают песенку, в которой мы здороваемся, спрашиваем, как дела, благодарим, отвечаем и прощаемся. И сейчас мы эту песенку споем все вместе. Приглашаем учеников первых классов на сцену!

Песня заканчивается, но первоклассники еще на сцене. У них в руках большие листья разных цветов, на которых цифры от 1 до 5.

Сначала ведущий называет цвета и ребята показывают и называют хором. Затем цифры и тоже называют хором.

Первоклассники садятся в зал.

Игра с залом „Tschua_ tschua“

Выходят Аня и Виолетта, Выносят корзину с шариками. Вызываются 2 ученика. Игра «Das ist ----- . Ja, Nein»

В центр зала выходят Анна и Данил. На руках у них куклы. Куклы здороваются с ребятами, знакомятся, спрашивают как дела. Несколько человек, по желанию достают из «Волшебного ящика» пальчиковые куклы и куклы оживают. Начинают говорить по- немецки. Мини – диалоги **„Bekanntschafftspiel.**

Сценка «Es war eine Mutter»

Маша, Витя, Эния, Зара, Мансур обыгрывают песенку.

Es war eine Mutter:

Die hatte vier Kinder,
Den Frühling, den Sommer,
Den Herbst und den Winter.
Der Frühling bringt Blumen,
Der Sommer den Klee,
Der Herbst den bringt Trauben,
Der Winter den Schnee.

Исполняется канон «Jahreszeiten-Monate»

Клуб «Junge Sterne» проводит игру – танец с залом.

Ведущая: По традиции, первоклассникам в Германии дарят ABC -Tüte – кульки со сладостями. Мы опять приглашаем наших малышей. Классным руководителям 1 классов вручаются «тыквы»: упакованные в гофрированную бумагу мелкие игрушки для первоклассников и организовано провожают из зала в учебные кабинеты.

Ведущий: В воскресной школе тоже пополнение. Пришли новые ребята, которые с большим интересом изучают немецкий язык. И сегодня они тоже получают заслуженные подарки. Впереди у нас много праздников, веселых игр и новых открытий в удивительном мире немецкого языка. Поэтому, мы говорим вам « Auf Wiedersehen“, „Bis bald!“, „Bis Sonntag!“

Интересные моменты при изучении учебного предмета
«Французский язык»

Дефиле улиток

Интерес к Франции

Открытие франкофонной
Весны в Шымкенте

Языковые праздники

Содержание

	Стр.
Введение.....	179
1. Методологические основы мониторинга	181
2. Итоги апробации учебников и УМК по учебным предметам «Французский язык», «Немецкий язык» в 1-х классах пилотных школ.....	184
3. Методические рекомендации по итогам апробации учебников и УМК по учебным предметам «Французский язык», «Немецкий язык» в 1-х классах пилотных школ.....	312
Заключение	320
Список использованной литературы	321
Приложение	322

**1-СЫНЫПТАРДА «ФРАНЦУЗ ТІЛІ», «НЕМІС ТІЛІ» ОҚУ ПӘНДЕРІ
ОҚУЛЫҚТАРЫ МЕН ОӘК АПРОБАЦИЯ
МОНИТОРИНГІ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ИТОГАМ МОНИТОРИНГА АПРОБАЦИИ УЧЕБНИКОВ И УМК
ПО УЧЕБНЫМ ПРЕДМЕТАМ «ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК»,
«НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК» В 1-Х КЛАССАХ**

Басуға 08.06.2020ж. қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 11

Подписано в печать 08.06. 2020г. Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт «Times New Roman». Усл.п.л. 11